Dum tu eris vbi, tenebis vt ibi

Aug. matti Rome

Dum fueris Romae, romano vivito more
Dum fueris alibi, vivito ut ibi

Quare Concilium sit congregatum Basilien.

IN PRIMIS SACRUM Basilien Concilium ad tria potissime noscitur congregatum: primo ad reformacionem ecclesie dei in capite et in membris, hoc quidem maximum sanctissimumque opus esse dinoscitur, ut mali mores si qui sunt in capite extirpentur. Primum ut pastoris recte viventis vita sit exemplo subiectis ij. q. vij. c. cum pastoris. Secundo ne contingat absurdum s. ne cum eius qui presidet vita despicitur eiusdem etiam iussio contempnatur iij. q. vij. porro. §. item greg. Tercio ne qui positus est ut aliorum corrigat errores videatur esse preteris errorum magister ij. q. vij. c. nos si incompetenter. Quarto quia quod a prelatis agitur facile trahitur a subditis in exemplum de voto c. magne. Unde dicuntur positi velud signum ad sagittam de acti(?) qual. et de el. Quinto quia tot mortibus capita digna sunt, quot ad subditos suos perdicionis exempla transmittunt xi. q. iij. c. precipue. Sexto quia omne animi vicium tanto conspectius in se crimen habet quanto qui peccat maior habetur xxx. q. i. nulli phas. xl. di. homo xpianus. Septimo quia quis illum antistitem venerari potest quem continuo iacentem atque delictis obsessum videt lxi. di. In sacerdotibus. Octavo quia qualis erit confusio quaque abhominabilis, si quod esse queritur in membris non reperiatur in capite lxi. di. miramur. Nono quia capite vulnerato facile singula corporis membra debilitantur vj. q. i. sunt plurimi. §. verum. Decimo quia vulnerato pastore quis curandis ovibus adhibebit medicinam aut quo proprium orationis clipeo tueatur qui iacula hostium sese feriendum exponit aut quale fructum producturus est ramus cuius gravi peste radix infecta est j. q. iij. c. fertur. §. si vulnerato. Undecimo ne totum quod absit morbus corpus invadat si languor non fuit curatus in capite ij. q. vij. sic igitur. Duodecimo ne languescente pastore grex quod absit insidiatoris lanientibus dentibus exponatur vij. q. i. qui nimis. Terciodecimo quia nemo quippe in ecclesia amplius nocet, quam qui perverse agens nomen vel ordinem sanctitatis et sacerdotis habet delinquentem namque hunc redarguere nullus presumit et in exemplum culpa vehementer extenditur quando pro reverencia ordinis peccator honoratur lxxxiij. di. nemo quippe. Quartodecimo ex tex. dicente que est ista mia que est ista bonitas viri ut capiti parcere et omnes in discrimine adducere xlv. di. c. sed illud. Expedit enim cavere ne qui positus est ad gubernacionem populorum efficiatur ruina multorum xi. q. iij. c. ita corporis. Sine causa enim conatur quis ramos incidere si venenosam radicem etiam non querat evellere dicit tex. de pen. di. ij. c. ficta caritas.

Secundo principaliter ad extirpacionem heresum, quod quidem omnium bonorum operum est potissimum. Quod ex duobus probatur. Primo ex verbo divine veritatis et apud ius canonicum relato dicentis: maior michi est consolacio super uno peccatore penitenciam agente quam super infinita salvorum multitudine xxiij. q. iiij. hec autem §. ex hys. 2o quia si iuxta verbum principis summi legislatoris nil felicius sue reipublice accidere potest quam subiectorum multiplicatio quo ad temporalia

Pro debilitates reformacionis in capite et membris et in capite vita ... (margin note)

Pro utilitate extirpacionis heresis (margin note)

i. q. iiij. iij. c. ecclia § his ita. ibi in lata gente gla regis est. in dimi
nucione plebis contristacio principis. ff. de bo. dampn. l. cu racio
§ si plures ibi impui. Ergo multo magis nil felicius summo pontifici
atque vniuersali ecclie accede pot. qm subditor quo ad eaz augmentu
qnto eni anima dignior est corpe p excellenciaz et rebus ceteris
pponenda xvj. q. i. precipimus de pe et remis. c. cum infirmitas
c. de sacrosanc. ecl. l. sancimus. In tanto dignior omi alia ea fe
licitas est que ob rectam qualitatem anime infixam noscitur p
uenire. Tercio ex tex. dicente. potissimu boni est. pditas que
rere ut de inuenti gaude possimus xxiij. q. vij. c. qmadmodum
et alibi. Sic sq corriguntur in eo maxime negligentes pastores
et eis dicit. Errantem no reuocastis. pditum non requisistis etc
xxiij. q. iiij. c. displicet

q̄ regnū da [...] pac̄

Tercio principalr ad vnione et pacem ponendaz inter fideles ppli xpianum
ea aut nil salubrius esse pt. vt pmo pz. ex iure referente illud me
tricum. § Pax optima rerum pax cunctis ornata bonis. 2° ex vbo doce
veritatis in iure relate qui ultimo eius testamento suis discipulis
solum pacem dedit atque reliquit qz preciosissimu munus xxiij. q. i
c. ii bella. qua racione sus dedit heredem xpi no fore qui pacem
eius testamento relictam no hz. Not glo. de re. iudi. c. ad aplice
li. vi. sup vbo pace. Tercio quia scriptum est principes ad eam seruanda
maxime teneri. vti sbit canon. qui cum pace vocate sunt si digni
tatem hnt ea inuidentur etc. xxiij. q. i. c. qui cum pacem

d. a. martinus [...] eugen[...] [illegible]

Secundo principalr duo sacra gnalia Concilia Constan. sq et Basilien
Canonem pmulgarunt quo determinatu est sacz Concilium in hijs
que ad fidem spectant atque reformacom ecclie dei in capite et in membris
supius fore atque maius ipo summo pontifice. Hunc aut canonem hec
felic recor. Martinus et modernus pontifex approbarunt. Quamobre
cum ipm sacz Concilium quandam sanctionem pmu pmulgassz qua iubebat
Cardinales ceterosque ecclia platos p supdictor sanctor opum explica
cione ad ipam gnalem synodum accedere debere concurrerentque plurimi
platoz negligam circa hij iussion execucom pro subsidiis inuocauit brachii
secularie Et inter alia nrum regnu in virtute et eni sancte obedie nobis
mandauit vt platos nror Regnor doctoresque et magistros nobis
subditos ad ipam synodum transmitteremus p pdictor explicacom
put et fieri mandauimus. Justificatum aut hoc nrm mandatu ex hijs fore
declaratur

q principes secla re debent tueri ecclia

Primo ex ea sic dicente sq. principes intra ecclesiam no nunqz ptatis adep
te culmina tenent vt quod non valz ordo ecclesiasticus efficere sermone
doctrine hoc impent p discipline terrorem xxiij. q. v. principes. Vnde
cognoscere debet principes seculi se debere esse reddituros racom deo ppt

ecclesiam quam a xpo tuendam susceperunt etc. vt ibidem Nec mirum si huiusmodi
labores pati eos necesse sit, Cum magis religiosis quam officiis ac labore
corporis vel sudore scire debeant eorum rem publicam contueri xxiij
q. viij c. tributum § quamuis inf. Cum igitur hoc nobis incumberet ex
officio ipsos scilicet platos litteratosque Regnorum nostrorum negligentes monicionibus
Synodi obsequi ad eiusdem iter excitare pro augendo ac roborando ipsam
sacram vniuersalem ecclesiam felicibus augmentis, et pro tam sanctis
opibus congregatam certe multo potius idem agere debui postulacione sacri ipsius
Concilij exortatus ne vna simul crimine neglig[enc]ie cum ad id ex proprio officio
tenerer ut s. atque inobediencie incurrere, nil enim obediencia melius, — no de obediencia
nilque inobediencia deterius, vt duplex tex. demonstrat quorum primus ita dicit
Obediencia melior est quam victima per victimam vero aliena caro, per obedienciam
vero propria voluntas mactatur quod omnibus maius est viij q. i sciendum de
ma. et obe. c. illud Secundus ita s. sola est obediencia que fidei meritum
possidet obediencia, sine qua infidelis quis fore conuincitur etiam si fidelis
monstretur viij q. i sciendum

Secundo quia cum ex suprarelatis ipsum generale concilium maius sit summo
pontifice in hijs que ad reformacionem pertinent, atque heresum seu scismatum
extirpacionem et pro hijs explicandis per nos iusserit ipsos platos trans
mittendos Igitur quis fuit vt eidem nos pareremus posito quod summus pontifex vere
contrarium placeat. Est enim sacrorum Canonum legumque notissima terminacio
Volens quod cum aduersis tribunalibus precepta emanarunt si maiori par
eamus, contumaces nos non reputari eo quia inferius tribunal sprevisse
censeamur. ff. de re. iudi. l. cum pupillum § is qui ad maius de ap. — no quod maiori parendum est quam minori
c. si duobus et c. cum pati. et ibi notatur ff. ad municip. l. libertus §
prescripcio in xxi. ff. eodem Ceterum et posito quod et hec duo tribunalia equaliter
sint potestatis certe ei parere debemus quod id terminare querit in quo
magis est in mora periculum maiorque inducitur vtilitas, maiusque euitatur
preiudicium ff. de re. iudi. l. contraria § pena contumacis ff. de iu. reo. l. ij.
§ qui exhibenti Quis autem dubitabit nil maius esse, nilque maioris
vtilitatis allatiuum grauiorisque preiudicij extirpatiuum quam id agere
per quod errantes oues reducantur ad gregem teste iurislatore inter
reducere errantes precipue caritatis — opera caritatis illud esse precipuum scilicet errantes ad semitam reducere
veritatis de spon. c. inter opera xlv di. tria sunt genera, et alibi boni prin
cipis est esse precipuum scilicet contritam scissamque xpiane fidei religionem
restaurare ac vnire xcvj di. boni principis, Nilque laudabilius quam
caput ipsius esse reformare, si quid in eo reatus est, cum teste iurislatore
tanto quis maior reatu delinquat quanto potiori honore fruitur, — no quanto maior tanto plus delinquit
et grauiora sunt iudicia peccatorum sublimitas prelatorum xxv. di. qui nonnulli
Nilque sit detestabilius quam cum in eo qui ad aliorum corrigendos errores
platus est errorem aliquem inuenimus vt nos fuit docent. Porro

psupposito ipius sacri concilii tribunal inferius esse summo pontifice certe
et si inspecta iuris regula summo pontifici tunc pertinendum foret hoc tn̄ i cau
Justius fuit equiusq[ue] sacro Concilio competere Occurrit enim notabilissimus
Juris tex ad ppositum inquiens sic vbi multoz pploz strages imminet
seu plurimoz salus queritur detrahendum e iuri ~~coi~~ coi quo utimur
sed veritati ut plurimis sanandis malis equitas sincera subueniat. L.

di. ut constitueretur xxiii q. iiij ipa pietas ad finem Vt igitur
ppam vniusalem eccliam multitudine copiosa suoz fidelium auctam
et roboratam Occurratur stragi orientalis eccle eiusq[ue] reductioni et sani
tati eccle reformacioni totius orbis quieti no absordum iudicabitis si
voluntati s. v. in hoc detrahamus ac pro pposito vniusalis concilii no
particulari s[ed] totius ppli xpiani quiete querentis pareamus scit enim b[eatitu]do s.
v. mortaliter peccare eum qui ppositum impedit diuinitus inspiratum de regu.
c licet xsi. sic pfecto qualis est hec inspiracio sacri concilii p cuius os
spus sanctus loquitur L di. c. si ille. Quod et docet illa auctas vbi ples
fuerint innomine meo congregati in medio eoz ego sum. j. q. i c. cu[m] scptura
xx di c de quibus cu[m] si[milibus] xxiii q i c alienus et c audiuimus vera
aut s[anc]titas vicium delictis no apperire s[ed] operire debet ut in iuribus bo
vulgaribus

Tercio si s. v. dixit quare eos qui in curia nra sunt iubes accede cu[m] et
nullus alioz principum hoc insserit Nec hoc ipius sacri Concilii sit ppo
situm Circa hoc multiplex est responsio prima s[ed] iuris dicentis maius
bonu minori bono pferendum de regu. c. lic. publicamq[ue] vtilitatem
particulari de postu. pla. c. bone vij q. i scias. ff. p socio. l. actione
§. labeo. C. de ca. tol. l. vnica. §. pendente et in auct° de restitu[tioni]b[us] et ea
que parit. §. ea enim que commun: quis igitur dubitabit maius fore
bonu maioremq[ue] conferri vtilitate si in sacro Concilio psistant viri
expertissimi ut curiales sunt qui varios hominu mores oblongam varioz
hoim conuisacione nouerunt quiquide ex rez gestaz experiencia longa
sumaq[ue] prudencia maximu vniusi xpianitati fructum afferre poterunt
quam si Romano pontifici assistant qui in presentiaz res no tam gran
des atq[ue] utiles agit Et si dicatur tantu ibi esse viroz copiam que re
bus hys satis habunde sufficiat: Respondemus non esse tam grandem
quam maioz desiderari queat memores enim summus tripliciter quaz p[rim]a
dicit quanto tanto firmius esse iudiciu quanto plurimoz sinijs confirmat[ur]
et plurium pbatur assensu de offi. dele. c prudenciam 2a sic quod enim a
plibus queritur sapientibus facilius inuenitur: p amplissimos enim hoies
pfectissima veritas reuelatur xx di de quibus lxxiij g. consuiam. C
de fide q. l. fi. 3a sic quia no omnes in oia s[ed] etiam perita ut meliores
ut deteriores inueniunt[ur] diuersimode enim diuersis distribuit deus unde
plerumq[ue] potest vnius forsitan deteiores deteriores sine ex meliori hita

[Margin notes:]
no[ta]
s[ed] maius bonu[m] p[re]ferri minori
no[ta] de pluralitate q[uo]d [illegible] iudicat [illegible]

relatione et multos et maiores in aliqua parte superare C. de ue iu enu.
l. i §. omnibus Nonne legimus aliquod generale Concilium apud aquis grani Con
gregatum pro plurima parte errasse dum statuit etiam voluntate parentum
inter raptorem et raptam non posse consistere matrimonium excepto glosa secundum
nimo contrarium declarante diuine legis auctoritate reliquo concilio proposito
xxxvi q. ult c. fi. Nonne legimus passionis dominice tempore in reliqua
ecclesia fidem defecisse preter virginem gloriosam que sola tunc ab errore
est immunis obseruata nec hijs casibus errauit ecclesia quia tunc rema
sit in non errantibus ut not. Jo. an. de consti. c. translato in no. Preterea
et si reliqui principes hoc non egerint id obiecta inquiciens sunt quod
multiplicare non foret solue. Memores sumus tex. Jurislatoris hic dicit
Malo solue esse et bonum pagere. quoniam tamen multitudine copiosa in delictum
commission aut obmission incurrere nonsecus minus ardelo quia cum multis
ardebo ij q. i. multi in fine. et alibi scribitur non ea que aguntur
sed que agi debent intuenda fore ff. de offi. presidis l. B. hic i q. i. t omnia
sacramenta et c. tamen qualis. nec ueritas nobis ut v. s. reuerenda semper
salua quod ipsius sacri Concilij intentio illa esse ut ut et vere curie as
sistentes concilio interesse non debebant si enim ipsa generalis synodus ad se
aduocat Cardinales qui sunt ipsius Curie principaliora venerabiliora
que membra et cetera magis necessaria quanto magis ad idem ut mandare
inferioris ordinis curialibus ut docet nos Jurislator sic dicens
primum ac specifice superioris hec agere debere monentur ut inferior
multitudo ipsorum ita agentium ducte ac exemplo docta ad idem agendum
Jnducetur xliiij d. comessationes in fi. Ceterum et si reliquorum prelatorum
appellatione de quibus in decreto concilij fit mencio curiales inclusi
non fuissent. nichilominus Cardinalium specificatio in eodem facta qui
maiores Curie sunt eos suadet includi sicut in simili dicimus quod et
communis alias filiorum appellatione non includantur postumi. tamen si in aliqua
parte orationis loquentis de filijs postumi mencio habita sit. filiorum appellatione
postumus includetur de le. i l. qui filiabus. Cum enim loquentis oratio
ob generalitatem aliquam parit ambiguitatem ex vicinis scripturis aut verbis
si que precedant aut sequantur coniecturari voluntatem mandat lex ff.
de le. i. l. si seruus plurium § fi. de testa. l. heredes palam § sed si nota
Ceterum et summe fauorabilis est hec ad generale concilium conuocatio ut ex supra
premissis clarius innotescit. et igitur summe ope eius dispositio amplianda
ut omnes includat qui sub generalitate includi possunt. Ipsos autem Cardinales
et ceteros magis necessarios fore ex hoc liquide innotescit quod dicit Jurislator
Ipsos partem tui corporis fore C. ad l. Juliam maiestatis l. quisquis vi
q. i. si quis cum militibus. Not. glo. de offi. dele. c. excommunicat. Not. Jo.
an. de penitentia c. antiqua in no. eosdem in executione sacerdotalis officij
coadiutores esse existere ac consultores electos qui fi. ff. legitur c. prout te
§ sunt autem de elec. c. fundamenta lib. vi. docet namque li. vi. ipsi sunt

no. de en galj

no. ecclesia in vero

no. unde tollit Ambiguitas

qui senatum ecclesie Romane faciunt xvi q. i c. ecclesia sed senatum ac quibus xpianissimus Imperator Constantinus illud culmen singularis potencie ac pexcellencie dedit quo amplissimus eius senatus adornabatur xcvi di. c. Constantinus

Postremo b[eatissi]me p[ate]r novit s[anctitas] t[ua] magnam tue curie partem esse prelatorum in nris regnis constitutorum. Unde fit ut sacro Concilio summos favores impendat et grat[ias] tanto bono si tam copiosam multitudinem sibi adiecerit tue aut s[anctita]ti dampnum minimum cum hys nulli inter Cardinales sint quibus tu maxime indiges duo solum inter auditores tres solum inter prothonotarios Nullus inter Referendarios advocatos atque camere apostolice clericos. Uni p[ro] maxime vacant querendis beneficiis et sic private utilitati cui hanc universalem preferri cupimus. Patere igitur p[ater] s[anc]te quod fieri quod tibi multum aut minimum gerit preiudicium universali vero ecclesie magnum causat profectum hoc enim mandant iuris sanctiones ff. de aqua plu. ar. l. ii §. quinque ff. solu. mat. l. ii §. nec cogitur. quibus te vivere honestum est et si illis solutus sis viii di. c. iustum C. de leg. l. digna vox C. de testa. l. ex imperfecto insti. qui mo. testa. infir. §. fi. cum si. desine nos abducere ab hoc proposito ad quod me debueras inclinare tendit in utilitatem vniversalis ecclesie omniumque tibi commissarum per quarum reductione atque reformatione animam et sanguinem te ponere debere mandat divina veritas xxiii q. iiii c. tres personas de Renun. c. Nisi cum pridem Xsi tu ac cum sis. Abstine dicere nos ob hoc tibi iniuriari Nemini enim iniuriam efficit qui bene agendo racionabilem superioris voluntatem exequitur ut in iuribus wlgaribus caveatur

Secundo principaliter ortaris huius edicti revocacionem per nos fieri In hoc b[eatissi]me p[ate]r occurrit nobis iuris doctrina dicentis in quocumque negocio attendendum quid liceat secundum equitatem quid deceat secundum honestatem quid expediens sit secundum utilitatem de voto c. magne. Si igitur equitatem et iusticiam intueamur mandata tue s[anctita]tis nec adimplere possumus nec debemus.

Primo quia nos id egimus ut executor voluntatis sacri Concilii nedum igitur quia bene egimus sed etiam si male egissemus functique sumus officio nro adeo ut non sit nobis retractationis facultas secundum utriusque iuris leges sanctiones de offi. dele. c. in litteris ff. de re iudi. l. Iudex postquam cum similibus

Secundo quia secundum iuris regulam quod semel est cum deliberacione diffinitum nulla debet iteratione nisi fortasse nova supervenian[t] retractari vi q. iiii quod semel xxv q. ii c. Ecc[lesi]e minus ac c. assumus et papae bonis sacerdotum moribus quapiam quantacumque racionis excusacione que bene sunt ordinata rescindere et exemplo docere ceteros sua quod posse constituta dissolvere dicit tex[tus] No[tabili]t[er] xxv q. ii c. institucionis.

Tercio quia secundum iuris utriusque sanctiones summo pontifici si iniustum quid pa

piat ex quo vehement psumeret statum vniusalis ecclie ptur bari decolorari aut scandalum pati sibi parendum non est ut not Inno. de sen. exco. c. Inqui sicioni ad fi. de consuetudine c. qnto cum fine argumt c no enim xj q iij cum c sequentibus usqz ad c. si is qui prest Idem etc no. glo. fi. viij q i aplica et in c ppncipale viij q iij et probatur j q vij et si illa tunc enim manet petri privil. cum ex eius equitate rectum emanat iudicium xx iiij q i c. manet, et hoc e quod dicit tex q reum apud deu facit principem iniquitas imperandi xx iij q i quid culpatur. Unde dicit tex Notabilis admonendi sunt subditi ne plus qm expediat sint subiecti ne cum student plus qm necesse est omnibus subici compellantur eorum vitia venerari ij q vij admonendi: Cete

Ceterum et si sacrorum canonum lator dicat se pacient tollerare debere si ea mandata non exequantur que scandalum pducant in particulari ecclia de plebis etc c. tum tueamur et quod habetur de rescriptis c. fi. qui de renu. c. nisi cum pdem. §. pgravem, quanto magis equaminiter sustinebit si nos ea no exequemur que maximum scandalum ac dedecorationem in vniusali eccla generarent cum enim vicarius xpi sit in terris memor esse debet q cum dns noster prius se tributum solve no debere monstrasset, solvit tm postea ne scandalizaret eos quibus ad etna salute gerens more consulebat xx iij q i c. tam mic et Not glo de psep. c nichil. Quid enim aliud foret nisi maxima scandalizacio ipius sacri Concilij et si quod in eius augmentu ordinavimus nulla legittima ca data retractaremus, Quid hij qui novis sime reducti querunt psiment hoc sencientes nisi aut ex hoc quod a gimus divisionem mediam fore, aut ipi Concilio magnum contingeret detrimentu

Quippe nec hoc dicens est scdm honestate. In honesta et enim primo fore hec repentina subitaqz mutacio tum quia levitatem mutantis arguerent teste iuris latore dicente, levitatem arguere repentina ppoiti variete xlj di §. messu qui est fi. tum quia plurimi scandala pducant repe tine novitates de osue. c. cu osuetudinis, Ceterum et in rebus novis osti ituendis aut evidens utilitas, aut racionabilis ncitas esse debet, put dicunt formalia iuris vba ff. de constitu. pricipu. l. in rebus. qua ergo utilitate afferemus aut ncitatem ut illis agendis nro ope execucom dari disturbemus, quo pvniusali salute ppli xpiani, ceterisqz reductioni sume salubria fore nascuntur, Quinymo teste iurislatore magis ille delin quit qui licite inchoata deserit, qm q licito inicium non dedit ut i auten de litis c omnem ad idem de iniurijs c quamadmodum et glo. de renu c. i et alibi dicit tex minus malum fore viam domini no cognoscere qm po agnitam retroire de aposta. c. quid ad idem de bap. c maiores et alibi enim dicit imperator cordi regie Maiestatis esse debere semper omnes curas rebus omnibus ita avidissime impendere ut nichil ab eo ceptum impfectu relinqua tur C. de emenda. iustam codicis l. cordi nobis frustra enim velociter quis

no qd no patiend set potius

no de repetina mutacoe quod no debeat

no q a bono incepto no ... resiliend

currit si prius quam ad metas pervenat cursum deserit de pen di iij c meas sum. Unde nil putatur actum cum quid sup est adagendum C. de hys qui ut indig. l. i insti. quare alibi dicatur sic incecens omne esse pbatur pervie sol vere milicie pmiu quam victori cedat adversitas prior de reme. c. i. vij q i. sacietatis

Ceterum b^me pr. si ab hoc nro pposito desisteremus iniuriam profecto et detrimentum inferrentur sacro Concilio cum id frangeremus quod p eius mandato inchoavimus. Eaque iniuria similia pariter qz et detrimenti tibi etiam inferretur dicit enim iuris sanctio Epm qualis est summus pontifex in ecclia et Ecclesiam in epo et igitur no dubitet pontifex iniuriam sibi inferri dum honorem Ecclie sue lesum esse cognoscat xxv. q. ij c. quod ut. Et si dicatur p summu pontificem ex no revocatione eius edicti scandalum secuturum ipa regia ptas maiestas dupliciter tuetur. Pmo ex tex dicente q utilius scandalum nasci pmittit quam ipa veritas relinquatur que p sacrum concilium repntatur de re. iudi c qui scandalizaverit. 2° ex tex dicente non debere scandalo vitando ea omitti que sine pcto mortali pperari non possunt de no. op. nunc. c cum ex iniuncto s. sup eo. quis aut dubitet mortaliter peccaturam regiam maiestatem si ex eius edicti revocacione universam ecclesiam decoloret ac scandalizaret. 3° ex tex dicente sic formaliter. Nos cum non habeamus omni negociorum salvandorum penitus certitudinem, despicimus ex hys quedam ne cunctarum dispendia paciamur i. q. vij. dispensaciones. Iuste ergo fecit rex non obsequi in hoc voluntati Romani pontificis Cum p eam observatam videretur pati velle tantorum fidelium dispendia qui universali repntant ecclia. Considera pr beatissime hoc debitum fore regii officii sacro Concilio pro ecclie restauracione favorem pbere possibiles. quod verum fore hys tex. declaratur. Pmo ex tex dicente magis ergo pfecto excellencie vre gloria apud creatorem pficit si p eam confracte ecclie possit societas restaurari Cum enim largita munera ad nominis sui gloria quis faciat revocari tanto magis largiora tribuit quanto magis religionem suam p ipam regiam dignitatem viderit ampliari xxiij q iiij sicut excellencia. 2° ex tex ad principes directo sic dicente. p orbem enim meritorum virorum loquax discurrit opinio illa vos frequenter appetere non fundendi sanguinis desiderio sed tanta dilatande rei publice in q deum solis coli conspicimus, Ceterum plurima p pastorali omnibus beati petri aplorum principis excellenciam vram fecisse didicimus q cumque igitur illi xpianissima mente contuleritis, horum retribucionem in futuro seculo reperietis xxiij. q. iiij. c si non ex fidei. 3° ex tex. Dicente Nec miretur quisque q moveantur principes seculi que disp

de testamentis eccl(es)ie si e(ni)m no(n) mouerent(ur) quomo(do) redderent rac(i)one(m) de i(m)perio suo deo, q(uod) e(ni)m magis ad reges populi p(er)tinet xp(ist)ianos q(uonia)m ut t(em)p(or)ib(us) suis pacata(m) esse uelint eo(rum) matrem eccl(es)iam. Vnde sp(irit)uali(ter) nati s(un)t xxiij q. iiij. c. qui uult deus. Vltimo ex tex(tu) dicente q(uo)d reges seruiunt d(e)o in timore nisi ea que d(omi)n(u)s iussa sunt religiosa seueritate p(ro)hibe(n)do atq(ue) plectendo al(iter) e(ni)m seruit quia homo est al(iter) quia rex est. Quia homo est seruit deo uiuendo fidel(ite)r quia rex est seruit leges iusta p(re)cipientes et (contra)ria p(ro)hibentes conuenienti rigore exequendo xxiij q. iiij. nisi eccl(es)ia in fine.

Postremo memento p(ate)r beatissime te omnibus magis augmento sacri co(ncilii) aliis operis debere p(re)stare cum p(er) illud salus queratur v(niuersa)lis eccl(es)ie dicit e(ni)m tex(tus) sic in p(er)sona p(a)p(e) loquens ego aut(em) intelligo n(ihi)l al(iu)d no(n) licere q(uam) ut omnes conatos meos ei cause in qua v(niuer)salis eccl(es)ie salus q(ue)ritur impendendum xxiiij q. i. in c. memor. Ceterum reatui tuo ascribit(ur) si synodalium reg(u)le sanctionu(m) te consenciente uel negligente uiolent(ur) dicit e(ni)m tex(tus) in p(er)sona p(a)p(e) loquens sic dispensacio e(ni)m nobis credita est et ad n(ost)rum reatum tendit si paternaru(m) regule sanctionu(m) nobis consencientibus uel negligentibus violent(ur) xxv q. ij. c. priuilegia. Et hec sufficiant ad p(rese)ns.

Contra Bullam translac(i)o(n)is sacri Basilien(sis) Concilii ad Ferrariam Bonon(iam) Floren(tiam) (et)c.

De p(otes)tate eccl(es)ie v(niuer)salis sup(er) p(a)pam breuissima exortacio facta p(er) d(omi)num L. in g(e)n(er)ali Congregac(i)o(n)e al(iter) enim discutitur uia hoc in tractatu suo

Omnipotentis dei postulato suffragio Beatissimus p(a)pa Sixtus cum a quoda(m) Basso nomine criminaretur et iniuste p(er)secucionem pateretur apud s(an)c(t)am Synodum congregatam magna tum negocii examinacione suam purgauit innocenciam dicit tex(tus) ij q. v. mandastis. Sanctissimus p(a)pa Leo cum quida(m) iniqui aduersus eum grauia crimina confixissent non erubuit se in conspectu g(e)n(er)alis Synodi expurgare dicit tex(tus) ij q. v. auditum. Damasus quoq(ue) Sanctissimus et Romanus pontifex cum a subditis foret de adulterio infamatus cum ep(iscop)is quadraginta duobus sui purgac(i)o(n)em exegit ut Jeronimus in libro viro(rum) Illustrium attestari refert gr(aci)anus ij q. vij. Nos si in competent(er) § item s(ecundu)m. Petrus ap(osto)l(u)s et si p(otes)tatem regendi accepisset tamen idem ap(osto)lo(rum) p(r)imus quermonie cont(ra) eum a fidelibus facte cur ad gentes intrasset non obstante officii qualitate poss(et) dice(re) Oues pastorem suu(m) non accusent nec rep(re)hendant sed ex humilitat(e) dispensacione respondens racionem reddidit dicit tex(tus) ij q. vij. petrus

Beatissimus quoque Gregorius ppa de se ipso sic dicit siquis nos redar
guere voluerit vel extra auctem nos face contenderit veniat ad se
dem aplicam ibi an confessionem beati petri apli mecum iuste decertet
qtus unus ex nob suscipiet suam sinam habetur ista lra ii q vii c
siquis sup Ad ipam vero facienda purgacionem eos multiplici ex causa
motos arbitror: Primi ut ostenderent sui humilitate effugerentque sup

o de humilitate Gudiis in pontificibus et aliis officialibus
de superbia

biam Scientes nichil fore quod in pontificali cervice refulgeat humilitate
splendidius: Dicit tex. x di. contra more Humilitas enim sursum efert
supbia vero in inferiora de mergit dicit tex. x. di. in c. qm Unde lu
cifer dum de se supbiendo psumpsit, ex paradiso deiectus est in infer
ni: Dicit tex. de peni. d. ii. §. quod vero reprobi Nabuchodonosor quoque
dum in corde suo supbias dixerit Nonne hec est Babylon quam ego
condidi etc Statim immutavit deus racionabilem eius mentem. Et in
duit eum forma bestialitatis Ut ab hominibus fugiens cum bestiis viveret
Dicit tex. xxiii q iii §. hinc notandum: Secundo ut boni obediencie
demonstrarent inobediencie peccatum vitare volentes scientes meliorem fore
obedienciam victima, qua per victimam aliena caro per obedienciam vero ppa vo
luntas mactatur. viii q. i c sciendum de maio et obe. in c. illud.
Peccatum quoque ariolandi est non obedire et scelus ydolatrie nolle acqui
escere. Unde pfecto peccatum paganitatis incurrit quisquis dum xpi
anus se esse asserit ecclesie mandatis obedire contempnit lxxxi di Si
qui sunt Tercio ne viderentur velud nocentes judicium subterfugere

Item innocens non fugit iudicium

scientes quod quemadmodum qui innocens est ut absoluatur querit
Ita qui nocens de iusticia defisus judicium subterfugit de psumpti. c.
nullus: Quarto ut sue matris ecclesie eos monentis voluntatem im
plerent loquitur enim alibi Ro. pontifex de se ipso sic sicut filius venit facere
voluntatem patris sic nos implere voluntatem matris nostre que
est ecclesia xii. di. in c non decet/ Quinto ne si matris et sue supi
oris ecclesie mandata contempnerent, eiusdem inimici fore arbitrare
ntur Ormisda ppa expediens esse subiectos aut prona voluntate obe
dire platorum mandatis, aut illis contrarios se illorum inimicos esse cog
noscant. L. di. in c siquis diaconus Sexto ut unitatem universalis ecclesie

Nota magis quam aliquid ad formidandum quam separari ab ecclesia

conservarent et se a corpore mistico ecclesie non dividerent Nichil enim sic
formidare debet fidelis xpianus quam separari a corpore xpi quod est
est ecclesia xi. q. iii. nichil: Ceterum alienus ille est, prophanus est
hostis est Nec habere pot deum patrem qui universalis ecclesie, non
servat unitatem xxiiii q. i c alienus/ Septimo quia expedit ut si
mala fama in lucem pdierit de pontifice, ne ex ea infirmorum corda
paciantur. ne ne vituperetur pontificis ministerium, ne ne ex dignitate
suscepti pontificatus existens securior in peccata licencius plabatur
quod se purgacioni exponat ut etiam a suspicione omnium liberetur ii. q. v.
si mala fama. Octavum quia recognoscebant in morum reformacione ecclesie

se fore subiectos quod nedum constancien concilii hoc declarantis
auctē probatur, quynymo hoc idem antiquorum Ro pontificū inferiora docu
menta demonstrant, primū enī legimus btīssimū Greg. cum alexandrinus
patriarcha ipsum vniuersalem pontificem nominaret, talem loquendi vsum
tollerare non valentem patriarcham commonuisse ut talibus verbis abstineret
que vnitatem inflabant, vulnerabant caritatem, qz si perseueraret, sancte
hoc ecclie diceret, habetur ps huius commonicionis xcix di in c. ecce. Unde
patenter insurgit in abusum sublacion suo iudicium ecclie ptulisse Re
ministratur. glarium ppe Cum quando edidisset constitucione corrigente
excessus reformacionemqz morum in ecclia inducente, ad tunc congregata
Synodum dixisse, qz ut deinceps possit illa tenacius custodiri sancte
Synodus sinam et ppam subscripcionem accomodaret ut Synodali iudicio
aditus clauderetur illicitus habetur tex. iste xxxv. q. ix. in c. Siquis, Ecce
igitur luculenter illum in ecclie reformacion Synodi congregate iudicium
ut supremi orbis tribunal recognouisse. Pariter quoqz Symacus papa
in synodo residens, cum de ualiditate cuiusdam scripture qua cautum erat
vt si Romani pont. hoc ex seculo migrare contingeret, non sine prefati
ptoris vrbis Rome consultacione cuiuscumqz noua celebraretur electio, questio
referretur in medium illam uoluit sancta in Synodo perlegi vt cuius esset
vigoris posset cognosci. dicens id agere ne ipsum in posterum agere dispu
tare contingeret, cum sacrum posset concilium iudicare. habetur tex. iste
xcvi. di. c. ne quis. Ecce ergo vbi Ro pontifex se disputaturum dicit
Sanctam Synodum profitetur iudicare posse sup eo quod abusum continet
et diminucionem ecclastice libertatis. Ultra hec comperimus Nicolau
papā cum Lotharium regem ammonet, vt sue concubine dudum repu
diate ab eo quā excommunicate communione declararet subiungit dicens
qz si id non ageret precaueret ne hoc sancte ecclie diceret habetur tex iste
xi q. iii in c. papue. Unde manifeste cognouit in suis excessibus incor
rigibiliter persistentem tribunali ecclie vniuersalis ut supremo fore subiectu
Postremo ipse gloriosus Gregorius quatuor illa concilia in quibus velud
in quadrato lapide, sancte fidei structura insurgit, et cuiuslibet uite atqz
communis accionis norma .i. reformatiua regula existit, tota se dicit de
uocione complecti integerrima approbacione custodiri habetur tex. iste
xv di. sicut sancti. Hic autem modernus pontifex scilicet Eugenius. iiii. hs
sancte Synodi vz Basilien eum citantes ac monentis supposita si decetero
hic ad conciliares actus processerint excommunicat quod non aliud esse di
noscatur qz nouo quodam quesito colore Synodum anathematizare, non
aduertens qz seipsum dampnat qui potestate carens, aut non amore iusti
cie sed odii liuore, vel vlciscendi libidine inductus in alium anathematis
sinam dictat xxi. di. in tantum xi. q. iii c. temerarium. Unqz certe nec
visum nec relatum fuit Sanctissimum aplum Petrum qui cum claues
accepit ecclesiam sanctam significauit xxiii. q. i quodcumqz in ecclesiam que
sine macula et ruga peccati deo auctore fundatur anathema dictasse

abusum

no de iniuste ex communicatibus

In memor fuit q cum Constantinopolitanus patriarcha anathemati
zasset sanctum Calcedonen concilium ad quod agendum ptate carebat
Greci epi professione in scriptis facta in unu convenientes ab eo disce
dere licite iudicati fuerunt, dicit tex singularis xvi q vlt c. sane
Expedit igitur ipam synodum ita age ut cum magis ac magis p incrementa
tempor hucusq ptas ecclie creverit suis in diebus nec illa minuatur
s cumuletur magis ac amplificetur. Dicit tex de consecra di i c visa
Nempe iudicaretur absurdum si ius suum negligere videretur, quando
quibus alios omnes in sua iusticia confovet dicit tex. de supplen negli pla
in c licet, nec debet huiusmodi adversa timere que sibi opponuntur re
minisce etenim debet q adversitas que bonis viris vel notis obicitur
probacio virtutis est non iudicium racionis, quis enim nesciat q p
sperum fuit q btus aplus paulus pdicaturus ad ytaliam veniebat
et tamen veniens naufragium ptulit, s tn navis cordis in maris fluctibus
bus integra stetit dicit pulchre tex. vij. q. i in c adversitas/ permittit
plerumq divina providencia multos diversi erroris hereticos esse ut
cum interrogant nos ea que nescimus sic discutiamus pigriciam et
divinas scripturas pmanibus capiamus, ferrum enim nre mentis ad a
cumen non pot pvenire veritatis nisi hoc alterius excusserit lima
pravitatis. Isti sunt pulchri tex. xxiii q. vltia. c si quod incipit ideo
et vii. q. i. in c. est et aliud Ita in pposito permittit omnipotens deus
contra Ro. pont multa moliri in diminucionem auctis et ptatis ecclie
ut excucientes a nobis sompnu negligencie illam declaremus robore
mus atq amplificemus. Scit sancta synodus multos plerumq
odio infestare platos suos ut eos pdant et ppe voluntatis placita
adimpleant, non pptea tamen inquantum vires suppetunt a recta
racione recedere debent scientes quia, beati qui psecucionem paciuntur
ppt iusticiam xlv di in c. sicut dispensacio quibus celestis seminis
ipi synodo est commissa ve igitur si non sperserit ve si tacuerit pinde quoque
sicut non leve discrimen incumbit pontificibus siluisse que loqui congruit Ita
his non mediocre periculum est qui cum debeat parere despiciunt dicit
tex. xliii di in c dispensacio. Oportet sanctam synodum ita agere ut
munde sint manus eius a sangne Ro. pontificis sua ptate abuti volen
tes, q ut ita agat necesse est, ut ne subterfugiat quo minus sibi annunciet
omne consilium dei munde enim non essent si illi dei consilium non annunciasset,
quia cum increpare delinquentem noluerit illum proculdubio tacendo occidit
dicit tex xliii di in c ephesijs Caveat sibi sinam textus in c. inferiorum
lxxxvi di sic dicentis, inferiorum ordinum culpe ad nullos magis refe
rende sunt quam ad desides negligentesq pastores qui multam sepe
nutriunt pestilenciam dum austeriorem dissimulant adhibere medicinam
Porro si is qui preest, deinceps debitori culpas impune dimittit non me
diocriter pfecto deum offendit quia debita celestis regis, et dni sua pre

sumpcione resolvit. Ea namque que in nobis committuntur facile dimittere possumus. Ea vero que in deum sunt commissa cum magna discrecione, nec tamen sine penitencia, possumus relaxare dicit tex. xxiii. q. iiii. c. Si is qui prelatus est. Ceterum ista taciturnitas a bono in presidente mortale peccatum est, cum nil sit quod prelato subditus magis efficiat quam prelati a bono taciturnitas xl di. si papa. Unde silentes prelatos per prophetam dominus increpat dicens in ysaia Canes muti non valentes latrare, hinc rursus queritur dicens in Ezechiele non ascendistis ex adverso, nec opposuistis vos murum pro domo israel ut staretis in prelio in die domini. Ex adverso quippe ascendere est pro defensione gregis voce libera huius mundi potestatibus contraire et in die domini in prelio stare et pravis decertantibus ex iusticie amore resistere dicit tex. xliii. di. in c. Sit rector. Pluri quoque ex capite demonstratur huic temere attemptate dissolucioni parendum non fore. Primum quia si illa sortiretur effectum ludibria foret ecclesie auctoritas Romanis pontificibus in ecclesia non racione regendi sed tyrannide utendi occasio preberetur Cum si synodus congregata eius excessus corripere vellet illam sua auctoritate confisus ipse dissolveret omnia postponendum pro sua libera voluntate disponens. Illud autem palam est ecclesiam nulli inicere debere laqueum occasionemque peccandi. xxvii. q. i. de viduis de resti. spo. c. litteras. Justum est autem ut in eum insurgat ecclesia qui et suum et ipsam iudicem constitutam ac eciam simul et partem eludat de appel. c. cordi. ad fi. li. vi. Illa ius dicentis cura esse debet. precipua ne sua decreta ludibria fiat atque elusoria de elec. c. commissa §. porro ff de iudiciis l. si pretor. ff ex quibus in lo. possessorum. L. fi. Nichil enim aut parum foret iura condere si non sit qui ea tueatur, et debite execucioni demandet ff de privil. iure l. ii. §. post originem de elec. c. ubi periculum §. preterea de sta. regu. c. unico §. et quoniam. Pariter quoque evacuaretur ecclesie in hoc concilio reputate populo christiano facta, pro solemnis sponsio reformacionis, cum tamen et sic in quolibet illusio atque variacio reproba censeatur precipue tamen reproba est in ecclesia que fidei et iusticie cultrix et auctrix esse debet, ut primum patet de renunci. c. Item cum illusio. 2m de alie. feudi c. i. §. si diversum in usibus feudorum. Et si nichil sit quod clariori luce refulgeat quam recta fides in principe c. de sum. tri. et fi. ca. in epistola inter claras Multo magis idem in ecclesia que precipue in suis actibus nullam debet fraudem adhibere dicit tex. de dona. c. per tuas. Decolorare tur quoque ecclesie vigor, scandalizetur eius plebs universa si inchoate reformacionis opus ante ipsius dissolucionem consumari promissum imperfectum multa ex parte dimittet. Clarum est autem illa mandata Romani pontificis magis opere percurenda et execucioni nullatenus demandanda que recipi sine manifesta ecclesie decoloracione non possunt dicit tex. in c. et si illa. i. q. vii. Plane dicit Ro. pont. sequi minime sustinere si prelatus inferior eius mandatum duxerit exequendum quod sine scandalo periculari ecclesie effectum sortiri non potest de preben. c. cum teneamur. Et alibi pulchre dicit sic

si qn aliqua tue fraternitati dirigimus que animu tuu exasperare vi
dentur turbare non debes sed qualitatem negocij pro quo tibi scribitur
diligenter considerans aut mandatum nrm reuerent adimpleas aut
p litras tuas quare adimplere non possis rationabilem causam ptendas
quia patienter sustinebimus si non feceris q p'a nobis fuerit insi
nuatione suggestum etc. Habetur tex iste de resp c si qn. Si igitur
nec execucioni mandatur pcepti summi pontificis ex quo scandalizari pot
particularis ecclia multo magis nec illud ex quo scandalizari pot vlis
Ad hec nota p simo de sen exco c inquisitioni. Postremo decreto insole
in sessione publicato firmatum est hac durante synodo aliam gnalem
aucte indici aut stabiliri non posse preterea ante ipoz grecoz aduentu
ad latinoz portum p concilium nominandi platos nec querere nec tepta
re recessum. Ipse autem summus pontifex nec dum iure sed spali polli
citacione ipa decreta seruare astrictus esse cognoscitur. Unde succedit
tex notabilis sic in proposito dicens sitz postq eccle iura intercedenciu
contractuu fuerint aucte firmata nullatenus ab hijs discedendi
liberam pontifex uel si uult pmittatur habe licencia xxv q. i. c.
postq.

Laus deo

Sacrosancta etc. ad ppetuam rei memoriam

Copia Citaton ad ppam Eugenium in ultima July facta ao. etc. xxxvij

Cum xpi ecclia varijs et acerrimis langoribus subiaceret homunq
pcta et puaricationes diuine legis magis ac magis hodies pniciosa cres
ceret augmento dignatus est omnipotens deus fidelium inspirare cordi
bus ut in Basilen Ciuitate profecto integerrima Sacrosancta gnalis
synodus conueniret que psertim in reformandis moribus tam i
capite qm in membris et excitandis cordibus in obseruatione legis
dei vigilantem impenderet operam ut et diuinus honor reflorceret
in terris et repssis enormitatibus pctoz ad procurandam animaz sa
lutem efficatius conuerteretur hominu solitudo Jam uo pluribus annis
in eare p ipam synodum exhibiti sunt indefessi labores commemorata
frequentius extitit Regnantiu scelerum multitudo que vniuersam xpia
nitatem in multas clades multaqz discrimina adducere constatur
Ecclia in xpi nomine congregata cunctis palam curauit ingerere mom
ta salutis die ac nocte clamitans ut redirent puaricatores ad cor et
obseruarent legem dni dei sui demqz salubria decreta et sacros cano
nes instituit quibus pestes auaricie symonie ambitionis et alioz vi
cioz que multoz corda nimiu incendebant arcere arcerentur a grege
domini et iux pcepta xpi atqz sanctoz patrum instituta dignita
tes ecclasticae atqz bnficia dignis et ydoneis pastoribus ac ministris
gratuita colloc iustisqz et canonicis electionibus ac institucionibus
distribuerentur quoz medio vniuersus clerus et pplus salubriter rege
retur ac pduceretur in salutem Sz heu dolentissime referimus

Ille qui primus hec exequi debuerat. quemqz et precepta xpi et Canones
sacrorum Conciliorum preceteris servare oportuerat. ymo et ceteros ad
horum observanciam efficaciter inducere. nulla unqz monicione nulla
exhortacione induci iam longo tempore potuit ut aliquam morum emen
dacionem xpo placentem aut notissimorum abusuum correctione in ecclesia
sancta dei efficere satageret. quin pocius conspicit universus orbis
sub eius regimine maiora semper scandala gravioraqz exoriri. Sanctissimum
dnm Eugenium papam quartum loquimur. quem frequentibus monitis hec
Sancta synodus cum plurima caritate et benignitate. tum per proprios
Synodi oratores. tum per litteras. tum per eiusdem dni Eugenij nuncios in
ducere curavit. atqz eciam per aliquorum Regum principum ambaziatores
ortatus est. ut pro xpi reverencia et animarum salute. salutari animarum
gubernacioni operam daret. electiones proborum pastorum fieri asse
tiret. beneficia a xpo gratis accepta gratis distribueret. ceteraqz medifica
cioni ecclesie ageret que iuxta canones sanctorum patrum eadem Synodus
pro animarum salute et universalis ecclesie ordinaverat. et quemadmodum ad
sacrosanctum Constanciense Concilium irrefragabili catholice veritatis de
claracione diffinivit in hijs rebus que ad reformacionem universalis ecclesie
in capite et in membris pertinent obedirent. pariter quoqz notum sit
quod sacra generalia concilia iurisdictione super papam uti possunt cum clamosa
insinuacione vel alias ipse ut scandalizator ecclesie sacro concilio defertur. vere
monuitqz hec sancta Synodus ipsum dnm Euge. quatenus dignaretur ambu
lare unanimiter cum consensu eiusdem in domo dei. et adhesionem qua
litarum suarum testimonio solemniter huic eidem synodo exhibuit. factis
et operibus adimpleret. ut pax et tranquillitas salutaris per universam vigeret
ecclesiam. Sed in adversum proch dolor electiones pontificum et pastorum sedu
lo perturbare visus est. translaciones prelatorum eis invitis contra sanctorum
patrum et sacrorum canonum atqz sacri concilij Constanciensis statutorum
formam et tenorem facere. divisiones scandala et scismata per singulas
fere vacantes ecclesias ingerere. et plerumque unus eligitur alii vero
per ipsum sine reservacionibus vel sublatis invicte providere. ymo et ad eius
filios obediencie qui decretis huius sancte Synodi voluerunt obedire
quos compertus est fulminare sentencias. ipsos prohibitu voluntatis a bene
ficijs et dignitatibus mandando privari inhabilitari et excommunicari. In
collacione pretera seu expedicione dignitatum ac beneficiorum et aliarum rerum dispen
sacione etiam more insueto graves summas pecuniarum exigere. abusus pesti
feros detestabili et horrenda specie symoniace labis respersos adversus
iura divina et humana in animarum periculum. et ecclesiarum orbis non mediocre
preiudicium ac provinciarum Regnorum et singularum patriarum depauperacionem
et exinanicionem cum pluribus favore maxime dignitatibus circa
seu vacantibus beneficijs providendo carnalitatis affectu. non iudicio racionis

nec eos erigendo qui in ecclesiis proficere put/ sed quorum vel precibus delinitus
extitit, vel pro quibus quispiam rogasse compertus est, aut quod deterius
est qui ut benificati fierent muneribus impetrarunt non advertens nichil
esse ecclesie dei magis efficiat quam quod indigni assumuntur prelati ad regimen
animarum Erroris insuper synodalibus spretis quas olim summi pontifices
maxima cum veneratione prosequebantur, prohibitas appellaciones ab eis
deinde interpositas admittit sententias huiusmodi expresse revocando. Ipse insuper
illos quos hec sancta synodus pro causis iustissimis alligavit solve
re de facto conatus est nulla satisfactione pacta / Ceterum cum deceat
Romanum pontificem iuxta sacrorum canonum ac summorum pontificum instituta
per fratres suos sacro sancte Romane ecclesie cardinales qui sibi in execucione
sui officii coadiutores existunt, sua exercere consilia, ut ipsorum salubribus
et prudentibus consultis status ecclesie tam in spiritualibus quam in temporalibus ra
cionabiliter dirigatur. Ipse dominus Eugenius etiam in rebus gravissimis mi
ne eorum consilia requirere fertur / qui sunt pars corporis sui / Et aliorum
extraneorum consultacionem sectatur / que non ex racionis iudicio sed ex
carnali affectu non nunquam procedere videntur. Dispensacione quoque sibi credita
abutitur. eam in dissipacionem convertendo et potestatem sibi datam in edifica
cionem vertendo in destructionem / plura vero gravia nobis committentibus
novissima occurrerunt consideracione miseranda / audivimus quidem insuper
Civitatem Penestrinam cuius episcopali titulo unus ex Romane ecclesie cardi
nalibus consuevit insigniri / propter tolleranciam eius et suorum domesticorum ac
stipendiis Romane ecclesie militancium opera in ruinam miserabiliter
decidisse. Opida insuper plura in eiusdem sancte Romane ecclesie provinciis
consistencia aliqua prede exposita ut opidum Butrii Bononie proximum aliqua
solo equata / Et qui augmentum efficere debuerat operatus est diminucionem
Cum tamen ex dignitate summi pontificatus non peccandi licenciam sed
bene vivendi necessitatem assecutus esse noscatur / In operibus preterea fidem
concernentibus, cum hoc tempore pro ycomenico concilio cum grecis celebran
do ecclesia indigeret prout et de presenti indiget subvencionibus fidelium populorum /
ipse substanciam eorum alliorsum divertere satagens. et subsidia fidei ca
tholice multipliciter impediens Indulgencias plenarias per loca diversa
multiplicasse dicitur absque causis urgentibus eas disseminando in grave
perturbacionem sanctissimi operis pro ipsa fide orthodoxa per hanc synodum
inchoati / aliaque plurima huc usque peregisse atque procurasse dicitur, que
prosecucioni rerum ad bonum fidei catholice orthodoxe et eius promocione pertine
ncium magnum impedimentum et multum retardacionem attulerunt / Illud quoque
multa reprehensione in tanto pastore dignum est / quod iuramentum in assump
cione sui ad apostolatus apicem super certis ordinacionibus prestitum. ac deinde
post ipsius assumpcionem, sub bulla sua solempniter confirmatum minime ser
vasse dicitur. Sed quod dolenter referimus ut a pluribus asseritur et fama
publica laborat, ipsum notorie transgressus est, denique ita cum agere conspicit

vniuersus orbis / Nam hec que notoria cernuntur etiam vniuersalem scandaliza-
tia recensemus ut ecclesiam suam vniuersa catholica grauissimis turbacionibus subiaceat /
quibus nisi diuina miseracio prouideat ruina proculdubio inaudita fidelis christi-
ano populo presentitur imminere / non autem solum inter spiritualium regimine hanc ipsam
ruinam consideramus sed et in gubernacione temporalium dampnorum sancte Romane
ecclesie notorios defectus attendimus / quorum alienatores honorem perdere fe. re.
Symacus papa decreuit / quantas enim terras ipse dominus Eugenius alienauit /
quanteque eius incuria et insolerti regimine deperdite et occupate sunt / quanta
strages subditorum Ro. ecclesie quos etiam ut Bononiensis Ciuitas insinuat suppositus
attestari potest perhemptos audiuimus. sine penitencie et Eukaristie sacramento
Quam etiam miseranda visitacio vastatio suo tempore subsecuta sunt notoria facta
testari videntur / Expectauit autem iam pluribus annis hec sancta Synodus
cum multa paciencia. ut hec omnia ipse dominus Eugenius corrigeret atque
in melius emendaret. ac veluti vices gerens christi et petri successorem
deceret totum orbem exemplo bonarum actionum in viam salutis dirigere studeret
Dum vero videmus cuncta iugiter in peius ruere et omnia magis contur-
bari. pluribus anxiamur doloribus ac vehementer gregi dominico com-
patimur quem in totalem fere desolacionem per incrementa scandalorum
diuisionem et viciosorum deformitatum decidere formidamus / nisi de-
bito regimini ecclesie dei conueniens prouisio apponatur et consulatur
publice saluti. Videns itaque hec sancta Synodus que per summariam infor-
macionem ex super habundantia factam ipsum dominum Eugenium in predictis
publice et notorie diffamatum. conspicit tantam necessitatem prouidendi
debito regimini ecclesie imminere / ut si Concilium Congregatum non esset
summe necessarium foret pro hiis rebus ipsum congregare / attendens preterea
in iudicio dei oportere reddere racionem super tantorum dissimulatione malorum
et scandalorum quibus corrigendis pro salute totius christiane plebis ex of-
ficio suo totis viribus incumbere tenetur / Et ex potestate quam super cunc-
tos fideles cuiuscumque condicionis etiam si papalis existant a christo accepit
iuxta super dictam declaracionem in Concilio Constanciensi habitam et in hoc
presenti dudum renouatam / Cum etiam coram deo et hominibus grauissime re-
prehendenda veniret / si in hac vrgentissima ecclesie necessitate suum offi-
cium prout tenetur exequi negligeret / Decreuit hec sancta Synodus
vt infra lx dies a die presentis sessionis ac affixionis mandati / quem
terminum prefato domino Eugenio peremptorie prefigit / Et si qua interim coram
hac sancta Synodo super premissis et aliis proponendis pro sui defensione aut
excusacione allegandi vel proponenda duxerat per se vel alium ad hoc le-
gittime deputatum / coram eadem Synodo Basilee compareat / dicto autem
elapso termino. siue dictus dominus Eugenius per se vel alium comparuerit
siue non. hec sancta Synodus ad vlteriora procedet cognoscendo et terminando
prout ecclesie sancte dei spiritu sancto dictante conspexerit expedire / vniuersis in-
super et singulis sancte Romane ecclesie Cardinalibus in virtute sancte obediencie

et sub penis aliis pstiti huic sacro concilio pse uel alium nomine suo iura
menti. Et q eos qui iuramentum nō pstiterit sub pena puacionis fructuum
suoz bnficioz, mandat ꝛ pcipit ut infra eundem terminum in hac Ciuitate
Basilien compareat saluti sancte matris ecclie cum ceteris in Synodo
congregatis consultur et oportune prouisuri put spus sanctus dictaue
rit. Hoc ipm quoqz vniuersis principibus ac populis xpianis innotescere
uolumus vt videntes sancte matris ecclie et vniuerse xpianitatis angustie
as in vnum Conazum pro honore dei creatoris nri et animaz salute pa
riter conueniant et quod toti orbi salutare fuerit communi consensu amplex
entur. Decreuit tandem hec sancta Synodus huius decreti publicationem
in pnti sessione factam cum sequenti affixionem in ualuis maioris ecclie Basilien
vim habē monicionis et citacionis quo ad omnes ꝛ singulos actus in hac
re fieri necessarios vsqz ad finalem terminacionem etiam ad senciam diffinitiua
audiendam et eius execucionem paciendum inclusiue, et ita vniuersos ar
tare ac si psonalit apphensi et eis intimatum fuisset. Datum in session
publica ipius sancte Synodi in ecclia Basilien celebrata solemniter
ij kls Augusti Anno mcccc. XXXVIJ.

Sancti spiritus assit nobis gratia

Raciones incommunicabiles et vive pro iustificacione citacionis antecedentis applicate edite per dominum Ludovicum de Roma in generali congregatione promulgate

pmo Citacio contra papam est plena caritate

Presens citacio qua per sanctam Basiliensem synodum interpellatur sanctissimus d. n. pp. primo fortificatur ex assistentia plene caritatis hec autem inferiora demonstrant fundamenta quorum primum est istud scilicet

Debet quis diligere iuxta caritatis preceptum proximum suum beneficentie consolacione doctrine erudicione disciplune correctione, dicit tex. xxiii q. iiii. in c. debet homo. sed ex huiusmodi citacione intendit synodus citare papam ut bene agat et a malo se retrahat, inducitur etiam ut suscipiat erudicionem doctrine saluberrimorum canonum per sanctam synodum editorum Igitur est quis ut plena sit preceptis caritatis

Secundum tale Caritas inter alia hec continet summam actionem bonorum salutem morum finem celestium preceptorum, mortem criminum vitamque virtutum dicit tex. de peni. di. ii. § caritas sed excitacione huiusmodi hortatur synodus papam ad actiones bonas et ut in se per penitenciam extinguat commissa crimina vitetque committenda, Igitur ipsa caritate plena:

Tercium est tale Inter opera caritatis illud minimum non est errantem ad semitam veritatis reducere dicit tex. de spon. c. Inter opera, sed excitacione huiusmodi citatur ipse si erraret in aliquo ad semitam veritatis et observacionem preceptorum legis dei Igitur ipsa citacio omni caritate resplendet

Quartum est tale Non est iniquitatis ac impietatis, sed caritatis ac pietatis racione devictus, qui propterea est citatus per secutorem ut sit hominis liberator dicit tex. in c. non est iniquitatis xxiii q. v. sed sancta synodus crimina si qua sunt in Romano pontifice et Ro. ecclesia non persequitur odii fomite sed Romani pontificis liberacione, atque ut ex iniquo trahatur ad equum, Igitur non impie dici potest procedere synodus sed pie ac caritative advertens ad id quod dicit Aug. sed hoc solum bene agitur ut vita hominum corrigatur xxiii q. v. prodest

Quintum est ex tex. sic dicente, non putas te amare servum tuum tunc quando eum non cedis aut tunc amare filium tuum quando ei non das disciplinam, aut tunc amare vicinum tuum, quando eum non corrigis. Non est ista caritas sed languor ferveat caritas ad emendandum ac corrigendum, si sunt boni mores delectent, si sunt mali emendentur, qui enim viciis nutriendis parcit et favet ne contristet peccantium voluntatem, ita non est misericors, quam qui non vult alteri rape puero ne audiat plorantem et non timeat ne vulneratum doleat vel extinctum dicit tex. xxxiii q. v. in c. non putes et c. qui viciis Languor ergo reputaretur si sancta synodus dissimulando parceret delictis si qua essent in Ro. pontifice, caritate autem plena dicetur si emendacioni operam dabit. Dicatur quod copiosa est multitudo non observancium ipsa decreta unde mirum est quod a capite exordium sumat ad reformacionem ceterorum reformacione suspensa Respondetur et multiplicat, primo quod cum in delictum ruit multitudo primo correctionis eius habetur racio, qui

caput et princeps est multitudinis. hic est tex. de dico. xxv. in c latores
Ad idem C. ad l Julia. di vj l. qui multa grauiora Et huius est racio
quia vbi maior est culpa maior celeriorque debet exerceri vindicta de
hec. c. excommunicamus § ardentes non est autem dubium maiorem esse culpam
in capite multitudinis delinquentis quam in tota eius sequela maxime
si concurrat in illo sublimis dignitas, uel persone excellencia Notum est enim
quod grauiora facit vicia peccatorum sublimitas peccancium et tanto quis ma
iori reatu delinquit quanto potiori honore fruitur xxv. q. i. nulla. xl.
homo xpianus. xi q. iij. precipue Sicut enim minorem maior precedit
honore ita et crimine et quam maior sequitur culpa maior implicetur
vindicta L. di qua sanctitas tua Vnde dicitur de lucifero quod ideo tanto
peccatus sine venia dampnatus est quia magnus fuit sine comparacione
creatus dicit tex de peni di ij principium Nemo enim perfecto in ecclesia am
plius nocet quam qui peruerse agens primatum dignitatis tenet de
linquentem, namque hunc redarguere nullus presumit et in exemplum
culpa vehementer extenditur qui pro reuerencia dignitatis peccator hono
ratur lxxxiij di Nemo quippe. quod abhominabile foret si vnius quod capud
est ignoscendo vniuersi ecclesie moliremur interitum, que est ista mise
ricordia que ista bonitas, vni parcere et omnes in discrimine adducere xlv.
di. § illud Nonne instruit nos canon, quod cum de aliquibus constitucionis
introducenda obseruacione tractatur: Primum monendi sunt maiores
pres obseruare ut eorum exemplo cetera multitudo frangatur dicit
tex xliiij di comessaciones Nonne curandum est ne totum quod absit
corpus morbus inuadat, eo quia languor non fuerit curatus ij q. vij
sicut in quo.

Dicitur 2° Cataconi hunc quodammodo continere libellum famosum et sic grauem
iniuriam aduersus caput ecclesie, Huic obiecto multipliciter respondetur. Primum quod
iuris execucio non est iniuria ff. de iniur. l. iniuriarum de elec. c. cum ecclesia
vulterana Si igitur publice coram omnibus transgressor est caput ecclesie
iniuriam non facit sancta synodus publice corripiens illum cum ius exequitur
Aduertamus enim primo ad tex. in c. i. de peni. et remissi. dicentem manifesta
delicta non fore occulta sed manifesta correctione purganda ut ceteri terreantur
2° ad tex. in § sed illud. xlv. di. dicentem publice delinquentem coram
omnibus publice argue ut ceteris sit exemplum Ad idem xxiij q. iiij
Ita plane 3° aduertamus ad tex. Augustini ij q. i. si peccauerit
dicentem sic formaliter, ergo ipsa corripienda sunt coram omnibus
que peccantur coram omnibus, ipsa corripienda sunt secretius que
peccantur secretius. Quarto aduertamus ad tex. de conse. di. ij, Ego bere
garius ibi ubi in personam cuiusdam berengarij heresim quandam abiurantis
sic formaliter dicitur, Ad quecumque loca, ad que fama huius heresis peruenire
potuit transmittenda est abiuracio predicta, ut ecclesie que doluerant de berega[rio]

Marginal notes (left):
Ubi maiori culpe debetur maior pena
Ubi maiore dignitas [illegible] peccat
[illegible]

aduerso atque peruerso nunc gaudeant de eo reuerso atque conuerso Ita in proposito
ad loca omnia ad que potuit noticia de formitate Romane Curie peruenire
prius est citacio transmittenda ut qui prius doluerant de eius deformacione
gaudeant nunc de eius per sanctam Synodum inchoatam reformacione.
Quinto aduertimus ad tex. in L. quod rei publice et l. eum qui nocentem
ff. de iniur. sic formaliter dicentis, quod rei publice venerande causa,
uel ad bonos mores fit etiam si ad contumeliam alicuius pertineat, quia
tamen non ea mente magistratus fecit ut iniuriam faciat sed ad uindictam
publicam actione iniuriarum non tenetur. Ceterum eum qui nocentem in
famauit non est bonum et equum ob eam rem condempnari, peccata enim nocentum
nota esse oportet et expedit etc. Cum igitur sancta Synodus hanc ci
tacionem decreuerit ad morum inchoandam reformacionem ad vindictam
publicam exercendam nulla racio suadet dicere ex hoc sanctam Synodum
dici posse ecclesie capiti infamiam iniuriam ue irrogare, ymo loqui potest sancta
Synodus, cum canone dicente sic formaliter dum homo iuste occiditur
lex eum occidit non tu xxiii q. v. dum homo est alibi non homo quos dampnat
quos reatus accusat sed delictum proprium eos punit et non homo xxxiii
q. ii quos deus ff. de proba. l. cum probacio Ita in proposito abusus Ro.
curiam infamant, non autem citacio referens abusus. Expectauit iam plu
rimis annis hec sancta Synodus primam reductionemque Ro. cu. ad bonum
Cum autem eam assidue peccantem videt, ultra misereri non potest, secuta est
in hoc exemplum domini dei sui, de quo notabiliter ad propositum tex. in c. Bi
lisarius xxiii q. v. et in §. nec differtur xciii di. ad propositum dicit — vindictam et ... patronum dei
forma sic cottidie nonnullos punit deus, ut diuina etiam prouidencia circa humana
vigilare noscatur et nonnullos etiam prolonga tempora ad primam expectat
ut patienciam sue benignitatis nobis ostendat. dei enim pietas, solum reddi tu
mum requirit ac nos longa sua bonitate saluari si non contineatur si du
a cepit — ri colli fuerimus si in peccatis usque ad mortem illicite perdurauimus assidue peccata
cum non miseretur deus etc. Cum ergo uulnera fomenta non senciunt ex parte ac
ac temporalis nunc misericordie medicina, sed continuo serpunt, continuo renouatur
ferro secanda sunt et igniti dicit tex. i q. i reperiuntur. lxxxvi di. qua
xvi q. i c. in canonibus et c. similiter ubi tex. formalis sic dicit, Sicut
ferro abscindenda sunt uulnera que fomenta non senciunt Ita illi extorres
debent fieri ab ecclesia qui sacerdotali admonicione non corriguntur
an forte — dicente domino afferte malum ex uobis. dignum est enim ut qui moribus propriis
ac illius consciencie castigacione corrigitur saltim ecclesiastice et canonice
vindicte perfodiatur aculeis. Postremo imitatur sancta Synodus tex.
in c. nisi specialis de aue. et usu. dicit forma sic, quod si oporteat te ut nos
uel tu exeracio hoc negocio confundamur, eligimus pocius te confundi
quam ledamus sedis apostolice dignitatem etc. Ita igitur in proposito si oporteat uel
Synodum ut Romanum pontificem ex huiusmodi occurrentibus confundi, dignum
est ut eligat pocius confundi Romanum episcopum, quam quod ledatur dignitas
uel auctoritas totius ecclesie sancte et hec de prima prius citacionis
Justificacione

2°

Citacio continet bonum publicum.

Dicitur 2° Citacio ista bonum publicum continere pro quo demonstrando
assumo pro themate verba legislatoris in § expedit institutis de hiis qui sunt
sui vel alieni iuris expedire rei publice ne quis re sua male utatur etc. Sed citacio
presens ad huius effectum tendit, ne Romanus pontifex abutatur sua potestate
ut proxime demonstrabitur, igitur etc. Primum enim inducit eum ad observandum
decretum editum super electionibus et confirmacionibus faciendis quod
quidem saluberrimum esse inferiora demonstrant. Primum quia papa innitens
solitis reservacionibus continuo providebat de cathedralibus ecclesiis
aliisque dignitatibus, reiectis electionibus sublataque superioribus aliis potestate
confirmandi, Ex quo in illud incidebat nomen effectuale scilicet universalis
pontificis quo beatus Gregorius atque pelagius Romani pontifices se appellari
prohibuerunt quorum refertur textus xcix di. c. nullus et c. ecce dicens
Velim me pontificem dicas quod peto michi ut sanctitas tua ulterius non faciat
Cum enim quis summus aut universalis dicitur patriarcha patriarcharum
nomine ceteris derogatur sed absit hoc a fidelibus sibi velle quempiam id
arripere Unde fratrum suorum honorem minuere ex quantacumque parte
videatur Nec honorem meum esse reputo in quo fratres meos honorem
suum perdere cognosco, meus namque est honor universalis ecclesie, meus est
honor fratrum meorum solidus vigor tunc ego honoratus sum, cum sin-
gulis quibuscumque honor debitus non negatur etc. Debet igitur ex premissis
Romanus pontifex ita honorari et utilitati sue sic studere quod aliis infe-
rioribus debita non subtrahat, et sic electionem reservare capitulis Confir-
macionem gradatim committere superioribus, alias dum idem universa agit
Universalem se fore pontificem factis demonstrat Cum tamen nudo verbo
predicti duo sanctissimi pontifices universales se prohibuerint appellari, memorari
debet textus dicti in persona Romani pontificis michi ipsi iniuriam facio, cum
fratrum meorum iura perturbo xxv. q. ij. quod michi Et alibi dicit papa sic Nec
enim cuilibet favente gratia ultra quam meretur impartior, nec ulli hoc quod
sui iuris est ambitu stimulante denegata sed fratres meos per omnia honorare
cupio etc. ea causa 2. q. c. de ecclesiasticis, honores igitur Romani pontificis
iuxta premissa fratres suos inferiores aliis electiones permittendo aliis confirma-
tiones non auferendo, nec aliis quod eorum iuris est ambitu stimulante
deneget sibi enim iniuriam facit cum suorum iura perturbat
Secundo est premissum decretum extirpativum dissensionis sublativum odii
quod inter Romanum pontificem oritur et inferiores prelatos dum non solum quod
sibi asseptum est vendicat sed cunctis aufert universa quod demonstrat[2]
ex pulcherrimo textu Ieronimi xciij. di. dyaconi sunt, sic dicentis, solus episcopus
incumbat domus solus utitur ministerio solus universa sibi vendicat, solus
partes invadit alienas. hinc propter avariciam sacerdotum sepe odia consur-
gunt, hinc episcopi accusantur a clericis, hinc principium litis. hinc detractionis
causa. hinc origo fit criminis, et enim si unusquisque in hoc mundo visibili aliquid
possidere iubetur ut sua sit tantum possessione contentus, ac res non invadat
alienas, nec agrum pauperis tollat, quanto magis qui ecclesie dei preest, ita debet
in omnibus observare iusticiam, ut hoc solum sibi vendicet quod sui iuris esse cognoscit

Aliena non rapiat aliena non tangat et sicut sine inferioribus nō viuit in ministerio diuini sacramenti Ita indispensacione non viuat etc. Attendat igitur Ro pon. q ecclesiasticam ordinem confundit si ita vult solus sibi omnia vendicare q suam nulli iurisdictionem seruet xi q. peruenit.

Tercio inducitur ex eodem decreto caritatiua dilectio Inter epum a suo caplo electum et capitulum eligens inter suffraganeum confirmatum et Metropolitanum confirmante. Cum enim Ro. pon. reseruacionibus innitens prouidet, per sepe Epum dat clero inuito, per sepe suffraganeum inuito Metropolitano Ex quo inter eos contemptus et odium causatur dicente textu sic formaliter quod enim quis non elegerit, profecto non diligit quod aut non diligit facile contempnit xx q. iii. pns dicius

Quarto ex eo decreto Illud salubriter prouidetur scilicet quod ut plurimum epatur ecclesie qui in eadem per omnia ecclesiastica officia cursum suum transegit etatis ut plurimum enim tales plerumque eliguntur. cum aut Ro. pont prouidet sepe eos prefirat qui ex aliis ecclesiis ortum ducunt, quod displicet iuri dicente tex. sic, nec emeritis in suis ecclesiis peregrini et qui ante ignorati sunt illis preponatur, qui bene suorum ciuium testimonia meruerunt, Nullus inuitis detur Epus. tunc aut alter de altera eligatur ecclesia, cum de ipsius ciuitatis clero Epus cuius est ordinandus nullus dignus potuit reperiri habeat vnusquisque fructum sue milicie in ecclesia in qua suam per omnia officia transegit etatem In aliena stipendia minime alter obrepat Nec alii debita alter sibi audeat vendicare mercedem etc. dicit tex lxi di. c nec emeritis et c nullus inuitus

Postremo inducat ipsum decretum cessacionem ambicionis cum enim Ro. pont pro voluntate prouidet raro cessat ambicio in dignitatibus obtinendis ut de facto videmus cum capitulum eligit ambitus cessat. tollende aut ambicioni studeant iura c. de epis et cle. l si quis viii q. i qui Epum i q. vi sicut is ubi pulchre tex sic dicit sicut is qui inuitatus renuit, quesitus refugit sacris est altaribus admouendus, sic qui ultro ambit importunus se ingerit est procul dubio repellendus, Nam qui sic nititur ad altiora conscendere quid aliud agit. nisi ut crescendo decrescat et ascendendo exterius interius in profundum descendat etc. quinymo secundum aplum, nemo debet sibi honorem assumere nisi qui vocatur a dno tamquam Aaron dicit tex de elec. c qualiter viii. q. i suscepturus In inducere vult eadem citacio eundem ut annatas minime recapiat prout Synodus ipsa decreuit, cuius decretum saluberrimum esse inferiora demonstrant primo quia ex cuius annate exactione arguebatur presumpta Symonia quod quam detestabile scelus sit nemo est qui nesciat. Ex quo enim ut plurimum soluebantur eo in tempore, quo papa de dignitate prouidebat temporis ydemptitas seu paritas in prouisione et annate solucione, presumptam arguit Symoniam ad hec. tex notabilis in c emendari i q. i. vbi est expressum quod et si nummos in elemosyna ecclesie contulerit pietatis opus sit Nichilominus in missio prohibetur. eo in tempore quo quis baptismum sanctum suscepit eo quia ex paritate temporis in baptismati suscepcione

et pecunie in missione presumptio inducatur symonie adeo ut et si sub alio
pretextu hoc in tempore detur, nichilominus presumptio symonie non euanescat
ut ibi et ad idem tex. optimus. lvi. di. in c. si quis in egritudine. Ubi
est expressum in egritudine baptizatum presbiterum ordinari non debere eo
quia ex ydemptitate temporis concurrentis quo ad egritudinem et bap
tismi susceptione fidei baptizati non uoluntarie presumitur sed ex pena
pocius euenisse, ad idem tex. in l. i. insti. ff. ad. l. Julia de ambitu ubi
tempore durantis accusacionis accusatori seu accusato sub pena prohibetur
ingressus ad domum iudicis, eo quia propter tempus pariter concurrens
ad ingressum et accusationem, oritur in parte ingrediente presumptio
voluntatis intimare ad iudicem corrumpendum. Et si dicatur pecunia
ex causa ta recepta, quamuis ex presumpta symonia proueniat, nichilominus
quia in licitos usus conuertitur, et sic delictum si quod intercepcione committatur
purgari videtur. Respondetur ex tex. ad propositum notabili in c. ex multis. i. q. iii. Ubi Cal
cedonensis Concilii formalia verba sunt hec. Constituimus ut nullus cuiuscumque
gradus pro ecclesie beneficio audeat aliquid recipere etiam si in fabricam
ecclesie seu pro pauperibus sit distribuendum quia teste scriptura, qui male
aliquid accipit ut bene dispensat grauatur pocius quam iuuetur. Et si
dicatur in Ro. pon. vicium non cadere symonie predicto casu, dico quod
in c. cum pridem de pac. et i q vi c si licet de hoc notetur in c. i. de Symonia, Nichilominus salua omnium contradice
tium reuerencia, dico ego isto casu contrarium. Primo ex eo quia per collatum
titulum beneficii fertur execucio ordinis et clauium ecclesie. In ordinacione
enim datur potestas clauium in habitu, sed non in actu. In institucione uero seu bene
ficii collacione, datur illius potestatis execucio. hic est tex. xvi. q. i. i. c.
sicut sufficit et c. se. Ipsa igitur execucio annexa est ipsi ordini seu sacra
mento unde consequens est ut uendendo ordinis execucionem videatur
vendere ipsum ordinem, quod etiam in propria symoniacum esse nullus dubitat
Ad hoc tex. optimus i. q. iii. c. si quis obiecerit et c. saluator, dicens quod
qui uendit unum sine quo alterum non prouenit neutrum inuenditum derelinquit,
vendendo igitur execucionem ordinis que non prouenit sine ordine ipsum
quoque ordinem vendere censetur. Ad idem tex. optimus in § quod uero i. q. vi.
dicens sic formaliter. Sicut ecclesiasticarum rerum emptores symoniaci indi
cantur quia ecclesiasticis officiis ita connexe sunt, ut alterum sine altero nunquam
non proueniat Ita quia per eleccionem venitur ad consecracionem proinde Sy
moniacus habeatur qui pro electione premia largitur, ac si pro consecracione
munera dedisset etc. Ad idem glo. optima de pe. c. licet. dicens quod reci
piens pecuniam a vicariis, ut permittat eos celebrare in suis vicariis
censetur vendere ordinis execucionem et per consequens ipsum ordinem. Secundo idem pro
batur quia ut distinguit notabiliter glo. in c. ex parte de offi. dele. quedam
sunt prohibita quia symoniaca, quedam symoniaca quia prohibita, sed pecuniam
recipere pro conferendo titulum beneficii ecclesiastici prohibitum est, quia symoniacum
et utroque testamento scilicet tam ueteri quam Nouo ut aperte demonstrat tex. in dicto

c qui studet et dicto c ex multis et in c ex diligenti de Symonia ubi dicit
tex. quod prestare omagium et sic dare aliquid temporale pro spirituali beneficio divinis
et humanis legibus nescitur contradicere Igitur papa recipiendo non excu
satur sed crimen incurrit Jus enim divinum non tantum servare sed usque ad animam
et sanguinem defendere debet xxv q. i. sunt quidam et in hac opinione est
Btus Thomas quod refert archydia. xii di. non decet

Saluberrimum etiam esse censetur premissum decretum eo quod aufert occasionem de
paupertacionis ecclesiarum que ut plurimum contingebat ex ipsarum annatarum solucione
cum enim opus foret tempore quo Ro. ponx providebat de dignitate ut
plurimum annatam solvere aderat quisque inopia provisi qua ex re cum ex sua
propria solucione non posset implere opus erat obligare ecclesie primo in tempus
plurimum. Unde ecclesiasticus redditus in solucionem debiti convertendi non pote
rant in utilitatem reparacionisque ecclesie erogari Non est autem dubium talem opor
tere esse summum sacerdotem ut in dei ecclesia non exactor sed pontifex recte
valeat nominari. dicit tex. x q. iii. quia cognovimus Et alibi non debet
presul acerbum se exactorem aut continue basium prebere sed moderatum et cum
efficacia benignum et cum instancia humanum dicit tex. ff de usur. l. pe
cunie publice si bene collocate sunt. et alibi dicitur Cavere debent pontifices
ne indiscreto moderamine ecclesias pregravantes dum in exactionibus superfluis
curiosi existant illas usque ad inexanicionem extreme virtutis producant
dicit tex. x q. iii inter cetera Est enim boni pastoris pecus tondere non deglu
tire dicit glo. referens Suetonium de conse. di. ad tractum Imitari debet
summus pontifex beatum paulum qui arte ac manibus victum querebat
ne ecclesie cui ex officio providebat existeret onerosus. dicit tex. de consilio
cum apostolus x q. iii cavendum Nec debet considerare Ro. ecclesia ex annatarum
solucione sublata quosdam ne modicum sibi diminui cum ex hoc cognoscat
incrementum priorum in ecclesiis sibi subiectis quas opulentas manere sua
interest. Advertite dominus ad Notabilem tex. in § cogitatio in Autco sed quod
suffra. dantem sic formaliter, consideravimus enim quia licet questus non
modicus minuatur imperio attamen nostris subiectis incrementum maximum
percipientibus imperium et fiscus habundabit utentes subiectis locupletibus
Unde per plurima rerum et innumerabilis erit ubertas etc.

Si dixerit Romanus ponx decretum annatarum sublatum non recipio
quia inops sine eis remanet Ro. ecclesia. Nec sufficiens imminentibus oneribus
providere. Respondeo consideret tex. ff. de ritu nup. l. palam ubi non est ignoscendum
glo. in c. si quis per necessitatem de furtis Unde cognoscendum non fore
ei qui paupertatis obtentu turpem prohibitumque vivendi modum elegit.
Nomine Ro. pont. manifesta et racionabili causa existente propter supervenientem
necessitatem ecclesiis sibi commissis caritativum poterit subsidium imponere et sic
modo magis licito ecclesiastice expediencie consulere. Certe sic ut in dicto
c cum apostolus, quoniam iuxta apostolum seminanti spiritualia non est magnum si temporalia
ministrent. et refertur. xii q. i in c. ecclesias etc. Item apostolus Nomine ipse tamen

sacerdos summus pro sua et ecclesie necessitate decimam ab uniuerso clero exigere
poterit. Ex decima quam clerus inferior a populo sibi spiritualiter commisso accepit
Certe sic ad instar eius quod fiebat tempore ueteris testamenti quo leuite
ex dictis decimis per se perceptis summo sacerdoti soluebant decimam ut refertur
de deci. c. i. 24 et not. glo. in dicto c. ecclesias adultere d. ad tex. in c. unito
in x. Vnde credimus ut ex^a beneficia qui in hoc illa dicit qui dat spirituale beneficium
possit eius prouentus aliquos sibi tempore retinere, distinguit quod si prouentus ante
beneficii donationem non ipse percipiat per se uel per alium mediante non est dubium
Symoniacam intercedere prauitatem. Si uero ipse inmediate percipit distinguitur
utrum ante beneficii collacionem constituat ut ipsi prouentus retineantur ad tempus
pro causa iusta et necessaria an conueniat cum eo qui beneficium accipit ut ipse
ad tempus sibi prouentus retineat. Primum enim membrum dicit ibi tex. licitum
esse, secundum autem dicit non licere ut uia aperiatur hiis qui suam prauitatem
satagunt palliare. Ex quibus uerbis alius datur modus per quem pot. Ro. pon.
licite prouideri scilicet quod fiat constitutio generalis ut cuiuslibet uacantis dignitatis
fructus anni primi Romane seruantur ecclesie et ex hoc cessabit omnis suspicio heresis
Symoniace que prouenit ex annatarum secundum quod hodie soluuntur recepta
nomine etiam et sicut pro cathedre honore certa pecunia annua singulis episcopis
soluitur ab omnibus sibi subiectis ecclesiis preterquam monasteriis ut est expressum
de offi. ordi. c. conuenientes x q. iii. c. placuit et c. inter cetera. Ita etiam in ho
norem summe cathedre potest ordinari quod in honorem sustentacionemque Ro.
ecclesie alie singule ecclesie inferiores Ro. pon. annatim certam quantitatem
exsoluant. Ita tamen ut non subditis sibi ecclesiis grauis nimis existat ipse
pontifex ut enim dicit tex. pulcher multum longe a paterna pietate uidetur
si prepositi subditis suis graues existant, quos in cunctis necessitatibus pastores
debent more fauere de cens. cum apostolus. Nomine etiam sicut Anglicane ecclesie
dant tot denarios quot sunt capita quod quidem soluendi omnes wlgo appellatur
Denarius sancti petri ut not. Inno. de pen. et pla. c. et si uiramini. Ita certe
statui poterit ut soluant singule naciones pro Romane et uniuersalis ecclesie
sustentatione. Certe non dubitandum quod et isti laudabiles modi sunt, et
etiam alii plures possint excogitari

Si dicatur sacrum concilium annatas sustulit non autem Romano pontifici
unde sustentari posset aliter prouidit prout pollicitum est. Vnde non impleta
pollicitatione non tenetur ipse pontifex annatarum solutionem recipere. Respondetur
primo quod et posito quod non antea recipere teneretur quam pollicitatio foret imple
ta. Nichilominus humanitatis iure et ut gracior christianitati foret impleta
etiam nondum secuto pollicitationis implemento, decretum recipere debuisset
dicit enim pulcher tex. ea esse in mutuis officiis graciora que cum ex necessitate
non licet impendere ex uoluntate tamen facimus xxviii q. i. Iam nunc
Et alibi maioris gracie est offerre quod non debes quam reddere quod teneris
xxxii q. v. qui sitit aliter est sub capitulo tunc saluabitur. Preterea excusata
esse debuit sancta Synodus apud Ro. pontificem sine celebri satisfactione

polliatacionem impleuit pprius enim hys agendis opam dare debuit que ad diuini nominis gloriam et catholice fidei exaltacionem tendebant Vt est ad grecorum vnionem boemorum scismatis totalem extirpatione dicente tex. q et si pgrauaretur sancta Synodus multis et arduis negocijs que in vniusalis eccle alueum confluunt qui torrens circa id tn prius feruenti bus dz uotis intende vacare instancius ac operose solitudinis studium impartiri per que diuini nominis gloria exaltacio catholice fidei et pfectus queritur fidelium animaz dicit tex. discipuli cle. dudum. Ceterum pollicita est Synodus puideri Roman eccle si eius demonstrauit indigenciam que nondum in lucem pdijt, si enim et sine annatis Ro. habundaret eccia non Justum foret q ut ipa gaudet opulencia excessiua clero onus imponet et supfluum, teste etenim psspero pastor eccle hys quibus sua sufficiant no dz quidq erogare cum quid nichil aliud sit habentibus dare q pdere Nec ille qui sua possidentes dari sibi aliquid uolunt sine grandi pcto, vnde paup victurus erat accipiunt i. q. ij. pastor et adidem c ca 2 q sacdos xvj q. i. qm qq et alibi clamat Jeronimus tibi dico o sacerdos de eccle bonis viuere non luxuriari pmittit xlij. di. cum aut durum enim habe debet eccia, non ut seruet, non ut luxuriose consumat sed ut eroget et subueniat in necessitatibus gloria est epi paupm in necessitatibus puidere Ignominia sacerdotis est pprijs studere diuicijs xj. q. ij. dux z c gla

Hec dixerim non ut uelim necessarium subsidium subtrahe dno aplico quoniam teste Jeronimo apco viro et euangelizatori xpi in necijs vsib subsidium nolle tribue seipm est condempnare xvj. q. i. aplicas ymo dico expedire affluent ornari affluenterq subueniri debe ipi Ro. eccle que hoc in orbe est summi dei templum expedireq ut illius aula cultu decenti resplendeat dicit tex. lxxxvj. di. pulchra si enim ipa Ro. eccia que caput est om humiliata fuit ad nullus pfecto gfugn potis auxiliari dicit tex ix q vi. alioz cum enim in ea eccia sicut cetris reliquis magis et magis piementa ipm decus creuit subcreuit ornatus non decz diebus nris ille minuatur sed magis accumuletur atq amplificetur debita semp honestate seruata dicit tex. de conse. di. i. vasa. Arbitretur igitur Ro. pon nichel sibi pfecto defaturz si pmissum saluberrimu decretum, iam ostensis racionibus iustificatu debita cum veneracione suscipiat, pit quoq et quecunq phoc sacrum concilium edita et edenda Nullus enim ignorat vniusaliusq Synodi constitutum, quod vniusalis eccle probauit as sensus nullam magis sedem pcetis exequi oporte q pius xxv. q. i. confidimus ad reatum quippe Roman pontificis tendit si vniusal concilij sacr sanctiones eo negligente consencienteq violentur. xxv q. ij. puilla Nimis enim est asspinum z pcipue bonis sacerdotibus inimicu quampiam, que bn p Synodum ordinata sunt rescinde c ca et q. in sti. pcipue enim ad curam Roman pontificis ptinet ut q pquiete religi

ose conuersacionis per synodum sunt disposita nec dissimulacio neglige(nc)e
nec ulla ualeat presumpcio perturbare XXV q ii cum pie valet enim
sancta Ro(mana) ecc(lesi)a quedam contra generalis synodi decreta spirituali bonitatio indulge(re)
Considerata tamen racionis equitate ut que iuris iusticie est in nullo ab eo dis
sentire videatur inuenia(tur) XXV q i § his respondet. x vallis g(ener)al(is). Nichil
enim contra sancti generalis Concilii statuta aliquid condere ut mutare nec potest
illius sedis auctoritas XXV q i contra statuta. dum enim illa vniuersali sunt consti
tuta confesso consensu se et non ea destruit quibus presumunt solue(re) quos
ligant aut ligare quos soluunt XV di. sicut sancti. Vnde Leo sanctis
simus papa dum requiritur ut dispenset quod penitenciam age(re) possint
Symoniaci in ordine male accepto per hec verba formaliter respondet
Nos quidem conuictis et hiis qui tam detestabile nephas quod iam multis
dampnatum est Conciliis peregisse noscuntur. Nulla possimus prima subuenire
et spiritualibus patribus obuiare sed in illorum uice sinam conuenire omnibus
certum sit. habetur iste tex(tus) i q vii. requiritur ad memoriam reducam
quod cum a Sanctissimo Innocencio papa iii. petitum foret ut postea tu(n)c admitteret
illi qui post ex pontificali dignitate ad monachorum loca descenderat tum
aduerteret quod hec esset contra unum ex Concilii Constantinopolitani ca
pitulis. respondit durum sibi minus existere contra tam solempne Concilium
eam potuerit admittere habentur hec verba de renunc. post translacionem
Ambulat igitur ipse pontifex. cum ipsa sancta Synodo actu durante
in gubernacione ecclesie sancte dei nec in hoc erubescat debet enim tenere
memorie. quod cum Symachus papa in vniuersali Synodo presideret ad eam
quandam causam iudicandam remittens sic dicit. ne ego disputem vbi vnum
pot(est) Concilium iudicare legatur ipsa questio et referatur in medium, ut cog
noscatis quali sit sententia terminanda habentur hec verba XCVI. di bene quidem
Comperimus etiam Ilarium vrbis Rome episcopum Cum in vniuersali Synodo
presideret, quandamque constitucione edidisset Ita locutus est ad Sy. ad morum
reformacione ad Synodum ita locutus est scilicet quod ut deinceps posset tena
cius custodiri si placet omnes sancte synodi sentencias et subscripciones proprias
commendate, ut synodali iudicio aditus claudatur illicitus habentur verba
hec XXXV q ix. quod quis Nomine legimus Nicolaum papam cum Treueren(sem) Treueren(sem)
ac Colonien(sem) Archiepiscopos, quantum ad ea, que ad episcopale ministerium pertinebant
arcere vellet, non se solum sed vna cum sancta Synodo que tunc congre
gata erat decreuisse dicente decernente nobis cum sancta Synodo statuimus. Et
vt habentur hec verba ii. q. i. sciebas XI. q. iii. Theutwaldum, Nomine etiam legi
mus ipsum Nicolaum papam aduersus ea que qui excommunicacionem ab eo prelatam
contempserant Illud velud extremum remedium comminatum fuisse scilicet se
illos contempnentes Sancte ecclesie que per generale Concilium representatur de
nunciaturus vt habentur hec verba XI. q. iii. papirie legimus Cyprianum
papam circa id quod agendum erat adusus lapsus in heresim statuere
distulisse vt Concilium congregaret atque vna cum illo firmius prudenter

eius verbis sic dicentibus de eo quod statuendum erat circa causam lapsorum distuli, ut cum quies et tranquillitas data esset et episcopos in unum convenire indulgencia divina permitteret tunc communicato ac liberato omnium consilio statuere quid fieri oporteret, habetur hec verba L di. de eo siluimus. Alexandrum papam prelata est questio decidenda super consanguinitatis gradibus numerandis, legimus ipsum ita respondisse, Nos vero deo annuente questionem discutere curavimus in synodo habita in Lateranensi consistorio, convocatis ad hoc opus episcopis clericis atque iudicibus etc. habetur hec verba xxxv. q. v. ad sedem, Ad idem de re. iu. c. a apostolice li. vi. Nonne etiam tempore Urbani pape cum delata esset concilio questio laicorum qui morientibus episcopis bona defunctorum invadunt pauperibusque surripiunt, ipso concilio adversus eos anathema proferre volente, extitit per ipsum papam concilii sententia promulgata dicente textu sic de laicis questio facta est, qui morientibus episcopis res defunctorum invasas ecclesie pauperibusque surripiunt contra quos generaliter totius concilii anathema prolatum est, ipso papa huiusmodi sententiam promulgante etc. habetur hec verba xii. q. ii. de laicis. Nonne cum Innocencius iii presidet concilio generali, adversus eos laicos qui ecclesiasticos viros, nil temporale ab eis obtinentes, ad prestanda eis fidelitatis iuramenta compellunt, sententiam protulit utens hiis verbis, auctoritate sacri concilii etc. quod quidam concilium tunc actu erat, habetur hec verba de iureiurando c. nimis. Ubi notandum eum non dixisse sacro approbacione concilii vel laudacione, prout in sinimus decretalibus potest comperiri, sed auctoritate, quod quidem verbum multo magis importat ad potestatem concilii denotandam, quam aliquod premissorum et similis est illi textus xxiii di. In nomine domini. Legimus etiam sanctam synodum illis quos papa suus privavit ecclesiis proprias ecclesias restituisse iussisseque eas restituciones canonicas appellatas. Et expressus est et notabilis textus L di. c. econtra ad fi. alias est capitulum quod incipit Johannes sequitur premissa demonstrant precedentes Romanos pontifices una cum conciliis generalibus actu ac patribus ecclesie negocia direxisse pariter quoque eos eos noviter concilia congregasse pro salubribus edendis constitucionibus nec erubuisse, si quando veteres synodi per eos ordinata iuste immutassent, dum et presens summus pontifex suorum predecessorum vestigia imitaretur idemque agere, tali enim concordia inter Ro. pon. etc. et concilium generale gaudebit altissimus et gaudebit in membris suis dicit textus ix q. iii c. Archiepiscopus

[…]ne Cardinalibus […]pam ardua tractare […]m decet

Iuste miratur ipsa synodus quod ipse Ro. pontifex dicatur sine Reverendissimorum Cardinalium consilio ardua ecclesie negocia dirigere, cum et iura per eius predecessores edita sic dicant. Decet namque Ro. pontificem per fratres suos ecclesie cardinales qui sibi in execucione sacerdotalis officii coadiutores existunt libera prevenire consilia. Habetur textus de elec. fundamenta li. vi. habuit quidem hoc fundamentum ex lege veteris testamenti in deuteronomio scripto dicente si difficile aut ambiguum apud te iudicium esse perspexeris venies ad sacerdotes levitici generis

et ad iudicent qui fuunt illo tpe qui iudicabunt tibi iudicij veritatem. Sunt aut
dicit ppa sacerdotes leuitici generis fratres nri qui nob in execucione sacerdotal
officij coadiutores existunt, is vero sup eos sacerdos aut iudex existit, cui dns
inquit in petro quodcumqz ligaueris etc. Hec omia continet tex. qui ss sunt
le. c. per ven. l. ex rationibus et §. sunt autem, quare dicit Jo. mo. et refert
Jo. an in nouella in c. sup eo de hereticis. li. vj. q cetus Cardinalium est in hac
possessione q ardua negocia ppa ipius consilio tractentur et terminentur
quobrem Celestinus ppa multas abbacias Epatus et supiores dignitates dicit
se multociens vidisse cassari p successorem Illa ardua que precedens ppa sine
suorum consilio terminauerat: ymo quod plus est refert archi. in c. sunt
quid xxv. q. i. singularem opy. Laur. dicentis ppam sine consilio Carlium
non posse condere generalem legem sup vniuersali statu ecclie. quam quidem opy. no
comprobo sz coloro ea racione quia ut dicit tex. xcvj. di. Constantinus Reu^mis
clericis sancte Ro. ecclie seruientibus, qui cardinales sunt illud culmen singlare
potencie et pexcellencie habere concessum est quo amplissimus senatus apud
Jmpatores decoratur: Sz diuinus Jmpator pfitetur non aliter a sua clemencia
legem promulgandam quam illa prius cum gloriosissimo cetu senatus sui tracta
tus sint atqz digesta ut l. humanum C. de leg. etc. Vult igitur sancta sy
nodus Ro. pontificem inducere ut cum consilio cardinalium ardua gerat
cum dubium non sit, omnia que consilio pmo geruntur iure merito effectu
ac firmitate subsistere C. de repu. l. dubium. Volt synodus Ro. pon. suadere
vt ipse Carles quasi carles honoret: ad hoc ut ipi ppe a Cardinalibus quasi
carli honor deferatur. Scitu est illud Oratoris domiciij dicentis ad Jmpator
Cur ergo te habeam ut principe Cum tu me non habeas ut Senatorem dicit pul
cher tex. xcvj. di. esto subiectus.

De alienacione p ppam facta

Admiratur pterquoqz dolet sancta synodus ipm pontificem plures alienasse
Ro. ecclie terras plurima eius tollancia subuersa fuisse eius ecclie loca, plura
pdere exposita, Attendamus verba bti bernardi ad Eugeniu que refert archidia.
xij. di. non decet, ad ppam sic loquentis Considera autem sanctam Ro. ecclesiam cui
deo auctore psides ecclesiarum matrem esse non dnam, te vo non dnm Epoz
sz vnum ex ipis etc. Vnde in Concilio affricano decretum est prime sedis
Epum qui est Romanus non appellari principem sacerdotum aut summi sacer
dotum aut aliquid huioi, sed tantu prime sedis epum ut est expssum xcix.
di. prime sedis lz hodierno in usu aliter loquimur, boni pastoris est condicione
ecclie non deteriorem sz meliorem reddere. Vnde non dicitur platus ecclesiasticaz
rerum no dns sed procurator xij. q. i. si priuatum de dona. c. fraternitate
vnde Ro. pon. non dissipacio, sz dispensacio credita est, non destructio sed
edificacio. xxv. q. ij. priuilea. dicet ne g quis meliorem esse fram ecclie
condicom ex terrarum suarum alienacione subuersacione pdacione certe nemo
decreuit Symacus ppa hoie pdere ecclesiastice sube alienator. xij. q. ij. no
licz ppe, quod decretum, licz successores no artet Nichilomin ad obseruacionem
incitat de Repts e. si. li. vj. Ea enim q sui pdecessores recte statuerint si

abroget Ro. pont. non constructor sed eversor esse penitus comprobatur xxv. q.
ij. si ea. Hoc autem alienationis crimen tanto detestabilius est, quanto dicatur
ipse Ro. pont. jurasse se non alienaturum etc. sine consilio Cardinalium quod
dicitur minime requisisse et sic miserabiliter dicatur incidisse in crimen periurij.
et si dicatur non extendi iuramentum hoc ad alienationes in causam licitam seu
necessariam. Advertendum quia tres sunt casus, aliquando enim iurat quis se non
alienaturum simpliciter, aliquando sine consilio alicuius, aliquando sine alicuius consensu.
primo casu non extenditur ad alienationem licitam et necessariam, hic est casus de rebus
eccl. c. fi. 2o et 3o. includit etiam alienationem licitam et necessariam, necessarium est
enim ea verba ad alienationem aliquam licitam referre quoniam non est verisimile quod illici-
tam alienationem faceret quis, ductus consensu seu consilio proborum virorum et hoc
est quod not. Jo. an. de re. eccl. c. fi. Immo de re ecc. non al. c. ut sup. et sequitur
dominus bal. in usibus feudorum ad hoc mot. ex c. ad usus de emu. ecc. Porro
si dicatur non extendi prohibitionem alienationis ad res ecclesie infeudari con-
suetas, quoniam illas ad ecclesiam reversas potest prelatus denovo aliis concedere ut in c. ij
de feudis et habetur plene Episcopum vel abbatem c. i. in usi. feu. Respondetur illud esse
verum non noviter reverse ad prelatum per annum remanserint, quoniam tunc tanquam
feudales denovo infeudari non possunt, quia propter temporis illius lapsum dicuntur
effecte fore demensa, hoc est quod singulariter not. archid. in c. i. xxxv. q. viij.
pillum textum, cuius opinionem generaliter sequuntur moderni in c. ij. de feudis et in c.
que in ecclesiarum de consti. quod etiam notavit bar. in l. i. C. de bo. va. li. x. et
Ange. c. ti. l. si vacans. Ceterum et si denuo infeudari debuisset, non tamen
hijs qui in illas de facto se intruserint violentum enim possessorem princeps non
defendit sed deicit. C. de feudis et saltibus rei dominice l. si qua loca li. xi.
C. viii. vi. l. aucte. Nec profecto illis infeudari debebant, per quos constat
vehementer afflictam ecclesiam, dicit enim tex. sic indignum est ab ecclesijs bona fieri
per quos constat in ecclesia scandalum generatum. ne cle. vel mo. c. ij. in fi. Et
ut de terrarum subversione pauca perstringamus, boni principis est urbes con-
tritas atque concussas restaurare, novas edificare, non veteras demoliri.
xcvi. di. boni principes, quoniam in dominij augmento gloria principis est, idem
minuitione contestatio i q. iij. ecclesia. §. Item david, et alibi dicit tex. mi est ma
imperium ampliare potius hominum adiectione quam pecuniarum copia. ff. de bo.
damp. l. fi. §. si plures. Audite quid divi Imperatores pro reparatione urbium ne
vetustate labentur constituerunt sic dicentes, Ne splendidissime urbes vel
opida vetustate labentur, de redditibus feudorum rei publice terciam partem re-
parationi deputamus habetur hec l. C. de ope. pu. l. ne splendidissime. At-
tendite quanta eis fuerit cura per novas urbes Imperium augere, non per destructi-
onem antiquorum diminuere. Cum legem statuerint dicentem, Nemini liceat
nova opera inchoare, priusquam ea que incepta fuerint diligenti studio instaurata
que compleverit, cum ex hoc plurimum laudis acquisiturus sit, et rei publice
facturus utilitatem. C. e. ti. l. nemi. ff. eod. l. opus. Advertite queso quanta
eis cura opus fuerit circa civitatem custodiam et eius opidorum, legem enim

statuerunt ita dicentem scilicet si alique Ciuitates seu Castella nimie sint magnitudinis et hominum habeant raritatem et propter hoc bene custodiri non possunt expedit rei publice utilitati eas ad talem modum reduci ut possint per paucos bene seruari hec iste tex. C. de offi. pfecti affr. l. in nomine dni. §. pterea vero. Si igitur Imperator reparationi conseruationi noue constructioni non destructioni studet quanto magis Ro. pon. qui prius omnis pr ac pastor esse debet cuius pietas consilium debet pliberis capere dicit tex. ff. de adulteriis l. nec in ea cuius regimine inhumanitate non in feritate consistere debet dicit tex. ff. de parricidis l. diuus consideranis quod nichil tam ppium est imperiali maiestati quam humanitas per quam solam dei seruat imitationem dicit tex. C. de dona. inter viru. l. fi. Imitetur modernus pontifex eplam Sanctissimi ppe leonis sic dicentis Scire uos oportet quod nunquam ab aliquibus nros sinimus opprimi sed si necessitas ulla incurrerit pro ea aliter vindicamus quia uri gregis non dissipatores sed in omnibus ultores esse debemus et papam adiutores habetur iste tex. xxiii. q. viii. scire.

Ppa tenetur tractare familiam sui pdecessoris

Dicitur igitur Ro. pontifex familiam que suo pdecessori fideliter seruiuerat non fouisse sed spoliasse quod quidem mirum in modum omnium animos premit perturbat verba enim salubris circa hoc constitutionis hec sunt scilicet substitutus autem antistas suscepte sedis comoda ordinabit et eis cum his uti debet quos cognouit disciplinae ac caritati pdecessoris sui fideliter deseruiuisse habetur iste textus xii. q. ii. in c. hec huius placiti

Apple de concilio ad ppam non valet

Miratur sancta synodus Ro. pon. admittere appellationes indifferenter ab eodem ad ipsum interpositas illud autem absurdum est hiis quidem rationibus quia a suis synodalibus appellari Concilium Calcedonen. prohibuit 2o quia si igitur a sententia pfecti ptorio princeps phibuit appellari quia credidit eos qui ob singularem industriam eorum industria explorata eorum fide et grauitate ad huius officii magnitudinem elegit non aliter iudicatur esse pluce ac sapientia dignitatis sue quam ipse iudicaturus foret ut habetur tex. ff. de offi. p. ptorio l. i. §. fi. tanabulis. Si etiam igitur a sententia regum appellari phibitum est scilicet propter excellentiam dignitatis ut habetur tex. notabilis ff. de ori. iur. l. ii. §. ex pactis quanto magis phibitum esse debet a sententia generalis appellari cum non dubium tot tantos quod pres qui spiritu sancto ducuntur non aliter iudicaturum fore quam ipse iudicaturus fuisset quid denique dignius concilio generali quod vniuersalem ecclesiam representat quam constat errare non posse Ad quid ergo admittitur a suis sententiis appellatio cum illa introducta sit ad detegendum errorem aut iniquitatem prioris iudicis quorum neutrum in sancta generali synodo contingere pot nisi errore facti quo certum est ecclesiam falli posse de sen. ex. c. a nobis el ii. xxxv. q. ix. in §. Veri quoniam 3o ipsum generale concilium vices tenet cetus aplorum dicit Notabilis Canon Concilii Triburien. ii. q. iii. si quis ptr. nusquam autem comptum est ab ordinatione per aplicum cetum facta appellatum fuisse et quamuis legimus tex. dicentem apticam sedem absoluisse quos synodus iniquo suple errore facti dampnauerat x. q. iii. cuncta per mundum quamuis etiam habeamus quod cum Rome exularet

Mathias [illegible] hereticus

Macharius hereticus et a Sancta Sexta synodo depositus, et ad eum bonifacius ppa continuo mittet ipsum monens, ut emendaret se, ut illum posset suo ordini restituere. Ut habetur. j. q. vij. conuenientibus &c. Rome. Sunt etiam sancitus Lotarium Suesonen et Goffronem placentin epos a Sancta Synodo reprobatos et condempnatos p Nicolaum ppam reconciliatos fuisse, ut in dicto. § c cum in fi. l. di. Nunquam tamen legimus p viam appellationis ad Ro pontificem causas huiusmodi fuisse delatas, potuerint aut alijs plurimis modis deferri. Ad memoriam reducat Ro pontifex quod iniuriam fecit Re[ver]me synodo si quis semel iudicata ac recte per eam disposita rursus revolvere et publice disputare contempnat. C de sum tri. l. nemo clericus

Turbantur omnium patrum mentes Ro. pon. p sanctam synodum iustissime alligatos absolvere nulla satisfactione facta cum notissimi iuris sit etiam superiore a suo inferiore ligatum non posse absolvi sine congrua satisfactione et absque eius inferioris consensu de off. or. c. cum ab ecclesiarum et c. ad reprimendam cum si

Turbatur universus orbis mirumque in modum scandalizatur cum dicitur Ro. epum dissensiones et guerras inter oves sibi commissas vigentes non tollere sed augere cum Ro pontificis ea sit precipue cura, ut pasis radicibus dissidiorum vepribus et litigiorum anfractibus omnino subductis inter cunctas psonas pacis tranquillitas vigeat fervor caritatis exestuat, invalescat concordie unitas animorum ydemptitas psevet, dissensiones namque et scandala pravis actibus aditum pparant, rancores et odia suscitant, illicitis moribus ausum pbent dicit tex. pulcher de sepul. cle. dudum. Illud quoque officio additur pastorali ut quicumque odio a longinqua inter se discesserint et ad pacem revocari diuturna obstinatione nequiverint a sacerdotibus civitatis primitus arguantur, qui si inimicitias deponere pnitiosa intentione noluerint de ecclesie cetu iustissima excommunicatione pellantur xc. in c. placuit

Debet princeps amplecti voluntarios p subditorum pace labores et noctes qui in somnes ducere ut guerras ac scandala removentur a subditis, in ipsorum namque psperitate potestas utique psperatur, ut in aut. ut dine iussi col. vij. et in aut. ut iu. sis quoque suffra. in pn. li. vj., principis prudentie illud est ppium ut omni tempore subditorum commoditate quietemque procuret C. de nup. l. imperialis et in c. de phita alie. feu. p lot. inuesti. feu.

Decernit igitur sancta synodus iam excitata advertens iuxta tex. canonice, quod non crudelitas, sed pietas est abusus nolle tollere, xxiij. q. viij. legi ac ecia quod ad corrigendos Ro pon excessus, tanto diligencius debet assurgere, quanto dampnabilius illos deseret incorrectos,

dicat tex. de acti qualit' 2 qu. ul. y X ad corrigendos. Pmissa omia q
dampnabilia esse non ignorat, amplius nolle dissimulare hortatur igit' rogat et monet
cunctos katholicos principes vniuersamqz xpianitatē vt non arbitra
tur eam ad id procedē odij fomite sed pmū caritate, 2° ob bonū publicū
que ambo sup' extiterunt plenissime comprobata. 3° ne omnipotentem
deum censeatur offendere si dissimulacioni remittat abusus huiōi ex
quibus deus offenditur, et vniuersa scandalizatur ecclia, memor tex.
bti Greg' relati p gracianū xxiij. q. iiij. si is qui dicit Si is qui platus
est domino debitori culpas impune dimittit, non mediocriter pfecto deum
offendit qui debita celestis regis et domini sua psumpcione resoluit
ea namqz que in nobis committuntur, facile dimittē possumus. ea
vō que in deum cum magna sunt comissa cum magna discrecōe Nec tn̄
sine pnā possumus relaxare; 4to ne ex ulteriori dilatacōn diuinitatē
ad iracundiam prouocet, memor tex. Aug' qui hr xxiij q. iiij. si ea
dicentis si ea de quibus deus vehementer irascitur offenditur insequi
uel ulcisci deferimus ad irascendum utiqz diuinitatis pacientiam de
puōmus. Quinto ne Ro pont' culpe ad ipam velud desidem negli
gentem ue referantur, memor existens tex. sic dicit Inferiorum or
dinū culpe ad nullos mag' referēde sunt, qm ad desides negligentesqz
rectores qui multam sepe nutriunt pestilenciā, dum austeriorem dis
simulant dicit tex lxxxvj. di. inferior adhibere medicinā. Sexto
memor tex dicentis nichil esse quod mag' officiat pastori omibusqz
epm plati taciturnitas i bono. xl di. si pp̄a. hinc p pham tacitornos
platos dominus increpat dicens in ysaia Canes muti non valentes
latrare hinc rursus queri' dicēs, in Ezechiele Non ascendistis ex aduerso
neqz opposuistis vos murum p domo isrl ut staretis in plio in die dni
Ex aduerso quippe ascendē est p defensione gregis voce libera huius mu
contra di ptatibus, et in die domini in plio stare est prauis decertantibus iusti
cie amore resistere. ponit hec omnia tex. xliij di. sit rector. Septio
memor tex. dicentis sacrum concilium ad corrigendos subditorum excessus
et maxime clicorum reformandos mores prudent' ac diligent' intendere
debere, ne sanguis eorum de suis manibus requiratur de offi or. c. irrefra
gabili de regu. c. fi. de sta. mo. c. cu ad monjm. insti. Vnde paulus aplus
Ephesiis scribit mundē sunt manus mee a sanguine oim vrum, nō enim sub
terfugi quominus annuciarem oē consiliu dei uob, mundus enim a sanguine
eorum non esset, si eis dei consilium pnūciare noluisset, quia cum increpare
delinquentes noluerit eos pculdubio pastor tacendo occidit. habet'
iste tex. xliij. di. Ephesijs

Nec arbitretur quisqz ob hoc fcm iri ut grecorum impediatur optata re
ductio, cum vera tradat hystoria grecos ipos et bohemos alias, non ob

aliud se ab unitate ecclesie separasse quam insupabilem superbiam intollerabile quam avariciam Ro. curie / ad cuius corrigendos abusus vacare vult sancta Synodus ut morum reformacionem xpo placentem in eodem faciat Nec dixit quisquam ex hoc scisma suboriri Non enim aliud vult ista sancta Synodus quam quod Ro. pontifex edita per eam decreta debita cum veneracione suscipiat / Oves sibi commissas salubriter dirigat in viam salutis quod si sic ita egerit / omnes sacri concilii patres eum venerabuntur ut corporis ecclesie mistici caput atque pastorem. Quod si contempserit memor erit canonis positi in c. quanto ii. q. iiii. dicentis quod sicut humiliatis et penitentibus locum venie negare non debemus / sic in contumacia persistentibus convenit nos esse severos Postremo intelligat totus orbis quod sancta Synodus Ro. pontificem vocans non divisioni vocat sed unitati que tunc erit cum ipse decreta suscipiet / sedem sibi commissam iuste reget absit igitur ut ea que propter bonum ac licitum facit si quid propter hoc preter eius voluntatem aliquid mali acciderit ei imputetur / alioquin nec ferramenta domestica et agrestia sunt habenda ne quis ex eis vel se vel alium interimat Nec arbor est plantanda ne se quis in ea suspendat nec fenestra facienda ne per hanc quisque precipitet et quid plura quod est in usu hominum bono ac licito. Unde non possunt pernicies irrogari dicit Aug. tex. relatus xxiii. q. v. de occidendis

Contra primam Session in Ferrar factam
p dnm Cardinalem sancte Crucis legatum zc

Exhortatio facta p dnm Ludovicum de Roma in gnali congregacon dum legatus in recessu fecit suam ppositionem in concilio de testando ipius Concilij gesta exortando pres ut dimisso ppali possu et grecor vacaret reductionem et est pulcherrima ppositio :

Consideratio pma

Metuendissimi patres primu diligent mente revolvens verbum illud eligans quod ex Jeronimo transfert Gratianus in c. sicut femina xxxij q. ij. sic dicens Oratio interne concepta nisi in loquele opus prorupit, dum adhuc in mente retinetur cito perit ex hoste humane nature. Cogitaui quecumque p me mente concepta quantocius apud hunc sacratissimum cetum promerere ne ulterior mora occasionem daret hosti nostro antiquo ac versuto ea ex mente delendi. Hec si bona fuerint deo gratiarum actiones rependo si secus gratum etiam michi aut erit ea in brevem medium ptulisse ut ferrum vre mentis acius ad acumen perveniat veritatis cum ad illam indagandam provocatum fuerit ex mee huius pravitatis. Verba sunt sanctissimi Gregorij que transfert gratianus vij q. i. in c. adversitas q. est et aliud. Veritas enim sepius exagitata magis splendescit in lucem dicit tex. xxv. q. ix. in c. graue ff. de mune et hono. l. munerum in § iuxta. Non ignotum nobis est illud Beatissimi Aug.ni verbum in c. ideo xxiij. q. iij. dicentis sic formaliter Ideo diuina prudencia multos diuersi erroris hereticos esse permittit ut cum interrogant nos ea que nescimus dissentiamus pigriciam nram a sumo negligencie excitemur ad diuinas scripturas legendas sollicite attingamur ut sic ueritas deducatur in lucem, nec vero que parui pendenda erunt si non fuerint eloquencia ornata venustate. quia iuxta sinam btissimi Augustini quam transfert Gratianus xxxvij q. di. in c. sedulo. Maxime utile est nosse Ita pponendas fore verbis sinag ut corpi animus pponitur ex quo fit ut quisque malle debeat veneris quam dissertiones audire sermones. Memor sum illius quod eleganter scriptum p dedimu ad alexandrum refert Jo. an. in c. i. de confes. l. vj. in novell. sic enim inquit Artem bn loquendi disertius nec facundie Rethorum. Oratoris quam opam damus. quorum officium est falsatis sermonibus figmentare mendacia et ornatu verborum Innocencie fidem offerre criminibus ac patricidij reos pbare pijssimos. qui dum putant se eximie laudis fructum p iniquam victoriam rapuisse nesciunt aut no aduertunt recti

tudinem ppe consciencie p didisse. hec ille. Postremo utar vbis
aploꝝ pncipis. petri p clementem relatis In epla ad Jacobu
tercio c. sic dicentis. Novi etiam hec pres qz michi est ex hys
que dixero tedia et molestias, picula etiam et obpbria pluri
moꝝ principum. etiam et inerudici vulgi inevitabilia qz conquina
que tu michi ipi scio qz constant et fortiter feram / respiciens
ad illam spem que michi apud dnm paciencie ppat coronam
sz ad illud cupio vos mecum iusta racione pspicere qn maxime
opa nra indiget xpus. An nu͂c cum inimicus adusus sponsam
eius ecclam ɔmovet bellum. An in futuro tpe qn iam xpus post
victoriam triumphabit / nec ultra ullius opa indigebit. Quis
etiam non parvi sensus intelligat qz istud est id tpis In quo opam
nram xpus requirit. tota igitur mente in psnti necessitate p
beamus opa nra auxilia in plhys exhibeamus regi optimo remu
neraciones magnificas post victoriam reddituro etc. hec ille.
Ɔsito etiam celerius nos p defensione dominici gregis velud
murum / pro domo isrl huius mundi ptatibus opponemus. par
neqz decertantibus resistemus ex amore Justicie tanto citius
labore et nre tristicie merore relevabimur. Ceteꝝ vos
pastores eccle recta efficere timuisse. quid aliud erit qm tacendo
terga pbuisse. qui tn vos et muꝝ pro grege defensando debetis
obicere Iterum murum p domo isrl nos hostibus opponere. Estote
igitur non tamqz canes muti non volentes latrare / sz clamare
ne cessetis tamqz tube exaltate vocem vram. pconis enim offi
ciu suscipit quisquis ad sacerdocium accedit etc. Verba sunt hec
postrema Gregorii in xvo. sui pastoral c. translata p Gracianum
xliii. di. mo sit rector. Nec quisqz ut michi videtur recte in qrela
seu amiracionem inducetur si unum ex patribus Reverendissimis epis
aliquid Synodi nomine dicere audiverit et quod ab uno Synodi
Jussu dictum est, tamqz ab omnibus simul dictum dicatur et etiam
subscribatur. primum qm et mos iste fuit antiquoꝝ Concilioꝝ
frequens testimonium habeo magne Calcedonien Synodi Cuius vni
Canon formalis est iste scilicet in talibus sanctissimis Conciliis Co
tigit frequenter unum ex patribus Reverendissimis epis aliquid dicere
et quod ab uno dictum est tamqz ab omnibus simul dicatur et sb
scribatur etc. 2o hoc p maxime verum est siquid inconsideratum
occurrerit quod non facile responsionis moras paciatur, ut pote cu
honor Synodalis decoleratur / tunc enim si acclamans Synodus cum

cum elegerit quem ob singularem industriam explorata eius fide ac
grauitate non aliter responsurum arbitretur quam ipsa synodus tota
respondisset quo pacto eius fidem grauitatem ac prudenciam singu
larem quam sancta Synodus eligens approbauit vnius ex vniuersita
te residua improbare uoluerit non intelligo mee igitur oracionis
principii hec erit saluz

Reuerendissimi patres et prestantissimi domini docent Canonum legumque la
tores vniuersali super intendentes ecclesie quamuis in innumeris prepeditos
negocijs ad id solercior oportere vacare diligencia quod grauius atque
periculosius Judicatur dicit tex. de sepul. cle. dudum vnde iuris pre
sumpcione qui pluribus obligacionibus astrictus est si quid soluendo
partim se liberare uelit ab eo primum debito quod grauius est se libe
rare uelle censendus est ff. et C. de solu. l. i. Cum igitur scisma
quod ex moderno pontifice Eugenio nostro hoc in tempore prochdolor
dicitur perpetrari dum se ab vnitate ecclesie seperat hic repetitarum
nedum contumaciter sed rebelliter nostrarum monitorum contempnando
sit grauius atque periculosius Judicandum heresi illa inueterata in qua
Greci moderni ex sensus imbecillitate ex longeua maiorum patria con
suetudine sunt collapsi ut multiplici fortissima ratione proxime
demonstrabitur Igitur nemo Iniustum arbitrabitur si ecclesia id scis
ma ex Eugenio proueniens extirpandum magis quam ad grecam heresim
subuertendam instancius vacauerit aut exacciorem sollicitudinem
adhibuerit

Scisma autem ex Eugenio proueniens grauius ecclesie fore grecorum heresi
Primo manifestatur ex tex. oracionis beati Petri apostolorum principis relate
in c. si inimicus xxiij. di. sic dicentis qui corpore videtur esse nobiscum
mente tamen et animo contra nos est vt contingere videtur in moder
no pontifice multo nequior hostis est quam illi qui foris sunt hic enim
per amiciciarum speciem que inimica sunt gerit et dei ecclesiam dispergit
ac vastat eorum vero qui foris sunt iacula manifesta quia prius uisa
minus feriunt 2o probatur ex tex. Beatissimi Jeronimi relato xxiiij
q. i. c. non afferimus secundum veram intelligenciam decidentis quod si
heresis crimen maius in sua natura sit scismate magis tamen pecca
uerunt Chore Dathan et Abyron qui in scismatis crimen scienter et
ex contumacia inciderunt quod ut etiam in pontifice contingere videtur
quam Egypcij heretici ydolum adorantes cum illi ex imbecillitate ac in
ueterata ~~Egipti~~ Egipti Consuetudine in tale crimen incidissent put
et Greci Jam adiu inciderunt 3o manifestatur ex tex. Beatissimi leonis

in c. illud sane xxiij q. iiij. sic formaliter dicentis superfluo extra ecclesiam
positis resistimus ut pote grecis, superfluo illos ad nos trahimus si ab
hiis qui intus sunt in eis quos decipiunt vulneramur, si eos quorum
prima mater ecclesia est perdidimus ut vero hic intempore contingit in Euge
nio Quartus ut verbis utar Salomonis in proverbiis que referuntur
xiij q. 1 c. Item precepit dominus de iude et si iudeos, Murem habemus in pera
ignem in gremio, serpentem nutrimus in sinu, demum aliud adversantem
nobis procul venientem videmus, que igitur adversatio gravior adiudi
cabitur. Illa certe que proxima magis est, cui potius occurretur pro
ximiori certe, quia nos durius premit quam distancior, malum sentimus
in nobismetipsis, malum etiam sentimus et in proximis, que erit or
dinata cautio, illa certe que primum nobismetipsis consulet, demum alte
rius vulneri sanando occurrit, notissima sunt in hoc iura Quinta
Ratio hec est Iudeos salvator in crimine sodomis et hiricis id est
gentilibus pretulit dum dixit tollerabilius erit terre sodomis in die iudi
cii quam vobis et dum per prophetam loquitur dicens iustificasti Sodomam
que verba Augustinus referente Gratiano 1 q. 1 in c. Nonne exponit dicens
id est in comparatione Iudeorum sodoma iusta facta est, maioritatis autem
criminis ut in eodem c. notatur. Illa ratio est quia gentiles tantum legem
naturalem transgressi sunt Iudei etiam scripturam, gentiles predicatores
non habuerunt et miracula non viderunt Iudei vero et prophetas et
Christum predicantem ac miracula facientem habuerunt et tamen ipsum
crucifixerunt. Ita igitur in proposito o patres si movemini par simi
litudine rationis arbitrari debetis, magis delinquere Romanum pon
tificem, qui in unitate ecclesie natus unitatem ipsam manutenere voves
ipsius ecclesie auctoritatem iam in duabus magnis Synodis declaratam vi
dens declaratamque recipiens, contempnit tandem ab ipsa se separat
grecis quorum moderni in ecclesie unitate nati non sunt, sed ab ea sepa
ti manent cuius auctoritatem prout declarata extitit nunquam susceperunt et
tamen alias bona committunt opera. In hac re testis est michi etiam Urbanus
papa in c. sanius xij q. 1 qui determinans questionem ab Augustino in
decisam xvj q. 1 in c. quero sic elegantissime inquit, gravius enim
puniuntur qui votum fecerunt aut fidem perceperunt et votum non
perfecerunt aut in alio malis vitam finierunt quam qui sine voto et
fide mortui sunt et tamen bona egerint opera, ipsos autem grecos et
si unitatem ecclesie nondum tenentes fratres appellare potuisse te
dicam cum michi notum fuit de ipsorum ad nos reductione spem haberi
posse, ipsos nos in ecclesiastica unitate suscipi velle et imitari: hoc primo
probatur ex eo quod in actibus apostolorum scriptum attestatur gratia in c. ppe de yse.

di. iiij. in c. hoc aut dicta xxiij. q iiij. sic dicens Cum iudei compuncti de scelere mortis xpi dicerent petro et ceteris, quid faciemus viri fres, Legitur hijs respondisse penitentiam agite etc. Unde nondum non improbasse aplorum principem iudeorum loquelam qui ab unitate ecclie scissi fres aplos appellauerit cum sibi de ipsorum in ecclie unitatem reditu iam quodamodo certa spes foret. 2o probatur ex eo quod refert gratian xxij. q. ij. § Item opponitur ubi dicit xpm Johanne vocasse helyam non psone sed imitatione et sequela virtutis. Qualis enim is est quemquis imitatur ac sequitur, talis appellari pot de pe di. i § ois qui. Ita et greci si unitatem ecclasticam sequantur et imitantur nos fres nuncupari poterunt. Item si certa quodamodo spes sit quod mutari velint, et si actu non dum sint mutati quia defuit desit facultas imple de voluntatis notum etenim apud deum pro ope reputatur cum deest facultas opis explicandi dicit tex. de pe. di. i §. Item notum cu si. Ceterum nec intollerabilis esset talis loquendi modus, si tali blandimento spes nob de ipsorum afferetur reductione, dicit enim tex notabilis xxij. q. ij. c. utilem simulationem. sic sz antiquis docemur hystorijs quamvis iustos homines tamen aliqua simulare pro tpe ob suam, atque iustos homines tamen aliqua aliorum salutem etc. qui enim sincera intencione extraneos a xpiana religione et fidem rectam produci percupiunt blandimentis debent non asperitatibus studere, ne quorum mentem et fidem blandimenta poterint revocare, pellat procul asperitas dicit tex. xlv. di. c qui sincera, adidem quod legitur i. q. ij. c quapropter Quid plura etiam si frater non est, si recte fraterna caritate diligatur sub appellatione fratris, non improbe nuncupatur per expressa vba iuris consulti sunt ista ff. de here insti l. nemo ij. § qui frater non est. Quod si de scissis ecclie uniendis, nulla certa spes datur nescio quo pacto eos fres appellare conveniens sit, Nescio quomodo eos rom sit fraterna caritate diligere, cum nec etiam ex tali blandimento vborum, spes reductionis detur nec enim solum regnacionis lavacrum sufficiet ut fratres appellare possimus, nisi cum illo coniuncta fuerit ecclesiastice detentio unitatis sine qua nullus deum prem habere pot, ergo nec qui sub eo sunt fratres xxiiij q. i c alienus, ex quo declaratur mens c. ad mense xi. q iij. et qua rone spem habebimus unionis eorum, qui in primo adventus initio, fidem nre ecclie datam violantes sabaudiam recusantes per eos nominatam, mutua tandem convencione per nos electam ex quorum adventu ecclie nre quodo nob unientur si nos

domines diviserunt nescio. Et si eis cordi erat ut licet indebite nullum a sancta Synodo electum locum acceptare nomine summi pontificis deo acceptabilius agerent si pariter nec loco electo per summum pontificem annuerent sed certum ingrederentur portum quo tam diu moram traherent quo ad cum plena ecclesie concordia locus eligeretur et sic ecclesie tranquillitas sic illius unitas ad quam anhelare dicuntur eorum bonitate servaretur illesa

Instare dicuntur apud sanctam Synodum aliqui ex principibus ut supersedeatur a processu contra Romanum pontificem Interimque ad pacem ineundam invicemque laboretur. Metuendissime patres pluries hoc idem actum est quid ex hoc secutum fuit rei exitus declaravit Ex quo verisimiliter coniecturari potest quod et nunc secuturum sit videlicet ex hiis tractatibus qui post inchoatam causam in medium deducuntur Romanus pontifex a iudicii via desistit Ex hoc sibi honorem et per Concilium et per principes fieri honor iste eum in superbiam inflat et tractatus ille qui promissus fuerat ad concordiam tendit ad noxam Unde recte ad propositum optime loquitur tex. xli di. in c. licet dicens Honor inflat superbiam et quod provisum est ad concordiam tendit ad noxam etc. Quid ultra ex huiusmodi tractatuum pendencia securus redditur ne contra eum procedatur Hec sibi concessa securitas eum negligentem reddit in parendo ecclesie in suscipiendis huius sancte Synodi decretis huiusmodi sua negligencia in sanctam Synodum inducit offensam cum si ab eo qui primus illam honorificare debet contemptam videt Ex huiusmodi offensa concordie sublate tractatu iterum venitur ad lites sic itaque nullum rei exitum videbimus umquam si semper post iniciatam causam ad infructifera pacis media deveniatur Unde ad propositum recte incidit tex. de pen. di. i § pdixerat dicens plerumque est ut securitas negligenciam causet negligencia vero offensam pariet etc. Parum fidei quo ad sibi ministrandam iusticiam nos in eum servituros credit Romanus pontifex quod et si falso arbitretur Inde tamen est quod inter synodum hanc sacram et ipsum perturbacio nascatur Unde in proposito convenit elegancia verba Ambrosii que transfert gracianus xxiiii. q. i. c. non turbat sic dicentis formaliter illic perturbacio ubi est modica fides ibi securitas ubi perfecta dilectio etc. Sue igitur incredulitati sue non recte opinacioni opponamus lucidissimam veritatem cum iusticie erga ipsum exhibicione sic eius calumpniosa adversus nos predicacio supplantabitur sic sacri Concilii honor illesus formabitur qui

veritate manifestata necesse erit ut cedat falsa opinio veritati.
viii. di. veritate ubi tex Augustini est et ibi in glo concordancie
Regum atque principum proprium est judicium facere et iusticiam
et de manu calumpniancium liberare oppressos dicit tex. xxiii q. v.
c. regum proprium. ipsi nomique intra ecclesiam potestatis adepte culmina
tenent, ut quod non valent sacerdotes efficere pro doctrine sermo
nem ipsi hoc impleant per discipline terrorem ea causa 2 q. c. prin
cipes ipsi quoque principes nullum maius sacrificium deo offerre pot
erunt quam si id ordinent, ut hii qui in ecclesie perniciem debachantur com
petenti compescantur vigore dicit tex. xxiii. q. v. c. quali. Esto
te ergo forti atque audenti animo non est enim ambigendum principes
quorum cor in manu dei est dicit tex. C. de sum. tri. l. inter claras
ea acturos que sue dignitati noverint convenire. Illa autem
sunt hec primum ut judicium faciant atque iusticiam iniuste oppressos
relevant dicit tex. xxiii. q. v. c. regum proprium. 2m ut quod non
valet iste ecclesiasticus ordo in Romanum pontificem efficere per sermone
doctrine hoc ipsi impendant per discipline terrorem dicit tex. xxiii q. v.
c. principes. 3m quia arbitrabuntur ipsi quod quod nullum magis deo
sacrificium offerre poterunt quam si eorum auxilio competenti vigore
ille compescatur qui in universalis ecclesie perniciem debachatur dicit
tex. xxiii. q. v. in c. quali. Adherebunt profecto magis principes
huic sancte synodo iuste reformanti quam Romano pontifici sua
potestate abutenti vel adherebunt magis ecclesie iuste ipsum monenti quam
eidem monita saluberrima iniuste contempnenti. Sit itaque in nobis
amor sed non iusticie debitum emolgens sit in nobis pietas sed
non plus quam expediat parcens Ita nos docet beatissimus gregorius
cuius tex ex moralibus transfert gratianus xlv. di. in c. disciplina
Ita agite ut quibus non prodest correctio, non parcat abscisio
hiis verbis ita nos docet facundissimus Leo papa xx iiii q. iii. c.
illud sane Nec arbitror aliquatenus convenire in invictissimum
et gloriosissimum Imperatorem nostrum huiusmodi inter nos et Romanum
pontificem controversiam compromittendam fore Hoc ex duobus
capitulis demonstratur primum ex defectu impotencie, 2o ex racione
in experiencie Racio impotencie probatur primo sic Ubi dominus et
eius apostoli et eos sequentes sancti patres sentencialiter aliquid
diffinierunt ibi non quidem potest ecclesia immutare sine iusta causa
sed pocius usque ad animam et sanguinem quod predicatum est confirmare
debet. dicit tex. xxv. q. i. in c. sunt quidam Sed omnipotens deus

xpiane religionis clericos et sacerdotes non a potestatibus secularibus non a legibus
publicis, sed a pontificibus et a sacerdotibus discuti voluit et ordinari
ut est expressus tex. xcvi. di. si imperator et plene deducit Inno.
de maio. et obe. c. ij ut lite non contestata. 2o sic Si ecclesia racione premissa
non potest statuere ut clericorum seu sacerdotum singuli sub seculari iu-
dice valeant conveniri. ut eleganter ex dictis iuribus concludit
Cardinalis florentinus, in Rep. c. proposuimus, de sen. ex co. ergo
multo minus agere potuit quod negocia eius ut romani considerate
sub seculari principe discuti valeant et tractari, Ex quo enim hec non
pot aliis sacerdotibus ut singulis imparare, multo minus sibi ipsi poterit
iniungere. ff. de arbi. l. si de re sua. de iusti. c. si. de iur. pa. c. pro utris
ff. de aucto. tut. l. i. cum si. Et ex hiis concludit, veram esse
decisionem Jo. an. in c. ecclesia de iusti. dicentis Leonem papam sub-
mittentem se lodewico augusto de quo in c. Nos si incompetenter
ij q. vij. de facto non de iure se submittere potuisse. Nec refragatur l.
est receptum ff. de iur. om. iudi. ubi dicit iurisconsultus receptum
fore ut maior se iurisdictioni iudicis inferioris se submittere possit,
procedit enim illa l. ubi et inferior et superior eiusdem fori sunt ut quia
ambo laici seculares, secus ubi diversi ut quia clericus se submittere
vellet iurisdictioni laicali, hec enim nequaquam recipitur de fo. compe.
c. significasti. Tercio contencio inter Concilium et Romanum pontificem
illa est, quia dicit papa se invitus ab ipsa non potuisse vocari, Synodus
contra Sed huiusmodi dubitatio sortita est effectum per decretum Constancien.
Concilii huius eciam auctoritate firmatum de cuius veritate amplius
est nullatenus tractandum Cum iniuriam faciat Reverendissime
Synodis si quis semel discussa ac recte disposita rursus disputare
contenderet, dicit tex. C. de sum. tri. l. nemo xxiiij. q. i. c. ma-
iores Igitur consequens ut semel iam decisa in compromissum aut
transactionem venire non possint iure vetante de arbi. c. exposita
C. de transac. l. si causa cognita ff. eo. ti. l. post rem et l. et pro re
ff. de condi. indebi. l. eleganter §. si post rem cum si. Quarto
non est dubium causam hanc superioritatis fidem Catholicam
respicere, Sed statutum est, fidei causas non nisi ad ecclesie auctoritatem
esse referendas xxiiij. q. i. c. quociens de baptis. c. maiores. Igitur
Quinto non est dubium quod in causa illa que maioribus iudicibus
iudicanda reservatur ut est hec que fidei et abusuum principis
esse cognoscitur arbiter minime potest assumi casus est. de mutuo.
testi. c. causa inf. C. ubi et apud quem l. fi. ff. de arbi. l.
non distinguemus §. Julianus et §. de liberali Sexto hec ca-

p pmissa spualis est Et sup spualibus rebus in laicum compromitti non pot quia non dz ut laicus in talibus arbitretur, ut dicit tex. de arbi. c. contingit igitur &c. Nec verum est quod aliqui putant prout fo. an. hosti. bal. et pe. de ancharano illum tex. loqui ubi compromittit in laicum ut in arbitrum non autem ubi ut in arbitratorem hec enim apperte dico fore contra casum c. decernimus de judi. c. ad nram consue. ubi manifeste dicitur spualia negocia laicorum judicio disponenda non fore

arbitratorem

verbum aut judicio denotat arbitrium boni viri dicit tex. aptus ff. de fideicomis. liber. l. thais § lucius el. ij. Tercium vero caput in expediencie probatur Impator et si natura ad patem inclinatissimus sit ad salutem ecclie affectissimus experiencia rez gestaz ac vetustate prudentissimus Nichilominus illud ignorat nemo qd et ppter eius proch dolor non mediocrem egritudinem atque a loco huius sancte Synodi non modicam distanciam, negocijs huiusmodi tam arduis Nec longas tpis moras p eoz consumacione desiderantibus, Non pot satis superintendere. quo nam igitur pacto hec compromissi via nobis capienda sit non intelligo cum et principi pcipuo seculari gravamen iniungeret, non quidem leviter onerosum. cum et ipe nunc indigeat relevamine Nobis vero nec fructum afferret fine optatum Ceterum et si multa opponantur in medium ex quibus constat olim sanctas Synodos etiam in fidei causis arbitros elegisse quinymo et papas principi seculari dedisse ptatem elegendi pontifices dicam id tunc actum fuisse quo primum novello germine ecclia pullulabat et ut eius crescentis fundamenta solidius stabilirentur postea aut quanto magis impleta ecclia est tanto maiore usa est ptate et dignitate plura nunc non pmittens que tunc tollerabat, distamus igitur omnia suis convenire tpibus Responsio non mea est sed Augustini que transfert gratianus xx xi q. iij c. displicet et c. si ecclia, Ad idem quod notat Jo. An. in c. ex parte de fo. compe. in nouel. Servierunt igitur illi legi et tpi suo servamus nos legi et tpe nro. Verba sunt hec posita de pen. di. ij. § si cetera. Cum eum magis ac magis p incrementa temporum creverit decus et ptas ecclie Ita agendum est ut nris diebus non minuatur sed cumuletur ac amplificetur Verba sunt hec posita de conse. di. i. c. vasa Advertitis pterea ad tex.

xliij. di. § verum ubi gratianus refert tex. Stephani ppe sic dicente Si nonnulli ex predecessoribus et maioribus aliqua fecerunt ppt scismaticorum atque hereticorum dissensiones ex quibus ecclesia dei concussa periclitabatur et que tempore illo quo primum crescebat culpa esse poterat sine culpa et pena, cum postea in errorem supersticionemque vertuntur non sequenda sed sine tarditate aliqua sunt tollenda. Nec aliqua venius inter se conveniunt patres venerandissimi dissolutio illa prima ... pontifice atque ista posterior prime. Et eum tempore in dignitate papali poterat dici tiro, unde pro re tunc male gesta facile debuit veniam optinere. Secundo vero tempore in ipsa dignitate veteranus est. cum etsi tyro manet, tamen quia delictum iterat, venie non est locus. Audite ad propositum legislatoris verba hec scilicet Tironibus siquid illicite commiserint in re militari facile parcendum est quia eis adhuc militarem disciplinam quam novi ingressi sunt ignorantibus facile deb. ignosci qui si iteratto quod primo illicite fecerint admiserint pena competenti afficiendi sunt ne venie facilitas occasionem tribuat delinquendi tex. est notabilis ff de re mili. l. desertorem ... sed tyronibus et l. qui cum uno § sed ignoranti et l. qui cum in eatus § tyroni. ad idem de celsa cle. et mul. c. et clericorum xxiij q. iiij. c. est iniusta xxxv. q. ix. c. loci. xciij di. c. pervenit. Ceterum tempus dissolutionis prime initium sue pertinatie habuit, cuius si primam duxerit rursus secunde tempore incidit in eandem. incrementum igitur sue contumacie incrementum induat pene. ff. de penis l. relegati et lite non contes. c. qui frequenter § si autem de iudicium non abhominetur delicti talis rei iteratio, pene causat aggravationem xxv. q. ij. c. ita nos de here. c. ad abolendam § illos aut. C. de epi. audi. l. iij. hanc secundam fecit non tamen pure dissolvens sed concilium pro sui voluntate transferens, non tamen transferens sed superioritatem eccle. in se negans, non tantum negans sed synodo huic sancte contumelias calumpnias per litteratorie apud principes inferens que postrema in dissolutione prima nullatenus contingerunt. Sequitur consideratio secundum

Consideratio secunda

Moderni pastoris graves culpe sunt iste Primo quia eius causa fit ut dicatur quod diversis in locis una insolidum universalis reputari videatur ecclesia primo hic ubi vere Christi reputatur ecclesia deinum Ferrarie ubi mendose Constat autem unam que est Christi corpus ecclesiam in duo vel in plura dividi non posse dicit tex. xxiiii q. i c. Scisma ad finem Sicut enim domini vestimentum scissum non est Ita nec ecclesia scindi debet quia in unitate tota consistit dicit tex. xvi q. vii c sicut domini Ceterum et qui duas esse posse ules ecclesias profitetur aut duos eas pastores insolidum reputantes ea In heresim labitur illum offendens articulum Et unam sanctam etc hoc concludit glosator vii q. i c non aut Ecclesia enim est multorum Episcoporum concordi numerositate diffusa quo enim multi radii sunt solis sed unum lumen, sic et ecclesia dei Luce profusa per totum orbem radios suos porrigit unum tamen est quod ubique diffundit ut hanc unitatem Christus deus manifestaret unitatis eiusdem originem ab uno incipiente sua auctoritate disposuit hoc enim erant ceteri apostoli quod Petrus fuit pari consorcio prediti honoris et potestatis sed a Petri unitate negotium proficiscitur ut ecclesia Christi una monstretur dicit vii q. i Novatianus xxiiii q. i loquitur ecclesia una est que intus vult esse et foris esse non potest dicit pulcher tex. xxiiii q. i didicimus Que una ergo apud sacrum Basiliense Concilium reputatur esse non potest ab hoc ergo concilio ubi ecclesia est qui se separat in ecclesia esse desistit dicit tex xxiiii q. i c scisma in fi. quomodo ergo qui ibi ecclesiam esse contempsit caput militantis ecclesie esse poterit Audi textum ita dicentem Extra ecclesiam consistens et contra patrem ac dictum eius faciens Inter adversarios et antechristos debet merito computari xxiiii q. i didicimus Aqua quoque diluvii archam que significabat ecclesiam ad sublimiora sustulit omnes aut quos extra archam invenit extinxit ut ex Gregorio refert gratianus xxiiii q. i quia ex sola ac etiam ex Jeronimo xxiiii q. i c quam pius ictus Erga dei ecclesiam fidem non tenet qui patitur eius membra dividi atque dilacerari per hoc cum fit eius causa agitur ut ecclesia una per eius separata membra dividi atque dilacerari variis reputetur in locis cum Christus pro ecclesia passus sit et Christi corpus sit ecclesia non videtur ab hiis exhiberi Christo fides a quibus passio eius evacuatur atque distrahitur quod fit cum unitas scinditur dicit tex. xxiiii q. i. Advocabit alienos profecto

est prophanus est, hostis est, nec habz deum prem qui ecclasticam
non seruat vnitatem dicit tex. xxiii. q. i. c. alienus. Quomodo
igitur illum caput suum fore patietur eccla qui eiusdem sepat
vnitatem et sic sui corporis hostis efficit profecto qui contra pa
tem eccle est, si dignitatem hz midatur ea, ut asserit beatissim
liberius xxiiii. q. i. quicq patem. Audi quid de eo qui succedere
querit in locum petri loquatur nobilissimus tex. vii. q. i. factus
est cornelius sic dicens. si neqz ecclasticam habeat ordinatione
qui eccle non tenet vnitatem quiscz ille fuerit licet de se multu
iactans et plurimu sibi vendicans pphanus est alienus est
foris est &c. Nec in facultate Romani pontificis apud sancta
Synodum vocati pro ipsius deformitatibus corrigendis esse dz
loca ipsius vbi causa synodaliter agitetur electio cum ex hoc poss
et cause cognitioni et iusticie executioni facile illudi. Si uel ipse
locum in quo tutus ac potens esse eligeret uel in eius electione
sepius variaret qua ratione legislator electom loci vbi causa
discutiatur denegat reo. tex. est formalis ff. de eo quod cer. lo.
l. non vtiqz circa pncipium

Consideracio tercia

Decreta sancte Synodi p mor reformacon salubriter edita non
suscipit uel si sint suscepta non seruat nulla iusta causa ad subfug
ca dispensacione suadente hac racione probabiliter arbitror dici
posse ecclam ab eius obedia licite posse discedere. Et hoc pluri
racione monstratur. pmo ex terminatione glo. singularis. x. q. vii.
c. sacerdotes dicentis subditos etiam ante platam smam ab epo
ppo recede posse si notorie synodales canones non seruauerit
ex contemptu pari quoqz racione ymo maiori eodem iure i Ro
manu pontificem eccla uti poterit cum nullus fidelium sit que
mag Romano pontifice synodales canones seruare oporteat
xv. q. i. confidimus. 2o idem monstrat ex tex. ad ppositum val
de nobili xvi. q. vlt. in c. sane vbi expssum est suffraganeos
Constantinopolitani patriarche ab eius obediencia licite recessisse
eo quia ipse Calcedonensem synodum anathematizauit, ipsius
Canones seruare recusabat. Detestabile eni valde iudicari
hoc in obseruacionis crimen debz, qm spiritum sanctu blasphemat

in illum peccant ~~eciam~~ qui Canones Synodales violant cum illi spiritus sancti
instinctu dictati sint dicit tex. xxv q. i violatores Cum ergo
Episcopos alios Romanus pontifex precedat honore Ita etiam Canones
non seruando precedit et crimine Et igitur maiori afficiendus est
pena cum in maiori reperiatur culpa dicit tex. l. d. i c. quia
sanctitas cum sit ., 3o sumitur racio ex tex. c. esto subiectus xcv. di. di-
cente Episcopi sacerdotes se sciunt esse non dominos honorant clericos
quasi clericos ut ipsis Episcopis a clericis quasi Episcopis honor deferatur
Scitum est illud oratoris domicij dicentis Cur ego inquit te habeam
ut principem cum tu me non habeas ut senatorem etc. Ita igitur
in proposito honorat Romanus pontifex Ecclesiam congregatam ut
et ecclesiam ab ecclesia quasi eius episcopus honoretur at cur ecclesia eum ut
suum habebit episcopum si ipse Ecclesiam ut ecclesiam non honorat Quarta
racio est hec qua racione ille qui negat Romano pontifici vni-
uersales Canones condere non licere et qui contempnit illos here-
ticus est quia fidem violat qui aduersus Ecclesiam Romanam agit
que mater est fidei et Christo contumax inuenitur qui eam cunctis
ecclesiis pretulisse cognoscatur ut est tex. xxii di. in c. omnes ad fi-
nem xxv. q. i. in c. generali. pari quoque racione hereticus est qui
decreta contempnit per vniuersalem Ecclesiam edita negans illi hanc
attributam potestatem, fidem enim violat qui aduersus vniuersalem ecclesiam
agit que mater est omnium que omnes in fide regnat et Christo contumax
inuenitur qui illam super Romanum pontificem posuisse cognoscitur
circa morum reformacione ac correccionem per ea verba ad petrum dicta
dic ecclesie prout inferius declaranda Quinta racio hec est Synodales
Canones violantes spiritum sanctum blasphemant, cuius instinctu con-
scripti sunt dicit tex. xxv. q. i. in c. violatores qua racione ma-
nifeste conuincitur in Christum rebellis esse sed legem habemus filium
ex patris rebellione aduersus patriam propria nedum a patria potestate
separari, sed etiam parentem punire posse dicit tex. singularis ff.
de adul. l. si adulterium § liberto. igitur multo maiori racione
Ecclesia Romani pontificis filia per conseruacionem et proteccione illum
qui ex violacione huiusmodi in Christum rebellis est potest a se separare ne-
dum per obediencie subtraccionem sed etiam per ciuilem peremptione
cum multo sit grauius diuinam quam temporalem offendere maiesta-
tem C. de heret. l. manicheos. c. ti. c. vergentis et ibi concordi-
cie Sexta racio hec est qua racione inferior non seruans precep-
ta Romani pontificis non ex eo quia negat eum potestatem habere

supremam sed ex eo quia sibi placet pro libera voluntate contempnere de
posicioni sue subiacet ut est tex. xix di. Nulli phas. iiij di. s.
hec et si legibus xxv q ij in c. si quis dogmata que iura de
clarat glosator in c. generali de elec. li. vj. quod non ex alio est
nisi quia illum contempnens universalem ecclesiam contempnit quam
ipse episcopus in universo collectis significat ac reputat ut in c. quod
causam xxiiij q. 1 / pari quoque ratione Romanus pontifex contep
nens decreta ecclesie hic reputate pro correctione inminentium
et futurorum malorum salubriter promulgata non quia potestatem in ecclesia
esse negat sed quia sic sibi pro libera voluntate placet deposicioni sub
iacet atque separacioni de eo ecclesie faciende ut expressum est xxv
q ij in c. si quis dogmata eo quia contempnit universalem ecclesiam
hic reputatam que in morum reformacione eo superior esse demonstratur

Consideracio quarta

Papa ecclesie non mediocriter calumpniatur adversus eam non
parum est impius et inordinatus dum ad universos ecclesie princi
pes litteras dirigit attestantes ecclesiam in eum varia crimina falso
confinxisse atque etiam plurima detestanda que ne pias aures
offendam sub silencio pretereo. papa pater ecclesie est pro protectione et
defensionem filius ecclesie est pro regnacione dicit tex lxviij di
quorum vices xij q ij c. qui abstulerit xij di c. quia non dec
Est ne hec parentis pietas erga filium illius famam falsis
inculpacionibus lacerare cum semper pro eo debeat consilium per quod
apud omnes inculpabilis reddatur eligere ff de adulte l nec
in ea ff de parricidijs l divus Est ne hec erga parentem filij re
verencia cum sic parentis persona sancta et honesta videri debeat ff de obse
quijs l liberto et filio qui et si pudenda in parente sint illa co
operire debet non apperire ne maledictionem incurrat sicut
etiam qui patris pudenda aperuit non cooperuit dicit Canon in c
qualis et c sicut ij q vij an oculos habere debuit tex beati
Gregorij in c. ecce xxix di et in c quod vero xxv q ij dicentis
honor namque meus est honor universalis ecclesie honor meus est
fratrum meorum solidus vigor michi ipsi iniuriam facio cum fratri
bus meis iniurior Tamen et si mereatur concilium in se maledictum
quod tamen nego per os Romani pontificis blasphemia in eum exire

non debuit Et si recte considerent verba Jeronimi in epla ad tite
que transfert Gracianus xxiiij q iij si g sic dicentis Si g mi
chael non fuit ausus dyabulo 2 certe maledictionis dignissimo iu
dicium inferre blasphemie quanto magis nos ab homine male
dicto puri esse debemus meretur dyabolus maledictionem sz
p os archangeli blasphemia exire no debuit hec ille maledictum
hic ego appello eas Romani pontifices calumpnias in sacrum
Concilium que non ex amore Justicie sed ex voto ulcionis ex odio
psecucionis processerunt nil cogitare de celestibus ondit sed ter
renam conuersacionem se hre significat dum priori vindicte pse
cucionis libidine in fratres ac filios suos invehit maledictus dicit
tex xxiiij q iiij in c inter querelas Ex hijs est consequens
ut ppa ecclesiam iuste ipsi monentem durius q equm sit sine
maledictus tractauit Jllam graui iniuria con officiu debite pietatis
affecerit quid aut ex hoc meriti reportare possit expono similitu
dinarie finge parentem inordinate et que pietatis officiu suu
filium tractare quid tunc dicat lex aduersus patrem hoc certe scz
q compelli potit ut filiu a sua liberet obediencia 2 ptate Jta dicat
legislator ff si quis a pre patre fuit manu l si fingamus s
uuz adhuc durius qm equu est tractari grauissima contumelia atqz
iniuria affici certe tunc aduersus dnm dicat lex ut compelli pos
sit seruu a sua eximere ptate adeo ut nunq reuertatur i eiusdem
subiectionem vba sunt l ij § dnoz ff de hijs qui sunt sui uel
alie iuris Jnsti e ti § dnoz pone principem crudelitate ty
rannica no iusta dm pietate seuire in subditos seu eos inordinate
regere et tractare quid mecum dicat lex hoc certe ut si monitus
non resipiscat sz in sua pseuerat in sua insolencia ea dignitate
ac regimine exuatur hic est tex in c i § quicumqz aduocaciā
de cle mo pace e li Dicamus ppam sponsum esse vniuersalis
ecclie ponamus igitur tunc casum virum tali cum seuicia
tali cum immoderacione tractare vxorem suam ut vxor aduersus
eum nulla possit sufficiens securitas exhiberi quid tunc i sponsu
seu virum determinat lex hoc sz certe saluo ut illa viro non solum
non debeat restitui sed etiam penitus ab eius regimine separi Jta
dicit tex de resti spo lras ad finem Ex premissis intelligentes inferat
Dicamus inter Romanum pontificem et ecclesiam fore fratiam
caritatem et indiuiduam requi Dicamus euenire casum ut ipse ppa

ecclie vniuse Ita iniuriosus sit ita dampnosus ut non expediat eu
pati numquid hoc casu et si alias indiuidua esse debuerit hec fraterna
societas licite non poterit separari certe sic Audi l. sic dicentem si co
uenit inter socios ne intra certum tempus a societate discedi possit
Cum ex hijs vnus tam iniuriosus ac dampnosus est socius ut
eum non expediat pati sine pacti violacione licite societas separatur
Ita est expressus tex. ff. pro socio l. si conuenit ad fi. Audi quid de
succedente inuicem petri loquatur formaliter tex Jero. Infatuatum
sal idest pontifex in predicando insipidus in delinquendo fatuus
ad nichilum prodest nisi ut proiciatur foras idest deponatur et
a porcis conculcetur idest demonibus qui dominantur eidem
expressum est ho. ij q. vij in c. non omnes. postremo sicut q
Romanum pontificem contristat quem doctorem veritatis huius
petrus appellat in ordinacione clementis peccat in xpum
et patrem omnium exacerbat deum propter quod et vita carebit idest ab
ecclie vnitate poterit separari ut petrum de persona clementis
quem in apostolatu surrogauit dixisse refert ipse sanctus clemens
in epistola sua ad Jacobum ij. c. et transfert gracianus xj. q. iij.
c. quicumque. pariter quoque cum Romanus pontifex hanc vniuersa
lem ecclesiam reputatiue contristat maledictis contumelijs ac ca
lumpnijs quia in xpum peccat et patrem omnium exacerbat deum
qui cum illa est usque ad consumacionem seculi vita carere debet id est ab
ecclie vnitate separari ad idem xl in di. accusatores et c. dicius ma
ledictus

Aduertite queso patres Reuerendissimi quid nam sibi velit bulla
pretensa attemptate dissolucionis huius sacri Concilij nouissime
edita dum ponit sanctos patres qui hoc in loco sub dulci reformaci
onis vocabulo conuenerunt potius ecclesiam eorum inordinatis affecti
bus deformare etc. hanc quidem certissime ob causam verba illa inse
runt scilicet ut uos omnes qui sub reformacionis specie deformare dici
mini impune violenciam eciam facti pati debeatis. hec non mea
verba sunt sed clarissimi legislatoris atque iterum attendite queso i.
l. i. § sequens in specie ff. de via pub. dicentis sic formaliter. Si quis
in specie reformacionis destruit in specie reformacionis deformat im
pune vim patitur etc. Ceterum eciam diligenter aduertite quid

inferant verba eiusdem bulle dicencia quosdam emulos suos
qui hoc in loco convenerunt in eum varia et detestanda crimina
in tractatu expressa calumpniose finxisse Illorum quippe verborum conse
quencia infertur ex c. si quis sacerdotum xi q. i. ex c. clericus et c.
hiis iii q. iiii ex c. si quis episcopum ii q. iii dicencium quod si quis sa
cerdotum vel reliquorum clericorum suo episcopo inobediens fuerit
aut ei insidias paraverit aut contumeliam aut Calumpniam vel
convicia intulerit mox depositus curie tradatur et recipiat quod
inique gessit etc. Hos aut Canones declarat glosator in c. ac
si clerici in glo. fi. de iudi. Notabilior tamen infertur sentencia ex c.
si quis laicus xxii q. ult. sic dicente si quis laicus iuramentum
violando prophanat quod regi et domino suo iurat Item et perverse
et dolose eius tractavit dignitatem Anathema sit nisi seculum re
linquat arma deponat in monasterium intrat Si aut episcopus presbyter aut
dyaconus hoc crimen commisit degradetur. An nos Romano pontifici
obedienciam iuravimus et fidelitatem nobismetipsis iudicandum relinquo
Ut attingam quod opus est ad ea que in Romanum pontificem opposuit
crimina probanda atque manifestanda duplici ex respectu primum ut ecclesia
que usque ad dies vestros auctore domino sine macula et ruga duplicitatis
illesa extitit conservata adversus quam nunquam porte inferi prevaluerunt
nostro hoc in tempore mendacio ac calumpnia qua falso intulisse dicitur
declaretur immaculata, cum enim necesse sit vel sacrum Concilium vel
Romanum pontificem ex hoc negocio decolorari eligere demum, ut
ipse potius confundatur quam quod sancte ecclesie fama ledatur et dignitas
dicit tex. de aut. et usu pa. c. nisi. 2o ne si concilium dissolvi contingeret
in virum aliquos quos ipse inique emulos suos nuncupat, eligat pro
cedere ad eius pene imposicionem quam inferentes calumpnias ac
convicia adversus pontifices suos supra relati Canones statuunt. Ceterum
et si quo ad nos metipsos sufficiat propter consciencie rectitudo, tamen
propter maliciosos iuxta apostoli etiam testimonium oportet nos habere

Sciencia et fama sunt nobis necessaria

bonum ab hiis qui foris sunt dicit tex. de conse. di. i. Iubemus
Due res nobis necesse sunt, primum consciencia demum fama, consciencia quidem
nobis nostra est, fama vero proximo nostro, ne si secus contingat scan
dalizetur in nobis, dicit tex. augus. referens xii q. i nolo xi q. iii
c. non sunt Colendissimi patres officii vestri habita consideracione
non est nobis dissimulare nec est tacere libertas quibus ut nostis
maior cunctis christiane religionis zelus incubuit dicit pulcher tex.
xxiii q. i in c. officii

Consideracio quinta

Ipse est in ecclia xpi morbidum atq3 prauu sapiens quod ex eo pz quia Synodi decreta debita cum veneratione non suscipit illi ope put p misit non assistit qui ideo pacienter expectatus ut se corrigeret demu monitus pluries ut sanu rectumq3 vna cum sancta Synodo sapiat resistit contumaciter et suas pestiferas obseruancias non emendat sed emendare psistit durissimus cuiusue duriciem imitatus, que agitur ptinacie huius sequela sit aduertite diligenter primu cum illa declarat diligenter tex xxiiij q iij c qui in ecclia. Augustinum referens sic dicentem Qui in ecclia xpi morbidum aliquod prauumq3 quid sapiunt si correcti ut sanu rectumq3 quid sapiant resistant contumaciter qua sua pestifera dogmata emendare nolunt sed defensare psistunt heretici sunt etc. 2o demonstrat tex in c. certe aut. xxiiij q iij sic dicens crimina quorumlibet vndecumq3 claruerint si non fuerint patiencie leui medicamento sanata, igne quodam pie increpacionis medela pfeterit vrenda sunt et curanda quod si nec equanimiter sustinentis ac pie in increpantis medela pfecerit qua diu portati et salubriter obiurgati corrigi noluerint tamq3 putride corporis partes ferro debent excommunis abscindi ne sicut caro morbo mortua si abscisa non fuerit, salutem reliquae carnis putredinis sue contagione corrumpit, Ita isti qui emendari despiciunt et in suo morbo psistunt si moribus deprauatis in sanctorum societate pmanserint, eos exemplo sue pdicionis interficiant etc. 3o demonstrat tex xxiiij q i didicimus sic dicens precepit per Moysen dns dicens A tabernaculis durissimorum hominum separamini et Nolite tangere de omnibus que sunt eorum ne simul pereatis in peccatis ipsorum

Negat ecclesiam congregatam sup se potestatem habere vba illa dic ecclie per que superioritas ecclie in papam denotatur, ut est in Constancien Synodo declaratum aliter quam ipsa synodus intelligit quod ex hoc insurgit certe in heresim incidit et ppter hoc licite ei obediencia pot subtrahi, hoc aut primo declaratur sic quis scripturas sanctas aliter intelligit quam spus sancti Racio uel sensus efflagitat licet ab ecclia non recesserit tamen hereticus dici pot. hic est tex beatissimi Jeronimi quem transfert gran xxiiij q iij c heresis et c quidam autem infra. Sed qui sanctam scriptura in verbo illo dic ecclie aliter intelligit quam hec et Constan Synodus declarauit, non ita intelligit prout spus sanctus efflagitat ut proxime demonstrabitur igitur in heresim labitur Quod aut non ita intelligat prout spus sanctus suggererit declaratur quia Constan [illegible] spus Synodorum

Canones ad illorum verborum declarationem conscripti spiritus sancti suggestione conscripta intelliguntur dicit tex. L. di. c. si ille et c. si quis dyaconus xxv q. i. violatores dei enim inspiratione ecclesia in hiis que dictat instruit dicit tex. beatissimum Aug. viii di. in c. qui contempta. Unde quod universe placet ecclesie spiritui sancto placere attestatur beatissimus Aug. de conse. di. iiii. in c. liquido. Cum enim in nomine spiritus sancti et sub nomine concilii generalis patres legittime convenerint. Igitur spiritus sancti presencia hic est iuxta verbum domini dicentis Ubicumque duo vel tres convenerint in nomine meo in medio eorum sum, cuius ubi exposicio est posita xx. di. c. quibus xxiiii q. i. c. alienus et c. adicimus. Hoc verum esse comprobant verba Celestini pape in epistola ad Synodum Ephesinam conscripta cuius verba ad propositum elegantissime libeat audire sic dicencia Spiritus sancti testatur presencia congregatio sacerdotum. Certum est enim quod quia nec potest veritas nostra mentiri cuius in euuangelio ista sentencia est ubi duo vel tres congregati fuerint in nomine meo ibi et ego sum in medio eorum. Et cum ita est, nam nec huic tam brevi numero spiritus sanctus deest quanto magis cum nunc interesse credamus in unum conventum turbe sanctorum Sanctum namque Concilium est per debita veneratione collectum in quo utique nunc apostolorum frequentissime illius quam legimus congregacionis aspicienda reverencia est. Numquam is defuit quem receperant predicandum affuit hiis dominus et magister, nec docentes a suo doctore deserti sunt. 2° declaratur sic qui de preeminencia universalis ecclesie in Synodo representate aliter sentit quam sit per sanctas synodos declaratum in heresim labitur. Hoc ratione preclare deducta declarat sancta et magna Calcedonensis Synodus in fine actionis quarte et principio quinte et in eadem quinta et in 5ª regula et verba eius formalia sunt hec non legi illum qui dampnatus est ab omni synodo ipsum nominare diffinicio omnibus placet hec fides prima est qui preter ista super sapit hereticus est. Regula est ut ab electa Synodo non liceat appellare. Hec est fides patrum quod preter ista sapit hereticus est. Cum igitur hec Calcedonensis synodus una sit ex hiis 8to quas Romanus pontifex dicit se tota devotione amplecti integerrima approbatione custodire ut ex beatissimo Gregorio transfertur gravius xv. di. in c. sicut sancti, quomodo modernus pontifex contra tam magne Synodi determinatione sentire audeat, non intelligo hec ecclesie preeminencia in Romanum pontificem nedum in Constanciensi sed hac Synodo extitit declarata. Audi igitur quid facundissimus Leo papa

App^te^

plurium concordium Synodorum sinam venerunt loquatur, si quid multis conciliis declaratum extiterit me tot spiritualibus patribus obviare non posse sed in illorum sinam convenire dubius certum sit. Gratianus hoc refert 1 q. vii c. requiritis Tertia declaratio hec est: qui negat in more reformatore Romanum pontificem non subesse concilio generali incidit in heresim iam dampnatam ab hac et Constantiensi Synodo. Sed Romano pontifici in iam dampnatam heresim incidenti etiam ante sine declarationem tamen licite obediencia subtrahitur ab ecclesia ut est expressum xix di. in c. Anastasius ubi est expressum, dicitur se ab obediencia Anastasii Romani pontificis subtraxisse etiam ante declarationem declaratione sinam eo quia in heresi iam per synodum dampnata achario et fotino communicaverit sequitur etc.

Et si dicatur ab omnibus Synodorum constitutis Romanum pontificem intelligi patenter exceptum prout dicit tex. in c. significasti de elec. xxv q. i § hys respondetur, hoc verum non fore in causa fidei qualis est hec que Romano pontifici prout omnibus una est iuxta verbum apostoli unus dominus una fides. et nisi Synodus maior Romano pontifice esse dinoscatur Romano pontifice generali dignitatum electivarum reservacioni insistente non recte agere inferiora demonstrant propter qua ea non potest statuere sine iusta causa per que status generalis seu universalis ecclesie immutatur hoc est sinam glosatoris in c. litteras de resti. spo. in c. proposuit de conces. preben. in c. que ad perpetuam xxv q. i in § hys omnibus. viii q. i Not. Inno. de consue. c. quanto et specu. in ti. delega. sub rubrica de dispensacione § nunc breviter ad finem sed per constitucionem huiusmodi immutatur generalis status ecclesie huius dignitates electivas primum spectare ad confirmacionem immediate superioris deinde eo negligente gradatim iuxta ecclesie ordines facultatem confirmandi devolui, Et iste per generales reservaciones tollitur sequitur etc. Non enim nego Romano pontifici potestatem esse tamquam summo pastori dignitatem unam vel plures reservandi, non tamen omnes universaliter Item nec nego ipsum in cuiuscumque dignitatis collacione posse inferiorem ordinarium prevenire dummodo tamen ordinarius, etiam preveniens preveniendi habeat facultatem quod tamen per reservaciones tollitur, 2° sic papa non potest id statuere ex quo constat vel saltem vehementer presumitur votem

statum eccle perturbari sma glosatoris est ix q ult c p principa
lem et Inno de sen exco c inquisitioni Sz ex huiusmodi regula gnalis
reseruacionis status vniuersalis eccle pturbatur ut proxime demon
strabitur igitur etc. pturbari aut totum eccle statum pz quia eccle
ordo non solum turbatur sz confunditur dum sua vnicuique ecclastico
ordine iurisdictio no fuatur xi q i c peruenit sz ppt huiusmodi reser
uacionem nulli inferiori ordinario debita sibi iurisdictio in dignitum
electiuarum confirmacione seruatur igitur 3o sic no pot ppa sta
tuere id p quod declaratur decoloratur status vniuersalis eccle dicit
tex no i q vii c 2 si illa sed ex reseruatione pdicta decoloracio
huiusmodi contingit ut proxime demonstrabitur igitur. Ipam aut decolora
cionem contingere pz quia quo dicemus non decolorari cum ppa
reseruacioni innitens de pastore puidet frequenter eccle que plebs
inuita recipiens tamquam non optatum contempnit aut odit quomodo
no decolorabitur si ppa plerumqz de pastore puiderit pe cuius qualitas
an plebi sit conueniens ignorauit. 4to sic no pt ppa id statuere
p quod cuncti eccle ordines scandalizantur seu ex quo ecclia pi
clitacionem pati possit ut pmum demonstrat casus plocui a maiori
in c cum teneamur de sub pben i c si quis de Rpt. 2m concludit
glosator xl di c si ppa Sz ex reseruacione huiusmodi scandalizari seu pi
clitari contingit cunctum eccle ordinem ut proxime demonstrabitur
igitur. Scandalum aut seu periclitacio demonstratur quia cum ppa
huiusmodi reseruacioni innitens cum fratribus suis administracionis onera
partiri non vult sed solus sibi vendicat vniuersa Inde odia consur
gunt Inde ipse qui summus est generali Concilio defertur a clericis
hinc principium litis hinc detractionis causa. hinc origo fit scan
dali. hinc periclitacionis imminens timor cum ignoret nemo ex
disceptacionibus inter se eccle membra Nam aliud quam scandalum
posse generari periculumqz subuersionis eccle ordini imminere
verba sunt Jeronimi que transfert gracianus xix di c diaconi
Non recte igitur conqueritur summus pontifex Si sancta Synodus
aduersus gnalem reseruacionem irritans decretum apposuit nil eni
aget noui sed ius antiquum declarauit quod ex premissis declaratur hoc
sibi non posse licere. 2 igitur si faciat nulli esse ex ptatis defectu
quinymo dico quod et inhibitio ppe facta p sanctam Synodum Romano
pontifici quo ad gnalem reseruacionem ex quo perpetuam causa prohibicionis
omnis licet p premissa decreta irritans et si no p expressum tacite tamen inclusum
intelligetur habere ad quod obmissa L non dubium C de legi Audi

textum aptissimu. xxxv. q. vi. c. videtur sic dicentem quod enim
cont^a interdictu et ordinem ecclie factum et si ppetuam causam phibicio
nis habeat constitucio ratum non haberi haberi tam divine qm hu
mane legis proclamat auctas etc. Nec salua reuerencia tanti pris
verum dicat glositor in c. qp qp de elec. li. vi. asserens ex antiqua eccle
constitucione prouisionem cathedralium ecclia^r ad ppam ptinere
allegans c. in illis. lxxx. di. cum 2 si ibi dicitur petrum de huiusmodi
prouidisse in pcedenti tamen canone dr^r vna cum petro alios aplos
pariter puidisse quorum vices epos hodie non est dubium tene. Idem
etiam dicat tex. xxi. di. §. decretum. Id in c. non exemplo. xxvi.
q. ii. Idem clarissime viii. q. v. c. quilibz Cuius formalia sunt hec
vba. aplo^r disposicione ordinante domino pmu epi sunt constituti

Consideracio sexta

In crimibus notorie ecclesiam scandalizantibus admonitus ut se corri
gat psistens manet incorrigibilis huius rei sequela est ut possit ap^d
ecclesiam accusari atqz qm aliter fieri nequid deuindari ppatu quius aut
hanc conclusionem firmat vulgaris glo. in c. si ppa xl. di. nichilominus
pbatur eadem apcius 2 pmo sic ppa stans in crimine notorio scandaliza
te totam ecclesiam monitus desistere nolens incidit in suspicionem he^re
sis hoc pmo ex tex. in c. nullus quod est c. fi. xxxviii. di. sic dicente
Qui enim rebelliter viuit et discere atqz agere bona recusat magis
dya^li qp xpi membrum esse ostenditur et pocius infidelis qm fidelis
esse monstratur 2° ex tex. in c. si qui sunt lxxxi. di. et in c. sacius
viii. q. i. vbi dicitur peccatum ariolandi esse non obedire et zelus
ydolatrie non aquiescere ac peccatum paganitatis incurrere que
libz dum xpianum se asserit ecclie mandatis parere contempnente
3° probatur ex tex. ad ppositum notabili in c. grauem quod in e. fi.
de penis vbi formalit^r dicitur sic Cum quis ptinaciter ecclie parere
renuit claues ei cumissas contempnendo tali ex ptinacia non caret
scrupulo heretice prauitatis Et hec sunt vba domini dicentis Qz
si ecclesiam corrigentem corripientemqz contempserit sit tibi tamqz
ethnicus i. infidelis et publicanus ut illa vba exponit^r p Ieron
quem refert gratianus in dicto c. omnibus et dicto c. sed illud Si
igitur ppa ppter cuius pcta notoria ecclesiam scandalizans corripie
tem atqz corrigentem contempnit ecclesiam in suspicionem incidit hes
p pmissa eo quam vocari pot ut rursum veniat de fide qua hz in
auctte ecclie quod si subterfugiat pt excommunicacionis sma innodari
quam si animo sustineat ptinaci pt. ut hereticus condempnari 2 cons^r
deponi papatu hic est casus c. cu gtu^a de here. li. vi. 2 c. excoicamus

§ i e li in anti Et iste est vnus modus pcedendi 2° pbatur sic s
ex eo q quis inv. manet epus ptialaris ecclie pialum est destruc
tionis ecclie uel magni scandali et piculi in spualibus 2 tpalibus
compelli pot psupiorem ipi ecclie cedi racione publice utilitatis
que sue puate pfertur hoc est quod notant dicit Inno in x nisi
cum pdem in glo sup vbo maliciam de renunc oz § p giraui eusd
c multo igr maiori racione sz ex eo q quis manet ppa pialum
est destructionis vniusalis ecclie uel magni uel piculosi scandali
compelli pt p ipam ecclesiam ppatu renunciare qm non est dubiu salu
tem ecclie vniusalis multo magis attendendam salute ecclie par
ticularis dicit tex de postu pla c bone v i Or si monitus ppa
et iur p ecclesiam compulsus ut cedat de facto cede nolit habetur p
cedente iuris interptacione quo declarato ad alterius electionem
pcedi pot Et hoc ego luce clarius demonstro ego racione tali qui
tenetur ex debito ad abdicandum a se ius aliquod qd est penes
eum si monitus abdicare non uult habeatur p abdicante et p inde
pceditur ac si abdicasset hec aut doctrina ex duplici iure determinacoe
pbatur pmo ex casu notabili in l sancimus § cum aut C ad trebel
ti est expssum eum qui hereditatez a se abdicare et alteri restituere
tz mandatu legis ut testatoris restitue monitu sz hoc facere recusan
tem haberi legis intptacione p restituente atqz p inde pcedit ac si re
stituta foret 2° ex casu notabili scdm lecturam glosatoris 2 gem in omnibz
la pa ff de pto sti et in l dampni la pa in § fi ff de dampn infec
in l i infi 2 ij ff de institutoria in l § C de accu 2 obli in quibus
est expssum procuratorem qui accionem p dno celebrato uel ex re
domini quesitam a se abdicare et p iura cessionis in dnm transferre
tz ut cedat monitu et recusante iuris intptacione reputari cedentez
et p inde haberi ac si cessisset Et iste est scdus modus pcedendi p°
expedicior 3° demonstratur ex eo q oportet nos euuangelizanti me
minisse mandati quod absqz ueritate pcipitur Et si nos oculus aut pes
aut dextera scandalizauerit manus uel membrum aliud a compage
corporis auferatur quia melius est in seculo carere membro qm
cum illis in eterna ire supplicia Supfluo eni ex ecclesiam positus resis
timus si ab hijs qui intus sunt vulneramur abiciendi prorsus pestifera
a sacerdotali vigore pacienda est qui sibimet petis aliorum pcedo
no consulit Iste est tex nobil valde ita declarans pdictum euuan
gelium xxiiij q iij c illud sane Si igitur racio nalis dictat membrum
incurabile quod est tocius corporis ecclie mistici infectiuum amputandu

fore ne reliquu corpus inficiatur aut scandalizetur Et quod papam qui et si pars ecclie sit precipua, tamen 2 membrum est de corpore ipsius ecclie ut not glo or in c. ecce, sr vbo hoc esse xcix di hoc etiam suadet ratio diuine scripture approbantis assercione Cayphe principis sacerdotum dicentis Expedit vt vnus homo moriatur p pplo et non tota gens pereat. Ex quibus verbis colligatur q si fuit expediens xpm innocentem p populo mori ne tota gens periret, Etiam expedit q ppa notorius criminosus ecclesiam scandalizans et incorrigibilis moriatur Ciuilit papatu et non tota eccla pereat Cum et si fuit ppa positus ad gubernacione pplorum, no tamen esse debz ruina illorum dicit tex xl. q. ij. c. ita corporis ymo tot quot motibus dignus est quod ad subditos suos perdicionis exempla transmittit dicit tex c causa 2 q. in c papue Sicut enim laudabile et discretum est Reuerenciam et honorem exhibere prioribus Ita rectitudinis et dei timoris est si qua meis sunt qui indigeant correctione nulla dissimulacione postponere ne totum corpus morbus inuadat si languor non fuit curatus in capite dicit tex in c in canonibus ij q vij c sicut inquid, hanc conclusione corroborat tex in c in canonibus. xvj q. 1 et in dicto c sz illud dicens sic simulit et illi extorres debent fieri ab ecclia que ecclie amonitione non corrigunt dicente dno Auferre malum ex uobis etc ferro enim secanda sunt vulnera que fomenta non sentiunt medicine de c lxxvij di c qua aliquanti. i q v. reperiunt Quarto manifestat ex eo q ore nos euuangelizante meminisse doctrine dicens, qui scandelizauerit vnum de pusillis istis qui me credunt expedit ei ut suspendatur mola asinaria in collo eius et demergatur in profundum maris que verba ad epos p dnm relata declarat beatissimus petrus in ordinacione clementis prout ipse clemens refert in epla ad Jacobum xcm c Sic dicens sanctam ecclesiam et inmaculata omnes seruare debere euuangelizabat petrus cuius claues epos esse dicebat ipsi enim ptatem habent claudere celum et aperire portas eius, quia claues celi facti sunt amone aut eos neminem debere docebat quia oculi dni sunt et qui tangit eos, tangit pupillam oculi eius, quanta autem pena dignus sit est qui eos scandalizat ipm dnm docuisse dicebat qui scandalizauerit etc hec ille Si ergo tali pena dignus est q vnum ex epis scandalizat, quanto maiori dignus erit qui vniuersam ecclesiam ut inc. Ro. pont. quem constat ut alium quelibz euuan. doctrine fore subiectum ut est expssum xxv. q 1 sunt qdam nocesse igitur est

ut purificatione ubi dominus in talem scandalizatorem aliquis habeat iurisdictionem et ptatem executivam, quia inaniter fuissent euangelica precepta relicta p xpum nisi foret qui eadem executioni debite demandaret de sta. regu. c. i. li. vi de elec. ubi periculum c. li. ff. de ori. iur. l. ii. at cum nullum pnatur superiorem ppa in terris noscatur habere de elec. c. lic. xxiii. di. in noie. cum si. Necesse est ut p ipo notorio crimine scandaloso cum incorrigibilis est ecctiam superiorem habeat cum et dns ad petrum loquens p illa vba. dic ecclie, petrum et succes sores eius uniuersali ecclie subiecerit hoc in cau ut declarat Nicolaus ppa cuius eplam transfert gracianus xi q. iii. praecipue ipa eni doctrina domini qua tendens ad salutem animarum et utilitatem rei pub &c cum p eam doctrina detur, p quam anime informantur ad bonum et res publica xpiana iuste sancteque regatur nullatenus restringenda est Sed etiam ad pricipem maximum atque precipuum extendenda ut sui determinatio est. Jo. an. in c. prohumanis de homicid. li. vi. in novel. Quia vba illa dic ecclesie ad ecctiam militantem referri declatur in c. sed illud. xlv. di. in c. si peccavit. ii. q. i. in c. quapropt. ii. q. vii. in c. novit de iudi. et c. quemadmodum de iur. iur. melius tn omnibus Jeronimus in c. omnibus xxiiii q. iii. dicens vba ea referri ad ecctiam militantem que est fidelium collectio quam si quis corrigentem corripientem qz contempserit aliis esse dz tamqm ethnicus et publicanus. Quinto manifestatur ipa conclusio quia si ppa ideo quia positus ut extirpet vicia virtutes inserat corrigat excessus moresque reformat ut dicit tex in prohemio clemen &c quia etia Zachariam Regem Francie Regno privari potuit, eo quia ex sui regiminis dissolutione regno universo scandala probabatur, ut dicit tex aptus cum glo sua xv q. vi. in c. alius et ad idem de re iudi. ad apostolice. li. vi. pari quoque ratione universalis Synodus ad hoc posita ut extirpet vicia virtutes inserat corrigat excessus moresque reformet, in quibus omnibus ptatem hz nedum sup membra ecclie sed etiam sup caput, hoc est Romanum pontificem ut ex antiquis iuribus proximis allegacionibus deductum et etia ex Constan Concilio declaratum extitit papam deponere potuit cum incorrigibilibus criminibus et scandaloso regimine tota pturbatur ecclia.

Diceret forte quisque qz et si gnale Concilium ptatem habeat supra ppam in hiis que tendunt ad suorum morum reformationem non tn ex hoc concluditur illi attributam ptatem ppalis depositionis huius rei gra significacio huius ubi reformatio querenda est :

Nota significacionem ubi reformacio

Aliquando igitur verbum hoc reformacio sive reformare exponitur i. rescindere Ita eius exposicio sit. C. de transac. l. interpositas ibi dum dicit alia racio pactum reformat etc. Aliquando idest in melius formare vel in bonum statum reducere Ita exponitur C. de infantibus l. interlocucio C. de ope. publ. l. omnes hoc modo sumitur de offi. or. c. irrefragabili 3o exponitur i. non in totum sed in partem corrigere Ita exponitur de resp. statuti li. vi in verbo reformandum in glo. Ad propositum autem quod potestatem reformacionis morum habens que propter sua demerita ex huiusmodi potestate deponere non possit de directo tex. apertissimum de sta. mo. c. cum ad quod ubi est expressum quod quamvis visitatores monasteriorum potestatem obtineant corrigendi et reformandi abbatem repererint sive exigentibus demeritis ab abbaciali dignitate removendum id non ipsi faciant sed primum diocesano denunciabunt, qui si in hoc negligens fuerit sedi apostolice intimabunt Ecce igitur aptissime potestatem reformativam non includere potestatem depositivam Idem etiam aptissimum est c. ti. c. in singulis Solucio verum est quod ubi super habentem potestatem reformativam datur potestas superior tunc sub potestate reformativa non includitur reformacionis potestas Ita loquuntur premissa iura At ubi super reformativam potestatem, non est in militanti ecclesia superior prout in nostro casu, tunc reformativa potestas includit repositivam jurisdictionem hoc probatur quia ut in alio meo tractatu late disserui et in Constanciensi Concilio extitit declaratum salvator noster qui quo ad morum reformacionem dedit potestatem ecclesie etiam super papam per illa verba dic ecclesie etc. subiunxit dicens quod si ecclesiam corrigentem corripientemque contempserit sit tibi tamquam ethnicus et publicanus que verba beatissimus Urbanus papa exponit i. per ecclesiam execratus et sic ab ecclesie corpore separetur, hic est aptus tex. xxiiii q. iii. c. notandum formaliter sic dicens. In non parentes ecclesie dominus noster excommunicacionem fieri iubet dicens, Frater qui corripitur ab ecclesia et non obedit sit tibi tamquam ethnicus et publicanus etc. Si igitur hoc in casu papa excommunicacionem ecclesie animo sustineat pertinaci quia ex contemptu clavium ecclesie in heresim labitur ut prius deduxi, necesse erit fateri quod concilium generale in causa heresis super papam jurisdictionem habens etiam privativam, ut notat glo. xix. di. c. anastasius Notat archidi. de heret. c. fideli li. vi. et no. in dicto c. si papa, ad deposicionem procedere possit

reposicionis

In oppositam vero partem inferiora argumenta deducuntur Et primum tale Certum est quod nullo ex crimine pape magis scandalizari potest ecclesia quam ex eius heresi nil enim magis abhominabile esse potest populo xpiano.

qm fidem xpi in membris queri si illa in capite ecclie non repiat
lxi di in c mirandum et alibi tex dicat sit scandalum pplo dei est
tales psonas sup se positas habere quas ultra modum viciosas esse
constat l di in c de hijs Alibi vo dicit sic exenormitatibus cleri
diffamatur ecclia et scandala grauia in pplo gnantur etc dicit tex
de offi or cle i Alibi sic in deformi plato grex fidelis scandalum
patitur dicit tex lxxxij di in c pbr si fornicacionem ij q v i c
pbr si a plebe Sz aduersus ppam de crimine heres accusatum
non vr conalium posse procedere ut pxime demonstrat igitur etc
Illud aute demonstratur pmo ex tex in q hinc etia xvij di vbi
cum apud Synodum congregatum Symachus ppa foret de hesi
accusatus patres ibidem residentes dixerunt Symachus quantu id
homines respiat sit immunis et liber cuius causam totam dei judicio
reseruamus etc Non est aut dubium q qui diuino examini relin
quitur humano judicio judicari non pot dicit tex xxiij di quorz
dam Solucio Symachus ppa ibidem fuit p Synodum absolutus
non ex iuridictionis defectu seu carencia sz quia de calumpniosa
accusacione Synodo constitit ut ibidem not glo et sequitur Archi
quod ex eo efficacit demonstratur quia prius q de calumpniosa
accusacione Synodo constitisz interloquendo eadem Synodus ordinaue
rat ut prius ad suam dignitate qua prius spoliatus extiterat
restitueretur postmodum vo veniret ad causam et accusanciu ppositio
nibus responderet dicit tex ij q iiij c nos si incompetent et ff Sy
mac Et si dicatur quid est q eadem Synodus ipius Symachi cam
dei judicio reseruauit et sic vr fateri se sup ppam jurisdictione care
Respondeo hoc ideo quia qmuis nulla tunc constarent cima notoria
et ecclam scandalizancia adu'sus Symachum tn potat ipe occulto
cime irritari cum igitur no habeant in hoc seculo latencia peta
vindictam dicit tex xxxiij q i in c xpana Igitur illa dei judicio
resuauit vnde est quod dicit tex de sensibus eni et voluptatib
quia occulta judicat deus ea causa 2 q s q aut sz de dicimus q
ecclia militans non iudicat de occultis xxxij di erubescant ij q v
consuluisti Tu idem vr plari xxi di in c nuc aut vbi refertur q
cum marcellinus epus urbis Rome sancte Synodo delatus esset
de heresi crime eo quia a paganis compulsus eoz templum ingressus
grana thuris sup prunas imposuit in sacrificiu ydolorum noluit de ipo
sancta Synodus judicare dicens ppe tuo ore judica causam tuam
non nro judicio pma sedes non judicabitur a quoq etc Solucio dupx est

Prima q ideo Synodus non processit quia culpam suam non placio
nu metu sed fiali fuit pfessione confessus quinymo ut ex sina qua
in se ipso dictauit appet quam quid ibidem refert archid ut a ppatu
deponeret rogauit vltroneus vnde successit pulcherrimus tex
ij q v in c pnciu qui de quodam pro quo sacerdocio ascribendo pa
rentes pecuniam dederunt sic formaliter dicit Licet sancti Canones
deponendum hunc esse testantur tamen quia culpam istam coacte
comisit et quia ab eodem ordine ut damp deponeret rogauit vl
troneus gsideracione discrecionis que mater est omn vtutu magis
q ex rigore canonu misericordie viscera exhibendo ipm in eodem
ordine mane fraternitati tue consulimus etc. Cum eo enim micius
agitur qui commissum facilius vltronea professione fatetur l di
pbrum xv q vlt siquis pbr et c qui admisit no de cler c in
notuit de Symo c ad hoc xxiiij di c si vbi alibi ppa cum eo
qui ad sedem aplicam veniens vltro peccatum confessus est quo im
pediebatur executu pontificalis officij facile dispensauit dicit lxj di
c quia simpliciter 2a solucio ideo non processit Synodus quia paratus
erat Marcellinus corrigi ymo se correctioni submisit licz enim ppa sit
hereticus uel alius quiuis si paratus est corrigi non deponatur
de hereti c ad abolendam xxiiij q iij in canone dicit aplus xvij
di nec licuit in glo fi xxiiij q i hec est fides potest addici
et solucio tercia scz q ideo non debeat Synodus ipm corripe quia
coactus fecit succedit enim tunc tex dicens non esse parem causam
eius qui metus supplicij sermone negat xpm et corde adorat atqz
eius qui sponte negat dicit tex de peni di i § pt fieri vnus ei
verus hereticus est alius vo mortaliter peccat qm nulla debz gdicione
ad hoc induci ut xpm ore neget xxij q ij pm vr qmus absoluta
coactio in hoc totaliter a peccato excuset ut est expssim l di pbros
tamen condicionalis scz ppt vite conservacionem no excusat quo anime
salutem quo minus saltem mortaliter peccet Ita concludit glo i dicto
§ pot fieri et clarius in c non solum abnegat xpm xi q iij Cum
igitur ut expmissi appet non incidisset ob hoc ipse marcellinus in he
sim sz solum in mortale peccatum quo paratus erat corrigi, g° secta
illa Synodus adursus eum nullatenus procedere debuit Si enim ppa
hereticus sit q Synodus ptatem in eum habeat vindicte publice
exercende pz l di si ppa Not glo xix di anastasius ardua c
in fidei de hereti li vj Et huius est racio quia ppa hereticus in
eo q hereticus est nedum inferior est Synodo sz minor quolibz Ca
tholico dicit glo xxiiij q i in c achacius § si ego Tercio q

Conclusio probatur ex tex. c. aliorum et in c. facta ix q. iii. dum dicit quod facta subditorum iudicantur a papa papa vero non nisi a deo iudicantur. ipse enim sedis Romane presulem suo sibi quoque reservavit arbitrio ex quibus textibus concludit glo. in c. si quis pecunia lxxxi di. quod si de crimine in papam obiecto disceptentur ipse non est cogendus stare iudicio alicuius. ymo excipere potest dominus est qui me iudicat. ad idem concurrit tex. anacleti pape in c. electionem e. di. dicentis electionem summorum pontificum sibi dominum reservasse. Solucio duplex prima quod et si dicantur facta pontificum summorum solius dei iudicio iudicari non tamen per hoc excluditur iurisdictio ecclesie universalis in papam que quidem per generale Concilium reputatur Et hoc duplici ostenditur similitudini. prima ex tex. c. futuram xii q. i ubi et si tex. de correctione clericorum loquens dicat vos a nemine diiudicari potestis quia dei solo iudicio reservamini etc. et tamen non est dubium quod ipsi etiam pontifices subiciuntur iudicio. 2a similitudo colligitur ex tex. anacleti pape in c. electionem lxxix di. dum dicat electionem summorum pontificum vel sacerdotum sibi dominus reservavit etc. Et nichilominus certum est sacerdotum electionem cum illam mereantur etiam pontifices iudicio reservari pari ergo racione dicendum quod et si iura dicant Romani pontifices facta solius dei iudicio reservari Nichilominus non excluditur iurisdictio ecclesie per Concilium reputare in corrigendo incorrigibilem papam et notorium ecclesie scandalizatorem Quod enim agit ecclesia dei inspiracione censetur agere et instinctu ac suggestione spiritus sancti et sic dei iudicio factum dicitur. dicit tex. viii di. qui contempta l. d. c. sicut et c. si quis dyaconus de conse. di. ii c. liquido. Unde dicit tex. Canonum violatores censeri spiritus sancti blasphematores xxv q. i violatores

Secunda solucio colligitur ex verbis Innocentii pape in c. nemo ix q. iii dicentis formaliter sic Nemo iudicabit primam sedem iusticiam temperare desiderantem. neque enim ab augusto neque ab omni clero neque a Regibus neque a populo iudicabitur etc. Ex quibus verbis aptissime demonstratur tunc primam sedem a toto clero et sic a tota ecclesia iudicari non posse cum iusticiam servare desiderat vel illam si rigorosa sit temperare cum virtutum iure discrecione tunc ergo secundum tex. in dicto c. nemo. verificantur iura preallegata dicencia prime sedis facta solius dei iudicio reservari Et ille tex. est valde notabilis declarans iura premissa que vulgo generaliter allegantur. Hinc insurgit notabilis decisio posita in c. qua tradicione. xxii di. ubi expressum declaratur

Dagarium Constantinopolitanum patriarcham declaratum per
Romanum pontificem in iam dampnatam heresim incidisse prout
plenius declarat xxiiij q. i. c. achatius et c. maiores, non
potuisse ad generale concilium prouocare. Et ubi prima sedes id
agit per quod non iusticiam facit, non iuris rigorem discrete
temperat sed per quod Romanus pontifex existens incorrigibilis
notorie ecclesiam scandalizat, tunc pot eius detestandum fac-
tum per ecclesiam iudicari ut inferius demonstrabitur. Eatenus
enim manet petri priuilegium, quatenus ex prima equitate matura
discrecione ab eodem emanet iudicium dicit tex. xxiiij. q. i.
in c. manet. Quarto videtur premissa sina approbari ex determina-
cione hosti. quem sequitur Jo. an. In nouella in c. proposuit de
conces. preben. dicentis quod papa in tantum habet potestatem simpliciter
ut pro facto uel dicto non possit ab alio excusari uel condemp-
nari nisi ~~mal~~ inuoluatur in crimine heresis xl. di. si papa. Potest
tamen si iacet in peccato amoneri iuxta regulam euuangelicam
Si peccauerit etc. tam publice quam occulte iuxta qualitatem peccati
quia non est exemptus a regula euuangelica, non tamen alte-
ri parti ipsius regule subiicitur in qua dicitur quod si non audierit
dic ecclesie etc. quia excepta causa heresis non pot iudicari etiam
si imperator et totus clerus et populus conueniret, ut dicto c. ne-
mo et dicto c. aliorum. Unde quo ad papam sedim eum exponitur
verba illa, dic ecclesie, idest deo ut ipsum conuertat, uel dic ecclesie
triumphanti, idest celesti ut oret pro eo. Hec sunt dictorum doctorum
verba. Solucio duplex datur, prima quod falsa est illa exposicio. Ostenditur quod
primo probatur ex tex. Jeronimi in c. omnibus xxiiij. q. i. et in c.
sed illud. xlv. di. melius tamen in dicto c. omnibus dicens verba illa
dic ecclesie intelligi de ecclesia militanti que est fidelium collectio
quam ecclesiam siquis corrigentem corripientemque contempserit.
alijs esse debet tamquam ethnicus et publicanus. 2º probatur ex tex.
Gelasij pape in c. qua propter. v. q. iiij. et Nicolai pape in c. papue
xi. q. iij. ubi similis ad dictum verbum fit per eos exposicio. 3º
ex tex. nouit de iudi. et c. quemadmodum de iureiur. ubi etiam pa-
riter exponuntur verba predicta. Sigitur quo ad alios fideles pec-
cantes intelliguntur referri verba illa ad ecclesiam militantem cur-
tam vane eadem referremus ad deum uel ad ecclesiam triumpha-
tem in persona pape cum indistincta atque indefinita fuerit locucio
domini, non magis alios fideles concernens quam papam, 2º ut e

ex ewangelio appareat in petrum spalit' directa, non est aute dubiu
vnam eandem oratione non debere diuso iure censeri varioqz modo
exponi ff de vul. et pupil. l. iam hoc iure C de tes. mili. l. intesto.
ff de usu. cap. l. eum qui ed(e)s. de deci. c. cum in tua. de prebe(n). et
curia xij. q. ij. c. cognouimus. Cum si, Ceterum ipa doctrina qui
attendens ad salutem animar(um) et utilitatem rei publice, cum p eam
doctrine detur p quam anime reformantur ad bonu et res publica
xpiana iuste sancte qz regatur nullatenus restringenda est sz etiam
ad principem maximu atqz precipuu extendenda. h(ec) est singularis de
terminacio Jo. an. in c. p(ro) humani de homici. li. vj in nouell' Nonne
dns discipulis suis omnibus loquens inter quos erat et petrus dix(it)
siquis vrm scandalizauerit vnu ex pusillis istis minime, expedit
ut suspendatur in collo eius mola asinaria et demergatur in p(ro)fun
dum maris. Cum g(o) sit summus pontifex subiectus p(re)misse regule
ewangelice cum omni ewangelice doctrine subditus est ut est expssu
xxv. q. i. sunt quid(am). Necesse est p(ro)uerificacione vbi dicit(ur) q in ppam
scandalizatorem non pusilli sz vniu(er)salis ecclie aliquis habeat iur(is)
dictione et ptatem executiuam doctrine xpi, ac cum multu supio
rem ppa in terris nosc(itur) habe(re). de elec. c. licet xxiij. di. c. in no
mie domini cum si. Necesse est ut p ipo notorio crimine scandalo
so cum incorrigibilis est ecclesiam habeat cum et dns ad petrum
loquens, p illa vba, dic ecclie, petrum vniu(er)sali ecclie subiecerit
hoc in cau. 2a solucio est ut dictum hosti. verum intelligatur
cum pctum occultum est uel cum ex eo non scandalizatur Ecclia
ut cu pctum est publicum et inde Ecclia scadalizat(ur), tunc tota
regula ewangelica h(abet) in eo locum ut si ammonitus no vult de
siste(re) dicatur toti ecclie in concilio reputate a qua corripi potest
ut .s. subicietur ita dicit glo. singularis xl. di. si ppa qua(m) omnes
sciunt et Constanciense Concilium Canonizat, Quinto eadem
conclusio probari v(idetu)r ex tex. xxiij. q. v. neqz enim qui angusti e
et sic dicit nec tyrannide factionis p(er)uersitas laudabilis erit, si
regia clemencia tyrannos subditos tractet nec vitupat(ur) ordo
Regie ptatis si rex crudelitate tyrannica seuiat etc. Cum enim
nullum crimen magis subditos scandalizans e(ss)e possit q(ua)m cum
ppa in oues suas crudelitate tyrannica seuiat, maxime cum non
obs(er)uat doctrinam petri apli dicentis Estote no ut dnantes
in clero sz forma facti gregis ex animo que vba ponu(n)t(ur) xcv. di.
c. esto subiectus xxi. q. i. c. pdicator. Et ex eo crimine dicat
Aug(ustinus) eius ptatem non deberi vituperari sequit(ur) contra z vt ex accusa(ti)ne

non possit tamquam criminosus notari. Solucio. verum est quod superior
potestas quamvis in subditos seviat crudelitate tyrannica vituperari
non meretur per subditos quominus ante iustam deposicionem
de eo factam per eos pareri debeat, quoniam ante tempus sentencie
non licet subditis a suo superiore discedere ut viii q. iiii Nonne nisi
in casibus notis ii q. vii sacerdotes xix di. anastasius de prescr.
c. cum non liceat per Io. an. in novel. Circa nec ex tyrannica se-
vicia in subditos excitata debet ita se ipsum princeps vituperare ut
veniam petat a subditis et hoc nedum minui putatur humilitas
regendi frangatur auctoritas, dicit tex. nobilis lxxxvi di. c. quia ne-
cessitas. Sed si princeps ob tyrannidem seu scandalosum modum rege-
ndi sibi commissos superiori defert a quo princeps monitus non resipiscat
in sua perseverans insolencia tunc iuris vituperium patitur quia ordine
iudiciario beneficio regiminis privetur et dz xxiii. Iste est primo casus
notabilis in c. i § quicumque aduocatiam de pace tenere in usi. feu.
qui tex. al. est in c. si clerici de cle. vio. pa. c. li. qui tex. for-
dicit sic quicumque aduocatiam suam vel aliud quodlibet beneficium
suum inordinate tractaverit et a domino suo monitus non resipuerit
in sua perseverans insolencia ordine iudiciario beneficio fiat exutus etc.
Ad idem concurrit simile eius quod dicimus de servis in quibus ex-
pressum est quod et si nimia sevicia vel intollerabili iniuria tractatur
a dominis iniustum est ut eius iustum deprecantibus auxilium denegetur
Et igitur iure dicentis officio dominum compellentur a se ipsis illorum
dominium abdicare ff. de his qui sunt sui vel alieni iuris l. ii. § dominorum insti.
e. ti. § dominorum. Ita igitur in proposito si pastor pastorum ecclesiam scanda-
lose regeret inordinate tractans per ecclesiam monitus non resipiscat
ymo in sua perseveret insolencia regendi officio pot. et dz xxiii
Cum si ipse ecclesiam non honoret ipsum salubriter ammonentem, nec
tunc merebitur ab ecclesia honorari sed ita tolleret ipsum scandalose
regentem atque intollerabilem, arg. eius quod dicit Orator dominicus
et refert Ieronimus in epistola ad neapocianum sic inquiens Cur ego te
habeam ut principem cum tu me non habeas ut senatorem Refertur
hec verba et est predicta epistola Iero. in epistola esto subiectus xcv di. Ex
to eadem conclusio probari videtur in c. est aliud xxiiii q. i qui tex.
Ambrosii est dicens per verba illa domini dicentis ad petrum mitte hamum
et eum piscem qui primus ascenderit tolle etc. fuisse collatam petro potestate
iurisdictionis in ecclesia qua ipse omnibus prefuit hamo enim i. ferro re-
secantur putride carnes lxxxvi di. c. plurimos Solucio duplex. primo
quod catenus in petro successore eius manet potestas iurisdictionis,

quis clauis discretionis non errat sed ex rationis rectitudine fert iudicium hic est tex. leonis ppe in c manet xxiiii q. i. Est etiam sma. beatissimi petri declarantis vba domini sibi dicta quodcumque ligaueris etc. quam partem refert Clemens in epla ad Jacobum c. i. dicens. quod cum petrus in papatu eum surrogauit hiis vbis usus est scilicet propter quod tibi trado a domino mi traditam potestatem ligandi et soluendi et de omnibus quibuscumque decreueris in terris decretum sit et in celis, ligabis et quod oportet ligari et solues quod expedit solui etc. 2a solutio hec est scilicet quod 2 si petrus hanc potestatem iurisdictionalem accepit accepit significando in se vniuersalem ecclesiam. vt ex augustino supra so transfert gratianus in c quodcumque xxiiii q. i. et etiam idem monstratur ex c loquitur ea ca. 2 q. vbi Cyprianus eleganter dicit quod ideo ab vnitate petri exordium traditionis clauium proficiscitur ut ecclesie sup vnum edificate vnitas reputetur. Si igitur vniuersalis ecclesia videns se in summa pastoris vnitate reputari ac significari videt non tute non tranquille sed scandalose periculum ecclesiam regi nec monitus resipiscat, nonne poterit illum a pastorali cura ammouere vr quod sic. ad instar propositi ad vniuersitatem negotiorum domini cuius scilicet superueniens mutatio in malos mores causat non tutam eius administrationem esse nec expedientem domino inducitur eius administratoris reuocatio tacita. ff. de solu. l. quinquis in prin. et l. sicum cornelius ff de peculio. l. libera ff. de confirma. tuto. l. in confirmando tutorem cum si. prima. dicimus quod si mandet papa aliquid quod in vniuersali ecclesia possit scandalum generare, ei parendum non fore ut not. immo de sen. ex eo. c. inquisitioni et per locum a maiori tex est de presb. c. cum te neamur ponatur igitur tunc pape intentionem omnino fore eius man datum et si scandalosum executioni mandari sig. tunc non fuerit ad quem posset querulari de hac inordinata et peruersa compulsione pape, quis perierint iura dicencia sibi parendum non fore in mandatis scandalum inducentibus. si non sit qui eadem executioni demandet preterea quod fuissent tunc saluatoris nostri ordinatio recta que fuissent eius pietas ordinata propter preeminentiam pastoralem eius qui sua potestate vtitur ad vniuersale scandalum seminandum sui criminis vltionem hoc in seculo prohibere vniuersalem non xpianitatem in discrimen adducere vbi sunt scro. xlv. di. sed illud. Septimo probatur sic Ecclesia hec militans ad triumphantis instar formata censetur de conse. di. i. c. ecclesia. lxxxix di. in c ad hec. Cum igitur in ecclesia triumphanti sit vnus princeps supremus cuius obedientia tota ipsa ecclesia perfectissime est

subiecta scilicet deus necessario sequitur toti militanti unum supremum principem
presidere scilicet papam cuius preceptis omnes obedire tenentur. Et est hoc de
necessitate salutis ut in extrava. bonifa. unam sanctam. hanc gelu ue
deducit glo. ex multis in cle. ad nrm in x. ecclesie de harti. Si igitur
ita est quod est quod non possit eo quia superior ab ecclesia iudicari cum
notissimum sit inferiorem superiori legem imponi non posse de ma. et
obe. c. cum inferior de elec. tue Romani cum sy. Solutio verum est
Romanum pontificem fore supremum principem in ecclesia respectu singula
rium suppositorum eiusdem succedit enim petro qui a domino primatum accepit
quod et veteris recognoscentes apostoli id ipsum voluerunt ut reliquis omnibus
preesset et Cephas idest capud et principium tenet apostolatus eandemque
formam suis successoribus et reliquis episcopis tenendam tradiderunt
dicit tex. sic xxi. di. nec nemo. xxii. di. c. sacrosancta Tota vero
ecclesia existente congregata representative ipse non ita supremus est quominus
si ecclesiam incorrigibiliter scandalizat reprehendi non possit et corrigi
hoc demonstratur quia si soli paulo concessum fuit apostolorum principem petrum
qui tamen fuit corrigibilis reprehendere et ei in faciem resistere cum
ex eo quod agebat scilicet cibos agentibus discernens prout faciebant iudei
in ecclesia scandalum generabat gentesque cogebat per indirectum iudaizare
ut patet ii. q. vii. paulus petrum et § Item paulus Item si per asinam
que significat subditum reprehensus fuit balaam significans prelatum
cum ab ipso cogeretur ad malum ut ii. q. vii. § item cum balaam Indubie
credendum est ut xpus aliquid magis voluerit concedere ecclesie congregate
scilicet ut primatem suum quid scandalose agentem primo reprehendit. quid
si incorrigibilis sit nec convinctione pacis nec unitatem spiritus cum
corpore ecclesie servet eandem condigne punire. Audi enim quid Cyprianus
anus episcopus et martir sanctissimus de Romano pontifice loquens dicat
et pulcre vii q. i. c. novacianus ad finem sic scilicet qui ergo nec unitatem
pacis nec unitate spiritus observat atque a sacerdotum collegio se separat
nec episcopi potestatem potest habere nec honorem cum nec episcopus manere de
beat qui sui episcopatus nec unitatem voluit habere nec pacem etc. et est ille
tex. ad propositum valde singularis. Si igitur nec episcopatum meretur tenere
qui illius unitatem non cupit, nec pacem quis querit, qui huiusmodi statu
tum executioni mandatum sit Nisi Concilium generale cum nullus papa repe
ritur superior. Porro qua ratione ad extinguendum scisma in dei ecclesia
generatum ex duorum summorum sit creatione pontificum convocatur Concilium
generale habens per scismatis extinctione iurisdictionis preeminencia ut est expressum

sed[um] verum intellectum. lxxix di. in c. si duo pariter quoque dicendum est
ex simili racione ut cum scisma in ecclesia generatur per separacionem capitis
a reliquo ecclesie corpore ipsa quoque ecclesia jurisdictionem optineat adversus
caput se licite separantem. Ceterum quod unus ut petrus eiusque successores
ceteris intelligitur fore prepositus in scismatis remedium factum est ne
unusquisque ad se trahens xpi ecclesiam scinderet ut pulcre attestatur
Jeronimus xcix di in c. legimus xcv di. in c. olim. Cum igitur is qui in pri
matum ideo assumptus est ut scismatum semina tollantur ex ecclesia scis
matis est causa consideran[dum] an primatum mereatur amittere ex quo concessa
sibi abutitur potestate. Octavo probatur sic. Concilia per Romanos pontifi
ces facta sunt et a Romana ecclesia auctoritatem habent in eorumque statutis Roma
na patenter excepta intelligi debet auctoritas dicit tex. de elect. significasti.
xxv q. i. §. his respondetur. Si ita est consequens est ut ipse concilio non
subiciatur a quo concilium auctoritatem sumit a cuius statutis eius
auctoritas tamquam superior excepta intelligitur. Solucio verum est quod presi
dens Romane ecclesie concilia facit hoc racione quia ad ipsum tamquam primum
in dei ecclesia pertinet generalis Concilii congregacio sicut ad illum
qui primus est in capitulo particulari eius congregacio pertinet. ut no.
Inno. in c. i de ma. et obe. Pariter quoque auctoritatem a Romana ecclesia
capit eo quia non aliter quam eius auctoritate cum illam interponere vult potest
legitime congregari aliter enim nec unquam Concilium erit quod eius non
fuerit auctoritate fulcitum. xvii di. in c. regula cum seq. At ubi ipse in
necessario casu convocare non vult nec auctoritatem interponere potest
ex se congregari episcopi synodum facere hoc patet primo ex eo quod elonga
ter terminat Archi. in c. placuit xviii di. dicens quod ubi metro
politanus est mortuus vel alias in particulari casu necessario negligit
provinciale Concilium congregari possunt episcopi ex se synodum facere
2o probatur ex tex. ad propositum notabili in c. si forte lxv. di. ubi
patet quod et si alias ad episcopum civitatis pertineat aliquo in particulari necessario
casu congregacio, si ille hoc facere neglexerit, secularis populus fa
cultatem habebit episcopos congregandi pro eius exigencia et necessitate
particulari. Nemo igitur dubitat quanto magis idem dicendum sit ut
cum salus queritur non particularis sed universalis ecclesie si Romanus pon
tifex negligat congregatam auctoritatem interponere ipsi episcopi possunt se
ipsos legittime congregare. Cum autem sunt legitime congregati sub
nomine Concilii generalis potestatem habent immediate a deo ut in Con
stancien. Concilio extitit declaratum. cum autem dicitur Romani
pontificis auctoritatem a Conciliaribus Canonibus exceptam intelligi
illud hanc declaracionem assumit scilicet ut si concilio dissoluto vivat

videt Romanus pontifex casum imminere qui dispensacionem requirat
ad ipsius canones concilii generalis ut puta considerata qualitate temporis
loci et vel persone sibi dispensandi intelligatur attributa facultas tum
quia de facili tam repente prout casus dispensacionis forte requireret
non posset demum concilium congregari tum etiam quia attentis rei circum-
stanciis concilium si actu mansisset pariter dispensasset hoc est quod
dicit tex. xxv. q. i. § Item secundum... valet ergo sic inquiens valet
ergo si sancta Romana ecclesia ex generalia decreta quedam speciali be-
neficio indulgere considerata tamen racionis equitate ut qui iu-
sticie est in nullo ab ea dissentire iudicatur ~~hoc est quod dicit~~ hoc est quod dicit
tex. de preb. c. de multa sic inquiens circa sublimes tamen et litteratas per-
sonas que maioribus sunt beneficiis honorande cum racio postulaverit
poterit ad ipsius huius generalis concilii decretum per sedem apostolicam dis-
pensari ad idem de elec. c. licet canon in fi. li. vi. parit quoque dicendum
quod et si ea que per canonem aliquem concilii generalis pro communi utilitate
credebantur inducta dicente experiencia secundum temporum varietatem
tendere noscuntur ad noxam Romanus pontifex illum tollere possit
idem etiam sit ubi sit maior equitas in sublacione versatur seu de-
rogacione quam in prime condicione vel integrali observacione. Ita
loquitur c. statutum. § cum vero et cum autem de rescr. li. vi
ubi papa in parte derogat c. nonnulli e. ti. in antiquis quod editum
fuit in concilio generali. Ad idem de consang. et affi. c. non debet. Ita
etiam intelligi debet glo. in c. ubi periculum super verbo concilio de
elec. li. vi concludens papam de plenitudine potestatis revocare
posse constitucionem concilii generalis. Ita etiam intelligitur c. Innotuit
de elec. ubi dicit Romanus pontifex nec per predecessorem Romanum
pontificem etiam generali concilio se conniuente legem sibi imponere
potuisse a qua sibi discedere non liceat. Ex hiis igitur insurgit quod
dicimus quod ubi aliqua de universalis synodi canonibus dubitacio
nascitur ad Romanum pontificem ea dissoluta pertinet declaracio
xvii. di. nec licuit. de concess. preb. c. dilec. de elec. cle. constitucionem
et cle. ne Romani § sane e. ti. li. vi. in c. constitucio et c. statu-
tum de sen. ex. c. constitucionem e. li. At ubi synodus maneret ad
eam debet interpretacio pertinere ut inde interpretacio procedat unde ius de sen.
ex. c. inter alia xi q. i § ex hiis cum si. Et nonnulla superveniente
iusta causa vellet Romanus pontifex sanctam synodum salubriter statuta
destruere hoc profecto non posset primo quia ubi sancti patres convenientes

aliquid sententialiter diffinierunt ibi uero nouam legem Romanus
pontifex dare sed usque ad animam et sanguinem quod statutum est seruare
debet xxv. q. v. sunt quidam. 2o quia que ad perpetuam generaliter ordina
ta sunt utilitatem nulla commutatione valet Romanus pontifex va
riare xxv. q. i. que ad perpetuam Cum ex hoc decoloraretur
atque periclitaretur universalis ecclesia quorum neutrum potest Romanus
pontifex cui potestas in edificationem data est non in destructionem ut primo
patet j q. vij. c. et si illa 2m notat glo. xl di. si papa. 3o quia si ea
que predecessores uel sacra concilia recte statuerunt sine causa de
strueret Romanus pontifex non constructor sed euersor esse compro
baretur dicit tex. xxv. q. ij. c. si ea potestas autem sibi in dispensacionem
non autem in euersionem data est ut pulcre deducit Beatus Thomas
quem refert archidiaconus xij. di. c. non decet. Item secundo probatur
ex tex. c. cuncta per mundum ix q. iij sic dicente apostolica sedes sine ulla
synodo precedente et soluenti quos synodus inique dampnauerit et
dampnandi nulla existente synodo quos oportet habuit facultatem
Et hoc nimirum pro suo principatu quam Petrus apostolus dei uoce te
nuit et semper tenebit. ad idem tex. l. di. Johannes ad fi. ubi dicitur
sic. s. Lotardum episcopum sancte Suesenensis ecclesie a sancta synodo
dampnatum et Sofronium placentinum episcopum merito reprobatum Nico
laus papa ambos reconciliauit etc. Si igitur papa eos quos synodus
dampnauit reconciliat et absoluit apparet superioritas eius in synodum
non econtra ad idem est tex. i. q. vij. in c. conuenientibus versu Rome
sic formaliter dicens Rome exulatus est Macharius hereticus
a sexta sancta synodo et quadraginta dierum inducias dedit illi pr
vir benedictus papa instruens eum cum monitoriis verbis seu ex di
uina scriptura et nullatenus voluit emendari. hoc autem faciebat ut
reciperet eum in ordinem suum etc. Solucio ex hoc nulla probatur superio
ritas cum etiam habeamus tex. dicentem quod episcopus quem Romanus
pontifex dignitate priuauerat sancta synodus canonice suam
restituit ecclesiam in summa etiam habeamus quod et a sentencia Metro
politani appellatur ad prouincialem synodum cuius ipse caput est
A sua Metropolitano appellatur ad synodum prouincialem etc.
xvij. di. c. multis. ij. q. vj. c. omnis oppressus et no. glo. de appel.
c. ab appellacione lix. Econtra si inter episcopos eiusdem concilij emer
serit dubitacio ad eorum metropolitanum recurratur ut cum aliis quibusdam
eiusdem concilij rem diiudicet dicit tex. vj. q. iiij. in c. si inter. Ceterum
per sanctam synodum dampnatos ad sedem apostolicam querelantes non
facili admitti debere nec passim a Romano pontifice in communione
recipi declarat epistola affricani concilij ad Celestinum papam dicens

Epum a nobis excomunicatum tua sanctitas credens appellasse quod probare non potuit grom reddidit quod quidem minime licuit pfito itaqz debite salutacionis officio deprecamur, ut deinde ad vras aures hinc uenientes non facilius admittatis, nec a nobis excomunicatos ultra in comunionem uelitis accipe etc.

Responsio data ambasiatoribus Electorum Sacri Impii per dnm Ludouicum de Roma prothonotarium dignissimum:

VENERABILES patres et spectabiles viri. Reverendissimorum patrum et Illustrissimorum principum Electorum sacri Impii dignissimi Oratores. Oracio vra in medio huius sacri cetus pposita, tres habet effectuales particulas. Quarum prima continet, seruandam a nobis esse consuetudinem Juxta catholicam doctrinam. Laudabile vbum et sapientibus dignum hoc fuit nos ad mansuetudinem instruens, de qua sex priuilegia in sacra scriptura nont. Primu quia placet deo iux illud, sapia et disciplina timor domini et complacet ei fides et mansuetudo, 2m quia mansuetus a deo in curam suscipit. Juxta illud psalmiste suscipiens mansuetos dns etc. 3m quia mansuetis dat deus graciam pubiorum ius dum dicit ipse deridet irrisores mansuetis dabit graciam: 4o quia mansuetudo ppat ad intelligenciam vbi dei pz ecc. v. dum dr. Esto mansuetus ad audiendum vbum dei ut intelligas et cum sapiencia pferas etiam apud psalmistam dicit. docebit mites vias suas quod vbu transfert gracianus xvi q. 1. nos aut Quintu est ex mansuetudine oracione a deo impetrat. Judit ix. dicentis humilium et mansuetorum semp tibi placuit depcacio etc atqz p eam miam consequimur Juxta euangelicum vbum dicens, beati misericordes bti mites qui ipi miam consequentur que vba transfert gracianus xxiii. q. iiii. in c. hec autem. Sextum quia p ipam eterna habetur hereditas iux illud Math. v. beati mites qui ipi hereditabunt terram etc. Omnia hec archidi formaliter colligit de peni. di. ii. i. c. querenda. Et ut an mansuetudinem seruauerimus videamus, inspiciendum est, quid mansuetudo significet, Et certe scdm archidi. referentem papia in c. nos autem

Nota sex priuilegia mansuetudinis in sacra scriptura nominata

Quid significet mansuetudo

Circa mansuetudinem servandam in correctione

xvj. q. 1. mansuetus dicitur quasi misericordie assuetus ut mansuetudinem sequens Nunquid ergo hec sancta Synodus in Romanum pontificem misericordiam fuerit inserta et Synodales processus eum atque etiam ipsius pontificis gesta deducunt luculenter in medium.

Primo enim et si iuxta decretum duodecime sessionis fuerit Romanus pontifex monitus ut infra dies xl a tunc labentes pure simpliciter realiter et cum effectu huic sacro concilio adhereat alioquin ex tunc eum ab omni administratione papatus ipso facto suspenderet, propter quod et nunquam pure realiter et cum effectu adheserit, tum eius synodi decreta non servando, tum eiusdem supposita varie molestando, potuisset ipse declarari tamquam realiter non adherens eo ex capite fuisse suspensus tamen nesciens Synodus interne pietatis ac mansuetudinis oblivisci ab ipsa declaratione abstinuit illum in papali administratione tollerans. Secundo quia et si ex eo quod ipse dominus Eugenius egit scilicet isto durante sacro concilio quod in sua proch dolor verbali non reali adhesione semper professus est se non potuisse dissolvere Synodum aliam que tamen conventiculum est inducens potuit ex hoc ipso papali dignitate privari iuxta sententiam beatissimi Cypriani episcopi et martiris, dum de Romano pontifice formaliter loquitur, sic dicentis, quisquis episcopus fieri noluerit foris fiat necesse est neque habeat ecclesiasticam ordinationem qui ecclesie non tenet unitatem, qui enim nec coniunctionem pacis nec unitatem spiritus observat et se ab ecclesie vinculo atque sacerdotum collegio separat episcopi nec potestatem habere potest nec honorem episcopatus sui nec unitate voluit habere nec pacem ut transfert hec verba formaliter Gratianus vij. q. 1. in c. factus est Cornelius et c. Novacianus. Tamen mansuetudinem servans non severitatem hec sancta Synodus eundem ob hoc nondum papali dignitate deposuit.

Tertio quia et si cum in sua novissima pretensa dissolutione dixerit hanc sacram Synodum adversus eum iurisdictione usurpasse dum de suis abusibus de suis deformitatibus facere iudicium querit cum tamen synodi iurisdictio hoc in casu notoria sit ut sacri Constantiensis Concilii decreta demonstrant. Ex quibus Johannes xxiij a papatu depositus extitit per cuius depositionem ipse post felicis recordationis Martinum apostolice sedi presidet, potuit, quia declinans tribunali cuius notoria est super ipsum iurisdictio, tamquam contumax condempnari et igitur ob hoc ipsum solum excommunicationis sententia innodari ut eleganter terminat Innocentius de elect. c. Cumana in addicione sua, qua ibi refert

Jo. an. in nouell. Et est casus singularis in l. ij. C. ubi quis decuriali
uel cortali. tn hec sancta Synodus in solita pietate pseuerans huiusmodi
excommunicationis sniam non emisit quam tamen si voluisset licite pmulgasset
Quarto quia et si ex eo proterviter contumax quod a sancta Synodo
citatus ut sup criminibus de quibus delatus est responderet nec dum
non comparuit sed eandem temere dissoluit eiusque supposita excoicat.
quod non aliud est quam Synodum ipsam sanctam anathematizare po
tuisset eo ipso a ppali administracion suspendi cum et si ptaculari
ecclie psidens minus vocatus eo quia illam suis malis moribus
et dilapidacione scandalizans quia Judicis pnciam p contumacia
adire contempnit in pine litis ingressu suspensionis sniam patiatur
ut est casus de dolo et contu. in c. ueritatis. multo magis idem dici
posse arbitrandum sit in eo qui contumax est in Judicij limine cum
citatur. quia uniuersalem ecclesiam notorie scandalizat. hec tn sancta Synodus
solita sibi benignitate compaciens expectare eligens. si aliquali sibi
temporis mora concessa reuera voluit ad cor Jurisdictionem ecclie
sup se esse cognoscens eidem compendio obtemperans. trium mensium
terminum sibi pfixit infra quos reuocande sue ptense dissolutionis
obtineat facultatem quod si secus egerit eum ab administracione ppali
suspendit. non nouum aliquod pnti iussione pcipiens. sed id quod olim
in decreto huius sancte Synodi p ipsum Romanum pontificem recepto
statutum est seruans. In quo forma traditur pcedendi adversus Romanum
pontificem, temere generale Concilium dissoluente. Numquid ergo
hec sancta Synodus tanta clemencia adversus dominum Eugenium vsa. tamen
penas quas potat acerrimas infringere obmittens. tum non oportuni
tatem temporis quo illas infringere poterat captans, sed post tempus
longa interualla minorem ex sup relatis penam eligens. non quidem
ut nouiter illam statuens, sed ut ex antiquo decreto eandem sumens dominum
repetitis vicibus amonens ipsum ut se ac gregem sibi commissum in via
salutis dirigeret hijs medijs omnibus apud ipsum pdesse non valentibus
ulterius debeat mansuetudinem obseruare, docemur pmo ex beatissimo
Celestino papa in c. docendi lxxij di. dicente sic. Si que enim sola amo
nicionis auctoritate non corrigimus. necesse est ut pseueritate congrua
vindicemus. 2° ex tex. beatissimi pspri quem trasfert Gratianus
in c. ecce sunt xxiij q. iij. sic dicentis. Crimina quorumlibet etsi ipsis
criminosis confiteri nolentibus undecumque claruerint si non fuerint

patiencie levi medicamento sanata Igne quodam pie increpacionis
urenda sunt et curanda quod si nec equanimiter sustinentis ac pie
increpantis medela profecerit in eis qui diu portati et salubriter
obiurgati corrigi noluerint tamquam putride corporis partes ferro de
bent abscindi ne sicut caro morbo mortua si abscisa non fuerit sa
nitatem reliquie carnis putredinis sue contagione corrumpit Ita
isti qui emendari despiciunt et in suo morbo persistunt si depravatis mo
ribus in sanctorum societate permanserint eos exemplo sue perdicionis
interficiant: 3o docet nos beatissimus apostolus paulus dicens paratus
sum ulcisci omnem inobedienciam cum completa fuit prior vestra obediencia
quasi diceret primum debet superior salubri admonicione subditi male
agentis obedienciam exprobare quod si pareat a peccato desistens bonum
operans deo gratias quia bonum obediencie impletum est: quod si secus non
proficiente mansueta amonicione paratus esse debet prelatus admoniti
se non corrigentis ulcisci inobedienciam Ita verba illa beatissimi pauli
exponit gloriosus augustinus xxiii q. vi in c. sasmatici ad finem Ita etiam
declarat gloriosus Gregorius in de excommunicatis xxiii q. iii. Ita etiam interpreta
tur Inno. iii. in c. ad hec usus fi. de postu. prela Quarto nos docet
gloriosus Jeronimus quem refert gratianus in c. non est iniquitas xxiii q. v
sic dicens non est iniquitatis sed caritatis ac pietatis racione devictus
qui propterea est criminis persecutor ut sit hominis liberator, que enim est
ista iniqua que ista pietas unum parcere omnes in discrimen adducere
dicit idem Jeronimus refert gratianus xlv di. c. sed illud. Quinto docet nos
Beatissimus augustinus in c. non putes et c. qui viciis xxiii q. v sic dicens
non putes te amare servum tuum quia eum non cedis aut tunc amare filium
tuum quando ei non das disciplinam aut tunc amare vicinum tuum quando eum
non corrigis non est ista caritas sed languor. ferveat caritas ad omne
dandum ac corrigendum si sunt boni mores delectent si sunt mali
emendentur qui enim viciis nutriendis parat et fovet ne contris
tet peccantium voluntate, tam non est misericors quam qui non vult
cultrum rapere puero ne audiat plorantem et non timeat ne vulne
ratum videat ut extinctum. hec ille. Alibi dicens melius fore cum
severitate diligere quam cum lenitate decipere xxiii q. iiii. in c. nimium
Sexto nos docet ipse Gloriosus augustinus v. q. v. in c. non omnis sic di
cens quis nobis potest amplius misericors et mansuetus esse quam deus et tamen
nos non solum docere suaviter verum etiam salubriter terrere non cessat
fomentis lenibus quibus omnes consulatur sepe etiam mordacissimi me

dicamentu tribulacionis adiungit excecat fame patriarchas et pios et religiosos pplum contumacem penis grauioribus agitat no aufert ab aplo stimulu carnis. tercio regitus ut virtutem in in firmitate pficiat et infra sic subdit. nonerie alij furem auerte dis pecoribus pabulum sperge z pastorem aliqn flagello ad gregem pecora errancia reuocare. Septimo nos docet gloriosus Ieronimus in c. legi xxiij q. viij. sic dicens Non est crudelitas crimina p deo punire s3 pietas. Unde et in l. dni dr. si frater tuus et amicus tuus et vxor que in sinu tuo dormit depruare uoluerit veritate sit manus tua sup eos et effundes sanguinem ipoz. Octauo nos docet dns nr yhus qui et si discipulis suis dixerit discite a me. quia mitis sum z humilis corde ut etiam transfert gracianus in c. qui sat ij. q. vij. tn sollicite psiderandu est. q et p totum tex. sancti Ewangelij nusq reptus est tanta seueritate tam districta censura iusticie petoz genus aliqd corripuisse ut Symoniacos. quos non solum eloquio increpans verum etiaz facto flagello de funiculis verberans omnes eliminauit de templo apte monstrans illos non sicut ceteros petores corripiendos s3 a templo dei .i. sancta ecclia longius pellendos. vba sunt hec formalia alexandri ppe translata p gracianum i. q. iij. c. ex multis. Postremo nos docet beatissimus Gregorius in moralibus in c. disciplina xlv. di. qui docens qualit decet supiorem cum seueritate iusticie miscere mansuetudinem sic dicit. sit itaq3 mansuetudo s3 non seueritate emolliens sit rigor sed non exasperans sit zelus. s3 non inmoderate seuiens sit pietas sed no plus q expediat parcens etc.

Secunda quidem particula fuit. ut offensaz quidem ac iniuriaz p Romanum pontificem huic sancte Synodo illataz obliuioni in nobis induceremus quod non aliud est quam ex his ipm non corripe s3 indulge. pbatum quidem et elegantissimum vbum hoc est. sed p eius declaracione sciendum dupliciter offensam intelligi posse. Primo put infertur p.e tamq pruate considerate. illius quidem in nobis causari d3 obliuio offensori indulgere psecucio vindicte non fieri. 2.o quidem put infertur eccle z qnt deo z spui sancto et in hac quidem venie non est locus sed acerrime correctioni. hoc quidem primum nos docet ~~gracianus~~ gloriosus ambrosius qui relatus p gracianum xxiij. q. iiij. in c. q xpus dicat Aplos no zelo iusticie sed

de obliuione iniuriarum

offensio psonal pruata

amaritudine odio ob iniuriam sue expulsionis vindicanda sama
ritanos igne consumere volentes dūs volens iniuriā ppe psone p
paciencia et cum gaudio tollerare Iniuriam uō dei non inultam relin
quens increpat dicens nescitis cuius spus estis hinc et petrus
qui cum alijs audiuerat beati eritis cum maledixerint vob homines
et dixerint omne malum adūsus nos gaudete in illa die et exultate
qm merces vra copiosa est modicis contumelias sibi illatas cum gau
dio suscipiebat peccata uero que in dnm committebantur acerrime puni
ebat Vnde Ananiam et saphiram spiritui sancto mencientes mortis
sentencia percussit Sic etiam paulus magum illum qui credituros
sue pdicacioni corinthios retrahebat cecitate percussit ut ceci per
territi pdicacione eius non impediebant Et Corinthicum illum for
nicatorem quia in dnm peccauerat sathane ad vexandum tradidit
hc ille. 2o nos docet gloriosus Gregorius qui relatus xxiij. q iiij.
in c. inter querelas et c sicut qui sic dicit Nil se de celestibus oste
dit cogitare sed terrenam se tm conuersacionem habere significat
qui pro iniurie ppe vlcione inoffensorem seuit Ceterum si is qui
platus est domini debitori culpam impune dimittit non medio
cter pfecto deum offendit quia debita celestis Regis et domini ppa
psumpcione resoluit Ea namque que in nobis committuntur facile dimitte
possumus ea vō que in dnm sunt commissa cum magna discrecione
non tm sine pnia possumus relaxare 3o nos docet idem gloriosus
doctor et pontifex qui relatus in ca. salomitane lxiij. di. sic dicit
Ego que in me commissa sunt ex corde relaxo Alia uō que in dnm co
missa sunt ppter deum irrequisita pterire non possum. 4o nos do
cet gloriosus Aug. in c. duo sunt xlv. di dicens Elemosinam
cordis esse cui offensa ppa ibi dimittitur a quo lesus es cum tamen
illi non sit dimittendum a quo deus offenditur Quinto nos docet
Canon Concilij Cartaginen qui relatus in c. sedicionarios xlvj. di.
et declaratus xlv. di. c. et qui emendat dicit Iniuriarum ppriarum
vltores in hoc puniendos quod in clericos non debeant ordinari offen
sorum non dei vindicatores pmiandos Sexto nos docet clerus in
epla cleri Romani scripta Cypriano ppe que igitur lata in c. absit
l. di. sic dicit abesse debet esse ecclia tunc veritas seueritatis
dimittere cum sancte fidei maiestas euertitur cum non domus sed
plurimorum ad est pparata ruina si quis priceps delicti est non corripitur
Cuius iniuria quippe atque offensa Romani pontificis non in nos sed

in deum vtitur quod primi patet quia sacerdotes hic sub nomine con
cilii legittime congregatos blasphemiis contumeliisque persequitur
dum ad principes litterarie dicat eos in ipsum calumpniose varia crimina
confinxisse nec ex illis unum veritate fulciri Succedit ergo tex Alexandri
pape relatus iij q i c nulli dubium ad fi dicens quod dum Cruciatque
qui eum in suis sacerdotibus persequitur scandalizatque eciam et igitur
deum dum iniqua pretensa dissolucione dicit sacrum Concilium aduer
sus ipsum jurisdictionem usurpasse dum citatus ut se de criminibus
purget in suos judices anathematis sinam profert dum unitatem
ecclesiasticam scindere molitur qui concilio hunc legittime congrega
to quod ipse alias professus est se non potuisse dissoluere illius te
mere attemptate dissolucionis aliud Concilium pronunciat in ciui
tate sibi subiecta cuius ipse directe dominus est ubi nemo eum sui po
tentatus metu corripere potest vel etiam dehonorat cum grecos qui primo
cum illa conuenerant et ad quam Eugenius ipse reductionem eorum
tractandam remiserat pro quorum transfretacione hec sancta Synodus
tam innumeros labores perpessa est tam magnum thesaurum exposuit
nobis abiectis penitus et contemptis adducere ad se querit quid plura
Decreta nostra contempnit et sic spiritum sanctum cuius inspiratione edita
sunt violat Reseruacionibus jam irritatis innititur electiones prouc
niente annatas iam dampnatas ut prius recepit Cardinalem hac
durante Synodo et decreta contra ipsum, inter citatione atque tunc in eius
noticiam deuenta contra synodi decretum creat Succedit tex Anacleti
pape relatus in c ille xciij di dicens sic ille procul dubio scandalizatur
in deum qui recta non docet et qui eius etiam scandalizat dicat apostolus
congregatis dominus quorum cetum hac sancta Synodus reputat qui uos
spernit me spernit qui uos tangit pupillam oculi mei tangit habentur
hec verba transumptiue ij q vij c accusacio vi q i c qui nos
Quomodo a nobis ueniam consequetur aspiciet sibi mansuetudinem
obseruari cum nonnumquam mansuetudinem prestiterit postulacio nostris pape
uel amicorum ipse apud illos instanciam faciente ymmo nobis vbique ca
lumpniatur nos apud principes omnes variis blasphemiis litteratoriis
afficit veniat ergo in mentem tex de peni di i § denique et § fleat
sic dicens xpus alios legitur suscitasse a mortuis alios lepra mundasse
alios illuminasse aliorum membra palisi dissoluta consolidasse omnibus
sanitatem peticio nostris pape uel amicorum legitur processisse dicat ergo deus
ut primo multi regent quo oblivione huiusmodi offensa digna est cum nulla

in offendente pararant primo signa ymo continuo maior crescit duricia
maior in delinquendo contumacia, maior in suo errore perseveracio, Suc
cedit ergo tex ille gelasij pape atque leonis xxiiij. q. iij in c. legatur
et c. dampnacionis sic dicens legatur ex quo est religio xpiana uel certe
detur in ecclesia exemplum a quibuscumque pontificibus Aut ab ipsis apostolis
aut ab ipso denique saluatore veniam nisi se corrigentibus fuisse concessa
Auditum aut sub isto celo non legitur hoc scilicet date veniam nobis,
ut tamen nos in errore porro perseueremus Cum prime dissolucionis huius sancte
Synodi penitenciam egerit et ab eadem veniam consecutus extitit Iterum
dissoluere attemptauit ut iniuriam vindicaret quam sibi falso per nos illa
tam dicit Numquid ergo rursus veniam mereatur Audi quid referente
graciano de pen. di. iiij. § qui diuini Dicat Aug. in omelia prima
sic scilicet qui diuini beneficij oblitus suas uult iniurias vindicare non solum
de futuris peccatis veniam non merebitur sed etiam peccata que sibi dimissa
credebat ad vindictam ei replicabuntur Scisma detestabile facit dum se
a corpore vniuersalis ecclesie separat sibi separaces querit, tiremes ad grecos
dirigit seorsum ab vniuersali ecclesia et sic occasionem prestat illis rece
dendi a desiderio vnionis Cum Eugenij opera nos diuisos vident, Au
di ergo quid aduersus scismaticos referente graciano xxiij q. v. in c. no
nos dicat pelagius papa referens Canonem vniuersalis Calcedonensis Synodi
sic scilicet malum aut scisma esse, et per exteras etiam potestates huiusmodi homines
opprimi debere et Canonice scripture auctoritas et patrum regularum nos veri
tas docet, quisquis ergo ab apostolicis diuisus est sedibus in scismate eum
esse non dubium est et contra vniuersalem ecclesiam altare conatur erigere Sed
quid de talibus Calcedonensis Concilij Canon statuit gla. nra. considerat
vbi post alia sic dicit qui a communione seruitutem suspendit et collectam
facit et altare constituit nec voluit uocanti superintendenti suo con
sentire noluit eidem acquiescere et obedire, primo et secundo vocatus
hunc omnimodo dampnari nec vnquam uel oracione idest ut supplicacionem
mereri, nec recipere eum posse rursus honorem si eum permanserit
turbas faciens et sediciones ecclesie per extrinsecam potestatem tamquam se
diciosum comprimi hec ille ad idem c. ti. c. de liguribus Nunquam se hu
iusque humiliauit, ut delicta recognosceret sua sed prechdelor continuo
redditur pertinacior Numquid ergo venia dignus sit an seueritate
Audi quid Greg. dicat referente graciano ij. q. v. c. quanto sic scilicet
sicut humiliati a potentibus locum venie negare non debemus, sic in
contumacia persistentibus conuenit nos esse seueros, Audi quid etiam dicat
Aug. xxiij. q. j. in c. noli sic scilicet bellanti et resistenti violentia

redderetur victo vero misericordia iam debetur quando talis est neque pacis perturbacio non timetur. Delicta que sibi per hanc Synodum opponuntur quamvis notoria non fatetur, sed palam diffitetur. An igitur negocio huiusmodi dilucione sit digna an misericordia. Audi quid Augustinus dicat referente Graciano de penitencia di. i. § quem penitet, sic deus enim qui misericors et iustus est, sicut conservat misericordiam in iusticia, ita et iusticiam in misericordia. Operis enim numero est peccanti peccata dimittere sed oportet ut iustus misereatur iuste. Dignus est misericordia qui spirituali labore petit graciam. Laborat enim mens paciendo erubescenciam dum delicta fatetur, et quoniam verecundia magna est pena qui erubescit pro Christo fit dignus misericordia. Unde patet quanto pluribus confitebitur in spe venie turpitudinem criminis tanto facilius veniam consequetur. Hec ille. Et hec de particula secunda.

Tercio dixistis supersedendum esse a processibus inchoatis querenda fore pacis media propter periculum scandalosi scismatis evitandum. Respondemus processus duos pendere contra Romanum pontificem. Primus dumtaxat ut compareat de criminibus notorie ecclesiam scandalizantibus se purgaturus. 2us ut infra terminum in decreto prefixum dissolucionem temere attemptatam actu studeat revocare, alias ipso facto suspensum se esse cognoscat. Primum suspendi nec expediens militanti ecclesie videtur. Primo quia ex multimoda Romani pontificis transgressione deus offenditur. Si igitur illius ulcio dilatatur iram adversus nos omnipotens provocatur, quod ecclesie non expedit. Hoc verum esse probat Augustini testimonium qui relatus per Gracianum xxiij q. iiij c. si ea sic dicat: si ea de quibus deus vehementer offenditur insequi vel ulcisci differimus ad irascendum utique divinitatis pacienciam provocamus. Expectavit sancta Synodus diu atque diu ante decretam citacionem ut Romanus pontifex reverteretur ad cor, dirigeret se et alios in viam salutis, quod cum minus factum fuit dei omnipotentis sequitur vestigia cuius actio que nostra instructio est diligentibus verbis refertur per Gracianum transumptive ex Silvestro ac Ieronimo in c. Dyaconi ad fi. xciij di. et in c. Quilisarius xxiij q. iiij sic dicentem: Cottidie nonnullos punit deus ut divina providencia eciam circa humana invigilare noscatur, nonnullos etiam prolonga tempora ad penam expectat ut paciencia sue benignitatis nobis ostendatur, moderacio enim dei ac pietas solum reditum nostrum requirit ac nos cupit longa sua bonitate salvare si non convertimur

peccantium
si diu collisimus si in peccatis illicitis perduramus assidue peccata tunc non
miseretur deus hec ille, Et alibi Symachus papa sic dicat expedit
ut qui moribus proprijs ac nullius conscientie castigatione corriguntur
saltim ecclesiastice et Canonice vindicte perfodiantur aculeis quos ei
dei timor a malo non revocat saltim coherceat severitas discipline
xvj. q. i c similiter xxiij. q. iiij c si quos de elec. cum inter universas
insi. de vi. et ho. cle. c. ut clericorum ; 2º quia ex suspensione huiusmodi
ipsi aperitur via ad longiorem perseverationem in morum suorum deformi
tate in huius sancte Synodi decretorum illicita transgressione in eius
adversus ecclesiam scandalizatione Et igitur ad augendum suorum delictorum
gravitatem cum tanto sint graviora peccata quanto diutius detinent
infelicem animam alligatam iuxta sententiam Gregorij de consue. c.
cum tanto de symo. c. cum in ecclesia de eo qui dux in ma. c. ad hec
de consang. et affi. non debet absit ergo ut ecclesia catholica que neminem debet
laqueum peccati inicere dicat tex. xxvij q. i. i c de filiabus c. de resti
spo. c. literas viam aperiat aggravationis delicti que perficiatur ex data
occasione continuationis eius ; 3º si ex preteritis futura pensamus
prout nos presumptio iuris docet nullum fructum finis optatum hanc sus
pensionem que queritur allaturam esse censendum est Quid nam
petita ad postulationem pie memorie Serenissimi domini nostri Imperatoris
ac dominorum electorum concessa attulerit omnes facile intellexistis
Suspensionis vero processum prorogari non debere inferiora suadent

Non debet prorogari processus suspensionis

primum quia nullam non incurrit in facultate Romani pontificis est, ut
si dissolutionem revocet quam temere attemptavit quod si non revo
cet suo facto in decretum Synodi delinquit, quo ergo dignus sit Syno
dali beneficio qui delinquit in Synodum vos ipsi intelligitis, Receptum est
frustra legis auxilium invocare siquis delinquat in legem si dissolu
tionem non revocat propter quod in suspensionem incurrit, primum ulterius
ecclesiam scandalizat quia illam scindit et dividit cum suo facto ulterior
in solidum varijs in reputari videatur in locis futuris pontificibus
viam aperit ut in suis pro ipsorum reformanda deformitate vocati vocante
Synodum exemplo ducti propria voluntate dissolvant, illam ad locum ubi
non possit corrigi transferentes et sic laxatis frenis propter correptionis
defectum libere poterunt debacchari in perniciem universalis ecclesie, atque
scandalum, An igitur iste dignus sit gratia dilationis processus
Audi quid dicat Eugenius tercius nomine et dignitate predecessor istius
in c sacerdotibus, ne cle. vel mo. sic scilicet indignum est eis ab ecclesia

subuenm p quos constat in eccl[es]ia scandalum generari. Si non reuo
cat manifestum committit sacrilegium quia ecclesiam offendit hic repre
tatam et legittime congregatam. An igitur dignu[m] sit ut supplicatio
pro porrecta exaudiatur Audi quid elegantissime loquat[ur] Gelasi[us]
ppa relatus p gratianu[m] in c. frat[er] xvij q. iiij. sic dicens, nec eni[m]
iure ad supplicandum d[ebet] admitti qui no[n] dubitauit committe[re] sacrile
gium nullus eni[m] int[er] lymina tante ueneracioni deputata hor[um] utrumq[ue]
sibi lic[er]e existimet p sue uoluntatis arbitrio sc[ilicet] ut et humilitate
aut mansuetudinem sibi uendicet delinquendi q[ue] furorem. hec ille
Porro quis sani capitis Synodo expediens fore arbitret[ur] ut illa
a processibus cont[ra] Romanu[m] pontificem supsederet spiritualem eius
gladium protempe in uagina reponeret dum Romanus pontifex
uulneri Synodali gladium dissolucionis adhuc infixum tenet, que
et si illicite uibratum sperni[n]t, tamen euelle[re] si tacet amplius aut
dissimularet sup sederet ne ecclesia catholica in corrigendo Romani
pontificis deformitates cui etiam proh dolor ad maiora deformia
continuo aspirat affectus falsa hec in tempore illa saluatoris n[ost]ri
sentencia ess[et] de ecclesia dicentis aduersus eam inferi portas no[n]
preualituras id est illam subici non posse pecto mortali, cum notissima
sit in iure sima quin mortale peccatum sup intendentem in curie si
inferioris deformati correctione taciturnus sit atq[ue] negliges
tex. est xl di. in c. si ppa dicens taciturnitatem in plato id esse
quod magis sibi officit. Et alibi tex. Nicolai ppe positus xliij. di.
c. dispensatio in psona ecclesie loquens sic dicit Dispensatio est nob[is]
celestis seminis iniuncta. ve si non sparsimus ue si tacuerimus no[n]
est enim leue discrimen, ig[itur] graue incumbit pontificibus siluisse q[uo]d
loqui conuenit, hec ille. Etiam vide quid dicat tex. de accu. qualit[er]
2 q[uan]do §. ad corrigendos sic sc[ilicet] ad corrigendos itaq[ue] subditorum excessus
tanto diligencius d[ebet] platus assurgere, quanto dampnabilius illorum
offensas desit incorrectas. Respice quarto § quid dicat Roma[nus] — hylarius
Ep[iscop]us xxxv. q. ix in c. q[uo]d quis sic sc[ilicet] quod quis commisit illicite
aut a suis commissum inuenit si proprium periculum uult uitare damp — No[ta] de commisso illicito
nabit. Et hec conclusio glosatoris est. xxv. di. §. criminis Et si mor
tale peccatum est in tacendo aduersus correccionem inferioris, quanto magis
cum tacetur aduersus eum q[ui] in ecclesie nomen ut ordine primatus tenet
cum illo peruerse agente nemo in ecclesia amplius noce[re] possit, Audi

quid dicat aug. lxxxiij di. in c. nemo sic scilicet Nemo quippe in ecclesia
dei amplius nocet quam qui perverse agens nomen et ordinem sacerdotis
et sanctitatis tenet delinquentem namque hunc redarguere nullus presumit
et in exemplum culpa vehementer extenditur cum pro reverentia ordinis
peccator honoratur. hec ille. Si Romani pontificis culpam vindicare
dissimulamus ille referuntur ad nos Illius sanguis in perdicionem
vadens de nostris manibus requiretur apud omnipotentem. Ad huius
probacionem audi primo quid dicat Leo Romanus eps. lxxxvj di.
in c. inferiorum sic scilicet inferiorum ordinum culpe ad nullos magis re
ferende sunt quam ad desides negligentesque rectores qui multam
sepe nutriunt pestilenciam dum austeriorem dissimulant adhibere
medicinam. Adverte 2o quid dicat beatissimus greg. xliij di. in c.
ephesiis sic scilicet ephesiis paulus scribit dicens mundi sunt manus
mee a sanguine omnium vestrum non enim subterfugi quominus annunciare
omne consilium dei vobis mundus enim a sanguine eorum non esset si eis
dei consilium non annunciasset quia cum increpare delinquentes noluit
eos procul dubio tacendo pastor occidit ad idem de off. ordi. c. irrefra
gabili de sta. mo. cum ad nostram. infi. Postremo audite terribile
verbum quod per os prophete loquitur deus ut scriptum reperitur iiio Regum
xx. c. infi. sic scilicet quia dimisisti virum dignum morte de manu tua erit
anima tua pro anima eius et populus tuus pro populo eius Dominus Eugenius
generale concilium ferrariensis convocavit et nititur incorrigibiliter
congregare. cum autem generalis Synodus hic perseveraverit unam xpi
ecclesiam insolidum reputans in heresim labitur qui dicat alibi eam
etiam insolidum reputari posse ipsa hic numerice reputata affir
mat impossibile cum enim ecclesia una sit et illa hic intus reputa
tive sit extra hunc locum esse non potest Audi quid dicat Cyprianus
ad propositum xxiiij q. i. in c. didicimus sic scilicet ecclesia una est
que una et intus esse et foris esse non potest hec ille. Si igitur
apud Basiliensem est apud ferrariensem esse non potest Quippe etiam
in heresim labitur qui offendit articulum illum et unam sanctam ca
tholicam ecclesiam etc. quemadmodum concluditur racione predicta per
glosatorem xxiij q. i. c. non autem. hereticum esse qui asserit esse
eodem in tempore duos petri successores Cum non aliter hoc possit
contingere quin ~~fateri~~ fateri necesse sit non unam sed duas reputari
posse universales ecclesias Si igitur catholica ecclesia hic reputata

continua dissimulacoe si uti uelit liberat Eugenius huius sceleris
principem, que facile posset sequi hominis multitudo. Nonne synodus
ipsa multitudinem illam pro se diceret, audi quid dicat Ambrosius
xxiii. q. iiii. c. i. iniusta, sic scilicet nomine innocentes tradit exicio erroris
qui liberat multorum exicia cogitantem, si sancta synodus actum per
missio non resistit scelum extirpare negligat, nonne tacite premissam
heresim approbabit, sic certe quod tamen absit, decretum reperimus quod
error cui non resistitur comprobatur negligere quippe cum possimus
perturbare perversos, non est aliud quam fovere, predicant isti Illustrissimi
principes nobis pacem, nullum quidem percipimus verbum synodo exploratum
quod in nullo magis verbo delectetur auditus suus, tum enim pacem predi
camus aliis honestum est ut illa cum intra animi voluntate concordet
pacem quam aliis predicamus servare debemus invicem et in omnibus gra
tissimam exstitit sancte synodo intelligere principes hos illustrissimos
quod ad eos pertinebat adimplere. Cum teste Augustino xxiii. q. iiii. c.
c. quam mult deus. Nil magis ad principes seculi christianos pertinet quam ut eorum
tempore pacatam esse velint matrem suam ecclesiam. Unde spiritualiter nati sunt,
Ita frabimus prout ab Augustino docemur xxiii. q. i. in c. Noli. scilicet
pacem inter nos habere velle erit continuo voluntatis, quam si pax
humana tam dulcis est pro temporali salute mortalium plurimum dolaoz
erit pro eterna salute animarum, pacem illam semper amplectemur
per quam auctoritas universalis ecclesie conservetur illesa Romano pontifici
prout decet sua intendentium potestas sita conservetur intacta, pacem aliter
inire non pax foret sed dissidiis maioris accensio, pontifex enim quia
peccabilis per sua libera voluntate habens laxatas habenas, in prima
universalis ecclesie sua abutitur potestate, solus universa sibi vendicans, solum
dicere volens, non michi necesse est alteri rationem reddere, cur ita faciam,
Inde demum inter ipsum ac clerum consurgent odia, inde principalis lites
Inde detractiones causa, inde origo criminis. Cum venitur ad ineunde
pacis tractatum, iusti mediatoris est, ab alteris disceptantium, vel que
alteri parti molesta sunt, tollat non antea postulare quod eorum explora
tum sit atque indubitatum partem alteram prius expeditiua, quo sancta
synodus in suspensionis decreto supersedebit quod non aliud est quam pene
metu errantes et se separare volentes ad unitatem ecclesie revocare
si Romanus pontifex per prius suum temere attemptata dissolucionem
non revocet, que non in aliud sonat quam unitatem ecclesie hic representate
dividere, scisma et heresim simul causare boni mediatoris est, prius

(left margin:) pertinebat

(right margin:) cor

(right margin:) huius principii

vtriusque disceptantes iura rimari / deinde eo pro quo iusticia sedet-
minus offenso pacem iudicare: Postremo ita agere ut indicta pax
execucionem obtineat. quod si prius in ea execucione ~~obtineat~~ pacis
ponat quam illam vtrumque indixit, hoc non recte componere est sed ab
execucione composicionis incipe. quid enim si prius ecclesia prorogacionem
suspensionis vobis pollicetur postmodum uero Romanus pontifex
eius attemptata dissolucionem revocare pertinaciter denegaret cum
sic in hoc voluntatis ut dicitis vos non certitudinem sed solum spem
que fallibilis est habeatis / Nonne et vos contra vestrum desiderium illusi ac
spe frustrati. Catholica vero ecclesia in novissimo scandalo primo deteriore
maneret vos ipsi iudicate

Ex hac suspensione ipsius Romani pontificis non deposicio causatur
et si necesse fuerit ad illam devenire longa post prius labentur tempora. tractet
interim igitur isti Illustrissimi principes pacis media cum Romano pontifice
Inducant illum ad pacem. qui prochdolor obstinatus videtur ad litem
hec sancta Synodus pollicetur, nequaquam se pacem recusaturum que deo
acceptabilis sit / Auctoritati vero ecclesie non perniciosa Nec erit sibi cure
si ex eadem adversus preeminencia Synodi supposita insurgat obprobrium
Nec dignum postulare videtur nec exaudicione iustum ut ecclesia que adversus
Romanum pontificem nunc reum conventum partes iudicis cepit / ad
illum nicontumacia persistentem / talem pro sua protervitate gloriam / notoria
ecclesie iurisdictionem declinantem legacionem destinet per quam se reo
et contumaci subdito suo inclinare videatur pacem querendo / tacite
se non recte egisse fatendo Vbi nam vmquam lectum extitit aut auditu
in pertinacia persistentem. talem pro sua protervitate gloriam promereri, ut
Iudex ad ipsum predicator accedat dicens pacem cupio a limine instituti
Iuste iudicii recedere intendo: De nova autem loci electione quam proposuistis
in medium pro futuro yconmenico concilio celebrando in presenciarum nil
respondet sancta Synodus. Sunt enim in limine ingressus ad nos legati
nostri ex grecia revertentes / Vnde non rectum videtur ut illis inauditis super re
huiusmodi tractatus inicium sumat / progressumque aliquem habeat / cum et
possibile sit eos talia relaturos. ex quibus forte huiusmodi nec amplius
discuti expedire nec conveniat: hiis auditis Synodus ita acturam est
vt Illustrissimis principibus vestris iusta petentibus grata fuisse censenda
sit Et honorem et auctoritatem ecclesie non contempsisse videatur / que ambo
non possunt sine levi discrimine preteriri. Omnia hec que dicimus plena humi
litatis sunt et eius affectus / quem principibus debet ecclesia. Si quod scandalum
ex hac re futurum aspicietur / non ut iudex est propheta / nos futura dei iudicio

refrenamus presumentes quia principum cor in manu dei est, ea facient que eorum officio noverint convenire. Quorum primum hoc est ut veritatem quam audiunt a sacerdotibus approbatam fiducialiter defendant adversus impios et protervos ut ex beato Crisostomo transfert gratianus xi q. iii in c. Nolite. Secundum ut leges iusta papien contraria probantes competenti vigore faciant observari. Tercium ut oppressam ecclesiam de manu calumpniantium liberent ut ex Ieronimo idem transfert xxiii q. v c. Regum. Quartum ut existiment non umquam se intra ecclesiam potestatis adepte culmina tenere ut quod non valet sacerdotes efficere per doctrine sermonem ipsi hoc imperent per discipline terrorem ut idem refert xxiii q. v in c principes. Quintum ut existiment nullum deo magis acceptum sacrificium offerre posse quam si qui in ecclesie universalis permitiem debachantur competenti valeant vigore compesci ut ex pelagio idem transfert xxiii q. v in c quale. Indubie credimus magis ad hec suos principes ecclesie iuste Romanum pontificem moveri quam domino Eugenio iniuste illum contempnenti, magis ecclesie iuste reformanti quam Eugenio perperam deformanti. Postremo memores simus eleganter sancte beati hylarii atque Johannis os aurei quam transfert archidiaconus xxiii q. v in c. arrepta hylario sic dicente proprium ecclesie solet esse ut tunc vincat cum leditur, tunc intelligatur cum arguitur, tunc secura sit cum superata videtur. Archidiaconus eius noc per quam designatur ecclesia in undationibus pressa elevata est in sublime quare confidimus quod ille qui post nubilum dat serenum inclitam sponsam suam succedentibus turbacionum fluctibus agitatam, oculo clemenciori ex alto respiciet non ferentur eam in sui nominis iniuriam diucius inculcari hec ille. Johannes vero os aureum dicit sic: Non cessat impugnari ecclesia, non cessat insidias pati, sed in nomine Christi semper vincit, et quamvis alii insidientur quamvis repercuciant eam fluctus fundamentum tamen quod super petram est non quassatur etc. Deo laus Amen.

Que conveniunt officio principis

Anno domini Millesimoquadringentesimotricesimooctavo Indictione prima die xxviii decembris pontificatus domini Eugenii pape quarti Anno septimo

Qo An ad deposicionem ppe in corrib[us] procedi possit etc
edita per reverendum dnm Ludovicum de Roma:.
Omnipotentis dei postulato suffragio

Questio discucienda est, Aliquid adversus ppam incorrigibilem cri
minibus publicis irretitum ex quibus universa scandalizatur ecclia per eam
synodum generalem ad deposicionem procedi possit Et dicendum esse
videtur quod non Quod primo deducitur sic Certum est, quod nullo cri
mine pape magis scandalizari pot ecclia quam ex eius heresi nil enim
magis abhominabile esse pot populo xpiano, quam fidem xpi in
+ membris queri si illa in capite ecclie non reperiatur lxi di i c
mirandum et alibi tex. dicit sic scandalum dei est ppło in membris
queri, est tales psonas sup se pciat positas habere quas ultra
modum viciosas esse constat. l. di. in c de hiis: Sed adversus ppam
de crimine heresis accusatum non videtur Concilium posse procedere
po propter negativa ut proxime demonstratur igitur etc, Illud autem demonstratur primo
ex tex: in § hinc etiam xvii di. Ubi cum apud synodum congre
Symachus ppa gatum Symachus ppa foret, de heresi accusatus patres ibidem
residentes dixerunt, Symachus quantum ad homines respicit sit
immunis et liber Cuius causam totam dei Judicio reservamus etc.
Non est aut dubium quod qui divino examini relinquitur humano judicio
judicari non pot dicit tex. xxiii di. quorumdam. Solucio Symachus
ppa ibidem fuit per synodum absolutus non ex jurisdiccionis defectu seu
carencia sed quia de calumpniosa accusacione synodo constitit ut ibidem
not glo. et sequitur archid quod ex eo efficacit demonstratur quia
prius quam de calumpniosa accusacione Symachi synodo constitisset Inter
loquendo eadem synodus ordinaverat ut prius ad sua dignitatem qua
prius spoliatus extiterat restitueretur postmodum ius veniret ad causam
et accusatorum proposicionibus responderet dicit tex. iii q. vii c Nos si
incompetenter xv. Item Symachus Et si dicatur quod eadem synodus
ipsius Symachi causam dei judicio reservavit et sic videtur fateri se sup
ppam jurisdictione carere Respondeo hoc ideo quia quamvis nulla tunc
constarent crimina notoria et ecclesiam scandalizancia adversus Symachum
tamen poterat ipse occulto crimine irretiri, Cum igitur non habeant in hoc
seculo latencia crimina seu peccata vindictam dicit tex xxxii q. v. in c
xpiana, igitur illa dei judicio reservantur Inde est quod dicit tex. de
sensibus enim et voluptatibus, quia occulta judicat deus ea. ca. 2 q.
§ quod aut Inde dicimus quod ecclia militans non judicat de occultis
xxxii di. erubescant ii. q. v. consuluisti

2o ne[cessari]e Secundo idem videtur probari xxi di. in c. Nunc aut Ubi refertur quod cum
Marcellinus ppa Marcellinus Epus urbis Rome sancte synodo delatus esset de
heresis crimine, eo quia a paganis compulsus eorum templum ingressus
grana thuris sup prunas imposuit in sacrificium ydolorum Noluit de ipso

sancta Synodus iudicare, dicens pape tuo ore iudica causam tuam
non nostro iudicio, prima sedes non iudicatur a quoquam &c. Solucio duplex est
prima quod ideo Synodus non processit quia culpam suam non probationi
metu sed facili fuit professione confessus quinymo ut ex sententia quam in se
ipso dictavit apparet, quamquidem ibidem refert archi. ut a prefata
deponetur rogavit ultroneus Unde succedit pulcerrime tex. i q v
c primo qui de quodam pro quo sacerdocio ascribendo parentes pecunias
dederunt sic formaliter dicit Licet sancti Canones deponendum
hunc esse testantur tamen quia culpam suam coactus commisit, et quia
ab eodem ordine ut deponetur rogavit ultroneus ex consideracione
discrecionis que mater est omnium virtutum, magis quam ex rigore Canonum
misericordie viscera adhibendo ipsum in eodem ordine manere fraterni-
tati tue consulimus &c. Cum eo enim mitius agitur qui commissum fa-
cinus ultronea professione fatetur l di presbiterum x q vlt si quis
presbiter et c qui admisit No. de cle. e. c Innotuit de symo. c ad hec
xxiiij di c si. Unde alibi papa cum eo qui ad sedem apostolicam veni-
ens ultro peccatum confessus est quo impediebatur executio pontificalis
officij, facile dispensavit dicit tex. lvi di quia simpliciter. Secunda solucio
ideo non processit Synodus quia paratus erat Marcellinus corrigi
ymo se correctioni submisit. licet enim papa sit hereticus vel alius quis
si paratus est corrigi non deponitur de here. c ad abolendam xxiiij
q iij hec est fides. Potest adici et solutio tercia scilicet quod ideo non debebat
Synodus ipsum corripere quia coactus fecit, succedit enim tunc tex. dicens
non esse parem causam eius qui victus suppliciis sermone negat
xpm et corde adorat atque eius qui sponte negat dicit tex. de pen.
di i §. pot. fieri Unus enim verus hereticus est Alius vero solum mor-
taliter peccat, qui nulla debili condicione ad hoc inducitur ut xpm ore ne-
get xxij q ij primo. Unde quamvis absoluta coactio in hoc totaliter
a peccato excuset, ut est expressum l di in c presbiteros tamen condicionalis
sed propter vite conservacionem non excusat quominus saltem mortaliter
peccet ita concludit glo. in dicto §. pot. fieri et clarius mihi non solum
abneget xpm xi q iij. Cum ergo ut expressi apparet non incidisset
ob hoc ipse Marcellinus in heresim sed solum in mortale peccatum quo
paratus erat corrigi Igitur sancta illa Synodus adversus eum mi-
tericius procedere debuit, Si enim papa hereticus sit quod Synodus in eum potestatem
habeat vindicte publice exercende probatur di xl si papa notatur glo. xix di
Anastasius archid. in c in fidei de heret. li vi Et huius est racio quia
papa hereticus in eo quod hereticus est inedum inferior est Synodo sed minor
quolibet Catholico dicit glo. xxiiij q i in c Achacius §. si ergo

3º pncipalis
fundamentum

Tercio eciam conclusio probatur ex tex. in c. aliorum et in c. facta ix q. iii dum dicit quod facta subditorum judicantur a papa papa vero non nisi a deo judicatur. ipse enim sedis Romane presulem suo sine questione reservavit arbitrio. Ex quibus tex. concludit glo. in c. si quis pecunia lxxix di. quod si de crimine in papam obiecto disceptetur ipse non est cogendus stare judicio alicuius. ymo ex ipse pot. domini est qui me judicat. Ad idem concurrere videtur tex. Anacleti pape in c. electionem c. di. dicentis electionem summorum pontificum sibi dominum reservasse. Solucio duplex. prima quod et si dicantur facta pontificum summorum solius dei judicio judicari, non tamen per hoc excluditur jurisdictio ecclesie universalis in papam que quidem per generale concilium reputatur. Et hoc duplici ostenditur similitudine. prima ex tex. c. futuram xii. q. i. ubi et si textus de correctione clericorum loquens sic dicat. Vos a nemine diiudicari potestis, quia dei soli judicio reservamini et tamen non est dubium quod ipsi clerici pontifici subiciantur judicio. Secunda similitudo colligitur ex textu Anacleti pape in c. electionem lxxix. di. ii. q. vii. c. accusatio et vi. q. i. c. oves dum dicit electionem summorum pontificum vel sacerdotum sibi dominus reservavit etc. Et nichilominus certum est sacerdotum electionem cum illum mereatur, etiam pontificis judicio reservari. pari ergo racione dicendum quod et si jura dicant Romani pontificis facta solius dei judicio reservari, nichilominus non excluditur jurisdictio ecclesie per concilium representate in corripiendo incorrigibilem papam et notorium ecclesie scandalizatorem. Quod enim agit ecclesia dei inspiratione censetur agere et instinctu ac suggestione spiritus sancti et sic dei judicium factum dicatur dicit tex. viii. di. qui contempta l. di. si ille et c. si quis diaconus de conse. di. ii. c. liquido. Unde dicit tex. Canonum violatores censeri spiritus sancti blasphematores xxv. q. i. violatores. Solucio 2ª colligitur ex verbis Innocentii pape in c. nemo ix. q. iii. dicentis formaliter sic. Nemo judicabit primam sedem justiciam temperare desiderantem, neque enim ab augusto, neque ab omni clero, neque a regibus, neque a populo judicabitur etc. Ex quibus verbis apertissime demonstratur tunc primam sedem a toto clero et sic a tota ecclesia judicari non posse, cum justiciam servare desiderat ut illam si rigorosa sit temperare cum virtutum matre discrecione. Cum ergo secundum tex. nono verificantur jura pallidicencia prime sedis facta solius dei judicio reservata et ille tex. est valde notabilis declarans jura premissa que vulgo generaliter allegantur ac ubi prima sedes id agit, per quod non justiciam facit non juris rigore discrecione temperat, sed Romanus pontifex existens incorrigibilis notorie ecclesiam scandalizat. tunc pot. eius detestandum factum per ecclesiam judicari

vt inferius demonstrabitur Eatenus enim manet Petri priuilegium
quatenus ex prima equitate matura discretione ab eadem enimet Judicium dic
tex. xxiiij. q. i. in c. manet. Quarto videtur premissa sententia comprobari
ex determinacione Osti. que sequitur Joan. in c. proposuit de conces. pbe c.
dicentis quod papa intantum habet potestatem super ipsius ut pro facto vel dicto non
possit ab alio accusari vel condempnari nisi inuoluatur crimine heresis xl.
di. si papa. pot tamen si iacet in peccato ammoneri iuxta regulam euuangelicam
si peccauerit etc. de qua ij. q. i. si peccauerit. tam publice quam occulte iuxta
qualitatem facti quia non est exemptus a regula euuangelica non tamen
alteri parti illius regule subiacet in qua dicitur quod si non audierit te dic
ecclesie etc. quia excepta heresis causa non pot iudicari etiam si imperator
et catholicus populus conueniret. ut dicto c. nemo et dicto c. alior. — dic ecclesie Ost.
Vnde quo ad papam secundum eum exponitur verba illa dic ecclesie
idest deo vt ipsum conuertat. vel dic ecclesie triumphanti i. celesti
vt oret pro eo Hec sunt dictorum doctorum verba. Solucio dupliciter
datur prima quod falsa est illa exposicio Ostien. quod primum probatur
ex tex. Jeronimi in c. omnibus dicentis illa verba xxiiij. q. i. et
in c. sed illud xlv. di. melius tamen in dicto c. omnibus dicentis verba
illa dic ecclesie intelligi de ecclesia militanti que est fidelium col
lectio quam ecclesiam si quis corrigentem corripientemque contemp
serit. alijs esse debet tanquam ethnicus et publicanus. 2° probatur ex tex.
Gelasij pape in c. precipue que ponitur ij. q. vij. et Nicolai pape in c.
precipue xi. q. iij. vbi similis ad dictum verbum fit per eos exposicio
3° ex c. Nouit de iudi. et c. quemadmodum de iure iurando. vbi ecclesia
etiam pariter exponuntur verba predicta. Si ergo quo ad alios fideles
peccantes intelliguntur referri verba illa ad ecclesiam militantem
Cur tam varie eadem referuntur ad deum ut ad ecclesiam triumpha
tem in persona pape cum indistincta atque indefinita sint locucio domini
non magis alios fideles concernens quam papam ymo ut ex euuan
gelio apparet in petrum specialiter directa. non est autem dubium vnam
eandemque oracionem non debere diuerso iure censeri utroque non expo
ni ff. de vul. et pu. l. iam hoc iure. C. de testa. mil. l. in testamento — Vna oracio varie exponitur et diuerso iure censetur
ff. de usucap. l. eum qui edes. de deo c. cum in tua de sponsal. c. ge
stire xij. q. ij. c. cognouimus tamen Jhesus. Nonne dominus discipulis suis
omnibus loquens inter quos erat et petrus dixit si quis vnum ex istis
scandalizauerit vnum ex pusillis istis minus expedit ut suspendatur
in collo eius molus asinaria et demergetur in profundum maris etc.
Cum ergo sit summus pontifex subiectus premisse regule euuangelice etc.

qui omni euangelice doctrine subditus est ut est expressum xxv. q. i.
sunt quidam necesse est purificacionem vbi domini quod in papam scandali
zatorem non pasilli sed vniuersalis ecclesie aliquid habeat iurisdictionem
et potestatem executiuam doctrine xpi ac cum nullus prelatum superiorem
papa minus noscatur habere de elec. c. licet xxiii. di. in nomine domini
ad sy. necesse est ut pro ipso notorio crimine scandaloso cum incorrigibilis
est ecclesiam habeat cum et dominus ad petrum loquens per illa verba dic
ecclesie petrum vniuersali ecclesie subiceat. hec in can. Secunda solucio
est ut dictum est verum intelligatur cum peccatum occultum est vel
cum ex eo non scandalizatur ecclesia / at cum peccatum est publicum et inde
ecclesia scandalizatur tunc tota regula euangelica habet in eo locum
et si ammonitus non uult desistere dicatur toti ecclesie in concilio
representate a qua corrigi potest ut infra subiacetur ita dicit glo. singulis
xl. di. si papa quam omnes sequunt et Constanciense concilium canonizat
Ultimo eadem conclusio probari videtur ex tex. xlv. di. q. v. neque
enim qui augustus est et sic dicit nec tyrannice faccionis peruersitas lauda
bilis erit si regia clementia tyrannice subditos tractet nec vitu
patur ordo regie potestatis si rex crudelitate tyrannica seuiat etc. Cum ergo
nullum crimen magis subditos scandalizans esse possit quam cum papa
mores suas crudelitate tyrannica seuiat maxime cum non obseruat doct
rinam beati petri apostoli dicentis Estote non ut dominantes in clero sed
forma facti gregis ex animo que verba ponuntur xcv. di. c. esto subiectus
xvi. q. i. c. predicator. Et ex eo crimine dicat augustinus cuius potestate non de
beri vituperari igitur quis est ut ex eius facto non possit tamen crimine
suo notari Solucio verum est quod superioris potestas quamuis in subditos seui
at crudelitate tyrannica vituperari non meretur per subditos qui minus
ac iustam deposicionem de eo factam per eos pati debeat quam ante
tempus sine non licet subditus a suo superiore descendere viii. q. iii. nemo
nisi in casibus notatis. ii. q. vii. sacerdotes xix. di. anastasius de
presb. c. cum non liceat per Io. an. in Nouella Quarto nimo nec ex tyrannica
seuicia in subditos exercitata debet ita scripturis princeps vituperare vel de
niam prestat a subditis et hoc nedum nimium seruatur humilitatis regendi
regedi frangitur auctoritas dicit tex. Nota lxxxvi. di. c. qui necessi
tas Sed si princeps ob tyrannidem seu scandalosum modum Regendi sibi
commissorum superiori defertur a quo princeps monitus non resipiscat in sua
perseuerans insolencia tunc iure vituperium ~~pat~~ patitur quia ordine iudiciario

noccatunt

beneficio regiminis pt 2 debz exui Iste est primo casus notabilis in c v
qua quicumqz ad vocaciam de penitencia in usi fcri qui tex allat i c
si clericus de cle. viola pac eodem li. qui tex. formalit dicit sic
quicumqz ad vocacionem suam vel aliud quodlibz beneficium in ordinate tracta
uerit et a dno suo ammonitus non resipuerit in sua perseuerancie inso
lencia ordine iudiciario beneficio fiat exutus etc. ad id concurrit
similiter eius quod dicimus de fuis quibus expressum est qz 2 summa
seuicia vel intollerabili iniuria tractentur a dnis punitum est vt
eis iustum de pcantibus auxilium denegetur Et igitur ius dicit
officio domini contulentur a se ipsis illorum dominium abdicare
ff. de hijs que sunt sui vel alie iuris l. ij. § dnorum insti. c. ti §
dnorum Ita igitur in proposito Si pastor pastorum ecclesiam scandalo
se regens inordinate tractans per ecclesiam monitus non resipis
cat ymo in sua perseuerat insolencia regendi officio pt 2 debet
exui, tu si ipse ecclesiam non honorat ipm salubrit ammonente
nec tunc merebitur ab ecclesia honorari Ita ut tolleret ipm scan
dalose regentem atqz incorrigibilem, arg. eius quod dicit orator
dominicus et refert Jeronimus in epla ad neopolitanum sic inquiens
Cur ego te habeam ut principem, cum tu me non habeas ut sena
torem referuntur hec verba etc. pdicta epla Jeronimi in epla esto
subiectus xcv. di. Est igitur veritas papam suis omnibus notorie
ecclesiam scandalizantem ac ecclesiam inornate regentem, ut se corri
get monentem incorrigibilem posse apud ecclesiam accusari atqz per
illam deniidari pparti quinus ad hanc conclusionem responsiones
facte ad obiecta demonstrant Nichilominus eadem demonstratur
vlterius Et primo sic papa stans in omne notorio scandalizante tota
ecclesiam monitus desistere nolens incidit in suspicionem heresis. hoc
primo probatur ex tex. in c nullus quod e c. si. xxxiiij di sic dicitur
qui enim rebellis viuit et discere atqz agere bona recusat, magis dyabolici
quam xpi membrum esse ostenditur et pocius infidelis quam fidelis esse
monstratur. Secundo ex tex. in c. si qui sunt lxxxi. di. et in c sci
endum viij q. i vbi dicitur peccatum ariolandi esse non obedire
et scelus ydolatrie nolle acquiescere due peccatum paganitatis incurre
quilibz dum xpianum se asserit ecclesie mandatis parere contemp
nentem, 3o probatur ex tex ad propositum notabili in c grauem quod e
c. si. de pen. vbi formalit dicit sic Cum quis pertinacit ecclesie pa
rere renuit claues et comissas contempnendo talis ex pertinacia non
caret scrupulo heretice prauitatis et hec sunt verba dicentis dum qz si
aliaz corrigentem corrigentem qz contempserit sit tibi quasi ethnicus.

Conclusio finalis ex parte affirmativa

monitum

prima demonstracio

id est infidel

ethnicus et publicanus, ut illa verba exponuntur per sacros quem refert gratianus in dicto c. omnibus et dicto c. sed illud Si igitur papa propter eius peccata notoria ecclesiam scandalizans corripientem atque corrigentem contempnit ecclesiam in suspicionem incidit heresis per premissa ob quam vocari potest ut responsurus veniat de fide quam habet in ambobus ecclesie quod si subterfugiat potest excommunicationis sententia innodari quam si pertinaci animo sustineat pertinaci potest ut hereticus condempnari et consequenter deponi a papatu hic est casus c. cum contumacia de heret. li. vi. et c. excommunicamus § i. c. ii. in antiquis Et iste esset unus modus procedendi Secundo probatur sic si ex eo quod quis manet episcopus particularis ecclesie periculum est destructionis ecclesie vel magni scandali et periculosi in spiritualibus et temporalibus potest per superiorem compelli ipsi ecclesie cedi ratione publice utilitatis que sive private preferatur hoc est quod notabiliter dicit Innocentius in c. nisi cum pridem in glosa super verbo maliciam de renunc. arg. § preterea eiusdem c. multo igitur maiori ratione. Si ex eo quod quis manet papa periculum est destructionis universalis ecclesie vel magni et periculosi scandali compelli potest papa etiam papatui renunciare quia non est dubium salutem ecclesie universalis multo magis attendendam salute ecclesie particularis dicit tex. de postu. prela. c. bone el. i. quod si monitus papa et iura per ecclesiam compulsus ut cedat de facto cedere nolit habetur procedente iuris interpretatione, quo declarato ad alterius electionem procedi potest Et hoc luce clarius ego demonstro Ratione tali qui tenetur ex debito ad abdicandum a se ius aliquod quod est penes eum si monitus abdicare non vult habetur pro abdicante et proinde proceditur ac si abdicasset hoc idem doctrina ex duplici iuris determinatione probatur primo ex casu notabili in l. sancimus § cum autem C. ad trebel. ubi est expressum eum qui hereditatem a se abdicare et alteri restituere habet mandato legis vel testatoris restituere monitum sed hoc facere recusantem haberi legis interpretatione pro restituente atque proinde procedi ac si restituta foret. 2o ex casu notabili secundum lec. glosatoris et communem in l. in omnibus la prima ff. de pto stipu. 20 et in l. dampni la prima in gl. fi. ff. de damp. infecto in l. i in fi. et l. ii. ff. de institoria in l. v. C. de act. et obli. in quibus est expressum procuratorem qui actionem pro domino celebratam vel ex ore domini quesitam a se abdicare et procurem cessionis ... in domini

transferre hab3 ut cedat monitum et recusantem Jur. int pertracion
reputari cedentem et per inde haberi ac si cessisset. Et iste est secundus
modus procedendi primo expediator. Tercio demonstratur ex eo quod
oportet nos euuangelici meminisse mandati quod ab ipsa verita
te preципitur ut si nos oculus aut pes aut dextra scandalizauerit
manus vel membrum aliud a compage corporis auferatur, quia
melius est tibi hijs in seculo carere membris quam cum illis eterna
ire supplicia. superfluo enim extra ecclesiam positis resistimus, si ab hijs
qui intus sunt vulnera abicienda prorsus pestifera a sacerdotibus
ingerere parata est qui sibimet petis alterum parcendo non consulit
iste est tex valde notabilis pro ita declarans predictum euuangelium
debium xxiiij q. iij c illud sane. Si igitur ratio naturalis dictat mem
brum incurabile totius corporis infectiuum pro salute corporis am
putandum pariter quoque dictare debet Ciuilis ratio membrum incu
rabile quod est totius corporis infectiuum ecclesie mistici infectiuum am
putandum fore, ne reliquum corpus inficiatur aut scandalizetur. Et
consequenter papam qui et si pars ecclesie sit papa tamen et membrum
est de corpore ipsius ecclesie. ut notat glo. or. in c. tac. sup. verbo hoc de
xcij. di. hoc etiam suadet racione diuine scripture approbantis assercione
Cayphe principis sacerdotum dicentis expedit ut unus homo
moriatur pro populo et non tota gens pereat. Ex quibus verbis colligitur
quod si fuit expediens Christum innocentem pro populo mori ne tota gens
periret etiam expedit quod papa notorius criminosus ecclesiam scanda
lizans et incorrigibilis moriatur Ciuiliter papaliter et non tota gens
ecclesia pereat. Cum et si fuit papa positus ad gubernacionem populorum
non tamen esse debet ruina illorum dicit tex. xl. q. iij. c. papae sicut enim
Laudabile et discretum est reuerenciam et honorem exhibere prioribus
secundum rectitudinis et dei timoris est si qua in eis sunt que indigeant
correctione nulla dissimulacione postpono ne totum corpus morbus
inuadat si languor non fuit curatus in capite dicit tex. ij q. vij. secundum
presunt hanc conclusionem corroborat tex. in c. in canonibus
xvj q. i. et in decreto c. sed illud dicens sic simul et illi extorres
debent fieri ab ecclesia qui ecclesie ammonicione non corriguntur
dicente domino auferte malum ex vobis etc. ferro enim secanda
sunt vulnera que fomenta non ~~sens~~ senciunt medicine ad idem
lxxxvj. di. c. quia aliquanti i. q. i. reperiuntur. Quarto manifes
tatur ipsa conclusio quia si papa ideo est positus ut extirpet vicia
virtutes inserat corrigat excessus moresque reformet ut dicit
tex. in prohemio clementinarum quia etiam Zachariam Regem Francie privari
potuit eo quia ex sui regiminis dissolucione Regno vniuerso scandala

parabantur ut dicit tex aptus cum glo sua xv q vi in c illius pariquoque racione vniversalis Synodus ad hoc posita ut extirpet vicia virtutes inserat corrigat excessus moresque reformet in quibus omnibus potestatem habet non dum supra membra ecclesie sed etiam super papam caput hec est Romanum pontificem ut ex antiquis iuribus proximus allegacionibus deductis et etiam ex constitucione Concilio declaratum existit papam deponere potest cuius incorrigibilibus criminibus et scandaloso regimine tota perturbatur Ecclesia Et hec in presenti questione dicta sufficiant prout ad verum iuristam pertinet. sed omnia subiciens sancte matris ecclesie determinacioni etc. Laus deo

Jhesus

Proposicio edita per dominum Ludowicum de Urbe iuris utriusque doctorem Sacri Basiliensis Concilij Oratorem apud illustrissimum principem dominum Philippum ducem Burgundie Anno domini 1438 mensis Augusti die 28 in opido Bruxellis Cameracensis diocesis

Illustrissime princeps et prepotentissime domine Sancta katholica et universalis ecclesia per sanctum Basiliense Concilium representata legittime Que iuxta sentenciam apostoli ij° ad Cor iiij Tribulacionem patitur sed non angustiatur persecucionem sed non derelinquitur temptacionem sed non destituitur fluctuacionem sed non submergitur. Que etiam iuxta sententiam Jo. os aurei Non cessat impugnari non cessat insidias pati sed in nomine Christi semper superat semper vincit et quamvis alij undique insidientur quamvis repercutiat causa fluctus fundamentum tamen quod supra petram est non quassatur que etiam hoc proprium habere solet iuxta sententiam Hylarij quam transfert archidiaconus 28 q 1 in c. arrepta. Ut tunc vincat cum leditur tunc intelligatur cum arguitur tunc secura sit cum superata videtur prout archa Noe ecclesiam prefigurans que et si in undacionibus concussa foret elevata tamen extitit in sublime Jtem ecclesia que iuxta sententiam salvatoris Math vij et si descenderit pluvia advenerint flumina flaverint venti cum supra petram que Christus est solidata inconcussa atque immobilis manet Salutat vestram celsitudinem et benedicit vice dei omnipotentis per nos humiles et indignos ministros suos. habet literas dirigit vestre sublimitati quibus perlectis nos benigne audiri ac votive exaudiri postulamus in hijs que suimus nomine suo postulaturi

Varijs quidem et gloriosis nature bonis pariter et fortune et preclarissime princeps excellenciam tuam insignivit omnipotens primum quidem corporis speciosissima forma qua velut principali convenientissima ipsos principes

Jo. os aurei

laudat diuina scriptura Primo etenim legimus sic scriptum de Saul primo Saul
Judeorum Rege j Re(gum) viij et xj c erat saul electus et bonus nec erat
in filiis israel similis illi stetit enim in medio populi et ab humero sursum ipso
vniuerso altior fuit. Secundo narratur de Dauid Reg(um) xvj c Erat autem dauid
dauid Ruffus pulcher aspectu decoraque facie Tercio quoque de absolon Absolon
Re(gum) ij c xiiij sic narratur, Absolon vir vero erat pulcher in omni israhel
et decorus nimis a vestigio pedis vsque ad verticem, non erat in eo nulla Joseph
macula. postremo de Joseph saluatore egipti Genesis xxxviij
et xl sic, dum erat joseph pulcher facie decorus aspectu adeo ut na-
ture matrone egipcie discurrerent muros ad contemplandum sui corporis
pulcritudinem, verum quia iuxta sententiam beatissimi gregorij in Registro
suo indictione xj epistola lviij Nil prodest gloriosissima suauitas et
pulcritudo in superficie corporis si vulnus latet in visceribus, aut si dese-
rint ornamenta virtutum Ergo speciositati tue ammulum non medio-
crem virtutum adiciat Primum quidem animi magnitudinem qua
nil mortali contingere posse Cicero arbitratur dum in libro de pa-
doxis de Gaio maiorones Gayum marium vidimus qui in secundis rebus
vnus ex prosperis In aduersis vnus ex fortunatis fuit, quo nil bea-
tius mortali contingere potest Quid enim felicius homo animi magnitudine
contingere potest teste etenim Seneca in epistola ad Lucillum, Magnanimus
stat rectius sub quolibet pondere, nulla illum res minorem facit nil
illi eorum que ferenda sunt displicent quicquid cadere in homine potest
in se cecidisse non queritur vires suas nouit vincat virtute fortunam
Secundo quidem adiciat liberalitatem que principibus esse debet innata
Hanc enim sibi legem ponit Nobilitas principis ut se debere quod prestiterit
te tribuit arbitretur et nisi in beneficiis suis creuerit nichil se fecisse
putat, dicit tex. de dona c. 1. Nec profecto conqueri debet princeps si
inclinante natura det meliora cui deus omnia dedit habere et multorum
dominum esse, ac facile dare maxime sanctissime ecclesie cui optima
ostensiua est, donatrix sibi rerum immensitas dicit tex. in aucto
bonis alie § fiemus igitur Seneca quoque in libro de beneficiis iuxta
translacionem grecorum de sij c si ponens Cum in principe liberalitatem lau-
dat et vituperat auariciam sic facundissime inquid Timeus petiit ab
anthiocho Rege talentum Respondetur illud non esse quod tiracium vi-
lissimum conueniret, accipe dum rursus obulum petit Rudit id non fore
quod principem elargiri deceat et sic cauellacione turpissima illusit elusit
Tiranum melius Allexander cum daret Ciuitatem dicit non conuenire
fortune sue donum tam grande Rudit non quero quid accipere te oporteat

Et quid dare te deceat. Addidit tercio firmitatem in recto deliberato et iniuste pollicitacionis vero perseuerancia qua quidem nil clarius fulget in principe testis est legislator C. de sum. tri. l. inter claras dum inquit Nil est quod clariori luce prefulgeat quam recta fides in principe. testis est quoque sapiens prov. xvii dum inquit Non decent stultum verba composita nec principem labia mencientis. serua in hoc illustrissime princeps in quo sapiens princeps nescitur. Eccl. xxxvii dum ipse inquit ante omnia verbum verax precedat te et ante omnem actum consilium stabile

Quarto infixit excellencie tue mentem in non recte deliberatis non durum sed ad rectitudinis agnicionem agnite veritatis amplexum facile inclinabilem Nec est hoc a principibus alienum ymo eciam per plurimum oportunum testis est legislator in auct. de nup. post prin. col. iii. dum inquit Non enim erubescimus si quid melius eorum que dixi adinuenimus competentem prioribus correctione imponere nec ab aliis correctionem expectemus qui positi sumus ut aliorum corrigamus errores. Ad idem de etat. et qualit. c. qui quidem enim principum sua semper concipi debet tanta consilii moderacione tanta paciencie maturitate decoqui tantaque deliberacionis grauitate proferri ut nequaquam eam immutari necesse sit. xxxv q. viii. i c. displicet tibi et si errore lapsus aut pollutus ~~[illegible]~~ cuiuscumque labis contagio aut scandalosum aut impium ordinauit non dedecet sed honestat est ac debiti prius retractare iudicium et demum viam veritatis agnoscere amplecti xxx q. viii. c. grauec et c. sinum ~~inmediate~~ de in inte. resti. c. cum ex deris. Quale aut iudicium is expectet qui tenaciter insistit proprie voluntati describit sapiens prov. xxviii dum inquit Qui mentis est dure corruit ~~[illegible]~~ in malum Et clarius Eccl. iii dum dicit Cor durum habebit male in nouissimo et cor ingrediens duras vias non habebit successus Quinto donauit virtutem taciturnitatis honeste quia cum moderata loquela ~~[illegible]~~ moderata quidem taciturnitas laudabilis est silencium quidem vero loco aut tempore non conueniens improbabile. Unde inquit sapiens Eccl. xx homo sapiens tacebit usque ad tempus Lascivus aut imprudens tempus non seruabit quare vero ex honesta taciturnitate insurget vtilitas. Et que ex superflua locucione iactura idem sapiens attestatur prov. ~~xx~~ xiii dum inquit Qui custodit os suum custodit animam suam qui aut non consideratus est ad loquendum senciet mala. Extra hec transumpte v q. iii qui ambulat Rursus quoque per ebreorum x

alias vituperium

inconuum

in malum

De taciturnitate honesta in tempore suo

et xvij dicit in multiloquio non deerit peccatum. Qui autem moderatur labia
sua prudentissimus est. Stultus quoque si tacuerit sapiens reputabitur.
Quid nunc denique de hiis qui causam agunt aut intelligunt sermone
tamen tempore congruum proferre negligunt sapiens dixit et testatur
scriptura Ecclesiastici xx dum dicit Bona abstinencia in ore clauso quasi
approbacio epularum circumposite sepulcro. Rursus eodem opere xxxx
c dum inquit Sapiencia abscondita et thesaurus invisus nulla utili-
tas utrisque pulchre quoque Jeronimus transsumptive apud Gratianum xliij
di. dicit Innocens absque sermone conversacio quantum exemplo prodest tan-
tum silencio nocet. Sexto gratiam eloquij et facilitatis suavitatis et ~~in verbo~~
in verbo huiusmodi donum non mediocre est. Ex eo enim princeps subditos sibi
benivolos facit juxta sapienciam divine scripture Regum iij° xij c dum
inquid si tu locutus fueris perfecto verba lenia, erunt tibi servi etc. Est
sapiens proverbiorum xv dum inquid Responsio mollis frangit iram et lingua
mollis confringit duriciam. 3° ex eloquio fit ut augeatur amicorum
numerus et inimicus humilietur, patet Ecclesiastici vj dum ... in quo verbum
dulce multiplicat amicos et mitigat inimicos. Denique ex eloquio illud
insurgit ut illis que quis habet maiora conquirat, dicitur enim proverbiorum xvj
xvj Eruditus in verbo reperiet. Septimo hiis coniunxit humanitatis
ac mansuetudinis sociale non medium quia quidem virtute vix aliqua re-
peritur principi conveniencius magis est enim huiusmodi legislator C. de dona-
tionibus inter virum et uxorem l. fi. dum inquit, vel enim magis est peculiare principis ma-
iestatis quam humanitas per quam solam omnipotentem qui deus eum
imitatur. Denique quid deus pollicetur deus pos sapiencie principi
mansueto, loquitur Ecclesiastici x dum inquit, Sedes ~~ducum superborum~~ dirutam
superborum destruxit deus et sedere fecit mites pro eis Sed quid plura ut te
faciat plena felicitate letum Illustrissimam ac preclarissimam uxorem
familias, de hac sapiens loquitur proverbiorum xij dum inquit Mulier diligens
corona est viro suo. 2° natura prudentem de hac sapiens proverbiorum xiiij
Unquam sapiens mulier edificat domum suam, insipiens quoque constitu-
tam manibus destruit. 3° corporali speciositate decorem moribus
honestissimam de hac sapiens loquitur, Ecclesiastici xxvj dum inquid, sicut
sol oriens in mundo in altissimis dei, sic mulieris bone species in orna-
mentum domus eius, Rursus quoque Ecclesiastici vij gratia honestatis mu-
lierum super aurum est, qui mulierem bonam possidet, ut sapiens
inquit Ecclesiastici xxxvj possessionem inchoat si inchoata est augeat. Te
ergo beatum dicam excellentissime princeps quia humanitas tua muliere
sensata quod quidem non hominum sed dei est donum juxta sapientis summa

De eloquencia

De humanitate et mansuetudine

De muliere bona

prov. xix dum inquit domus et divicie dantur a patribus, a domino autem
proprie uxor prudens. Sed unde omnia hec tam large distribuit tibi dominus
dixero, et quidem non ~~fla~~ flo. quia tu velut catholicus ac christianissimus
princeps cultum ac divinam religionem augere solitus es quia in neces
sitatibus languenti ecclesie matri tue solerter auxilia prestare non
neglexisti. Idem Salomon dum in cultus diligentissimo augmentator
ecclesie, tunc ferventissimo zelatori legum a deo condonatum Regum iii.
x. c. dum inquit Magnificatus est ergo Rex Salomon super omnes reges
terre diviciis et sapiencia et universa terra desiderabat videre vultum
eius, ut audirent sapienciam quam deus dederat in corde ipsius. Unde
ex hoc etc. quia legem dei ore synodali promulgatam hactenus dilectissime diligentis
sime observasti. Unde inquit Regius psalmista psalmo i. Beatus vir cuius in lege
domini voluntas eius. Omnia enim quecumque faciet semper prosperabuntur. Ne igitur
ab hac tam sancta tam pia intencione vario ac peregrino seductio
nis genere decadere contingat, excellenciam tuam sancta universalis
ecclesia ad te eius specialissimum filium dirigens oculos, fratres
nos indignos oratores suos destinavit quorum organis de universali
ecclesie ac Basiliensis synodi auctoritate et iusticia tua celsitudo certior
redderetur quod si forsitan prout vereor aliquid ex me ineptum af
fluxerit queso non imputatur tua sublimitas, ecclesie sancte illa enim auctore
domino ab omni labe pura et immaculata servatur, sed solum mar
cuntas pollutisque labiis nos ad omnis huiusmodi inlinivitis oneris suscepti
necessitate pariter quoque harum patrum iussu quibus collega indig
nus adiungor quis enim ambigat imputandum non fore magistro in
musica arte doctissimo si instrumentum rubiginosum aut confractum inde
eluserit non sonorem aut suavem in obediencia sed raucam vocem e
miserit. Ut igitur rei ad quam venimus detur inicium. Illud tibi
primum pro catholica veritate tenendum firmiter enim princeps excel
lentissime quod in medio cuiuscumque vestre synodi legittime congrega
tam arbitrandum est fore invisibilem et circumseptum christum per os
synodale in suis membris ecclesiam iudicantem. Ostenditur primum
ista sua verbo psalmiste Regii spiritu dei pleni psalmo lxxxi. dum inquit
deus stetit in synagoga deorum in medio autem deus diiudicat etc.
Idem dicere est deus est in legittime congregatione sacerdotum et
in medio eius sacerdotes iudicat, quod enim deus in singulari numero
ipsius solius omnipotentis sit proprium actum in plurali modo positum sig
nificat ecclesie sacerdotes quare ipse psalmista dum ad clarum potestatem loquitur
psalmo ciiii ut ab eadem eximat sacerdotes inquit Nolite tangere christos
meos etc. Et transumptive est hoc apud glo. in auctoritate de non alienando

Deus est in medio cuiuslibet vestre synodi legittime congregate

v. summus siminus pluribus quoque in locis in omnibus ipsos sacerdotes
deos appellat absque quia non leonis ut et sacra in mundo attestantur pre
sertim xi. q. i. c. xii. q. ii. futuram de luce cum ex mundo. 2o declarat
hoc Ezechielis testimonium c. xxxvii. per quem os deus de germante mi
litanti ecclesia loquens inquit Et fundabo eos multiplicabo eos et
dabo sanctificacionem meam in medio eorum in perpetuum idest in medio v
niuerse fidelium multitudinis que constituit militantem ecclesiam dabo
in perpetuum unigenitum et sanctificatum filium meum. 3o in idem concur
rit Iohelis attestacio ii. c. dum per os eius omnipotens dicit, Et non
confundetur populus meus in sempiternum, scietis quia in medio Israhel
idest ecclesie ego sum. 4to idem declarat dominus per Sophoniam prophetam
dum eius iii. c. inquit ad ecclesiam. Lauda filia Syon Iubila filia
Ierusalem, letare et exulta Israhel abstulit dominus iudicium tuum et avertit
inimicos tuos Rex Israhel idest ecclesie dominus in medio tui et non timeas
malum ultra. 5to demonstrant verba Zacharie prophete. dum per eum
dominus ii. co. dicit absque muro habitabitur Ierusalem i. ecclesia pre
multitudine hominum et iumentorum in medio eius et ego ero ei ait
dominus murus ignis in circuitu et in gloria ero in medio eius
pariter quoque viii. c. loquitur dicens. Reversum ad Syon et habita
bo in medio Ierusalem idest ecclesie et vocabitur Ierusalem Civitas veritatis
domus domini exercituum mons edificacionis. 6to ostendunt verba exi
mii prophetarum David per quam dominus appellans militantem ecclesiam mon
tem coagulatum idest compressum fidelium multitudine ps. lxvii.
inquit Mons dei mons pinguis mons coagulatus mons in quo benepla
citum est deo habitare in eo et enim habitabit dominus in finem. 7o de
clarat hoc nostri salvatoris auctoritas Mat. xviii. transsumpta xx. di.
c. de quibus xxiii. q. iii. c. Audivimus, dum inquit, Ubi duo vel
tres congregati fuerint in nomine meo ibi sum in medio eorum, que quidem
verba sinodali sacerdotum congregacioni convenire declarat
primum, verba Celestini pape in epistola ad Synodum Ephesinam conscripta, et
que in gestis ipsius Synodi interponit hec apposita s. spiritus sancti
testatur presencia congregacio sacerdotum certum enim est quod legimus quia
nec potest veritas nostra mentiri, cuius in evangelio ista est summa. Ubi
duo vel tres congregati fuerint in nomine meo ibi et ego sum in medio eorum
quod cum ita est, Nam nec huic tanto brevi numero spiritus sanctus adest, quanto
magis eum nunc interesse credimus in unum conventui turbe sanctorum
Sacrum namque Concilium est pro debita veneracione collectum in quo utique
nunc apostolorum frequentissime illius quam legimus congregacionis
respicienda reverencia est, quibus nunquam ille defuit que susceperant predicandi

A 51.

affuit hys dnd 2 magr nec docentes sunt a suo doctore deserti.
2° ostendit sanctam Calcedonen Synodus in gestis suis actione xj.
dum dicit ad ppositum Si eni dns duobus simul epis se interesse
pmisit quanto mag pluribus 2c. 3° idem sonat diffinit Synodus
Constanciensis (margin: Constantiensis) . viij . dum in sua epla posita in titulo eiusdem Synodi
accon sic dicit quis eni nesciat q in medio huius sancte 2 vlis
synodi fuerit incomphensibilis et incircumscriptus xpus ac dominus . qui
dicit Ubi sunt duo vel tres in nomine meo ibi sum in medio eorum
4° idem probat epla quedam incipiens quum deus 2c comphensa
in gestis tercij concilij Toletani Cuius hec vba sunt ad rem nram
s. huius doctrinam sue fidei i qua dicit Ubi fuerint duo vel tres congre
gati in noie meo ibi sum i medio eorum credo beatam sanctam trinitatem
diuinitatem huic sancto interesse Concilio. Et se tamquam ante conspectu
dei ita et in medio vri fidem meam protuli ad modum diuine sue
diuinitatis Non abscondi veritatem tuam 2 misericordiam tuam a
Concilio multo 2c. Quinto hec ipm confirmat liber Ennodij Ro
mani 2c. dyaconi contra detractores iiij Synodi Romani Cuius smo
ad nrm intentum est iste scz Cur in puincia nra leditur sacerdotale
Concilium, Cur laceratis smam in qua inspirante xpo oracula se
piterna patuerunt et inter deum 2 homines interpres existit lingua
pontificum 2c habentur aut omia opa hec Conciliorum et Synodi p
alltis i doctissimi ysydori libro qui vulgo liber Conciliorum incipa
tur. Post hec istud pspicue manifestat veritas nra que metiri
non pot dum Mathei ultimo et transumptiue de reli 2 voto.
scorum ele vtra in quo apostolis suis omnibus congregatis in quibus et
vniuersa repntabatur ecclia Ego vobiscum sum vsqz ad consummacionem
seculi Nec quouis modo veniri debz in dubium eadem vba in psona
aplorum dixisse concilio gnali quod quidem multipharie iam demonst
bitur. Primo quia quelibz Synodus legittime congregata vicem
gerit apostolice congregacionis ut habetur Notabilis tex. Treburien
Concilij ij q vij c. siquis pbr dum de se ipa Synodus loquens
sic. s. Cum dominus in euangelio discipulis suis quorum vicem nos
indigni in sancta gerimus ecclia dicit 2c. 2° quia videmus in ista
vba illa Math xviij congregatis aplis dicta ita intepretata fore
vt etiam dicta intelligantur Synodo generali prout intepretatur
canon ordine nono Synodus Constanciensis viij incipiens variam
et diuisam 2c. Cuius ad ppositum vba sunt hec Si quis autem
dephensus fuit hanc diffinicionem nram spernans atque puaricans

sigud clarius vobis dico etc. Dans intelligi omnia quecumque apostolis ad nostram salutem et ecclesie regimen dicta sunt in apostolorum persona tunc future dicta ecclesie censeri

Secundo quidem preclarissime princeps pro solida veritate tenendum est ecclesiam sanctam in synodis generalibus representatam inspiracione spiritus sancti continuo dirigi in hiis omnibus que ad salutem populi xpiani et reformacionem videntur accomodata declarat autem conclusio hec ex verbis salvatoris Jo. xiiij dicentis inquit et ego rogabo patrem et alium paraclitum dabit vobis ut maneat vobiscum in eternum spiritum veritatis quem mundus non potest accipere quia non videt eum nec scit eum vos autem cognoscetis eum quia apud vos manebit et in vobis erit etc. Quibus verbis polliceetur salvator noster spiritum sanctum spiritum veritatis apostolorum congregacioni cuius vices synodus gerit ut dixi ut esse defuturum in eternum et hoc prophavit spiritu sancto plenus Ezechiel dicens xxxv c. inquit non abscondam ultra faciem ab eis eo quod effuderim spiritum meum super omnem domum israel id est super universam militantem ecclesiam. Nec dixerat quisque cum solum pro apostolis rogasse. ymo non pro reliqua ecclesia que apostolorum sancta congregacione creditura erat in ipsum hos enim mendaces reddit nostri omnipotentis auctoritas domini Jo. xvij et transsumitur de sum. tri. in c. dampnamus xxxv q. ultima c. fraternitatis inquit pater quos dedisti michi sanctifica eos in veritate non pro eis autem rogo tantum sed pro eis qui credituri sunt per verbum eorum in me etc. Nunquid igitur preces filii non exaudivit deus absit cum david dicat ps. xx labiorum eius non fraudasti eum. 2o demonstrat psalmista Regius psalmo xxxviij dicens spiritus sanctus per os psalmiste ad deum loquitur dicens non abscondi misericordiam tuam et veritatem tuam a concilio multo quasi diceret se in solida veritate numquam generali concilio defuturum. 3o declarat preclarissimi Augustini sententia de conse. di. ij in c. liquido viij di. in c. qui contempta dicens inquit militantem ecclesiam iustam inspiracione dei continuam non placere spiritui sancto quicquid militanti ecclesie placet. Unde non immerito apostoli omnes dicentes actuum xv. et transsumitur de baptis. c. maiores statuerent circumcisionem legem cum baptismo non esse servanda, non sit veriti sic ipsam formam exordiri placuit spiritui sancto quicquid militanti et nobis etc. 4o manifestat auctoritas damasij pape sed xxv q. i in c. violatores dicens inquit Canones conciliorum generalium instinctu spiritus sancti dono dei censeri dictatos. Ad idem l. di. c. siquis dyaconus et c. si illo / 5o demonstrat auctoritas Cypriani martiris et doctoris dicens in c. nequidem de conse. di. iiij elegantissime inquit spiritus vero sanctus non de mensura datur et

Sic ipso quod accomodata videntur ad populi xpiani salutem et reformacionem continuo dirigi sanctam ecclesiam in synodis generalibus representata sancti spiritus inspiracione

sz sup credentes totus infunditur. nam si dies omnibus equaliter nascitur et si sol sup omnes pari et equali luce diffunditur: quanto magis xpus sol et dies verus ecclie sue spus sancti lumen pari equalitate largitur etc.

Sexto pro conclusione afferamus in medium vlte constan^ce viij synodi testimonium In cuius actione gest vj^a circa principium sic scriptu reperitur. Hec enim est olim paradisus quem plantauit deus ad orientem In cuius medio est lignum vite idest ihus xpus in quo p ingreditur flumen ad erigendum eum idest spus sanctus de quo dicit diuinum ac principale verbum xpus saluator nr Jo xvij. qui credit in me flumina de uentre eius fluent aque viue hoc dicens de spu sancto quem accepturi erant credentes in eum, de hoc spu sancto inquid gloriosus ppha vz sanctam ecclam sanctificauit tabernaculum suum altissimus

Tercio princeps excellentissime intrepide asserendum est vniusalem ecclesiam sanctam in hys que ad commune ppli xpiani salutem ptinent ac vniusalem ecclie reformacom peccare seu errare non posse: hoc quid demonstratur eloquio ysaie c xliij dum p eum do minus loquitur dicens ecclie sue cum transieris per aquas ho est perpetuosos aduersus te in hereticorum errores illi te non subicient cum ambulaueris in igne hec est in varijs deformitatibus atq peccatis quibus fidelium inuoluitur multitudo comburentibus aiam velud ignis non ardebis et flama non ardebit in te hoc te ab illis non coinquinaberis quia ego saluator tuus etc. 2° ostenditur eodem teste. h^o c dum p eum dns eccle sue dicat Non erit tibi amplius sol ad lucendum p diem nec splendor lune illuminabit te Sz erit tibi dominus in lucem sempiternam non occidet vltra sol tuus et luna tibi non minuetur quia dns illuminacio tua in sempiternum etc. Huic quidem ysaie sine conformis est gloriosus p aplus apocal xxi dum p eum dominus de militanti ecclia loquitur d^e et Ciuitas non egerit sole neq luna ut luceant in ea sz claritas dei illuminabit eam et lucerna eius est agnus idest xpus et ambu labunt gentes in lumine eius et reges terre afferant gloriam sua et honorem in illam et porte eius non claudentur p diem neq p noctem, nec enim nox erit illic etc. Cum ergo illuminacio ecclie sit omnipotens saluator ihus noster in sempiternum, absit dicere ecclam sanctam in prmissis errare, quia tunc nec idest peccati obscuritas regnaret sup eam obfuscata in luminacione. quod ihus et ppha et aplus inficiant. 3° demonstrat Baruch ppha eius v c dum inquit, adducet enim dns isrl cum iocunditate in lumine maiestatis sue

adducet

Non pot vniusalis eccla peccare seu errare in hys que ad commune ppli xpiani salutem ac vniusalis ecclie reformacom ptinent.

que est ex ipo etc.

que est ex ipso etc. Qua igitur racione possemus dicere quod adductam
ecclesia per dominum cum iocunditate et in sui luminis maiestatis si posset
maculam pocius erroribus labificari que ambo iocunditati et illuminationi
maiestatis divine adversa esse noscuntur : 4to manifestatur verbis ysa. 4
lxij c. dum per ipsum dominus inquit super muros tuos ierusalem idest ecclesia
constitui custodes tota die et tota nocte in perpetuo non tacebunt
Si igitur posset in premissis ecclesia pocius vinci involui erroribus, alterum ex
duabus necesse foret aut eum separet sathan custodiendo defficerent
quorum quibus dicere est nephas et sime divine repugnat, dum per
psalmistam inquit, que procedit de labiis meis non faciam irrita,
Quinto declarat gloriosus psalmista psalmo xvj. dum per eum vingentinus filius 5
ad patrem inquit dicens Exurge domine preveni eum et supplenta eripe
animam meam ab impio frameam idest ecclesiam tuam, ab inimicis manus
tue. psalmo quoque xxi eodem modo loquitur dicens Erue a framea
deus animam meam, et de manu canis unicam meam idest ecclesiam que
unica electa, unica sponsa xpi est, paret quoque psalmo xxxiiij per quem
eum filius ad patrem dicens, domine quando respicies restitue animam meam
a malignitate eorum et a leonibus unicam meam idest ecclesiam. precatur
igitur filius patrem ut eripiet ecclesiam ab inimicis manus sue inimica
autem dei peccata sunt, iuxta illud. hec deus odit peccata, non homines
Rogat quoque ut eruat a sathan qui tamquam leo rugiens et cir
circuiens mundum ac canis impudicus applicatur unica suam idest
unam sponsam suam ecclesiam. numquid igitur preces filii non exaudivit pater
absit enim, cum psalmo xx dicatur desiderium cordis eius tribuisti ei et
voluntatem labiorum eius non fraudasti eum : 6to manifestat verba beati pauli apostoli 6
dum ad Thy. primo c. iijo. inquit hec tibi scribo fili Thymotee sperans
me ad te venire cito Si autem tardavero ut scias quomodo oporteat te in
domo dei conversari. que est ecclesia dei vivi columpna et firmamentum
veritatis etc. Qua ergo racione poterimus dicere ecclesiam que do
mus dei est pocius aut erroribus posse coinquinari, cum deus pro
suo habitaculo omne coinquinatum respuit, paret quoque quod
racionem columpna dicetur et firmamentum veritatis, si soliditas columpne
defficeret, et veritas firmamenti errores seu peccata pusolencie. Septimo 7
deducitur ex verbis apostoli pauli ad Eph. primo c. et ad Collocen. primo. transumptum
de sancta. unc. c. unico de iur. iur. de vita de voto c. uno li. vj.
dum dicit xpm esse caput principale corporis huius militantis ecclesie
iuxta psalmiste sentenciam psalmo cxvij. qui dum de salvatore a iudeis reprobato loquitur
inquit Lapidem quem reprobaverunt edificantes hic factus est in caput
anguli etc. Qua igitur capitis omnes continens sensus, illud est,

quod caput reliquum corpus dirigit et disponit. de sacra unc. c. i. §
in veritate. Consequens foret, ut peccante seu errante universo corpore
militantis ecclesie vel errarent seu peccarent, Christus caput illius dili
genter quod falsum est. Cum etiam sit Christum petram non posse immutari
8o de pen. di. ii. caritas in fine distinctionis viii. Octavo monstratur quod dictum
Christum fore principium et firmissimum militantis ecclesie fundamentum,
ut deducitur Ysa. xxviii c. qui dum de Christo loquitur dicit Ecce
ego mittam in fundamentum Syon lapidem angularem probatum
preciosum in fundamento fundato etc. 2o ostenditur ex verbis exi
mii prophete ps. lxxviiii. qui dum de ecclesia militanti atque eius
fundamento loquitur inquit Ut quid destruxisti maceriam eius vin
demiaverunt eam omnes qui pretereunt viam vindemiaverunt
eam aper de silva et singularis ferus depastus est eam. Deus
virtutum converte respice de celo et vide et visita vineam istam,
id est ecclesiam, et perfice eam quam plantavit, id est fundavit seu
edificavit dextera tua, super filium hominis, id est Christum quem confirmasti
tibi. 3o etiam ostenditur ex verbis salvatoris Mt. xvi. dum inquit
Et super hanc petram edificabo ecclesiam meam, id est super me ipsum
petra enim erat Christus juxta Pauli sententiam ad Chor. 1o x. c.
transumptive de cons. di. ii. c. 1. revera. si ergo cum descendit plu
via errorum venerint flumina temptacionum, flant peccatorum venti erran
do aut peccando declinaret ecclesia. etc. non super petram cum te
declinare non posset, sed super arenam fundata foret ecclesia juxta
sententiam Mt. vii. quod tamen falsum est, ut ex premissis ostenditur. Nono 9o
ostenditur ex verbis sapientis Cant. iiii. c. dum de ecclesia universa lo
quens inquit Tota pulcra es amica mea et macula non est in te.
que quidem verba Cant. ad ecclesiam universalem referentia declarat
beatissimus Paulus ad Eph. v. c. dum inquit. Viri diligite uxores
vestras sicut et Christus dilexit ecclesiam et semetipsum tradidit pro ea,
ut illam sanctificaret mundans eam lavacro aque in verbo vite ut
exhiberet ipsam gloriosam ecclesiam non habentem maculam aut rugam
aut aliquid huiusmodi, sed ut sit sancta et immaculata. Non ergo habet ecclesia
rugam duplicitatis aut peccati maculam, et sic indeviabilis atque
inpeccabilis dici potest ut ex premissis auctoritatibus declaratur xxiiii. q. i.
in c. omnibus et de pen. di. i. in c. ecclesia. Decimo ostenditur
ex verbis salvatoris Mt. xvii. transumptive xix di. c. ita dominus xxi
di. quamvis. xxii di. c. sacrosancta. dum inquit. Et super hanc petram
edificabo ecclesiam meam et porte inferi non prevalebunt adversus eam etc.

quorum verborum scilicet porte inferi illa communis est expositio scilicet peccata mortalia
et sic illa numquam adversus sanctam ecclesiam noscuntur fore valitura
omnipotens enim et si quandoque in fluctuatione tolleret non tamen penitus
dimittit ecclesiam. Teste ysa. liiij. capitulo que dum omnipotens ecclesie sue
loquitur inquit ad punctum in modico dereliqui te et in miserationibus
magnis congregabo te in momento indignationis abscondi faciem
meam ~~paulisper~~ a te et in misericordia sempiterna misertus sum tui.
Hec quidem illustrissime princeps est illa ecclesia que christo domino
in sempiternum est desponsata, ut primo patet verbo prophete ij.º capitulo dum
per eum dominus ecclesie dicit, Et desponsabo te michi in sempiternum, et
desponsabo te michi in iusticia et iudicio, et misericordia et in
miserationibus Et desponsabo te michi in fide etc. 2.º ecclesia huic rei testimonium
~~testimentum~~ affert apostolus Paulus i.ª ad Corinthios xj.º capitulo dum universe
ecclesie inquit, Optavi vos uni viro virginem castam exhibere christo.
Que quidem verba de universa ecclesia declarat primo beatus Augustinus
transumptive apud Gratianum. xxvij q. i c. Nuptiarum. 2.º beatus Ieronimus
ipsa xxvij. di. in c. Ecclesie. Et ad idem. lvj. di. in c. Sponsus inquit
enim Augustinus christo ipsam ~~ecclesiam~~ cuius membra sumus coniux est que
fidei spei et caritatis integritatis non solum in virginibus sanctis
sed etiam in coniugatis fidelibus tota virgo est. universe quippe ecclesie
cuius illa omnia membra sunt apostolus dixit Optavi vos uni viro virginem
castam exhibere christo. Novit autem ille coniugem sine corruptione sec-
tare quem in ipsa carne etiam potuit mater sine corruptione parere etc.
Hec inquam est illa ecclesia cuius regimini atque salubri directioni christus
dum rediens ad patrem, ab ea eius presentiam subtraheret corporalem ne do-
minicum gregem sine pastore desereret Petrum eiusque successores vi-
carios dimisit in terris inquit tex. de homi. c. pheniam. li. vi. Non quidem
ut dissipatores aut destructores, sed ut dispensatores ministros ac edi-
ficatores misteriorum christi. Huius rei testis est apostolus Paulus dum de
Petro et omnibus apostolis ad Corinthios j. iiij. c. inquit sic. Nos existimat
homo ut ministros christi et dispensatores misteriorum dei etc. pariterque
ad Corinthios ij. iij. c. inquit dominus potestatem dedit in edificationem non
in destructionem etc. Non quidem ut dominantes seu Tyrannizantes, sed ut
paterna dispensatione regentes. Quod an verum sit audiamus ipsum Petrum
in epistola sua episcopos amonentem et transumptive xciiij. di. c. dictum. xcv. di.
c. esto subiectus xvj. q. i. c. predicator dum inquit pascite qui in vobis est
gregem dei non coacte sed spontanee secundum deum non turpis lucri gratia
neque ut dominantes in clero sed forma facti gregis ex animo etc. Et ne hoc
dictum sola humilitate putemus non etiam necessitate audiamus dominum dicentem
Mt. xx. et luc. xxij. Reges gentium dominantur eorum et qui potestatem

habent sup eos bn̄fici vocant̄. Vos aut non sic, s3 qui maior est in
vobis fiat sicut minor et qui p̄cessor est sicut ministrator r̄c. Non
quidē ut supbos et elatos s3 ut humiles et pro xp̄i nomīe patientes
quod ut verum esse ostendamus. Adiutamus v̄ba dn̄i dum in eua͞nca
lectione Math. xviij c discipulis querentantibus quis eo4 maior eet
in Regno celo4 aduocans paruulum statuensq3 illum in medio illo4
inqt Nisi conūsi fueritis et efficiamini sicut paruuli nō intrabitis in regnū
celo4 r̄c. p Salomonē quoq3 loquitur dn̄s Eccī xxxij c du regen
tibus inquit Rectorē te posuerit noli extolli, esto in illis quasi vnus
ex ipsis r̄c. Ho4 om̄i memor beatissimus Bnard9 in libro. ij. de consi
deracōe ad Eugeniū ppam c iij r ls. iiij c. i. trans̄ apud archyd.
xij. di. c nōn de3 inquit Quod habuit petrus hoc tibi dedit sollicitudine
sup ecclas nunquid dn̄acōm. audi ipm̄ dicentē nō ut dn̄antes in clero s3
forma facti gregis r̄c Et ne dictum sola humilitate p̄ntes pentes non etiā
veritate Vox dn̄i in euuangelio est. Et Reges gencium dn̄antur eo4
Et qui ptatem habent sup eos benefici vocantur Vos aut nō sic r̄c
Ex hijs plane aplīs dn̄atus interdicitur et ergo et tu et tibi vsurpare
aude aut dn̄ans aplatum aut aplīcus dn̄atū. plane ab alterutro
phiberis. si vtrumq3 habē velis, p̄des vtrumq3, dispensacio tibi super
orbem credita est non data sana possessio si pgis vsurpare Et hanc
contrā dicat tibi qui dicit meus est orbis tra4 et plenitudo eius. nō in illo
de quo ppha et erit omīs terra possessio eius xp̄s. hic est qui possessionē
sibi vendicat. et iure creacōis et merito redēpcōis et dono patris
Cui enī alteri dictū est, postula a me et dabo tibi gentes hereditatem
tuam et possessionem tuam t̄minos terre, possessionē et dn̄ium celi
hinc tu curam illius habe. pars tua hec. vltra non extendas manū
tuam r̄c. Non est igitur vniuse eccle in vnū collectio velut comunitas
quedā pticularis prout te quidem sinistre informare nituntur
Que enī ciuitati compabimus Collectionem vniuersam eccla4 cuius xp̄s collectam
est sponsus et caput. in cuius medio deus semp v̄tualit existere est
censendus que quidē spū sancto dirigitur que tali directa in agro in hijs
que ad comunem hominū salutē ptinet errare neq3 peccare pot Non est
Romanus pontifex eius vniuse eccle dn̄s, s3 ministrator ac dispensator
modestus s vt supiora monstrarunt. Inquit p̄clarissimus aug9 Vi
tupari ordinem regie ptatis si rex crudelitate tyrannica fuat xiiij q. v.
Neq3 enī si agres Quid si summus pontifex tyrānica ptate crudelitate
seruiens vniuersalem ecclam scandalizat, An tunc eius vituperium inste
rium audi sumam glo. vulgarissimā quidē in c si ppa xl. di. dum
inqt ppam deferri et accusari posse. si notoria et incorrigibilit
delinquēdo scandalizat ecclam, Audiuim9 2o quid elegant velit imo

de sen. exco. c. inquisitori dum inquit pectare obediente mandato ppe cu
ipe dampnabilit et Tyrannice non aut velud minister quid mandat ex
quo vehement psumatur vniuse eccliie posse statum scandalizare vt
alia mala sequi Vnde elegant inqt Bti Greg et transsumitur ij. q. vij
c. admonendi Subditi monendi sunt ne plus qm expedit sint subiecti
ne cum studeant plus qm necesse est hominibus subici compellantur eorum vi
cia venerari. Ceterum inquit ipe ppa de preben. c. cum teneamur Si
no pot nobis sine scandalo obedire equanimiter studebimus si mandatu
nrm quis no duxerit exequendu, Adidem de Rescriptis c. si quando,
Consideraumus tamen quod ipe saluator nr aptis omnibus int quos erat
petrus dixerit Math. xviij. dum inqt. Si quis scandalizauit vnu de pu
sillis istis qui in me credunt, expedit ei ut suspendatur mola asinaria
in collo eius et demergatur in profundum maris. Sunt quid ipius Aug in
sma in dicto c. neque ortum ex verbis apli petri pma eius epla ij. c. 2
transsumitur de maio. et obe. c. solite viij. di. c. quo iure xj. q. 1. c.
quamagnu. dum inquit subditi estote in omni timore dnis no tm bonis dnis
et modestis sz etiam discolis. Est igitur Illustrissime princeps ipa vniusa
eccliia in Basilien sancta Synodo legittime rpntata, quem quid ductore
dno extitit legittime congregata. hoc ipm manifestat ~~experta~~ experiencia
et demonstrat exitus rerum, quam si dns eius ptector atque [illegible] no fuisset
adiutor, iam tot adusitates passa, profecto dissipata extitisset. Reformacionis lo
quens no fuisset audita, testis nr est ysaias ppha dum p os eius dns
viij. c. inquit Inite consiliu et dissipabitur loquemini vbum et no fiat
quia vobiscum nos est deus. Si eius Synodi plantatio no legittima
sz adulterina fuisset, profecto tot ventorum pulsata turbinibus no habu
isset stabile firmamentu prout iam annis. viij. terrarum orbis vniusus
eam vniusam eccliam represntari fatetur. Testis est nr Salomon, dum Sapien
iiij. c. ad ppositum elegantissime inquit, multigena aut impiorum mul
titudo no erit vtilis et adulterina plantacione no dabunt radices
altas, nec stabile firmamentu collocabunt, et si in ramis intpe germina
uerint infirmiter posita a vento commouebuntur. et a nimietate ventorum
eradicabuntur Confringentur enim rami inconsumati et fructus illorum
inutiles et acerbi ad manducandum et ad nichilum apti etc. Ad idem
1 q. 1. c. principatus 2 c. cum paulus viij. q. 1. nouacianus lxi. di. c.
miramur. Est quid ipa sancta Synodus congregata in spu humilitatis
et pietatis dirigente quidem no ad committenda pcta, no ad fabricandas
vanitates, sz ad purgacionem et mundacionem eccliie sancte qp si in spu su
pbie atque pcti congregacionis assumpsisset inicium, iam quidem extitisset
totalit supplentata. Testis est nr p° ps° dum ps° xxv. et trasumitur
xxiij q. iij. c. cum quibus, qui in psona spus sancti loquens inquit
No sedi in Concilio vanitatis et cum iniqua gerentibus non introibo.

Odivi ecclesiam malignancium et cum impiis non sedebo. 2° verbum Sapiencie Ecclesiastici xxi c. dum inquit stupa collecta synagoga peccantium et consumacio eorum flamma ignis. 3° ysaias c. lviij. dum inquit dissolvit dominus colligaciones impietatis etc. Extitit quedam sancta Synodus congregata, non sperans auxilium in fortitudine principum solum sed principaliter in virtute dei, alias enim si in principibus spem suam totaliter collocasset, Audiamus quid tunc ei comminatus fuerit ysaias in eorum persona qui non posuerunt in deo fiduciam, sed in fortitudine pharaonis dum xxx c. inquit. Ve filii desertores ait dominus ut faceretis consilium et non ex me et ~~ordirem~~ ordiremini telam et non per spiritum meum et adderetis peccatum super peccatum qui ambulatis ut descendatis in egyptum ut os meum non interrogastis, sperantes auxilium in fortitudine pharaonis, habentes fiduciam in umbra egypti, in ignominiam etc. Recognoscat igitur celsitudo tua universalem ecclesiam in illa sancta Synodo representari, illi ut filius pareat et oportuna prestat auxilia. Non intrat in tuum animum cogitacio irritandi ipsam atque turbandi progressum eius maxime destinandi oratores sublimitatis tue ad locum congregacionis alterius se sub Synodi eriges

Attendamus enim quid primum adversus insidiantes ecclesie per Zachariam comitetur dominus xiiij. eius prophete c. dum inquit. Et hec erit plaga qua percutiet dominus omnes gentes que pugnaverunt adversus ierusalem idest ecclesiam tabescet caro uniuscuiusque per stantis super pedes suos et oculi eorum contabescent in foraminibus suis et lingua eorum contabescet in ore suo etc.

Quid 2° dominus dixerit per eximium prophetarum per david ps° ix dum inquit Inimici defecerunt framee idest ecclesie, in fine civitates eorum destruxisti periit memoria eorum cum sonitu. dominus autem in eternum permanet etc.

Quid etiam per eundem ps. cxxviij. dum inquit Confundantur et revertantur omnes qui oderunt syon, fiant sicut fenum tectorum quod priusquam evellatur exaruit. 3° Canonem attendamus libere prope tractatum xxiij. q. i. c. qui contra pacem, dum inquit qui contra pacem ecclesie sunt, si dignitate aut cingulo habeant exuantur eis etc. Sed ut postremo quid adversus irritantes Concilium ac auctore domino institutum loquitur dominus per prophetam ps. cvj. Audiamus inquit etc. Quia exacerbaverunt eloquia dei et consilia altissimi irritaverunt, humiliatum est in laboribus cor eorum et infirmati sunt nec fuit qui adiuvaret.

Pro conclusione igitur Illustrissime princeps utor verbis Jeremie vij c. dum inquit Nolite confidere mendacii dicentes templum domini, templum domini est. Nolite igitur confidere in eorum mendaciis qui tibi falsis suadent racionibus quod Ferrarie existere Concilium generale
extitit illud ex supius actum ~~existit~~ Basilee fore tibi manifestissima racione narratum est. Subiciam quoque verba helie prophete posita Regum 3°. xviij. c. dum inquit Usquequo claudicatis in duas partes. Si dominus est deus

sequemini eum. Si aut Baal, sequemini eum. Noli ergo princeps excelle
tissime arbitrari licitum tibi fore in duas partes claudicare Ecclia enim
una est. Unde illa insolidum non nisi loco in uno reputari pot. inquit
Beatiss. Cyprianus xxiiii q. i. c. didicimus. Quia igitur Basilee reputa
ta illam sequamini. Cum impossibile sit pariter insolidum ferrarie posse
reputari. Ad laudem dei omnipotentis dei Amen. Scriptum die vi fe
bruarii 1439 Basilee

CONSPICIO PATRES OPTIMI hunc clarissimum virum
postquam inter omnem modum maturi ~~meditacione~~ per cunctatus — *meditacione*
est, se ipsum omnem clericali ordini devovisse ~~ex obedire~~ ne ad — *quo obrem*
illum illotis ut ita dixerim manibus accessisse visus fuerit. Clericum
clerus — unde ortum ipse clarus traxerit mea oratione declarare. Sciendum
igitur duo fore quibus mundus hic orbis gubernatur, auctas sacra pon — *Mundus orbis gubernator duobus modis*
tificalis et Regalis potestas xcvi. di. duo. de con. c. omnis anima.
Quanto aut aurum aliis metallis est preciosius tanto regia potestate
altior est ordo sacerdotalis. de ma. et obe. c. solite. xcvi. di. quis du
bitet et c. si imperator. Idem enim mediator dei et hominum sic ac
tibus propriis et dignitatibus distinctis officia potestatis utriusque decrevit
ut xpiani principes imperatores pro eterna vita pontificibus ~~et~~ ac — *indigerent*
pontifices pro cursu rerum temporalium imperialibus regibus uterentur. x. di. quoniam
xcvi di. cum adveniret. Pro humani aut redemptione generis de summis
celorum ad yma descendens mundi mortem tandem subiens temporalem
dei filius ihesus xpus. Ne gregem sui preciosi sanguinis gloriosi redemptum
ascensurus post resurrectionem ad patrem absque pastore desereret
ipsius curam beato petro apostolo ut sue stabilitate fidei ceteros xpiana
religione firmaret eorumque mentes ad sublimitatem operum succenderet de
vocationis ardore commisit. de elec. li. vi. Constituens enim mili
tantem ecclesiam ad triumphantis instar ordinare de conse. di. iiii. Ecclia
necesse enim esse dixit ut quemadmodum in ecclia triumphanti unus
est princeps cuius obedientie tota ipsa ecclia perfectissime est subiecta
s. deus. Unde illius ecclie capt di. de sa. unc. c. i. de voto c. i. li. vi.
Ita et toti ecclie militanti unum supremum principem s. papam esse voluit
cuius preceptis ad salutis necessitatem omnes obedire tenentur, ut in

extrauagant Unam sanctam quam refert glo. de here. clemen. ad nostram
Porro licet aplis omnibus regni celorum claues dederit cum pari quo
ad sacerdotalem ordinem ptate de pen et remis. c. Noua quedam
de summa tri. c. firmiter tamen quo in administracione iurisdiccionis quam pre
eminencia solum petrum dicatur ceteris ptulisse Unde dicit for
malis tex. huius autem summi sacerdocij sacramentum ita dominus ad omnium
officium voluit ptinere ut in beatissimo petro aplorum omnium summo
principe collocaret ut ab ipso quasi quodam capite dona sua velud in
corpus omne diffunderet xix. di. ita dominus. Considerandum autem nobis
est cur omnipotens deus eum qui cuncti ecclesie pferre disposuerat ancille
vocem pertimescere et seipsum negare permisit In quo quidem duplex assistit
racio prima Gregorij. hec ut is qui futurus erat pastor ecclesie in sua
culpa disceret qualiter aliis misereri deberet et ex sua infirmitate
cognosceret quam inter alienas infirmitates tolleraret sicut transumptiue
gratianus l. di. considerandum. 2a vero racio ambrosij hec quia cum
fidelior fuisset fuerit petrus. postquam fide se perdidisse defleuit ideo ma
iorem apud dominum gratiam reperit quam amisit scribit transumptiue gratianus l.
di. fidelior hec quidem petrus primus in nacionibus fidei posuit firma
mentum. ad tamquam saxum immobile totius corporis xpianitatis
compagem molemque continet Notum est enim in omnem italiam gallias
hispanias affricam atque siliciam siciliam insulasque interiacentes
nullos ecclesias instituisse nisi eos quos venerabilis aplus petrus aut suc
cessores eius constituerunt sacerdotes xi. di. quis nesciat Notum
est rerum omnium conditorem pro eo orasse ne ipsius ceteram suam in futuro
errare contingeret xxi. di. decretis. xxiiij q. i. a recta. Igitur decre
tum est ut quociens de fide dubitatur ad eius sanctissimam sedem ha
beatur recursus de bap. c. maiores xxiiij. q. i. hec est fides et c. quo
ciens ipse petrus apud dominum orans facilius auditur. tanto enim facilius
orantes sacerdotes exaudiuntur. quanto sunt apud dominum digniores i q. i. ipsi
sacerdotes eidem petro terreni celestisque imperij sunt iura commissa
xxii. di. c. omnes. Ex his notum est ipsum petrum vicarium ecclesie prefuisse.
quare non immerito ipse papa uniuersalis ecclesie episcopus appellatur. eiusdem
sponsus vij. q. vi. si quis putauit. de elec. c. ubi periculum § cetera
lxvi. Licet ipse papa humilitate motus eos acriter mordet qui eum vlis
ecclesie episcopum nominauit ex Gregorio trasumit gratianus xcix di. nullus. quis
scm ergo statim esse dubitet quem sancti petri sedes ad apicem tante dignitatis
attollit illa enim aut claros ad hec vestigia erigit aut eos qui eriguntur
illustrat xl. di. non nos. Unde fit ut in beati petri memoria sanctam sedem
aplicam honeramus xix di. in memoria. Qua ex re est. ut eius
Petri successores in imperialis iuris administracione succedant vacante

quidem aut negligente Imperio de fo. compe c. lic. Ex suscepto [lic.] nō ita
ecōuiso. de iudi. c. qualiter. ipē quid iusta subsistente causa Imperato
rem sine concilii aut aliusq assensu lite deponit. de re. iudi. ad aplice
li. vj. Ita etiam et Regem. xv. q. vj. alius Ita et Cardinalem ut nō.
casum in c. vno. de scisma. li. vj. lic. dubitauit hosti. de ele. ne resi
c. exgestis Ita et Epm. Not. glo. viij q. iij. p. principale. Vnde est ut
semp in conciliorum canonibus aplice sedis auctas patenter excipiatur
de elec. c. significasti xxv. q. i. §. his ita. Ipse enim neque a [toto] tanto clero
valet iudicari ix. q. iij. nec ab eius p̄t sinagogorum eadem. ca. c. ipi sunt
canones. Vnde dictum est maiorem esse Roman. pontificē quam concilii
auctem. Quidquid ut remissiue p̄transeam hic in locis tractatum
repio scz iiij. di. in istis xix. di. Anastasius xcvj. di. legimus.
xxv. q. i. confidimus. ix. q. iij. cuncta p̄mundi. xv. di. sicut sti.
xl. di. si papa. lxxviij. di. si duo contra fas. de cessi. pben. c. p
posuit xvij. di. §. hinc etiam xxi. di. Nunc aut. ij. q. vij. Ite Syma
chus. In hō aut venerandi Constan. concilii Nicene sacrosancta Ba
silien. concilii determinacōm me confusare profiteor. Ceterum et si etiam
in Nouo testamento maiorum et minorum sacerdotum discrecio. atque cre
acio ab ipso xpo exordium sumpsit. xxi. di. decretis. Eporum tunc
ordinacio ab ipo petro sumpsit inicium. pariter etiam primatu et ar
chiepor. lxxx. di. vbi primates et c. in illis. Olim enim ecclia per
omnes pbros coronam accipiebat gubnacōis xcv. di. olim. quod at
postea vnus clerus electus est. qui ceteris p̄poneretur hoc in scismatis
remedium factum est. Ne vnusquisque ad se trahens ecclam xpi. repu
taret xcvj. di. legimus. Et quod petrus ipē dum claues accepit.
nō se ipm sz ecclam suam in mortalem significauit xxiij. q. i. quod
cumque. In nouo aut testamento post xpm dnm a petro sacerdotalis
cepit ordo. quia ipi pmo pontificatus in ecclia dei datus est. xxi.
di. in nouo. Cum muctem Moysi dei vices gerente atque Aaron
Epo principatum assumpsit ut hec patent de peni. di. iij. §. in hec.
xxij. di. sacrosancta. xcv. di. esto subiectus. Notum est aut ipm
petrum Rome mortem ptulisse. ex eo ut ubi caput foret supsti
tionis. ibi caput quiesceret sanctitatis. et vbi principes gentilium habi
tabat. illic princeps ecclie moraretur. ij. q. i. bti petrus et paulus
ipi petro data est sanctitas et btissimi pauli vas electionis.
qui nō diuiso sicut heretici garriunt. sz vno tempore vno eodemque die glorio
sa morte cum petro in vrbe Rome sub Cesare Nerone. agonizans
conatus est. ita ut ab eo Roman. ecclam paciso sangwine martirij conse
crauit. Eandemque omnibus vrbibus vniuso mundo sua presencia. atque vene[ra]nda
triumpho ptulerit xxi. di. quamuis. Isti ambo sunt qui illam i hanc

Nō de ducte ppe

gloria prouexit sit gens sancta populus a domino electus Ciuitas sacerdotalis
Et regia per sacram beati petri sedem caput totius orbis effecta de elec.
fundamenta li. vi quemadmodum ergo petrus primus omnium apostolorum fuit
ita ecclesia hec suo nomine consecrata instituente domino prima facta est
et ceterarum caput iii q. vi. dudum. vnde dicit prohemium vi li. ineffabi
lem diuine prouidencie altitudinem in commibili dispositione hanc
vniuerse ecclesiis pretulisse. Et licet orbis vrbe maior sit xc iii di. le
gimus. tamen ob eius singularem excellenciam denotandam ipsa ad orbis
formata instar formata est ut enim vniuersus orbis . Ecclesie quinque patriarchales sedes de
priui. c. antiqua ita et vrbs ipsa Romana vnde ponit hostiensis de elec.
c. fundamenta li. vi. Vsus duos hoc designantes scilicet paulus vgo pe
trus Laurencius atque Iohannes. hii patriarchatus nomine in vrbe tenent
quare non immerito dicam Romanos propriis virtutibus vniuersum prouexisse promeruisse
Jeronimus Imperium ut ex Romanis transfert gracianus xx viii q. i. § Ex his / licet
autem omnes siue patriarchales et quauislibet ordinis dignitates Romana fun
dauit ecclesia Illam tamen solus deus ipse fundauit xxii di. omnes Inde dicitur
Sacrosanctam Romanam ecclesiam non ab apostolis sed ab ipso domino saluatore
nostro principatum accepisse xxii di. Sacrosancta. Inde etiam dicitur ipsam
Romanam ecclesiam nullis Conciliorum constitutis ceteris prelata ecclesiis. sed
Euuangelica voce domini nostri saluatoris xxi di. quamuis. Romanus postea
eius sedis primum petri apostoli meritum, deinde secuta iussione domini co
aliorum venerandorum auctoritas singulariter confirmando in ecclesiis tra
diderit potestatem xvii di. Concilia. Ipsa quedam sedes apostolica iubente
domino ex anthiochia vbi primum erat perpetuo per petrum ad Romanam
extitit translata ciuitate dicit tex. qui. si sunt le. c. p. venerabilem § ra
tione xx iiii q. i. c. Romana. vnde infert dominus hostiensis de elec. fundamenta
li. vi. Neque pontifices, neque conciliis auctore sedem ipsam apostolicam ad loca
alia posse transferri Concludi enim Romanusque pontifex Ius diuinum tol
anima lere non potest sed ipsum vsque ad atque sanguinem fuaze debet xx v. q. i. debeat
sunt quidem. hiis quidem fine facto itaut ex eius institucio atque auctas
priorum pontificum summorum alterius Romane ecclesie huic spectatissimo viro quod
vt in principio oracionis dixi clarit ordo procedit manifestante fuerit prosequit
luculent turpe et enim sibi erat Iur in quo versatus in primos auctores
ignorare
2a ps zc. Manifestissimum vobis esse censeo amplissimi patres beatissimi hunc virum
clarissimis ex natalibus, splendidissima ortum ducente inter omnes qui stu
retores diorum Italie ~~racones~~ existant, primum optime locum, post etenim ~~reconatus~~ officio in Retoratus
Bononiensi gignesco. Quod quidem aliis omnibus dignitate ac vetustate premi
net. vnde non immerito Bononia legum ~~lux~~ ac literarum omnium dixit glosator ~~mater~~ mater
nr appellari posse l. fi. C. de testa. et habetur de mag. l. i. quanto enim

quo melioribus dignioribus q[uam] p[re]est tanto ip[s]e dignior meliorq[ue] censet[ur].
dicit tex[tus] no[tabi]l[is] in auc. de sen. ciui. §. nos igitur. coll. iij. Cum aut[em] lic[et]
prout humanu[m] expostulat desiderium ex dig[n]itatis alterius additamento
cupiat decorari doctoratum meritissime postulat. Quemquid[em] ut
dignitate[m] p[re]excellente[m] e[ss]e cognoscat Justum fore duxi p[ri]uile[gia].
om[n]ia et attributa, que in varijs iur[is] partibus sparsa comperi enarrare.
pri[vi]legium doctor[um] — P[ri]mu[m] quide[m] illud est, ut nec torture subici possit, doctor q[ue]madmodu[m] eni[m]
armate militie milites torqueri Jura prohibent C. de quest. l. milites
Jta et pariter eos qui in sacra militant sap[ient]ia torqueri p[ro]hibitos censeo
Militant namq[ue] sacre sapie[n]tie insistentes qui gloriose vocis confisi mu-
nim[ine] laborantiu[m] spem vitam et posteros defendunt. C. de aduo. diu.
iudi. l. aduo[ca]ti Ceterum et casu aliquo torqueri p[er]misso reperiamus, id i[n] ce-
spale est, ut p[ri]us dignitate doctorali degradari debeant C. de male
et math. l. et si excepta. ibi subsidio dignitatis exutus etc. vbi est
tex[tus] singularis. circa quod gaudi[um] illud no[n] dignu[m] esse censeo, vt et is
qui ob p[ro]p[ri]etatem aliquod facinus doctorali milicia extitit denodatus
Rursus ad eandem iur[is] licite asp[ir]are no[n] possit, ut sim[i]l[ite]r determinat d.
Bal. C. de lib. et eo. li. l. ij. motus illius tante similitudinem decidentis
libertum delicto ex aliquo in s[er]uitutem reuocatu[m] amplius no[n] nisi ex p[ri]n-
2 cipis b[e]n[efici]o libertatem posse consequi. S[ecundu]m ut et q[ue]madmod[um] armati mili-
tes atq[ue] celestes dona[tiones] in genibus p[ro]hibent[ur] effunde[re] vt p[ate]t
p[er] C. de dona. int[er] vir. l. ij. ff. de testa. mili. l. miles ita
§. mulier. ff. de hijs qui vt indig. l. mulierem s[ecundu]m no. so. an[te]
i. C. de hijs de sepul. in no. Jta et hij quos sacre sapie[n]tie dicimus
militantes ut sint sim[i]l[ite]r determinat Hosti. in ti. de do. §. et cui d[...]
3 excepe. 3[m] ut quemadmodum armatus miles no[n] ultra quam[...]
q[uam] facere possit ff. de re iudi. l. miles Jta et militantes pericia
litterarum ut ibi determinat glo. 4[m] si egestate laborant discretes
8 et alimenta eis p[re]standa cogit p[re]tor ff. de var. in[ter]p. l ij §. p[ri]mus
dumus vbi est tex[tus] singularis p[er] que hec determinat Inno. 5[o]
4 furce p[ro] delicto etiam r[...] minus subiacendus est exemplo militis
veterani ac decurionis ff. de pe[n]a. l. moris §. iste fere C. e.
ti. l. honor. ff. de re mili. l. desertorem §. pe[n]a militum
6 vbi etiam no. glo. 6[o] ut in sibi debiti exactione pari cum dotis
exactione gaudeat p[ri]uilegio vt ex glo. l. i. ff. so. ma. ibi nota[n]t
A iur[is] v[ir]tutes Bar. atq[ue] Bal. A[...] hijs qui actu docent vrgente
necessitatis cum dom[o] edes p[ro]prias cogi locare, compelli p[o]s[s]u[n]t ut sim[ilite]r
determinat gul. C. de epis. et cle. l. decernimus ar. l. illius 2 l. ij.
C. de stu. liber. vr. ro. li. xj. 8[o] ex iniuria quamuis i[n] eu[m] illa

popularem dicimus oriri accusacionem ut alligant innuit Bal. ff. de iusti et iure l. ij. § publicum ar. tex. illius et prima de di. Ius publicum sicuta l. si quis in hoc genus C. de epi. et cle.
9 Nono qui ex eis nascuntur alijs quibuscumque bonitatis est equa
10 les incessibus sensionibusque preferimus. Decimo et absque aliorum
11 sumptuum oneris eos natos et ad magisterii gradum. Undecimo
assumimus et hoc ambo not glo sim C de aduo diuers iudi l iubemus — eum militi preferimus secundum communem morem maiorum sententiam quam quidem
verum fore, atque ea racione monstrari sum solitus, si certo cum tu o[mni]bus
est doctoratum ipsum dignitatem fore de mag. f. o. dicto milicia vero at — Not an milicia sit dignitas
minime est dignitas ut communis est morum maiorum sententia quam
triplici racione corroboro primo ex tex. fi. l. fi. C. de iurisdictione om-
iudi. ubi legislator copula diversitatis demonstrativam inter dignitatem
atque miliciam interserit. 2o ex tex. iusti qui mo. sui pa. po.
sol. § filius, ubi tex. sic dicit milicia vel consularis dignitate, profecto
autem si milicia dignitas foret militaria vel consularis dignitate
dixisset. 3o quia video libertum cui ad dignitatem omnem denegatum
ascensum ut l. i. et ij. C. de si. servus aut libertus. li. xo. militem posse
ff. de opibus. li. l. opis obligatus. Novissime vero in contrariam sententiam
me traxit tex. nullo iudicio meo unicus et singularis in aut. ut
li. matri et avie § reliquos. Ibi aut milicie aut studij dignitas etc.
qui in hijs verbis apertissime casum habet miliciam dignitatem esse
et miror casum illum nec hucusque a nostris patribus ponderatum. pla-
ne illum clarissimum esse eos milites, qui ad latus principis mis
assedendi ius habeant. Item eos qui milicia excercentes alijs preferunt
militantibus, claros et illustres que reddimus. et de primo est tex. sim.
C. de proximis sacrorum labor. l. i. li. xij. ubi consulatus nostre dignitatis
illustrat etc. De 2o est casus No. C. de offi. mag. militum l. pe.
ad armoniam. Postremo dubitacionem hanc ita determino ut in
doctoreis actibus doctorem militi, in militibus vero militem doctori
preferimus. Hinc est casus sim. C. de offi. vic. et prefecti l. in
civilibus. quid autem in indifferentibus sit non determino mine ad
presens mea oracio alteri ex his ordinibus iniuriam videatur inferre.
12 Duodecimo et si tabellionatus officio fungens prius fuerit publicus
fuit. post assumptum hunc gradum frustra conficere non cogitur et
si voluntarie confecerit prerogativa non gaudet. doctorali et primum
Not. glo. or. C. de aur. l. vulsus. 2m pz C. de tabel. l. ij. e. li.
13 C. de fals. l. si quis decurio. Tertiodecimo ipsi discipuli doctoris
seu persona semper sancta et honesta fidei videri debet quamvis honesta
sit ut et liberto in filio patris ac parentis dicat glo. or. ff. de obse. l. liberto

Quartodecimo ei ad principem accedenti quelibet et si clausa patet dete- 14
summa C. de offi. diui. iudi. l. sanct. Alibi enim dicit tex. sic enim re-
lationes doctorum libenter audiuimus ne ipsorum de causis uideatur auctas
si eorum eorum consulta veluti peratorum publice animo additis repellamus
Hec est pulcra lra. C. de ss. off. uitat. l. relationes. Quintodecimo 15
eius doctoris filius et si apostolice sedi in temporalibus fuit subsunt legitimat
imperator ut sin. determinat. d. tal. C. ne si propa. aut. hita. sic quod
in aliis sit antiqua semper et ut magna dubitatio. Sextodecimo eis et 16
extitit principis instar etiam ubi princeps moram traxerit velpocio ubi gaudet 17
C. de hono. vehi. l. i li. xi. Decimoseptimo summus princeps doctorem
amicum atque patrem in sin. prerogatiue signum appellat. C. cota. l. ex dum
C. de contrahe. et commit. l. fi. rursum. Decimooctauo et si lecture 18
usque ad annum xx^m operam dederit, eum comitem illustremque effici dicas
C. de profess. qui in ur. constan^na l. i li. xi. Decimonono vox in eis 19
vocatio scriptura non inde verbo fieri debet dicit tex. singul. C. de dign. tes
l. quotiens. li. xii. Vicesimo nec qui apud migratos fungentes offi- 20
cio famulantur ipsos licite per arms scrutari possunt, aut capiunt
ut eos personaliter in ius vocent C. de profess. et medic. l. medicos li.
x. Vicesimoprimo nec muneribus onerentur personalibus C. e. ti. l. 21
grammaticos C. de aduo. diui. iudi. l. neque et l. sancimus. Vice- 22
assignari simosecundo debet eis domus in publico ut facilius consuli possint prout
nec factum fuisse fertur Scipioni nas qui optimus a senatu
appellatus est ff. de ori. iur. l. ii. §. fuit post eos. Hiis aut
omnibus priuilegiis locus erit nisi is qui doctoratus dignitate ad- No. doctorem qui non gaudet priuilegio doctoris
eptus fuit et eadem et non gradatim ordineque solito promotus extitit
saltum quoniam per saltum promotus prerogatiua non gaudet doctorali dicit tex.
sin. C. de aduo. fisci. l. nemo vel nisi parentes eius vitali muneria
affecit quoniam a doctorali tunc debet deponi quemadmodum eo casu
miles militia degradatur ut dicit glo. sin. in l. i. ff. de
obsequiis

[...] in congregacione generali die veneris xviij decembris 1438 Basilee

De insignijs legatorum &c. per dominum Ludouicum de Urbe

Questio est per suppositam suspensionem pape Cardinalis cuius extat
legati de latere legacio propter suspensionem non exspirauit Ingredi
possit Sacrum generale concilium cum insignibus legati de latere
atque etiam eis uti. Et in hoc dicendum quod aut queritur in quantum
hoc possit considerata preminencia concilij generalis tantum et tunc arbi
tror quod sic. Et racio prima est quia concilium generale ecclesiam uniuersalem re

qui faciunt concilium generale

presentans faciunt singuli ordines ecclesie ibidem conuenientes. qui ex
eo quod ibi conuenient, non tamen iurisdictionem voluntariam et territorium
exercabilem amittit de offi. le. c. Nouit in glo. de preben. c. statutum
in glo. penult. li. vj. et est tex. ff. in l. ij. de off. proconsul. sicut
nec amittit ipse papa qui iure pape presentis solum presente Lugdunensi con
cilio deposuit exigente iusticia Fredericum ut in c. apostolice de re
iudi. li. vj. Ubi hoc ex textuali suprascripcione probatur. qui etiam
in uniuersali Lateranensi Synodo iure pape presentis eadem Synodo sollu
suadente in foro anime uniuersalem potestatem exercuit eorum omni animas
vincat peccatorum absoluens qui manus porrigent adiutrices in subsi
dium passagij terre sancte ut continetur ex vag. Lateranensis concilij quod
transferunt ostie et so. an. m. no. m. c. ad liberandam de iudicis ac id.
de sepul. cle. dudum ij. q. i. c. scelus. xxiij. di. c. in nomine domini xi
q. iij. in c. Theugaldum iij. q. v. in c. accusatoribus ad fi. pariter
quoque nec amittit usum insignium quilibet in gradu suo Cum enim
ipsi omnes concilium facientes uniuersalem ecclesiam representant honestum et
honorabile est ut representetur per omnes in ornatu et insignijs proprijs duplici
tempore primum ut huiusmodi concordie ornatu atque decore gaudeat ecclesia
et glorietur in membris suis. ad hoc tex. notabilis. xvj. q. iij.
in c. archiepiscopus. 2o quia conuenient sacerdotibus ornare dei templum
quod est ecclesia honore congruo atque etiam ut cultu ornato aula dei
resplendeat dicat tex. ad propositum notabilem lxxxvj. di. c. pulchra
etiam liberalitas & hec magis necesse est temporibus nostris ne decus
matris nostre ecclesie que hodie procdubio videtur miserabiliter conculcari
minuatur sed magis cumuletur ac amplificetur dicat tex. de conse.
di. i. in c. vasa. ad idem xxv. q. ij. Quodcumque ecclesia quippe parens
nostra est unde eius gloria eius honor est et eius filij in ea representata
comparcant insignibus ornati & sapientes ad hoc tex. xcv. di. in c. esto
subiectus. Et in ducto consilio que de dignitatibus c. generalis ibi dum inquit
filiorum decus et gloria multo maior parentum laus erit atque erit sue
magne leticie causa &c. Ceterum cum in conspectu representate ecclesie appa
rent singuli ecclesiasticorum ordinum insignibus suis ornati ipsa mater
uniuersa ecclesia que ex multis concordi [...]ositate collectis unae
vij. q. i. c. Nouacianus xxiiij. q. i. in c. loquitur de sum. tri. c. firmiter

gl. vno de conse di. iiij. iij c. quod Jn decore ac ornamentis suis
ornata dicatur comparere varijs quidem secundum varietate ordinum et hoc
est quod predixit propheta eximius dauid de ecclesia loquens astitit
regina a dextris tuis in vestitu deaurato circumdata varietate
sibi ergo ipsi in iniuriam fecerit mater ecclesia si ex multis in vnum collectis
non patietur permitti reputare se in varietate ornamentorum atque
insignium cohencium particularibus membris suis quod quidem presumendum
non est vt no. inquit tex. notabilis de elec. feu. c. i § sed diuersum Ecclesia
cultrix et auctrix iusticie non patitur aliquid contra iusticiam fieri in se
fieri vel in alterum postremo etiam ad hoc est racio quia videmus
quod cum episcopus qui est corporalis ecclesia ut 7 q. i. in c. scire debes obiecerit
vii q. i in c scire debes compareret in conspectu populi vbi predicet verbum
dei illum vicijs purget atque virtutibus illustret, debet comparere in in-
signibus pontificalibus cum mitria scilicet et baculo, hoc est quod dicit
glo. notabilis de conse. di. i in c. nullus episcopus et in c disciplina xlv
di. hoc arguens ex tex. ibidem pari igitur racione dicendum est quod cum ecclesia
vniuersalis ex multis in vnum collecta certo loco reputata ad predicandum orbi
viam salutis et morum reformatorum populo xpiano comparere debet ornata
in membris suis atque insignibus decorata que sunt membra singulis
coherencia ad hoc ut verificetur verbum psalmiste. Astitit regina a dextris
tuis in vestitu deaurato circumdata varietate. Aut queritur vtrum
hoc possit considerato scilicet quod post personalem suspensionem apostolica
sedis hic esse censetur et tunc etiam dicendum arbitror quod sit presup-
ponendum tamen quod licet fere fatendum sit exercicium atque potestatem ad
ministracionis sedis apostolice apud concilium hoc esse. Ita quod non apud papam propter
suspensionem tamen ipse sedes apostolica vere hic non est sed reputatiue. Hoc autem
probatur, quia vere illa est apud papam licet sine exercicio et auctoritate sue
administracionis. Vnde inquit Jmo. ibi esse limina beatorum apostolorum vbi est
papa etiam extra Romam de im. im. in c Ego N. Spe. quoque de legati
in ti. de legato § fi. finitur vsi. Jtem aduentu, inquit quod ibi Roma est
vbi est papa xciij. di. in c. legimus versus finem ibi quoque sedes apostolica
est vbi papa de priui. c. cum dedulus li. vi in glo super verbo sedem vacante
Cum ergo vere sedes sit vbi papa licet sine exercicio quia suspensus
necesse est ut vere hic esse non possit. Sed reputatiue. et hoc tex.
optimus xxiiij. q. i. i c. didicimus ibi dum inquit. Ecclesia vna est que
vna et intus esse et foris esse non potest Si enim apud nouacianum est
apud cornelium non fuit etc. Stet ergo tunc quod Vtrum cum apud vere in
sedes apostolica est reputatiue vel licet vere cum exercicio et administracione ipsius
legatus apostolice sedi vti possit coram illo legacionis insignibus vt cruce
et similibus si qua sunt Et in hoc dicendum quod aut id apud que est vere in- tunc

vtitur ex priuilegio sin(gulari) insigniis ap(osto)lice dignitatis vt equo albo veste
rubea (et)c. Et tunc legatus in conspectu illius vexillo crucis crucis
seu alijs insigniis non utetur Iste est tex no(tabi)lis in c antiqua (de) privi-
de priu. Et huius est ratio quia representat tunc tal(is) in omnibus insigniis
p(a)p(a)m predictum quemadmodum (ergo) apud p(a)p(a)m portas urbis legatus in
gressus deponit insignia ut est expressum in l si ff de off p(ro)con
vt no(tat) spe(culator) in ti de legato v(ersicu)lo p(ar)all(e)lo Ita pariter nec utetur ap(u)d
illum qui in insigniis omnibus locum tenet p(a)p(e) Cum ea debeat p(re)
rogatiua honorari qua is cuius locum t(enet) ad hoc tex optimus
xciij di in c puppimus ibi dum dicit tunc enim sicut illius locum
tenens honorabit(ur) (et)c. Aut legatus reperit se in conspectu eius qui
non vtitur insigniis summi pontificis et ambo pares sunt dignitate
quia ambo legati de late(re) et tunc alt(er) in alterius conspectu legationis
insigniis vti potest hec probat(ur) p(er) tex opti(mum) et aptissimum in l i ff
de off proconsul vbi p(ro)consules etiam in aliena prouincia vtuntur
insigniis proconsularibus Ita igitur et legatus vnus de latere in al
terius prouincia vtetur legationis insignia cum sit equipatus legatus
proconsuli de off le c ij li vj et illam l i ad hoc allegat Ost(iensis) ut
li pen c i ad hoc etiam quod videmus in simili archiep(iscopu)m in aliorum alieno
territorio ex exemplo uti posse ante se vexillo dominice crucis
de priuile clemente archiepiscopo. Aut comperit se legatus de latere
in conspectu alterius se(dis) ap(osto)lice representatur s(ed) minoris eo quia ille
legatus natus seu missus, alius vero in eodem loco legatus de late(re)
et tunc minor coram legato maiori et sic honorabilius ap(osto)licam
sedem representante, deponit insignia; sicut enim maioris amplioris ho
noris prerogatiua letatur sic ampliori vtitur auctoritate de off le
c i li vj. Hoc aut(em) probat tex de offi le c volentes et ad hoc dec
talem illam allegat spe(culator) in ti de legato v(ersicu)lo Sequitur v(ersicu)lo Iste no(tabilis) q(uo)d le
gatus de latere Justum enim et dignum est ut minor p(re)sertim in maioris conspectu
insignium vsum amittat/ Ex quorum delatione maiori que eidem
uti valet inferretur iniuria ad hoc tex xxj di in c denique xcv
di in c etiam de conse di ij in c cum ad celebrandas xxvj q vj
c inistre. Et plene no(tat) bar ff de damp infec l quarta § si ea
vicinum, et C de palatinis sacrarum largitionum l inclyt li xij Est
enim potioris gradus in gradibus ab inferiore reuerentia exhibenda
C de offi vic rec prouincie l potiores cum similibus Nunc igit(ur)
ad propositum intendendo tu apud sacrum Concilium representet(ur) ap(osto)lica sed(es)
siue insigniis ap(osto)lice dignitatis cum sit in sede in ipsa Synodus
considerata (pro) incorporenum et sic vestrorum insignium vsum non recipies
ut ex ore rei euidencia demonstrat(ur)/ Vnde est ut legatus de latere

ipius apostolice sedis. In cuius conspectu legatorum insigniis uti possit per
tex. dicte l. i ff. de off. proconsul. et dicti c. antiqua ubi a contrario
sensu littere casus est ut supra deduxi. Nec refragatur quod cum plenius
et potencius representant apostolica sede in concilio generali quia in administra
cione populi commoda. Igitur legatus minus plene representans non
debet uti in cuius eius conspectu insigniis. sicut nec legatus minor in conspec
tu legati maioris. Et sic plenius sedem apostolicam representans ut not. spe.
in loco preallegato per dominum et volentes. Quia respondeo quod maior
ratio diversitatis est inter hos casus. In casu enim dicti c. volentes igitur
legatus minor non utitur insigniis in conspectu maioris quia nec
etiam utitur eo presente exercitio iurisdictionis et sic frustratur omni legationis
effectu ut in dicto c. volentes [struck] Et legatus de latere non privatur exer
cicio sue iurisdictionis in conspectu concilii ut supra dixi. et de facto
vidimus practicatum in persona Reverendissimi patris domini Car. Sancte Sabine
Preterea ad hoc ut quis in conspectu maioris prohibeatur uti insigniis
dignitatis non consideratur maioritas exercitii in iurisdictione. sed solum quod ille
maior uti possit plenius et maiori dicte insigniis ipsis quam minor,
quia tunc minor uti non debet. hoc probatur per tex. in dicto c. antiqua
§ deinde dicte. ubi dicitur quod tunc patriarcha in conspectu legati de
latere prohibetur uti vexillo dicte crucis cum ipse plenius et potentius
patriarcha uti potest insigniis apostolice dignitatis. ubi autem ita uti non
potest, tunc patriarcha utitur etiam in conspectu suo et tamen est etiam quod quo
ad exercicium iurisdictionis legatus de latere habet maiorem potestatem patriarcha cum
post summum pontificem maiorem potestatem omnibus habeat in provincia
sibi decreta ut in c. si abbate de elec. li. vi. ff. de off. proconsul.
l. et lo. Preterea ratio quare minor in conspectu maioris uti non potest
insigniis quibus alias uti posset, ad quod ipsi maiori competentibus
illa est. quia videretur obfuscari preeminencia maioris atque sibi iniuria
fieri si in conspectu suo alius minor insignibus quibus ipse utitur
Et quia apud plebem imperitam insurgeret confusio et forte non cog
nosceretur quis maior foret. Et hac ratione decisum est eos inferiores
quibus ex privilegio concessus est usus insignium maioribus pertinencium
in maiorum conspectu illis plene uti non posse sicut utuntur cum ma
iores absunt ut in c. ut apostolice de privile. li. vi. Et hec etiam est ra
tio quare in conspectu pape cessat usus insignium legatorum ut in dicto c.
antiqua excepto tamen singulari in l. unica C. de honoratorum vehicul.
li. xii [struck] Et ubi is qui maior est preeminencia exercitii iurisdictionis
et dignitate insigniis uti non potest non tamen ut est sacrum concilium propter
incorporalitatem ipsius ut predixi. Certe tunc legati de latere in conspectu suo
uti possunt quia cessant ille rationes quare non utuntur coram papa

qui velud unus homo eis uti pot. Ultimo concludo cum tex ad ppositum singulare in l. iubemus C de ppo sa cubicli li. xij. ubi datur doctrina singularis. s. q existentibus in pemimentia dignitatis licitum est uti insigniis ex quibus eorum honor impletur, et nullius insurgit lesio. Ita igitur in pposito considerato q ex delatione insignium in psona legati eius honor impletur et sancte Synodi lesio no insurgit. Cum ipa ex eius incorpalitate illis uti no valeat ut pdixi. Et sic non sit honoris sui obfuscatio si alius utatur, quis sit ut legatus de latere valeat illis uti per tex aptissimu ut in dicta l. fi. hec et inferiora ff. subiciens determinationi et correctioni huius sancte Synodi Basilien.

Illud tn ne obmittendum q si sancta Synodus stante ppali suspensione unum ordinaret vicesgerentem ppe cum omnimoda ptate et gnter talem qui uti posset ppalibus insigniis, tunc legatus de latere sc. aplice locum ingressus ubi ille foret deponet insignia tunc enim sibi vendicarent locum rationes que in ppa sup posite sunt. Item quia vicegerens psidentis p unisitate electus hiis prerogatiis ac immutatibus utitur quibus is cuius vices gerit C ut dignitatum ordo servetur l. fi. li. xij. qua ad hoc eleganter pondat bar in l. filius et l. vicarius ff. de legationibus, ppt suspensionem non exspirasse legationem manifestatur quia si non p morte ppe finitur legatio ut est expssum de offi le. c. ij. li. vj, multo minus psuspensione quam non nisi q psuspensione p ppe obitu omnis ppalis ptatis administratio ad Concilium ac congregatum devolvitur et sm^r determinat arch^{di} xl. lxxvj. di in c porro. Nec etiam ego illud obmitta q et ipum gnale concilium post ppalem suspensionem legatos antea creatus no dz sine evidenti causa revocare prout in simili concludit Osti. de penite. et remis. in c. cum ex tris et Specu in dicto §. finitur. vs. si. h. in gn glosa in dicto c. ij. de offi lega. li vj. dicentes. Cetum cardinalium ad quem se vacante gravi necessitate urgente omnis incumbit ppalis administratio ut in c. ubi periculum §. idem quoque de elec. li. vj et in cle. ne Roman de elec. Et quod plene not de sas. c. uno li. vj. et p Osti. de pen. et remis. c. cum ex eo revocare non debet legatum aplice sedis nisi ex magna et evidenti causa. Est enim legatus ppe aplice sedis legatus ut not glo fi. in dicto c. ij. de offi de le. li. vj. sedes vero aplica nunquam moritur de Rescript. si gratiose li. vj. xij. q. ij. c. liberti.

Fortificatio premissorum p dnm Ludovicum de Romar.

Dicitur ad usum premissa quod quedam sunt insignia presidentis denotativa iurisdictionis, et baculus pastoralis de quo in c. 1 ad si. de sacra unc. collocatio cathedre ubi ius redditur et istis non potest presidens seu legatus uniri uti in loco sue iurisdictioni non subdito et hic ad hoc allegetur Nicholaus textus est quod in cle. una de fo. compe. per locum a spali in c. cui episcopus de offi. or. li. vi in c. luminoso xviii q. ii ibi nec audeat ibi episcopus cathedram collocare 2º ad idem tex. in c. extirpare de auctoritate et usu palii ubi expressum est metropolitanum usum palii in quo pontificalis officii plenitudo cum archiepiscopalis nominis apellatione confertur ut in c. nisi spalt et c. cum sit etc. ti. extra propriam provinciam habere non posse; ad idem quod habetur de remi. ad supplicationem quod probatur in l. i. 2 ii C. ut ne in liceat sine iussu principis signa imprimere rebus quas alius tenet et xvi q. vi c. consuetudo in glo. sensu iurisdictionis. Quedam vero sunt insignia que ubi est expressum in alterius re uti non posse insignia denotative domini seu iurisdictionis. Quedam vero sunt insignia denotativa dignitatis ut rationale quo episcopus utitur de quo xxxvi di. in si. item mitra de qua xxi di. cleros; et uti uti potest illis in loco eius iurisdictioni non subiecto ut in superioribus demonstratum est et ultra premissa not. glo. ii in dicto c. extirpare; quedam sunt insignia denotativa utriusque s. iurisdictionis et dignitatis et istis uti potest quis in loco sibi non subdito sine iurisdictione exercitio idest in actibus annexis solum ordini et dignitati non autem iurisdictioni ut not. glo. in dicta cle. archiepiscopus; istis autem uti potest ubi ipse dignitatem eam cuius insignia ut ibi obtinet, licet non actu exhibite et quia in alieno territorio est. Et ubi dignitatem illam nec habitu nec actu tenet, ut quia exspiravit tunc insigniis dignitatis illius uti non potest ne videatur reputare id quod non est alias etiam gravissime puniendus est ad hoc licet nichil allegetur tex. est ad propositum notabilis in l. ita si quis ff. quod debitus de fals. dum inquit qui se promiscue gessit et illicitis usus est insignibus pro commissi qualitate gravissime puniendus est etc. Et illam l. dedat d. bar. in l. qui sub pretextu C. de sacro sancte eccle. Cum igitur per interitum in locum synodi generalis legationem depravat ut est expressum in l. si ff. de offi. proconsul. cum aliis allatis quod est, et amplius legationis insigniis non utatur per premissa. Ad hoc respondetur quod et posito quod legatio exspiraverit per ingressum in locum synodi ad quem translata est propter suspensionem papalis administrationis quod tamen non conceditur per supradicta Nicholaus adhuc in ipso ingressu legationis insigniis uti potest. Et hoc quia donec legationis gesta non t noverint tenuit propositi conspectum se putans remanet penes eum reliquie legationis et recens legationis memoria, que operantur facultatem delationis insignium

in ingressu. Et hoc primo tex notabilissimus in simili in l. fi. ff. de decurio. ubi expressum est eum qui desiit esse decurio ob memoriam pristine dignitatis et privilegio potiori quo gaudebat cum actu decurio foret sic ut torqueri non possit. 2° ad idem notabilis tex in c. 1. de vasal. qui cont. constitucionem lotarii in l. usi. feu. ubi est expressum eum qui feudo renunciavit et sic vasallus esse desiit olim suum dominum in nullo offendere debere ymo si offenderit iudicari qui dominum offendisset ob memoriam prioris domini. Ad idem ff. de quib. l. omnis § servus. 3° ad idem tex no. ff. ex qui cau maio. l. ab hostibus § sed et qui simpliciter. ubi expressum est legitum qui causa rei publice absens fuit reversum non statim desinere gaudere immunitate legati gessa sed eadem gaudere infra modicum tempus infra quod saltem sarcinulas distemponat et sic pariter etiam infra ad tempus quo se totaliter ab officio legationis absolvit sive administracionis gesta narrando se pp̄ali conspectu putando. Sed et quarto magis ad propositum accedat tex notabilissimus in dicta l. fi. C. de ppo. sacri cubiculi l. xii. ubi expressum est in memoriam pristine dignitatis illis qui fungebantur officiis de quibus ibi uti posse eius officii seu dignitatis insignibus cum ex eorum delacione ipsorum honor impletur et alterius lesio non insurgit. Et si dicatur quare ergo hoc in legatis de latere non permittitur cum ipsi ingressi locum ubi est princeps insignia deponunt ut in dicta l. fi. ff. de off. proconsul. Respondeo hoc respectu summi pontificatus fore quia videretur obfuscari preeminencia maioris atque sibi iniuria irrogari si in conspectu suo alius minor insignibus utatur quibus ipse uti valet. Et quia apud plebem imperitam insurgeret confusio. Nec forte cognosceretur quis maior foret et hac racione decisum est quod inferiores quibus ex privilegio concessus est usus insignium maioribus pertinencium in maiorum conspectu illis plene uti non posse sicut utuntur cum maiores obsunt ut in c. apostolice de privile. li. vi. Et ubi is qui maior est preeminencia et eciam iurisdictionis in dignitate insignibus uti non potest neque valet ut est sacrum concilium ut est propter ipsius incorpalitatem ut predixi. Certe tunc olim legati de latere ingressu propter recentem memoriam pristine dignitatis in conspectu sinodi uti putant pro premissa quia cessant ille raciones quare uti non potest coram papa qui velud unus homo eis uti potest ut predixi. Item quia ipsorum honor impletur et synodo que illis uti non valet iniuria non infertur ut dicta l. fi. C. de ppo. sacri cubiculi. Cum ergo legis racio supposita istam decidat questionem. Insigne vero dominice crucis de necessitate iurisdictionis non fore est aperte expressum in dicta cle. archiepiscopo ubi dicitur

pontificem etiam in locis exemptis uti posse vexillo dominice crucis
Non autem posset si foret insigne iurisdictionis denotatiuum ut in dicto c.
luminoso cum pallacis probatur etiam in dicto c. antiqua § dominice
ubi patriarche permissum est ubique uti crucis vexillo quod minime
posset si iurisdictionis non autem dignitatis foret denotatiuum [illegible] in dicto
c. Cum episcopus cum allatis. Postremo demonstratur etiam hoc in c.
ad hec de aucto. et usupa ubi decisum est archiepiscopum mortuum debere
cum pallio sepeliri et huius non est alia ratio nisi memoria pristine
dignitatis. Cum etiam sit probitum in eo fuisse dignitatem dissolu
tam. Notatur etiam hoc de postul. prela. c. bone. el. secundo. Hec suffici
ant ad responsionem que submitto catholice ecclesie correctioni.

Sed et videndum est quare usus inoleuit legatum de latere aliosque pontifi
ces uti hoc insigni delationis dominice crucis Et quidem prima qualis
racio esse potest ea quam reddit tex. ad propositum not. in autentico de mona
chis in § illud igitur dum inquit. Adorandum autem dicimus veneranda
et venerabilem vero crucem illa enim nostre salutis est signum, ad idem
de consecra. di. iii c. crucis 2a vero magis specialis illa est scilicet quia ut
inquit in sibi lra de relig. et ve. sanc. cle. una. cuius ymago frequencius
conspicitur eius memoria strictius ac firmius conseruatur c. de sta
et yma. l. ii. Unde inquit greg. quod igitur introducta est ut intue
cohiam xpiani mortui sepultura ut quociens illius proximi ad
sacra loca conuenerint ipsius quoque aspexerint sepulturam sic
recordentur eius et pro ipso domino preces fundant inquit tex. xiii
q. ii in c. cum grauia. Eadem etiam racione dicimus introductum
fore usum ymaginum sanctorum sed ut ex eis in illorum qui figurantur
memoriam et recordacionem transeamus et sic ipsos plenius
recordacionis ueneremur. Inquit lra de consecra. di. iii. in c. venerabiles
Ista igitur legatus seu pontifex gestat ante se dominice crucis insigne
ut saluatoris nostri eiusque passionis sit apud ipsum crebra recordacio
que in eo magis quam in alio pluri ex causa magis debet fore continua
primo ut quo transit magis in memoria redemptoris eo amplius
apud deum pro xpianorum salute oraciones effundat, ne alias nulla
utilitas sit insigne xpi dum omnes descendunt in corrupcionem
Hec enim est officium presidentis ecclesie ut pro populo orat ad deum.
Unde inquit tex. iii q. i in c. nulli dubium. i q. i in c. ipsi sacer
dotes pontifices pro populo apud deum orant ut sic pabulis eius
peccata deleant atque consumant, hoc ipsum facit Moyses nomine figura
pontificatus inquit enim tex. xxxvi di. in c. sequitur mult xxi q. iii
in c. porro quid facit Moyses ad bellum non vadit sed orat et dum

oret vincat populus, dum orare desinit vincatur et fugatur. 2a quidem causa est ut per signum
crucis videntes obedienciam et humilitatem salvatoris, ipsi quoque ad humilitatem et obedienciam
instruantur, multa enim pertulit salvator noster, ut nos doceret paciencie et hu
militatis exemplum xc iij. di. c. dominus noster. Cum enim sciat se quibusdam fore
prepositos non moleste ferant aliquos sibi esse prelatos, ymmo obedienciam
exigit quam ipsi exigunt alijs ipsi dependant velud discipuli mitissimi magistri dicentis
discite a me quia mitis sum et humilis corde. Mt. xi°. transumitur ij. q. vij.
c. qui scit se. unde et inquit rex in nichil fore quod humilitate splendidius
in pontificali cernatur refulgeat. c. di. c° cont. mora, ad idem C.
de episcopis et cle. l. si quis in hoc genus. Hoc quoque in persona apostolorum ipsos mo
nuit xpus salvator noster. Luc. xxij. et Mt. xx. transumitur ix. q. iij. c.
nullus primas. xc iij di. c. dyaconi dum inquit, sed qui maior est in vobis
fiat sicut minor. et qui precessor sicut ministrator etc. Ecclesiastici vero
xxxij. dicitur Rectorem te posuerunt noli extolli, Esto in illis quasi
unus ex ipsis etc. 3a causa est ut habentes recordacionem frequenter exi
visse redemptorem nostrum de loco sancto suo, mortem quoque subivisse
temporalem, ut salvum faceret populum suum ipsi quoque eius exemplo docti
parati inveniantur, ut cum expedit animam suam ponere pro ovibus suis
nec mortem subire metuant temporalem, Cum in persona apostolorum moniti nos
catur a salvatore Mt. x°. dum inquit. qui non accipit crucem suam et se
quitur me non est me dignus etc. eos instruens ut ad instar sui non
fugiant cruciatus pro populi sibi commissi salvacione. Crux enim a cruciatu
dicitur, Iuxta illa ij. q. j. c. nulli dubium. Si hoc non agunt nomine
boni pastoris perdunt cuius est animam suam ponere pro ovibus suis. Io. x°.
transumitur de renunc. c. nisi cum pridem xxiij. q. iiij. c. tres personas
etc. quod nos. hoc ipsum fecit Moyses tunc cum israhelitici populus cum ante
oculos dei pene inrecuperabilem contraxisset offensam se adversus impetum
dei irascentis opponens ait domine aut dimitte eis hanc noxam
aut si non, dele me de libro tuo. Exod. xxxij. c. Et transumitur xl. v.
di. c. disciplinae de pen. di. ij. § oppo. xxiij. q. iiij. c. quod culpatur
Idem fecit david sanctus rex. qui angelo plebem suam feriendo se opposuit
dicens ego sum qui peccavi, grex iste quid fecit fiat manus tua in me et in domum patris
mei. primo paralip. xxj. c. transumitur de pe. di. iij. § illud non hoc est
quod pontifices ponere instruit beatissimus gregorius vij. q. j. § cum vero dum
inquit cum vero non prelatorum tantum, sed totius ecclesie salus queritur, fideles impugnatur,
necesse est ut ex adverso ascendant, et in die belli se ipsos ut murum opponant
pro domo domini et animas suas ponant pro ovibus suis ut exemplo sue passionis
attendant quos sermone doctrine divinitus confirmare non valent etc. ad idem
xlviij. di. sic rector xxiij. q. viij. c. convenior. Quarta causa est ut aspicientes
continuo xpum, se ipsum posuisse pro nobis in salutifero ligno crucis memorentur
se non sibi ipsis, sed xpo vivere, et sic nostra quiete obmissa saluti populi sui
consulere dicente apostolo ad Corin. ij. quinto. c. et transumitur viij. q. j. c. in scripturis

·si unus pro omnibus hominibus mortuus est ergo omnes mortui
sunt Et pro omnibus xps mortuus / superest ut qui vivunt iam non sibi
vivant sed ei qui pro ipsis mortuus est et resurrexit / Si ergo unigeni
tus patris pro explenda communi utilitate de secreto patris ad pub
licum nostrum egressus est Nos quanto magis quietem nostram post ponere
debemus saluti proximorum / quies itaque nobis ex corde appetenda
est et tamen pro multorum lucro aliquando post ponenda etc. Ex hiis igitur
declaracionis huiusmodi effectibus liquido innotescit insignia huiusmodi de
notativa sui dominii minime fore / Sed indicativa humilitatis atque obedie
supplicacionis ad deum pro omnibus suis atque exinanicionis pro se
ipse pro populo suo et sic absordum non fore ut pontifices atque
Cardinales legati de latere qui in titulis eorum vice funguntur episcoporum
sedium quod Jo. in no. in c. uno de maio. et obe. li. vi. eadem insigni
uti valeant iuxta canonicas sanctiones etiam in loco ubi iurisdictionem
exercere non valent //:

Munusculum Regale

COGITANTI cogitanti Serenissime princeps aliquod venerabile munusculum offerre maiestati tue, Cum offerendi realis non sit in facultas nullum aut offerre posse gracius estimavi eo quo plurima in tue maiestatis curia contenciones sedabuntur Inter est enim rei publice atque tue maiestatis privatas sediciones non adesse cum in hiis res publica atque regalis maiestas plerumque versetur ff. de captiuis l. si quis ingenua § in ciuilibus. habes enim in curia maiestatis tue plurimas nobiles probatasque personas prout principes conuenire censet Sacratissimus legislator C. de testamentis l. omnium inter has plurimum contencio nascatur que earundem in consessu consilioque reddendo prior aut posterior esse debeat. huic igitur rei ad honorem tue maiestatis atque ad sedandum tue curie contencionem determinacionem imponere cupiens sic incipio.

Duo sunt quibus principaliter hic mundus regitur

Duo fore quibus principaliter hic mundus regitur scilicet auctoritas sacra pontificalis ac regalis potestas xcvi. di. duo sunt de ma. et obe. c. solite. de censi. omnis anima. Sacerdocium autem diuina ministrans, Regia vero potestas humanis presidens ac diligenciam exhibens, vt in auctentica quomodo oportet episcopus in principio Idem enim mediator dei et hominum Ihesus xpus hiis distinctis dignitatibus officia potestatis vtriusque decreuit et et xpiani Reges pro eterna vita pontificalibus indigerent, et pontifices pro cursu temporalium rerum regibus vterentur xcvi d. cum ad verum. x. di. in c. quoniam. Vnde non inmerito dicit tex. principes seculi non numquam intra ecclesiam potestatis adepte culmina tenere vt per eandem disciplinam ecclesiasticam muniant, et quod non praeualeant sacerdotes efficere per sermonem doctrine potestates hoc impetrent per discipline terrorem. Vnde cognoscere debent principes seculi se debere esse reddituros racionem deo propter ecclesiam quam a xpo tuendam susceperunt xxiii q. v. in c. principes. Nec mirum si huiusmodi labores pati eos necesse sit Cum magis religionibus quam officiis et laboribus corporis vel sudore scire debeat eorum rem publicam contineri dicit tex. xxiii q. viii. in c. tributum §. omnis.

Primus secularis princeps est Romanorum Imperator

Horum autem principum secularium primus est Romanorum Imperator quod quidem primo manifestatur auctentice tex. in c. ad apostolice de re. iudi. li. vi. qui inter quoscumque principes seculares Romanorum Imperatorem dicit esse principem. Secundo vero probatur racione hac, quanto magis quis maioribus seu dignioribus preest, tanto maior ipse et dignior esse censetur dicit tex. in auctentica de feu. ciui. §. nos igitur coll. viii. de Rescriptis statutum li. vi. Vbi glo. in verbo Canonicis allat concordantem Sed ipse vt tex. Imperator vrbi Romane preest que ceteris omnibus dignior esse dinoscitur ut proxime demonstrabitur. Igitur ipse ceteris est dignior

Vrbs Romana ceteris dignior probatur

vrbem autem Romanam ceteris esse digniorem ex pluribus demonstratur Primo ex tex. in l. nemini C. de consulibus li. xii. et Insti. de satis dationibus

ff. si C. de ne. urbe ciui. l. i. ff. h si que qui Romam caput orbis
terre appellant Nemini aut venit indubium Caput ceterorum sui partibus
dignius ac nobilius fore ff. de religiosis l. cum in diuersis, 2° patet ex
tex canonis beati Petrus et Paulus. ij. q. vij. sic dicente Notum est
aut in urbe Romam que principatum et caput obtinet nationum pe-
trum martirium pertulisse, ex eo ut ubi caput erat superstitionis illic
caput quiesceret sanctitatis. Et ubi princeps gentilium habitabat illic
princeps ecclesie moreretur. 3° ex tex. xxi di. in c. quamuis sic dicente
ipsi Petro data est societas eius beatissimi Pauli qui non diuerso sicut
heretici garriunt, sed uno tempore eodemque die gloriosa morte cum Petro
in urbe sub Cesare Nerone agonizans coronatus est. Ita ut ambo
Romanam ecclesiam pretioso martirio sanguine con[secra]uerunt eamque
quibus omnibus orbibus uniuerso mundo sua presentia atque suo venerando
triumpho pretulerunt. 4to ex tex. in c. fundamenta de elec. li. vj. sic
dicente Petrus et Paulus isti ambo sunt qui illam urbem in
hanc gloriam perduxerunt ut sit gens sancta populus a domino electus
Ciuitas sacerdotalis et Regia per sacratam Petri sedem caput totius
orbis effecta, quemadmodum ergo Petrus primus omnium apostolorum fuit. Ita
ecclesia tunc suo nomine consecrata prima facta est Et ceterarum caput
dicit tex. no. iij q. vj. dudum Summi enim pontificatus apicem apud
Romanam urbem esse Nemo est qui dubitet, dicit tex in auctentico de
ecclesiasticis ti. in prin. et in auctentica ut ecclesia Romana C annorum
gaudeat spatio in prin. Unde dicit tex. vj li. prohemio ineffabile
diuine prouidentie altitudinem incommutabili dispositione hanc uniuerse
ecclesie pretulisse Et licet orbis urbe maior sit xcuij di. legimus
tamen ab eius singulari excellentia denotandam ipsa ad orbis instar
formata est Ut enim uniuersus orbis, quatuor habet patriarchales
sedes ita et urbe ipsa Romana. Unde Io. mo. de elec in c. fundamenta.
li. vj. ponit versus Duos hec designantes sed Paulus ergo Petrus
Laurentius, atque Johannes Hii patriarchatus nomen in urbe tenent
Licet aut omnes patriarchales et cuiuslibet ordinis dignitates Romana
instituerit ecclesia illam tamen solus ipse deus fundauit. Unde qui Romane
ecclesie priuilegium ab ipso summo omnium ecclesiarum capite traditum auferre
conatur. Hic procul dubio in heresim labitur. et cum alius infamie agens
notetur iniustus hic est dicendus hereticus xxij. di. omnes. Unde dicitur
sacrosanctam Romanam ecclesiam non ab apostolis sed ab ipso domino saluatore
nostro principatum accepisse xxij. di. sacrosancta, ymo etiam dicitur ipsam
Romanam ecclesiam nullis Conciliorum statutis Sed euangelica voce domini salua-
toris nostri ceteris prelatam ecclesiis xxi di. quamuis. Quamuis postea eius
sedis primum Petri apostoli meritum deinde secuta iussione domini venerandorum
Conciliorum auctoritas confirmatur singularem in ecclesiis tradidit potestatem

Quatuor sunt sedes
patriarchales in
uniuerso orbe

Io. mo.

xvij. di. concilia. Ita quidem sedes aplica iubente dicto domino ex antiochia ubi primum erat per petrum ad Romanam extitit Ciuitatem translata
dicit tex. qui fi. sunt. legit. c. p. venerabilem § rationibus xxiij
q. i. Rogamus Unde infert archidiac. sup. de elec. fundamenta
li. vj. Nec pontifices nec concilij autem sedem ipsam aplicam ad loca
alia posse transferri contalia cum Romanus pontifex iure diuino
tollere non possit sed ipsum usque ad sanguinem seruare debent xxv. q. i. sunt quidam
Tercio principaliter ipsum Romanum Imperatorem seu Regem omnibus supi
orem esse manifestissime declaratur. ex tex. in l. ij. ff. de albo scribendo
in c. per tuas de ma. et obe. et c. fi. c. i. et xxij. di. § fi. in quibus
duobus ultimis glo. allegat concor. dicentibus quam tanta potius est
dignitatis quanto dignitate consequitur ab eo qui splendidiore dignitate
refulget. Sed ius et auctoritas examinandi personam electam in Regem
et promouendam ad imperium spectat ad Romanum pontificem de elec. c.
venerabilem. quo nullus in urbe terrarum est maior ut est ex se no
tum et eius tunc manet priuilegium cum ex eius equitate Reclum
fertur iudicium dicit tex. xxiij. q. i. manet igitur etc. Quarto pro
batur quia Imperator illos precedit in dignitatibus quia ab eo seculares
dignitates seu alia temporalia sortiuntur cum creantis dignitas crea
ti debet esse maior dicit tex. de ma. et obe. c. solite. Sed ad ipsius
imperatoris potestatem quarumcumque secularium dignitatum creacio pertinet
nedum ducalium sed etiam Regiarum ut est expressum de feudo marchie
c. i. cum ipsi omnia liceant et atque omnium sit dominus xxiij. q. viij. tunc
mor. ff. ad l. rodia. l. deprecacio C. de quadriennij prescriptione l. bene
a zenone igitur etc. Quinto probatur quia ut tex. dicit nichil est
alcius dignitate C. de consulibus l. i. li. xij. Sed imperialis dignitas
altior est omni alia dignitate ut patet ff. de notabilibus testi. l.
queris in tex. ibi dum utitur verbo superlatiuo scilicet Sanctissimus no
bilissimus que princeps etc. Et alibi tex. dicit optimus maximus que
princeps etc. Igitur ultimo ex tex. in auct. constitucio que de dignitatibus
§ i. ibi dum dicit presidente diuinis rebus Imperio etc. Ceterum
licet olim in usu foret patriarchatus dignitas qua fungentes
Imperatoris pr. mancipabitur ut in auct. consti. que de dignitatibus
§ i. et insti. quibus modis ius patrie soluitur § Sed ex constitucione
C. de consulibus l. fi. li. xij. que quidem ceteris omnibus dignita
tibus anteponebatur dicit tex. C. de consulibus l. nemini li. xij.
hodie tamen dignitatum in usu consistentium post imperialem secundum locum
obtinet Regia. Hec autem veritas probatur primo ex tex. c. solite de
maio. et obe. et in c. magnum xj. q. i. viij. di. quo iure dum refertur
verba petri apli dicentis subditi estote Regi quasi precellenti siue ducibus
tamquam ab eo missis etc. Unde notandum Regiam dignitatem omnes

Not. auctoritatem Imperatoris

Rex est primus post Imperatorem

solite

alias precedente precellente fore voluisse gloriosum apostolorum principem et sue canonice. 2° patet quia ex maioritate et decore maiori ornatu ut insig nium maioritas manifestatur dignitatum dicit tex. no[ta]lis de privil. c. ut apte. li. vi. Sed nulla alia dignitas post imperialem preter Regiam suscipit insignia sacre unctionis ut patet Cum in veteri testamento Reges a sacerdotibus ungerentur Cum david Sauli a deo constitutus fuit per Samuelem unctus in Regem Et azael in Regem super Syriam unctus fuit ab Helya ut patet de sacra unc. c. i. Unde in veteri ii q. vii Nos in competenter §. istis cum david et c. plerumque §. item obicitur. Item nulli post imperatorem preter regem attributum sit et insignie delacionis nudate ensis que cum insignia sunt maxima et dignissima igitur etc.

3° manifestatur quia tanto maior atque excellentior est dignitas quanto maiora seu digniora habet subiecta ut in dicto §. Nos igitur Cum aliis allatis Sed de essencia Regis est ut Rex dicatur quod provinciae preesit que decem sub se contineat aut xi Civitates ut dicit tex. Notabilis xi q. vii sacerdotes quod quidem nobilissimum est subditum subiectum nec alteri alteri secularium dignitati post Imperatorem noscitur esse attributum igitur etc.

2m quod subiectum regis et proprium est iudicium facere atque iusticiam xxiii q. v. Regum est officium proprium ii. q. vii. Nos si incompetenter §. item cum david. Tercium est autem summum inter omnes virtutes iusticiam esse dicit tex. xxii q. ii. cum devotissima 3m autem eius subiectum est discrecio ut primo patet ex tex. no[tabi]li sic dicente boni enim rectores ita agere debent ut nec in mansuetudine discrecione deserant discipline nec in disciplinae rigore benignitate humanitatis negligant xlv. di. Sunt namque ff. de offi. presidis l. observandum. Alibi vero sic adicitur dum prelatus nedum in capite subdita sibi patitur membra subditorum ruinam subtrahit, et ut nec nimiam servat humanitatem ne apud eos quos oportet esse subiectos dum nimia servatur humanitas regendi firmitas auctoris xlv. di. cum beatus lxxxvi. di. cum necessitas. Discrecionem autem omnium virtutum matrem appellat tex. de off. custo. c. i. q. v. c. in c. principium. 4tum eius subiectum est humanitas atque cordis humilitas dicit enim tex. notabiliter sic: in dispensacione est tam peculiale regie maiestati quam humanitas per quam solam dei servat imitacionem C. de dona. inter vir. l. si. et alibi: nil est quod in pontificali vertice splendidius refulgeat quam humilitas c. di. cum moram C. de epis. et cle. lege si quis in hoc genus et alibi dicit glo. ordinaria de reli. do. cle. i. gloriosa res est humilitas qua ipsa quoque superbia paliari appetit ne vilescat viii q. i in scripturis vero gregorius qui sine humilitate virtutes congregat quasi in vento pulveres portet Ceterum dicit tex. Notabilis sic plus erga corrigendos valet humilitas quam severitas, plus cohortacio quam commocio, plus caritas quam potestas xlv. di. licet Et alibi Boni enim Rectores ex sui infirmitate aliorum infirmitates dispensantes

De essencia
et subiecto regis

Nota de humanitate
ac humilitate regis

magis per humanitatem et mansuetudinis leuamentum studuit peccatores ab erroris laqueo errore eruere quam per austeritatem in fouea perdicionis precipitare. xl v. di. recedite. Vnde alibi dicit tex. no[t]. sic Considerandum est nobis Cur omnipotens deus eum quem cuncte ecclesie preferre disposuerat, ancille vocem pertimescere et seipsum negare permisit, et quidem ob id ut is qui futurus erat pastor ecclesie ex diuina humanitate sibi exhibita doceret qualiter alijs humanissimus esse debet et ut hec sua infirmitate cognosceret quomodo alienas infirmitates tolleraret l. di. considerandum. alibi vero sic potior est misericordia omnibus holocaustomatibus et sacrificijs. l. di. ponderet. alibi vero quod iudicium sine misericordia erit illis, qui nolunt facere misericordiam delinquentibus ij. q. v. plerique et alibi qui autem negat misericordiam faciendum fugientibus et necessitate patientibus ipsum xpm negare comminatur[2] que est vita et veritas. Nec tamen nimia humanitate et iusticia vti debet, cum debeat iusticia moderacio temperare de pen. di. i. Indulgiancio Ex nimia enim venia duplex oritur absorditas. prima quam ponit tex. de pen. di. iij ad huc instant. 2[a] quia facilitas ignoscendi licenciam tribuit delinquendi de vita et ho. cle. c. vt clericorum xxiij q. iij est iniusta. Si enim ea que male vsurpantur dimittimus excessus viam alijs aperimus xxxv. q. ix. loci xcij di. prouenit. Et alibi si enim ea de quibus vehementer deus offenditur, insequi uel vlcisci differimus, ad irascendum utique diuinitatis paciam prouocamus xc iij q. iiij. si ea. culpa enim est in hijs in quibus culpa est relaxare vindictam xxviij di. quia sunt. dum tamen id racione habeamus, vt illum quem vim dicamus non pena miserum, sed correctione beatum esse velimus xxiij. q. iij. ea vindicta. Illud tamen menti tenendum est quod et si contingat errare, melius est propter misericordiam reddere racionem, quam propter crudelitatem, dicit tex. no[t]. xxvj. q. q. vlt. alligant. Nec tamen nimia seueritate regium vituperatur imperium dicit enim tex. no[lis] sic Nec tyrannice factionis peruersitas laudabilis erit, Si regia clemencia tyrannos subditos tractat nec vituperator ordo regie potestatis Si rex crudelitate tyrannice seuiat xxiij q. v. c. neque enim nam etiam veniam subditis petere debes dicit enim tex. no[t]. sic. Si vos reges modum in corrigendo excesseritis non a vobis exigitur ut a subditis veniam postuletis, Ne apud eos quos oportet esse subiectos, dum nimium seruatur humilitas regendi frangatur auctoritas lxxxvj di. quam necessitas. Quintum regis subiectum est fides dicit enim tex. sic Nil enim est quod clariori luce prefulgeat quam recta fides in principe, Sextum Regie subiectum est ipsa liberalitas, dicit enim tex. no[t]. sic hanc sibi nobilitas legem imponit et multomagis regie

dignitatis ut debe se quod sponte tribuit, estimat et nisi inbusticps suis
creuerit, nil se prestitisse putet. de dona. c. i. Et alibi, absordum enim et
quam temerarium est ure maiestati inata liberalitate non ad augmentu
sed ad diminucionem comitē. C de ppoitis agentium in rebus l. fi. li. xij
Ad idem ff. de dona. l. filius fa. et quod habetur de possi. pla. c
grande. li. xi. Et alibi nec enim imperialis est pprium auferre concessa
sed augē. ut in auct. de referendarijs § pterea igitur. Et alibi quid ei
censetur imperator ne meliora det cui deus plurima dedit habere
et multorum dominum esse et facile dare. et maxime sanctissimus
ecclijs quibus optima mensura est donatarum eius rerum inmensitas
ut in auct. de non alie. § finium igitur. In ipsa aut liberalitate
modus adhibendus est rerum et psonarum Rerum ut non omnia uni
sed singulis quedam prestant. ut pluribus prodesse Rex possit dicit tex.
no.lis lxxxvj di. § in ipsa. Unde alibi dicit dns non vult simul opes
effundi sed dispensari ca. di. c. non sat. Et psonarum quoque saltem ut
hiis subueniat quibus si eos egē cognoscat, melius est enim ut tunc
ipse subueniat, quibus pudor est ab alijs sumptum deposce quam alie
ms. ut dicto c. non sat. Et quidem maxime suis militibus
veteranis liberalissimus debet esse. Dicit enim tex no.t sic magis atque
magis veteranos meos debeo bntudine augere in nichilo aut dimi
nue C de veteranis. l. i. li. xij. Item memor esse eius quod
moralit refert Seneca quod cum quidam timeus nomine peteret ab
Antigono rege talentum Rndit plus esse quam Timius pete de
bebat. Et sic repulsus petijt denarium Rndit quidem rex. minus esse
quam regem donare deceret et ita turpissimam cauillacionem inuenit, qua
neutrum daret, cum dare posset talentum tamquam Rex. et denarium ta
quam Timeo Ita refert glo. de sy. c. et si questiones. Septimum eius
sbiectum est sapientiam colē atque se in singulis sapientem mostrare de Sapia
quod quidem primo demonstratur ex tex. de eta. et quali. c. indecorum dum dicit
Indecorum esse ut hij debeant orbem regē, qui non nouerint se ipsos
sapienter gubernare Ad idem C de legit. tute. l. fi. insti. de excusa. tu.
§ minores. 2o ex eo quod Boecius refert platonem dixisse in consolacōe
sed beatas fore res publicas si eas studiose sapientes regerent aut stu
dere sapie contigisset. 3o ex tex. xcv. di. in c. esto sbiectus et auct.ta consti.o
que de dignitatibus § qualiter. Ubi patet gloriam patris esse sapiam filij et
sic gloriam insti dm esse sapiam subditi. Ut ergo malus platus bonum
timet sbditum dicit tex. notabilis C. de pallatis sacrarum largicionum. l.
prisco li. xij. Ita dns iustus amare debet subditum sapientem. Octa Vel agendum fore
uum sbiectum fore debet ut furoris tempore nichil agat prius quam concitata tempore furoris
ad tranquillitatem mens redeat. Dicit enim tex. not. sic illa ppositorum
sceleratudo est utilis illa est cautela laudabilis in qua totum ratio agit

et furor sibi nichil vendicat Restingenda est sub racione ptas; Nec est
quid agendum prius quam concitata ad tranquillitatem mens redeat
9 nam comocionis tempore iustum putat omne quod fecit fiat : Nonum esse
debet ut ad sublimitatis fastigia indignos non promoueat, dicit
enim tex. non sic; sicut enim boni epis sibi comparat fructum, qui rectum
tenet in eligendo sacerdoti iudicium; Ita graui semetipsum afficit
dampno qui ad dignitatis fastigium sublimat indignum. lxi. di. §.
10 sicut enim; Decimum esse debet ut et ipse virtuosissimus existens
suis subditis ad capescendas virtutes stimulos adiciat dicit
enim tex. prelati vitam exemplum esse debet subiectis. ii. q. vii.
c. cum pastoris. Memor enim esse debet tex. dicentis . scire prelati
debent; quia si peruersa umquam perpetrant tot mortibus digni sunt
quod ad subditos suos perdicionis exemplo transmittant xi. q. iii.
precipue Item et memor esse tex. dicentis . quibus enim illum quem obde
lectis iacentem vident ut antistitem venerentur. lxi. di. in sacerdoti
bus; et alibi sic totius familie domini status et ordo nutabitur
Si quod requiritur in corpore non inueniatur in capite, lxi. di. mi
ramur. Vndecimo ut non habita personarum accepcione iudicet dicit
enim tex. de iudi. c. nouit septimum in l. diuina nouimus; quod ita paruum
iudicabimus ut magnum, quia apud ius dicentem diuitem esse non
debet accepcio personarum :, —

Prima propositio facta per dominum Ludovicum de Roma prothonotarium in Congregatione generali in Concilio Basiliensi facta de anno a Nativitate domini mo cccco xxxvi die xii mensis decembris

Inspexit Serenissimus atque gloriosissimus Rex noster Aragonum Sicilie citra et ultra farum etc. hanc sacrosanctam Synodum tam etsi in miris procellis variisque fluctuationibus agitatam, nichilominus inviolatam inmotamque Constantissime permansisse quinymo in successivos dies felicibus auspiciis atque certum continuis incrementis invaluisse. Qua ex re tria arbitratus est. Primum enim patrum omnium ad hanc sancte ecclesie congregationem peragendam voluntarium accessisse non quomodo modo coactum, quidque enim violenter fit solvitur cito, quod voluntarie firmum perseverat ut de conse. di. v. quidque, Ceterum et in divina providentia spes fiduciam ponentes in quos non extimuisse ministros, memores Canonis ad propositum dicentis, quid tibi faciet minister malus, ubi bonus est dominus, quid te impediet malitiosus preco ubi benivolus est Judex. de conse. di. iiii. baptismus — De voluntate animi

Secundum hoc in sacratissimo Concilio, nullam Scissuram animorum que difformitatem comparari potuisse, notissimum enim esse dicit Canon scissos animos seque semper inter vitia fervere invocatione [illegible] habere non posse. Nec augere etiam quod licite repetit, sed statim cum prava sua emulacione deficere. vii. q. i. Novacianus, et alibi, omne regnum in se divisum et omnis scientia et lex adversus se divisa destruetur xxv. q. ii. si ea in se, et alibi spiritus sanctus discipline fictum refugiet ac divisum. i. q. vii. Salvator, spiritus enim sanctus in se habitat dicit textus xi. q. iii. illud memores extiterunt textus dicentis in persona apostolorum Erat autem multitudinis credentium cor unum et anima una omnes unum et idem in Christo sumus, Unde apud platonem, illa Civitas legitur perfectissime ordinata, in qua quidque non propter se sed comunes sint affectus viii. di. differt i q. iiii. in principio et viii. q. i. nichil. xii. q. i. c. dilectissimi — De unitate

Tertium huic sacratissimo Concilio Rectum itemque principium astitisse, quod enim bene pari potuisset progressu si malo extitisset inchoatum principio quod boni operis super extitisset edificium si Christus eius non fuisset fundamentum dicit textus. i. q. i. in Canone principatus, et Canone cum paulus, quod de infecta vel de infructuosa radice tales tantique fructus quales et quantos vidimus prodire potuissent. dicit textus i. q. i. vulneratus — De firmo et recto principio

Secundo principaliter inspexit ipsam Sacrosanctam Synodum ad tria potissime existere congregatam. Primum ad reformationem ecclesie dei in capite et in membris, Membra expono in inferioribus prelatis absque sacerdotibus. Horum autem reformationem maximum sanctissimumque opus esse ex pluribus demonstratur. primum ut pastores recte viventes vita sic exemplo sibi rectis ut mandat Canon ii. q. vii. c. cum pastor, 2o ne contingat absurdum scilicet ut cum eius qui presidet vita despicitur eiusdem etiam missio contempnitur dicit textus. formalis iii. q. viii. c. porro. g. Item gregorius 3o ne qui positus erit aliorum corrigere errores videatur esse pectoris errorum magister, dicit Canon ii. q. vii. nos si incompetenter. 4o quia quod a prelatis agitur facile trahitur a subditis in exemplum quoto ea magis, quamobrem illud satiricum est omni vicium tanto conspectius in se — propter tria conciliu congregatum — De reformatione — primo ad reformationem ecclesie dei in capite et in membris

crimen

in se omnes h[abe]t quanto qui peccat maior h[abe]tur Unde dicitur positi velud signum ad sagittam de ac[cusatione] c. qualiter et q[ua]n[do] el. ij. Quinto quia tot mortibus capita digna sunt quot ad subditos suos p[er]dicionis exempla transmittit xj q. iij. Precipue Non ergo immerito dicit tex[tus] q[uod] maiori reatu delinquit qui pocior honore fruitur et q[uod] graviora faciat vicia peccatorum sublimitas peccancium xxv q. i nulli fas xl. di. homo xpianus Sexto quia quis illum antistitem venerari poterit quem continue iacentem atque delictis obsessum vidit lxj di. in sacerdotibus Septimo quia qualis erit confusio q[uam]q[ue] abhominabilis si quod esse queritur in membris non reperiatur in capite lxj. di. miramur. Octavo quia capite vulnerato facile singula corporis membra debilitantur vi q. vj sunt plurimi §. verum Nono quia vulnerato pastore quis curandis omnibus adhibebit medicinam, aut quid p[o]p[u]lum orationis clipeo tueatur, qui se iaculis hostium ferendis exponit, aut qualem fructum de se producturus est cuius gravi peste radix infecta est i q. i c. vulnerato Decimo ne totum quod absit corpus morbus invadat si languor non fuerit curatus in capite ij. q. vij sicut inquit Undecimo ne languescente pastore grex quod absit insidiatoris lanientibus dentibus exponatur vij. q. i. q[ua]mvis Duodecimo quia nemo quippe in ecclesia amplius nocet q[ua]m qui perverse agens nomen ut ordinem primatus h[abe]t delinquentem namque hunc redarguere nullus p[re]sumit et in exemplum culpa vehementer extenditur, q[uando] pro reverencia ordinis peccator honoratur lxxxiij. di. c. nemo quippe Terciodecimo quia que esset ista ira, que esset ista bonitas veni ut capiti parcere et omnes in discrimen adducere xlv. di. §. illud. Expedit enim cavere, ne qui positus est ad gubernacionem populorum efficiatur ruina multorum xj q. iij. c. Ita corporis, sine causa enim conatur quis ramos incidere si venenosam radicem etiam non querit evellere dicit tex[tus] de pe[nitentia] di. ij c. ficta caritas Quartodecimo quia p[ro]p[ter] demerita subditorum plerumque adeo depravatur vita rectorum ij q. vij in canone non est a plebe et c. si hereticus viij q. i. audacter vj q. i. ex merito Sicut econtra p[ro] meritis p[re]latorum dampnatur plerumque vita subditorum, ut p[re]latis suis subditi consencientes ad malum cum eis simul corruant i q. iiij. ecclesia §. Item p[o]p[u]lus Unde immerito dicit canon Admonendi sunt subditi ne plus q[uam] expedit sint subiecti, ne cum student plus q[uam] necesse est hominibus subici eorum vicia cogantur venerari ij. q. vij. admonendi Quintodecimo quia summi sacerdotes sunt ipsi episcopi Unde qui eos tangit pupillam divini oculi tangit Iniuria eorum ad xpm p[er]tinet cuius legatione funguntur ij. q. vij. clarissio et c. qualis Alibi vero dicitur q[uod] eos sibi in oculos elegit deus vj. q. i. oves Alibi q[uod] sanctissimi sunt xpi legati et columpne firmissime approbantur eccl[es]ie de penis cleme[ntina] si quis suadente

Alibi vero presone vocantur Illustres de sen. et re. Iu. c. fi. li. xij. Alibi sum
locum in ecclesia tenere dixit xl. ante omnia. Alibi vero xpi nomine ap
pellantur xxiiij q. iij quicquis. Alibi vero nomine dei et angelorum
xi q. i sacerdotibus de hoi. cum ex invecto Unde vilissimi com
putandi forent, si alios non precederent sciencia et sanctitate ex quo
sunt honore prestanciores. i. q. i vilissimus i. q. vij. convenientibus
xvj. q. i. sunt nonnulli et in auct. de sanctissimis epis. § damus
Nec enim sufficere eis arbitrari debent ad salutem si turbas negligencium
vel quorumlibet indoctorum et fide et actibus adequantur quibus sacre
litteris vincta est credendi pariter et vivendi regula prescripta. viij q. i
nec sufficere Animadvertere enim debent quod nomen solum non facit ipsum
sed vita, nec etiam facit ecclesiastica dignitas xpianum ij. q. vij. §
ita et c non omnes et. c. non facit Nec sanctorum filii sunt et si
loca sanctorum teneant nisi et eorum opera exerceant xl. di non est facile
Intueri dent se apostolorum vices tenere xlviij. di quorum vices xij q. i vi
dentes. xxi di in novo Ex quo igitur in eorum loco sunt non solum eos
sermone sed conversacione et abstinencia imitari debent xxxv. di.
in canone primo apes Sextodecimo quia ecclesia in se suscepit regendi
auctem. Unde filiorum crimina corrigere debet qui enim preest si sua delicta
non detexerit nec filiorum crimina non correxerit canis impudicus dicendus
est magis quam episcopus ij. q. vij qui nec regimus Et alibi dicit tex. qui suorum
et maxime domesticorum curam non habet fidem in se esse negat, et est
infideli deterior xlvij. di. necesse. Et alibi dicitur quod dum pietas patris
nomine consilium pluribus cape. ff. de adul. l. nec in ca. ad fi. Decimo
septimo quia episcopus si velimus latine super intendentes dicere possumus
xxiij. di clericos Unde intelligant se non esse episcopos, qui preesse dilexerit
non autem prodesse populo dei viij. q. i. qui episcopatum qui enim sunt in ecclesia p
positi non deum propter deum querentes sed lucrum et comodis temporalibus in hy
antes. Hii mercennarii sunt et inter dei filios se non computent viij
q. i. sunt Decimooctavo quia debet magno opere providere ut cunctum populum
cui presiderit conversacione sermone disciplina precedant. Vehementer enim
ecclesiam destruit meliores laicos esse quam clericos viij q. i qualis Cetum
debent magistri sciencia et facundia alios precedere C. de prof. et medi. l.
magistros. li. x°. et tales fore quod comparacione sui discipuli palee dicantur
xxv. di criminis Unde merito dicit tex. aliquid amplius magistris esse debere
discipulorum pericia in plx. ff. ex § in quarti anni. Decimonono quia
ipsi sacerdotes pro populo apud deum interpellant. populi peccata comedunt quod
precibus suis ea delent atque consumunt qui quanto digniores fuerint tanto
facilius in necessitatibus pro quibus clamant exaudiuntur. v q. i. ipsi sacerdotes
digniores autem intelligere non gradu dignitatis sed recte vite integritate
quoniam non qui maior fuerit inter homines in honore ille apud deum est dignior

sz qui fuerit iustior xl· di multi · nisi vnde apud deum non gradus elegan
tior · sz vite melioris actio comprobatur · xxiii · q · iiii · sicut excellencia
xvi · q · 1 · sunt nonnulli et alibi non diuitie non nobilitas generis sed
boni mores atque virtutes gratum deo acceptum faciunt sacerdotem
de pb · vers[lis] xxxv · q · iiii · sz hys ita et alibi non loca vel nobi
litates ordines nos creatori nro proximos faciunt · sz aut merita nra
bona coniungunt aut mala disiungunt · xl · di non loca cum sz · Certe
profecto maior est metuenda locis illis calamitas vbi tales intercessores
ad locum regiminis admittuntur · qui dei in se magis iracundiam p
uocant quam per semetipsos placare debuerint · i · q · 1 · vulnerato / quo
enim pfice put aliqua que aguntur · aut impetrare aliqd illicitis
conatibus adeo possunt qui contra deum · quod eis non licz nollunt[2]
1 · q · 1 · siquis inquit et alibi sollicite formidandum est ne qui pla
cere posse creditur iram dei ipse ex proprio reatu mereatur Cunctis
enim liquide nouimus quod cum is qui displicet ad intercedendum mittit[3]
irati animus ad deteriora prouocatur · xlix · di · § · ecce iis · q · vii ·
ingruentibus vnde alibi scriptum est vos o sacerdotes fallitis nomen
meum cum offertis ad altare meum panes pollutas / non est michi
voluntas aliqua in vobis · lxxxi · di · oportet · Vicesimo quia ne
cesse est ut quod sacerdos precepturus est populis primum a se deinde a do
mesticis exigat / xlvii · di · vnde / ad curam enim positi aliorum ex se ipsis
oportet ostendere qualiter alios in domo domini oportet conuersari de dec
c Cum mandet Et alibi tunc iura ab omnibus princeps existimet
quando ipse illis reuerentiam prebet iusta enim notis eorum auctoritas si quod in
populis prohibent sibi licere non patiantur · viii · di · Imperatores · infra
Audiant verbum illud ambrosii dicentis in persona prelatorum quid aut
ego vos arguo cum me possitis vnico sermone conuincere · Conuincor
enim cum in hac parte clericos magis vos iudicam neglientes / quo enim
valeo corrigere filios cum fratres emendare non possum aut qua fidu
cia succenseam laicos cum propter consortes pudoris verecundie
conticescam viii · q · 1 · quid aut · vnde alibi dicit tex · Nemo recte
monitoris suscipit personam nisi qui propriis actibus errata condempnat
et ardorem innocencie conuersacione demonstrat · lxxxi · di · nemo
recte · Et alibi iudicet ille alterius peccata qui non licz in se ipso quod
corrigat · ii · q · vii · iudicet Quare non immerito refert Canon
diuinum verbum dictum a sanctis meis idest sacerdotibus incipe iudi
cium · l · di · et pugnaunt et purgaunt · Vicesimoprimo quia prius
monendi sunt spirituales patres et attendi bona agere ut eorum ducte
exemplo multitudo stringatur xliiii · di · in c · Commessaciones · vnde multis
virtutibus splendere debz vita pontificis ut gradui confert de
corem quem ab eo non accepit · Ex officio enim suscepto non licenciam
peccandi sed necessitatem bene viuendi et bene docendo populum instruit

quo vnu~ debeat bene aut docendo et male viuendo dominum instruit
quo ipm~ debeat contempnare xl· di multi · Vicesimo secundo quia
platoz sanctitas quantum ex vite merito edificat ecclesiam xpi tm~ eccle
nocet si destruentibus non resistit · ij · q · vij · sancta quippe · Vice
simotercio quia nil periculosius quam cum speculatores qui sunt plati
vtuntur in laqueum tortuosum ponentes in omnibus locis scandalum
xxiij q · iij · transferunt · Vicesimoquarto quia quis locus tutus q
causa esse poterit si venerandi dei templa vicijs expugnentur quod in
rium integritatis aut vallum fidei venerabimur Si veneranda eccle
membra inintegritate deficiant · Quid demum cautum esse potit aut tutu
si sanctitas incorrupta corrumpatur · C de ij epis et cle · l · si quamquam

2o principaliter Concilium est Congregatum ad extirpacionem heresium atque scismatum

Secundo principaliter ad extirpacionem heresum atque scismatum quod
quidem omnium bonorum operum est potissimum et eccle officio necessarium in
cumbens ut hec demonstrant · Primum verbum domine veritatis et apud
jus Canonicum relatum dicente maior in est consolacio super vno peccatore
penitentiam agente quam super magna saluorum multitudine xxiij · q · iiij · c
hec aut · s · ex hijs · 2o quia si iuxta verbum principis summi legislatoris
nil felicius sue rei publice accidere pot quam subiectorum quo ad temporalia in
crementum · ff de bonis dampnatorum · l · cum racio · s · si plures i · q · iiij ·
c · ecclia · s · is ita sibi in lata gente gloria regis est in diminucione
plebis Contristacio principis etc · Ergo multo magis Nil felicius vniuersali
eccle pot accidere quam subiectos quo ad animum augmentum quanto enim
anima dignior est corpore et ceteris rebus preponenda xij · q · i · precipimus
de pe et re · cum infirmitas C de sacro sanc · ecc · l · sanccimus · tanto
dignior omni alia ea felicitas est que obiectum qualitatem anime consixa
noscatur peruenire · 3o ex tex · dicente potissimum bonum est perditos querere
ut de inuentis gaudere possimus xxvj · q · vij · c quemadmodum Et t abib
alibi sic scilicet corriguntur ideo maxime negligentes pastores et eis dicitur
errantem non reuocastis perditum non requisistis etc · xxiij · q · iiij · c displi
cet Alibi vero sic quid ad nos attinet et sancte nre conuenit hoc est sse
operam dare nequis culpa nra de ecclia pereat · xlvij · di · c quid ad
nos · Quarto ex tex dicente si periculosum est in tranquillitate nauim dese
rere quanto magis in fluctibus quia ex re errantem gregem nos qui presi
denius incumbit querere in vnumque colligere · viij · q · i · in c scitatur ·
Quinto ex tex · sic dicente apparet sacerdotes quibus populus dominus commissus e
magna cum instancia inuigilare super domnicos oues ne lupinis morsibus
idest dyaboli stimulis laniantur · lxxxi di oportet · hoc quidem gloriose
ac mirifice egit hec sacratissima Synodus · q bohemicam heresim deo ad
iutore delevit · tot in vno animas perditas ac errantes ad beati petri ~~ouile~~ re ouile
duxit · hic extabit luculentissime demonstratum clericorum arma que sunt
cordiales ad deum perfuse oraciones et lacrime xxiij · q · viij · Conuenior c ·

non pela et g. de epis militaribus preualuisse quod cum prime legis tempore contigisse attestatur Gregorius dicens quod fiat Moyses ad bella non vadit sed orat dum orat vincit populus eius dum orare desinit vincatur et fugatur xxxvi di. si quis vult xvi q. iii. porro. hic extitit maxime festissime verificatus Canon dicens scire debent principes religionibus magis quam offitiis et laboribus corporis vel sudore eorum rem publicam contineri xxiii q. viii. in c. tributum. g. quoniam, non ergo immerito summus legis interpres hec verba effundit dicens, deo auctore nostrum gubernante Imperium et bella feliciter pagimus et pacem decoramus et statum rei publice sustentamus, et ita nostros animos ad dei omnipotentis erigimus adiutorium, ut neque armis confidamus, neque bellorum ducibus vel nostro ingenio sed omnem spem ad solam referamus summe prudentia trinitatis Unde et mundi totius elementa processerunt eorumque dispositio in orbe terrarum producta est etc. C. de ve. iu. enu. l. i. in principio

3o principaliter Congregatio extitit ad ponendum inter fideles populi christiani pacem et unionem

Tertio principaliter ad unionem pacemque ponendam inter fideles populi christiani, ea autem nil salubrius esse potest Ut primo demonstratur ex verbo domini ce veritatis apud ius Canonum relato qui ultimo eius testamento discipulis suis solum pacem dedit ac relinquit pretiosissimum munus. xxiii q. i. c. in bella quaeratione. Ius dicat heredem christi non fore qui pacem non habet eius testamento relicta de re. iu. in c. ad apostolice. lxxi. in verbo pacem Secundo quia scriptum est principes ad eam servandam maxime teneri Unde dicit Canon qui contra pacem ecclesie sunt si dignitatem habent ea inveniuntur xxiii q. i. qui contra pacem. Tertio ex tex. dicente neque enim dum paratum habere petit qui non studet pacem inter fratres ponendi sed zeli discordiam xc di. in c. neque. ad Caym. Quarto ex tex dicente amplectimur quippe voluntarios pro subditorum pace labores et noctes quoque transimus insompnes Ut scandala removeamus ab ipsis In ipsorum namque prosperitate nos utique prosperamur ut in auctentico ut divine iussionem in principio coll. viii. et in auct. ut iudi. si quoque suffragio in principio et in fine vi. li. Ultimo ex tex. dicente principis providentie illud est proprium ut omni tempore subiectorum comoditas ac quies procuretur C. de impl. l. Imperialis et in c. i. de habita feu. ale. per lotarium in usibus feudorum

Reges astricti sunt uti ecclesie ut possibilia incrementa et favores possibiles

Demum 3o principaliter intuetur Serenissimus Rex se ex debito Regie dignitatis astrictum fore universali ecclesie, que hoc sacratissimo Concilio representatur omnia sibi possibilia incrementa possibilesque favores adicere quod quidem textibus demonstratur. Primo ex c. ecclesie principes xxiii q. v. sic dicente ecclesie principes non unquam intra ecclesiam potestatis adepte sunt culmina tenent ut per eandem disciplinam ecclesiasticam muniant et quod non valet sacerdotes efficere per sermonem doctrine hoc ipsi imperent per disciplinem terrore Unde cognoscere debent principes seculi se debere esse reddituros rationem deo propter ecclesiam quam a christo tuendam susceperunt etc. Nec mirum

si huiusmodi labores vos pati necesse sit cum magis religionibus que officijs et labori
bus corporis et sudore scire debeant vestrorum rem publicam ordinari dicit tex. xxiij
q. viij. in c. tributum. § quinis. 2° ex tex. c. boni principis xcvj. di. dicente
boni principis ac religiosi est ecclesias contritas atque confusas restituere etc.
3° ex tex. xxiij q. iiij. c sicut. Excellenciam dominum dicit magis gloriosum profecto
excellentie vestre gloria apud creatorem prestat si per vestram confracte ecclesie possit
societas restaurari. Cum enim largita munera ad nominis sui gloriam conspicit
viuorum tanto magis largiora tribuit, quanto magis religionem suam per
ipsam regiam dignitatem viderit amplificari. Quarto ex tex. i c si non ex fidei
xxiij q. iiij. sic dicente per orbem enim meritorum virorum loquax discurrit
opinio, bella nos frequenter appetere non fundandi sanguinis gratia sed dilata
tionis causa rei publice in qua deum celo conspiramus. Ceterum plura pro
pascendis omnibus beati petri apostolorum principis excellenciam vestram fecisse
didicimus que cuncta igitur illis xpianissima mente confertis horum
retributionem in futuro seculo reperietis. Quinto ex tex. in c qui uult
deus xxiij q. iiij. sic dicente nec miretur quisque quod moueantur principes
contra dissipatores detestandos ecclesie si enim non mouentur quo rationem
redderent de imperio suo deo quod enim magis ad reges populi pertinet xpianos
quam ut temporibus suis pacatam esse uelint eorum matrem ecclesiam unde spiritua
liter nati sunt

Quarto principaliter inspexit litteras sibi directas hac ex sacratissima synodo
quibus exortatus extitit ut ad eandem pro augmento uniuersalis ecclesie ut decens
erat suo nomine destinaret. Hos autem hortatus ut decens est preceptorum loco suscepit
recepit, scriptum est enim superiorum rogatus ac hortatos vim preceptorum obtinere
de testibus cle. i. in verbo exhortamur. ff. quod iussu. l. i. § i. in verbo quemadmodum
Ex hortatio
parum aut uel inferiorum hortatos liberam voluntatem excitat dicit tex.
iiij. di. denique § et si legibus. Volens igitur tanti boni participacionem
consequi necessitati regie dignitatis et satisfacere iussibus sacri synodi pa
rere sciens solam esse que fidei meritum possidet obedienciam sine qua
infidelis quis fore conuincitur etiam si fidelis esse monstretur viij q. i.
sciendum; Nos enim oratores quamuis immeritos ad hanc sacratissimam
synodum destinauit quibus iussit Primum ut ipsum deuotissimum ecclesie
filium huic sacro Concilio commissimum faceremus prout et facimus. Memor
fuit Canonis dicentis, quod enim honorificencius contingere ut fieri potest quam quod
princeps filius dicatur ecclesie xxiij q. viij. in c Conuenior.

Deinde ut sue Regie Celsitudinis nomine huic sacre synodi salutes redde
mus in nomine prout et reddimus, hoc autem tria designat Primum quia ostendit
operum huius sacratissimi Concilij se velle fore participem, qui enim aue
dicit salutato inopibus communicatur intelligitur xxiij q. i. c omnes, 2°
et re gestis et gerendis per eandem velle prestare consensum cum et salutatio

salutato prestacionem consensus attribuit ut traditur de sen. ex. co. c. si aliquis c. ti. cle. Sed supremus 3º amicicie et dilectionis est signum ut cum ex eo quod quis alterum salutare denegat presumpcio inimicicie generatur de consi. de le. c. cum sup. Ita ex salutacione dilectionis et amicicie presumpcio causatur ut traditur lxiij di. c. cum adrianus in glo.

Quarto iussit ut eius Regiam Serenitatem omnes conatus eius Regna queque potentatosque suos offerremus obsequentissimos huius sacri Synodi voluntati prout offerimus arbitratus quid ipse est oblacionem hanc et si ad effectum productam esse quid minimi meliorem sunt dicentes quod cum caueatur princeps ne meliora det cui deus plura dedit habere et multorum dominum esse et facile dare maxime sanctissime ecclesie cui optima mensura est donatorum eius rerum immensitas ut in aut. de non alie. sinimus igitur. Ceterum potissimum principi conveniens est ut sibi sit innata liberalitas. Hoc quidem hijs iuribus demonstratur. Primum ex tex. dicente hanc sibi nobilitas legem imponit et multo magis regia dignitas ut debere se quod sponte tribuit arbitretur et nisi in beneficijs sibi creuerit nichil se fecisse putet de dona. c. i. Secundo ex textu dicente absurdum enim et quoniam temerarium est nostre maiestati innatam liberalitatem non ad augmentum sed ad diminucionem quantum C. de pro. agen. in rebus. l. fi. li. xij. Ad idem ff. de dona. l. fi. fa. et in c. gnali de supp. ne. pla. li. vi. 3º ex tex. dicente nec enim principis est proprium auferre concessa sed augere in auct. de resu. quod propterea igitur. 4º ex eo quod per Senecam moraliter dictum refert glo. de sy. c. et si quis quod cum quidam Timicus nomine peteret ab Antigone rege talentum respondit plus fore quam tymicus petere debet Cum vero denarium peteret respondit minus quam regem decet id fore et sic turpissimam cauillacionem invenit qua neutrum daret. potissimum aut suis militibus veteranis se liberalissimum debet exhibere ut docet tex. in l. i. C. de veteranis li. xij. dum dicit magis atque magis veteranis meis debeo beatitudinem augere in nichilo vero diminuere. Quinto ut ipsi sacro Synodo assisteremus prout et pollicemur in hijs omnibus que concernunt reformacionem universalis ecclesie heresum atque scismatum extirpacionem pacem populi christiani vita vero non priuati assertioni huius aut alterius consulent sed communi vtilitati prospicerent memores sint multiplices litere quorum prima hec est. Cauete ut in prestando vota nullus vestrum neglecta vtilitate communi suo lucro priuate ne affectioni prospiciat ne si quisque propria comoda appetat friuola estimacione fallatur Nec enim libero arbitrio proferendam sibi sentenciam communi vtilitati fauentem exaiat mens quod priuata cupiditas ligat.

oblacio

de liberalitate principis

de assistencia Quinto

de votis dandis

viij q ij · dilectissimi · pdit em lingue recte opando memoria mens tremis
obligata carceribus lxxxiij · di nichil illo · 2° si hominibus placere studeo
et ad communem utilitatem no anhelo xpi servus non sum · Verba sunt ca
nomis referentis apostoli · xlvij · di · qd ad nos · 3° dicens in papianum
suos inquirunt auditores quibus no que communi saluti psiciant · Et q
illos delectant erronea pdicant dicit tex · ij · q · vij · scitis · x° dicens
si pomnibus xpus mortuus est · sup est qui vivunt iam sibi non vivant
sz ei qui p ipis mortuus est et resurrexit · si xpo vivunt · g° no pvate
sz communi utilitati ad quam indesinanter xpus anhelat viij · q · i · in scriptura
Ultimo lre dicentis Nil deterius q cum mentem inordinatus capti
vat affectus de elec · ubi periculum · in · ceterum · li · vj · Iniunxit etiam ut Non debemus tacere veritatem
non metu aliquo non quavis ratione cum veritatem tacemus que
commun utilitati psiciet multiplices sententie memor · Primo cano
ms referentes Jeronimum dicentem Innocens absque sermone conversatio quan
tum exemplo pdest · tantum silentio nocet xliij · di pudicis · 2° dicentes
sicut in cauta locutio in errorem ptrahit · Ita indiscretum silentium eos
qui erudiri poterant in errore delinquit xliij · di sic rector · 3°
dicentis quisquis metu cuiuslibz ptatis veritatem occultet utrerqz reus
est · alter eam pdesse non vult^eat iram dei in se provocat quia magis
hominem timet qm deum · Unde et qui mendacium dicit · et qui veritatem
occultet utrqz reus est alt eam pdesse non vult · alt no nocere desiderat
xj q · iij c · quisqs decernere falsi · c · i · x° auctes Inno dicentes q libz
de universitate tenetur contradicere iis q male agunt · in ea sive p ea leditur De taciturnitate &c
universitas sive aliqs quicumqs · qua si non contradixit · cum tacite p con
sentire videatur · ut contradicere teneatur · involvetur pcto et pena pit
cum expsse consentientibus ita dicit similiter in c · i · de hijs que fiunt
a ma · pte · ca · Cuius quidem sina xliij textibus confirmatur · Primo
ex c · error · lxxxiij · di · dicente error cui no resistitur · approbatur
veritas cum no defensatur opprimitur · negligere quippe cum possis per
turbare pversos non est aliud qm fovere · Ad idem ij · q · vij negligentia
lxxxvj · di in c facientes xxiij q · viij · in c · pterea · 2° ex c · consentire
lxxxiij · di dicentes Consentire videtur erranti qui ad resecandum que
corrigi debent non occurrit de homi c · sicut dignum de sen exco · c · di
lecto · li · vj · quid aut pdest suo errore non pollui si consensus no psbetur
erranti · lxxxiij di quid pdest · Quinto ex eps · dicente volens pmitti
scandalum nasci qm veritate delinqui de re · iu · qui scandalizaverit · porro
cum quelibz mala toleranda sint qm q malo psbetur assensus · xxxij
q · v · Ita ne q metus causa · c · sacris Unde dicit alibi canon referens

grecorum sanctius fore pro veritate supplicium pati quam per adulacionem b[e]n[eficiu]m
consequi xxij q. iij c. nemo. Ultimo hec dicentis Nil esse quod magis
prelato et omnibus efficiat quam tantummodo in bono xl di. si papa ex q°
glo. xxv. di. criminis concludit tantum mitte in prelato mortale peccatum
fore quinymo ut nec aliorum defenderemus erroneas sententias aut illis
quolibet prestaremus assensum sed prudencioribus crederemus, memor fuit
multiplex hec, quarum prima hec. Qui aliorum defendit errores est errantibus
dampnabilior quia non solum ipse errat sed etiam aliis offendicula errorum
preparat et confirmat xxiiij q. iij. qui aliorum. Ad idem. xi. q. iij. qui con
sentit. Secunda dicit sic qui alios cum potest ab errore non revocat, se
ipsum errare demonstrat de here. c. ij. Tercio ii sic dicentis, quid ini
quius est quam impia sape et prudencioribus doctoribusque non credere
xxiiij q. iij. c. quid autem

de Excusacione non tam mittendi ambaziatorum

Quinto innuxit nos exposituros quod et si ad aliquale moram traxit
in suorum oratorum destinacione ad hunc sacratissimum locum, Nichilominus
eius Regia maiestas voluntas et si absentis sed ea fuit ut huic
sacrosancta Synodi in favoribus atque crementis pro sua possibilitate
assisteret. Unde innuitur si placet sacrasancta Synodus omnipotentem deum
qui voluntatem remunerat et non opus de peni. di. i. si. Item dictas
sicut et si simulet et qui abrahe effectum inquisivit non factum exegit
dicat tex. xxxij. q. v. si quelibet in fi.

Ortacio ad prosecucionem inchoatorum

Ortator etiam quamvis et hoc nequium eius Regia maiestas non arbitretur
ipsam sacrosanctam Synodum ad prosecucionem harum laudabilium factorum
que operum benefecit eam quadruplicem sine memorem, quarum prima illa
est. Si incepcas omnio perficitur post solue initiac cingulum at primum quam
cedat victori adversitas priorum xvij. q. i. sacietatem de reni. c. i. in fi.
C. de hiis qui non implent stipen. l. ij. l. x. Secunda dicentis Nil credi
actum fuisse, cum aliquid agendum superest. C. de hiis qui ut indig. l. pe.
in fi. 3° dicentis quod frustra velociter currit, qui prius quam ad metas perve
niat deficit de peni. di. iij. in cassum. Ultimo dicentis quod magis ille
delinquit qui interruptam causam dimittit, quam qui numquam ad causam venit
ut in auct° de litigiosis § omnem.

Ministri gloriam suam non querunt sed domini eorum

Postremo quia isti ministri gloriam suam non querunt, sed domini ex quo enim ministri
sunt pro dualibus haberi volunt dicat tex. formalis de conse. di. iiij. aliud
igitur nos hoc in loco ministri Serenissimi Regis non nostre voluntati con
sulemus sed glorie voluntatique nostri principis luculenter supius demonstrata
finem facio ineptissimis verbis meis propter tria. Primum ne in erroneam
opinionem rusticorum incidam, qui nimiam garrulitatem audiem putant

Contra garrulatores

dicat tex. xlvj. di. § sequitur. Est enim animi vitium nimia maxime secreta
vulgare, quod fit vel loquacitate in cauta dum sine iudicio volat emissum

Co[...]

semel irrevocabile verbum vel adulationis ut ei placeas cui secreta revelas
vel iactationis siue. ut plura scire videaris ut Ambrosium hoc dicente
formaliter refert Gratianus xliii di. c. preter quoque Secundo ut adulari
omnes viam effugiam quod quidem me maiore iudicarent si huius sancti
concilia laudabilissima gesta dignis preconiis extollerem duplici
Contra adulatores siue contra adulatores memor primo tex dicentis clericum adulationibus
vacantem ab officio dignitateque deponendum fore xlvi. di clericus
Secundo tex. dicentis nec etiam veritatis placandi adulandi ve causa
hominibus enunciandam esse. xxii. q. ii. primum genus Videtur enim inanitate
sensus et obscuritate mentis ingredi, qui querit principibus adulari
ut Jeronimum dicere refert Gratianus xxxvii di. nonne nobis. 3º tex.
dicentis inter minora peccata computari. si maiori persone aut ex voluntate
aut ex necessitate adulari quis voluerit xxv. di. primum. profecto scio
ipsam sacrosanctam Synodum ob ea laudabilia que egit atque acturus est
non querere ab hominibus venerari aut gloriam assequi memor est tex
dicentis. Vide quantum bonum est caritas fratres si ita martirium patiamur
ut nostras velimus ab hominibus venerari reliquias, et si opinionem vulgi
sectantes intrepidi sanguinem fundamus et substantiam nostram usque ad mendi
citatis propriam dederimus huic operi non tam premium quam pena debetur
et perfidie magis tormenta sunt quam corona victorie. i. q. i. vide. Tercio
ut ego detractrices linguas aufugiam, si que in me conciti possent
dicentes. plura hic effudit, ut plura scire videatur tamquam mundane glorie Contra detractores
cupidus multiplices sententias contra eas memor, quarum prima hec est, quid
enim aliud detractores faciunt, nisi quod in pulverem sufflant et in oculos
suos illum concitant Ut unde plus detractionis perflant inde minus
in veritatis videant. xi. q. iii. inter verba. Secunda hec non curabiles est
quod os loquentium iniqua loquatur, dum tamen non recedamus a tramite ve
ritatis de illius auctore confisi, qui cum audisset a discipulis, domine non
nostis quia pharisei audito hoc scandalizati sunt Respondit sinite
eos abire quia ceci sunt ipsi, et duces eorum, quippe longe deterius est
laudari a turpibus, quam laudari ob turpia de noto c. magne. Tercia dicentis
si fiduciam innocentie geris adversus omnem calumpniam, ac detractationem
maxima securitate certe sperare debuisti. c. de hiis qui ut indig. l. sorore
Quarta Aug. dicentis senti de Augustino quidquid velis obtrectator, sola
me in oculis dei conscientia non accuset Refert hoc Gratianus xi. q. iii. senti
permittit, tamen plerumque omnipotens deus malos in obiurgacionis obtrec
tacionemque bonorum prorumpere ut si qua elatio laudancium ex ore in laudati
corde nascatur vituperancium ore suffocetur dicat textus pulcher vi. q. i
in c. sunt plurimi in principio plane notum quis si qui sunt hiis meis verbis

displicuisse cupio, nec eorum ore laudari cupio, dupliciter sunt memor
Primo Senece dicentis Nichil illo viro esse miserius qui iniquorum laudibus gloriatur
quibus si placere voluit, atque ab abhiis amare elegerit, erit sibi apud
bonos homines infamiam preiudicium lxxxiiii. di nichil illo. Secundo illius
poetici dicentis, quid curem si me livor sectetur ubique, si semper virtus
inuidiosa fuit curandum est ut placeas doctis bonisque, summa quidem laus
est displicuisse malis

Explicit deo gracias

Sermo editus p dominum Ludouicum de Roma prothonotarium sce Romane ecclie pro celebratione festiuitatis Beati Thome de Aquino Basilee in Conuentu predicatorum Anno dni Mº cccc° xxxvij die martis xvij mensis Aprilis

Vos est Lux mundi etc

Pro huius thematis declaratione duplicem lucem comperio principaliter primam quidem lucem vniuersalis ecclie facundissimo Cypriano sic attestante Spus vero sanctus non demensura datur, sed super credentes totus infunditur, Nam si dies omnibus equaliter nascitur, et si sol super omnes pari et equali luce diffunditur, quanto magis xpus sol et dies verus in ecclia sua lumen pari equalitate largitur de conse. di. iiij c. nequidquam, Idem vero alibi sic dicit, quo multi radij solis sunt sed lumen vnum, et rami arboris multi sunt, sed robur vnum tenaci radice fundatum, et quod de fonte vno riui plurimi defluunt et numerositas licet diffusa videatur et vndantis copie largitate vnitas tamen seruatur in origine sit et ecclia dei luce profusa per totum orbem radios suos porrigit vnum tamen est quod vbique diffunditur. xxiiij q. i. in c. loquitur, Nec in merito lux vniuersali ecclie ascribi potest. Ipsa enim in se Romanam licet ecclesiam que quidem luci speciali comparatur Stephano papa hoc attestante. xix. di. enim vero dum dicit in speculum et exemplum sancta Romana ecclia cui nos xpus preesse voluit posita est omnibus eadem in se continet Romanum pontificem qui luci celesti comparatur Nicolao papa ita inquiente xxj di. tantum dum dicit Dyoscorum Alexandrinum antistitem, id circo inter cetera potissime sine ulla restitutione dampnatum quia lingua eius transeunte super terram ausus fuit ponere in celum. i. in leonem magne Rome papam excommunicationis sinam dictauit Eadem in se continet Sancte Romane ecclie Reuerendissimos dnos Cardinales quibus etiam lucem attribuere possum Ipsi etenim vices tenent aplorum ut proxime demonstrabitur quibus ipsis xpus dominus noster dixit vos estis sal terre et lumen mundi ut ex Jeronimo transfert gratianus xxiiij q. i. in c. qui vetus quibus etiam idem dixit sint lucerne vre ardentes in manibus vestris de pen. di. i. qui scit de quibus etiam dicit paulus apostolus sunt Lux in domino de pe. di. iiij hanc societatem Cardinales autem vices aplorum tenere manifestissime demonstratur Ipsi enim apostoli tripliciter possunt considerari primo ut xpo principaliter astiterunt ante eius ascensionem quo quidem in statu omnes pares fuerunt, nec petrus eis preerat, sed omnes erant simplices sacerdotes tex. est de pen. di. i. e contra et g. querere penitet dum dicit, petrum Johannem et ceteros aplos viuente domino sacerdotes fuerunt enim ordinati a xpo sacerdotes dum eis dixit, hoc facite in meam commemorationem, uel cum dictum eis fuit Ite baptizate etc ut not. glo. ordinaria super verbo pari. xxi di. in nouo. licet paulus, et Barnabas ex spiritus sancti precepto ad gentes missi ad euangelium predicandum in sacerdotes et epos ab aplis alijs fuerint ordinati lxxv. di. in canone quod et laicus in glo ibidem dicit xpus enim viuens inter homines solus primatum in ecclia habuit preter ipsum dicit tex. xxiiij q. ij

Nota ppa

Apli tripliciter possunt considerari

Cardinales tenent vices aplorum quo ad assistentiam

Nota paulum et Barnabam fuisse ordinatos in epos

legatur. Idem inter nos vivens pro sacerdotium fuit xxiiij. q. viij. cum a Judeis. Ipse vivens verus et solus pastor omnium et pontifex assistebat lvj. di. dominus noster. xv. di. sancta Romana. Notandum tamen quod quamvis esset pastor suorum ovium quas verbo et exemplo pascebat tamen quantum ad officiorum distributionem ex qua hodie in ecclesia alii presunt aliis. Unde quidam prelati quidam subditi participantur in populo illo pastorale officium non gerebat, mistica enim et visibili unctione nec in regem nec in sacerdotem unctus erat, que sole due persone in populo illo prelature sibi nomen vendicabant dicit tex. formalis ij. q. vij. testes. quod hiis ita se habent astiterunt petro tamquam primo pastori ante divisionem apostolorum et separationem ab ipso. In quo quidem statu eis preerat. In novo enim testamento post xpistum dominum a petro sacerdotalis cepit ordo. ipse quidem primo in ecclesia xpi pontificatus est traditus xxi. di. In novo. per illa verba pasce oves meas de elec. c. significasti de maio. et obe. c. solite. viij. q. i. in scripturis. L. di. c. considerandum in glo. et c. fidelium. Ceterum et ipsi apostoli ipsum eorum principem esse voluerunt ut et reliquis omnibus preesset et cephas i. caput et principium teneret apostolatus, eandemque formam suis successoribus et reliquis episcopis tenendam tradiderunt. ut dicto c. in novo xxij. di. sacrosancta iij. q. vj. dudum. In hoc quidem duplici statu Cardinales apostolos representant in hoc quod assistunt ipse qui est xpi vicarius et petri successor. 3º ut ex precepto xpi postea a petro separati per mundum se predicantes diviserunt. In quo quidem statu apostolorum vices gerunt episcopi ut dicto c. In novo. xij. q. i. c. videntes lxviij. di. quorum vices de conse. di. v. manus etc. et hoc notant paulus apostolus dicens, Alios dedit apostolos alios pastores alios doctores alios prophetas etc. cuius verba refert tex. de here. c. cum ex iniuncto. et c. sicut in uno. distinguit enim statum episcopalem, cui incumbit cura animarum particulariter a statu apostolico ad quem spectat regimen et ordinatio totius ecclesie regulariter, fuerunt enim omnes apostoli episcopi quod patet ex tex. c. loquitur xxiiij. q. i. et dicto c. in novo dicente hoc erant utique ceteri apostoli quod petrus fuit pari consortio prediti honoris et potestatis. Si ergo petrus fuit episcopus ut dicto c. In novo igitur et ipsi apostoli qui pari honore et potestate prediti episcopi enim grece latine superintendentes dicuntur. dicit tex. xxi. di. cleros viij. q. i. qui episcopatum. sive quia vocabantur episcopi quia una cum petro universali ecclesie superintendebant. Recte etiam appellabantur sacerdotes quia universali ecclesie sacra ministrabant, nec enim alius erat episcopus quam presbiter ymo ipsi presbiteri episcopi appellabantur. Unde paulus in epistola dicit omnibus sanctis qui sunt philippis cum episcopis et presbiteris etc. refert gratianus xciij. di. legimus. postquam unusquisque ad se trahere conabatur, ecclesiam que xpisti scissuram patiebatur, toto orbe decretum est ut scismatum semina tollentur et unus ceteris preponeretur quem episcopum nominarent in excellentiori gradu collocatum

Noscant ergo se magis consuetudine quam dispensacione dominice veritatis ecclesie presbiteris esse maiores. dicit tex. notabilis xcv. di. olim. Nec quisquam miratur dz ipsos apostolos secundum tres status consideratos secundum quorum quemlibet pluarios moderne ecclesie ordines reputatos intelliguntur. tu et videamus preclarissimum Gregorium dicentem secundum eum statum in quo apostoli propriorum renunciacionem fecerunt monachos propriis abrenunciantes apostolorum vices tenere dicit tex. singularis xvi. q. i. ex auctoritate. Item quia videmus et ipsos simplices sacerdotes prout in eis decreta per parochia potestatem ligandi habent atque solvendi. vices tenere apostolorum. quibus dominus hanc tribuit potestatem propter quod Cyprianus papa apostolos i. presbiteros exponit ut est expressum. xciii. di. in canone dominus ut. tenent enim sacerdotes vices apostolorum quo ad sacramentorum dispensacionem dicit tex. xi. q. iii. absit. qua etiam racione ipsi simplices sacerdotes vicarii dicuntur Christi qui solus primariam ligandi atque solvendi potestatem accepit. dicit tex. notabilis de pen. di. i. sunt hec tres cl. 2o. § his auctoritatibus. putamus tamen ipsi potestatem . . non habent crisma te fontem per ungere et paraclitum dare spiritum. quod per solis episcopis deberi les actum apostolorum demonstrat xxi. di. cleros de sa. unc. c. i. cum sy. repraesentant vices septuaginta duorum discipulorum. quos apostoli elegerunt videntes messem fore multam operarios vero paucos xxi. di. c. in novo. et per eosdem elegit ipsos dominus xxi. di. decretis. Item videmus Concilium legittime congregatam apostolorum omnium vicem tenere dicit tex. notabilis. ii. q. iii. siquis presbiter. c. ubi Concilium Tribunicum loquens dicit dominus discipulis suis quorum vicem nos indigni in sancta gerimus ecclesia. etc. Ex hiis ab luculentissime demonstratur non recte dixisse archidiaconum in c. ubi periculum de elec. li. vi. referens ex Cronica Martiniana Cardinales non habuisse tempore Ponciani pape qui fuit anno cc.xxxi. et Marcelli qui fuit anno ccciii. in urbe Romana constitutos propter baptisma et sepulturas mortuorum. Nec eciam recte dixisse Old. suis consiliis Consilio. lxii. tenentem quod cum Constantinus donacionem Silvestro fecit. non erant Cardinales quia de illis nulla mencio fit. sed tantum de Romane ecclesie clericis ut demonstratur ex tex. xcv. di. Constantinus. sed postea cum fecit generalem Synodum Silvester iam fuisse Cardinales. ut demonstrat tex eiusdem ii. q. iiii. presul. xciii. di. a subdyacono Si enim intellexerint de Cardinalibus i. Ro. ecclesie consiliariis et pape coadiutoribus in execucione pontificalis officii illi semper fuerunt. licet non sub Cardinalium nomine. sed sub alio vocabulo duplici. Primum enim tempore veteris testamenti vocabatur sacerdotes levitici generis. hoc quidem demonstratur in deut.o cum dicitur. si difficile et ambiguum apud te iudicium esse prospexeris. recurre ad sacerdotes levitici generis et ad iudicem qui fuit illo tempore. ipsi enim iudicabunt tibi iudicii veritatem. Sunt autem dicit papa sacerdotes levitici generis. qui nobis iure levitico in execucione sacerdotalis officii coadiutores existunt. quos vero sicut eos sacerdos

Consuetudine episcopi sunt maiores ecclesie presbiteris etc.

[...]achi quo ad [...]acioni propriorum vices apostolorum

Concilium congregatum tenet vices omnium apostolorum.

Nota hic de Cardinalibus quod et unde habuerunt nomen

sine iudex existit ille est cui dns inquit in petro Quodcunqz ligaueris &c
hic est tex. sin^t qui fi. sint le. c. p ven^lem §. racionibus. In nouo
aut testamento priusqz Cardinalium nomine baptizati extitissent compio
eos primi vocatos simplr Consiliarios Ita eos in psona Theodori viri
Eloquentissimi que eius Consiliarium dicit beatissimus Greg^s Ide
appellat in c. Ecclesiastice. xij q. ij. Itm eos eosdem nuncupat pelagius
ppa in c. Inprochia. xvj. q. i. Ita etiam eosdem appellatos compio
in Concilio Melden Cuius Canon refertur. i q. vij. conuenientibus
Ipi aut ppe Consiliarij hodie vocantur sancte eccle Cardinales ut
demonstratur de elec. c. fun^ta. li vj. dum dicit de tot namqz ipi Ro.
pontifici p fratres suos sancte Roman eccle Cardinales, qui sibi i
execucione sacerdotalis officij coadiutores existunt libera conuenire
Consilia &c. Igitur aut nouissime Cardinales nuncupati sunt quia dignitas
ipa Cardinalatus solum in Ro. ec. repitur que est caput et Cardo
aliarum. xxv. q. i. §. 13. C. de sum. tri. l. inter claros xxij. di. Sacrosancta
Vnde eleganter dicit Arch^us. xxij. di. omnes qz quamuis de dignitatibus
p Ro. ecc. institutis possit epus cum suo capitlo in sua eccia vnam con
stituere dignitatem de consue. ec. c. cum olim de consti. cum accessisset
Cardinalatum tn no potest [potuerit] institue sine aucte Ro. sedis cum no sit p Ro.
Ecclesiam ordinatum. Cardinalatus dignitatem in alijs Ecclesijs fore cpm
in eadem Sicut enim hostium p cardinem regit^r. sic eccia p istos hec not
glo. de offi. arpi. c. ij. et Archidi. in dicto c. Sacrosancta. Olim aut i qua
tumqz eccia principales sacerdotes seu epos Cardinales dicebant. i. princi
pales hoc demonstrat xxj. q. i. relacio vij. q. i. pastoralis lxxj. di. frat
nitatem nisi xxiiij. di. pbri. Non ergo dedignemur alij vniusalis eccle
celeberrimi gradus ecclastici Ro. ecc. Cardinales fore sibi platos hac
enim placione sue existe inferiora demirant. Primi quia quorum pior est institu^o
seu ordinacio pior debet esse placio. xviij. di. verum et c. placuit xciij.
di. dns nr de ma. et obe. c. i. sz Cardinalium pior fuit institucio ut sup^a
demonstrauit igit^r. 2° quia quanto quis dignioribus pest atqz aure oneris maiori
tanto ipe quoqz dignior est. primi dicit tex in auc^to. de defen. ciui. §. nos igit^r. de peni.
di. ij. principiu. Not glo. concordantius de rescript. statutu li. vj. sup vbo canonice
2^m dicit tex. no li^s. ix. q. iij. p singulos dum dicit igitur placuit metropolita
nu honore epos pcede qmuis ipe cum eis eiusdem sit ordinis, quia curam
sollicitudine tocius prouincie suscepit vbi epus solu Ciuitatis vnius &c. sz Ro. ecc. Car^les
psunt aure vlis eccle. dt. tex. de postu. pla. bone. epi vo ceteriqz eminenciores eiusde
ordinis aure oneriqz particulari sigit sunt enim ipi epi alijsqz eminenciores eiusdem
ordinis xpi vicarij eo in loco particulari, cuius onerose aure psunt dicit tex.
xxxiij. q. v. mulier ij. q. vij. accusacio xxj. di. in nouo de peni. di. i. si quis
suadente vij. q. i. sicut vir. Cum 2 ipe xps verus extitit pontifex lxj. di. dns
xv. di. sta. Et quia petrus vices xpi tenet in terris dur. 2 ipi petri vicarij vij.
petri vicarii ad ipos loquens sic dicat ipa namqz Ro. ec. q. ps^a e in partes vices suas tdidit

largiendas ut ipterm vocentur sollicitudinis no in plenitudine ptate .ij. q. vj. decreto et c. qui se scit .ij. q. vij. c. in sancta .iij. q. vj. multa stupeo de auctore et vsu c. ad honorem .3o. quia ipsis Ro. ecc. Car.lis concessum est culmen illud sum.e potencie atque precellencie habere quo amplissimus senatus patriciique ad ornabant dicit tex. xcvj. di. Constantinus Sed patriciatus dignitate nulla maior post imperium reperitur. C. de consulibus .l. neminem li. xij. Ergo per inde dignitates ecclesiasticas nulla maior Cardinalatu debet compiri. Vnde non inmerito dicunt Osti. et Jo. an. in c. dilectus .l. i. de preben. nulla dignitate ecclesiasticam post papatum maiorem Cardinalatu existere Ipsi enim Cardinales vna cum papa iudicant totum orbem ut dicto .5o. racionibus Ipsique Ro. ecc. consulatores dicuntur pars corporis pape C. ad .l. Iulia maiestatis .l. quisquis .vj. q. i. siquis cum militibus not. glo. de off. le. c. ex ore Vnde cum ad prouincias regendas mittuntur dicuntur legati de latere ut tex. vocat apparet ex Canone gregorij ita eos nominantis .ij. q. vj. decreto Ita eos appellant in Concilio Sardicensi ut demonstrat Canon eius quem refert gracianus .ij. q. vj. si eps accusatus qua racione sim.r determinant. Osti. et Joan. in c. antiqua de priuile. presbiteros et dyaconos Cardinales non astringi pape prestare iuramentum obediencie quia licet papa tanquam vicarius xpi sit caput vniuersalis ecclesie .xxiiij. q. i. rogamus et singuli fideles eius membra generalia Est tamen specale caput Cardinalium et ipsi eius specialia membra ut patet quia dicuntur Ro. ecc. filij speciales lxxix. di. siquis ex epis dicuntur ipsi Ro. ecc. gremium xxiij. di. In nomine domini quod corpus adeo est vnitum quod ab ipsis specialibus membris papa fidelitatem non exigit sicut nec a seipso ut sit inter dantem et recipientem diuisio de iustic. c. sed. Ipsi Cardinales papam eligunt ut non sunt iura Et ergo qui imperatorem eligunt principes eligendi tamen principem hita ptatem papua dignitate pollere dicuntur dicit tex. de elec. c. venerabilem quanto potius hij singulari dignitate splendere censentur quibus facultas est Romanum pontificem eligendi ex ipsorum Cardinalium gremio papa eligitur lxxix. di. oportebat et c. nullus Et ut demencium Cardinalium fiat depositio pape Concilium congregat tamquam per re ardua de cle. no. re. c. ex gestis licet hoc de necessitate non sit de sponsa c. vnico li. vj. sine eorum Consilio ardua gesta per papam cessari sunt solita ut notant Jo. mo. et Jo. an. de here. c. super eo li. vj. Et archi.us referens hanc opynionem fuisse laurencij xxv. q. i. sunt quidam et quia in ecclia ipsi vice senatus obtinent xvj. q. i. ecclia hinc senatum qua quidem Canonicum de Cardinalibus loqui intelligatur Inno. de re. iu. c. cum te igitur elegerunt dixit Archi.us xxij. di. sacrosancta quod erubescere non debet papa se inter Cardinales cumnumerare cum et imperator in senatorum nomine se cumnumerat dicit tex. not. C. de dig.tatibus .l. nec senatorum li. xij. Vtuntur ipsi supellectilis veste candida ad vite mundicie demonstrandam Candor quippe mundiciam denotat Ite vite innocenciam et puritatem dicit tex. de Consecra. di. iiij. post baptismum In pileis colore rutilantes purpureique saguinis ad demonstrandum eos debere vitam exponere pro papam saguinis augendi posteritate hoc enim denotat purpurei saguineique color

vt Ysiderū dicē refert gracianꝰ xxx· q· v· ferme Ex hys liquido manifes
tatur verum dixisse tex· augustinum referens ij· q· vij· quamquam ita iguente
quamquam secundum vocabula que vsus obtinuit Epatus sit maior pbro· Augustinꝰ
tamen Epus Jeronimo car^li^ pbro minor est 2º quamuis eum ordine maior
fuit augustinus quia Epatus ordo singulis aliis maior est xxxij· di· omnis pp^a^
quod papa se appellat Epum ut traditur in phemio li· vi· Tamen Jeronimus
Augustino fuit maior racione dignioris administracionis cum Ro· et
vniuersalis Ecclie administracioni preesset hec aut simul comparantur
alium alio maiorem esse ordine alium vero esse maiorem administracione 2 dig^te^
hec quidem pz in petro qui licet ceteris aplis par fuerit ordine tamen
eisdem maior fuit administracione et dignitate ij· q· vij· puto pz plus etiam
in arpbro et archip^mo^ licet enim arpbr maior ordine sit quia pbr archi
diaconus minor quia dyaconus de eta 2 quali· c· i· tamen racione
maioris administracionis quod licet archip^us^ sciat arpbr se illi subesse de off
arpb· c· i· xxv· di· per lat^s^ Rem demonstrat^z^· in patriarcha archiepo
et Epo quamuis enim omnium idem sit ordo dicit tex· xxj· di· cleros tn
racione maioris dignioris quod administracionis archiepis patriarche
Epis archiepi preferuntur, ut dicto c· cleros et dicto c· p singulos
hec quidem respectu scilicet ordinis racione Cpi epi suum dicuntur sacer
dotes de consc· di· v· de hys atque etiam secundum locum in Ecclia te
nere xl· di· ante omnia· 2º quia ex maiori decore ornatum maioritas
appz dignitatum dicit tex· notabilis de pni· c· ut aplice li· vi· sed
maiori cottidiano ornatu Epis vtuntur Ro· ec Cardinales ut docet
experiencia igitur sup est ergo ut utamur vbis legis bene azenone
C· de quadrienn^ij^ pscp· quibus alludit· c· i· de offi· le· li· vi· sic dicentis
nō immerito statuimus ut qui die noctuque cottidianus cura p toto terrarum
orbe laborant dignam habeant suo progatiue fortuna vnde nec immito
refert Jo· mo· in c· vnico· de maio et obe· li· vi· et alij sciant^z^ de mai· 2 obe·
c· ic qui de Capell· mo· c· dilectus papam respondisse Car^les^ in corum tribula
ribus ecclesiis ius obtinere Epale· plura de Carb· not Osti· et Jo· an· de iudicis
c· ad deliberandum, plura ipse Osti· de peni· 2 remis· c· cum ex pluraglo^tor^
desasina c· vlt^o^· li· vi· multa traduntur de elec· c· Ecclia et dicto c· fun^ta^
et dicto c· vbi periculum ecc· aut in pnti nō refero causa breuitatis
Eadem racione continet patriarchas qui quidem quatuor existentes euan
gelistarum quatuor in dei Ecclia vices tenent dicit tex· in decasa de· c· chr· c·
septum Cpi aut Euangeliste dicti mundi Cardines quia per euangelia quatuor
irrecessabili tuba dicitur quod per orbem terrarum illum instruentes predicamus 2
agimus dicit tex· formale lxxvj· di· hinnis dicuntur et ipsi lux forte
Damaso papa dicente qui nouo modo sub gra spus sancti sūt et toto mundo euan
gelium coruscante lucidiores esse videant^z^· x· q· i· hanc consuetudinem,
Complectit^z^ eadem arepos Epos ceterosque sacerdotes quos sal terre 2 lumen mundi
dicebat beatus petrus dicit tex· xc· iij· di· sacerdotes cuiusdem vbis cethe

caput est xpus dicit tex. referens aplm de sacra. vnc. c. vno de noto
c. i. li. vi. i. q. i. ut euident ipse aut est lux vera ut pz xxxiii q. i.
non sat xlix di. hinc et eim de peni. di. iiii suscitatus de he. c. tu ex
iuncto demonstrat. notabilit xxi di. cleros dum sor. dicit qui legendi
est ewangelium accendunt luminaria non ad effugendas tenebras cum sol
in eodem tempore rutilet sz ad signum letitie monstrandum et ut sub similitudine
luminis corporalis illa lux demonstrat. de qua in ewangelio legitur Erat
lux vera, lucebat gº unusquisque ecclesia primum pace primum ut pax fidelium la
bijs predicata cum ac volu... concordet, dt tex. xcij. di. diaconi q pacem eam qua
singul predicamus summo nisi studio seruare debemus inuicem et in omnes
dicit tex. iii q. vi hoc quippe nisi hoc est q nos monet dns nr yhus xps
dns vltio eius testamento nob pacem dedit atqz reliquit dicens pacem mea
do vob pacem meam relinquo vob. Cuius vba habent xxiii. q. i. nisi bella
hoc e quod idem dixit aplus inquiens sal i pace habete in vob xlv di. sit rector
hoc e qd nos docet aplus cuius vba declarant xi q. iii. inter vba dicens sc. si fieri pt
quod ex vob e cum omnibus pacem habentes dicturus cum omnibus pace habeamus
hec difficile esse prospiciens premisit si fieri pt subiungens id fieri posse cum dicit qd
illa ex vob est etc. hec est pax q per angelum xpo sole nro nascente extitit decantata
dicentem gla in excelsis deo et in terra pax hominibus bone voluntatis de consec. di. i
de ymnis pace et concordia gaudet altissimus et per eam miro modo gloriatur in
membris suis dicit tex. notabilit ix. q. iii. cleros. beatos beatus in euangelio dixit
dns esse pacificos qui filij dei vocabuntur. o quam dulce e pax per tpali salute mortalium
vn pacem habere dz esse concorde voluntatis bellum nunquam nisi necessitatis Non enim pax
queritur ut bellum excitetur sz bellum geritur ut pax acquiratur hec oia forcius
dicit notabilis tex aug. referens xxiii q. i. noli Estote memores vbo Cypriani
dicentis neqz eim dum pacificus haberi potest qui cum fre pacem non hz, sz zeli dis
cordiam xc. di. neqz ad cain nomine in vos pacificos conuenit sic Liberius papa
qui contra pacem ecclie sunt si dignitatem aut cingulum militare habeant induantur
eis si aut priuati siquidem nobiles suarum rerum prospectum patiantur si ignobiles
non solum in corpore verberentur sz exilio perpetuo castigentur xxiiii q. i. qui contra
pacem, ponite pacem inter homines et virtutes, gladium inter homines et vicia vt
imitatores sitis vbi diuine veritatis dicentis, non veni pacem mittere in terra
sed gladium quod ita declaratum refert gratianus xxxiiii. q. ii. in factores meores
estote illius Salustiani dicentis pace et concordia parue res crescunt discor
dia vero maxime dilabuntur, quod refertur de re. iudi. c. apostolice li. vi.
Lucebat eciam ipsa ecclesia vnitate tota eim ecclesia per generale concilium representata vnum
corpus est ix vn dicit tex. Cum ei simus omnes vnum in xpo nichil porum diuisitas
personarum fecit vbi efficaciam prosperitatis caritas atqz vnitas fidei vindicat vii
q. i. nichil et alibi augustinus pulcre sc. vnum estote vos diligentes vnam fidem
tenentes vnam spem et indiuiduam caritatem ita eius vba referuntur de consec. di. ii
qua passus istus et eum tesset. et dignum vt quorum vnum est corpus vnus ad vnum agendi
debeat esse animus dicit tex. notabilis xxxi. q. i. de nepti. Audite quantum deus in
vnitate et pace gaudeat q affluentes premissiones fecit illam diligentibus per os prophe

pulcerrime loquens sic dicens placitus et seniorum quos hactenus habuistis sciatis quod
ego cogitaui ut bifariam urbem .i. ecclesie In leticiam et gaudium volo esse credendos
ista dumtaxat si unitatem diligatis et pacem. ista formaliter refertur .lxxxvi. di.
Secundum. Nonne dominus noster pater yhesus christus pro ecclesie unitate seruanda rogauit
dicens Non rogo pro hiis tantum sed etiam pro hiis qui per verbum eorum sunt credituri
in me. Ut unum sint etc. referuntur for. hec verba xxxv. q. ultima. Sinitatis. Nonne
per os prophete inquit quam bonum et quam iocundum est habitare fratres in unum, Illi vero non
habitant in unum qui fratrum se solacio subtrahunt, aut quod deterius est fratribus
insidias seu laqueos ponunt referuntur hec verba iii q. i. nulli dubium xii. q. i. dilec
tissimi. Attendite queso fratres quare dicat gratianus Concilium apostolorum et quare
exceteri interea eo quod in unum dirigant omnes mentes intuitu Unde qui sibimet
in recto dissenciunt, non agunt concilium quia non sentiunt in unum xv. di. cano
nes. insi. legitur apud platonem Ciuitas illa perfectissime ordinata, in qua
quisque non propria sed communia scit affectus. dicit tex. notabiliter viii di. differt, non
habeo nouum, nec responsibile iudico si singulorum vota quique diuiduntur in par
Iudicii tes sed graue est quod non ex rectitudine sed ex solo fauore prouenit ipsa diuisio
dicit tex. notabilis. viii q. i. nec nouum Attendite quod non nisi congregatis in unum
dictum est per christum accipite spiritum sanctum nec nisi super congregatos in unum dies
penthecostes descendit Unde dominus dicturus quodcumque pecieritis etc. premisit
si duo ex uobis consenserint super terram de omni re etc. Iterumque ubicumque duo
aut tres congregati fuerint in nomine meo ibi in medio eorum ego sum Ni
mirum auctor ostendens non multitudini sed unanimitati deprecancium plurimum
tribui verba sunt formaliter textus xxiiii q. i. alienus et c. audiuimus .i. q. i.
cum scriptura xx. di. quibus ipsa unitas est que diuine ueritati placet
super unum enim christus ecclesiam edificat dum ad petrum loquitur pasce oues
apostolus meas etc. Et quamuis omnibus discipulis post resurrexionem parem potestatem
tribuit dicens sicut misit me pater et ego mitto uos, tamen ab unitate petri exordium
proficiscitur ut ecclesia christi una monstretur. xxiiii q. i. loquitur Et alibi ideo non
duo a principio facti sunt vir et mulier nec duo viri nec duo mulieres sed
primum vir deinde ex eo mulier quia unam namque volens hominem constituere deus
ab uno principio creature hec incipiens multorum disparium naturam eripuit facultatem
et ex clinbro. transfert gratianus xxxii q. ult. in c. illud tenemus igitur
patres unitatem propter illam enim que miraculum facit nichil est i. q. i. teneamus
Simus factores verbi non auditores. Si quis est auditor verbis et non factor
iste similis est viro qui considerat uultum natiuitatis sue in speculo, considera
uit enim illum, recedens vero statim oblitus est qualis fuerit hoc ex beato Jacobo
pulchre refert gratianus de peni. di. i. § si enim in iiii columna Si unum erimus
tunc nobis uocatus spiritus sanctus assistit In diuiso enim spiritus sanctus mentium
scissuras fugiens non habitat dicit tex. xxiiii q. i. audiuimus. tunc assis
tet cum iniquam mentem non habuerimus. aut certa vana cogitante spiritu sancto
per psalmistam dicente, non sedi cum Concilio vanitatis etc. cum iniqua gente non
introibo refertur xxiiii q. iii. cum quibus, tunc assistet cum ai viciis aut passi
onibus seruientes non cogitabimus impia dicente spiritu per prophetam Colliga
ciones impietatis dissoluo non gregorio refertur xv q. vi. auctem. Tunc assistet

cum animi vicijs aut passionibus non obseruent deseruient. Audi Jeron.ᵐ pulcre
dicentem deus aut qui videt in absondito prospiciens animos vicijs aut passionibus
seruientes, et in corde non se diligi ab illorum mente discedit relinquens domum
cordis eorum vacuam refert gracianus xi. q. iij. audi. quos ergo xpus a se eicit
nunquam putandum est spiritum xpi facere sibi templum hoc pulcre ex Greg. transfert
i. q. i. qui studet. Tunc assistet cum non fictione aliqua, sed pura veritate negocia
dirigentur. Scriptum est enim spiritus sanctus fictum fugit de conse. di. iiij. quo et
c. ostenditur. i. q. i. per ysaiam, cum si. Neque venit spiritus sanctus acimosis
advocatus i. q. i. sacrosancta. Neque etiam vocatus adest, odit enim deus diuisos
et quociens cumque in nomine eius fuerint congregati detestatur eorum feto
rem claudens nares suos dicit tex. i. q. i. odit. Oportet igitur primum domum dei
ecclesiam vnitate animorum ad bonum compaginari quo facto habitator spiritus
sanctus introducatur ex Augustino refert gracianus xxxi. q. ij. moyses, Cum
autem spiritus sanctus cordi nostro infusus fuerit tunc cor nostrum fidele ad predicta
et constanciam dilatabitur dicit tex. de conse. di. v. c. omnes. Luceat
ita vniuersalis ecclesia ut in hijs que ad Catholicam fidem reduci querit moram
non committat semper enim id caucendum est, ne quod absit longa dilacio retro possit redi
re volencium animas reuocare dicit tex notabilis de conse. di. iiij. ne quod absit,
Et alibi, cauendum est ne dum adhuc tempus ad prehendum redempcionis infi
delium misterium queritur intervenientem paululum mora inueniri non valeat
qui redimatur dicit tex nota.ᵇⁱˡⁱˢ v. di. baptizari. Attendite quid dicat Canon vni
Concilii Brocharen. Cauete ne differatis errantes ad gregem reuocare ne
forte si sine gracia reductionis de hac vita decesserint ab illis per diuinum tribu
nal illorum perdicio requiratur quorum mora diuisione ut felix est, per aredue
cionis graciam se subtraxerint. Ita hunc notabilem Canonem refert gracianus
i. q. i. in canone placuit. deinde accedit ad ipsius ecclesie lucem, lux doctorum quorum oracio
dicit papa quasi precipua in ecclesia de here. c. cum ex iniuncto. Sunt enim viri
necessarii dei ecclesia plurimum indigens de preben. c. de multa de elec. c. cum ex eo
li. vi. Eos aut lucem fore primo demonstrat. tex. de reli. 2 vo. sane. c. i. li. vi.
qui in doctorum persona loquens sic bellissime dicit per ipsos perita doc. quasi
luminosas ardentes Candelas super Candelabrum positas vniuersum corpus
orbis errorum tenebris perfugatis velud sidus radiat matutinum 2º tex de
magistris c. super specula in persona earumdem sic loquens doctores enim ve
lud splendor fulgent firmamenti et velut stelle sunt in eternitates perpetuas
permansuri cum plurimos valeant edocere in verbo domine veritatis 3º demonstrat
tex. de peni. di. ij. multi qui doc appellat stellis radios 4º tex i. q. vij si quis
omnem ubi virtuosi per ut doc velud luminaria splendentia dicuntur. Est aut ipsorum
doctorum debencium proprium ut prius tempus obseruent tacendi postea vero loquendi
veritas enim prius tacendo discatur, postea loquendo predicatur, dicit nota.ᵇⁱˡⁱˢ
tex. salomon referens xxxvi. di. Ecce vir sciens ad mysticum monachum
Multo tempore disco que postea doceo refert notabiliter gracianus xvi. q. i.
sic viuo et alibi Gelasius papa, in placet ut habeas secorum contubium
nec ipse te doceas nec absque doctore ingrediaris viam quam nunquam ingressus
es. xvi. q. i. si clericatus xxxviij. di. relatum. Sum ut sit destructus

(desertus

in silencio vtilis in verbo, ne aut tacenda proferat aut proferenda reticescat
dicit tex. notabilis xliij. di. sit rector. 3m ne non intelligentibus secreta miste
ria sua predicatione reuelet qui enim ea docet que ab auditoribus non valet
intelligi non ad eorum vtilitatem sed ad sui ostentacionem facit tex. xliij.
di. primo. 4o oportet enim qui docet et instruit animas rudes tale esse
ut pro ingenio discencium semet ipsum possit aptare et ubi ordine pro audiencium
capacitate dirigere dicit tex. notabilis viij q. i. oportet. 5o ut cum humili
tate omni doctrinam tradat arrogancia fugiens de ma. et obe. c. humilis
hoc enim proprium habet doctrina arrogancium, ut humiliter nesciant proferre que docent
et recta que sapiunt etiam recte ministrare non possunt dicit tex. notabilis
xlvj. di. hoc habet proprium. 6m ut que corrigant non que delectant edo
ceant in principio enim inquiunt suos auditores quibus non salutaria que
corrigant, sed que illos delectent cronica predicant de quibus propheta hij
sunt fontes sine aqua et nebule turbinibus agitate quibus Caligo tene
brarum reseruatur dicit tex. notabilis ij. q. vij. secundum de peni. di. ij. § si enim
inquit in 2a columna, Septimo ut sue doctrine verba ob auditorum subsannacionem
prosequi non obmittat dicit enim tex. notabilis sic summus aut multos ob id
infestare doctores suos ut eos perdant et proprie voluntatis placita adimpleat
Non propterea tamen doctores in quantum vnius salus suppetant circa doctrina et
bona intencione recedere debent scientes beati qui persecucionem paciuntur propter
iusticiam xliij. di. summus. Octauo quando orarium discipulorum est obstinata ma
licia nec prodest ei doctrina docentis tunc corpore ab eis recedat ne illorum ne
quicia semper in deterius proficiat, et doctor quidem fructum amittat quam de aliorum
profectu posset inuenire dicit tex. no. vij q. i. aduersitas mihi etc. ibi adu
niatur Nono ut imperitos in praua opinione obstinaces prudenter eludant
non aut omnino nichil respondeant, nam omnino nil respondere auditore ea
vtile non est, ne forte nos existimet penuria responsionis declinare etiam
et fides eorum ledatur non intelligencium doctorum opposita dicit tex. notabilis
xliij. di. in mandatis in fi. Vltimo ut de sua doctrina deo gracias agat
ac illis per quos est eruditus non aut proprio ingenio scienciam se dicat acquisiuisse
siquis enim ductus et eruditus in lege domini post alios erudire, non debet
sue assignare prudencie ingenioque quod possidet sed gracias agat. primo
deo qui cuncta largitur. Deinde sacerdotibus eius ac ministris a quibus
est ductus si enim non egerit gracias sed scienciam dei sibi vendicauit in penuria
maledicetur. quod si intelligens largitorem dominum et hic agens gracias per quos
est eruditus se humiliauerit in horreum dei intulerit aboes hoc scripture
alimenta in ecclesia populus ministrauerit statim aperientur super eum cata
racte celi et effundetur super eum pluuia spiritualis et mandabit nubibus
suis ut pluant super eum imbrem et habundancia rerum omnium proficiet. hec
ex Jeronimo pulcre refert gracianus xvj. q. i. reuertimini hic perfectissime
partes illas omnes quas in doctore necessarias proxime demonstraui in se
ipso amplexus extitit ut mirum in modum eius diuina opera manifestat
Nec quidem miro ordine mira oracionis facilitate conscripsit, Et quidem

breuissima in etate cum enim omnipotens deus p[er] huius gloriosissimi doctoris
organum nostre fidei misteria declarauit eundem medio humane vite surripiens
Ciuem superne Ciuitatis effecit. Oniri sum in gloriosum Thomam collatu b[e]n[e]f[ici]um
Vt tantu degeret in humanis, quantu illuminando orbi erat necessarius, postmodum
vero ad celestia pabula vocaretur. Occurrit tex. pulcerrimus Augustini
ad propositum inquientis maximum beneficium est quod deus bonis impertit
Cum eis qui bene agunt ex medio humanitatis ad celestia loca trahit
anteq[uam] ex bono mutentur in malum anteq[uam] superueniens malicia mutet
intellectum refert gratianus formaliter de peni. di. iiij. si ex bono, hec
quidem vna simul et virginitate et humilitate resplendet maxime nimis
fuit hec littera mea sic formaliter attestante virginitatem cum humilitate
admiramur xxx di. hec sepissimus. virginitas ipsa dei templum ab ambrosio
dicitur xxxij. q. v. Tollerabilius qui tamen habz etiam fortitudinem here
conuincitur. dicit enim tex. virginitas virtus est animi corporis habet
sanctam fortitudine xxxij. q. v Ita nec virginitas illa est que suaderi
potest Imperari aut non. dicit tex. xxxij. q. i. Integritas hec virginitas illa
est que christus in maria fefellit principem mundi ut ex ambrosio transfert
gratianus xxxij. q. ij. pudor Ipsam virginitate seruare magnorum est
xxxij. q. vij. [...] proposuisti, hec est illa que paradisum replet xxxij. q. i. Nuptie
audi quod plerum dicit Ieronimus quod absq[ue] ceteris operibus sola virginitas
non saluat sic omnia opera absq[ue] virginitate sunt imperfecta xxxiij. q. v.
hoc solum lege nostra Imperator dicat solam Castitatem sufficientem fore
deo animas presentare in § sanctimus in auctoritate de lenonibus Idem Ieronimus de
virginitate sic dicit Ideo plus amat alijs virgines christus, quia christo
sponte tribuunt quod sibi non fuerat Imperatum maioris enim gratie est offerre
quod non debes quam reddere quod teneris Ita ex eodem transfert gratianus xxxiij. q.
vij. qui sitit Quid tandem de humilitate dicemus huius quidem tres sunt gradus
duo. primus subdere se maiori et non preferre se equali, et hec dicitur humilitas
sufficiens et necessaria. ar[gumentum] xxij. di. Constantinopolitana infi. 2[us] subdere
se equali nec preferre se minori, hoc quod dicitur humilitas habundans, 3[us]
subdere se minori, et hec superhabundans dicitur. de humilitatis efficacia dyabolus
ad machariu ut legitur in vitis patrum dixit ieiunas interdum et ego nunquam
ullo cibo reficior, ut sepe vigilas me nunquam sopor oppressit, humilitas tua
sola me vincit humilitate enim angelus negligens et de se superbiendo presumens
ex celo cecidit et in dyabolum est conuersus de peni. di. ij. § quod vero ipsi
et c principium Ambrosius dicit quod humilitas est clauis que aperit regnum celorum
et referat misteria scripturarum Gregorius qui sine humilitate ceteras virtutes con
gregat quasi in ventu puluerem iactet Bernar[dus] dicit Humilitas est virtus qua
homo verissima cognitione sibi vilescat. et plus multa gloriosa res est humilitas
qua ipsa quoq[ue] superbia palliari appetit ne vilescat, facit viij. q. i. in scripturis
in fi. hec omnia de humilitate nota ponit glo. de rel. domi. clemen. j. Ceterum
glo. super verso psalterij vide humilitate incarnatione sic dicit Nemo vivificatur nisi
per humilitatem que est caput virtutum omnium hoc refert archidiaconus xxiij. di. q[uod] episcopus
Vnde in pontificali veronice nil splendidius lucet quam humilitas dicit tex. c. di

[margin:] [vi]rginitas

[margin:] humilitas

Cont' moram hanc potissimu nos docuit dns nr yhus xpus qui humilit atq
pacient plura ptulit a iudeis ut nos humilitate et paciencie doceret exemplu
dicit tex xciij di dns nr / Alibi diuina vtus sic dicit discite a me
humilitate quia mitis sum et humilis corde refert gracianus ij q vij
qui sic se / Alibi in ewangelio inquid bti misericordes bti mites qm
ipi misericordiam consequent / refert gratianus xxvij q iiij hoc aut ita
Alibi humilitatem docens dicit no veni ministrari sed ministrare qui
maior est vrm sit minister vr viij q ij nullus primas xciij di
dyaconi sunt Postremo iste sanctus doctor ut eius legenda demon
strat fuit virtute obediencie mirifice illustratus p obediencie vero
meritum homo bene conditus augetur in melius Ecce pulcrum
tex sz aliquando aut p obedienciam dz bonu quod agit ptermitti
neqz eni mala in padiso arbor extitit q deus homi ne contingeret
interdixit sed ut melius p obediencie meritum homo bn conditus
cresceret dignu fuerat ut etiam a bono phiberetur quis tanto verius
hoc quod ageret virtus esset quanto et a bono cessans auctori suo se
subditum et humilem exhiberet hoc ex aug refert gratianus xi q iij
quid ergo Alibi obediencia victimis iure pponitur De ma et obe
c illud et racio quia p victimas aliena caro / per obedienciam vo ppa
voluntas mactatur / quod omnibus magis ex gregorio gratianus viij
q i sciendum Alibi eterna mercede defraudatur qui superioribus
platibus fidem et reuerenciam exhibere contempnit xxiij q v si apd
et s' ipis aut qui immediate procedit : Hic ergo preclarissimus doctor
tot virtutibus insignitus / quatuor eccle doctoribus meruit esse equi
veneratione Ex quo indubie eis virtute et sanctitate equalis fuit
dicit eni tex notabilis sic Dignu est ut quor equalis sit venera
tio et festiuitas quor equalis fuit virtus et sanctitas Ex beato
Ambrosio refert gratianus lxxvi di sane : Hunc ergo gloriosissimu
patrem veneremur in secula qui nobis necessaria ministrabit documenta
ad laudem dei Amen

Dicta famosissimi sacre theologie professoris magistri Johannis de Segobia etc. circa materiam neutralitatis principum quo ad sacrum Basiliense concilium et Gabrielem de Condulmario alias Eugenium etc. introducte 1439

+

Frequens generalium conciliorum celebratio agri dominici precipua cultura est que vepres spinas et tribulos heresum errorum et scismatum extirpat, excessus corrigit, deformata reformat, et vineam domini ad frugem uberrime fertilitatis adducit. Illorum vero neglectus premissa disseminat atque fovet. Hec preteritorum temporum recordatio et presentium consideratio ante oculos nostros ponunt. Eapropter hoc edicto perpetuo sancimus decernimus atque ordinamus, ut amodo concilia generalia celebrentur. Ita quod primum a fine huius concilii in quinquennium, secundum vero a fine immediate sequentis concilii in septennium. Et deinceps de decennio in decennium perpetuo celebrentur in locis que summus pontifex per mensem ante finem cuiuslibet concilii approbante et consentiente concilio vel in eius defectum ipsum concilium deputare et assignare teneatur. Ut sic per quandam continuationem semper aut concilium vigeat aut per termini pendentiam expectetur. Quem terminum liceat summo pontifici de fratrum suorum sancte Romane ecclesie cardinalium consilio ob emergentes forte casus aliquos abbreviare, sed nullatenus prorogetur. Locum autem pro futuro concilio celebrando deputatum absque evidenti necessitate non mutet. Sed si forte casus aliquis occurreret, quo necessarium videretur ipsum locum mutari, puta obsidionis, guerrarum, pestis aut similis, tunc liceat summo pontifici de predictorum fratrum aut duarum partium ipsorum consensu atque subscriptione alium locum prius deputato loco viciniorem aptum sub eadem tamen natione subrogare, nisi idem vel simile impedimentum per totam illam nationem vigeret. Tunc ad aliquem alium viciniorem alterius nationis locum aptum huiusmodi concilium poterit convocare ad quem prelati et alii qui ad concilium solent convocari accedere teneantur ac si a principio locus ille fuisset deputatus. Quam tamen loci mutationem vel termini abbreviationem teneatur dictus summus pontifex legitime et solempniter per annum ante prefixum terminum publicare et intimare, ut ad ipsum concilium celebrandum predicti possint statuto termino convenire. Si vero, quod absit, in futurum scisma oriri contingeret, ita quod duo vel plures pro summis pontificibus se gererent, a die quo ipsi duo vel plures insignia pontificatus publice assumpserint seu ministrare ceperint, intelligatur ipso iure terminus concilii tunc forte ultra annum pendens ad annum proximum breviatus, ad quod omnes prelati et ceteri qui ad concilium ire tenentur sub penis iuris per concilium imponendis absque alia vocatione conveniant, necnon imperator ceterique reges et principes vel personaliter aut per solempnes nuntios tamquam ad commune incendium extinguendum per viscera misericordie Ihesu Christi exortati concurrant. Et quilibet ipsorum se pro Romano pontifice gerentium infra mensem a die qua sciam habere potuit alium vel alios assumpsisse papatus insignia vel in papatu administrasse teneatur sub interminatione maledictionis eterne et amissione iuris si quod forte sibi quesitum esset in papatu, quam ipso facto incurrat, et ultra hoc ad quaslibet dignitates active et passive sit inhabilis, concilium ipsum ad terminum anni predictum loco prius deputato

celebrandum indicere et publicare, et per suas litteras convocare. Et com-
petitori vel competitoribus ipsum vel ipsos convocando ad concilium et ceteris dum
prelatis et doctoribus et principibus quantum in eo fuit intimare, nec
non in terminis prefixis sub penis productis ad locum concilii personaliter
se transferre, nec deinde discedere donec per concilium causa scismatis
plenarie sit finita. Hoc adiecto quod nullus eorum contendencium de
papatu in ipso concilio ut papa presideat, quinimmo ut tandem liberius
et ecclesia unito et indubitato pastore gaudeat. Sint ipso omnes
de papatu contendentes postquam dictum concilium inceptum fuit au-
ctoritate huius sancte synodi ipso iure ab omni administratione suspensi
nec eis aut eorum alteri donec causa ipsa per concilium terminata fuit
quilibet a quoquam sub pena fautorie scismatis obediatur. Quod
si forte electio Romani pontificis per metum etc. ut in eodem
decreto continetur

:. Ex supradicto capitulo non multi dicunt fundari quod in casu re-
bellionis moderne quam Gabriel de Condulmario olim
Eugenius papa quartus fecit et continue facit contra sacrum Basilien.
concilium sicut ordinatum est tempore scismatis duorum aut plurium
summorum pontificum quod neutri eorum obediatur donec causa scismatis
per concilium terminetur. Ita ergo nunc licet ipse Gabriel per concilium
tamquam hereticus et multipliciter criminosus fuerit depositus a
papatu, tamen quia nolente eo acquiescere scisma sit in ecclesia dei
quod licitum est et ut dicunt sic expedit ad pacem ecclesie, quod nec
obediatur ipsi sacro concilio nec ipse deposito. Sed nunc licet te-
nere animos in suspenso vel servare neutralitatem quandam donec
principes temporales personaliter vel per oratores suos in unum con-
veniant locum et ibi videatur quid sit agendum. Hoc autem quod
necdum verum sed nec verisimile iudicari possit ex tenore dicti
decreti deducitur quadruplici consideratione. Prima ex condicione
prima ratio et proprietate generalis concilii. Constat namque quod pena non obe-
dienti imponitur pro culpa scismatis, proprietas autem sive convenientis
operatio concilii generalis est extirpare scisma non facere. Unde nullate-
nus propter scisma debet ei non exhiberi obediencia, immo ut per
generale concilium omne scisma tollatur, nunc summa cum omni ve-
neratio et reverentia ei debetur a quibuscumque fidelibus. Si vero
aliquis dicat quod concilium facit scisma aut sit ex culpa sua, qui
hoc asserit similimodo dicere poterit quod introducit errores vel hereses
in ecclesia dei. Et in autem sic loquitur [illegible] de periculo. Etenim tamen
ab origine militantis ecclesie ex declaratione in generalibus conciliis
facta quantum ad ea que sunt credenda et operanda ab omnibus ca-
nota bulla Martini tholicis pro statu salutis eterne sit tradita forma et mensura. Ita
pape ut quemadmodum constat ex bulla Martini pape quinti sacro approbante
Constantien. concilio sub data viii° kalendas marcii pontificatus sui
anno primo, quod generale concilium approbavit et approbat in favorem
fidei et ad salutem animarum, hoc est ab universis christi fidelibus approban-

dum et tenendum Et quod condempnavit et condempnat esse fidei
vel bonis moribus contrarium Hoc ab eisdem est pro condempnato cre-
dendum tenendum et asserendum | Si quis imponit generali concilio
quod facit scisma introducit heresim vel errores Cum id quod determinavit
generale concilium ab universis fidelibus credendum et tenendum sit | Iam
ergo asserendum esset quod omnes catholici obligarentur de necessitate sa-
lutis scisma sequi et credere heresim vel errorem | Equidem omnes tenentur
acquiescere determinacioni generalis concilii in hiis que pertinent ad fidem
vel animarum salutem | Nam ut dicitur in illa famosa constitucione synodali
que incipit Cogitanti hereticus ille fatendus debet | Qui putat in
hiis que ad fidem seu bonos mores pertinent errare posse generale
concilium Quod igitur generale concilium introducat in ecclesia dei scisma
heresim vel errorem nullus dicere posset nisi qui vellet fidem catholicam
exponere fluctuacioni et incertitudini Quecunque tunc exponitur qui
imponitur generali concilio quod scisma facit introducit heresim vel errorem
Etenim si generali concilio non creditur cui erit credendum Cum apostolus
doceat ad Gal. 1° Quod etiam si angelus de celo aliud evangelizet quam
quod ecclesia eam evangelizavit anathema sit. Unde cum proprie ad generale
concilium pertineat extirpare scisma errores et hereses nullatenus generali
concilio competit scisma facere Hoc autem manifeste probatur ex principio
pis dicti capituli Frequens Sic enim dicit Frequens generalium conciliorum
celebracio agri dominici precipua cultura est que vepres spinas et
tribulos heresum errorum et scismatum extirpat excessus corrigit defor-
mata reformat et vineam domini ad frugem uberrime fertilitatis ad-
ducit Illorum vero neglectus premissa disseminat atque fovent Itaque
cum ex premissis constet quod generali concilio competit extirpare scis-
ma hereses et errores Nullatenus recte iudicat qui imponit generali
concilio facere scisma Si enim ex hoc quod deponit summum pontificem
unum aut plures adhuc viventes et contra dicentes Eligitque alium per
quem ecclesia dei utiliter gubernetur diceretur scisma facere Iam ergo sacrum
Constanciense concilium scisma fecisse diceretur eo quod in vitos deposuit
duos videlicet Iohannem xxiii et Benedictum xiii se gerentes pro summis pon-
tificibus Eligitque alium papam videlicet Martinum | eo tempore quo
adhuc etiam vivebant predicti duo Et alius tercius suo tempore
nominatus | Gregorius papa xii° Similimodo diceretur de sacro pi-
sano concilio | Non enim generale concilium declarans iusticiam et veri-
tatem dicitur scisma facere Sed qui acquiescere nolunt sentencie generalis
concilii sunt causa scismatis | Nec sufficienter excusat quod generale
concilium tunc solum debeat proferre sentenciam contra summum pontificem
quando ad statim execucio parata existit Sic namque Samuel propheta
diceretur fecisse scisma in regno Israel quando ex mandato dei vivente
adhuc Saul rege unxit David in regem eiusdem regni Equi-
dem plena execucio non fuit facta per multos annos postea Et quod
magis quia etiam licet post mortem Saulis filius eius fuit in re-
gem susceptus Nichilominus tam ipse David ad quem de iure perti-
nebat regnum quam sui fautores prosecuti sunt constanter electionem di

uina inspiratione factam de persona sua donec obtinuit regnum pacifi
ce Aliud exemplum etiam suffragatur quod abiathar summo sacerdote
deposito adhuc eo viuente Rex salomon qui eum obiecit constituit
Sadoch ut summo sacerdocio fungeretur 3o Re. 2o Simile legitur de
helizeo propheta qui viuente Rege achaab et pacifice regnante fe
cit inungi in regem israel yeu filium iosaphat et occiso eo cum
uxore ac lxxta filiis suis obtinuit regnum eius iiiio Re. ix Est
etiam aliud exemplum de ioyada summo pontifice qui athalia regna
pacifice regnante constituit ioram cui de iure regnum debitum erat
in regem Iuda et occisa est ipsa athalea violenter extracta de tem
plo domini iiii Re. xi Non licet amplius extendere sermonem quia si predicta
excusacio locum haberet vix aut numquam aliqua policia posset subsis
teret Item arguendo ex condicione generalis Concilii manifeste patet
quod dictum c. frequens non habet locum casu presenti dicit enim quod in casu
scismatis uterque contendencium tenetur venire ad generale Concilium
et suum competitorem ad eum prouocare Certum est namque quod
per generale Concilium non tenetur venire ad generale Concilium est enim
contradictio in adiecto Item non potest esse Competitor in papatu quia
papa esse non potest Et sic nullatenus ad concilium generale extenditur pe
na predicti Idem patet cum dicitur quod sub pena amissionis iuris quod
forte in papatu sibi quesitum foret Et namque generale Concilium quia esse papa
non potest nec per consequens potest acquirere ius in papatu nec amittere ius quod
sibi quesitum esset in illo Amplius idem probatur ex verbo et ad quaslibet
dignitates actiue et passiue sit inhabilis Etenim quia generale Con
cilium sicut papa Cardinalis patriarcha archiepiscopus vel episcopus esse
non potest ita nec potest ei competere pena quod ad huiusmodi dignita
tes actiue et passiue sit inhabilis Sic igitur patet ex condicione
Concilii quod cum ei non competat scisma facere nec tenetur ire ad
Concilium aut papa esse potest vel amittere ius in papatu aut esse inha
bile ad quaslibet dignitates que pene imponuntur contra scisma faci
entes quod nullatenus ex dicto c. frequens potest fundamentum
assumi ut in casu presenti non obediatur sacro Concilio Basilien

Secundo patet hoc ex parte Remedii quod in casu scismatis
adhibeatur per predictum c. videlicet quod si terminus inchoacionis
Concilii sit forte tunc pendens ultra annum quod intelligatur infra an
num abbreuiatus Constat igitur ex ipsius intencione quod tempore quo
dicitur esse scisma in ecclesia dei si tunc Concilium actu celebraretur
ad illud debet recurri pro extinguendo scismate Nam cum disponat
abbreuiacionem fieri pro inchoacione Concilii multomagis intendit esse
recurrendum ad Concilium quod actu celebratur Patet etiam hoc ex
clausula que in eodem c. subiungitur videlicet quod si infra annum aut diem
indicti Concilii celebrandi scisma contingeret vel aliquis esset
electus in summum pontificem per metum seu impressionem quod teneatur
statim venire ad Concilium Itaque voluit quociens scisma contingeret
statim recurri debere ad generale Concilium quod actu celebraretur

aut si in proximo non immineret celebratio Item hoc patet ex verbo quod
infra scribitur quod omnes tenentur venire ad generale Concilium tamquam
ad commune incendium extinguendum Equidem cum ardet domus pro
extinguendo igne recurritur ad aquam que in fonte aut flumine
actu existit Nec expectatur futura de celo pluvia aut primo paludes
repleat Ex predicto verbo tamquam ad commune incendium extinguendum
verificatur consideratio supposita quod non recte imponitur generali
Concilio facere scisma Nam per omnes fideles debet recurri ad generale
concilium pro tollendo scismate tamquam ad commune incendium extinguendum
Itaque generale Concilium dicitur esse extinctio scismatis Tertio exordio
et si in casu presentis scismatis applicari debent manifeste habetur quod
quia iam transivit annus Et ipse olim Eugenius numquam personaliter
comparuit in sacro Concilio Quod ergo iam amisso tempore perdidit
administrationem si quam habebit in ipso papatu Est enim plus quam annus
quod ipse manet in scismate Et iuxta dispositionem dicti c. si contingentes
de romano pontifice tempore scismatis postquam incepit Concilium
auctoritate sacre Synodi Constantiensis ipso iure est ab omni administratione
suspensus Preterea quod non solum administrationem perdidit
sed eciam possessionem quod amisit omne ius quod sibi forte umquam competerit
in papatu Ultima a tempore per eum tanti scismatis numquam comparuit
in Concilio generali quod ipse scit actu celebrari Et sic a Catholicis
Episcopis principibus et aliis fidelibus reputari

Tertio quod incongrue hiis diebus iudicatur dictum et frequens
ad faciendum predictam dictorum suspensionem patet ratione temporis
Ibi namque dicitur quod infra annum postquam Concilium inceperit
sint ipsi contendentes ab administratione suspensi Et quia Basiliense Concilium
cepit administrare ea que ad sedem apostolicam pertinent a tempore suspensionis
facte de ipso olim Eugenio ab anno cum dimidio et amplius
Quomodo igitur nunc primo agitur de suspensione dictorum Nec opponi potest
quod culpabiliter egerit tanto tempore administrasse in hiis que
pertinent ad apostolicam sedem hoc enim facit Concilium supersedendo a
processu ad instancias Regum et principum Preterea si ab hoc quod
Concilium Basiliense intromisit se de hiis que pertinent ad papam dicitur
facere scisma Iam ergo dicetur ab octo annis vel amplius fecisse
scisma Equidem a tempore premisso constituit collatores annatarum
receptitque expensis pecunias concessitque dispensationes et
beneficia et indulgentias plenarias fecitque alia quam plurima que solita
erant fieri per summum pontificem Item cum sacrum Constanciense Concilium
post depositionem pape Johannis xxiii usque ad electionem Martini
pape quinti que secuta fuit post annum cum dimidio manum apposuerit
in quamplurimis pertinentibus ad summum pontificem Iam ergo diceretur
scisma fecisse Habet tamen in hoc preteritis Conciliis laudem
singularem quod extirpavit scisma de ecclesia dei Hoc eciam
idem diceretur de Senensi Concilio Equidem concessit indulgentias
plenarias capientibus hereticos vel harentibus de dominiis
suis Non enim in bulla dicti Martini pape ad oratores suos expresse

continebatur quod concedere possent indulgencias plenarias Uni
et si ob hoc quod generale Concilium facit aliquando ea que pertinent
ad summum pontificem dicitur scisma facere vix aut nunquam assignari
potest generale Concilium cui opponi non possit quod scisma nutriverit
Legitur namque in historia tripartita li. i. c. iij de primo Niceno
Concilio sub Crispo et Constantino Cesaribus atque Consulibus Rome
quidem ecclesie Silvestrius presidebat Alexandrine autem Alexander
Et Ierosolymorum Macharius Anthiochie que est apud orientem
post Romanam nondum quisque fuerat ordinatus persecucionibus sic
prohibentibus Non longo post tempore hii qui in Nicena collecti sunt
eloquiis admirantes Eustachium dignum approbaverunt sede apostolica
presidere Et cum esset Episcopus nicene Beroe eum in Anthiochiam
transtulerunt Similimodo posset allegari de aliis Conciliis ge
neralibus que dispensationes indulgencias ecclesiastica beneficia et
officia concesserunt sed compendii gracia sub sistitur Hec est
enim veritas prout habetur in Sinodali missione que incipit sperantes
hactenus Quod de quibuscumque negotiis totius ecclesie facultatem
habet Concilium generale Nam quemadmodum potest condere statuta et
Canones de quibus ordinat de modo forma et tempore quibus tam
ipsa quam alii debent de negotiis ecclesie disponere ita et per se ipsum
disponere potest Itaque allegatio illa quia Basilien Concilium fa
cit ea que pertinent ad summum pontificem Ideo tamquam scisma
facienti potest ei non obediri si militaret ex ipsa inferrentur
omnia generalia Concilia fecisse scisma aut fuisse scismatica Et tamen
nobis non est alia fides catholica sperantes se nisi que firmata
et declarata est per huiusmodi generalia Concilia nec fideles catholici spe
rant se salvandos in alia fide nisi in ea quam firmarunt et de
clararunt generalia Concilia que sedente eciam unito indubitato su
mo pontifice fecerunt quamplurima de hiis que pertinere dicuntur
ad apostolicam sedem

Sexto quod subtractio obediencie in casu scismatis licet dicatur
per modum pene licet per modum remedii non extendatur ad
Concilium generale in casu presenti inducitur experimencia Judicii Ut
enim patet ex dicto c. quilibet illorum qui gerit se pro summo ponti
fice vel in competitis ad monstrat et sic dicitur fieri scisma Citatur
aut comparere tenetur in generali Concilio ad suscipiendum iudicium
Generale autem Concilium in terris non habet iudicem superiorem coram
quo debeat comparere Unde ab ipso nullatenus appellatur Nec eciam
ad ipsum sedentem in celo Nam huiusmodi appellatio quod sit erronea et
scandalosa diffinitum est per sacrum Constancien Concilium in Sessione
Item quod non liceat a generali Concilio appellare expresse habetur in
accion Calcedonen Concilii Ita enim dicitur Regula est ut ab electa
Sinodo non licet appellare Isti igitur hac ipsa sunt electione damp
nati Hec est fides patrum qui preter ista sapit hereticus est
Qui vero aliter sapit anathema sit Cesset igitur iam prophana
contencio Nam vere impius atque sacrilegus est qui post tot

non

non est non licet a generali Sinodo appellare

opinioni que aliquid tractandum relinquitur deinceps enim post

sacerdotum quamquam opinioni post veritatem repertam aliquid uberius
distulit mendacium querit. De hoc etiam expressius dicitur accione prima
in septimo Tholetano concilio dicitur enim sic: Prime accionis articulo
decretorum universalium cohere dedimus firmamentum, sciencium quod
multimoda semper deus opposicione iudiciorum ecclesias relevet oppressorum, et sicud malis exigentibus hominum permittit exoriri periurias ulcionum, ita tamen induit mansuetudines relevat pressuras.
Sunt et decreta precedencium patrum ad contencionis iurgium radicitus evellendum rite sinodalem fieri ~~confirmare~~ conuentum, ut
illic de diversitate iudiciorum pereunte lites habeant terminum, ubi
spiritus sanctus universalem ordinavit cetum. Ab hoc ergo spiritu sancto
successu nec quilibet in posterum aut ~~meritum~~ valeant commoveri aut
generalia statuta concilio plena determinatione unanimitate concepi. Ut
quecumque pro fidei causis ecclesiasticisque negotiis aut in preteritis gestis
aut in presentis constitutis aut in futurum etiam decretis vel sunt
vel fuerint diffinitione ~~conscriptione~~ conscripta universalis auctoritatis,
nullus hiis deinceps contra dicere audeat, nullus ea reverberare
presumat, nullus non impleri contendat. Nam si quis ex religione
contra hec inobediens aut susurrans aut certe lacerator aut in
induis ac non potius eorundem fautor extiterit gratuitus, et honoris
sui et coronis sancte lugeat amissione mulctatus. Cum vero
quelibet sancta sinodus agitur aut pacifice inter pontifices quippiam diffinitur, si pauciores per dissensionem vel contencionem forte
dissenciant, aut commoniti pluriorum cetu cum dedecore confusionis
abscondant aut excommunicationis quamquam crimine luant. Ex premissis
manifeste patet quod cum generale concilium non habeat supra se iudicem inferius, nullatenus potest argui contra ipsum ex dicto capitulo frequens quod disposuit scisma facientem tempore in generali concilio
tamquam coram competenti iudice suo. Preterea ubi agitur quod
debeat terminari scisma per concilium iam inductum per ecclesiam Hodie
hodie autem nullum est generale concilium ecclesie nisi sacrum concilium
Basiliense. Nec locus aliquis expresse assignatus est per ecclesiam
ubi concilium celebrari debeat in futurum ut ad id recurrat tamquam ad commune incendium extinguendum. Item quando sunt plures
facientes scisma tunc per capitulum frequens dispositum eis non esse obediendum postquam concilium inceptum fuerit. Si igitur aliquis locus
fortassis assignatus dicatur pro futuro celebrando concilio ad quod
deberet recurri per omnes tamquam ad commune incendium extinguendum
Et ex hoc respectu dicitur esse non obediendum concilio Basiliensi dominus
nec causa scismatis per illud aliud concilium futurum terminetur. Iam
ergo hoc fieri non deberet donec illud concilium inciperet celebrari. Amplius quod non obediatur tempore scismatis duobus aut
pluribus contendentibus de papatu hoc reperimus determinatum quod cum
fiet, hoc fiet auctoritate ecclesie videlicet sancte sinodi Constanciensis
ut patet in dicto capitulo frequens. Quod autem nunc non obediatur
sacro Basiliensi concilio sed liceat liceat obedienciam suspendere

quod habetur de auctoritate et superioritate generalium conciliorum

consuetudo

impune

+

nota

nota

Alia nota

hoc non sit aliqua auctoritate ecclesie Non enim umquam reperitur determina-
tum quod in casu quo per generale Concilium papa propter sua demerita a
papatu deponitur liceat uni vel pluribus archiepiscopis vel aliis exemptis
a iurisdictione ordinaria subtrahere se ab obediencia ecclesie ad quam
tenentur racione suarum ecclesiarum vel personarum/ Item quod in eorum
arbitrio constitutum sit pro tempore sibi placito esse vel non esse obedien-
dum Tunc enim inferior tenetur suo obedire superiori cum precipitur
ei Ex premissis igitur omnibus evidentissime patet quod dictum c. fre-
quens nullatenus etiam apparenter probat illud ad quod allegatur/ quod
moderno tempore [illegible] dictus Gabriel facit rebellionem et
non vult acquiescere sentencie Basiliensis Concilii quod ideo liceat profiten-
tibus sacri Basiliensis Concilium suspendere animos ut ipsi Concilio non
obediant/ Cum ymo evidenter ex intencione dicti c. habetur quod
omnes tenentur recurrere ad dictum Concilium pro tollendo scismate tam-
quam ad commune incendium extinguendum et ibidem existentes parati
eodem Concilio providere de bono et salutari regimine ecclesie/ Illud
autem precipue attendendum est quod si dictum c. frequens reciperet
sensum sicut alii opinabantur/ numquam posset reformacio fieri per ge-
nerale Concilium/ Nam cum nullus dictus christianus ignoret statum
generalis Synodi nullam sedem magis exequi oportere quam primam
sedem que Romanus pontifex preterea custodire debet canones uni-
versalium Conciliorum/ si contingat sicut iam in olim Eugenio experien-
cia demonstravit decreta generalis Concilii et transgressoribus tribuit
favores indebitos Ex qua re plurima turbacio et scandala perora-
bunt ecclesiam/ unde tunc necesse erit procedere adversus eum si aliter
spontanee trahi non potest eciam per deposicionem/ Et quia nec per mi-
nimum tempus licet in ecclesia deficere supremam potestatem ad pro-
videndum saluti animarum et debito iusticie ipso deposito potestas pro-
videndi in hiis eciam quantum ad exercicium competeret generali
Concilio Si ergo quando per generale Concilium in eo casu exerceret
ea que pertinent ad papam diceretur facere scisma numquam ergo proce-
dere deberet adversus summum pontificem obedire nolentem/ Unde
manifeste apparet quod cessaret effectualis reformacio ecclesie nisi illa
vocetur reformacio que fieret per velle summi pontificis/ Equidem
vix aut nullus summus pontifex spontanee assentiret sue deposi-
cioni/ ad quam necesse est per ecclesiam intendi quando summus pontifex
resistit reformacioni que pertinet ad fidelium salutem et bonum regimen
a ro ecclesie/ Preterea si ab hoc quod Concilium procedit adversus summum
pontificem eiusque personam ut effectualiter depellatur a sede in po-
testate non habet scisma facere dicitur/ Nam igitur numquam liceret
ferre sentenciam/ nisi quando persona pape teneretur incarcerata Ex quo evi-
denter quisque intelligere potest quod manifesta datur occasio ad se-
no diciones ut videlicet quicumque generale Concilium quod est ultimus iudex
pape examinaverit tamquam summum se facultas obtulerit apponatque
manus fortassis privata in personam summi pontificis Et qui sic ap-
ponet privatam manum in summum pontificem sperare aut presumere

possest de immunitate sibi concedenda a Concilio Ex quo per operam
ipsius Concilium a scismate excusatur Unde quandocumque Concilium con
gregabitur ad reformacionem ecclesie in capite et in membris Ex
ea re evidens occasio prestabitur ad huiusmodi faciendum sediciones
Preterea ex huiusmodi intellectu manifeste prestatur occasio quod generale Alia ro
Concilium eo ipso quod deponit summum pontificem debeat immediate
procedere ad eleccionem alterius qui potens sit ipsum qui depositus
est violenter expellere nec expectare vel per paucissimos dies
ut sentencia primo sit notificata vel quod informacio fiat qua iusta
lata sit aut quod depositus expellatur a sede vel non obediatur
eidem Si enim ex dicto capitulo velint predicti concludere quod tem
pore medio inter deposicionem summi pontificis et eleccionem alterius
licet tenere animos in suspenso ut non obediatur ipsi deposito vel
generali Concilio Et ob hoc quod quia ecclesia in hiis providet que per
tinent ad sedem apostolicam diceretur facere scisma Timendum igitur Concilium
generale ut huiusmodi occasionem prestandi statim procedet ad eleccionem
Preterea dicta suspensio animorum ut non obediatur ipsi nec generali Con Alia ro
cilio cum non appareat esse licita nec divine legi conformis sed
fortassis illi contraria vel alias multipliciter erronea aut scanda
losa manifestum est quod numquam fuit nec est de intencione dicti
c. frequens Non enim est de intencione huius canonis editi per sanctam
generalem Synodum ille sensus qui non est licitus nec divine legi con
formis Sed fortassis illi contrarius vel alias erroneus aut scandalosus
de quo statim infra dicetur Ex premissis igitur evidentissime constat
quod nullatenus ex dictis c. frequens elici potest ille sensus quod in casu
rebellionis moderne et scismatis quod dictus olim Eugenius fecit
et facit contra sacrum Basiliense Concilium liceat quibuscumque fidelibus
cuiuscumque dignitatis fuerint animos tenere in suspenso ut non obediant
ipsi Concilio vel quod eidem liceat ipsius ipsis subtrahere se ab obediencia
sacri Basiliensis Concilii ad quam tenentur ex declaracione facta in
Concilio Constanciensi Equidem qualitercumque vocabulo seu nomine co
loretur asserere non debere obediencie sacro generali Concilio applicare se
de facto non multum distat a subtraccione obediencie Utrum
aut sit causa iustificativa huius inobediencie et contemptus Et si maxime
dicatur quod non perpetuo sed ad incertum tempus videlicet usque
quo diffiniatur per sacrum generale vel aliud Basiliense Concilium Non
erit facile ut sit etiam fore licitum defendatur

Ad probandum quod in casu moderni scismatis et rebellionis
quam fecit et continuat dictus Gabriel contra sanctam Synodum
Basiliensem non liceat quibuscumque fidelibus subtrahere se ab obediencia dicti
sacri Basiliensis concilii quod per quandam viam neutralitatis asse
rendo quod tempore moderno licet tenere animum in suspenso donec per
aliud generale Concilium diffiniatur cui sit obediendum videlicet an

ipo G deposito, uel patre Basilien G modo ptō que eum deposuit
Quodqz tempore medio liceat cuilibet metropolitano tenere in sua dioc.
ul puincia supremū tribunal iudicii ad quod debeat recurri p omnes subdi
tos p habenda iusticia Nec interim obediat pressibus gnalis concili
tam in factis ecclie quam singlarium psonarum Exparte ipius G contra
pressus firmati fuerint aut firmentur Itaque tempore pdcto non
sit danda aliqua certa suprema et auctas iudicii ad quam debeat per
fideles recursus haberi adversus huiusmodi neutralitatem nullatenus as
ferendo quod iam facta posito tamen tamquam facta sit ul ad eam in
tendatur ad plus dimisso dicto ea que induci possunt ex iure cano
nico videtur obstare multipliciter rectum iudicium ronis et et quam
plurime auctes sacre scripture ac de terminaciones ecclie etiam ptinen
ad fidem Est namqz notarium scientibus scientia moralis phie seu
politice quod primo regimine ordinato alicuius multitudinis hominum
est necco assignanda aliqua suprema auctas ul ptas p quam legibus
scriptis aut verbo datis simplices hoies quorum maior est multitudo
quam sapiencium debeant suas acciones et operas regulare Que
admodum exemplariter videmus qd hiis qui eandem domum cohitant
necca est psidencia pris familias ut p se ipm uel alium regat co
habitantes in domo Simili modo videmus esse necce nequaquam Ciui
tatis ul Regno et quemadmodum ad debitum regimen multitudinis hominum
necca est psidencia Ita etiam ex parte subditorum necca est subiectio
ad illam ptatem supremam Ista est doctrina apli pauli ad Romanos
xiii cu inquit Ois aia sublimioribus ptatibus subdita sit Non
est enim ptas nisi a deo Que aut a deo sunt ordinata sunt Itaque
qui resistit ptati dei ordinacioni resistit Qui aut resistunt ipi sibi
dampnacionem acquirunt Et quod hec subiectio non tam dependeat ex
voluntate subditorum quam ex divina ordinacione que disposuit de
necitate salutis esse omnem aiam subditam fore sublimiori ptati
Patet non solum ex pdictis sed ex conclusione quam idem apls subiungit
inmediate dicens Ideoque ex necitate subditi estote non solum pter
iram sed pter consciam Nunc ex dicta neutralitate manifeste sequitur
quod non ois aia subdita erit sublimioribus ptatibus Equidem aie
om patriarcharum primatum archiepiscorum Metropolitanorum Episcorum et omn
abbatum exemptorum et aliorum quorumcumque qui ex institucione seu racione
dignitatis uel officii uel alias quolibet aiurisdictione ordinaria sunt
exempti aie omn istorum tempore medio non erunt subdite sublimioribus
ptatibus Et cu magna multitudo istorum sit in xpiana religione qui
assuescent in huiusmodi libertate foveri ut ex suis actibus nemini racionem
cogantur reddere magna psumpcio est ut continue scisma foveatur
Hoc a sanctis omnibus docetur fuisse peccatum luciferi qui noluit subiectus
esse divine ptati sed in sua libertate manere ac nulli obedire Et cum
hanc libertatem suggerent futurum esse hiis qui eius sniam foverent
cupientes huiusmodi libertate gaudere Ex e oculi primo quasi infiniti uni tati
sunt eum qui sunt ex parte eius Secundo necca est eius suprema p
sidencia ptatis ad decisione questionum que inter ipos hoies contin
gunt Etenim ut sapiens testatur ecclastici vii Cum deus fecerit
hoiem rectum ipe se immiscuit se infinitis questionibus Itaque ppria

quasi condicio hominum prout modo existit in statu nature lapse est di
versas inter se opiniones fouere nec omnes nisi cum magna diffi
cultate aut notoria rei euidencia vel inspiratione diuina in ean
dem concordare sentenciam. Cum ergo tam in hiis que ad fidem pertinent
vel ad bonos mores quam eciam in aliis multis vix aliquod tempus
assignari potest in quo non sit diuersitas questionum vel ambiguitatum
inter fideles ad huiusmodi questiones dirimendas necesse est assignari supremum
tribunal iudicii per cuius diffinicionem instruantur homines fideles quid cre
dendum et operandum sit iuxta doctrinam Catholice fidei cuius diffinicioni
acquiescere teneantur omnes fideles. Alias si si dantur plures absque ne(x)u
supremas potestates videlicet omnium exemptorum de quibus supra est mencio
facta Cum una iudicio alterius acquiescere non teneatur, nec velit
ut ei subiecta non videatur, manifeste sequi poterit ut quod ista diffi
nierit, tenendum est pro fide illa iudicabit contra heresim vel errorem
et sic iuxta numerum exemptorum huiusmodi contingit varietas in hiis que
pertinent ad Catholicam fidem vel ad mores necessarios absolute. Tali
autem neutralitati manifeste repugnare videtur sacra scriptura deutro(nomii)
xvii ubi dicitur si difficile et ambiguum apud te iudicium esse prospexe
ris et iudicium inter portas videris variare, surge et ascende ad
locum quem elegerit dominus deus tuus, veniesque ad sacerdotes leuitici
generis et ad iudicem qui fuerit illo tempore quereres ab eis qui in
dicabunt tibi iudicii veritatem, et facies quodcumque dixerint qui pre
sunt loco quem elegerit dominus et docuerint te iuxta legem eius
sequeris que sentenciam eorum nec declinabis ad dexteram vel ad sinistram
Qui autem superbierit nolens obedire sacerdotis imperio decreto
iudicis morietur homo ille, et auferes malum de medio israel Cunc
tusque populus terrebit ~~vel~~ nullus deinceps intumescat superbia hec
ubi supra, Attendendum est verbum ascende ad locum ubi manifeste docemur
quod non plura loca, sed unus est et dedicatus debet esse locus supremus
ad quem debet recurri quando inter fideles est aliquod difficile vel
ambiguum Ex predicta vero neutralitate manifeste apparet quod non unus
locus sed multo plura quam mille assignantur loca ad decidendum quaru(m)
cumque dubia questionum Itaque euidenter scinditur connexio fidelis populi
et constituitur in diuersas partes. Tercia racio est suprema presidencia
potestatis ad offensarum cohibicionem siue satisfaccionem Equidem quia inter
homines facile contingunt offense, qui hii qui sunt potenciores usurpant
aliorum bona vel ipsos offendunt personas non aliter ~~consta~~ consistere potest
humana societas nisi assignetur dedicate supremi auctoritas iudicii que debeat
cohercere improborum conatus et querulantibus iusticiam ministrare, ita
ut liceat per eos qui offensi sunt dicere eidem potestati peccata eorum ~~mathei~~
qui offenderunt hec est doctrina saluatoris mathei xviii Si peccaue
rit in te frater tuus vade et corripe eum inter te et ipsum solum Si te
audierit lucratus es fratrem tuum Si autem non te audierit adhibe tecum no(ta)
unum vel duos, ut in ore duorum vel trium testium stet omne verbum Quod
si non audierit eos dic ecclesie Si autem ecclesiam non audierit sit tibi
sicut ethnicus et publicanus, Amen dico vobis quecumque ligaueritis
super terram etc. Ex hac doctrina manifeste constat quod peccata
omnium fidelium, quando aliter secreto corrigi nolunt, licet ecclesie dicere ut ab

ea iudicium suscipiant. Stante vero dicta neutralitate per ipsa dictorum ex-
emptorum quibus diutius se offendent aut subditos suos. Iam non licet
ecclesie dicere quia nullam potestatem ecclesie confitentur supra se esse a qua
debeant iudicium recipere. Et cum secundum doctrinam evangelii licet patrem
fratres ecclesie dicere omnes qui christiano nomine censentur. Dicuntur autem
qui credunt in nomine dei qui dedit eis potestatem filios dei fieri secundum
Jo. Animadvertere potest huiusmodi exempti qui superiores supremos in ecclesia
constituunt nec patiuntur ut eorum per ipsa dicantur ecclesie quo inter
alios fideles reputandi sunt tamquam fratres. Et si dedignantur eorum
fratres nominari ordinarii et ut pro tempore sibi placito ipsorum per ipsa
tamquam aliorum fratrum non dicuntur ecclesie. Attendere potest quod si non
sunt fratres filiorum dei et ecclesie, tunc medio tempore dicentur filii.
Equidem ecclesia que mater est et magistra omnium fidelium iudicium
et potestatem habet corrigendi super omnes filios suos. Et si non sunt filii
ecclesie igitur nec dei. Nota quidem satis esse debet illa communis doctrina
sanctorum et aliorum doctorum, quod numquam habebit deum patrem qui ec-
clesiam noluit habere matrem. Quod si ita est in tunc ergo fide di-
centur salvari. Non licet amplius extendere sermonem. Nam huiusmodi
neutralitas ex hoc solum respectu quod nolunt se submittere iudicio
ecclesie multipliciter aggravari potest. Quarto est necessaria suprema
providencia potestatis ad conservationem ipsius christiane religionis. Nam
quemadmodum omnis politica societas ita christiana religio divisa con-
sistentem stare non posset. Ut enim salvator docet in evangelio Mathei
xii° omne regnum in se divisum desolabitur. Constat autem ex dicta
neutralitate quod religio christiana in tot partes dividitur quot sunt
capita huiusmodi exemptorum. Unde merito ex ipsa populo christiano iminet
periculosus interitus. Adeo autem periculosius interitus quod ex huiusmodi
neutralitate videtur fieri illa discessio de qua loquitur apostolus 2° ad
Thess. ii°. Dicit namque glo. ordinaria ac multi sancti et doctores
quod intelligitur de discessione ab obediencia imperii spiritualis. Hoc
autem imperium primo competit universali ecclesie, a qua universaliter vel
in maiori parte non legitur quod fuerit facta discessio preteritis tem-
poribus. Etenim quantumcumque usque hodie in ecclesia fuerint plura scis-
mata, quando duo vel plures se gerebant quilibet pro summo pontifice,
omnes illi fideles qui obediant alteri ex ipsis arbitrantur se obedire
iudicio universalis ecclesie. Itaque per huiusmodi scismata non fiebat discessio
ab obediencia universalis ecclesie. Nunc autem cum predicti exempti non confite-
antur supra se esse aliquam potestatem nec unus alteri acquiescat tam-
quam habenti potestatem universalis ecclesie, manifestum esse videtur per huiusmodi neu-
tralitatem discessionem fieri ab obediencia universalis ecclesie. Ad premissa fortasse
posset ab aliquo responderi quod licet dicta neutralitas ex se non vide-
atur licita, potest tamen iustificari ex quadruplici causa. Prima quia
huiusmodi exempti pro quietiori actu vel per protestationem numquam intendunt
recedere ab obediencia sancte sedis apostolice et sancte matris ecclesie. Se-
cunda quia cum constituerint se mediatores pacis huiusmodi neutrali-
tatem intendunt, quia volunt abstinere ab omni parcialitatis respectu..

Tertia quoniam ipsis apparet quod huiusmodi controversia inter Concilium et olim
Eugenium sit dubia probabile et ad presens indisputabile Quarta quia sic
neutralitatem servando dicunt se sperare citius posse pervenire ad
pacem Quantum ad primum dicunt huiusmodi exempti quod nullatenus in-
tendunt per hanc neutralitatem separare se ab obediencia universalis ecclesie
ymo tamquam devoti filii eiusdem intendunt semper eam venerari
ipsiusque determinationibus ac mandatis acquiescere et obedire Ut autem
videatur quod hec responsio sit effectualis interrogandum est ab ipsis
ubi sit ecclesia illa cui obedire intendunt Cum enim non sit nisi duplex
status ecclesie scilicet militantis et triumphantis Vel ergo dicunt se velle
obedire ecclesie que militat in terris vel que triumphat in celis Creditur
quod non intelligant de ecclesia secundo modo dicta Hec enim ecclesia quam
Christus fundavit et cui tradidit claves regni celorum in terris dicitur mi-
litans et non adhuc triumphare in celis Equidem prout habetur mathei
xvi ecclesia fundata est super petram immobilem vere confessionis fidei
et clavis regni celorum quas promisit se daturum exercicium suum habet
in terra Dixit enim Christus ad petrum qui confessus fuerat eum esse fi-
lium dei vivi Tu es petrus et super hanc petram scilicet confessionis
vere fidei quam fecisti edificabo ecclesiam meam Constat autem ex
doctrina apostoli primo ad Corinthios xiii quod fides non est in eter-
na beatitudine Et per consequens cum ecclesia fundata sit super veram
confessionem fidei necesse est intelligi de ecclesia militanti Idem patet
ex verbo sequenti cum in persona ecclesie salvator dixit ad petrum Et tibi
dabo claves regni celorum Et quodcumque solveris super terram erit solutum
et in celis hoc etiam manifeste patet ex doctrina ipsius mathei xviii
Cum dixit dic ecclesie si autem ecclesiam non audierit sit tibi sicut ethnicus
et publicanus amen dico vobis quodcumque ligaveris in terra etc Nec
in alio quovis loco omnium evangeliorum reperitur a Christo dictum nomen
ecclesie nisi in hiis duobus tantum locis ex quibus manifeste patet quod
loquitur de ecclesia que est in statu militanti Idem etiam evidenter
patet consideranti doctrinam apostoli pauli ubicumque de ecclesia facit
mencionem etiam prima ad thi. 3o. ubi dicit quod ecclesia est colum-
na et firmamentum veritatis Si vero respondeatur ad ista quod
huiusmodi neutralitate servantes intendunt esse obedientes ecclesie non
triumphanti sed militanti Tamen ad presens quia ipsi ignorant ubi
sit ecclesia prout dicitur omnium iudeorum et magna fidelium utpote utrum in flo-
rencia aut in Basilea Hinc est quod suspendunt animos suos in obedi-
endo donec ipsis elucescat ubi sit ecclesia Tales respondentes incidunt
in maius inconveniens videlicet quod ecclesia est quid ignotum et occultum
Nam doctrina evangelii et sanctorum doctorum habet quod ecclesia est quid
notissimum et occulta esse non potest Unde augustinus in sermone apostolorum
petri et pauli Et incipit istum nobis diem dicit quod ecclesia non est
obscura neque tecta Non enim potest Civitas abscondi supra mon-
tem constituta Item Crisostomus super matheum docet quod ecclesia Civi-
tas dei de qua dicta sunt gloriosa adeo est posita super montem
qui est Christus Quod etiam si ipsam latere voluerit mons qui eam portat

faciet eam omnibus manifestam / Unde merito animadvertere debet
qui taliter respondet Nam dicere quod nescitur ubi sit auctoritas ecclesie
suprema in terris cuius iudicio acquiescere teneantur omnes fideles Istud
est scutum ad quod omnes errantes a fide finaliter se resolvunt Dicunt
enim quod ipsi tamquam humiles et veri filii volunt acquiescere et obedire
determinationi et mandatis sancte matris ecclesie Sed tamen que aut ubi
sit mater ecclesia cui debeant obedire ipsi nesciunt Ex hac enim se
quitur Horum autem excusatio numquam recipitur nam hoc est maximum
periculum in christiana religione Ex hac enim sequitur quod nullus
possit corrigi ab erroribus suis vel aliis delictis quia asserit quod
non potest sciri Christus sit eius legitimus iudex Quinymo sacramenta
ecclesie et articuli fidei constituuntur in dubio et vacillatione in
cuius namque fide ecclesie dicetur quis baptisare et cuius auctoritate a
peccatis absolvi Propterea super dicta responsio est nimis periculosa eo
quod facit rediculosam omnem obedienciam iurisdictionis Nam enim
sufficit subditis alicui archiepiscopo episcopo vel abbati dicere Ego volo o
bedire puta archiepiscopo mediolanensi aut episcopo paduano vel abbati
sancte Iustine Sed quod obediat tali vel tali sic nominato Ita ergo
non sufficit constituentibus huiusmodi neutralitatem dicere quod volunt esse
obedientes ecclesie militanti in terris Sed oportet etiam ipsos confiteantur
se velle obedire ecclesie que in terris militat quod alia sua sit ad illam
ecclesiam / quam ipsi pro tali reputant et nominant eam Et tunc cum post
depositionem pape olim Eugenii quarti ipsi nominant sacrum Concilium basi
liensem / generale autem Concilium nichil aliud est quam ecclesia legitime con
gregata excusari non possunt quin eius determinationi et mandato acqui
escere et obedire teneantur Si enim confitentur se velle obedire ecclesie
tunc eius legitime congregate sicud est in generali Concilio non diminuat
ecclesie auctoritatem / ymo adauget quia virtus unita est maior seipsa
dispersa / Necesse est ut obediant ecclesie legitime congregate in Concilio
generali Amplius si dicant se credere quod Concilium generale sit
illa ecclesia cuius iudicio acquiescere et obedire tenentur omnes fideles
Quodque ipsi eam sic volunt nominare et intendunt venerari / ta
men ad presens licet eis non obedire ~~alteri ut~~ nec ipsius Concilii fa
cere voluntatem sed prout eis videbitur dare operam ad pacem ~~ecclesiam~~
ecclesie ac proprio iudicio obedire vel non obedire alteri vel neutri /
110 Attendant qui hec dicunt ad doctrinam evangelii mathei vii Non
omnis qui dicit michi domine domine salvus erit / sed qui facit volun
tatem patris mei qui in celis est ipse intrabit in regnum celorum
Et ut infra subiungitur ut quis salvus fiat / non satis est ipsum quod
prophetet in christi nomine aut quod demonia eiciat vel alias
virtutes et miracula faciat nisi habuerit se quod obediat divine
voluntati et impleat precepta patris sui Cum ergo iuxta sacram
scripturam proverbiorum Servanda sunt precepta patris et non
preter gradienda lex matris Et sic necesse est omnibus fidelibus
obedire preceptis ecclesie ut salvi fiant Animadvertere possunt huiusmodi
neutralitatem constituentes quod in ea mediatione pacis ad quam
dicunt se velle intendere / etiam si prophetarent aut miracula face

rent si tamen contemptui habent determinationes et precepta ecclesie universe
congregate quo possint salvi esse Equidem de illis prophetantibus
aut eicientibus demonia non tamen facientibus voluntatem patris
Christus fatetur quod dicet ignoravi vos in die iudicii Item huiusmodi
neutralitatem constituentes attendere merito possunt ad illam auctoritatem
satis notam sed terribilem / primo Regum xv numquid vult dominus holocausta
et victimas et non potius ut obediatur voci domini Melior est enim obediencia
quam victima / et auscultare magis quam offerre adipem arietum Quoniam
quasi peccatum ariolandi est repugnare / et quasi scelus ydolatrie nolle
acquiescere Item ad doctrinam salvatoris Mathei xv et Marci vii ubi
manifeste docet quod ea que sunt ex obligatione divini mandati / licet
potius expendere in usum hominum quam convertere in sacrificia divini cultus
primo quod propter tradiciones hominum que hec statuerunt quamvis bonum
esset / efficitur irritum divinum mandatum Possunt autem considerare
huiusmodi neutralitatem constituentes tum obedire ecclesie sancte matri
sue sit de necessitate divini precepti / si licet hoc pretermittere aut contempnere
mandatum ecclesie propter qualemcumque inter se factam humanam ordina-
tionem Etiam si eam dicant se prosequi propter bonum finem / Non satis
est proposito bonum finem intendere / sed necesse habet per licita media il-
lud prosequi / ut enim recta sit actio / ad modum linee recte oportet
ut medium non deviat ab extremis nec umquam virtus vicio ad-
iuvanda est Et quoniam Christus est via veritas et vita numquam per quas-
cumque actiones perveniri potest ad vitam nisi Christus sit via Est
siquidem notissima doctrina illa apostoli ad Romanos iii aiunt quidam faciamus
mala ut veniant bona quorum dampnacio iusta est Nec obstat
si dicatur quod obediencia pertinet ad preceptum affirmativum / et illud obligat
ad semper sed non pro semper Ergo licet pro aliquo tempore respectu boni
finis consequendi non obedire ecclesie Constat namque tempus et mo-
dum obediencie dependere ex iudicio mandantis non autem ex arbitrio eius
qui obedire tenetur Ergo non excusat si tempore quo iubetur et ob-
ligatus est non obediat Preterea est magna differentia inter obedire
et ab obediencia se subtrahere Equidem licet obediencia pertineat ad preceptum
affirmativum quod obligat pro tempore et modo ac aliis occurrentibus
circumstanciis oportunis Tamen non repugnare aut resisteri superiori
suo subtrahere se proprio iudicio a subiectione et obediencia superioris sui hoc
pertinet ad preceptum negativum quod non solum ad semper sed obligat pro
semper Supersedeo ab ulteriori super hac allegatione / satis enim facile
hoc quilibet intelligere potest quod non licet alicui cuiuscumque dignitatis se
subtrahere se ab obediencia superioris proprio iudicio / precipue si ad illam ob-
ligatur ex divino mandato Cuilibet autem notum est ut esse debet An
utrum obediencia sancte matris ecclesie sit de necessitate divini precepti Ex premis-
sis igitur manifeste patet quod tum ecclesia militans mater sit illa
cui tenentur obedire omnes fideles / quodque ipsa non est occulta vel
aperta / sed tamquam posita super montem civitatis omnibus nota Nec
sufficit eam nominare verbo sed effectualiter obedire eius mandatis

Quodque non licet tanquam proprio iudicio subtrahere se ab eius obedientia
etiam respectu finis qui sibi videtur bonus quod dicta neutralitas sit
plena multis periculis ut non dicam heresis vel dampnati erroris et
tangentibus statum salutis eterne Dicitur autem secundo dicta neutralitas
iustificari ex eo quod huiusmodi neutralitatem constituentes dicunt se esse me-
diatores pacis ecclesie et ut parciales non reputentur licet ipsis donec suam
mediacionem compleant nulli prestare obedientiam Hec racio nullatenus
satisfacere videtur primo primo aspectu aspectu videtur in veritate facere contra
factores Conciliorum nullus enim legitimus iudex debet pars reputari par-
tes namque consueverunt litigare coram iudice unde cum ipse iudex sit coram
quo et per quem partium litigia tractantur nullatenus inter partes debet
annumerari Constat autem ex aliis declaratis in iustificacione sive quod
generale Concilium est legitimus iudex pape et omnium fidelium cuiusque namque
110 ordinacioni obedire tenetur omnis fidelis cuiuscumque dignitatis etiam
si papalis Quod ergo si generale Concilium procedit ad reformacionem alicuius
archiepiscopi vel alterius fidelis et ille renuit obedire ac resistenciam facit
primo et prosequitur generale Concilium quod contra Concilium propter iusticie
prosecucionem debeat perdere dignitatem iudicis et tanquam pars litigans
reputari Attendere possunt huiusmodi neutralitatem constituentes quam
sit hec periculosa doctrina in ecclesia dei Siquidem omnis iudex desisteret
ab administrando iusticiam quandoque videret partem coram eo litigantem non
obedire seu resistere Et cum iudicium in in perpetuum reddatur si iudex quia
tale iudicium facit tanquam pars debet reputari et non solum in illa causa
sed nec in aliis non obediatur eius disposicionibus et mandatis consequenter
desisteret a prosecucione iusticie et sic omnia contraria remanebunt impunita
Preterea illa debet pars reputari que litigat pro privato commodo aut
interesse proprio Constat autem quod sacra Synodus Basiliensis in pro-
cessu quem fecit et prosequitur contra dictum olim Eugenium non commodum
aut privatam utilitatem sed prosequitur generalem reformacionem ecclesie in
capite et in membris Hoc enim visum est omnibus necesse esse ut papa sus-
cipiat et veneretur Canones Synodales pertinentes ad reformacionem
ecclesie alias si ipse non acceptat eos primo observantes prosequitur Et non
observantibus tribuit beneficia et favores manifestum est quod perit
omnis reformacio et pax ecclesie dei Item asserere quod subditis ex eo
quod dicunt se esse velle mediatores licet non obedire superioribus
suis hoc est evacuare omnem nervum gerarchie potestatis et execuci-
onem iudicii Sit enim quod abbas velle corrigere priorem qui ei te-
netur obedire aut Episcopus prepositum vel decanum si illi nollent acquiescere
sed potentes essent ad resistendum et alii monachi et Canonici eo
casu quemadmodum nunc huiusmodi neutralitatem constituentes dicerent se
velle mediare ad componendam pacem reputentur neutrales se con-
stituere et sic ut evitarent respectum parcialitatis neutri eorum obe-
dire velle Quilibet etiam non multum doctus satis facile per-
cipere potest quantum ex hoc exemplo imminet periculum Inter alia illud
notissimum est quod suspicio esset adversus ipsos monachos vel
Canonicos fovere diuturne illam divisionem ut per hoc essent liberi

a vinculo obediencie. Amplius si concilium generale procedens ad reformationem summi pontificis vna et ipse summus pontifex alia debent partes reputari oportebit ergo assignare iudicem medium superiorem ipse et concilio respectu cuius tamquam duo litigantes debeant partes reputari. Manifestum est autem quod in ecclesia militanti non potest assignari aliquis iudex superior ipse et generali concilio. Si vero rideatur quod etiam si non posset superior iudex assignari nihilominus quia pugnant contra se invicem debeant reputari partes, quemadmodum contingit de duobus Regibus qui non recognoscunt superiorem in temporalibus ad quos pacificandos mediatores qui se consueverunt interponere vocant eas partes. Animaduertendum est quam periculose divisioni exponit ecclesiam dei qui asseret generale concilium et summum pontificem non habere inter se aliquam connexionem vel ordinem vnius ad aliud Sed quod se habent tamquam duo reges non recognoscentes superiorem intrinsecus. Sicut enim a summo pontifice aufertur auctoritas presidendi in Concilio generali et a generali Concilio auctoritas disponendi in hiis que pertinent ad actiones summi pontificis pro hac doctrina oportebit querere aliam sacram si dari posset scripturam et alia iura scripta siue de presentibus gestis historias. Cum enim respicit ad ea que hodie in ecclesia habentur non reperit similem comparationem fieri debere

Allegatur fortassis tercia causa iustificatiua dicte neutralitatis quia disceptatio inter Concilium et papam esset dubium probabile eo quod liceret eos tenere in suspenso usque ad decisionem. Et primo quod esset dubium indissolubile et quasi tenebrosa aqua in nubibus aeris vt euidenter cognoscatur quantum perfecte valeat hec causa iustificatiua. Attendendum est quod quatuor sunt super quibus videtur principaliter esse huiusmodi disceptatio. Prima quia ipse dominus Eugenius noluit suscipere decreta Concilii et ab aliis facta confirmare quia delatus notorie super criminibus. Secunda quia absque consensu eius dissoluit Concilium et ipso durante erexit aliud. Et sic introduxit scisma in ecclesia dei, quia repugnauit pertinaciter veritatibus fidei. Quodlibet istorum deducitur in questionem iuris et facti. Quantum ad primum quod est in facto ipsimet neutralitatem constituentes nullatenus dubitant. Sciunt enim per Concilium facta esse decreta de electionibus, annatis, earum diffinitionibus collationibus beneficiorum, de sublatis reseruationibus absque multis. Quodque ipse toto tempore sui pontificatus illa non obseruauit nec ad illa attendit, quin ad ipsorum contraria leuando annatas vtendo reseruationibus. De iure autem ecclesie eisdem satis notum existit quod iuxta declarationem Concilii Constanciensis statutis mandatis ordinationibus et preceptis cuiuscumque generalis Concilii legitime congregati in pertinentibus ad reformationem ecclesie quilibet fidelis etiam si papalis dignitatis obedire tenetur. Quod autem dicta decreta per Concilium edita pertineant ad reformationem ecclesie patet manifeste ex acceptatione eorundem in dieta Maguntina die viii Julii anno domini Mo cccco xxxviiio

Item in dieta Maguntina xxvi Marcij hoc anno M° cccc° xxxix° facta
solempniter per gallicanam et Germanicam naciones Item quo ad 2m de
iure nulli dubium est quod si ipse Gabriel taliter fuit inmissus quemadmo
dum fuit indicatus per Concilium quod iubebatur iuste a papatu depon
De facto fortassis ipsimet exempti non dubitant Sed non possunt ratio
nabiliter ignorantiam pretendere cum sciuerint super hoc agi in Concilio
generali qui tenentur debent aut possunt per se uel per suos interesse et uel inter
esse noluerint aut suos abstraxerint Veritas autem criminum prout
in facto consistit coram iudice debet debet constare Nunquam autem iniqua
iusticia locum haberet si non primo fieret execucio quam de veritate criminum
constaret omnibus regnicolis aut Ciuibus Preterea quantum ad 3m multo
minus potest allegari dubium probabile Nam postquam ipse G. dixit se dissol
uisse Concilium et erexit aliud habuitque secum Imperatorem patriarcham
et alios de ecclesia Grecorum Quam dicebant non nulli fuisse legi
timam tamen dissolucionis huiusmodi nouitatem constitucionis confessi sunt et
continue consistentes Basilien Concilium esse generalem Sinodum vlem ec
clesiam reputantes Nec tamquam ferrarien aut florentinam congre
gacionem nominauerunt tamquam Concilium generale Est enim declaratum in
viiia Sessione tamquam per articulo fidei catholice quod durante Basilien
Concilio aliud esse non potest Quodque erigentes aliud sunt Rei scismatis
et illud non generale Concilium sed debet appellari conuenticulum scismaticorum
Quod autem non licuit eidem G dissoluere generale Concilium absque eius
consensu presertim Basilien Sinodum satis patet ex quam pluribus allega
cionibus factis tempore prime dissolucionis specialiter in dicta famosa Epistola
Sinodali cogitanti / et in alia Sperauit / ex aliisque multis ad presens non
recitandis Sed specialissime hoc apparet ex tenore ipsius adhesionis
per quam solempniter promisit quod ipsum Basilien Concilium pure simpliciter et
cum effectu ac omni deuocione prosequetur Et deinceps a nouitatibus
grauaminibus siue preiudiciis inferendis ipsi sacro Concilio ut suppo
sitis eius et adherentibus eidem realiter et cum effectu desisteret Quod
autem introduxit scisma in ecclesia dei per huiusmodi dissolucionem euidentis
sime omnibus patet Nullus namque negare potest duas congregaciones
actu simul esse in ecclesia sub nomine generalis Concilii Multoque grauius pe
riculosius formalius et euidencius scisma esse quam duos simul
se nominantes summos pontifices et pro talibus se gerentes Et quam con
sitentes vnum ex eis esse verum et licitum papam consequenter dicere
habent aliud et sibi adherentes scisma facere Per omnes ergo confi
tentes sacram Basilien congregacionem generalem Sinodum vlem ecclesiam
reputantes dicendum erit olim Eugenium cum constituentibus suum con
uenticulum ferrarien aut florentinum scisma introduxisse et scis
ma continuare in ecclesia dei Non enim hec duo stare possunt quod con
gregatio ferrarien aut florentina sit scismatica et ipse qui eam ex
certa sciencia erexit / nec amonitus desistere voluit primo spontaneus per
seuerat continuando non fecisse scisma dicatur Itaque 3m super dictum
generale Concilium potest esse probabile dubium De quarto vero quod ipse
G repugnauit pertinaciter veritatibus fidei non minus hoc euidentis
sime est notum tam in iure quam in facto / sed de hoc fit mencio alibi
in 3a relacione vbi declarantur quatuor puncta circa materiam fidei et
tercius ipsorum tangit hoc propositum / facit eciam ad hoc quod dictum est
super secundo notato dubio / quod nullatenus excusat dubietas huiusmodi ex/

emptorum vel ignorancia tunc fecerint de hoc materia agitata in generali Con
cilio et interesse voluerint Per premissa igitur ex inductione collige
do illa super quibus ipse contra repugnat hactenus sacro Concilio manifeste
apparet quod nullum eorum est probabile dubium Si autem dicatur quod nullum
ipse istorum est istud quod prodiunt huiusmodi exempti probabile dubium Sed quia
in radice clare palam contra predicatur auctoritas eo quod sacrum Basilien Con
cilium affirmat papam teneri obedire decretis et ordinationibus generalis
Concilii ipse autem contra econtra Si de hoc intelligatur manifestum est quod
nullatenus illud potest dici probabile Nam dubium probabile dicitur circa quod
licet cuilibet fideli contrarie opinari, absit autem a mente cuiuslibet christiani
quod circa declarationem fidei factam per ecclesiam liceat cuique catholico in
contrarium dissentire vel quolibet dubitare Et quia ut dictum est in sacro Con
stancien Concilio facta est hec declaratio, quod cuilibet generali Concilio quili
bet fidelis etiam si sit summus pontifex obedire tenetur, nullomodo igitur
de hoc est probabile dubium Catterum quod non semel immo plures huiusmodi
questio fuit iam per ecclesiam diffinita et tota christianitas consenuit in
pace acceptavitque ipsam declarationem et veritatem catholice fidei Esto
etiam si postea insurrexit contra dictam declarationem fidei magna mul
titudo christiane religionis etiam de prelatis et principibus maxime
quando huiusmodi egrio resistentes essent illi quorum honor vel status ex
dicta declaratione purgeretur licet considerare que ab antiquo gesta
leguntur Legitur namque quod post declarationem fidei quod filius dei
esset consubstantialis patri facta per ecclesiam in Niceno Concilio contra Arrium
et sequaces suos sustinentes oppositum, fortassis maior multitudo Episcoporum
in oriente et occidente tenuerunt per aliquo tempore cum arrianis Et li
berius summus pontifex tenuit hac idem Quo tempore per arrianos etiam
celebrata sunt multa Concilia ut dicta veritas iam declarata e
vanesceret Sed athanasius in oriente Eusebius autem in occidente cum
illis qui permanserunt in pace per ecclesiam declaratis sustinuerunt predicta
declaratione ne passi fuerint ut ipsa declaratio de novo revocaretur
in dubium Esto igitur nunc quod ipse olim Eugenius cuius status et cuiuslibet
alterius summi pontificis premissa declaratio exigit Etiam declarat expresse
quod tenetur obedire Concilio generali Resistat huic veritati cum iam tamen
existens in Constan Concilio que etiam per suam adhesionem expresse con
senserit Quod autem maius est, quia sicut fuit dictum ecclesia in hac
veritate iam multo tempore conquievit, non propterea a quibuscumque fidelibus
debet in dubium revocari Eadem ratio est de sibi adherentibus qui dece
vel eorum maior pars per se aut per alios suos iuraverunt huic sacro Con
cilio Non igitur excusare videtur etiam si contra in radice predicatum
auctoritas maxime cum tam evidens est declaratio ecclesie et dicitur esse
causa resistencie ut effugiat reformationem Non enim ob hoc quod Reus
dicit contra notoriam iurisdictionem archiepiscopi episcopi aut Regis et palam asse
rens eum non iudicem ut effugiat super suis criminibus sententiam Ex ipso
dicitur esse probabile possibile dubium ut liceat subditis qui consentiuntur ipsos
ut tales non teneri ad obediendum

D autem quod In fine huius tertie cause iustificative dici potest
quod licet in aliis nationibus aliquis pretendere posset de huiusmodi

superioritate Concilii ad papam probabile dubium nullatenus vel apparet hoc
dici posset in inclita natione Germanica Hec enim declaratio facta
fuit in Concilio Constantiensi nationis Germanice ubi imperator multique prin
cipes et prelati ac doctores et alii eiusdem nationis interfuerunt persona
liter Et quod perlecta nec dum in prima Sessione sed et in duabus pub
licata est successive Quidem etiam primo tradita est executioni Et quidem
ex mandato Concilii divine memorie Sigismundus multo tempore tenuit incarce
ratum Johannem papam xxiii postque de mandato Concilii tradidit et liberatus est
per Concilium ab obligatione qua tenebatur super dicta detencione Mandatum
autem auctoritative factum super detencione persone pape evidenter denotat superio
ritatem quisque videt / Preterea in eodem Concilio vigore dicti decreti
facta est per Synodale iudicium depositio duorum summorum pontificum vi
delicet dicti Johannis et Benedicti xiii Ut autem dicit apostolus prima ad
corinthios iiii° Qui iudicat me dominus est / Nam dicitur de aliis multis gestis
in Concilio Constantiensi per que satis clarius huius superioritas demonstratur
tam in editione decretorum quam electione pape et aliis Sed et si per
tempore illius Concilii aut post dubitatum fuisset nullatenus modo in na
tione Germanica debet esse probabile dubium / quoniam post dissolutionem primo
attemptatam per dominum Eugenium de Basiliensi Concilio omnes reverendissi
mi patres et illustrissimi principes sacri Romani Imperii Electores
ad quos sicut ex parte eorum in hac parte extitit allatum / tota Ger
mania suum dirigit respectum se incorporarunt Concilio miseruntque
ad papam requirentes ut ipsam dissolutionem revocare deberet Non ob
stante contrariis mandatis ipsius Et sui oratores firmiter tunc in Con
cilio perseverarunt Item post notificatam secundam per eum attemptatam
dissolutionem fortassis ipsi fuerunt primi qui scripserunt roborando sacrum
Basiliense Concilium ut patet per litteras eorum presentatas in generali congre
gatione x° Januarii anno domini M° ccccxxxviii Similiter etiam
post habitam noticiam de accessu grecorum ad hunc et post incorpora
tionem eorum que fuit tenta Ferrarie Sessio quod ibi esset Concilium
ycumenicum amplius ut patet per litteram salviconductus Imperialis
sub data iiii^a Maii eodem anno cum Consilio oratorum ipsorum duorum
Electorum Invictissimus Rex Romanorum Albertus concessit sacro Concilio
salvumconductum plenissimum Et quod irrefragabile est nec admittat
condignam in contrariam responsionem / oratores ipsorum non una vice sed
quotiens comparuerunt ex parte ipsorum in generali congregatione et aliis etiam
in scriptis ut taliter semper obtulerunt eorum professione quod vellent pro
tegere et manutenere auctoritatem sacrorum generalium Conciliorum et specialiter
Basiliense Concilium Est etiam aliud multo irrefragabilius quod nullatenus
patitur in Germanica natione allegari istud tamquam probabile du
bium Etenim licet ut a quibusdam dicitur per ipsos duos Electores tempore
electionis Imperii de mense Marcii anno predicto fuit facta Franck
fordie protestatio quedam dicentes tunc se nescire cui deberent obtem
perare videlicet Concilio aut pape Jn eadem tamen statuerunt quod si in
tra sex menses discordia hec non tolleretur e medio vocatis princi
pibus spiritualibus et temporalibus sacri Romani Imperii se consulerent

cui parti fouendum et obtemperandum esset hec eadem repetita fue
runt in dieta Nurenberge de festo Margarete obsecrando ut Concilium
vsque in illam dietam in qua super hoc consuli debet in mansuetudine sus
tine(re) et ad illam oratores mittere fuit autem in fine dicti Decemb(ris) men
sis tenta dieta ad festum Galli Nurenberge ubi etiam convenerunt legati
sacri Concilii et inter ipsos Gabrielis in magno numero et solempnitate
auditisque illis secutum est ut Invictissimus Rex Romanorum non sine Con
silio et assensu dicte congregationis ut creditur instituerit in protectorem
sacri Basiliensis Concilii magnificum dominum Conradum de Wynsbergh spectabilem
camerarium sacri imperii Unde cum repetitis vicibus ipsi principales na
tionis germanice statuerint sibi tempus ad consulendum cui fauendum et ob
temperandum foret per ipsos principibusque et auditis oratoribus Concilii et Ga
brielis super hac deliberaverunt consultius non solum dictis regem Romanorum
et electoribus sed de spiritualibus et temporalibus quamplurimis principalibus
et aliis totius nationis germanice an liceat nunc allegari tamquam
dubium probabile facile indicari potest Accedit etiam huic ratiocinationi
quod sicut tunc dictum fuit alia dieta fuit instituta in Franckfordia
de mense Marcii ubi oratores olim Eugenii erant comparituri quia
ipsis instantibus dicitur indicta fuisse et exhortantibus oratoribus Im
peratoris et electorum Sacrum concilium misit in magno numero solempnes le
gatos et oratores ad dictam dietam Que fuit tenta Maguntie ibique
declararunt iusticiam et veritatem sacri Concilii Et expectarunt o
ratores dicti Eugenii per xxx dies Itaque singillatim computando post at
temptatam sedium dissolucionem per ipsum olim Eugenium per sacrum Concilium
fuit solempniter notificata veritas et iusticia sua vel rei Romanorum et
Electoribus aut in persona aut in presencia suorum oratorum decem vicibus Primo
de mense Septembris et octobris Basilee anno domini Mo cccco xxxi vii(o)
2o iterum de mense Januarii xxo et xxi die eiusdem 3o de mense Mar
cii Franckfordie anno xxxviiio quando erant congregati pro electione in
perii 4o et 5o coram Rege Romanorum per oratores Concilii magistros Iohannem
Palomar et de Ragusio Item per bo. me. Reverendissimum dominum Pretzcham
Episcopum Vicensem et Iohannem de Bachenstein 6o Basilee xxiiii xxx et xxviii
Junii 7o in dieta Nurenbergensi de mense Julii 8o in prenotata dieta
de mense Galli 9o Basilee de mense decembris Januarii et Februarii
frequentissime 10o in prefata dieta Maguntina Illud autem nequid sub
silencio preteriri quod cum in omnibus hiis per sacrum Concilium aut oratores
suos facta fuit informacio de iusticia et veritate quam concilium pre
tendit vix aut nunquam in contrarium obiectum est quare non esset notorie
verum quod asserebat Concilium aut esset probabile dubium vel propter ipsius
Regis Romanorum aut electorum vel aliorum spiritualium et secularium principum
germanie Nunc autem cum veritas et iusticia debent tradi execucioni
quod allegetur non esse obtemperandum quoniam est probabile dubium Qui
contendunt in Iudicio non ignorant an ista est exceptio que alle
gari debeat post latam sentenciam diffinitivam aut si illa non obstante
sententia tradenda est execucioni Utrum autem admittenda sit in divino
iudicio excusacio quod ideo oratores ipsorum obiter in concilio aut inter

esse noluerint quia super veritate fidei et iusticie quas prosequitur sacrum
Concilium in eo disceptabatur aut fiebat informacio ne ex hoc parciales
reputarentur. Considerandum venit si studiosa et certa noticia de veritate
mirum reddit aut efficit inhabiles eos qui se constituunt mediatores ad com
ponendam pacem inter disceptantes. Adiungitur eciam huic considera
cioni quod post factas per Concilium et oratores suos predictos informa
ciones ut nullatenus in Germanica nacione posset dici probabile dubium
quod in prefata dieta Maguntina ut dictum est facta est solempniter nomine
imperii optimatum et principum spiritualium et secularium nacionis Germanice
acceptacio decretorum sacri generalis Basiliensis Concilii magna cum venera
cione et solempnitate in quibus decretis cum per Concilium regulentur
manus summi pontificis, tam quo ad confirmacionem electionum collacionum et
beneficiorum diffiniciones causarum creacionem Cardinalium et alias multipliciter
evidenter patet agnosci ex dicta decretorum acceptacione de superioritate Con
cilii ad summum pontificem, edicio legum quibus policia quevis regulari
debet irrefragabile est testimonium de superioritate existente in parte legum
condicione. Unde ex omnibus premissis evidenter percipi potest quod de
auctoritate generalium Conciliorum super papam et per maiore Basiliensis Concilii Item de eius
veritate et iusticia in causa quam prosequitur contra dominum Eugenium raciona
biliter loquendo non potest aut merito esse vel pro tali reputari non de
bet dubium probabile. Ut autem non obediatur sentencie late per sacram Synodum
Basiliensem contra dominum Eugenium allegatur quod est probabile dubium utrum hec sit suf
ficiens et legitima excusacio attendatur doctrina apostoli Ro. x. ubi non ad
mittit excusacionem aliorum qui non obedierunt evangelio. Dicit enim sic
Sed non omnes obediunt evangelio. Ysaias enim dicit domine quis credidit
auditui nostro ergo fides ex auditu, auditus autem per verbum Christi. Numquid
non audierunt. Et quidem in omnem terram exivit sonus eorum. Non sit
comparacio utrum verba apostolorum insonuerunt de tempore suo tam distincte
in omnem terram et specifice aut in fines orbis terre quantum in Germa
nica nacione sit facta declaracio de veritate et iusticia quam prosequitur
Basiliense Concilium et de huiusmodi suprema auctoritate generalium Conciliorum

Quarta causa iustificativa dicte protestacionis allegabatur quia per
neutralitatem servando dicunt se sperare cicius pervenire ad pacem
Utrum autem hoc sit verisimile considerari potest. Constat namque ex doctrina
prophete psalmo lxxxiiij quod iusticia et pax osculate sunt. Unde contempta
seu neglecta virtute iusticie pax haberi non potest. Et cum per huiusmodi neutra
litatem non reddatur debita obediencia generali Concilio prout declaratum est
in declaracione Concilii Constanciensis. Quomodo preter aut contra virtutem iusticie
speratur cicius pervenire ad pacem. Item negligi videtur virtus
iusticie. Nam execucio sentencie late super criminibus et maxime in hiis que
fidei sunt ne amplius ecclesia remaneat in tanto scandalo cum exigat
acceleracionem per huiusmodi neutralitatem differtur in incertum. Item quomodo
servatur iusticia si constituentes huiusmodi neutralitatem eum qui per eam
quam ipsi nominant sacram generalem Synodum condempnatus est tamquam
hereticus et multipliciter criminosus tempore medio ipsi nominant papam
et sanctissimum apostolicum. Attendendum est enim quod hec duo se compaciuntur
quod aliquis declaratus sit per ecclesiam hereticus et nominetur pro omnium fidelium

Item facile videri potest si iusticia servatur in sua integritate si ipsi qui
tenentur obedire concilio generali constituunt se per se iudices mandando ut
non obediatur Concilio donec prima per modum avisati ab ipsis examinentur
Luce xii legitur Cum quidam de turba dixisset ypo magister dic fratri meo
ut dividat mecum hereditatem Indit ei homo quis me constituit iudi
cem aut divisorem inter vos Non minus foret via debita ad componen
dam pacem in ecclesia ut qui se constituunt mediatores durante huiusmodi
disceptatione acquiescerent et obedirent sacro Basiliensi Concilio generali Non
enim qui facit quod debet potest aut debet reputari suspectus vel minus
aptus ad pacem componendam nec iuste denotari debet parcialis qui
adiuvat partes iudicis ubi que recta iusticia diffinitur executioni tra
duntur Esto etiam quod non nulla pericula confingantur a quibus iuxta doc
trinam salvatoris veritas libera Sic enim Johannis viii° dicebat ihesus
ad eos qui crediderunt ei iudeos Si vos manseritis in sermone meo
vere discipuli mei eritis et cognoscetis veritatem et veritas liberabit
vos Equidem errare non potest qui fovet debite iusticie et veritati
offertur aut ocularius inspiciendum an huiusmodi via neutralitatis sit ma
nifeste via pacis aut divisionis maioris in ecclesia dei fortassis divi
sionis qualis nunquam in tanta universalitate fuit nec per eam ut verisi
mili presumitur cito perveniretur ad unionem et pacem Sed quod ecclesia
constituitur in tres partes et quod debent referendum est partes for
males Constat enim quod ipse olim E. habet unam magnam adheren
ciam in christiana religione Equidem putet iam apparet ex his sibi hactenus
studiose practicabit cum pluribus principibus quod non obstantibus decretis
Basiliensis Concilii in eorum terra obediretur eidem Item nec et per iuramen
ta sibi constitueret plures adherentes constat quod ultra id quod con
suetum erat aliis predecessoribus exegit iuramentum a multis aliis
quam Episcopis et abbatibus in provisione facta per eum de prioratibus et deca
natibus et aliis simplicibus ecclesiarum et monasteriorum dignitatibus Consti
tuit etiam multitudinem officialium sedis apostolice in excessivo numero pri
oribus seculis inaudito tam in prothonotariatu quam in aliis officiis a
quibus exstat taliter iuramentum fidelitatis Suis autem in maladies con
cessit expectativas prerogativas et antelationes novationes et facultates
dispensationes indulta et alia quam plurima non dicitur si exorbitantiam
ut sic suscipientes obligaret ad perpetuo sibi adherendum non est facile
explicare Unde tam pactis quam aliis plurimis excogitatis viis e
videntissimum est studiose hactenus eum elaborasse ut perpetuo sibi reti
neret nomen papatus Non dicitur autem de iuramentis que exegit
super hac re a dive memorie Sigismundo Romanorum imperatore et de ligis
quas super hac re cum principibus et civitatibus ytalie dicitur fecisse Nec
si aliquem aut aliquis principum publice frequenter protestatus fuit quod
eo vivente nollet alium tenere in summum pontificem Itaque atten
cius considerare volens manifeste intuetur ipsum olim Eugenium te
neri aut reputari quod teneat unam magnam multitudinem christia
norum volencium eum defendere in statu papali Est et alia non minor
multitudo christianorum que hactenus fovit et fovere intendit sacro Basiliensi
Concilio optataque et quantum in se est intimata est agere ut auctoritas
sacri Basiliensis et aliorum generalium Conciliorum suo tempore non conculcetur

sed quod executioni tradantur veritas et iusticia quas ipm Concilium p
sequitur Hanc autem ingentem multitudinem in sacrum Concilium habet
in sui favorem Cum ex iuramentis per Reges et principes plates et alios
quam plurimos constitutis concilio tempore incorporationis ipsorum iurave
runt enim omnes fideliter laborare pro statu et honore sacri Basil concilii
no Habet etiam hunc favorem ex concessione graciarum dispensationum
beneficiorum provisione monasteriorum et ecclesiarum etiam metropolitanarum
Item indulgentiarum tam pro unione grecorum concessarum quam singulariter quam
alias Et quod amplius quia huiusmodi gratie fuerunt libere et suscipientes
specialius sunt obligati Cum non oportuit solvere anatas minuta
servicia vel alias quaslibet exactiones Nonnumquam retinet hunc favorem
quam prefati sibi adherentes aliique quam plurimi credunt sacrum Concilium
pugnare pro iusticia ipsique favendo arbitrantur obsequium se prestare deo
exemplaris Preterea racio multum inclinat fideles ad favendum sacro
Concilio quam oculariter vident quod si sacrum Concilium Basil quod deus
avertit succumberet in accepto certamine Et ipse dominus Eugenius triumpharet
actum esset de auctoritate ecclesie et fortassis de integritate et firmitate fidei
deque rectitudine morum et ritu sacramentorum absque freno namque
quilibet summus pontifex conaretur ecclesiam regere pro libito voluntatis
nec quis christianorum auderet se opponere quo tale exemplum preberetur
Quod de hoc sacro Concilio quod super hiis resistit per quasi novem an
nos triumpharet ipse G qui tam notorium scisma introduxit in ecclesiam
dei tam notoriaque et pertinaciter repugnat veritatibus fidei tam
nepharijs et multis criminibus est irretitus incorrigibiliter scan
dalisans ecclesiam Non licet extendere sermonem Sed intuentibus
evidentissime apparet quod sacrum Basiliense Concilium habet sibi firmiter
adherentem quam maximam multitudinem christianorum licet autem
ut supra premissum est non dicitur quod ista sit vel ad aliud intendatur
Sed si sunt aliqui ut dicitur a prefatis exempti ac non nullis ex ma
ioribus secularibus principibus christiane Religionis predicta neutralitas
constituetur Et tamen ipsi quam eis adherere volentes nollent intendere
mandatis et ordinationibus vel processibus sacri Basiliensis Concilij nec
ipsius domini Eugenij sed se neutrales constituere faciendo tamen in hiis
que ad fidem vel ad salutem quam in aliis quod sibi videretur nec acqui
escent iudicio sacri Basil Concilii Non dubium tamen ipsi sunt magni
domini habentes latissimam potestatem in spiritualibus et temporalibus tum acceptione
tione personarum tum concupiscentia graciarum beneficiorum et officiorum
tum penarum comminatione, tum carcerem ac etiam corporalium tormentorum
executione habere possunt quam ingentem multitudinem tam subditorum
suorum quam aliorum sibi adherentium Unde manifeste dividetur christiana
Religionis tres partes Et utinam non intelligatur de hac divisione
illud dictum apostoli christi Et septimus angelus effudit phialam suam
in aerem et exivit vox magna de templo a throno dicens factum
est Et facta sunt fulgura et voces et tonitrua et terremotus factus
est magnus qualis numquam fuit ex quo homines fuerunt super terram
Talis terremotus sic magnus et facta est Civitas magna in tres

generale concilium possidet. Anathematizat namque Niceno Concilio statim post pro-
mulgacionem simboli in ipso editi subditur: Contra alienigenam veritatem
illius. Eos autem qui dicunt tempus erat quando non erat etc. anathematizat
catholica et apostolica ecclesia. Idem verbum repetitur in sequentibus Conciliis
generalibus. Unde quemadmodum dictum est, cum generale Concilium sit ecclesia
legitime congregata, Racio congregacionis nullatenus derogat auctoritati ecclesie.
Sic igitur si obediencia ecclesiastica est non secundum adinvencionem sacerdotum ecclesie
sed secundum expressam auctoritatem sacre scripture, obediencia que debetur Concilio
generali ecclesiastica proprie dici potest. Et sic videtur esse de veritate iuris
divini. Quod autem generali Concilio obediencia debeatur ab omnibus fidelibus
non decet multa allegare. Cum iste expresse sit casus sepe dicte decla-
racionis facte in Concilio Constanciensi. Et quoniam postmodum per ecclesiam de-
cisum extitit quod veritas de potestate concilii generalis universalem ecclesiam
representantis, supra papam et quemlibet alium declarata per Constanciense et Ba-
siliense generalia Concilia est veritas fidei catholice, attendant presertim di-
centes neutralitatem licitam fore si eam effectualiter observare sit in aug-
mentum vel derogacionem catholice fidei. Hactenus quippe christianus populus edoctus
est in pertinentibus ad fidem vel ad mores acquiescere iudicio sancte
matris ecclesie. Et specificando dicebatur presertim tale Concilium vel ecclesia
Romana decidat, quod nunc dicatur in predictis non esse acquiescendum nec
iudicio generalis Concilii aut Romane ecclesie, si ita continet dicta neutra-
litas notissimum est quante fluctuacioni exponeretur catholica fides. Super
illo vero verbo quod in principio dicebatur quod nunc licet animos tenere
in suspenso donec principes temporales personaliter vel per oratores suos in
unum convenirent locum. Et ibi viderent quid esset agendum, quasi non
sit tenendum quod decidat generale Concilium, sed quod videtur ipsis prin-
cipibus fore exequendum vel in alio generali concilio aut alias habita con-
sultacione suorum, non est intencionis extendere sermonem. Sed liceat
intuentibus considerare sequencia quatuor scolastica seu catholica do-
cumenta que summatim referuntur absque aliqua probacione racione com-
pendii. Primum quod ecclesia prout est magistra divinorum et habet docere et regere
fidelem populum in hiis que pertinent ad christianam religionem consistit auc-
toritative in episcopis doctoribus et predicatoribus iuris ac verbi divini et
inductis plebis et aliis curam animarum habentibus quocumque nomine appellentur.
Secundum quod corpus ecclesiasticum ex predictis constitutum est metrum ac certa
regula et mensura eorum que credere et agere debet populus christianus
cuiusque diffinicioni ac iudicio omnes fideles acquiescere obligantur.
qd Tercium est quod corpus ecclesiasticum sive ecclesia ex hiis legitime congrega-
ta in diffinicionibus tangentibus fidem vel mores necessarios ad salutem
culpabiliter errare non potest. Quartum quod ecclesia que promulgans diffi-
niciones ad fidem vel mores pertinentes culpabiliter errare non potest
est Concilium generale legitime congregatum et in libertate celebratum. Ex
hiis quatuor documentis adiuncto quod sacra Basiliensis congregacio est ge-
nerale concilium congregatum legitime, ac celebratum in plena libertate.
Quodque materia super qua dicta neutralitas intendere videtur est pertinens
ad fidem et ad mores necessarios ad salutem. Estque iam decisa per
ipsum sacrum Basiliense Concilium evidenter constare potest si licet tenere a-
nimos in suspenso donec seculares principes per se aut suos in unum

convenient locum ad superiam per ecclesiam declaratis videndum. Qui autem studiosius ad doctrinam intendit veteris et novi testamenti luce clarius videt seculares principes et quoscumque alios fideles non esse constitutos magistros et doctores sacerdotum leviticorum et aliorum qui superius sunt nominati. Sed hiis commissum fuisse docere fidem omnes gentes in universo mundo ac docere eas servare quecumque a deo observari mandata fuerint. Quam igitur ex premissis lucide adverti potest quam multiplex sit periculum in dicta neutralitate. Que omnia dicta esse intelligantur absque temeraria in ambiguis assertione iuris vel facti. Et cum omnimoda submissione ad correctionem sancte matris ecclesie et cuiuslibet melius sencientis

partes Non tamen dicitur quod huiusmodi neutralitas videretur ecclesiam dividere in tres
partes. Hec enim pars tertia que neutralitatem dicitur licet videatur magni
ponderis et fortitudinis quam habebit ut dicitur maiores principes secu
lares et spirituales in pluribus regionibus Cum tamen aut nunquam potuit
trahere in suum consensum adherentes sacro Concilio ut indicent iustum esse non
obedire sacri Concilii Etenim cum huiusmodi mandata ducantur super fidem fundari
principes et si dominentur bonis aut corporibus non tamen fidei subditorum
suorum dicit apostolus ad Corinthios 1° non dominatur fidei vestre Unde quantumcumque
per modos supra expressos vel alios compellerent subditos vel alios ac trahere
non consensum huiusmodi neutralitatis non possent Et siquidem vellent ad
exsecutionem procedere est ponere ignem et gladium in medio christianorum fortasse
tamen etiam illi qui essent adherentes ipso olim Eugenio ex predicta vel alia qualibet
causa ad assentiendum dicte neutralitati trahi non possent Et cum facere
divisiones culpabiliter sit in voluntate aut potestate hominum venire aut
taliter dispersa solius sit domine virtutis Esto quod dicto actores huiusmodi
neutralitatis dicant se hoc bono animo fecisse non diu permanendi in
ipsa sed quod primum vel in Concilio generali vel alia deliberatione habita
tenendum esse quod sentiret veritati fidei et iustitie esse conforme
Tamen quia multa solent accidere impedimenta ut bonum publicum non
tam celeriter efficiatur instigante etiam sathana qui plurima divertit
titula parerentur multi etiam corporibus allecti libertate exemptionis ad
id non tam eo animo laborarent Contingere posset ut huiusmodi tres partes diu
tius in ecclesia permanerent Siquidem qui sub olim Eugenio ipso mortuo ut
a pluribus verisimiliter presumitur eligerent successorem fortasse adherentes
Basiliensi Concilio si in illi aliquis in papam preficeretur alio mortuo in idem
inclinarent Tertia vero pars consulentium neutralitate si conaretur
alias duas gubernare iudicando eos debere tenere quod sibi videretur
esse pertinens ad salutem omnium christianorum nescitur si obediret ei quinymo
dicerent ex conscientia ad id non teneri Illa autem cum vellet intentionem neu
tralitatis in lege divina fundare hoc est quod super dicebatur quod
huiusmodi divisio esset in tres partes formales Esto autem quod tamen
deus avertat sic contingeret in futurum licet considerare de fundamentis
istarum trium partium Alia enim que sub Eugenio foret quod colores vel
fidei ratione allegate omnibus cretorum vel iustitie aut defensionis
auctoritatis sedis apostolice seu alias prepositis pendet quilibet videt De illis autem
qui adherent sacro Basiliensi Concilio dicere non est opus Siquidem ple
nus est orbis decretis et epistolis synodalibus quibus manifestatur quod
conformiter veritate fidei et iustitie hactenus et continue processit sacrum Basiliense
concilium Advertendum igitur erit illa tertia pars ecclesie consultata
tunc sub neutralitate Quo iure scilicet divino aut humano fulcitur hac
tenus non est visum allegari aliam fundationem nisi de dicto et fre
tum contento igitur an quam formetur huiusmodi divisio cogitandum est de
stabili fundamenti Siquidem in hac re tanta concernente statum
fidei et salutem totius populi christiani omnis novitas hactenus in
sueta multum esse periculosa Esto etiam quod in aliqua minima parte

+

xpiane religionis qm̄ attemptata fuerit opus attendi nō tam quod
sit sed quod fieri debet Et tedet quidem magis ne ꝓposite allegationis
si hic insererentur copiosius aliarum motiua rationum que euidenter re
monstrarent huius neutralitatem nō esse conuenies medium ad sedanda
patem ecclie Et desistitur quoniam nō creditur esse de intentione di
corum exemptorum aut principum ꝓsequi effectualiter viam huius Id
autem vltimo commemorandum est quod inter ceteros articulos damp
nate me memorie Johis huss condempnatos per Sacrum Constan
Concilium repiti dicitur vnus est Non est scintilla apparencie quod oporteat
esse vnum capud in spiritualibus regens ecclesiam, quod semper cum ipsa
militate ecclia conuersetur, quia xpus sine talibus monstruosis
capitibus per suos veraces discipulos sparsos per orbem terrarum me
lius suam ecclesiam regulasset Attendatur si per huius exemptos
qui ex hac neutralitate dicerent constitui nō tanquam vnum sed
tanquam plura suprema capita ad regendum ecclesiam Obicitur
prime parti dicti articuli quam oportet intelligi affirmatiue vi
delicet quod oportet esse vnum caput in spiritualibus regens ecclesiam
quod semper cum ipsa ecclia militanti conuersetur Nec obstat quod
papa aliqn̄ moritur vel generale Concilium in quo est suprema ptās nō
semper actu celebratur Et sic quod aliqn̄ deficit illud vnum caput
aliud est namque per necessitate nature summo pontifice aliqn̄ mori
Et generale Concilium quod cum necessitas exigit aliqn̄ dissolui aliud
quod viuente summo pontifice vel actu sedente generali concilio per
quosdam asseratur non esse illi eorum obediendum tanquam supreme
ptāti ecclie Sed quod licet ꝓut eis videtur se constituere in ec
clesia plura suprema capita nō coherencia dicte ptāti supreme quo ad
ipsius iudicium et obedientiam Sed inhibencia ne in ipsorum territoriis
iurisdictionibus aut dominiis mandata et iudicia generalis concilii
debeant deportari seu publicari Nam ergo per tales dispersos per
orbem dicentes melius esse ecclesiam gubernandam Sed attende licet
contrarium possent nominari veraces discipuli xpi si contempnerent man
data et iudicia sancte matris ecclie Secundus articulus est
obediencia ecclesiastica est obediencia secundum adinuentionem sacerdotum ecclie preter
expressam auctem scripture Cum igitur iste articulus sit condempnatus
tanquam oportet intelligi quod oppositus est catholicus videlicet
quod obediencia ecclesiastica nō est obediencia secundum adinuentionem sacerdotum et
clesie sed est secundum expressam auctem sacre scripture Itaque
obediencia ecclesiastica est ex necessitate iuris diuini, nec est tantum de
iure positiuo quod sit mutabile tanquam humanum statutum secundum
varietatem temporum Huic sensui manifeste sonat doctrina apli
allegata supius Ro xiij Ideoque necessitate subditi estote nō solum
propter iram sed et propter conscientiam Cum igitur obediencia ecclesiastica sit
sit de iure diuino vtrum per quascumque intelligencias factas ab ora
toribus principum vel per appellationes aut protestationes libentur
qui obedire tenentur ex dictis percipi potest Id autem tercium est
quod obsequi generali Concilio ꝓprie dici potest obediencia ecclesiastica
Hoc enim nomine ecclia a primo initio celebrationis eorum quodlibet

Instrucciones iustificatorie [illegible] latorum
ad Gabrielem [illegible] sacri generalis Basilien.

Primo presentabunt litteras Credenciales ut moris est / et captabunt sibi diem et locum audiencie qua habita et sumpto verbo dei ac breuiter introducto prout discrecioni sue videbitur Incipient dicere quomodo Regia serenitas iam per plurimos ambassiatores litteras et epistolas informata fuit de prosecucione publice salutis tam in Reformacione ecclesie in capite et in membris quam in ceteris fidem et Religionem christianam concernentibus / in qua prosecucione hec sancta synodus tot annis ad tot laboribus impensis fatigiis et tribulacionibus huiusmodi perseueravit et fundata deo assidue perseuerat Necnon et de resistencia quam prestitit in aduersum Gabriel de Condolmario dictus olim Eugenius papa quartus

Poterunt commemorare sub compendio quomodo postquam hoc sacrum Concilium fuit congregatum pro Reformacione ecclesie quam totus orbis necessariam iudicabat et eam desiderabat Communitatesque et prelati et principes per se vel per suos in eodem Concilio quo ea que ordinata fuerunt et decreta pro ipsa reformacione prefatus G. contempsit paruipendit et vertit in ludibrium quantum in se fuit Cassando elecciones / excitando quos ligabat sancta Synodus et ligando quos ipsa soluebat Exigendo pecunias in collacione beneficiorum et dignitatum contra aduersus ipsa decreta et statuta Synodalia volens Res ecclesie Regere pro libito voluntatis sue / et non solum abusus continuare ymo et adaugere In Curia sua in contemptum ecclesie corrumpebat et ad hoc spacio congregate Laboravitque innumeris fere practicis ut concilium ipsum posset abrumpere et dissoluere in hunc finem ut reformacionem euitaret / possetque de ecclesia agere sicut vellet / sed nulla racione humana industria potuit preualere aduersus voluntatem dei qui semper ipsum concilium conseruare dignatus est

Et cum per varios modos non posset abrumpere Concilium prefatus olim Eugenius Tandem voluit hoc facere sub umbra grecorum et erigere aliud presumptum concilium in loco sibi placito atque grecos adducere in illud ut sic per hunc modum posset tandem peruenire ad finem suum quem expectabat de Concilio et decretis eius posset de ecclesia agere quod sibi videretur

Tandem oportuit sanctam synodum citare prefatum olim Eugenium pro conseruacione auctoritatis Conciliorum execucione Reformacionis Repressione sismatis quod per eum procurabatur Qui tunc non solum contumaciter obedire recusavit sed synodum de facto transtulit in Ferrariam / Casu quo procederetur contra ipsum aut contra aliquem suorum oratorum presidencium qui in Concilio fuerunt Et postquam monitus fuit quod hanc translacionem reuocaret sibi insinuando quod non Recte sentire videbatur de auctoritate conciliorum quia quasi se Iudicem constituebat super Concilium Cui obedire tenebatur Iuxta declaracionem in Concilio Constanciensi factam ipsi declaravit / Deinceps quod propter hanc monicionem et accusacionem contumacie sue / adimplete erant condiciones in translacione sue dissolucionis posite / et propterea de facto erexit aliud presumptum concilium apud Ferrariam et per [illegible] totum

orbem gravissimum scisma seminavit persecucionesque varias adversus sanctam synodum
et viris supposita suscitavit prout hec latius aperiuntur in responsione
Synodali que fuit data ~~ambassiatoribus~~ oratoribus ipsius Regis Ro-
manorum et aliorum principum preterito mense februarii

Postquam vero sancta synodus in longua paciencia et mansuetudine
sustinuit predicta et longas dilaciones tam ob desiderium pacis
habende quam propterea graviamina rogamina catholicorum principum
benigne observavit, deventum est ad hoc quod imminebat dispersio et dissolucio
huius sacri concilii propter imminentem pestem, nec poterat ulterius expectacio fieri
quando in processibus inchoatis aliquis finis poneretur pro salute ecclesie.
Nam si concilium sic fuisset dispersum et ecclesia relicta in manibus
ipsius quondam Eugenii manebat conculcata auctoritas conciliorum
fides lesa, reformacio abiecta et deinceps non erat spes nisi deus
aliud provideret quod per concilia generalia posset aliquis summus pontifex
corrigi, sed reges possent ipsi pontifices res ecclesie pro libito voluntatis
unde maxima desolacio ecclesie sequuta ~~esset~~ fuisset determinacionibus
insuper catholice fidei factis aut fiendis per concilia generalia non cre-
deretur cum illa determinacio facta in concilio Constanciensi et in isto
Basiliensi renovata sit evecti premitteretur, in qua videlicet
determinacione dicitur quod concilium generale universalem ecclesiam representans
potestatem a Christo immediate habet, cui quilibet cuiuscumque status
et dignitatis eciam si papalis existat statutis preceptis et mandatis cuius-
libet concilii legitime congregati obedire tenetur in hiis que pertinent
ad fidem et extirpacionem scismatis et generalem reformacionem ecclesie
in capite et in membris. Et subditur quod si quis cuiuscumque status et
dignitatis eciam si papalis statutis preceptis et mandatis cuiuslibet
concilii legitime congregati in predictis et pertinentibus ad ea contumaciter
obedire contempserit nisi resipuerit condigne penitencie subiciatur et debite pu-
niatur eciam ad alia iuris subsidia si opus fuerit recurrendo. Unde
summa necessitas movit sanctam synodum ut post longissimam
expectacionem tandem ferret sentenciam iustissimam in prefatum olim
Eugenium pro conservacione fidei et salute ac necessitate totius ecclesie et
nunc et in futurum

Et ad videndum iusticiam ipsius sentencie declarabit singula que continentur
in eadem. Primo enim dicit in eadem sentencia quod est notorius et manifestus
contumax. Cum postquam fuit citatus per concilium super excessibus et
defectibus quos et adversus divinam legem et decreta synodalia perpe-
trabat, impediendo reformacionem ecclesie quam primus amplecti et exequi
debebat, ipse nec unum servulum mittere dignatus est qui saltem coram
synodo aliquam excusacionem proponeret vel aliquam emendacionem
polliceretur. Secundo quod indicium gravissime contumacie fuit dissolvit
concilium et transtulit in Ferrariam de facto casu quo procederetur contra
ipsum aut aliquem oratorum suorum. Itaque non solum comparere dignatus est
coram iudice suo ipsum citante sed ipsum iudicem a tribunali suo aucto-

citatus abierat attemptavit. Preterea monitus ut hanc pravam dissolutionem sub pena suspensionis ipso facto infra quatuor menses revocaret et comperiretur quod si ipsam suspensionem sustineret per duos menses aliud monitorio ad depositionem eius procederetur nullatenus obtemperavit, ymo pendente dilatione quatuor mensium declaravit conditiones positas in dissolutione sua fuisse adimpletas, propter accusacionem contumacie sue et monitionem deinde factam super dissolutionis revocatione, sicque processit de facto ad erigendum aliud pravum concilium in Ferraria et demum in Florencia et infringendo decreta synodalia magis et magis continuavit nullam reformationem observans. Que omnia ipsum notorium et manifestum contumacem esse iudicavit.

Secundo dicitur quod est inobediens mandatis seu preceptis universalis ecclesie et in aperta rebellione persistens. Quod quidem tam ex predictis quam ex hiis que assidue attemptat et que scribit ad principes hinc inde manifestum est.

Tercio dicitur quod est violator assiduus atque contemptor sacrorum canonum synodalium. Quodquidem ostenditur per manifestam contravencionem quam affert adversus electiones in ecclesiis factas per exactiones pecuniarum in collacionibus beneficiorum et dignitatum per reservationes inordinatas beneficiorum et creationem patriarche Alexandrini in cardinalem per translationes episcoporum in concessione assidua gratiarum expectativarum contra decreta synodalia quin generaliter quasi omnia que pro bono communi pro salute animarum pro reformatione ecclesie in capite et in membris eciam in quorum pluribus presidens sui personaliter affuerunt et consenserunt ita contempsit ita parvipendit ut fere nullum eorum decretorum in effectualem execucionem ponere visus fuerit.

Quarto dicitur quod est pacis et unitatis ecclesiastice perturbator. Quod manifestat iam prima dissolucio concilii de facto attemptata sine ipsius concilii consensu et erectio altaris reprobi contra altare legitimum per que manifeste se ab hoc sacro concilio quod in unitate ecclesie congregatum erat separavit et scidit ecclesiam ac grave scisma fecit, totumque orbem in maxima turbacione posuit, et insuper ecclesias particulares per reservationes dignitatum contra electiones iam a multo tempore turbavit divisiones scismata et scandala in eisdem seminando, ligabatque quos sancta synodus solvebat et solvebat quos hec sancta synodus ligabat. Que omnia ipsum esse turbatorem pacis et unitatis ecclesie evidenter ostendunt ut merito sibi conveniat illud quod ait beatus Cyprianus de Novaciano in epistola ad Anthonium episcopum episcopatum autem tenere non posset eciam si episcopus prius factus a corpore suorum coepiscoporum et ab ecclesie unitate discederet et infra. Qui ergo nec unitatem spiritus nec coniunctionem pacis observat et se ab ecclesie vinculo atque a sacerdotum collegio separat episcopi nec potestatem habere potest nec honorem qui episcopatus nec unitatem voluit tenere nec pacem. Hec ille. Et loquitur ibidem beatus Cyprianus de episcopatu urbis Rome id est papatu de quo contendebat Novacianus

contra Concilium

Quinto dicitur quod est universalis ecclesie notorius scandalisator. Quod ex predictis manifeste apparet. Cum enim scandalum sit dictum vel factum prebens alteri occasionem ruine. Quanta ipse perpetravit prestando occasionem ruine fidelibus christianis per abusus excessus scismata persecutiones huius sancte Synodi et dissolutiones notorium est.

Sexto dicitur quod est notorius symoniacus. Notorium enim est iam a multo tempore quod nulli vel pauci habent dignitates pontificales vel abbaciales in curia eius expeditas quin oporteat realiter magnam pecuniam dare vel facere pactum de dando eam priusquam littere eis tradantur. Et de notorietate huius rei sunt plures testes de omnibus quatuor partibus. Quamvis eciam sit tanta notorietas et facti permanentis quod assidue continuatur ut non egeat testibus absque aliis qui in ipsa Curia per mediatores fieri dicuntur. Et adhuc quod est gravius post decretum synodale factum super hoc ipse in contemptum ecclesie corrigentis et prohibentis talia operatur in offensam divine maiestatis, perdicionem animarum, depauperacionem Regnorum et provinciarum, fomentumque et incrementum ambicionis et avaricie ac omnium aliorum abusuum et deformitatum. Istud autem vicium symonie maxime abhorrendum est in prelato ecclesie qui omnia spiritualia gratis debet distribuere secundum qualitates meritorum et statim ex expedit provisioni ecclesiarum. Unde ex hoc maxime enervatur et deformatur status ecclesiasticus per istas provisiones symoniacas. Adversus quos Christus in detestacionem huius criminis eiecit vendentes et ementes de templo.

Septimo dicitur quod est periurus. Probatur enim per litteras eius sua bulla roboratas plura continentes iuramentum suum solempniter prestitum primo ante electionem eius, deinde deinde post electionem, et tercio per suam bullam confirmatum post eius coronacionem, ubi iurat vovet et promittit quod distribuet medietatem patrimonii dominis Cardinalibus et quedam alia prout in litteris ipsius iuramenti continetur quarum Copiam defert secum Episcopus prefatus. Quod autem istud iuramentum non servavit notorium est.

Octavo dicitur quod est incorrigibilis. Quod quidem ostendunt plures ammoniciones sibi facte per diversas legaciones et oraciones super observacione decretorum synodalium eciam antequam citaretur et persevera[n]tia continua in rebellione scismate abusibus etc. Que eciam incorrigibilitas satis ostenditur ex tenore litterarum directarum duci Britanie novissime mayo et aliis multis.

Nono dicitur quod est scismaticus ordinando per erectionem alterius pretensi Concilii apud Ferrariam et deinde apud Florentiam separacionemque ipsius ab hoc sacro Concilio legitimo Representante universalem ecclesiam, maxime

Cum declaratum fuit in octava sessione huius sacre synodi presidente legato
sedis apostolice quod sicut unica est ecclesia sancta catholica sic esse non potest
nisi unicum generale Concilium Et quod quicumque ~~in~~ hoc sacro durante concilio aliam
congregationem sub nomine generalis concilii erigere aut facere presumeret non
catholice ecclesie Concilium sed scismaticorum conventiculum erigere aut facere
convinceretur Et demum subditur quod sancta synodus omnes christifideles cuiuscumque
status aut dignitatis etiam si papalis imperialis aut regalis existat
sub obtestatione divini iudicii quod in chore ~~et Datan~~ Dathan et Abiron.
auctoribus scismatis sacra scriptura commemorat admonet et exhortatur et
in virtute sancte obediencie et penis contra scismaticos a iure inflictis districte precipit
atque mandat ne hoc sacro Concilio durante aliam congregationem sub nomine
generalis concilii attemptet vel eam pro Concilio generali nominare aut etiam reputare
presumat / hec in prefato decreto Octave sessionis habentur ~~edita~~ ante
adhesionem prefati quondam Eugenii qui post hoc pure et simpliciter adhesit
concilio dissolucione per eum attemptata revocando et dicendo ipsum Concilium legitime
ab initio fuisse continuatum unde per hec notorium est ipsum esse scismaticum

Sermo dicitur quod est a fide devius / Non est enim dubium quod veritas declarata
in Concilio Constanciensi de potestate data immediate a Christo qui est veritas prima
et obiectum fidei conciliis generalibus representantibus universalem ecclesiam Respectu pape
et Cuiuslibet alterius est veritas fidei catholice Ex qua etiam dependet
manifeste illa veritas quod papa Concilium Congregatum pro hiis in quibus
obedire tenetur non potest auctoritative dissolvere etc sine ipsius Concilii consensu
et hec plures declarata sunt in decretis et epistolis huius sacre synodi manifestum est
autem quod adversus veritatis istas papa auctoritative ex certa sciencia de plenitudine
potestatis et auctoritate apostolica dissolvit hoc Concilium de facto / casu quo procederetur
contra ipsum aut aliquem oratorum suorum presidentium / imponendo penas et censuras
quantum in se erat et contra eos qui a Concilio non recederent Inhibendo
etiam ne factum Bohemorum quod tunc cum oratoribus Regni Bohemie pro tunc
Basilee existentibus tractabat concilium ageretur ultra Eugenius dicens in ipso Concilio
Et si in illis in quibus determinatio fidei catholice dicebat ipsum pape obedire
debere concilio videlicet in facto Reformacionis generalis et in facto fidei ipse dixerit
se posse precipere concilio ne in hiis ipsedem ulterius procederet // Unde
manifestum est quod in hoc a fide deviavit contradicendo determinationibus catholice
ecclesie de auctoritate Conciliorum representantium ecclesiam universalem // Et ibi bene
Remonstraretur quod fides christiana rueret si permitterentur violari determinationes
et diffinitiones ecclesie Catholice circa fidem ipsam / Cum in hiis doctrinam
ecclesie sequi debeamus velut infallibilem Regulam ut dicunt sancti doctores
Unde beatus Augustinus ait / Ewangelio non crederem nisi me auctoritas ecclesie
compelleret // Unde si iam ad hoc perveniat homines sive docti sive indocti quod non velint
sequi doctrinam ecclesie sed Iudicia Capitum propriorum illi perfecte iam fidem dimitterent / Et
qui ~~ipsam~~ ipsam fidem in uno violat totum offendit / Videtur tales iam non crederent sanctam
ecclesiam catholicam Quare summe cavendum est ne hoc pestiferum volumus adversus
catholicam fidem crescere paciatur presertim quando deprehenditur in summo pontifice
qui debet esse magister in omnibus catholicorum et cuius error posset nimium facilius

erat expediens, unde ecclesia congregata hoc dissimulare non poterit nominatim cum omni diligentia providebat.

Undecimo dicitur quod est pertinax et hereticus quod ex pluribus manifeste ostenditur. Nam postquam citatus fuerat legitime et in contemptum citacionis et concilii judicis sui illam erroneam dissolucionem fecit fecit se manifestum contumacem reddens et volens permanere in errore nec amplius coram ipso judice pro sui correctione comparere. Et nichilominus demum expresse monitus fuit per decretum synodale xxix sessionis quod incipit Compaciens ut ipsam pretensam dissolucionem ac translacionem in Ferrariam revocaret. In quo decreto monitorio sibi expresse commemoratum fuit quomodo facta fuerat declaracio de auctoritate ecclesie data a Christo eciam super papam que fundata erat in sacra scriptura et in verbis Christi in eodem decreto allegatis et demum dictum quod ipse de auctoritate ecclesie non recte sentire videbatur dum ipsius ecclesie congregate cui ut declaratum est erat obedire tenebatur ipse constituebat se judicem. Ubi apparet quod manifeste fuit monitus ut revocaret illud quod male egerat et dixerat contra determinacionem ecclesie factam in fide videlicet de potestate data ab ipso Christo iuxta sacram scripturam. Et nichilominus hanc monicionem contempsit ymo ulterius processit ad declarandum ut dictum est condiciones dissolucionis fuisse impletas et erigendum aliud pretensum concilium. Et demum fuit suspensus ab administracione papali per decretum tricesime prime sessionis in quo iterum videns dictum fuit quod non erat recte sentiens ut videbatur de auctoritate sacrorum conciliorum et determinacionibus ecclesie fidem concernentibus tam in sacro Constanciensi concilio quam in isto promulgatis quodque ex hiis que fecerat sequitur inter alia parvipenso determinacionis ecclesie universalis in lesionem irreparabilem catholice fidei nisi divina pietas sue ecclesie in talibus langoribus subveniret propter quod quod urgebat sancta synodus ne tanta mala dissimulando illis assensum prestare videretur saluti universalis ecclesie providere et ad suspensionem ipsius Eugenii ab administracione papali procedere. Et ideo ipsum ab eadem administracione suspendit et suspensum esse declaravit, et ibidem additur quod sancta synodus processura erat ad ulteriora usque ad sentenciam finalem inclusive si opus esset ipso Eugenio amplius non vocato prout utilitati et necessitati ecclesie videretur expedire. Quequidem decreta supradicta tam monicionis quam suspensionis non potuit nec debuit ipse olim Eugenius ignorare. Unde ex istis attenta eius longa permanencia et eciam quod iam altera vice revocaverat judicialiter dissolucionem prime consensu concilii factam ac eciam quidquid per ipsum aut suo nomine assertum erat contra auctoritatem huius sacri concilii Basiliensis manifeste comprobata est eius pertinacia. Et sacrum concilium videns eius notorium errorem in fide et pertinaciam adiunctam que duo constituunt in heresim. Postquam ipsum citaverat et citatus auctoritatem ecclesie ipsum citantis de facto vulneraverat contra determinacionem fidei catholice, ac demum monitus erat ut illam dissolucionem fidei et auctoritatis ecclesie lesivam revocaret, atque sibi per decretum suspensionis intimatum quod sancta synodus usque ad sentenciam inclusive si opus esset procederet ipso amplius non vocato Et nichilominus ad deteriora semper processit nec erat spes quod amplius

non venito quod amplius coram iudice per quatuor citaciones comparerent qui iudicia
ipsum et eius iudicium quatenus in se erat pervenerat aliudque iudicium instituerat
in adversum merito ipsum sacrum concilium post longam expectacionem eundem tunc
Eugenium contumacem et hereticum iudicavit sicut rei notorietas ostendebat
que nulla poterat tergiversacione celari excusari

Quodrecimo dicit quod est dilapidator iurium et bonorum ecclesie probatum est enim
per plures testes et hoc eciam satis notorium est quemadmodum Marchiam
Anthonitanam tradidit in titulum Comiti Francisco et eciam plures alie
alienaciones facte per eum deponuntur. Alienatores autem bonorum ecclesie
iuncto honore deperdere diffinit papa Simmachus

Ultimo dicitur quod est inutilis et dampnosus ad administracionem Romani
pontificii quod ex superioribus et eius regimine satis evidenter concluditur ut
alia probacione non egeat. Sic itaque concludet quod sua hec sentencia iustissima sit
et per sacrum Concilium representans universalem ecclesiam potestatem immediate
a Christo habens prolata pro maxima necessitate et salute tocius ecclesie
post longissimam expectacionem et paciencia. Et cum iam ulterius ut
premissum est expectari non posset nec eciam sponsa Christi in manu talis
mistici relinqui nam si hoc factum fuisset et hoc concilium dispersum neque
maior ecclesie confusio et desolacio audita fuisset. Quare ipse Romanorum
Rex qui est advocatus ecclesie et huius sacri concilii, quemque habet deffendere
fidem orthodoxam et bonum commune reformacionem ac salutem animarum totis viribus
prosequi in obediencia dei et ecclesie omnino habet dare operam quod ipsa sententia
in execucione efficaciter ubique demandetur adducatque composiciones persuasiones
ad eam rem convenientes

Poterit ulterius subiici quomodo illa intelligencia quam cupiebant oratores
principum in Maguncia et dilaciones quas petebant licet bona intencione
hec fieri crederentur tamen practicari non poterat primo ex hiis sequebantur
dissolucio huius Concilii et enervacio auctoritatis omnium conciliorum firmacio
et obduracio olim Eugenii in suis voluntatibus erroribus et abusibus
prout ex hoc ex responsione synodali data ipsis oratoribus principum
satis liquere potest

Denique quod olim Eugenius videtur sub umbra facti Grecorum facta sua velle
deffendere et Concilium enervare, dicit quod si Greci fecerunt aliquam bonam
professionem de veritatibus catholice fidei in quibus a nobis dissidebant
de hoc multum gaudemus et optaremus eam professionem hic signis
et sigillis coram debite communitam Nam unionem ipsorum semper desideravit
hec sancta synodus et ea ab inicio semper prosecuta est Cum magnis
expensis et laboribus potuissetque dudum convenientius et celerius heri
ipsa uno fauente domino cum pace et unitate et bona reformacione ecclesie
nostre catholice nisi prefatus olim Eugenius eam suis impedimentis necnon
hac sancta synodo convenisset qui eos alibi ducere laboravit mittens galeas
galeas in Constantinopolim et varias practicas tenens et sub umbra ipsorum

possit reformacionem vitare et hoc concilium et decreta eius supprimere ac negocia ecclesie pro libito sue voluntatis agere. Volumus autem ut unionem ipsorum Grecorum habere et ea observari desideramus ut nichilominus saluti ecclesie vestre atque anime maxime non obmittendum maxime dum adhuc legitimum universalis ecclesie concilium et ita per christianos principes reputatum habemus quod potest salutifero regimini ecclesie providere. Quoniam si Greci reducti sunt non potuit de mente (?) celebrari concilium representans ulterius ecclesiam nisi omnibus patriarchis et aliis de oriente convenientibus cum latinis quod rarissime et fortasse numquam diebus nostris effici poterit maxime si summus pontifex impedire vellet. Et ideo quanto Greci magis essent reducti tanto magis necesse esset providere super debito regimine ecclesie antequam hoc sacrum concilium dissolvatur. Unde quod rumpat omnia que in tribus conciliis generalibus Constantiensi Senensi et Basiliensi pro reformacione ecclesie elaborata sunt. Et precipue quod talis conculcacio auctoritatis generalium conciliorum, contemptus sacrorum canonum lesio fidei et destruccionem ecclesie per ipsum olim Eugenium attemptata (?) permaneant relinquatur quia totum factum ecclesie in manibus eius nullomodo potest a christianis permitti ymmo omnes tenentur usque ad animam et sanguinem resistere. Itaque etiam ostendet litteras quas novissimo mense mayo misit ipse Gabriel tunc Eugenius duci Britanie ubi declarat in quo animo perseveravit adversus auctoritatem conciliorum et decreta huius sacri concilii et quos errores in hoc manutenere volebat et quomodo notabat principes nota infamie qui ipsa decreta observare vellent comminando etiam ulcionem in eos. Poterunt etiam ostendere quantas blasphemias proferebat in hanc ~~[illegible]~~ sanctam synodum sicut per litteras missas regi Francie eodem mense mayo apparuit quarum etiam copiam secum deferent.

Post hec ostendant quomodo sancta synodus simul cum sua iusticia ad quam exequendam maxima necessitate eadem fuisset impulsam, sicut superiora ostendunt, desiderat ut pax solidissima in ecclesia vigeat et ob hoc propria sponte voluit per decretum suum ultimum invitare omnes residentes in curia ipsius Gabrielis ad pacem offerens benigne amplecti et eorum statui et indempnitati convenienter providere si obedienciam ipsius in totum dimittere et huic sancte synodo adherere vellent et maxime curabunt inducere regiam serenitatem quod ad hoc laboret ut non dimittatur propter unum hominem cuius regimen nullatenus ecclesia sustinere posset quin pax bona et unitas habeatur omniumque cunctorumque statuum et dignitatum fuerit unanimiter intendant ad hoc quod salubriter ecclesie et gubernacioni eius providatur ad salutem animarum et consolacionem omnium christianorum et quod residentes in predicta curia prefati Gabrielis quod omnes alios ad hoc inducat regia maiestas.

\+ Item cum bone memorie episcopus Constanciensis legatus in Bohemia defunctus sit habebunt verbum cum domino rege super alio legato ibidem constituendo

Copia propositionis oratorum Regis et electorum Imperii facta Gubernatori olim Hungarie et descendit [illegible] in dieta Frankfordensi [illegible] Anno [illegible] de mense novembris Anno domini 1442

Etsi [illegible] clarissime [illegible] viri clarissimi animos suos in palestra [illegible] sapientes [illegible] et [illegible] industriam [illegible] et [illegible] viri [illegible] et [illegible] et [illegible] et serenissimi [illegible] et [illegible] domini domini Friderici Romanorum Regis [illegible]

[illegible]

sociatur attineat a domesticis et a suis filiis caveat In eis gravius
tolleratur filii et magna [illegible] et [illegible] concordie repetitus
pro dignitatibus / ut quod quod [illegible] opinionem [illegible] et reipublice
[illegible] et [illegible] uti [illegible] [illegible] [illegible] videtur [illegible] in [illegible]
qui [illegible] et dignitatis [illegible] velit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad aliud [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in loco [illegible] [illegible] [illegible]
et ab [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
Regi et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / pro quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et per [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inter tot [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in singulari parte [illegible] inter tot [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] inter tot [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] / et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tot
[illegible] tot [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et magis [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] / et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] aut
[illegible] [illegible] [illegible] / et [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] et [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in loco [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Regi et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] et [illegible]
[illegible] per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ne heresiarcharum pretextu fides polluatur christiana Christoque cuius maior est
[illegible] Salvator in [illegible] sed noluit
de celo descendit et [illegible] dare noluit
supplicium [illegible] Et ergo [illegible] de celo descendit
ut veritatem celestem afferret [illegible] mortalis ad [illegible]
[illegible] ut celestis [illegible] veritatem / [illegible]
[illegible] sancti [illegible]
qui ut predicarem [illegible] oracione [illegible] / non solum [illegible]
[illegible]
[illegible] tempestas [illegible]
est mittite me in mare ut [illegible] quiescat turba [illegible]. Ita magnus
legitur confessor Gregorius Nazianzenus [illegible] in [illegible]
quam [illegible] factus est locus [illegible] sive dignitate
[illegible] Si fortasse [illegible] status [illegible]
[illegible] et nobis [illegible] pastore / [illegible] et
[illegible] in [illegible] sedis apostolice / [illegible]
et tunc [illegible] attende / qui scribis [illegible]
[illegible] nobis [illegible]
[illegible]
[illegible] potuerat [illegible] iustificare / et
[illegible] Rome [illegible] et [illegible]
[illegible] congregat [illegible]
[illegible] loco [illegible] et [illegible]
[illegible] nullus [illegible]
[illegible] augustinus [illegible] / [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible] in [illegible] / et qui [illegible] in
[illegible] ad [illegible]
[illegible] et de [illegible] / et illud [illegible]
[illegible] / et [illegible] multitudinem [illegible]
[illegible]
[illegible] quo [illegible] fieri [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible] ad id [illegible]
in [illegible] veritas fidei [illegible]
et [illegible] ad [illegible]
[illegible]

+

ut nimium conturbati de sua magnificentia exhilarati letarentur. Dedit enim nobis Christus omnia nobis figuram et doctrinam pro magnitudine ut et nos in omni perturbatione et commotione pacifica teneremus stabiles simus et fidem non deseramus. Et si omnis iste mundus tanquam mare ebulliat omnibus ventis et turbinibus demonum undique seviat omnibus potestatibus regum et principatibus mundi concitatis et furiant super sanctos. Nolite timere. Nolite conturbari. Nolite tremiscere. Nolite deficere. Omnes enim qui in fide et ecclesie navicula cum domino navigatis per hunc minimum undosum mundum supernatatis. Et si ipse dominus pro sompno dormiat vestram pacienciam et tolleranciam experitur. Vel impiorum persecucionem et confusionem sustinentes alacriter attendite ad eum orationibus instantibus atque cum propheta dicentes: Exurge quare obdormis domine exurge ne repellas in finem et ipse surgens imperat ventis huius aeris aeriis demonum spiritibus omnia mitigat facitque tranquillitatem magnam pacem scilicet ecclesie et securitatem mundi. Quoniam enim sepius consilia impiorum commota sunt adversus veram et firmam ecclesiam aliquotiens paganorum aliquotiens hereticorum. Sed surgens dominus imperavit demonum ventis et omnes evanescere fecit audaces adversarios fidei magnamque pacem et tranquillitatem ecclesie sue dedit, hic ille. Itaque ut concludamus sine dubio si Reverendissimi patres et illustrissimi principes electores huic firmo et sacro Basiliensi concilio fidei et ecclesie naviculam representanti puro et simplici in dei timore et amore adheserint post presentem tribulationem vertiginem et ventos tranquillitatem et pacem magnam in ecclesia dei videbunt ad magnificentiam in hac vita iocunditatem et perpetuam in vita futura felicitatem quam ipsis nobis et omni populo christiano Christus ipse pacis auctor concedat qui cum patre et spiritu sancto perpetue vivit et regnat amen.

Instructiones pro Magistro Marco Bonifilii et Magistro Stanislai de Sobniow Oratoribus ad Regnum Polonie etc.

Primo prout in sua presencia commemoratum extitit debet prosequi res sibi commissas non quasi nove ambaxiate prosequutor sed continuator antique. Ideo attendere potest ad instructiones que prius fuerunt. Unde quantum tangit ad principale negocium de obediencia etc. non est necesse pro nunc novas fieri instructiones. Et quia prout dixit in sua secreta relacione debebat statim reverti, poterit ibi exponere causas quare tanto fuit remoratus nec fuit statim reversus. Inter alias autem, quia recepit litteras quod esset nuncius statim huc obviam venturus ex parte Reverendissimi domini Cracoviensis quem hucusque magno cum desiderio expectavit. Et quia yeme instante amplius expectare non poterat oportuit eum regredi completurum expedicionem negociorum pro quibus fuit primo una cum collegis destinatus. Et quia dicebatur unam dietam ad proximum ibi tenendam et sacrum concilium de agendis inibi certificare posset, ac de aliis in Regno circa materiam ecclesie occurrentibus.

Item defert litteras presentandas Serenissime Regine Polonie Reverendissimo domino in cardinalem assumpto Archiepiscopo Gneznensi et Episcopo Cracoviensi aliisque prelatis principibus et dominis de quibus fuit avisatum. Specialiter autem universitati studii Cracoviensis apud quam permaxime instabit laudando ipsam de tractatu studioso per eandem composito, et in presencia sacri concilii in pluribus generalibus congregacionibus ad hec tentis publice ac laudabiliter promulgato qui quamplurimum fuit commendatus, cum esset publice pro defensione auctoritatis ecclesie, iusticie sacri concilii permaxime ad obedienciam Sanctissimi domini nostri, quodque statim fuit destinatus ad magistros universitatis

studiorum etiam extra Germaniam ut Parisius etc. Et quis laus hec et gloria sui
nominis ex hoc erit immortalis permanebitque in eternum ut numquam oblivione temporis
deleatur, eo quod predicta insignis universitas in tanta turbacione et tempestate
qua nostris diebus ecclesia concutitur opposuit se viriliter murum pro domo Israel.
Exhortabitur quod ad perseveranciam in sancto proposito suo, quoniam meritum et gloria
hec ipsi studio centuplum accrescit ex eius laudabili prosecucione usque ad
complementum finem intenti, videlicet ut quemadmodum ex sua luce iam in candelabro
labro et supra montem posita illustrate sunt omnes regnicole et partes
adiacentes, quod nunc conformati sue doctrine inducantur ac perseverent
in obediencia sacri Concilii et Sanctissimi domini nostri.

Dicat preterea predictis ducibus dominus quorum ultimo avisamenta recepit pro obtinendis
illis tribus que eis videbantur expediencia ad finalem et votivam expedicionem
negocii, quorum prima duo obtinuit perfecte, quorum primum ipse statim actu completo
potest tradere execucioni. Exponetque seriose quantum ipsis hoc conveniat acceptare,
inter alias aut causas, ut que processerunt de labiis ipsorum irrita non fiant,
quoniam et ipse coram S. d. n. et dominis de Collegio retulit. Et circa hoc potest deducere
de sinceritate et magnitudine dilectionis S. d. n. ac sacri Concilii ad personas
earum, propter ipsorum excellenciam virtutum quibus singulariter servicium deo et obsequium ecclesie
sue sancte hoc tempore possunt efficere et per hoc acquirere apud deum sempiternum
meritum, apud homines vero immortalem gloriam. Quoniam tollendo moras
in bene agendo non tantum debent respicere quid alii forte passionibus ducti sunt
agunt sed quid agere eis deceat. Et enim si in execucione processus tribunalium
gravium vel de alia re quacumque iam ab antiquo fuit ordinatum provide et
continue observatum quod alter alterum non expectet nec unus pro alio
se excuset, quanto magis in negocio universalis ecclesie ubi agitur de firmanda
da fidei catholice veritate et sustinenda auctoritate universalis ecclesie. Et alia
dicere poterit que videbuntur accomoda, ne contempnat aut differant
assentire vocacioni ecclesie facte de eorum personis, quam ipsi nec alii pro eis
ipsis sacientibus procurarunt. Et quemadmodum Apostolus quia suo tempore annexa
erat statui episcopali defensio catholice fidei principaliter super ceteros omnes
dixit qui episcopatum desiderat bonum opus desiderat, ita et nunc de hoc Car
dinalatus infra primam inter ecclesiasticas dignitates suprema, cui est hoc
specialiter racione signi videlicet capelli rubei supra ceteros competit, per quod tamquam
per singulare insignium distinguitur a ceteris dignitatibus. Et quoniam
ad execucionem huius defert bullam commissionis in qua committitur eidem ac
collegio coniunctim aut divisim tradere et iuramentum recipere ab eisdem.
In quo debet animadvertere ad consuetudinem ab antiquo in ecclesia observatam
quod huiusmodi donacio recepcioque fiant publice et cum quali ac quanta decet
solemnitate quemadmodum requirit tante excellencia dignitatis, quoniam iuxta
doctrinam Ewangelii nemo accendit lucernam et ponit eam sub modio sed
super candelabrum etc.

Quantum vero ad secundum avisamentum de remissione pecuniarum que recepte
fuerunt ex indulgenciis, exponet quomodo apportat plenissimam facultatem

quia pot poni ad execucionem effectualem quecumque et quocumque ipsis videbitur expedire Nec misso solum sed in casu si maiora essent sacrum Concilium et S. d. n. vellent eisdem complacere Et hanc voluntatem non tantum verbis quam sunt inclinati operibus demonstrare / Credunt namque non ad illicitos sed ad pios usus pro defensione Catholicorum contra infideles exposita illa ~~expensas~~ fuisse

Si qua aut adhuc remanent reposita ex ipsa indulgenciarum causa exponet ipse M. quanto S. d. n. et sacro Concilio assit nunc necessitas ad satisfaccionem mutui de lxx milibus flor. facti per Cives Avinionen de quo adhuc non est facta pro magna parte satisfaccio Item quia nunc imminet ac urget necessitas pro faciendis expensis qui cottidie crescunt in manus ad prosecucionem negocii ecclesie / tantum in ambaziatis quam in recuperacione terrarum ecclesie ac pro expulsione de apostolica quam indebite occupat sedem illius Gabrielis magni veritatis iustitie fidei catholice ac reformacionis ecclesie adversarii / pro eo quod quanto a pluribus veneratur tanto amplius fides conculcatur auctoritas ecclesie contempnitur / scisma nutritur / et reformacio ecclesie sepelitur. Unde declarabit de facultate quam etiam circa hoc portat / nedum ad levandum exigendum et quitandum sed componendum etc. Quia quod in hoc S. d. n. reputabit pro singulari servicio / quod ipsi duo prefati domini adiuvent et cooperentur / ut non solum nomine sed re ac opere interveniente recognoscat eos in fratres et cooperatores suos. Et in execucionem huius negocii de recuperacione pecuniarum repositarum ipse dominus M. debet apponere omne studium diligencie sue / sciat enim ex hoc se capturum omnem gratitudinem benivolencie apud S. d. n. et sacrum Concilium

Demum et circa donativum sancti petri et S. d. n. et sacro Collegio Cardinalium de ipso respondeatur faciet omnem possibilem diligenciam exortandi prefatos dominos quod ad ipsos racione officii spectat hec singulariter peterentque statim ad ipsa realem possessionem accipiendo partem que eos contingit / Et quoniam ex mandato Serenissimi Regis dicitur fuisse facta inhibicio ne cuique absque suo speciali mandato de prefato donativo respondeatur. pro habenda licencia aliisque occurrentibus faciet idem M. prout sibi fuit verbo intimatum Et iuxta illud ad quod facultates quas portat se extendunt Sed quantum ad bullam sexte facultatis diligenter advertat ad necessitatem urgentem seu evidentem utilitatem que sunt suadere ut fiat ipsa composicio concordia aut in partem remissio / laborabit propterea circa hoc / ut quidquid de hoc fuerat exactum statim collectores ipsi tradant ad manus illius qui est hic nominatus depositarius S. d. n. et sacri Concilii Et similiter fiet de pecunia ex indulgenciis quecumque in illis partibus poterit recuperari

Cum aut operante domino presenciat hostium apertum ad obviam et loquatur de acceptacione et execucione decretorum Synodalium in illis Regnis tanget quasi a longe de decreto xli sessionis Laudabitque honestatem et necessitatem illius quod est ad conservacionem omnium Regnorum et principatuum.

qm ppa et Cardinales ac omnes necessarii officiales Roman Cur
senacentes se habe redditus et emolumenta ex illis necesse hnt inte
dere pro illorum honore et utilitate Et quod p hoc tollitur effectualiter
illa exprobrabilis pestis Symonie que Roman Cur et p eius totam eccliam
maculabat sub colore annatarum et communium servitiorum Unde plures
contingebat fieri collationes beneficiorum non libere, quantum ad hoc senacet
animos dictorum dnorum et aliorum ex illis partibus pro aut contra executionem
dicti decreti Et quod percepit poterit oportune significare

Et amplius quod maxime habet psequi dns d. est, perscrutari ac sentire
modos et vias, quibus inducetur ipse Illustrissimus Rex prelati ac principes
et alii sue dictionis ad exhibendum publice obedientiam S D n. vel ei ibi
in partibus aut mittendo huc oratores suos Et prout reperiet statum p
litteras ac si necesse est proprium Nuncium significabit domino nro et sacro collegio

Item informabit se certitudinaliter de statu negotiorum sup facto Regni etc
An sit et quo facta concordia sup quo celerrime Nuncium aut litteras desti
nabit ut sic perfecte impleatur tenarum dispensatio de novatione etc
pro quo obtinendo fuit huc abinde recursus. Circa hoc aut quod requiritur
prudenter et circumspecte poterit reddere rationem

Id aut tamquam principium magisque necessarium respice hic Vnacum collegis suis
p se et alios modis omnibus Ut obvietur Nunciis et Oratoribus si quos
contingeret Gabrielem misisse, ex quacumque causa vel ratione, ne permittantur
seminare mendacia, que in aliis partibus consueverunt Et quod omnes
Reges sunt iam pro eo determinati aut similia quia hoc nullomodo est verum
Et si forte exemplificabitur de Rege Francie, ostendet cedulam sue
declarationis quo in illa fatetur materiam hanc esse dubiam et velle stare
veritati Catholice fidei quandocumque ostendetur eidem p Congregationem Regni
quam hacterius facere non potuit, ppter occupationes contra inimicos suos
demonstrabit cum evidentia rationum, de periculis xpiane religionis et fidei etc
si predicto G. obediatur tamquam summo pontifici Et quod mirandum non est
si statim non omnes obediunt S. d. n. Namquadmodum excusantur qui
obediunt ppe iam mortuo litteris, ad quos nondum pervenit Noticia de eius
morte naturali, et tamen non excusantur quibus de morte ipsius corporali
constat certitudinaliter Ita et nunc de hac morte Civili ipsius quondam
Eugenii qui nondum apud omnes Regiones facta est p solemnes oratores
debita notificatio de veritate huius mortis Civilis Et ut sup fuit tactum
non est expectandum quod omnes simul concurrant ad obediendum Nunquam enim
aut vix mundus suscepisset fidem catholicam si primo fuerat expectatum
quod Imperator ac Reges et principes in simul primo suscepissent Et iuxta aplica
doctrinam ad apprehendendum bravium nemo debet expectare socium, Nec enim
apud divinum iudicium excusatio illa erit accepta ideo non obedivisse quam
cognoscebat veritati, cum expectabat quod alii primo aut omnes simul obedirent

Senciet p tota si est necesse quod mittatur deinde ambaxiata solemnior aut sufficiet
quod aliquis ex illis duobus dnis constituetur legatus ad manutenendum Regem

et domina sua in fideli obediencia sacri Concilii et S. d. n. De hoc autem est plurimum necesse quod significet statim. Unde inter alias dicet hanc esse causam quare per nunc non destinatur Ambaziata solemnis

Facultates autem speciales quas dictus M. apportabit pro duobus prefatis dominis presentabit eis. Ut per execucionem earum simul et aliarum pro se et Collegis suis continuetur obediencia et devocio illius regni ad sacrum Concilium et S. d. n. Dicet quod causas quare non apportantur facultates generales tamquam legatorum de latere sunt quod pro nunc magis videtur expedire

Ostendet etiam eisdem alias tres facultates. Unam sub nomine Concilii ad remittendum iam levatas et [illegible] recipiendas depositas pecunias ex indulgenciis. Alias vero duas sub nomine pape super denario sancti petri pro eius recepcione. Ostensis facultatibus dictis dominis qui ibidem sunt S. d. n. et Collegium Cardinalium confidunt quod tam illi quatuor quam ipse Magister M. aget fideliter et diligenter cognoscentes necessitatem et indigenciam sancte matris ecclesie ac S. d. n. et Collegii

At omnibus evidenter constet sententiam pridem viz. xvi. kl. Julii Anno domini
Mccccxxxix per sacrosanctam generalem synodum Basiliensem adversus Gabrielem
de Condulmario olim dictum Eugenium papam iiii. latam esse iustissimam et ab
omnibus fidelibus acceptandam. Quatuor sunt consideranda que si in eam
concurrant omnis sententia absque ulla hesitatione tradenda est executioni hoc est
si lata sit a competenti et ultimo iudice. Si in ea contenta sint vera et
sufficientia ad effectum in sententia pronunciatum. Si debito modo et ordine servato
et certa intentione sint lata. Sententia enim generis comprehensione effectus materialis formalis
et finalis. Equidem horum contrarii defectu vel aliorum ipsorum iudicium reddit defectuosum.
Primum istorum viz sententiam huiusmodi latam esse a competente iudice. Nemo recte sentiens
constituto Basilee fuisse et esse generale concilium non obstante dicti Gabrielis attentata
dissolutione dubitare potest. Nam cuilibet aliorum fidelium etiam si illis metropolitanus
patriarcha aut cardinalis esset, eo salve dicto tempore sunt esse plures iudices et
vel calumpniando eum recusando vel alteram partem … unde cuique est
in terris supremus iudex scilicet generale concilium. Hec autem sententia iam ab anti-
quissimis temporibus quibus a progenitoribus nostris divulgata est in ecclesia dei
et in hiis que tangunt fidem aut quod papa sui cuntibus notorie scanda-
lizat ecclesiam dei quod spectat iudicis generalis concilii. Denuo hec iurisdictio
plenius et specifice declarata est in concilio Constanciensi quod quilibet fidelis etiam
si papalis existat dignitatis si in hiis que pertinent ad fidem extirpationem
scismatis et reformationem ecclesie generalem in capite et membris non obedierit
mandatis statutis ordinationibus aut preceptis alicuius generalis concilii
per debite puniatur etiam ad alia iuris remedia recurrendo. Habet namque
generale concilium ut patet ex dicta declaratione non ab homine sed immediate potestatem
a Christo. Verum est autem quod per aliquos doctores modernos exponitur huiusmodi declaracio
dicendo papam teneri obedire in talibus preceptis non quidem generaliter sed quando in illa
vel similia excepto ipse in sua persona offenderet, puta si male sentiret de fide aut
scisma faceret vel talis esset criminosus quod esset merito per concilium reformandus.
Hec subterfugiens expositio intimat etiam propositum. Nam omnia hec tria
ut declaratum est concurrunt in persona ipsius Gabrielis. Equidem pronunciatur et
multiplex criminosus scismaticus et hereticus … tenens predictam declarationem
concilii Constanciensis veram fore non dubitat quin ipsius Gabrielis Basiliense concilium
sit competens et ultimus iudex. Preterea hec iurisdictio amplius declarata est
in una sessione Basiliensis concilii qua ipse Gabriel cum aliis dicitur
approbasse per suam adhesionem. Ibi enim expresse dicitur quod quilibet summus pontifex
in principio sui pontificatus inter alia debeat profiteri se esse subiectum predicto
generalis concilii vel cuiuslibet notorie criminis ecclesiam dei scandalizantis.
Preterea de prefato Gabriele etiam occurrunt alia contra que ullomodo
potuit subterfugere iurisdictionem sacri concilii Basiliensis. Hec autem fuit sua forma
huius concilii institutio sua solennis adhesio ac iurisdictionis recognitio
facultate suorum oratorum iudicialiter institutio presentatio ipsius tam per literas
suas quam suorum oratorum ac reformationem expressa submissio
prout de hiis constat illis etiam qui vel pauca noverunt de gestis in sacro
Basiliensi concilio. Forte aliquis obiicere poterit. Et si generale concilium ultimus sit
iudex pape, id eo tamen ad declarationem faciendam exigentem personam
pape requirit forte maioritas episcoporum. Et a quibusdam ulterius dicitur
allegari quod inter gesta antiquorum conciliorum reperitur nunquam decretum quod de-
positionem pape faciendam per concilium requirit interesse … episcoporum
tamen ut dicunt contra hec … fuerint pauci …
maior pars fuit titularis. Cum hoc obiicit contra ad id quod fundamentum
nunquam verum … asserit. Equidem depositionem pape inter sunt …
aut duo episcopi titulares … tenent … quod non facit quod presupponit
esse vere … aut … sed in … deteriorem
fore quod ad celebrationem ultimam generalis concilii requiratur … et …
numerus episcoporum. Ita quod ex prefato nunquam deficit sententia per concilium lata vel alia

quelibet gesta ex ipso reddant. nulla de iure divino satisfacere hoc constat
Nec enim in antiquo aut novo testamento hoc reperitur determinate. fuerat
concilio etiam id certum est omnia generalia concilia liberaresse nec in hijs con
posita sint posse concitari. Et attendat obiciens de numero et decepcione
si ipse recordetur dicit quod videri potest ad gesta concilij Constan per cuius
sentenciam depositi sunt successive duo quorum quilibet gerebat se pro summo
pontifice et tamen eidem concilio non interfuerunt ultra centum quinquaginta episcopi.
Non negat autem quin in concilijs generalibus affuit aliquando maior multitudo
episcoporum Sed etiam fatendum est multa olim approbata esse concilia quibus inter-
fuerunt episcopi numero pauci desistit ab exemplificatione quia evidenter satis notatur
hec legenti librum ysidori de generalibus concilijs et c. 6. synodi. dis. 16.
Et licet preter predecessores concilijs fuerit aliquando 12. numero 20. aut huius
intelligi concordent canones qui tamen non contempnuntur ex paucitate eorundem
premittentes etiam si numerus canonum qui concedebatur excedebat numerum predictum
aut exposuit dicti quod prima et secunda apostolorum concilia de quorum celebratione facta scripta
Actuum c. 6. et 15. et 21. capitulis testimonium perhibet, quae nos tamen nolentes fidei
credimus celebrata fuisse tempore non legitur expresse fuisse refecta tanta
multitudo episcoporum quod maior fortassis non affuit in prelatorum sive episcoporum Gabrielis
Et si arguitur de episcopis titularibus, suum concilij invalida efficiat maxime
posset obiciens quarere, etiam ubi fuerunt apostoli tunc episcopi possessores fortassis non essent
quam duo aut tres dicerentur tunc ex illis ecclesiam habere dominum nisi pro episcopalem sed omittendo de
antiquis huius presentis fidei non profitemur fuisse vera concilia legitime congregata et cetera in
quibus non affuit multitudo episcoporum aut aliorum inferiorum tamen in concilio Papiensi quod
fuit facta deliberatio de transferendo ipso in civitatem Senarum de natione Italica
una. de Gallicana 6. de yspania vero et ytalia preter oratores domini
Martini pape vix nulli et si aliqui duo aut tres interfuerunt. Confitentur
tamen illud fuisse generale concilium Preterea in Senensi concilio etiam si ibi fuerint
facta decreta super materias contra heretica tamen non affuit magna multitudo episcoporum In
Basiliensi vero concilio quantum ad sui principium notorium est quomodo solus abbas cum duobus
vel tribus qui ab eo venerunt iniciaverunt illud et tamen ipse G. per bullas per
adhesionem publice in toto mundo professus est iam fuisse inchoatum legitime
Item in prima et 2a. sessionibus quae fuerunt bases et primarie fundamenta
vix 8 aut 10 interfuerunt episcopi Constat tamen quod prima sessio 2a. prevaluit sine
papa et 10 cardinalium qui se unanimi eo in dissolucione spontanee presenserunt
Item domini prelatorum et aliorum notabilium virorum in Bononia tunc existentium
fuit tamen facta forma dissolucionis in generali consistorio. Unde si multitudo
episcoporum debebat attendi in hijs sessionibus iam legitime non fuisset venerabilis Basiliense
concilium. Constat tamen potius fuisse confirmata veritate fidei quae in dictis
sessionibus declarata fuit contra multitudinem episcoporum cum Rome cum papa
ad dissolucionem concilij consenserunt Et nec tunc fuit in huiusmodi contra
multitudo prout sit e modo quod vix 100. fuerunt et omnes non doctores
aut in dignitatibus constituti Amplius de hoc. Et ideo est tradita doctrina ad
opposita tamen memorata in prefata sessione 2a. quod negligentibus Romanis pontificibus
et alijs qui ad generale concilium vocandum tenentur Metropolitanus in cuius provincia
vel diocesi fuit concilium celebrandum et omnes prelati eiusdem loco celebrationis con
quod loca dictas vulgares cessante impedimento canonico. in propriis vel eo ab-
sente per viros ydoneos ad hoc vicarios constitutos ad hoc esse teneantur
Et de loci de disposicione et alijs preparatorijs concilij valeat habere tractatum
Die autem inchoationis concilij prefinita hij qui ibidem fuerint missam
de Spiritu Sancto solemniter celebrent et exinde stabilitum et inchoatum esse efficaciter
censeatur Ecce quam evidenter ex hijs constat cuius de necessitate generalis concilij
ut non requiratur ut affuit magna multitudo episcoporum quinimmo et si nullus
ex parte pape affuit nec quisquam episcopus in ecclesia concilij censet generale, Quod unum
dicit esse stabilitum Et ut in statuto papa invito debet celebrari.

generale concilium nisi ipse per se vel suos infra certum tempus inibi
celebratum exer[cere] huiusmodi Basiliense suspendendi et deponendi. Item quod ad huius
declaracionem sive declaracionem faciendam cum ipsa ipse non ambularet
ad veritatem euangelii recte dum per generale Basiliense est per eum ex toto
redargui posset, videtur adesse textus Sancti Pauli ad Galathas ii° ubi legitur quod Paulus
in faciem restitit Petro et quod mani[festum] est declaravit coram multis et presertim
reprehensibilis erat. et tulit sentenciam declarando
eum non ambulare recte ad veritatem euangelii. Et eo quod constabat eciam
ut quedam ex gentibus non observaret decretum editum in generali concilio
Unde Paulus tunc convinsisset tempore premissi decreti non observantibus
... aut indoctos ... ut asserere statum decretum
esse corruptela ... attestantes ... et obser-
vantes ... in eos ulciorem
esse debere, quemadmodum tunc ... decreta concilii Basiliensis facit ipse ...
ut patet ex littera quam misit ad ducem Britannie secundum Paulum tunc contra
Petrum facere debuisset intelligere quisque potest quam propria sola causa quam
constabat ne observaret decretum ab aliis ... reprehendit eum
... audacter asserit quod in reprehensione ... Basiliensis quod ... synodum
declaravit est periurus ... hereticus et aliis ... criminibus
irretitus affuit in conciliis ultra 300 prelatorum quorum fere due tercie
prelati fuerunt Abbates doctores et graduati aut constituti in dignitate
et officiis vel canonici prebendati qui vel vere distrahere aut quo-
libet retrahere aut ... plenarie informati de ... crimine
... a sede apostolica deponendum Et si ... in ore
duorum tamen stat ... tanto ... multorum
prelatorum doctorum abbatum et aliorum ... attenta magnitudine temporis circumstancia
... incipiebat magis plus solito invalescere pestilencie morbus unde
... nullatenus
experimentum est fuisse ... duravenit sentencia
quia fore ... constituti
in mortis articulo ... habentes hanc sentenciam ...
... doctores predicatores ... et alii curam animarum habentes qui
... doctrina sanctorum ... succedere ... ad
consummacionem seculi in locum apostolorum prophetarum evangelistarum pastorum et doctorum
quos apostolus ut testatur Ephes. iv° Christus ascendens in celum constituit ad
consummacionem sanctorum in opus ministerii et edificacionem ecclesie ut iam non simus
parvuli fluctuantes et circumferamur omni vento doctrine in nequicia hominum
et astucia ad circumvencionem erroris quemadmodum gentiles fecerunt
ambulantes singuli in vanitate sensus sui obscuratum habentes intellectum
alienati a via dei per ignoranciam que erat in illis propter cecitatem
cordis ipsorum Quia igitur congregacio hec viz apostolorum prophetarum evangelistarum etc.
quos reputant quidam sentenciam pronunciarunt cum ... de
generali concilio, manifeste omnibus patet quod sentencia lata ... Basiliense
sit a competenti iudice ... in ... universitate ... in ea sedenti-
... assignari potest competencior iudex et magistratus ... generale concilium
in cuius medio assistit Christus et ... Nulla siquidem alia con-
gregacio est sive religiosorum aut ... secta cum fidelium de qua cum
... asserere liceat quod in eius medio est ... fideles
... concilio Quia vel non est generale concilium aut si est
... quod in eius medio sit Christus docuit nos hac auctoritate ...
qui mentiri non potuit scilicet salvator noster qui dicit in evangelio ubi sunt
duo vel tres in nomine meo congregati ego in medio eorum sum Alias ...
congregaciones ... principum regum aut prelatorum

Congregatio vel generalis concilij possidet hanc denominacionem quadibet fideles
confidentibus haec sola sententia generalis concilij satis esse debet vt sponta-
nee asserant acceptacionem synodalem sentencias. Est enim legitur de Constantino
primo magno imperatore dicere, quod sententias quas in Nycena synodo appro-
tas audivit ita veneratus est ac si eas de diuine maiestatis sensisset emana-
nasse iudicio. Ex quo intelligitur apte fuisse in concilio doctrina amica sit ergo.
Vbi sententia synodalis attribuitur sed synodo et concilio. Ita vt ecce Spiritui Sancto visum fuit
et nobis. Et vnde generali synodo. Vnde quia generale concilium reputatur aliud enim est
non licere posse appellari a generali concilio. quod in decisione Constantiensis concilij reprobata et tanquam erronea et scandalosa appellacio
a generali concilio. Etiam 1a quod spectat ad synodum quam ipse Christus qui est inmediate approbans
a thore suo celesti indicatur synodale iudicium. Et vnde hic ipso patres de concilio
consistentes, ipsum enim dignatur esse pro conuenientes facere. Vnde dicit apostolus Mathei
que erat cum ipso in fine mundi iudicantes xij tribus Israel. Recte igitur
sed sententia lata per generale concilium dicitur diuinum iudicium et ei credi debet supra
humanum testimonium. Joh. quinto. Si testimonium hominum accipimus testimonium dei maius est.
Et ideo generali concilio aut huius perfecte affert consideracionem quia de necessitatis acceptare
huiusmodi sententiam synodalem absque vlteriori examine. Equidem enim laudabilis consuetudo
teneri habeat quod sententia lata per romanam ecclesiam vt prudencia neddum a Metropolitano
vel episcopo aut pastore sed ab ipsis vicarijs tanquam longe in alijs prouincijs vel dioecesi
recipit ei acceptat et execucioni demandat. Ex quo denunciacio. Verum contra
hoc quod sententia lata fuit vel cum sed conclusio capitulacio enim aut sententia
lata a generali concilio non acceptat. Et ei non credat aut non demandet
execucioni finale iudicatum quia pro quod in futuro contigeret de sequens latis
ab inferioribus iudicijs. Equidem vltra maior erit error. Repugnaret et opponens
iudices errare potuisse in iudicando si allegare posset malicia posse dicere
de sententia lata a generali concilio. Hec autem non dicit. Vt patres de concilio qui
eam protulerunt tamquam infestat iure retractari posse sentenciam vel audiri
nolle quemcumque in contrarium quicquid voluerit obicere. Equidem in doctrina
petri sed de prejudicati sunt de hoc et omnibus alijs decretis et deo vocari
Vnde et fine dicitur post opposicionem se quod dicit illa acceptacionem vero alia data
in contrarium vero. Ex premissis ergo omnibus constat inmediate sentenciam latam contra
dominum Gabrielem predictam esse robore debite firmitatis. Contra talem ad
causam efficientem ex generali concilio et contempte de iudicio, quia talem sed
antisima quia male sencientes de fide et eciam dei sensus mallo
modus scandalizans. Tum quia in eius persona generalis heresis scisma et
deformitas morum in quibus immo declaracionem concilij Constanciensis est
sectatur generali concilio. Tum quia ipse ex prope et frequenter scivisset se
iudicio sancte synodi, tum quia non ambulavit ad veritatem euangelij et in
eo tamen legimus quod solus Paulus repulit summum pontificem Petro differentiam contra
Petrum summum pontificem. Vnde merito per consilium iudicium potuit
Gabriel qui repertus est multiplex criminosus et a fide deuius.

Erat 2m dicens ad iustificacionem sentencie predicte causa maturitatis hoc est quod crimina
in sententia sunt expressa. Non putatur aut aliquis dubitare quod si predicta
nota appellari contra sententiam posse
crimina sunt vera, quin sint sufficiencia ad deposicionem. Nam propter crimine
fornicacionis et alia crimina minora istis legimus depositos fuisse summos pontifices.
Et quia predicta omnia fuerunt prius sufficiencia ad deponendum deposicionem faci-
criminia vero de quibus in sententia fit mencio sunt vero [illegible] qui locus
opponitur legem diuinam et canonicam vt quod est symoniaticus, periurus, dilapidator
et scandalizator notorius vite eius. Alia vero que referuntur ad transgressiones
statuta ordinacionum de [illegible] quibus eciam vti debuisset. Vnde dicitur
quod fuit inobediens mandatis seu preceptis vite eius. Sacrorum canonum synodorum
conciliorum violator assiduus, actus exceptor, inutilis, [illegible] et dispensator

ad administracionem Romani pontificatus. Sunt etiam et alia 4or capitula
ipsius heresim et scisma unde iudicatur sparsis et rumoris etiam perturbator
scismaticus a fide devius et hereticus. Ultima vero 4or concernunt eius
contumaciam in contemptum dominibus et pertinaciorum iudicii synodalis
et ob hoc declaratur contumax in apertam rebellionem persistens pertinax incor-
rigibilis. Circa vero primum, videlicet secundum, licet multa non expedit, siquidem notum
est reminisse propriarum religiosorum quotiens ipse Gabriel tam per synodales
epistolas et decreta quam legatos et nuncios suos et cardinales qui duo fuerunt
cardinales sancte Romane ecclesie moniti fuit super abusibus Romane curie
corrigendis, quatenus ipse abstineret a pravis actionibus de quibus diffa-
matus erat et scandalizaret ecclesiam, tamen numquam acquiescere voluit. Sed
visum est satisfacere absque indicibus contumacis amplius suscipere dimittendum
vide si iuxta doctrinam euangelicam Mathei xviii° 1° 2° 3° quamvis non respondit
reputandus est incorrigibilis et habendus tamquam ethnicus et publicanus
contemptus Gabriel per sanctam generalem synodum totiens admonitus et numquam se
corrigere volens merito reputari debuit contumax in apertam rebellionem
persistens pertinax et incorrigibilis. Si vero quis obiciat
de verbo sequenti quod dimittendum est peccatum non solum septies sed
septuagies septies legat eciam eciam ex verbo sequenti ipsius salvatoris Luc. 17
sibi hanc magis de fraterna correctione plenius distinctius inquit: Si pec-
caverit in te frater tuus increpa illum et si penitentiam egerit dimitte
illi. Et si septies in die peccaverit in te et septies in die conversus fuerit
ad te dicens: penitet me, dimitte illi. Ex hoc autem manifeste
apparet intelligencia quo fratri dimittendum est septies peccatum
videlicet quamdiu constitit quod de suo peccato penitentiam egerit et conversus
fuit ad ipsum in quem peccavit confitendo se peccasse, quatenus eum peccasse
penitet. Hoc autem dominus ab contemptu Gabriel fecit satis patet ex dictis
sunt qui vel [illegible] declarabit quanto amplius peccat tanto se magis
innocentem predicat. Unde concilium salva veritate iustitie non
potuit impenitenti et resistenti ecclesie peccata dimittere.
De alia vero quaternario concernente ipsius transgressionem decretorum
synodalium decretorum et vix est aliquis doctus ex fidelibus qui
ignoret non est opus dicere multa. Ita cum plurima decreta salubrrima
edita fuerint per sacrum Basiliense concilium ad bonum salutaremque regimen
ecclesie pertinentia et tamquam talia acceptata sint iam sollenniter
in pluribus nacionibus et provinciis utputa de electionibus, de annatis,
de sublatis reservacionibus, causarum litibus in partibus terminandis, collationibus
beneficiorum et alie quamplurime sancte ordinationes contemptus Gabriel tamen cum rever-
entia attendit ad ipsorum observacionem quod vix assignari posset vel unum exemplum
in quo sub eam tempore dicatur observasse decreta sacri concilii, quinymmo eam
non observantibus fautores vel ordinatores constituit atque plurima officia et
beneficia. Unde merito iudicatus est per sacrum concilium inobediens
mandatis ecclesie, violator assiduus atque contemptor sacrorum canonum synodalium
et quando ipse fuit patet ex decretis 21. ad Romanum regimen ecclesie obligatur
pretereis excessivi et contrarie canones, videlicet contra concilium et ecclesie preiudicatum
inutilis et dampnosus ad ministerium Romani pontificatus. Non enim aliter quam
inutiliter et dampnose exercet, exercuit se in regimine civitatis aut
regni. Qui violator assiduus et contemptor est iustissimarum legum, cuius
institutum est ipsam civitatem et regnum [illegible]. Habebat namque
consideracionem aliam ille Gregorius magnus qui consciebat de reparacione

[illegible]

concilia generalia ut sancta euangelia asserens qui aliud sapit anathema
esse. Et merito sic concludebat, quia in prouincio ante prima uerba que ponuntur
in decreto in c. sicut sancti xv. dist. ubi distinguit tex. in quibus li-
bros est in textis sue nedum [illegible] epistolae xx. Preterea quia ut ait apostolus
corde creditur ad iustitiam, ore autem fit confessio ad salutem, sicut sancta
sancta euangelii quattuor libros recipimus Gratianus quadmodum in aliis pluribus

no(ta) q(uod) Gratianus

dimisit principium sic huic capite tamquam magis attestatur uiuerter et in mente
beati Gregorii uiz generalia concilia est pertinens ad fidem katholicam et qui
aliud sapit esse huius sensui fecit sacram scripturam uidetur. Galath. i. ubi

no(ta) q(uod) decretum gal. appellat. [illegible]

Paulus reprehendit Petrum quia non ambulabat secundum ueritatem euangelii appellans
euangelium decretum i. factum in concilio apostolorum actuum xv. Hec est enim
ueritas euangelii de qua reprehensus est Petrus non ambulare et
manifeste patet intuentibus. Cum igitur ad [illegible] concernentem quique
ipse Gabriel tamquam pacis et unitatis ecclesie perturbator scismaticus a fide
deuius hereticus quia altiorem indaginem requirunt copius dicere
supersedeo. Secundum quod ad primam causam quam uel dictum est dicere oppono

uide de Symonia Gabrielis [illegible]

legitime et euidenter uiz symonia perniciem dilapidationem et scandala
notoria ubi ecce [illegible] a dicto dicto quia sacra synodus sicut cum
modestia que seruari potest nisi ex integro uoluta iustitia
equidem super detestabili crimine symonie quod in Romana curia ipse
prelatus dictus Gabriel exercebat et omnia hodie non continet testes fide
digni. Inueniendo asserunt quod idem Gabriel perquisitis repulsis
dignis promouebat indignos ad plurimas prelaturas beneficia et officia
ecclesiastica et postquam ea exposuerat uenditioni contulit ea nonnullis
plus offerentibus, mandabatque litteras bullatas conferri per manus
hereticorum et nundinatorum quadmodum de mercibus mercatores solent est
et quod idem beneficium frequenter uenditum seu concessum fuit diuersis personis
aut per antipapam data aut in litibus per impedientem petenti
filiis aut mandato cassari in registris litteras et bullas iam expeditas
faciebat dicebat quod ex huiusmodi abusibus beneficia ecclesie constituebat uenalia
uelud terrena aut uiles merces a negotiatoribus. Vendicioni exposita.
Item quia ipse G. certos referendarios et cubicularios sibi habuit media-
tores ac proxenetas grossiores et pignorum symonialium ecclesiarum cathedralium
abbatiarum monasteriorum et beneficiorum uacantium quia si beneficia aliqua
emebant non erat alia causa nisi quia ipse desiderabat emptores
ac uenditores ipse pati erant huiusmodi et aliqui testes dicunt quod beneficia
uendebantur in curia Romana sicut carnes in macello et quod cum dolore
et amaritudine cordis referendum est huiusmodi assertio testium non indiget ulla
exploratione cum multitudo magistrorum curie qui alia beneficia ab ipso Gabriele
obtinere non potuerunt huius rei testimonium dicit ubique terrarum quo
uel nullus opponat contra teste qui hoc asserit uel contra [illegible]
darent falso testimonium. Animaduertere nunc possunt omnes fideles si ipsius
nunc saluator uti legitur Joh. ii. flagello facto de funiculis ad iunxit expulit
de templo uendentes columbas que tamen ad altare dei in sacrificio offere-
bantur. Dicens eis auferte ista hinc et nolite facere domum patris mei do-
mum negociationis. Si tunc ibi repperisset dominum Gabrielem sedentem loco suo
in prima kathedra templi uendentem publice uelud carnes in
macello beneficia ecclesiastica dignitates et prelaturas utrum solo cum flagello fu-
niculis facto expulisset eum de templo uel forcius tale in eum
per punitionem exercuisset quod etiam si postmodum uellet non potuisset
sedem dominum sui tam turpissimo crimine iterum deturpare. Unde hoc solum

crimine tadiuncis [?] continuatum erat et secundum Gregorium depelli meruisset ab
apostolica sede. Tum legitur de Gregorio [?] papa romano etc. (Quod symonia vendidit
res spirituales et si i° non intercessat pactio, effectus est [illegible] eterno ad
semetipso suo / Quantum crimen est periurium quod commisit [illegible] cardinalibus | [illegible] de [illegible] sibi [illegible]
notoria referendo. Certissimum est ipsum habere consensum aliis cardinalibus
qui post mortem Martini pape v^ti intrarunt conclave inter se concor-
dasse [illegible] capitula, que unusquisque eorum iuravit se servaturum si
contingeret eum eligi ad papatum. Haec et [?] aut sunt quod [?] romanam ecclesiam
in capite et membris reformaret / Quod romanam ecclesiam non abduceret
de urbe nec transferret de loco ad locum sine consensu cardinalium / Quod
generale concilium faceret celebrari / Quod non crearet cardinales nisi iuxta
formam et ordinationem factam in sacro concilio Constantiensi / Quod non apponeret
manum nec per quempiam apponi permitteret in personas vel bona
cardinalium nec aliud mutaret in suo statu aut conditione [illegible]
Quod non occuparet vel occupari pateretur bona cardinalium et aliorum
[illegible] in curia decedentium / Quod feudatarios regnorum vicarios
capitaneos gubernatores castellanos ac omnes et singulos officiales terrarum
ecclesie faceret iurare et eorum institutione obediencie et fidelitatem ro. ec. [?]
sibi et successoribus ac cetui dominorum cardinalium / Quod permitteret libere recipere
et assignare dominis cardinalibus medietatem omnium et singulorum censuum et reddituum
proventuum et quorumlibet emolimentorum ro. ec. / Quod non daret aliqua ex terris
ecclesie romane in vicariatum feudum et emphiteosim sine consensu cardinalium.
~~Quod non imponeret gabellas impositas sine nonas exactiones faceret [illegible]~~ [monetam sine confederacionem]
rege vel principe temporali vel communitate sine consensu duarum partium dominorum cardinalium.
Quod non imponeret gabellas sine novas exactiones in urbe romana
nec in aliis terris ro. ec. subiectis / Quod non daret aliqua ex terris
ec. ro. [?] et in hoc non agitur mentio de consensu cardinalium sed absolute iuravit.
et vovit deo ac sanctis [illegible] eius et ecclesie sue ista vota si in papam eligeretur
se servaturum simpliciter et bona fide ac cum effectu adimplere. II° etiam iuravit
eadem die qua electus fuit in summum pontificem. 3° etiam iuravit eadem
capitula 2^a die post coronationem suam et tradidit de hoc plures bullas
confirmativas [illegible] sub dat. Rome apud sanctum Petrum [illegible]
[illegible] sui anno primo. Et huius rei testes fuerunt [illegible]
[illegible] cardinalium in quibus quidem plurimi laudat capitula suprascripta
asserendo narrata evacuanda fuisse prioribus temporibus / quod capitula non fuerunt
observata et dicit esse necessaria observari ad conservandum statum ro. eccl.
et monarchiam ecclesiasticam quia per eorum observationem non obstaret libertas et potestas
concessa romano pontifici. Haec et [?] aut capitula iuratorum et toties et tanta
cum sollempnitate per eum iurata quomodo observaverit qui ro. curie
interfuerit perhibere testimonium possit. Sequentem notum est de deformatione
ecclesie ro. in capite et membris. De alienatione terrarum ipse confecta
[illegible] cardinales non recipiunt medietatem emolimentorum et hoc est
notorium notorietate facti permanentis. De aliis vero capitulis si
et quomodo observaverit dicere supersedeo [illegible] quilibet [illegible] potest perpendere
quomodo [illegible] dignus est regere apostolicam sedem qui con-
tinuum [illegible] est [illegible] / Et [illegible] impingit [?]
populo [illegible] ob peccatum ipsius. Tum legitur de rege Sedechia ipsum
cum omni populo de Iuda deiectum a regno deductum fuisse in Babilonica
servitute quod [illegible] est iuramentum quod regno Babilonis in [illegible]
[illegible] [illegible] Paral. 3° [illegible] 3° vero crimine [illegible]

Circa (?) fuit dil[illegible] vastator Rome [illegible]

De 3° vero nunc in ordine isto viz de dilapidatore [illegible]
ecce nostrorum fideles [illegible] lapides et terra proclamat [illegible] ex locis
insignibus Romanis et usque ad solum spolia demolita sunt ut stant
sicut de Ierusalem scribitur Mt. xxiiij. Ut penitus non sit relictus lapis super lapidem
illa vero supposita incendio, alia prede exposita, et alia hostili
gladio devastata. Potest iudicari sine magno labore quam ingrata
prosperitate urbis Romane oppida terre civitates et alia bona Romane ecclesie
tempore obitus domini Martini florebat et in quem dilapidatum statum devastasset
postquam dominus Gabriel suscepit administracionem papatus. Legitur autem Luce xvi de illo
divite villico a domino suo cui diffamatus erat apud eum quod dissipasset
bona ipsius: redde racionem villicacionis tue, quia iam non poteris villicare.
Ecce quod ex sola diffamacione aufert villico administracionem. Nec definitur
dominus quod dissipasset, sed quod dissipasset. Quid igitur si notorium foret eum
dissipasse non solum bona unius ville sed civitatum et [illegible]
oppidorum. De hac re scribitur a Salvatore in ewangelio [illegible] Mt. xxv.
ubi contra eum qui retinuit talentum integrum quemadmodum accepit, quia
non [illegible] est [illegible] mandat auferri ab eo talentum et ipsum
tanquam servum inutilem eici in tenebras exteriores. Quid seniorem
sumam contra se reportasset si acceptum talentum perdidisset facile intel-
ligi potest. Tertium vero crimen scilicet notoria scandalizacio

De tercio scandali-
zatore [illegible]
[illegible] 3 scandalis

ecclesie [illegible] manifeste apparet ex supradictis. Scandalum est dictum
vel factum minus rectum prebens aliis occasionem ruine. Notissimum
equidem peccatum [illegible] si sit notorium esse in scandalum
plurimorum. Ut enim docet sanctus Gregorius, peccata prelatorum ad subditos
facile transeunt in exemplum. Unde [illegible] peccatum cuiuslibet presidentis
notorium est multorum causa ruine. Et huius [illegible] doctrina expedit
eum qui scandalizat unum ex pusillis credentibus in me ut mola asinaria
suspensa ad collum demergatur in profundum maris. Prefatum Gabriel
qui tam diuturno tempore notorius fuit scandalizator ecclesie certe nemo
dubitat propter hoc crimen ab apostolica sede debuisse deponi. Equidem
Petrus predecessor illius licet ex zelo pietatis id ageret quod eum
[illegible] retrahere ipsum ne pateretur Sathanas est vocatus
et audivit: Vade post me Sathana, scandalum michi es. Mt. Id autem
maiora cum impietate horridis licet referre quod secunda crimina eum adeo
notoria fuerint hactenus [illegible] crimine ut illa possit tergiversacione
celari diuturna. Tamen Gabriel non erubescit crimine [illegible] personarum [illegible]
et [illegible] efficacius et crimina opponendi tanto maiori cum audacia laudans
semper proprio ore sua iactat [illegible]. Testimonium ad hoc qui perlegit
gesta synodi Basil. reperiet quod ab initio olim sui pontificatus ad [illegible]
[illegible] nichil aliud destruere ipse Gabriel [illegible] impugnavit
sacrum Basil. concilium. Omisso autem dicere de prevaricationibus aliis [illegible]
tamen ex illis licet transitorie enumerare. Hec autem sunt: Sacrum concilium
semper laboravit pro unitate desiderans [illegible] illa tria sancta opera
propter que a principio fuerat congregatum ut patet in prima epistola synodali.
Ipse autem Gabriel magis tamen instans [illegible] laboravit pro eius fe-
stina dissolucione. Nam cum illi [illegible] commiserat Reverendissimo domino Juliano Cardinali
olim ipsius pro Germania legato quod concilium deberet dissolvere non
expectata illius [illegible] responsione per scriptum dissolvit [illegible]
[illegible] etiam post [illegible] practicas et ideo paulatim

et quod inconcessibile dissolvere quod ad alia sermo festinat dicere sistit. Sed
in palam sequentibus annis claruit quod iste secunda vice de plenitudine potestate
dissolvit concilium Basiliense reizit concilium sed aut alicuius cardinalis aut
oratorum suorum persuasione aliquid credidit pro concilio unde apparuit
quod eius intentio super hac re flamma credidit se duceret
quia tam inhonestissimam causam ad eius dissolutionem interpretavit 2a
2a Contrarietas fuit quod sancta concilium ad res tam arduas quemadmodum 2a contrarietas
inceperat ad pacificandas fiducia sua tota posuit in auxilio dei
ut patet in multis epistolis synodalibus, predictus autem vero Gabriel
ad firmandum se in statu pontificali de quo primo sedebat propter
sua demerita per conatum deponi debeat, totam suam spem
posuisse videtur in auxilio principum secularium ad quibus
ut ipse per suas litteras eam publicavit diversas practicas contra
interpretare exquirendo ab aliis novas commissiones non quidem ut
defendere habeat katholicam fidem sed quod ei secretum obediret. Unde unus
ex suis oratoribus tenuit dicere in generali concilio veniens 16. Octobris
anno domini 1433o presente domino meo Sigismundo Romanorum imperatore
et ita ipse Gabriel et suorum sequacium tenebat in manibus hoc
secularium principum. Et itaque supra quod plures fere reges et
principes induxerit ad intendendum pro eo ne sibi ita procederet
suggerendo illis id quod habebat in mente quod aliter scisma fieret
Equidem sciebat se tenere principes ad obstinatam predictum et
unius obediret generali concilio quam quod tenerat ex parte sua quod
estimabat scismaticum contra rebellionem et affirmando se et
in statu pontificali multas alias tenuit practicas recipiendo
iniuncta a decanis propterea et aliis qui unum concinuerunt
vocando pseudopontificos in beneficiorum collatione. Item instituendo
multiplicia officialium unius qui sociarent ei fidelitatem suam.
De quibus aliis practicis diversis longum esset enarrare. Tercia 3a contrarietas
contrarietas fuit sacra Basiliensis synodus semper veniente est declaratione
in Constantiensi concilio de auctoritate generalium conciliorum sanctorum in eamque
se fundavit firmiter continue defendens ipsam tamquam veritatem
fidei katholicae. Gabriel autem quoties eidem veritati restitit et
quanta expugnacione adversus eam hostem suum pariter armavit
facile intelligi potest qui decreta et synodales epistolas legit et quae
ab alia vero parte dicta et gesta sunt per septennium ab ipso Gabriele
intueatur. Sciunt enim veritatem estimavit tamen semper fortiorem
quam videbat se non facile evadere posse. Quarta contrarietas 4a contrarietas
sacra synodus Basiliensis quae ab initio sui videns abusus et errores et
cetera semper magis sustinere intremerata conata est intendere
ad reformacionem eius tam in capite quam in membris. Ipse vero
Gabriel existimans se per hoc effugere posse reformacionem ad quam
videbat manifeste conatum intendere criminatus est patres in
Basilea congregatos imponendo eis nunc scisma nunc heresim
nunc crimen lese maiestatis. Item contractiones appellaciones et
alia multiplicata crimina de se ipso aut clamavit semper iniustis
et innocentes et putavit se agere satis si emitteret crimina que

imponebat eisdem patribus Unde diversis temporibus publicate sunt 3e bulle
sue in concilio quod hec omnia volebat illis remittere hoc etiam illis jurare
Has tamen obligationes et alias multas patres sacri concilii non acceptarent
quod non confitebantur se fecisse commisisse sed nec commiserunt divine lese maiestatis
errores aut hereses laborasse in concilio ad confirmationem illorum conspirasse
quo fuerat oneratum Ex aut de se ipso huiusmodi innocentiam voluit
patet tamen ex pluribus verbis que predecessoribus factis per suos oratores exposuit
in sessione publica quam sui oratores fecerunt in concilio Basiliensi
unus eorum primo asseruit quod ipse G. a principio usque ad etatem in qua
erat vitam sanctissimam virtutum muneribus exornavit adeo
ut in ipso nichil corrigendum nichilque obiciendum foret In illis
vero quas oratores sui de ipsius voluntate presentaverunt concilio
continetur quod si patres in concilio adeo esset in extrema [illegible] quod gusta-
verit ut generale concilium [illegible] in Almania celebrari tunc ipse exemplo
Salvatoris nostri qui non dedignatus est hodie etiam peccatoribus se submittere
ipse erat contentus quod concilium celebraretur in Germania [illegible] Basilea
Addidit tamen [illegible] ultra vij conditiones quarum medietatem vite aut numquam erat possibile
adimpleri Itaque [illegible] patres vero in concilio [illegible]
Unde silentio [illegible] multa de huiusmodi [illegible] per eum aut dictis per suos
hoc [illegible] est quicumque intuetur gesta [illegible] literas et bullas suas
per mundum [illegible] publicatas cognoscere poterit quod summum desiderium et vehemens
[illegible] Gabrielis fuit ut non obstantibus tam [illegible] de quibus
hodie per sacrum concilium convictus est et deprivatus nichilominus in tota religione
christiana ab universis katholicis reputaretur iustus et innocens ut [illegible]
[illegible] huiusmodi [illegible] firmatus in sede apostolica [illegible] possit
[illegible] ei videtur [illegible] sue voluntatis [illegible] ad hoc obtinendum
diversis viis et modis Itaque [illegible] excogitari potest ad hunc finem
consequendum nichil omisit Sed statuta [illegible]
videt se non posse retinere huiusmodi existimationem et specialiter cum cognovit
quod sacra synodus Basiliensis in citatorio decreto contra ipsum [illegible] tam
multa crimina que etiam ipsemet non ignorabat esse notoria putavit
humanam prudentiam non sufficere ut [illegible] iustus et innocens desi-
[illegible] concilii supplere quod non potuit efficere homo temp-
tavit ut faceret deus Voluit namque ut cum homines [illegible] non poterat
quod de ipso haberent existimationem de innocentia quod summe ipse desiderabat
voluit ut testimonium de sua innocentia redderet deus et per hoc compelleret
homines quod eum crederent innocentem hoc aut facile est probare constat enim
ex duabus solum [illegible] quarum summa [illegible] deducta est [illegible] lata
a generali concilio [illegible] omnibus fidelibus est [illegible] ex ore [illegible]
2a [illegible] est quod ipse G. 2o dissolvit concilium Basiliense et transtulit in Ferrariam
ut [illegible] in Basilea non [illegible] fieret [illegible] generali
concilio [illegible] in Ferraria [illegible] De qua innocentia hec 2a
[illegible] manifestissime [illegible] in bulla ipsius G. in [illegible] translatione Ferrariensi
dicit enim sic ipsum Basiliense concilium ad [illegible] civitatem Ferrariensem [illegible]
[illegible] transferimus et [illegible] esse [illegible] in quo etiam sic translato
[illegible] Italia [illegible] domino [illegible] et [illegible] ex quibus [illegible] innocentiam
orbis totus [illegible] et que sunt [illegible] malivolentia
et malignitate [illegible] falsa et omni veritatis fundamento destituta
intelligere [illegible] testimonium de innocentia et [illegible] G.
quod habuit voluit ut generalis synodus [illegible] ferret de sua innocentia
ut quia omnes fideles tenentur acquiescere [illegible] generalis concilii
[illegible] iudicavit deus [illegible] per hoc [illegible] credulitate compelleret eos
ad fidem suscipiendam de sua innocentia [illegible] etiam de hoc desiderio suo
in diversis [illegible] post [illegible] translationem per eum [illegible]
et multiplicatis bullis ad diversos principes destinatis In cedula

nam contra unionis data Ferrarie de mense May anno 1438 oratoribus electorum
imperij dixit se velle destinare ad locum in quo rex Romanorum et electores
convenirent legatos de sua innocentia et iusticia plenarie instructos idem
etiam repetit scripsit in bullis suis sub dat. 2° augusti quibus destinatis ultra
principibus Germanie exhortatur eos quod in dieta apud Nurembergam ordinata
studeant assistere sue iusticie et innocentie. Quale quaeso conciliabulum de
facto G. [illegible] nunc sunt fideles catholici qui cognoscunt evidenter quod ipse vel
reputaret innocens vel sit loquamur. Volunt ergo habere divino testimonio
cum tamen in tanta suorum notorietate criminum de innocentia eius quale
testimonium eius verum vel falsum dari possit quisque videt. Placuit autem
omnipotenti deo quod licet quemadmodum ipse testatur ad hoc excepit conciliabulum
ut de per eum dicta data concitatore innocentie ferret testimonium licet eius ipsa
celebratione per annum cum dimidio durauit plurium synodalium sententia ipsius Gabrielis
crimina innotescerent contrarium tamen testimonium a suo conciliabulo vel obtinere non
potuit aut desperauit temptare. Legimus de Damaso papa quod accusatus
coram synodo purgauit se cum 42 episcopis. Et de Leone tertio, Sixto,
Pelagio et aliis pluribus summis pontificibus qui nouerunt gesta ipsius
Gabrielis facile videbant utrum posset habere 40 notos episcopos compurgatores
suos inuenire si diu in tantum tamen sui potestatis existent.
Ex premissis omnibus iam evidentissime constat premissis in causa malo
sue quod sit sententia sufficiens et substantialis hoc est quod crimina
contenta in sententia eius specificata vera sunt et notoria que
non solum a papatu sed etiam aliis quibuscumque dignitatibus deberent pellere et tanto
magis ad innodescenat coherceri debuit contra non obstante suorum tantorum criminum
notorietate criminum se ipsum innocentem predicauit et confessionatus est
omnes fideles ut eum credant innocentem. Et si et prima facie
non attendentibus videatur esse periculi habita tamen intrinsica consideratione
tendit ad enervationem et destructionem legis divine. Quamvis tamen
notorium esset toti orbi quod ipse Gabriel scripta crimina commisisset
si iam hijs non obstantibus innocens credi debet quid restabat dicere nisi
nisi quod hec non esset crimina aut peccata quo quo ipse committendo commissa
retinebat innocentiam unde quis leuat dicere quod hec crimina aut divina
lege erat prohibita dicere aut quod transgressores divine legis equaliter
esset comparandi hijs qui divina lege obseruaret quinimo quod illis
esset meliores. Nam secundum Jo. evangelista in epistola sua canonica ubi sicut
confitetur 1 Jo. 1 Si dixerimus quod peccatum non habemus nos ipsos seducimus
et veritas in nobis non est. Unde eum omnes
iusti confiteantur se esse peccatores si dominus G. qui tot nephanda crimina
commisit credi debet innocens quid restabat nisi ut lex divina
que scripta crimina prohibet ab omnibus contemneretur et despiceretur iam cum
ea ullus obseruare vellet ex quo transgressores ipsius debent reputari
innocentes. Et licet in sola ea nominata violentie [illegible] erat ut ipse G. a papatu
deponeretur ne eius exemplo lex divina temporibus nostris tantum suscipet detrimentum
et quemadmodum docet Aug. in tractatu de super canonica Johannis qui se
innocentes predicat hij sunt qui in ecclesia dei scisma fecerunt quamvis
vox illa pharisei vox scismatis est non sum sicut ceteri homines. Luc. 18°
Tertium princeps ad iustificationem sue G. ea finalis hoc est quod salutari
bono fecit etc. Et non odio aut quibus alia corruptio data sententia fuit prolata.
Contra ad hoc certum est sententia iudicis veritati preiudicare quod quattuor modis peruertit
humanum iudicium odio favore acceptatione personarum vel corruptione munerum.
Quare autem nullum istorum fuit ad pronuntiationem dicte sententie licet asserere conficit
quamvis quod patres consistentes in concilio odio habuerunt personam Gabrielis
afficiebant si respexisset summam quemadmodum multi etiam ex eis sunt

non quod Damasus se purgavit cum synodo et Leo etc.

[illegible] modis pervertitur iudicium humanum

visitati oblatos et promissiones magnorum munerum bonorum et officiorum ut se
absentarent a concilio et per hoc desisterent a processu dicat testis qui
prelati fuerunt et si aliqui campsores obtulerunt se pecunias daturos
sed prevaluit desiderium et amor salutis et rei publice quam cuiuslibet fidelis
preferre debet privato commodo cuiuslibet persone pro illo aut speciali ecclesia
de hoc verbo dei est deo. Nam cum G. per litteras suas in orbe multiplicatas
ecclesiam fere perverteret [illegible] et quod contumaceret quod in concilio procedebat et cum
instantibus primo oratoribus unius aut quorundam principum quos dicebat
sibi comminari de hoc etiam ex certis aliquibus extractio habetur. Unde
putabant multi quod processus ipse ex odio fieret de eo aut prudentes [illegible]
indigna huiusmodi imputationibus quod cecidit corda illorum aut illorum principum
tale quod ipsorum oratores fuerunt illi qui [illegible] restiterunt contra
ne processus contumaceret. Sed prevaluit veritas et justicia tandem quoque
illi non poterant adimere continuas [illegible] Rome de [illegible]
ipsius G. adeo notoria erat quod nullus ipsorum defendentium audebat ea
negare in publico. Nam plures ex ipsorum verbis et scriptis multiplicata per orbe
extulerat ex magno ad favorem doctrine. Unde et Gabriel adversus alios
non potuisset obici quod ex odio contumaceret processu conveniens istis in eius
defensionem sacra synodus absoluta est ab omni opprobrio quod ex odio procederet quando
per amorem vel odium vel corruptionem munerum obici non possit sed patres sacri concilii
qui protulerunt sententiam. Quo ad id quod pervertit humanum iudicium est satis
[illegible] hoc aut ullatenus intervenerit in prelatos de sinodo. Ita tamen
[illegible] fere patres in concilio existentes sunt de regnis et dominiis illorum
regum et principum tam specialiter [illegible] qui instantiam fecerunt ut
in processu supersederetur. Si personarum acceptio debuisset eos pervertere multa
fuisset quia complacuisset suis regibus et principibus sub quorum dominiis se
fatentur fore constitutos vel et alias in Basilea quomodo vivere sine
posset nisi de beneficiis et bonis que tenent sub illorum dominiis [illegible] provideret
[illegible] opportunum ex parte nulla acceptio personarum locum inclinabat. Videbant
equidem in presenti se effici odiosos prefato Gabrieli summoque pontifici
et fortassis pluribus nominatis magnis dominis, processerunt tamen ad pronunciationem
veritatis et justicie confidentes in dei misericordia que veritas [illegible] suis fidelibus [illegible]
et justicia eorum liberabit eos. Ergo propter defensionem veritatis et administrationem
justicie non verentur gravem iram suorum dominorum et regum principumque
super se. Nam et cognoscebant eos fortes et iustos principes et nunquam
ad eos pervertentes justiciam denegantes. Nullum ergo ut [illegible] est
obici potest adversus dictam sententiam premissorum quibus [illegible] iudicium
pervertitur viz. [illegible] favore odium acceptio personarum et munerum corruptionem
[illegible] probabile credere debet quod pro bono salutari reipublice [illegible]
et ad manutenendas veritates fidei katholice [illegible] declaratas
et declaratas conservandaque [illegible] conciliorum et ne lex divina
[illegible] exposita in [illegible] [illegible] sententia [illegible]
complata sunt

Tercia ratio sunt i. terminum processus iudiciarii observa.

[illegible] etc. ad dictam sententiam iustificandam quia debita iudicii forma
hoc est quod fuit pronunciata debite modo et ordine observato viz. parta
[illegible] et in tempore competenti [illegible] ad id quod [illegible] de [illegible]
non videtur [illegible] multa dicere. Nam [illegible] ipsius G. [illegible] in sententia
[illegible] adeo fuit notoria quod nulla potuit tergiversatione celari et qui [illegible]
[illegible] ipsa esse vera testaretur. Preterea [illegible] testium
factam in [illegible] prelatorum et iudicum inferiorum non sit consuetum in palam
fieri et publicari [illegible] singulorum [illegible] hoc [illegible] ad synodale
iudicium [illegible] sententia lata per [illegible] tamen [illegible]
tradit [illegible] nulla [illegible] acceptaret [illegible]
in eisdem notificaret [illegible] testium [illegible] in futurum.

si de sententia lata non per generale concilium ante eius acceptacionem peteret publicari
vel copia attestatorum. Et etiam aliud iure cavetur quod in causa heresis dicta non publicata
testium non debent publicari si periculum immineat etiam si pars peteret
ipse autem olim Eugenius est tamquam hereticus condempnatus. Amplius etiam iure
sit talis doctrina quod presumendum est quod omnis sententia a competenti iudice lata
potissime hoc fieri debet de sententia lata per generale concilium. Unde in
criminalibus sunt notoria et in causa heresis non sit de talibus more dicta testium
singulis publicare. Et quod presumendum est pro iudice sententiam ferente quod per
sacrum concilium fuerunt servate [illegible] processus, nemo debet rationabiliter dubitare
quod vera lata sit contra sententia tempore opportuno nec debuit amplius expectari.
Consequenter hac circumstancia quatuor contra sunt obiecta. Primo quod debuit expectari
unio Grecorum. Secundo quod non debuit fieri in concilio vacillante. Tercio quod debuit
expectari maior multitudo prelatorum. Quarto quod debuit attendi ad instancias
regum et principum videlicet quod in viii mensibus nichil omnino super hac re
fieri deberet. Contra ad primum impugnat multum quod deponendo Eugenium
propter sua demerita a papatu esset ponere impedimentum unioni Grecorum
facte per ipsum Eugenium non multum arbitrabatur. Nam prout constat ex
diversis literis et aliis multis circumstanciis non de se principaliter sed quod
maxime ipse Eugenius per hoc intendebat unionem Grecorum ut scisma fieret
confirmaret in principali statu et reformacione ecclesie in capite et membris [illegible]
unionis nichil habuisset effectualem executionem, cum maxime
desiderabat ipsum concilium dissolvere. Intuens nam ex bullis et responsionibus
ut ex multis pauca referam reperiet quod quando conatus est dissolvere Basiliense
concilium tunc maxime laudavit hanc unionem Grecorum. Et ob hanc
causam dicebat se dissolvere concilium in Germania et velle congregare
aliud in Ytalia asserendo se obtulisse expensas pro ipsorum adventu.
Sed cum obtinere non posset requisitus ab ipsis Grecis quod oblata deberet
implere opposuit multas difficultates nec fecit. Hoc patet ex literis
et bullis prime dissolucionis sub dat. 2o ydus novembris et iiii kl. ianuarii
anno 31. Item x kl. decembris anno 32. Item quando sensit quod concilium
prosequebatur unionem et ipsi Greci venire deberent ad partes latinorum
tunc ipse practicavit ut non veniret sed concilium celebraret in Constanti-
nopoli. Item quando concilium fecit diligenciam ut expensas haberet pro
adventu ex parte sua oratores sui respondebant concilio papam
gaudere quod hec reductio expensis concilii facilis videretur. Tunc aliquam
fallaciam et antiquam cantilenam eam vocabat. Item quando sensit quod
locus concilii non erat electus in Ytalia cum omnes reges et principes
ac civitates a quibus petitus fuit salvus conductus concessissent sigillatim
in eadem forma qua concilium requisivit ipse nunquam concedere voluit
nisi prius eligeret locum sibi accomodum. Item recepit in sua bulla
sub dat. iii kl. decembris quod ad viam reductionis Grecorum videlicet ut veniret
ad expensas [illegible] ecclesie expresse redarguit causa dicens ea pace devota-
biles difficultates. Tamen consensit idem per concilium processum cum
fiendum quia nolebat servare decreta illa quibus sinodo [illegible] via
qua sinodo iam consensum est. [illegible] satis [illegible] potest [illegible]
olim archiepiscopum Tarentinum. Sed et quantum non solum [illegible]
facile [illegible] potuit [illegible] si ipse Eugenius potuisset hec concilium in Ytalia
et ultra hoc venisset ad illud Greci ad expensas suas quas multis de
patribus in concilio existentibus potuisset trahere in suum favorem
si vult istos habuisset multitudinem Grecorum. Jam tunc in concilio nichil
potest fieri nisi iuxta sue beneplacitum voluntatis. Innuebat etiam [illegible]
Nam quantumcumque sufficienter est [illegible] Eugenius maxime impugnat veritatem
fidei et auctoritatem generalium conciliorum declaratam in generali concilio Constanciensi.

suffultus Grecorum favore potuisset ea in totum opprimere/ Ultimo contigisset
certa de multis decretis tangentibus reformacionem ecclesie in capite et in membris
factis per Concilia Constantiense et Basiliense et sollempniter acceptatis in maiori
parte/ Germanie et alibi. Et quod autem talis fuit eius finis iam evidet
patet per litteras suas in quibus decreta Basiliensis concilii vocat
corruptelas contrarias iuri divino et humano et omnes eos qui acceptarunt
talia et tanta dixit quod plene testificatur eius animum tendere ad ipsorum decretorum
enervacionem/ Unde fideles katholici qui consideraverunt et acceptaverunt ipsa
decreta sic intendere debuerunt/ ad unionem Grecorum ad unionem Grecorum
quod auctoritas ecclesie et generalium conciliorum. hec decreta per ipsa decreta edita
non destruerentur. Doctrina autem illa apostoli credit satis nota esse. Iusta est
illorum dampnacio, qui dicunt, faciamus mala ut eveniant mala bona
Itaque non licet sub spe etiam magni boni consequendi minimum dampnabile
committere. Imminebat non satis evidenter periculum scilicet quod unionis effectualis
fieret reformacio ecclesie enervaretur auctoritas fidei de auctoritate generalium
conciliorum et in synodo Constantiensi renovaretur. decreta tam salubria
iam facta pro regimine ecclesie [illegible] alia fuerunt nisi que contra forent
summo pontifici. Et igitur hec mala permitterentur fieri sub incerto expectandi
assequendi bonum de unione Grecorum quam homo prudens asserere. Amplius
intellecto quod Greci erant ad petitionem ipsius olim Eugenii vocati processus
qui adversus eum in Basiliensi concilio agitabatur non poterat dici quod esset impe-
dimentum unioni Grecorum. Nam quamvis ipse asseruisset quod faciebat ad firmitatem
status sui quod eos tenebat secum pro honore ita fecisset/ Quando vero ex unione
illorum poterat iuvari in manutenendo statum suum. acceleraret perficiendam
unionem/ Unde iam experiencia declaravit contrarium eius quod illud quod
obiciebat. Nam cum prefatum Gabrielem tenuerit apud se eos Grecos per
[illegible] menses numquam tamen ad unionem ipsorum intantum acceleravit quemadmodum
post latam contra eum sentenciam [illegible] fuisse [illegible] die post eius deposicionem
De modo autem qui tentus est circa [illegible] unionem non est dicendum
[illegible] Deus [illegible] in quo [illegible] fragilitas/ Et [illegible]
est omnibus notissimum quod processus vel depositio Gabrielis [illegible] eo modo quo
[illegible] agebant non fuit impedimentum unionis Grecorum/ Obiciebat
2o quod debuit expectari usque latini et Greci convenissent in unum locum
et constituissent concilium ycumenicum [illegible] potest haberi
responsio ad 1m obiectum Sed [illegible] est [illegible] per [illegible]
per novem modos [illegible] quod [illegible] laboraret ad dissolucionem concilii [illegible]
[illegible] ne procedit [illegible] est ad [illegible] quot pra-
cticas quales vias quot modos et machinamenta ipse G. studuisset
opponere ne umquam celebraret pacifice [illegible] concilium [illegible] Attento quod [illegible]
[illegible] se fore [illegible] de talibus quibus et acceptas fuisse attestatoris
est [illegible] omnibus notum id est [illegible] vulgare [illegible] est [illegible]
Unde [illegible] quod debet expectari concilium [illegible] declaracionem
[illegible] ut dissolveret scilicet concilium Basiliense. et [illegible] aut numquam
aliud fieret quod 3m obiectum quod esset expectanda maior multitudo prelatorum
cum [illegible] ordinem [illegible] ad hoc [illegible] magis experiencia
quod [illegible] amplius supersedebat in [illegible] processu tanto magis decrescebat in
dies copia prelatorum [illegible] multitudo illorum affuit quando
decretum est citatorium quod ad duos menses quam [illegible] Gabrielis [illegible]
declarata minor autem [illegible] affuit quando [illegible] fuerunt [illegible] Sed et
ex hiis aliqui deserverunt quando facta fuit admissio [illegible] et decretum
[illegible] ad probationem et ad examinationem testium procedi debere/ Etiam cum
plures reges et principes se interposuissent supplicando ut a processu
supersederet. Aliqui ex prelatis qui [illegible] iam non audebant

interesse et per hunc spes non erat quod in futuro ventura esset ulterius
maior consolatio. Unde principes displicuerunt illi qui erant presentes necnon
grauiter ut intenderet. Ad tale dispositionem enim nati sunt plures iudices
ad quos spectat ministrare iustitiam unicuique; est dominatus unus eorum qui
facere debet iudicium ipso illi qui remanent videt se esse pauciores
rationabiliter obligat iustitiam ministrare. Ultimo est in quolibet alio
collegio instituto, pauci querentes ab opere eius se desistat ulterius confici
possit. Papa tertio obiciebat, attendi debuisse ad instantias regum Cmarc
et principum qui deprecabantur viz. supersederi in processu ipse. Addiciunt
etiam aliqui quod non auditis eorum oratoribus concilium in ipsorum contemptum
processit facere concilium. Quantum ad hoc ultimum, qui hoc asserit non dicit
verum et omisso dicere de supplicationibus propositionibus circa dictam mutationem concilii
quod de supersedendo de processu per eos facto principes ad dietam Maguntinam
miserunt, post receptionem eorum habuerunt audientiam et fecerunt propositiones
quotiens eis placuit et ne opponat hoc asseri pro libito voluntatis,
licet ipsas quas habuerunt audientias specificare. Prima namque fuit
XV mensis Maii in generali congregatione ubi agebatur de fore celebrandis
tandem necessitatibus fidei in presentia principum Episcopus Lubicensis Romanorum imperii
Archiepiscopus Turonensis Francie, Episcopus Conchensis Castelle, Archiepiscopus
Panormitanus Aragonum regum, Episcopus [?] Albinganensis ducis Mediolani
oratores omnes hii proposuerunt in generali congregatione quicquid et quanto
tempore eis libuit. Deinde lune XVI Maii in capitulari loco maioris ecclesie Basiliensis
coram deputatis quos petiverant a sacro concilio presentarunt cedulam
de mutatione ipsius et tunc etiam dixerunt quicquid dixerunt. Ultimo die
sequenti in eodem loco. Item XX die eiusdem mensis in generali congregatione que
specialiter et solum ad ipsorum audientiam indicta fuerat qua primo presentarunt
cedulam de mutatione concilii prefati Archiepiscopus Turonensis et Panormitanus
proposuerunt quicquid voluerunt et quanto tempore placuit. Item XXI Maii
Episcopus Lubicensis proposuit in generali congregatione super facto in dicta
Maguntina acceptationis decretorum. Deinde veneris prima Junii de man-
dato ipsorum oratorum exhortando patres ad contenta in dicta cedula proposuit d. Ludovicus
de Roma prothonotarius etc. et episcopus Albinganensis. Ulterius factum est die sequenti
coram deputatis concilii quod dominus Archiepiscopus Panormitanus replicaret de
dicta materia quandocunque vellet. Consequenter sabbato XIII Junii post lectam in
presentia eorum responsionem synodalem ad cedulam per eos presentatam de mutatione
concilii verbo quantumcunque voluerunt Lubicensis et Ruchesi episcopi et petierunt
sibi dari audientiam ad dicendum super contentis in dicta responsione. Quod et fac-
tum fuit et martis XVI Junii sequenti dixerunt verbo et presentarunt scriptis
quecunque ipsis placuerunt. Et ultra hec etiam post responsionem datam a presi-
dente concilii prefati quorundam prothonotarius sophistica replicavit et tandem
remonstratum fuit quod dictus processus ob veritatem temporis non valuit. Unde
Preter hoc habuerunt etiam audientiam in deputationibus quotiensque placuit
collegialiter illas et seorsum cum patribus sacri concilii singuli in suis de-
putationibus qui super materia deliberabant consulendo quibus proponere possent
ac etiam ad allegata in contrarium munimenta per eos porrecta intelligendo.
Unde ex hiis manifeste quivis percipere potest non fuisse verum de contemptu
principum et denegata audientia. Et quidem narratum est in processu
quod in dicta materia preter illas quas deputationibus habuerunt certas
audientias dicit unus presbiter potius quod petierunt a deo sacro concilio et
audientiam et non fuit eis statim concessa. Posset etiam hic interseri
que sint ille voces quas singulis oratorum dixerunt in enarratis
audientiis sed ne tedium ingerat hic omittitur. Preter hoc offert

etiam illud tamquam peculiare ostendendum quod quandocumque mittuntur oratores licet una
vel plures audiencie eis assignentur ad exponendum iniuncta suarum legacionum tamen et illi
ad quos mittuntur super predictis deliberare volunt super propositis legati ipsi
et oratores numquam ipsis circa deliberationibus interesse consueverunt nec [illegible]
admittuntur. Hoc autem contigit predictis oratoribus in sacro concilio. Nam cum illi
in generalibus congregationibus et coram deputatis dixerunt ad plenum que voluerunt
postmodum cum materia ab ipsis proposita fuit exposita per concilium auctoritate
ad deliberandum et sacris deputationibus ipsi fuerunt presentes et illi qui suo
loco super ea re singula sua vota dixerunt. Itaque non solum auditi quociens
voluerunt sed etiam in deliberantibus ipsi principaliter interfuerunt. Quartum
non tangit ad tertium quod principum oratores quod non fuerunt exauditi. Certum
est quod nimis gravia et onerosa concilio continebantur in cedula de unione
concilii per suos oratores avisata videlicet quod suspendere debet usque ad xij menses
quod fiat translatio concilii allegando quod propter hec preterea in eundem locum
consentire debet. Item quod unione Grecorum hoc etiam ipsi personaliter venerint
sed tamen in fine cedule expresse avisabat quod fieri deberet mutatio absque
hoc quod esset spes de unione Grecorum aut consensu domini Gabrielis in eum locum in
quo avisabat celebrari concilium quas et tales duas causas [illegible]
como allegabat ad istam mutationem faciendam. Item non pendebat attenta illa
provenerunt ipse in responsione synodali sub data ij kalendas Marcii anno domini 1439
avisata fuerunt tamquam contraria continuationi concilii quam petebant.
In ea etiam cedula continebatur multa per que in ea significabat Gabrielem
ipsum non reputari tamquam suspensum sed ut haberetur [illegible] administracionis
ut de missione suorum legatorum et quod illa esset pugnanda iuxta decreta Constantiensis
ipse quod habet iudicium interveniebat preterea et alia multa satis periculosa
erant in littera [illegible] de quibus mentio in nostro [illegible] quibus
temporibus iuxta que summo sit avisabat quod revocabat et in dubium que
acta per ipsum concilium Basiliense hactenus declarata et statuta fuerant. Unde cum
ex dictis oratoribus cum diceremus alii avisabant in generali congregatione non esset
dicta cum declaratione concilii Constantiensis de sancte concilio [illegible] super
ea re non fuissent auditi. Item respondet oratores non asserebant consentire principes
suos in conclusionibus eorum sed quod daturi esset operam contrahendo eorum assensum. Item per
tres vices solemniter interrogati utrum ad ea que specialiter avisarunt acceptationem
[illegible] concilii faciendam per suos principes habuissent speciale mandatum
aut potestatem responderunt quod non habuerunt de hoc speciale mandatum. Item in ultima
eorum coram deputatis sacri concilii presentia unionis super ista materia dixerunt quod non
esset necesse recipere ab eis speciale mandatum suorum principum cum non offerebat
concordata per eos in dieta Maguntina per modum declarationis. Itaque cum
tenentur de veritate illa complecti sed offerebat ea concilio per modum avisamenti
quod una videbatur quereret ad pacem ecclesie. [illegible] posset offerre concilio quicumque fidelis
et ad omnes quilibet de pace ecclesie tractare [illegible] non providerunt sed tenerentur quilibet si principes ita offerrent hec
avisamenta concilio quasi vellent diffinitive dare illa solum sequenda esse pro pace ecclesie [illegible] remittebat
arbitrio concilii quod unde habebat si vellet amplecti illa tamquam convenientia ad pacem [illegible] aut quod hec
dimitteret et alia media avisaret. Item quod oratores contenti esset [illegible] quod [illegible] sive ipsi deputati
si ista non videbantur eis convenientia quod avisaret aliud medium conveniens ad pacem quia ista [illegible] quilibet
medium dare pacem ecclesie hec aperte et de mandato ipsorum oratorum coram deputatis sacri concilii dicta fuit
Terciam racionem exposuit dominus Panormitanus [illegible] septima die Junii in capitulari loco maioris ecclesie
[illegible] premissa fuit satis facile quilibet percipere potest quod sacrum concilium in [illegible] dicte [illegible] non [illegible]
regum et principum qui super sederi deputabantur sed evidentissima perspecta necessitate persuadente multiplici
[illegible] fidei manutenenda [illegible] ne [illegible] religio [illegible] non scandalo [illegible]
et veritas fidei [illegible] omnibus [illegible] posset ad depositionem summi pontificis [illegible] alia [illegible]
[illegible] fuit satis aperte declarat nullomodo posse dici gesta aliquid in contemptum deputationum [illegible]
oratores expresse dixerit et rogaverint tale super eo deputationes concilii quod si media per eos oblata non
videbantur [illegible] alio ad pacem convenire ipsi [illegible] deputati avisaret aliud medium et ipsi erant contenti quod et ipsi

Deputati in prosecucione eorum fecerunt iam per missam tractum pro concilii adquirendo ecclesie [illegible] cum sancta synodo sita in Concilio recepit [illegible] quo sinodalis fuit exposita [illegible] mensis Junii [illegible] quod fieri debet de causa Gabrielis [illegible] in pristino generali contra [illegible] ut sic omnibus manifestaret quod salua veritate fidei
et integritate iusticie nullatenus poterat [illegible] sine [illegible] in gravissimo periculo et scandalo [illegible]
religionis et dissolucione gregis qui apte videbat [illegible] imminere. Et ut [illegible] tractatus
illud [illegible] facile omnis homo indicare [illegible] quod obstante decreto [illegible] sessionis de suspensione [illegible] sita
legittime Concilii [illegible] [illegible] [illegible] dicte cedule ab ipsis oratoribus presentate in qua fiebat
mencio de olim Eugenio tamquam si non esset suspensus sed foret legittimus administrator spiritualium [illegible]
[illegible] iam [illegible] [illegible] habitum fuerit dicto [illegible] quod dictus olim Eugenius non
fatu [illegible] non erat tamquam habens spiritualia administrationem a qua [illegible] suspensus erat [illegible]
[illegible] legittime [illegible] [illegible] habuisset [illegible] sua merita [illegible] manebat [illegible] ab administracione
[illegible] atque titulo. Deputati [illegible] [illegible] [illegible] oratoribus in hac materia sic racionabatur
[illegible] hominem [illegible] notorium et manifestum [illegible] [illegible] mandatis seu preceptis [illegible] ecclesie in
[illegible] rebellione contra [illegible] violator assiduus atque contemptor sacrorum Canonum
[illegible] [illegible] [illegible] notorius scandalizator ecclesie [illegible] notorius [illegible]
[illegible] [illegible] incorrigibilis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dilapidator [illegible]
et bonorum ecclesie in [illegible] et [illegible] et administracio spiritualis tali [illegible] homini non debet
restitui administratio summi pontificis neque committi cura gregis dominici [illegible] olim
Eugenius est [illegible] omnibus [illegible] et debet [illegible] legittime [illegible] in iudicio / ideo non
est sibi [illegible] [illegible] restituenda administracio spiritualis [illegible] hac racionacione [illegible] oratores
non habebant quidquam [illegible] respondere. Et quidem illa [illegible] negari non poterat [illegible]
est [illegible] nulli [illegible] [illegible] [illegible] / quod persona qui esset [illegible] omnibus [illegible]
[illegible] et hoc [illegible] notorium tale debere [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] salvatore nostro
[illegible] [illegible] ecclesie aut principe [illegible] [illegible] / Nemo eum [illegible] [illegible] habe-
[illegible] nec [illegible] [illegible] ecclesie aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et hominibus [illegible]
in domo sua [illegible] [illegible] omnibus aut [illegible] est [illegible] [illegible] involutus
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] olim Eugenius erat [illegible] [illegible] involutus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] oratoribus [illegible] [illegible] / nec negabat [illegible] et si
[illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] oratoribus [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
negasset statim respondebat deputati [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / et legitime
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] de persona [illegible] erant sufficienter [illegible]
de illis [illegible] [illegible] [illegible] nec [illegible] oratores aut aliqui [illegible] durante [illegible] olim
Eugenio [illegible] [illegible] [illegible] bona [illegible] [illegible] poterat [illegible] magnas [illegible] ut
sibi restitueretur administracio spiritualis a qua [illegible] [illegible] suspensus legittime / Et hoc
[illegible] [illegible] manifeste omnibus apparet quod non erat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
usque ad septem menses [illegible] [illegible] attento quod [illegible] [illegible] in [illegible] sinodali [illegible]
[illegible] septem mensibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] filii
[illegible] apud nos. Et [illegible] [illegible] [illegible] agitur de veritate fidei aut quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] attento primo quod per septem menses nulla [illegible] [illegible] aut [illegible]
[illegible] quod [illegible] deberet [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] attento secundo quod durante [illegible]
[illegible] [illegible] est infinite [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] poterant / nec [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / Attento [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] iam [illegible] [illegible] annos
quod [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
nullum [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] Et [illegible] omnibus [illegible] [illegible] [illegible] se velle tractare pacem ecclesie
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] tractare pacem ecclesie
facile intelligere [illegible] quam pacem [illegible] [illegible] [illegible]

cum ipso olim Eugenio ut maneat potius in statu quo statuit attento quod in persona sua [illegible] aliquibus
decretis [illegible] est condempnatus quamquam non [illegible] se ut velit se subicere iudicio concilii apo-
stolica manu [illegible] qui talem [illegible] intelligit se velle eum habere in sua domo vel regno
[illegible] ipse M. quod tamdiu [illegible] concilium si videat se aliud [illegible] esse manere liber
in administratione statuit quid fiat cum eo [illegible] capitula [illegible]
[illegible] At si dissolutio concilii [illegible] prelatorum [illegible]
[illegible] concilii ipse S. si ita contingat [illegible] et eos quos
[illegible] tempore quo [illegible] concilii ipse [illegible] qui fuerant Basilee [illegible]
reputat hostes suos et fidei [illegible] qui fuerant Basilee [illegible]
multi laudarent quod [illegible] Basilee [illegible] dissolveret [illegible] illud [illegible] qui [illegible]
[illegible] conscientiis [illegible] posset quod [illegible] ad [illegible]
Basilee totaliter dissolvebat [illegible] maior pestilentie si fuerat [illegible] ad
[illegible] ad septem menses in nullo [illegible] debebat et quod
quod [illegible] ad locum qui ipsis erat [illegible]
[illegible] septem menses [illegible] debebat [illegible]
[illegible] quod videbat [illegible] nulla utilitate septem mensibus [illegible] debe[illegible]
[illegible] accelerare [illegible] nec tanto tempore voluisset [illegible]
[illegible] in [illegible] domibus [illegible] non libenter
[illegible] illud [illegible]
[illegible] septem mensium [illegible] At si [illegible]
[illegible] inchoatum atque modo et ordine quo [illegible] At si [illegible]
reformacionem in ecclesia [illegible] ne [illegible] in isto [illegible] quod [illegible] labore septem
annorum quod [illegible] dissolutione [illegible] multitudine [illegible] partes [illegible]
[illegible] de Basilea [illegible] si vel pauci remansissent illi [illegible] non
data sibi [illegible] dilatione [illegible]
[illegible] non libenter [illegible]
[illegible] in parvo post [illegible] dissolutum [illegible]
aut [illegible] demonstravit [illegible] fuit lata data [illegible] aut
nullus [illegible] qui [illegible] absentes [illegible] ut [illegible]
participes tanti [illegible] quemadmodum dictum fuit [illegible] non [illegible] est [illegible] ut [illegible]
[illegible] mortuo [illegible] noluisse [illegible]
[illegible] qui [illegible] in articulo mortis nec [illegible] qui [illegible] sententie [illegible]
[illegible] quod [illegible] esse [illegible] constat autem [illegible] in [illegible] mortis [illegible]
erant [illegible] lata [illegible] quod videbat [illegible] et [illegible] fidei [illegible] ecclesie [illegible]
[illegible] machabeorum [illegible] animas suas morti nec [illegible] suis [illegible]
fidei [illegible] et in [illegible] ordinatores et decreta conciliorum Constancie
et Basilee que iam [illegible] fuerant [illegible] in pluribus nationibus et [illegible]
[illegible] religiose [illegible] deposicione nec hodie esse
[illegible] celebrando [illegible] ille
Basiliense [illegible] nec fortasse [illegible] concilii quod [illegible] pro defensione
[illegible] qui [illegible] tam [illegible] concilii [illegible] quod [illegible]
fidei et [illegible] ecclesie aut [illegible] generale [illegible] quod [illegible]
fuisset in arbitrio summi pontificis [illegible] de [illegible] et catholica fide quod [illegible]
ecclesie [illegible] ad suc[illegible] [illegible] ac [illegible]
[illegible] posterius de [illegible] celebratione [illegible] ut [illegible]

declararet ut quod omnes agnoscerent quod prefatus Gabriel qui tanto tempore sub quibus moribus scandalizaverat
ecclesiam omnes fideles agnoscerent quod in talibus dampnosus esset ad administracionem romani pontificatus
Sunt et alia multa que evidentissime demonstrant quod iure fuit procedendum ad deposicionem
summi pontificis ut papa dicebatur ante quam de hiis suo loco alias in tempore dicetur cum ista via
deposicionis comprobabiliter ad prefata auctoritate sacrorum canonum et principum que ipsi dicebant
et opportunia ad tandem pacem ecclesie. Ex predictis concluditur omnibus evidentibus veris doctoris catholico
constare quod prefatam sentenciam contra dictum Gabrielem per sanctam synodum basiliensem latam ab omnibus
fidelibus esse acceptandam et execucioni debite demandandam cum indubie constat latam fuisse
a legittimo et competente iudice. Tum quia in ipsa contenta notoria esse et plus quam sufficiencia
ad deposicionem. Item quod lata est contra ipsum utentem [illegible] fidei catholice et ecclesie sancte
dei ac debitis modo et ordine observatis. Ideo quod omnes fideles tenentur predicte sentencie acquiescere
et obedire. Iste est tercius casus declaracionis facte per Basiliense concilium de dicte generalis
[illegible] predictis quod generali [illegible] tenet immediate potestatem a Christo cui quilibet cuiuscumque
status vel dignitatis etiam si papalis existat obedire tenetur in hiis que pertinent ad fidem
extirpacionem scismatis et generalem reformacionem ecclesie dei in capite et in membris.
Constat autem prefata sentencia contra olim Eugenium lata summa tamquam data in hoc genere
quidem condempnatus est tamquam hereticus scismaticus et multipliciter criminosus unde
predicta sentencia est contra ea que pertinent ad fidem extirpacionem scismatis et generalem re
formacionem ecclesie. Sequitur igitur tamen omnes fideles cuiuscumque status et dignitatis
sacro basiliensi concilio tenentur obedire

Et sic est finis

In nomine domini amen. Tenore presentis publici instrumenti cunctis pateat
evidenter. Anno a Nativitate eiusdem domini Mº ccccº xxiij indictione prima
die vero lune octava mensis Novembris pontificatus sanctissimi in xpo
patris et domini nostri domini Martini divina providentia pape quinti anno sex-
to vigente et durante generali concilio in civitate Senensi, ac
presidentibus in eodem concilio vice et nomine prefati domini nostri pape et pro
Reverendissimo in xpo patribus et dominis dominis dei et sedis apostolice gratia Petro
archiepiscopo Cretensi Jacobo episcopo Spoletano petro abbate de rosacio aquilegiensis aqui-
legiensis dioc. et leonardo de florentia magistro generali ordinis predicatorum
Item dominis presidentibus una cum Reverendissimis in xpo patribus et dominis mise-
ratione divina Angelo episcopo penestrino Bononiensi et Alfonso tituli sancti
Eustachii Hispano vulgariter nuncupatis sacrosancte Romane ecclesie Cardina-
libus, ceterisque ambaxiatoribus prelatis doctoribus magistris et aliis in dicto con-
cilio existentibus ad id specialiter congregatis, Senis in maiori ecclesia Senensi
ad hoc specialiter deputata sessionem tenentes et ut moris est solempniter
celebrantes cerimoniis et sollempnitatibus ad hoc necessariis quandam publi-
cam sessionem In qua quidem sessione et cum consensu et voluntate
ac omnium concordia predictorum matura deliberatione prehabita fuerunt
statuta ordinata pronunciata promulgata et posita infrascripta ratihabita
et approbata infrascripta decreta ordinationes et statuta, quorum tenor
sequitur et primo et est talis
Sacrosancta Senensis synodus generalis in spiritu sancto legitime congre-
gata universalem representans ecclesiam presidentibus in ea petro archiepiscopo
Cretensi Jacobo episcopo Spoletano petro abbate de rosaceis aquilegiensis dioc.
et leonardo magistro generali ordinis predicatorum nunciis sanctissimi in xpo
patris et domini domini Martini pape quinti veri et indubitati summi pon-
tificis specialiter deputatis, circa fidei reformationem intendens incipere a
fidei fundamento preter quod aliud nemo potest ponere dampnatorum heresiarcharum
Wicleffistarum Hussitarum et sequentium credentium hec adherentium per sacram sino-
dum Constantiensem factam, ceteraque contra [illegible] deinde prefati sanctissimi
domini nostri pape Martini quinti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] plenarie indul-
gentie [illegible] illas concessionem [illegible] [illegible] abolitionem ad universas
partes [illegible] legati [illegible] destinationem ratas et gratas habens approbat et confir-
mat, Contra [illegible] continuando processibus decrevit omnes [illegible] ac [illegible]
tes [illegible] dicte sedis, quibuscumque iuribus vel [illegible] privilegiis
et indultis [illegible] [illegible] concedentibus, Contra hereticos in [illegible]

concessis / Infectos aut labe dicte heresis quoscumque omnes et singulos
eisque consilijs auxilijs vel fauoribus assistentes / ac eorum defen-
tes et receptatores / Nec non quoscumque victualia species aromata et pannos
sal plumbum pulueres bombardarum vel arma seu instrumenta bel-
lica seu res alias quascumque eis adducentes / siue alia quevis ne-
gocia vel commercia publice vel occulte facientes cum eisdem / eos etiam qui
sinunt per dominia terras districtus vel loca sue dicioni subiecta / premissa in
toto vel in parte prefate heretice adduci seu apportari / vel subditos
suos cum eis negociari permiserint / penis et dampnacionibus contra hereti-
cos promulgatis fore obnoxios / ac subditos iurisdictioni quorumcumque
[illegible] heretice privatos privilegijs exempcionibus immuni-
tatibus salviconductibus a quibuscumque personis ecclesiasticis vel secularibus
etiam si pontificali imperiali regali ducali aut alia quacumque ecclesiastica
vel seculari refulgeant dignitate concessis vel concedendis / Non obstan-
tibus quibuscumque / Insuper omnes Christiane religionis principes ac dominos
tam ecclesiasticos quam seculares exhortatur invitat et monet per viscera misericordie
Dei / ut ad extirpacionem tanti pestiferi predampnati erroris / omni celeritate
[illegible] et penas ipsius [illegible] volentes compleat et inten-
dant / Nichilominus disponens hec sancta synodus ante eius dissolucionem
super quod dicti executores efficaciter procedant / Secunde autem tenor talis est

Item hec sancta synodus suam dampnacionem et condempnacionem in
persona dampnate memorie Petri de Luna olim Benedicti xiij in sua ob-
stinacia indurati scismatici et heretici pronunciati per sacrum Constanciense
concilium et condempnacionem factam omnibus et singulis Christi fidelibus sub penis
fautorie scismatis et heresis / ac privacionis omnium beneficiorum dignitatum et honorum
ecclesiasticorum et mundanorum et alias penas iuris in infligendo positas in dicta
sentencia prefati concilij cum toto tenore quem hic vult et habet pro sufficienter expresso
lacius continetur ratam et gratam habens eius quoque execucionem continuare volens de-
cernit statuit et declarat omnes et singulos post obitum dicti Petri continu-
antes seu perseverantes in credulitate / observancia erroris et scismatis eiusdem
Petri sic ut permittit dampnati vel ius aliquid ab eo in eos directe vel in-
directe derivasse aut derivari potuisse pretendentes. seu in vicem eiusdem suc-
cedentes eorumque receptatores et defensores cuiuscumque status preeminencie vel
condicionis existunt / etiam si pontificali Cardinalatus Imperiali Regali
aut alia quacumque ecclesiastica vel seculari refulgeant dignitate / Nec non quicumque victualia
et species aromata / et pannos sal / plumbum pulueres bombardarum vel arma
seu instrumenta bellica seu res alias quascumque eis adducentes siue alia quevis
negocia et commercia publice vel occulte facientes cum eisdem / eos eciam qui
sinunt per dominia terras districtus vel loca sue dicioni subiecta premissa in toto
vel in parte prefate scismatice adduci seu apportari vel subditos suos

!

fines ad eius negociari promiserit/ fore obnoxios atque ligatos penis
et censuris in dicta sua constitucione Item et si nomine oratoris conductores
non sint alieno tamen facto vel dampno sed eorum ministerio
merint nullis ipsis exemptionibus immunitatibus privilegiis statuti vel consue-
tudinis presidio suffragante/ prefatam approbacionem declaracionem statuti
sive decretum non extendit privilegiis habilitacionibus declara-
cionibus absolucionibus et dispensacionibus quibuscumque personis per sanctis-
simum dominum nostrum papam Martinum quintum concessis et concedendis con-
tradencium prelibatum gaudeat/ seu in aliquo de rogatione/ Cuius decreti te-
nor talis est

Item quia in nonnullis generalium conciliorum convocacionibus Romani
pontifices per se presentes/ conati sunt etiam orientalem ecclesiam
admonere ad unionem universalis ecclesie/ ut in vera fide Christi se salvaret/ Sancti-
ssimus dominus noster papa Martinus quintus patris eius affectu compaciens et
affectans omnes christianos adunare sub ovile unum/ personas solempnes cum
mandato sufficienti potestate munitas ad patriarcham et impera-
torem Constantinopolitanum destinando/ ut unioni et gremio sancte
matris ecclesie incorporari possent/ Cum in litteris latius continetur
Quibus apparent quod ipsis talia esse temporibus non posse utilius et
frequentius pertractari/ Venerabile hec sancta synodus considerans refor-
macionem ecclesie catholice necessaria fore/ cum prius non alia appeta-
tur decernit ad dictam reformacionem fore procedendum/ et quod si facultas
obtulerit vigilanti divina favente clemencia sincero cordis affectu
procuribus intendat eorum reductionem ad gremium fidei orthodoxe/ Cuius
quidem decreti et ultimi tenor sequitur in hiis verbis

Item quia negligencia quorundam ordinariorum et inquisitorum deputa-
torum extirpacionis hereticorum pravitatis in diversis mundi partibus varie heresium
species pullulantur contra dei offensam/ et fidei catholice detrimentum
ac utriusque animarum perdicionem/ volens hec sancta synodus remedium ad-
hibere/ statuit atque mandat omnibus et singulis locorum ordinariis
ac inquisitoribus heretice pravitatis/ ut timore amore favore et odio quibus-
cumque postpositis omni iuris forma solerte intendat inquisicioni
et extirpacioni heresium quarumcumque/ et quam primum eos constiterit
in locis sive iurisdiccionibus aliquos dicta labe infectos existere/ eorum
capcioni et punicioni intendant/ secundum canonicas sancciones/ Et
ideo ut fauoribus oportunis tam eisdem ordinariis et inquisitoribus
assistant Constitucionem Bonifacii octavi disponentem super investi-
gacione/ capcione custodia et punicione hereticorum et fautorum eorundem
domini et potestates per dominos et rectores temporales locorum imponentes
addit statuit hec sancta synodus/ Quod quicumque recipientes heret-
icos et in potestate ordinariorum vel inquisitorum heretice pravitatis ./ Banniendis
effectualiter ponentes vel eos quos detinere seu capere non pos-
sunt de eorum territoriis expellentes aut banitos/ seu ad requisi-
tionem brachium secularis contra tales prestantes/ eadem indulgencia consequi

conquerit

concipit que dicta continentur personaliter presentantibus in subsidium tristis
mandat et omnibus ad quos spectat districte inquisitoribus heretice
pravitatis, ut cum deputatione scilicet [illegible], ac in locis in quibus
ad ubi frequentius pullularet heresis quorum, non deputatus
[illegible] in sacra pagina in se bene commode possit, alioquin alios doc-
tores et actores quos voluerit reperire huiusmodi dicta, diocesanis et
et certa conditione, et constitutis principalibus nativitatis et resurrectionis
domini certis [illegible] ordinarii in suis ecclesiis principalibus inquisitores
ad presentandum in aliqua sua etiam insigni civitate vel diocesi ubi
magis viderit expedire, quolibet semel [illegible] singulis pre- dictis
tribus annis intelligibile publicari teneantur, et similiter dictis diebus
publice moneant, candelis accensis [illegible] et [illegible] ac in eorum
publice [illegible], omnes hereticos credentes receptatores
quosque, campanis pulsatis, et defensores [illegible] et ut tales
fautores et defensores eorum et defensores [illegible] ad constituendos
ab omnibus [illegible] publice [illegible] quo ad constitutiones
[illegible] prestitas [illegible] et [illegible] et [illegible] premissis
[illegible] observari decrevit, et si predicti
ordinarii vel inquisitores circa observationem huiusmodi statuti se
remissos reddiderint penam suspensionis ab ingressu ecclesie [illegible]
[illegible] tempore eo ipso incurrant, ac provincialibus seu synodalibus
conciliis pro modo culpe seu negligentie contra tales negligentes
[illegible] penam [illegible] remedio oportuno [illegible]
[illegible] consuetudinibus et statutis contra premissa dis-
ponentibus non obstantibus quibuscumque. Quibus decretis ordi-
nationibus et statutis sic ut premittitur lectis publicatis
et pronunciatis [illegible] et [illegible] [illegible]
et [illegible] civitatis [illegible] in decretis ac prefati [illegible]
ville [illegible] [illegible] [illegible] concilii promotor ibidem
[illegible] [illegible] sacri [illegible] concilii [illegible] et aliis
[illegible] in dicta sessione [illegible] declarata ordinata sta-
tuta et promulgata sibi [illegible] prothonotariis sedis apostolice quod
ab omnibus et singulis prefati sacri concilii [illegible] singula-
rum [illegible] notarii publici unum seu plura fieri peciit
publica instrumenta. Acta fuerunt hec Senis in loco supradicto
sub anno indictione die mense pontificatu quibus supra presentibus ibidem
spectabili et egregio viro domino Petro [illegible] utriusque iuris doc-
tore et milite ac [illegible] viro Paulo de Senis litterarum apostolica-
rum abbreviatore, aliisque prelatis clericis et laycis diversarum
nationum et provinciarum quam plurimis in multitudine copiosa
testibus ad premissa fide dignis vocatis et rogatis

Sermo x p. d. leg. etc. Ad Reverendissimum patrem et Illustrissimum
principem dominum Coloniensem Archiepiscopum Coloniensem etc.

Reverendissime pater et princeps Illustrissime Sancta katholica et vere Ecclesia
apud sanctam Basiliensem Synodum legitime representata que iuxta sententiam Apostoli ij ad Corinthios
iiij c. tribulacionem patitur sed non angustiatur persecucionem sed non derelinquitur turbacionem
sed non destituitur fluctuacionem sed non submergitur Salutat vos et benedicat nomine
omnipotentis dei per nos humiles et indignos ministros suos. Has breves dignetur v. r. p.
quibus per litteras nos benigne audiri ac votive exaudiri postulamus in hiis que
suo nomine proposituri sumus.

Reverendissime pater et princeps Illustrissime Audivit sancta Basiliensis Synodus quanta
caritate non ficta quanta etiam honorancia singulari affectione Oratores suos
quos pridem destinaverat ad dignissimos sacri Imperij electores apud Franckfor-
diam pro Romani Imperij electione convenientes censet se ipsam in horum personis
honoratam extitisse. Noverat enim ubi indubie honorate missos intelligit honorare
mittentem. Honor enim ministris delatus illis quorum ministri sunt exhibetur iuxta sal-
vatoris sententiam dicentis Mathei X in persona discipulis suis Qui vos audit me audit
qui vos recipit me recipit etc. Quare etiam divinus legislator C. de offi-
cio iudicorum l. restituende sic inquit Noster quoque honor ille censendus est qui viris
pervenientibus seu legatis impenditur. Videmus xcvij di. c. nobilissima. Claruit quoque
Synodo tua sublimis nobilitas per maxime ex duobus primum ex militie corpore qui
tibi famulatus obsequia impenderunt non abiecte quidem sed nobilissime sapere
teste enim divo Imperatore C. de proximis sacrorum scriniorum l. Iubemus l. xij Hoc videtur esse
ipsius principis privilegium ut non famulorum sicut private condicionis homines sed
ingenuorum utatur obsequiis honestis etc. Secundo quia et si ipsam sanctam
Synodum prout devotissimum Ecclesie filium decet variis et maximis confovere
auxiliis. Tamen et in dictorum Oratorum suorum persona ampliorem beneficiorum
cumulum adiecisse vide enim Gregorius inquit de dona etc. j. Hanc sibi legem nobili-
tas imponit ut debere se quod sponte tribuit existimet et nisi in be-
neficiis suis cucurrerit nichil se prestitisse putet etc. Hoc quidem maxime verum
est in sanctissimo dei Ecclesia teste legislatore in autentico de non alienando quoniam summum
est dum elegantissime inquit quod enim causet princeps ne meliora det cum deus
plurima dedit hiis et aliorum dominum esse et facile dare maxime sanctissime
Ecclesie cum optima mensura est donatarum sibi rerum immensitas etc. quia quoque
in officiis caritatis primo loco illis quis tenetur obnoxius a quibus se beneficia
recognoscit de testa c. ii et quia ecclesiasticis utilitatibus insi-
dantes ecclesiastica dignum est remuneracione gaudere ut qui se obsequiorum ne-
cessitatibus sponte subiciunt digne Ecclesie promissionibus consolentur xij q. ij
c. Ecclesiasticis. Ergo ipsa sancta Synodus se promptissima offeret ad ea
omnia auctore deo consummanda que in exaltacionem et augmentum Ecclesie tibi

Nos quoque honorant missi vere mittere honorare videntur

cognisse statum tui omniumque tuorum noverit profectum. tibi enim pro sancta dei Ecclesia
atque eius conservanda auctoritate. tam iugiter laborasti quamvis honestum denegare
rebus omnibus dinoscitur divinis arbitratur //

de perseverancia et constancia /

Secundo gracias agere deo omnipotenti quod tue R. p. animum ad virtutis cognicionem
etiam ab inicio nascentis [illegible] Concilij inclinaverit. atque ut ipsam cognitam
sequeretur induxerit. et quamvis plurimi non quidem meo iudicio racione sed carnalitatis
affectu tuum animum a rectitudine varijs vijs inclinare sategerint inclinatum tu tamen
prout catholicum presulem ac prudentem principem decet firmus inconcussusque
mansisti. Illam namque sanctissimam intencionem tuam. non super arenam. sed super petram
virtutis edificasti. Unde ut verbis utar salvatoris mei Math. vii. Et si per diversorum verborum
descenderit pluvia temptacionum advenerunt advenerunt flumina. flaverunt quoque venti
pollicitacionum. Illa tamen tua ex mente non excidit. nec in futurum non excedet domino auctore
Non enim propter ac deo accepta. sed impiorum cordis est recte deliberata variare. teste
Isaia c. lvii dicente Cor impiorum quasi mare fervens quod quiescere non potest /
non quidem animosi et gravis sensus. sed imbecillis et parvuli. Iuxta Apostoli sententiam ad
Ephe. iiii c. et Ecclesiastice xi et c. volite xii d. c. de hijs dicentis Non simus ut
parvuli fluctuantes et circumferamur omni vento doctrine etc. non prudentis sed
stulti. Unde Sap. Eccli. v. dicitur Non ventiles te in omnem ventum et non eas
in omnem viam / stultus enim sicut luna mutatur eiusque opera c. xxvii. sanitate Reverendissime
in [illegible] Iob xxvii dicentis Iustificacionem quam cepi tenere non deseram / dicit:
gentibus in variare perpetrare suis comminatur dominus per Ier. xiiii c. dicens dilexit
movere pedes suos et non quievit quod deo non placuit. pietatem et Sapiens Eccli.
ii c. dicit. Ve hijs qui perdiderunt sustinenciam et qui dereliquerunt vias
rectas et diverterunt in vias pravas etc. Animo nec consistunt hesitans et inconstans
stans aliquid a domino se recipere posse. Iuxta sententiam Jacobi i c. dicentis Qui enim
hesitat similis est fluctui maris qui a vento movetur et circumfertur. Non ergo existimet
homo ille quod accipiet aliquid a domino. Vir duplex animo est inconstans in omnibus
vijs suis etc. eis vero [illegible] rectum noverunt perseverantibus. pollicetur primo divus utique fortitu-
dinis in adversis donum Job xvii dicens Tenebit iustus viam suam et mundis mani-
bus addet fortitudinem. Secundo graciam Salvator dicit Math. x dicens Qui autem perseve-
raverit usque in finem hic salvus erit. Tercio coronam glorie dicit Apoc. ii dicens Esto fidelis
usque ad mortem et dabo tibi coronam vite. Quarto donum sancte pacis et iusticie
iuxta Sap. sententiam Eccli. v. dicentis Esto firmus in via domini et in veritate sensus
tui et scientia prosequetur te et verbum pacis et iusticie / Ad perseveranciam igitur inducat
te o pater Reverendissime perseverantibus pollicita que premisi. A variacione removeat te deo
displicens variacio ex variacione vicij in variante notata qualitas que narravi
Sed profecto digne exclamans exalto vocem meam dicens O te felicem Reverendissime
pater cuius animum [illegible] premium non corrupit. cuius oculos vana cupiditas non [illegible]

cerunt Cuius denique mentem perniciosa ambicio non inflexit, et cui humanum
iudicium preterita solebat pollicitatione vel premio xi q. iii c. quatuor Quinimo te-
ste Sapiente Ecclesiastici vii c. multos perdidit aurum et argentum, et usque ad cor regum
extendit et convertit tue tamen menti insedit perseverancia fidei, et boni nominis cura
instructa per doctrina sapientis Ecclesiastici xli dum inquit Curam habe de bono nomine hoc enim
magis permanebit tibi quam mille thezauri magni et preciosi Ad idem xii q. i c. no-
lo ff. de penis omnis causa l. Julianus 2o tex. C. de sum. tri. l. inter claras dum inquit
nichil fore quod magis clarori luce perfulgeat quam recta fides in principe, 3o tex. de-
cretum. de cum illusio de homi. et penitencia dum dicitur quod si in quibuscumque sit gravanda
reproba est tamen christi sacerdotibus reprobatissima Tibi igitur qui variis temptacionibus
non succubuisti pollicetur dominus per os glosi Apostoli Jacobi coronam vite dum primo sue epistole
c. inquit Beatus vir qui suffert temptacionem quoniam cum probatus fuerit accipiet co-
ronam vite quam repromisit deus diligentibus se

Tercio tacitum tua Regia maiestas per celebres Oratores habuit in illa sancta synodo, — De Ambaxiatoribus mittendis
qui te columpnam ecclesie perpetuam in ipsa reputaverunt, Cum synodus ipsa sancta — ad sacrum Concilium Basiliense
pro felici consumacione sacrorum operum ad quem noscitur congregata prestantissimorum in-
dei ecclesia principum presencia indiget, vel saltem eorum representativa persona Quaobrem
hortatur et obsecrat Vestram Regiam Maiestatem per ut de vestris novo Oratorum virorum adventu, et ibidem per-
manencia ipsa fomentum et fortitudinis suscipiat incrementum Si enim arbitratur
esse periculosum christi petri naviculam in tranquillitate deserere quanto magis in
fluctibus inquit nobilis tex. vii q. i c. scitote Postremo ut verbis utar bea-
tissimi petri ad clementem dicentis ut ipse Clemens refert in epistola ad Jacobum,
Ad hoc te volumus mecum nisita [illegible] perficere, quam magis opera tua ecclesia indiget christi
an nunc cum inimici adversus sponsam eius ecclesiam commovent bellum An in futuro
tempore cum iam christus per victoriam triumphabit, nec ultra ullius opera indigebit
Quis etiam non parvi sensus, intelligat quod istud est tempus in quo operarii vini-
christi exquirit. tota ergo mente in presenti necessitate prebeatis opera vestra auxi-
lium in preliis exhibeatis rege optimo remuneraciones magnificas post victo-
riam redditurio

Quarto scire tua Regia Maiestas per ex Indulgenciis sancte Basiliensis synodi pro Grecorum plu-
sa unione pecunias pia largicione fidelium per universam christianitatem fuisse colle- — De pecuniis ex Indulgencys
ctas, quamvis aut ad sanctam Basiliensem Synodum Greci ipsi non advenerint, non tamen — sancte Synodi collectis [illegible]
hoc contigit aliqua sancte Synodi negligencia, aut etiam nimia inuicio [illegible] sancte
Synodum et Grecos quaerentium ipsius Synodi in obstinacione. tamen ipsa sancta Synodus
primum pro habenda facilius in loco uno congregacione orientalis Ecclesie ut ibidem modis
tractande unionis inter ambas Ecclesias concludi posset pro necessariis in re ipsa
impensis Constantinopolim ducatos ix milia destinavit ex quibus facta
impensa in unum convenientes orientales Ecclesia synodalibus pecuniis Oratores
suos pro concordando reductionis atque unionis modo ad Basiliensem synodum

destinarat quibus cum ipsa sancta synodo convenientibus atque concedentibus
ipsis per modernum summum pontificem roboratis. Sed ipsa synodus iuxta conventionis
legem locum concordem nominati elegit Constantinopolim triremes cum inter am-
bas ecclesias conventum erat destinavit per synodales oratores eidem moniti
orientalem ecclesiam representantibus ut pro consummando unionis opere advenirent velud
pro consummanda re omnipotenti gratissima desideratissime expectati factis de more
solenniter protestationibus quod compactata omnia usque ad minimum apicem ipsa sancta
synodus pollicebatur se servaturam. Unde impensa omnis per eorum adventum necessa-
ria proinde acsi venissent sita extitit. Quamobrem et si synodalia opera mediante
eorum adventus aut unio non sequatur tamen pariter apud deum et homines ipsa sancta
synodus promeretur et in die iudicii inculpabilem se futuram arbitratur. Primum hoc
declaratur ad instar Abrahe cuius obedientiam deus investigans eius affectum
premiavit pariter ut factum remunerasset ipsi inquiens Affectum tuum inquisivi non
factum exegi ut ex Ambrosio transfert Gratianus xxxii q. ii c. Sicut quilibet ad finem

Deus plus advertit ad affectum quam ad factum

Secundo hoc demonstrat textus Alexandri pape quem transfert Gratianus xv q. vi in c.
Si sacerdotibus dum dicit amplius enim deus respicit ad cogitationes et spontaneas
voluntates quam ad acta quam simplicitate et necessitate proveniunt. Videas xxiii q.
v c. Si quid invenisti. Tercio demonstrat textus de pe. di. i § Magna pietas dum
inquit Gratianus apud deum voluntatem pro opere reputari cum operis consummandi facul-
tas deest. Quarto declaratur textus facundissimi Cypriani xlv di. c. Quod ad nos
dum inquit Quod ad nos pertinet et conscientie nostre convenit illud est operam semper dare
ne quis culpa nostra de ecclesia pereat. Si quis autem ultro et crimine suo perierit et penitenciam
agere atque ad ecclesiam redire noluerit nos in die iudicii inculpatos futuros credimus
qui eorum consulimus sanitati. Illos solos in penis remansuros qui noluerunt consilii
nostri salubritate sanari. Concludere igitur potest hoc sancta synodus cum quos Ephesios scribit
beatus Paulus et transfert Gratianus xliii di. c. Ephesios dum inquit Unde sunt manus
mee a sanguine omnium virorum non enim subterfugi quominus annunciarem vobis omne consilium
dei. Sed cum opera deesse sancte synodo facultas consummande huius unionis perfecto domini
Eugenii pariter et eorum. Eugenius quidem quamquam in unionis hanc que inessis synodi
erat cum eam ipsa senciens incepisset inmutare voluit saltem suam ea non servans que
dominus precepit Moysi et quidem non zelo et fervore unionis habende sed ut sub eorum
quos haberet colore suum et ecclesie reformationem evitaret auctoritatem universalis ecclesie conculcaret
atque ut ex hoc vir non dispensator sed velud dissipator non ut minister sed velut dominus
ecclesie presideret. Neque igitur et si unio sequatur remunerabitur opus suum. Audiatur ipso
Gratianum de pe. di. i § Magna pietas dum inquit Voluntas remuneratur non opus
Id voluntas facit opus remunerabile non opus voluntatem. Secundo attendatur Pel-
lagium papam xxiii di. v. q. c. Relegentes dum inquit Et si de malis hominibus aliquis
bona processerit et si etiam per illorum salus facta sit utilitas non tamen impunitatem

horum conscriptorum relinquimus Ad idem ff ad l. aquil. l. si servus servum § et si procurator
ff de re militari l. iii. § in bello Grecorum quidem quamquam sue pollicitationis imme-
res conscriptam fidem adventu ipsorum ad electionem nostram compactata loco non venire
sunt non fuerunt qualis igitur spes de ipsorum reductione nobis adesse potest quam
nostre relacionis primo in i c. licet de baptismo puer in lateran. Concilio deinde sub An-
de sui tr. clem. etc. Secundo in Synodo lugdun. veritatem fidei recognoscentes bis in
pristinum doctrina relapsi sunt deinde tercio ingressi fidem Synodo Basilien.
Sancte conscriptam violarunt Cum igitur divino ore pronunciatum est Ecclesiam sanctam
usque ad consummationem seculi sine macula mortalis peccati sub duplicatatis ruga
mansura preter et ipsam in suis actibus fraudem nullam debere committere de dona.
c. preterea Igitur tu o presul religiosissime succurre Ecclesie sancte ut ab obligati-
onis vinculo liberetur que mutatoribus pro Grecorum unionis necessitate pecuniis
mutuantibus obnoxia fore cognoscitur huius rei tua inclita Germanica natio
affert lucidissimum testimonium que ex litteris tue per Reicgimine directis rem hanc minime
quam narram veram esse preter et pro summa quatuor milium et sexcentorum florenorum
in optatam unionem Grecorum impensorum obligatam se fore fatetur Arbitror etenim
Reverendissima tua dudum opera tua nullatenus permissuram statum dei Ecclesiam comparatam nunc-
tam ac semper fidelissimam nacionem tuam ullo umquam tempore reatus violate fidei posse
nominari Germani quippe iuxta glossam singulam xxx iii. di. c. i. ideo nuncupantur quia mesti
ipsius germen vere nobilitatis quod eo autem quippe clariori luce refulgeat in vero nobili-
tatis fide testis est inclitus Romanus ille nobilissimus Marcus Atilius Regulus cuius
hystoriam transfert Jurisconsultus ff. de captivis. l. post liminium iii § Ille enim
post mortem gloria vivit quia elegit potius genus mortis durissime subire
quam fidem datam Cartaginiensibus violare ad observacionem sue pollicitacionis
et vite sue et reipublice utilitati quam saltim veteranus existens poterat consiliis
adiuvare sponente Adverterit forte quispiam arrestaturum Romanum pontificem pecunias
suas hac et igitur licite non potest eorum solucio postulante alteri expediri Respondebo
tue ego Vincencius de largitas pia concessione fidelium Synodo prout iste pecunie sunt
stante Synodo pertinet dispensacio ad Romanum pontificem non ecclesie sed ad Synodum
huius rei affert clarissimum testimonium text. Act. iiii c. et transsumptive xii q. i c. di-
lectissimis dum inquit Omnes autem precia eorum que vendebant ponebant ante pedes
Apostolorum ipsi autem distribuebant singulis prout cuique opus erat Ecclesie igitur ea que
largiebantur colligebant in unum collectis Apostolis non solum petrum sed omnes singulos
Apostolos dispensasse Synodum autem generalem vicem Apostolorum collectorum tenuere tenere
Tridentinum Concilium diffinit di. ii. q. v. i c. Si quis presbiter sic inquit duo in Ecclesia di-
scipuli sunt quorum vicem indigni in Ecclesia gerimus Ecclesia dicit corpus Deinde utor
sua magni apostoli Pauli ad Cor. i. ix. c. quod transfert Gracianus xiii q. i c. Ecclesias
dum inquit quis militat suis stipendiis quis plantat vineam et de fructu eius
non edit quis pascit gregem et de lacte gregis non manducat inquit sedum

Homines hoc dico an lex hoc non dicit Scriptum est enim in lege Moysi Non
alligabis os bovi trituranti Nunquid de bobus cura est deo / an non propter nos utique
hoc dicit ~~et~~ propter nos enim scripta sunt hec quoniam debet in spe qui arat arare pro(pter)
et qui triturat in spe fructus percipiendi / Si ergo nos vobis spiritualia seminavimus
non magnum est si carnalia vestra metamus / nescitis quoniam qui in sacrario operantur que
de sacrario sunt edunt / qui altari deserviunt de altari participant Prochdolor igitur
ubi hoc lectum est plantavit sancta Synodus Indulgentiarum vineam et vult alius
comedere fructus eius / Sancta Synodus est bos triturans et alter querit os suum
ligare et de eius tritura querit sibi victum Pascit sancta Synodus gregem et alius
eius ~~gregem~~ lac et lanam querit accipere / precepit dominus Moysi Ut nemo mit-
tat falcem in messem alienam / Hec messis Indulgentiarum Synodi est et alter
querit in eam mittere falcem Item dicit Apostolus Laborantem agricolam primus oportet
suscipere de fructibus suis Sancta Synodus laborans agricola est / alius vero primus
suscipere vult de fructibus suis / Imo nec primus quia nec ultimum sibi relinquere vult a pri-
oribus enim incipiens paulatim serpit et totum usurpare contendit / ut pro eo dictum
videatur lupus comedit agnum Militat sancta Synodus et alter stipendia militationis
Synodalis milicie sibi vult querere Abhorret enim hoc racio / refugit hoc natura /
Quid plura notissimum orbi est quod variis viis has Synodales Indulgentias continuo
Romanus pontifex impugnavit / audens dicere sine eius consensu nil illas apud deum
valituras Nunc autem adversus omnes iuris regulas ex eo quod impugnavit optat capere
comodum / Cum sit iustum iudicent omnes / Item quis iste dixerit / Habet apud se Romanus
pontifex Grecos propter illos igitur sibi has pecunias ministrari opus est Responde-
bo tibi ego tunc quod si sibi pro Grecis opus est / illas principibus liberaliter pollicetur
non est hec liberalitas / non est hec ordinata caritas agros proprios sitientibus alios
irrigare / Nimirum dum principibus largitur non ministerium sed prodicionem agit / et
veri pastoris non exercet officium / teste Prospero qui transfertur Gratiano j. q. ij. c. pa-
stores Cum sit iniustum Pastores ecclesie quibus sua sufficiunt non debent aliqua erogare
quoniam quidem nichil aliud est habentibus dare quam perdere etc. Nunquid igitur predicto summo
pontifici commissa est non sane sed ministracio Iuxta enim Paulus Apostolus ad Cor. j
iiij c. Sic nos existimet homo ut dispensatores et ministros Christi etc. Audiamus etiam
pulcerrime Bernardum dicit in li. ij de consideracione ad Eugenium c. vj et li. iij c. j
et transcriptum apud Archid. xij di. c. non decet dum inquit quod habuit Petrus hoc
tibi dedit / sollicitudinem super ecclesias / nunquid dominacionem. Audi ipsum dicentem Non ut domina-
tes in clero sed formam facti gregis etc. Et ne dictum sola humilitate putes / non etiam
veritate vox domini in Evangelio est Reges gentium dominantur eorum / et qui potestatem habent
super eos benefici vocantur vos autem non sic / Ex hoc plane dominatus interdicitur ergo
et tu et tibi usurpare audeas dominans apostolicum / aut apostolicus dominatum plane
ab alterutro prohiberis si utrumque habere velis perdes utrumque / tibi dispensa-
cio super orbem tradita est non data sane possessio si pergis usurpare et hanc
contradicit tibi qui dicit meus est orbis terrarum et plenitudo eius non tu ille de
quo propheta dicit Et erit omnis terra possessio eius Christus hic est qui possessionem

sibi vendicat et iure creacionis et merito redempcionis et dono patris cui enim
ulteri dictum est Postula a me et dabo tibi gentes hereditatem tuam et possessionem
tuam terminos terre possessionem et dominium celi hunc tu cuiquam illius habe pro tui
hec ultra ne extendas manum tuam principes vero ex eius donatione has pecunias
capientes (teste Ieronimo quem Gracianus transfert xvi q i c. quoniam quicquid ad sacri
legii crimen ducit iuxta Ieronimum. Non autem bonis parentum et operibus sustentari possunt si quod
pauperum est accipiunt sacrilegii profecto crimen incurrunt et per abusionem talium iudi
cium sibi manducant et bibunt. Vide xlvii di. c. Sicut hii et. Hec quale in
spiritum liceat pontifices imitacionis tam pecunias ad unionis consummacionem per epi
stolas largitas festo pincipii largitur. An hec licita commutacio sit an dispersio
temeraria iudicet quilibet sane mentis effecto igitur misera metuenda est hec
Romani pontifices arrestacio aut que eius vis ecclesiastica censura ei coherens
cum illam non subditorum exigentibus demeritis exercuerit sed pro libidine sue
voluntatis implendo que semper fuit synodo subtrahere suffragia necessaria ut
sit per indirectum illam vertere in ruinam huius conclusionis testis est michi gloriosus
Gregorius quem translatum per Gracianum xi q iii in c ipse sic inquit ipse ligandi atque
solvendi potestate se privat qui eam pro sue voluptatis implendo exercet non autem
pro moribus subditorum Ad idem xx iiii di et q i c. manet. Quid plura habet Ro
manus pontifex ecclesias nos per habendis ecclesiis impensas fecimus solis cum propriis pa
rentes ministrandis expensis ipse potiores ecclesias apud nos haberi non stetit per
nos pecunie quas quesivit papa non suis sed synodalibus indulgenciis prove
nerunt. Iure igitur equitatis pariter et merito regatur Synodi potior in recepcione pecuniarum
huiusmodi causa debet esse que ex ecclesie thesauris indulgencias fidelibus erogavit que
sola eum ecclesiarum convenit que etiam per proveniendis ecclesiis fecit impensas. Di
xerit post hec quispiam protestatus fuisse ecclesias non advenientibus pecunias ex indulgen
ciis collectas in ecclesiarum fabricas fore vertendas Respondebo tibi ego verba illa
Ciuiliter fore intelligenda atque casum illum tacite in protestacione supplendum scilicet ut
si factis expensis per synodum non steterit quominus venerint par cum iure cen
sentur hec duo scilicet ecclesias venisse vel sumptibus expositis quominus venerint per syno
dum non stetisse. Ceterum et cum principes ex eo quod publicum est quod donat li
beraliter id donasse intelligitur quod superest facta prius in expensa generis publica
utilitatem seu necessitatem. Iste est textus synodalis C. de aquaductu l. si quis
p[illegible] l. xi Et ad idem nota Io. An. de arbi. c. dilecti. Ita igitur in proposito et
si assenserit synodus ecclesias non advenientibus pecunias has in fabricas ecclesiarum
particularium fore convertendas illud sane intelligendum fuit scilicet facta prius
deductione pecunie illius que necessitati et utilitati universalis ecclesie expediens videbatur
Notissima est enim regula publicam utilem utilitatem alteri cuiusque privatum preferri
fore presumendam. Sed quod etiam in[illegible] nonne cadem ipsa vacat que protestacionem
illam fecit a protestacione recessit cum litteras dixit ut pecunie iste in necessitate
Synodi presolvantur. Nunquam non liberum fuit protestandi in hoc quod erat sine libe

voluntatis a ptestacione recede sic etc. Hec cum notissima volue furaff d'acqui-
here l. quem in aliena ff. si ff. locati l. cu inplures q locator octei cu sy. Et plene
de const. c. cum m. de elec. c. Cunu de appel. solicite. Age igitur o princeps illu-
strissime ac Rev^me pr expedi peticiones illas Synodi sacrosancte manum liberali
pro ecclesie necessitate trade cum et tibi omnes ingratum, nedum de suis sz propriis
p succurendo universe ecclesie ministrare caritativa subsidia. Attende eciam et si ex
quo iste princes petune non solvunt, fides ecclesie universe deficeret nichil in singularibus
sacerdotibus recte fidei remane crederet et sic laicis cum sacerdotibus communicandi
nulla erit profecto quanti quam dispendiosum sit tu ipse p tua prudencia
arbitrare. In mente postremo veniat tex. Ambrosij quem transfert Gracianus
xij q. ij c. aurum. dum inquit Aurum habet ecclesia non ut servet sed ut eroget
et necessitatibus subveniat. Quid enim opus est custodire quod nichil adiuvat custodi-
tum. Aperi igitur princeps religiosissime in hac tua provincia thezaurum militantis ecclesie
eorum. Noli ex diuturna mora inpunibilis est reatu incidere. hoc si egeris et
recte agendi viam aliis prebueris, dat bonum agens apud deum et homines dupli-
cem coronam promereberis. Omnino arbitror tua Reverendissima p. ex ante tibi propositis
fore clarissimum de universe ecclesie summa auctoritate de sancte Basiliensi Synodo indubitata
iusticia. Igitur tei iam amplissime demonstrate demonstracioni alterius addere supra-
tum censeo et ut verbis utar tex. vij q. i. Omnia adiectione non indiget plenitudo
superuacua quidem laborat, quippe inpendio quia soleri ceteri Fitalius
Monet etiam verbum sapientis Ecclesiastici vij dum inquit Noli verbosus esse in multitudine presbiterorum
et non iteres verbum in ore tuo. Si tamen Reverendissima tua dominacio aliqua optat declaracionem
nos ad hoc pro viribus offerimus paratissimos. Ut cum in persona ecclesie inquit magnus
Apostolus paulus ad Romanos i c. Sapientibus et insipientibus debitor factus sum.
Sapientibus quidem quia nemo perfecte sapiens unquam desiderat cottidie humana sapi-
encia aut augeri. Insipientibus vero quia ut nove instruantur doctrina salubrima
virtutis et fidei. Nec te terreat Reverendissime princeps protestacio illa acta Franckfordie Nu-
renberge reiterata, ubi disceptacionem pendente inter sacram Synodum et Romanum pon-
tificem, donec alter lite comperta virtutis descenderit, cui eorum parendum sit, te neutrum
petiturum asseruisti, profecto me semper debite correccioni submittens audeo non tre-
mulenter affirmo illam plenam nephandi ac perniciosissimi erroris existere
Primum cum domini Romani pontificis obediencie te subtrahis, nunc considerare
potest te ipsum intus ecclesiam fore. hoc non ego sed gloriosus Cyprianus admonet
qui referente Graciano xxiiij di. c. Qui cathedram sic inquit Qui cathe-
dram petri super quam ecclesia fundata est deserit non confidat se in ecclesia
fore. Inde etiam fit ut nec vinculis peccatorum absolvi valeas nec regnum su-
pernum ingredi. Iuxta cum venerabilis Beda super Matheum Referente Graciano
xxiiij q. i. quicumque, qui obediencie sedis beati petri se subtraxerit talis nec potest
vinculis peccatorum absolvi, nec regni celestis ianuam ingredi, sz ipse etiam
ultra profecto crimen paganitatis incurris. Audi quid gloriosus Gregorius
dicat referente Graciano lxxxi di. Scelus sunt peccatum ariolandi est non

obedire scelus ydolatrie nolle acquiescere, peccatum igitur paganitatis in-
currit quisquis dum xpianum se asserit sedi apostolice se obedire contempnit. Ex
Cede quoque illi sedi singulos xpifideles obedire debere de necessitate salutis est,
vt declarauit Extrauagans vnam sanctam et non glo. de here. cle. adimin. Cum vero te
ab vnitate ecclesie vniuersalis separas quam tu ipse fateris per synodum Basiliensem re-
putari, forma offendis quod precipit Saluator noster Math. xviij. tu sue de iudicijs
c. nouit, et alijs pluribusque locis / dum inquit Si peccauerit in te frater tuus / secundo mo-
nitus non audierit dic ecclesie, quod si etiam contempserit / sit tibi velut ethnicus eth-
nicus et publicanus / Qui licet et presul et princeps vocabulis es / sed iure ultime
monitus ecclesie demittaris quam Basilee esse fateris / sed illam congregantem corripi-
entemque velut non parens contempnis / nonne Saluatoris nostri sententiam sponte et igne
eternali obitu extinguereris velut illi qui Rexregum et dominus dominantium est non obe-
diens Ceterum tu qui tamquam presul esse debes militantis ecclesie columpna perpetua
et solidum fundamentum / eius hostis efficeris / Inquit enim Cyprianus tu sue xxiiij q. i
c. alienus Alienus est prophanus est, hostis est habere non potest deum patrem qui
vniuersalis ecclesie non tenet deum patrem vnitatem. Sed quid plura extra protestatione
fit ut sub nullius ecclesie presidentis / aut synodi aut summi pontificis disciplina
dirigi velis / time igitur Siluam text. xc vij di. i c. nulla dum inquit. Nulla ratione
clerici aut sacerdotes habendi sunt qui sub nullius disciplina presidentis et prouidentia
gubernantur / tales enim acephales idest sine capite prisca consuetudo nuncupauit
Romani vero pontificis dignitatem et auctoritatem apud sanctam Basiliensem synodum gestam — Auctoritas et dignitas pape est in Concilio ipso suspensa
exolim promulgatam suspensionem tibi notissimam nulla ratione debes ambigere. Primo cum
tu ipse, fassus es, publice papali dissolucione non refragante Basilee generalem ma-
nere synodum gerentem vniuersalis ecclesie vices / Deinde decretum tenor extat tibi
manifestissimum ab ipsa synodo editum / contextum incorporasti / cum decreta te
seruaturum pontifice et principibus fide per oratores tuos iuramento alligasti / quod ad
Romani pontificis suspensionem procedi posset si monitus ut dissolucionem synodi
presumptuose attemptatam reuocet / bimestri expectatus non reuocauit / sed animo man-
serit indurato / quod cum euenerit tu ipse nosti / qui vltra monita synodi impellente expe- +
ctatus nedum ad cor non conatur / sed in deteriora prolapsus est dum sacratissimum illum
cetum vocat iniquorum presidium synagogam dum necessaria victui ad nos deferre
prohibet / quod non aliud est quam conciui fame perimere / Sed cessent hec omnia / sy-
pindicio vitatis / tu ipse scis dominum Eugenium se a sacerdotum et pontificum collegio sy-
nodali quod catholice fateris ultimum separasse / et ex hoc solo ipsum deponi posse
ostendit Sanctus gloriosissimus Cyprianus in epistola ad Anthonianum cuius tenor est doctor
vt Augustinus in epistola aduersus donatistas illam allegare non erubescit qui aduersus No-
uacianum qui pro Romano pontifice se tunc gerebat sic inquit Cumque iam per omnes per
omnes prouincias et per vrbes singulas ordinati sint episcopi in etate antiqui / et fide
integri in pressura probati in persecucione proscripti, ille super eos creare alios pseudo
episcopos audet quasi possit aut totum orbem noui conatus obstinatione turbare
Aut ecclesiastici corporis compaginem discordie sue seminatione rescindere / nesciens

scismaticos semper inter vicia fervere sacramenta habere non posse, nec au-
ferre quod licite illicite reperiunt, sed statum eius prava sua emulacione deserere
cum et si vere episcopus fuisset, quia ex hoc commisit a vero sacerdocii se collegio
separat, episcopus manere non posset. Qui ergo nec coniunctionem pacis et unitatis spiritus
observat et se ab ecclesie vinculo atque sacerdotum collegio separat, episcopi nec potestatem potest
habere ~~potest~~ nec ~~potestatem~~ honorem, quia episcopatus nec unitatem voluit habere nec pacem.
Hinc quidem textus Gratiani refert, non tamen ex integro, quin recitat quomodo tangit eum
puniri posse qui vere dici posset Romanus episcopus vii q. i c. Novacianus, et ibi vide.
Secundo et ut tibi innotescat ferante erexit nephandissimum conventiculum, ex quo
scisma pernitiosissimum introductum est et sancte ecclesie difficulter extricabile scandalum.
Quid igitur adversus dividentes unitatem sancte ecclesie Canon Calcedonensis Concilii
referente Pelagio papa statuit, certe deposicionem sine spe restitucionis, quod quis si pla-
cet audire et refero Gratiani textum xxiii q. v c. Non vos qui sic transfert:
Quisquis ergo ab apostolicis divisus est sedibus, et contra alias ecclesias altare
conatur erigere, in scismate eum esse non dubium est. Notandum igitur textum
non dicere ab apostolica sede, que Romana est, sed ab apostolicis sedibus, quia ipse inde
voluit separatum ab unico collegio sedium omnium apostolorum, quos omnes non pro solum
papam sed pro omnes episcopos reputari certum est, ut Augustinus inquit et Gratianus
transfert lxxx di. c. quorum vices, et aliis plerisque locis, quorum etiam omnium colle-
ctorum vices generalis synodus tenet, et est textus singularis Tiburiensis Concilii ii q.
v c. Siquis presbiter, cum cardinalium loquens de scismaticis sic inquit: Cum dominus dicat in ewangelio
dicat discipulis suis, quorum vicem nos indigni gerimus, ecclesia etc. Deinde subdit textus in
dicto c. non nos, sed quid de talibus iustius in Calcedonensi Concilio Canon statuit
gloria vestra consideret, ubi presbiter alia sic dicit: cum communione scienter se suspendit
et collectam facit et altare constituit, et noluit vocanti superintendenti obsecundare,
noluit eidem acquiescere primo et secundo vocanti, omnino synodo dampnari nec umquam
vel curam mereri nec recipere eum posse honorem. Tercio in scandalum universe
ecclesie, obprobrium sancte synodi saluberrima decreta edita ad animarum salutem
et ecclesie reformacionem servare presumptuose contempsit. Quid igitur ex hoc meretur?
Certe singularis glosa ii q. vii c. sacerdotes et i c. generali de elec. li. vi dicit episcopo presumptuose
sacros canones synodales non servanti licite obedienciam posse subtrahi, quod si dicatur
illam ad pontificem inferiorem, non autem summum referri, video manifestam sentenciam
beatissimi Petri apostoli, quam sibi ipsi dictam refert beatus Clemens in epistola ad Jacobum
dum a Petro in suum successorem ordinaretur. In secunda enim eius epistole pagina sic inquit:
Si enim mundialibus curis fueris occupatus, et teipsum decipies et eos qui te au-
diunt, non enim poteris que ad salutem pertinent plenius singulis quibusque distin-
guere, et ex hoc fiet ut et tu tamquam qui non docueris que ad salutem hominum pertinent
deponaris et discipuli pro ignorancia pereant etc. Si ergo beatissimus Petrus depo-
sicionis sentenciam dictat in non docentem que ad salutem pertinent, quanto magis et
in non docentem et in non servantem ea que tamen ad salutem hominum et ecclesie
pertinere et sancta synodo didicit, nec illa Clementis epistola obscure notare est.

que integra habetur in eo volumine quod librum Conciliorum Ysidori nuncupant ex ea quoque plurima in decreto transfert Gracianus ut patet xl. di. c. Si inimicus xi. q. iii. c. Quicumque et c. Si inimicus xi. q. i. c. Requirendum et c. Sicut eiusque si dicitur illam beati Petri sedem refragari textui c. Si papa xl. di. dum dicit ipsum a bono taciturnum et sic a docendis que ad salutem pertinent iudicari non posse, etenim dicit debere diligenter adverti imperitos quod dicit textus sic si culpas istas pape redarguere presumunt nullius mortalium. Unde novissime textum excludere ab ipsis summis mortalibus homines, non autem ecclesie commisse in sancta synodo reputate que inmortalis est. Ecclesia enim universa et apostolica sedes numquam moriuntur et illa esse non putat ff. de rebus dubiis l. Intentio et c. universitatis, xxiiii. q. i. c. Pudenda ad finem xii. q. ii. c. Liberti de verb. sig. c. Si gratiose li. vi. Et hec notandissima declaratio est ad illud vulgare c. Si papa. Quarto ex hiis omnibus inficiari non potest quoniam notorie et incorrigibiliter dei scandalizet ecclesiam. Quid igitur aliud concludit vulgaris et approbata glo. in dicto c. Si papa nisi eo casu summum pontificem accusari et iudicari posse. glo. autem singularis ii. q. vii. c. Sicut inquit approbata et autem tertia dicit Concilium generale ipsum iudicare debere hiis in casibus in quibus iudicari potest. Si igitur catholicus populus et constantissime princeps papali deposicioni si facta foret hiis ex causis evidentissime parere deberes, cur non suspensioni que minor est pena et que non punit sed medetur ut eo medio videlicet Romanus pontifex obedientiam sibi subtrahi singulorum citius reconcilietur ecclesie. Ipse et saluti animarum intendat. Et ut id tibi persuadeam, mero quasi per omnia verba textu de excep. c. Pia li. vi. et pulchrioris xc. iii. di. Si Christum inimicus dicit inquit Sicut te vos ab eo adversus quem competentem sententiam ecclesiam et cum illa non communicat, nec vos coercere ut qui in culpa est, dum turpiter omnem vestram auctoritatem aut subiectionem habere citius ecclesie que omnibus prest reconciliari sustinet, et per hoc redeat ad salutem tum obedire tenetur moniti presidentis. Amen

Primus sermo compositus per d. p. dominum L. de urbe ad illustrissimum principem dominum ducem Sabaudie deinde in effectu etiam ad inclitam universitatem Coloniensem. Necnon etiam ad universitatem Lovaniensem. In quo primo ostendit quod non potest solus papa generalia Concilia dissolvere quoniam ad eum non statuere congregato Concilio pertineat generalium Conciliorum. Secundo demonstrat quod ipsius apud ipsum maneant. Tertio propter hoc non debet vacillare firmitas Basiliensis Concilii. Quarto hortatur eundem ad prestandum ei Concilio plenam adhesionem.

Illustrissime princeps ac Religiosissime princeps Sancta universalis ecclesia auctoritate divina per sacram Basiliensem synodum representata salutat vestram sublimitatem et benedicit

Sacre dei omnipotentis p nos humiles et indignos nostros suos tras putes dignet
sublimi glorie vre. quibus p lectis vos audire petimus et demum que iusta et san:
cta petitur fuimus exaudiri

Destinatis pridem tue sublimis excellencie et ad tuam devotissime Orato:
ribus clarissimis ac eloquentissimis ad Sanctam Basilien Synodum duo eidem
apta sunt. Primum gloria excellencie tue in suis Oratoribus nedum disertissie
ac scientissime. sed prudentissime omnem tui animi voluntatem ita occurrencia
in fluctuanti ecclie differentibus quod et si gla patris sit filius sapiens non minus
principis gloria est Orator eius tractissimus districtus et prudens Vt ex glorioso
Ieronimo transsfert Gracianus xcv di. i c Esto subiectus Nam idem verbum sapientis
in parabolis c xxiij dicentis Exultat gaudio pater Iustus qui sapientem
mittit letabitur in eo Anima quoque principis fideles eius legati faciunt in domino
requiescere Iuxta illud ^[eiusdem] Sapientis eodem ope xxv dicentis Sicut frigus nivis
in die messis Ita legatus fidelis ei qui misit eum quia aiam eius requiescere
facit Scdo tue sublimitatis prudentiam singularem cum hoc in tempore quo
fluctuat navicula btissimi petri, nolens in re tam gravi absolutum in teipso fe:
rre iudicium et inconsideratam precipitare sniam Sed ex Oratoribus tuis ad
sanctam Synodum quoque ad dnm Eugeniu destinatis, eorumque relacionibus diligenter
ambarum partium Iura rimari cum teste legislatore merita causarum non unius
sed ambarum partium assertione pandantur C si quis vel alio vero l. si de in
inte. resti. tu ex lris Quippe instructus et Btissimi Grego sma tussata per
Gracianum xj. q. iij i c Grave xxxiij di. i. c Iusse dicentis In ambiguis rebus
absolutum non ferre debere Iudicium, grave etenim satis est et indecens ut in re
dubia precipitanter detur certa snia, (Tercio per nos videt ipsa Sancta Synodus
glorie tue in agibilibus agibilibus astuciam et circumspectionem non mediocrem, cum
non solus deliberacionem ex te in tanti negocijs captandam librare prim, demum or:
bi manifestare volueris sed quia imitari voluisti prudencie tue tum ex omni dicione
tua, elegisti viros probatissimos nedum sciencia clarissimos. sed rerum gestarum longa ex:
periencia astutissimos quorum Concilio universa in re hac concludere et tractare
Recordatus es doctus Sapientis pabo xiij. dum dic astutus omnia agit cum consilio
qui aut stultus est aperit stultitiam suam ad quod eciam quod bellissime innuit Iustinianus
Imperator C de legi. l. humanum sic inquiens semper cum cognoverimus quod cum vestrorum
procerum consilio fuit ordinatum id ad beatitudinem nri Imperij et nram gloriam
redundare et alibi idem dicit dubium non est omnia ~~tamen~~ ^[que] que cum consilio recte
geruntur Iure merito effectum sortiri ac firmitate muniri Meminisse quippe
veritatem que a pluribus senioribus queritur facilius inveniri vt cos decet
tex xx di c. de quibus cum et per amplissimos homines perfectissima veritas

reueletur dic Imperator C de fide i[n]strumentorum l. si. Et tanto grauius est iudicium quanto plurium sentencijs confirmatur et comprobatur ar[gumentum] ff. de offi[cio] dele[gati] c. prudenciam iuxta verbum sapientis primo parabolarum Cum sapiens sapientes audiens sapiencior erit et transfert consistorium xxiiij q. vj. i c. fides ad finem Et ibi salus habundans est vbi sunt multa consilia iuxta parabola sapientis c. xj. Dissipantur cogitaciones vbi non est consilium vbi uero plures sunt consiliarij confirmantur prover. xv. Accipiet igitur primum excellencia tua declaracionem dubij occurrentis quod tale est
+ An Romanus pontifex vniuersalem synodum pro fidei causis seu scismate aut ecclesie reformacione pendente pro sue solius libito voluntatis dissoluere vel transferre Et circa talitur incipio

Generalium conciliorum conuocacio vt in Canonibus sanctis continetur ad Romanum pontificem triplici ex causa dinoscitur pertinere Prima quia ipse inter orbis pontifices primariam obtinet dignitatem xxij di. c. Constantinopolitane et c. renouantes et in aut. de eccle. titu. circa principium et in aut. ut ecclesia Romana centum an. gaudeat spacio circa principium C. de sa[crosanctis] ec[clesiis] l. Jnterclaras ad eum autem qui maioris est dignitatis in ecclesia pertinet particularis capituli conuocacio si ecclesia particularis sit ut not. Inno. de ma. et obe. c. j. et Bar. ff. de albo scribendo l. j. Ergo pariter ad eum qui maioris est dignitatis in ecclesia vniuersali pertinet vniuersalis xpi collegij conuocacio ad hoc quod videmus ad Metropolitanum qui primus est in particulari prouincia pertinere prouincialis concilij conuocacionem xviij di. i c. si episcopus et c. Siquis episcoporum et c. propter ecclesiasticas Ergo pariter ad eum qui primus est in vniuerso pertinere debet vniuersalis synodi conuocacio
Secunda racio est Ne scisma ac diuisionem in ecclesia oriri contingeret si apud quemlibet ex minoribus ecclesie pontificibus conuocatiua auctoritas resideret Posset enim contingere ex ipsis quemlibet eorum tempore Concilia conuocare que quilibet ex hijs vniuersalia diceret et sic vnica atque indiuisibilis ecclesia xpi rumperetur Ne igitur scisma ab Jnicio fieri presumatur in ecclesia absque vocacione aut exercatur absque dampnacione igitur vni conuocacionis auctoritas esse commissa hac racione reddit textus ij q. vij. i c. eisdem Adidem optima constitudo auctoritatis cuiusdam beatissimi Jeronimi qui i li. j Jouinianum c. Incipiente sed mihi nobis de Canonicis omne certamen esse tecum queritur quare inter apostolos xij xpus petrum primum fecit sic ait at dicis super petrum fundatur ecclesia licet id ipsum in alio loco super omnes apostolos fecit et cuncti claues regni celorum acceperint et ex equo inter eos fortitudo ecclesie solidetur tamen propterea inter duodecim vnus eligitur ut capite constituto scismatis tollatur occasio hec ille Adidem tex. ipsius beatissimi Jeronimi ad Euandrum presbiterum que translata per Gratianum xc iij di. i c. legimus sic scilicet quod autem vnus postea electus est qui ceteris preponitur In scismatibus

remedium factum est ne unusquisque ad se trahens ecclesiam Christi rumperet /
Ad idem tex. xc v. di. i c. olim ibi dum dicit in toto orbe decretum est ut unus
de presbiteris superponatur ut scismatum semina tollerentur etc.

Tercia racio quia et cum sint pontifices plurimi reprehensibiles qui irracionabiliter
dediti voluptati / non querentes que Jhesu Christi sunt negligentes ad synodum vlem
attendere curent expediens est ut quos dei timor ad bonum non potest attrahere
attrahat saltem severitas discipline / et igitur necesse fuit illi auctoritatem
convocande vlis synodi attribuere qui in omnes ecclesie pontifices coherciuam
habeat potestatem / qualis est Romanus pontifex quod ut asserit beatus Gregorius
xxi q. vi c. si … xx ii di. c. de constantinopolitana / Et etiam patet ex pluribus
contrariorum canonibus quos in tractatu de vlis synodi potestate plene refero /
ad hoc ut si pontifices ipsi ad synodum venire recusaverint virtutis amore
venire compellantur formidine pene. Hac quidem racione ad Symachum papam
cum de criminibus quibusdam impeteretur pro illorum decisione synodi
que in actu non erat convocata pertinuit convocacio ut dicit tex. … Concilium referens
xvii di. § ecce / quod si ipse Romanus pontifex in casu quo ecclesie expediens foret
generalis synodi convocacio requisita noluit aut dolose neglexerit convocare tunc
et ad inferiores gradatim convocacionis transfertur auctoritas adeo quod et forte
deferri usque ad precipuum principem secularem / quin immo et si synodo congregata
Romanus pontifex eius ve legati ad ea que fieri oportet venire recusent com-
petenter expectati atque ille legittime requisiti potest sine ipsis synodus diffinire.
Hec quidem per ordinem probantur. Et primo ex non … xviii di. i c. provinciis
archiepiscopis ad quem pertinet provincialis concilii convocacio si negligens fuit
provincialis concilii convocare aut mortuus extiterit penes inferiores gradatim
residere concilii convocacionem. Ad idem in sexto tex. de elec. c. ubi periculum § idem quod
li. … ubi expressum est sede vacante papali collegium cardinalium non posse potestatem cudens
papalem ubi tam grande atque imminens periculum in ecclesia immineret quod illi videretur
celeriter succurrendum / Secundum vero probatur lxv di. c. si forte qui ca-
non Sardicensis concilii est dicens quod si cum ad pontificem pertinet convocare pontificum
convocacio ipse in convocacione negligens extiterit ad populum cuius potestas hodie in
principe est translata pontificum pertinet convocacio. Hac enim absurdum tolleratur
si ut seculares facultatem habeant ecclesiasticos convocandi ut evitetur absurdi-
us quod insurgeret ex defectu convocacionis illatum ecclesie imminentibus discriminibus
providendo / Tercium vero probatur ex gestis Constantinopolitani synodi
octave in allocucione quadam Thome metropolite Tyri ad synodum facta
incipiente … ecclesiastice victorie … patentibus etc. Cuius ad propositum
verba hec sunt Cum hii qui putabant advenire atque convenire a senior

Roma sanctissimi pape vicarius circumspecte ecclesiastica cupimus dissolvere concilia
propter quod et nunc usque perseverantes illorum prestolamur adventum quorum non multa
facta est tarditas et suspicamur ex tirannica potestate propter tantam moram multas
nobis supervenituras calamitates atque necessitates primo nos et totum nostrum genus
christianorum propter talem causam submittendum variis temptationibus. Nequaquam esse
tempus a Roma venire putabantur expectare iustam putamus, sed superfluum et
supervacuum arbitramur esse presertim cum ea que Rome regulariter ac sy-
nodice gesta sunt pre manibus habeamus. Ita ut hec constet nos una nobiscum
esse beatissimum papam Nicolaum per literas suorum vicariorum, adhuc et nunc et successorem
eius beatissimum Adrianum papam per proprias epistolas suas et Christum dominum nostrum per eternam
tamquam per vicarium vocem locum convenienter arbitramur et credimus. Nec non et
apostolum Paulum et reliquos omnes apostolos et prophetas atque doctores. Ipsi ergo
habentes nobiscum beatissimum papam Nicolaum, et sanctissimum papam Adrianum inceptum
et incorruptum divino putamus despicere fluctuantem Christi et salvatoris nostri ecclesiam
per dilationem suspicionis que illis debetur etc. Hec ibi. Item legimus in gestis synodi
2e Ephesine cum destinavit ad Julium episcopum, ylarium diaconum et dulcitium notarium
oratores Leonis pape eis notificavit que in postcrastino die synodus sedere vellet
atque igitur veniret, quibus non advertentibus Thalasius episcopus Cesaree Capadocie
prime hoc dixit: Si remoratur nos in hac civitate, multam lesionem omnibus religiosi-
ssimis et sanctissimis episcopis et sanctis ecclesiis affert, et non hoc solum sed et piissimus
ac et amicus Christi imperator accelerari vult synodi finem. Ut cum omni utilitate
ea que decreverunt agnoscat. Quia igitur quod decuit et convenit sancte synodo hoc
factum est, commoniti sunt per eos qui directi sunt hii qui locum tenent sanctissimi
et deo amicissimi Leonis archiepiscopi et refutaverunt convenire nobiscum, arbitror non
esse necessariam dilationem, sed si placet sancte synodo nunc ultima ea que ad morem
pertinent producantur etc. Hec ibi. Ex hiis igitur apparet legitime intelligi universalem synodum
congregatam procedere, et si auctoritas deficiat Romani pontificis, cum tamen ipse ut invitatus
sic requisitus denegat vel expectatus adesse negligit, quia si interesse voluit ac
potuit non universale concilium sed conciliabulum illud diceretur quod sine eius auctoritate
fuerit celebratum. Ita intelligendus est canon c. Synodum cum pluribus sequentibus
usque ad c. illud, atque cum aliis similibus infinitis xvii di.

Quod si queratur an synodum legittime congregatam pro fidei causa
seu scismate aut ecclesie reformacione posset ipse Romanus pontifex solus dissol-
vere vel transferre pro libito sue voluntatis, dicendum arbitror firmissime
quod primo ad ipsam synodum in qua papa includitur [illegible] dispositio pertinet,
hoc autem inferioribus racionibus demonstratur.

Prima quia ponatur synodum esse congregatam pro persona Romani pontificis reformanda per eundem, preterea quoque cognitis ad synodum pertinentibus procedendo ratione si in pape facultate sunt dissolvere synodum vel eius mutare locum erit conter in eius arbitrio an corrigi debeat seu reformari et sic semper sine libere facultatis erit iudicium subterfugere certe sic, quod quam sit absurdum declarat ratio legis dicentis esse non debere in facultate rei electionem loci ubi debeat conveniri posita in l. non utique ff. de eo quod certo lo. per hec verba: si quando in proposito cum quis promisit Ephesi aut Capue si fuerit in eius arbitrio ubi ab eo petatur conveniri non posse, semper enim alium locum eliget et sic veniret ut sit in eius libero arbitrio an et quando debeat conveniri vel solvere quod perabsurdum est etc. et hec ibi.

Secundo sic si diceremus pape de criminibus apud synodum delato semper fore facultatem synodi dissolvere vel eius locum transferre et consequenter synodale iudicium declinare, peccatis sibi semper dabitur causa de impunitate certe scilicet si in aliquo est conveniendi vel aliud noviter committendi. Igitur ne hec contingat absurditas negari debet fore in eius arbitrio synodum dissolvere vel transferre, qua ratione negat iurisconsultus legatis qui legationis tempore eo loco ubi legati sunt quicquam aliqua ex causa ceperint possidere exceptionem fori declinatoriam competere quominus iudicium subire teneantur. Legis autem ratio hoc dicitur per hec verba concipitur, scilicet aliter enim potestas dabitur legatis sub hac spe res alienas domum afferendi etc. Habetur hec lex ff. de iudi. l. si legatus.

Tertio sic si papa apud synodum ob delatum de eo crimine reus est non solum civili sed etiam naturali iure conveniens est ut synodus a papa sibi subiecto ad locum ad quem papa vult pro cause cognitione vocatur, sed econtra conveniens est quod papa vocetur a synodo ad iudicium loci quem synodus ipsa elegerit. Hic est textus expressus C. de epi. et cler. l. omnes pene cuius verba sunt hec: nullus in posterum viris clarissimis provinciarum rectoribus ad loca in quibus militares persone consistunt conveniendi propter percunctandi necessitate penitus imponenda, cum non solum legibus verum etiam naturali quoque iure conveniat quos res exegit iudicialibus ad iudicium vocari sinere et non ipsos iudices quod dictum iniustum est ad subiectos deduci etc. hec ibi. Idem ff. quis ordo in bo. poss. servetur l. ii in § si preses.

Quarto sic si papa synodo delatus posset pro libito voluntatis synodum dissolvere vel transferre, per quos facultatem haberet etiam ulciscendi pluralitatem quod enim si ad unum locum sue deditum voluntati transferret in quo pres

Justo metu ductos compelleret ad sibi placita quamvis iniqua statuenda. Igitur
quis est ut in eius facultate esse non debeat dissolucio vel translacio, ad hoc
dictum eleganter glosator xl. di. in c. Si papa dicentis quod ideo non potest papa statuere
non posse eum de heresi accusari quod ex hoc universa periclitarentur Ecclesia obmitto
multa hoc vulgaret raciones quas in tractatu de potestate Romani pontificis
dissero que habent Papam id non posse ex quo scandalizatur deformatur
decoloratur aut perturbatur vlis Ecclesia
Quinto ponitur apud synodum papam in fidei cause extitisse delatum
modo non esse dubium quod xpus ipse fidei causae per os synodi iudicat modo si
in Pape facultate consistat synodum posse vocare ad locum sibi placite
voluntati, certe iniquum ad locum pertinet xpus ipse cuius vices synodus te-
net non iudex sed reus foret quod quidem nec considerare quivit nec lo-
licet. Ut autem hoc verum fore cognoscat quis audiat tex. beatissimi Ambros.
xxiii q. viii c. Convenior sic ad propositum dicentis: In consistorio non solet
xpus reus esse sed iudex causam fidei in Ecclesia agendam quis abnuat +
Secius considit qui veniat etc. Hec ibi.
Sexto si pro quarta in hys que reformacionem continent in scismate extirpando
in causa fidei tuenda synodus iudex est etiam quo ad personam igitur pariter
etiam iudex erit quo ad loci electionem ubi debeat causa agitari ad instar
episcopi qui iudex est ordinarius in tota sua dyocesi atque facultatem habet
in eadem locum ubi pro tribunali sedeat eligendi dicit tex. de offi. or. c. Cum
episcopus li. vi^o. Et si in electo loco aliqua ex causa commode nequeat causa ipsa
tractari etiam in ipsius synodi iudicis arbitrio fore debet loci mutacio. ad
instar iudicis alterius ordinarii vel principis delegati cum facultatem premissam
iuris communis concedit ut de ordinario tex. est de fo. compe. Clemen. i. de
delegato vero in c. Statuimus de offi. dele. in vi^o. Et si cui cum est in causa iuris-
dictio super omnibus que ad causam spectare noscuntur et sic super locum iudicii ple-
nariam recepit potestatem dicit tex. de offi. dele. c. pe.ra ff. de iuris. om. iudi. l. cui
iurisdictio data sit.
Septimo Quid si papa in causa fidei synodo inferior ad synodum fidei
causam tractandam finiendam quod remittat prout nodinus pontifex egit in
tractanda pariter concordie unione, racione quod per remissionem agit pontifex irri-
tum esse certe sic. Et hoc verum sit demonstrat tex. de offi. dele. c. licet de appell.
c. Cum appellacionibus frivolis li. vi. ii q. i. c. Rome iii q. vi c. multum stupeo
C. de appell. l. ex illo ff. c. ti. l. ad principem et l. ad imperatorem quorum omnium
ista summa est. si inferior cognicionem seu sinat post eius remissionem negocium
ad principis fuerat translatum examen censeri debere irritum et inanem.
Octavo modernorum Conciliorum scilicet Pise et Constancie canon prohibuerunt

ad perpetuam futurorum utilitatem atque auferendam Romani pontificis malignandi occasionem ipsum sine consensu dictorum patrum synodi synodum dissolvere aut mutare non posse non est autem dubium quod que ad perpetuam generaliter ordinata sunt utilitatem per Romanum pontificem nulla valent commutatione variari dicit tex. xxv. q. i. c. que ad perpetuam et cum ea ipse destrueret que synodus rite decreverit non constructor sed eversor fore comprobaretur dicit tex. xxv. q. ii. c. si ea Non est autem dubium Romano pontifici potestatem non ad destructionem sed ad edificationem fore concessam iuxta beatissimum apostolum Paulum ii ad Cor. x. c. ubi dum dicitur Nam et si amplius aliquid gloriatus fuero de potestate mea mea quam nobis dedit dominus in edificationem et non in destructionem non erubescam etc. Quinimmo hac racione notabiliter dicit Nicholaus xix di. c. Nec autem ipsum sine iusta causa sui predecessorum nedum synodi constitutionem verum statum ecclesie continentem immutare non posse omnibus enim modis ecclesiastice discipline conveniens est ut que racionabiliter ordinata fuerint vel decisa nulla imposterum debeat refragacione turbari xxxv. q. ix. c. omnibus et c. licet xxv. q. ii. c. Ecclesiastice Unde beatissimus Gregorius ea causa et q. c. quod vero sic dicit Absit hoc a me ut statuta maiorum consacerdotibus meis in qualibet ecclesia infringam quia michi iniuriam facio si fratrum meorum iura perturbo etc. ergo multomagis si synodalia. Idem autem dicit tex. vi. q. iii. i. c. et bene et in c. Cum pie xxv. q. ii. § ut quod bene semel constitutum est nisi forte ubi maior est auctoritas non debeat violari etc. Intelligi debet quoad maioritatem auctoritatis generis iustitie cause per predicta

Secundus autem sic arguit Solus papa potest verum synodum convocare ergo pariter solus illam valet dissolvere Dicendo hoc verum non esse ubi inter convocacionem atque dissolucionem adest diversitas racionis hoc verum esse probat similitudo que est episcopum sacerdotibus ac ministris solum honorem dare posse sed solum auferre non posse xv. q. vii. c. Episcopus de translatione c. Inter corporalia. Huius autem racionem ponit notabiliter tex. xv. q. vii. c. Sexta actione sic dicens Multi sunt qui indiscussos potestate tyrannica non auctoritate canonica dampnant et sicut quosdam gracia favoris sublimant ita quosdam odio invidiaque humiliant et levi opinionis aura deiciunt etc. Ita igitur in proposito quamvis solus pontifex posset verum synodum congregare non tamen valet illam solus dissolvere ne contingat ipsum illam odio invidiaque dirrumpere et non canonica auctoritate sed tyrannica potestate dissolvere prout de facto videmus

Secundo arguit quia sic Nullus est tante auctoritatis ut possit invito principe ad convocandos presbiteros ceterosque proceres concitare dicit tex. Formales leges que canonisata est xi. q. iii. c. Dum ... § ad hoc sanctimus si quando sequitur

cuiter videtur nullum tante auctoritatis existere posse ut invitum principem cohercare possit ad synodum ipsam convenciendam. Solucio quia falsa est, quia textus ex quo antecedens sumitur loquitur cum apud principem agitatur privata causa. Hic enim non iure est ut quis eum cohercet invitum ad pretextus convocandos sine quibus causam illam valet decidere cum ipse censeatur in trib. lex omnia. dicit tex. in auctoritate de consuli. ad fi. et omnia iura hec censetur in scrinio sui pectoris de consti. c. l. li. vi. C. de testa. l. omnium. Ubi vero causa est que concernit salutem ecclesie universalis ut causa fidei vel scismatis, ipse synodum convocare tenetur ut igitur ad id valet cohercari dicit glo. sum. xix. di. in c. anastasius. Illud autem postremo omnes sine volumus quia et si actu maneat ulla synodus congregata, ad ipsam non solum ad pontificem pertinet alterius synodi future convocacio vel electio. Hoc manifestissime demonstratur ex textu actuum xv. c. ubi patet quia cum crescente numero discipulorum factum esset murmur adversus Hebreos eo quod despicerentur in ministerio cottidiano apostoli, etc., convocaverunt duodecim multitudinem discipulorum pro habendo super huiusmodi concilio etc. Ergo manifestissime quia concilii convocacio non soli Petro sunt attributa sed omnibus duodecim quorum vices episcopi in ecclesia gerunt. Ex dictis huius sancte synodi apparet iustificacio manifesta.

v. ...nitas ecclesie consistit in hiis. Primum in fidei concordia. Hic est tex. xl. iii. di. in c. Sit rector, sic dicens: quia cum per malapunicam unitas fidei unitas designatur. Nam sicut in malo punico uno exterius cortice multa interius grana uniuntur, sic innumerosos sancte ecclesie populos unitas fidei coniungit et complectitur. Ad idem vii. q. i. in c. Nichil. Secundo in sacramentorum societate et communione, et hoc complectitur cum granis simul et paleas, idest cum bonis simul et malos. dicit tex. de conse. di. iiii. c. Est unitas. In ipsa autem fide et sacramentorum unitate nil officit sancte ecclesie diversa consuetudo dummodo sit approbata. dicit tex. de conse. di. iiii. in c. de trina. xii. di. c. Sit sancta. Tercio eciam consistit in pace et individua caritate ac dilectione. Hic est tex. de conse. di. ii. c. Cum passus. dicit enim: Estote vos diligentes tenendo unam fidem, unam spem, individuam caritatem. Ad idem xxiii. q. iiii. in c. quia ipsa unitas, dum dicit: Commune dum est unitas corporis Christi remanet non solum in sacramento altaris sed in vinculo pacis. Quarto quidem consistit in membrorum ecclesie individua colligacione et conglutinacione. Ad hoc xxiiii. q. i. in c. Scisma, dum dicit: Non ergo unitati communicat qui scismati communicat partem se ipsi faciens et ab eo quod unum est se ipsum segregans. Et alibi melius dicitur sic: Illi vero non habitant in unum qui fratrum se solacio subtrahunt aut quod

deterius est fratribus insidias seu laqueos ponere dicit notabilis tex.
in c. xl in c. Nulli dubium

Cum igitur Romanus pontifex Basilien. dissolvisse Concilium propter
scisma vitandum prothdolor in illud incidit cum non servans ecclesie uni:
tatem eius pacem violaverit per erectionem Ferarien. conventiculi a
membrorum ecclesie hic representate individua colligatione se separans divisum
a vitate fidei in Constancien. Synodo declarata sentire videtur dum asserit
Synodum congregatam quo ad eius correctionem non obtinere legittimam
potestatem si volebat ut dicit scisma vitare debebat suorum predecessorum ex
empla sectari Primum leonis pape qui audiens quod mali quidam in eum gra
via crimina finxissent non erubuit in conspectu ecclesie se purgare ii q. v.
in c. Auditum Secundo Sixti qui cum audiret se criminari et iniuste per
sequi a quodam Basso nomine apud Synodum congregatam cum magna
examinatione se purgavit volens omnem suspicionem effugere Tercio
Damasi pape qui cum a subditis de adulterio extitit accusatus in Synodali
puta cum xl iii Epis se purgavit Ut ex sermone transfert Gratian ii q.
vii in c. Nos si incompetenter. Sequitur in sermone Quarto Pelagii qui non
Synodo solum sed Ildiberto Regi christiano ubique confessionem fidei quam
tenebat exposuit ut de eius persona nullius deinceps suspicionis resideret
occasio Ut tex. xxv q. i in c. Satagendum Quinto Petri cum conspectui
apostolorum delatus extitit quare iniisset ad viros preputium habentes et man
ducasset cum illis Respondens legittime se purgavit ut scribitur Actuum xi
Unde beatissimus Gregorius cuius verba transfert Gratianus ii q. vii in c. Petrus
dicit Petrus potestatem regendi acceperat et tamen idem apostolorum primus que
rimonie contra eum a fidelibus facte cur ad gentes intrasset non ex potestate
officii sui quam dicere posset Oves pastorem suum non accusant nec repre
hendant sed ex auctoritate divine virtutis qua gentiles acceperant spiritum sanctum
rendit rationem quasi dicat licet hoc aliter ibi Gratianus exponat et non recte
cum papa ex aliquo catholicos notorie scandalisante defertur prout id
erat quod egerat Petrus non debet Iudicium declinare pretextu officii pasto:
ralis sed alia ratione quod egerit excusare prout Petrus fecit
Sexto beatissimi Gregorii qui translatus per Gratianum ii q. vii in c. Siquis
sic dicit Siquis super hijs nos redarguere voluerit veniat ad sedem apostolicam
ut ibi ante confessionem beati Petri mecum iuste decertet decertet quatenus
unus ex nobis suscipiet suam sententiam etc. Hoc est dicere veniat ad conspectum
ecclesie quam Sedes Apostolorum et sibi succedentium representat in ipsa Ecclesia ...

tribunal xpi metu juste decerret petrum cum non est passus xpm
prophetam estimari sed dei filium docuit sua fideli confessione significari dicit
textus xx iiij q i in c. Si petrus inquit. Non est autem dubium xpm in medio
fore Synodi generalis ut ex eius auctoritate liquescit dum dicit Vbi duo vel tres
congregati fuerint in nomine meo ego sum in medio eorum etc.
Ceterum si de presidente Ecclesie in lucem exigerit mala fama ne contra
apostolicum infirmorum corda ex hoc poniantur et ne vituperetur ministerium
eius ne ne securior consistens ex impunitate concessa in peccata licencius
ruat ne debet se legittime expurgare ij q v in c. Si mala fama
prolabatur debet se legittime expurgare ij q v in c. Si mala fama
de adulte c. Significasti / Si Synodum ad corripiendum Romanum pontificem
congregatam semper eidem valeret pro sua voluntate dissolvere sub colore
cuiuscumque allegate cause scilicet scismatis evitandi ludibrio atque inanissimum declarasset
magna Constanciensis Synodus in hijs que pertinent ad reformacionem Ecclesie
capitis Synodum fore pape superiorem cum semper eius cause colore Syno-
dale judicium declinaret et de impunitate securius licencius in peccatum laberetur
quis ergo tunc locus regiminis poterit esse tutus quis Rector securitate gaude-
bit si sancta Ecclesia Synodaliter reputata que omnia disponente domino mater est
et magistra valeat semper tali palliacione dissolvi depravabit ipsa principes de-
ponet et reges et si non ad Synodum ad quem tunc recursus habebitur tamen eum
nullus singularium mortalium in terra valeat judicare Vtar quasi ellegan-
tissimis verbis domini que transfert Gracianus xx iij q v in c de occidendis
scilicet Absit ut ea que propter bonum ac licitum inchoata sunt debeant inter-
rupta dimitti eo quod suspicio habeatur unde mali posset aliquid scilicet
cum si sic dixerimus / nec ferramenta domestica et agrestia sunt
habenda cum suspicio esse possit ne quis ex eis vel se vel alium interimat / nec
arbor plantanda est ne quis ex ea se suspendat nec fenestra facienda ne per
hanc se quis per eam precipitet Et quid plura quorum inductionem commemorando fi-
nire non possum quid est in usu hominum bono ac licito unde non possit suspicio
causari quod invalcat pueres principes irrogari

Considera igitur Illustrissime princeps te primum illum fuisse qui nostro
et Basiliensi Concilio sancto juncterit fundamenta qui illud continue fovent
et sustentaverit auxilijs cui incorporatus existens apud deum jurisjurandi
religione promisisti te eius decreta acta atque agenda servaturum Recurre igitur
dictum Salomonis proverbiorum xx dicentis / Ruina est homini vovere postea
jurando deo postmodum autem votum retractare / Licet autem Romanus pon-
tifex illud presumptuose dissolverit tamen et tua excellencia post prout debeat Ba-
siliense Concilium litteris et Oratoribus universale fore professus est memorie

Igitur teneas nil fore quod clariori luce prefulgeat quam prolati verbi constancia
in principe C. de sen. tr. l. interlocutas Item illud Salomonis proverbiorum xvii non
decent stultum verba composita nec principem labium menciens Inicasti igitur
fundamenta Basiliensi Concilio adiacens quod tibi non cessit in parvum me-
ritum apud deum aut mediocrem gloriam nec donavit, stude ut tuo
ope atque subsidio tua firma constancia per illud finem accipiat universalis
ecclesie reformacio, frustra enim velociter ab inicio cucurrisses si prius defecisses
quam pervenisses ad metas. dicit tex. de pen. di. i. al. in c. incassum Magis
profecto delinqueres si interruptam dimitteres hanc synodi constitucionem quam si
ab inicio minime venisses ad eam. dicit tex. in auten. de litigiosis. § omnem
Nec prius solvit deus milicie premium quam victori cedit adversitas preliorum
dicit tex. in c. i. § i. c. statuimus de renunc. c. i. § fi. Ita agat excellencia tua
ut dicere possit ecclesia in Basiliensi synodo reputata protexisti me a conventu
malignancium et a multitudine operancium iniquitatem psalmiste lxiii. Tue enim
audies verbum apud Graciani translatum xxiii q. iiii in c. sicut excellen-
tem sic dicentis Magis profecto apud creatorem gracia principis proficit cum per
eum confracta restauratur ecclesia, cum eius largita munera ad nomen sui gloriam
conspicit renovari tanto magis largiora tribuit quanto ipsam ecclesiam sentit
per principis potenciam novit confoveri Serva Illustrissime princeps synodi
Basiliensis decreta reformatoria atque ad eadem editum decretum potestatis domini
Eugenii suspensionem quod iustissimum fore quo nunc rebus necessarium
fuisse proxime demonstrabitur tue enim audies ecclesiam dicentem ore dd. prophete
Regis ps. cxviii. Pax multa diligentibus legem meam et non est illis scan-
dalum Atque eciam verbum Salomonis proverbiorum primo dicentis Audi fili mi disciplinam
patris tui nec dimittas legem matris tue ut addatur gracia capiti tuo et
torques collo tuo Age igitur ut singularem illum honorem et gloriam
quam ex fundamentis nascenti synodo iniectis assecutus extitisti alius tibi
non auferret, sed te a tuo sancto proposito circa conservacionem auctoritatis synodalis
tepescente alius forte perveniret qui illam non solum conservare sed augere
conetur Reminiscere ubi sapiens proverbiorum v. dicit Ne dederis alienis honorem
tuum ne forte impleantur extranei viribus tuis et labores tui sint in domo
aliena. Postremo Illustrissime princeps In mentem inducere elegans Au-
gustini verbum quod transfert Gracianus xxiii q. iiii in c. si ecclesia dicens Aliter
enim servit princeps deo quia homo est. aliter quia princeps. quia homo est serviet
fideliter vivendo. quia princeps est servit leges iusta precipientes et contraria
prohibentes convenienti vigore sanciendo Illam igitur vere synodum esse
recognosce quam per Romanum pontificem non potuisse dissolvi extitit decla-

ratum illius decreta amplectere que quia salubria deo sunt acceptabilia et sic
velut princeps sciencie deo suspensione Romani pontificis servat quod si egeris
alii idem agent exemplo tue sublimis excellentie ducti et sic fiet ut Ro-
manus pontifex videns se obediencia principum destitutum ad reconciliacionis po-
stulacionem cum synodo sacrosancta et humilitatis affectum facilius inducetur
ut in simili docet Canon de excep. c. pia li. vi per ecclesie debitum generalium
Conciliorum non conculcabitur auctoritas quod quidem necessarium ecclesie sed et principibus
ac per maxime sublimitati tue preciosissimum foret. Quid enim si contingeret quod
possibile est papam heresis vicio irretitum Rome tue predicare posset ecclesia
si concilium pro pape correctione labentis in heresim convocatum valeret dissolvere
vel transferre ad locum sue deditum voluntati et sic nullatenus valeret corripi
sed diceret se principem pplorum ruina fieret plurimorum ei in heresi labo-
rancium. Quid si statum dei ecclesiam scandalizaret notorie nunc principes seculi
dignitatis cingulo atque divina potestate pro sua voluntate privando nunc episcopos
ecclesie sue spoliando carnalitatis affectu non iudicio racionis ad quem recursus
habebitur pro corrigendo excessus tales Romani pontificis notorie scandali-
zantis ecclesiam si in sua existet facultate Synodum ad rem hanc congregatam
dissolvere aut ad locum ubi libere valeret imperare transferre. Nec te vel quemquam
moveat clarissime princeps papam Concilium transtulisse eo quia pro agenda
unione orientalis ecclesie cum latina quam ut eius litere luculenter ostendunt ipse
Synodum dissolvit in Ferrariam transferens si infra mensem processus ad-
versus eum per citacionem inchoati non fieret revocacio quod certe preciosum est. deinde
nec in agenda translacione Concilii pro habenda orientalis ecclesie unione legem
convencionis observavit inter utramque ecclesiam celebratam que habet non nisi infra
mensem post adventum Grecorum ad latinum portum Concilium ex Basilea ad locum
aliud intelligi debere translatum cum tamen ipse contra ante adventum Grecorum intel-
ligi noluit Synodum translatam existere. Quid ultra primum pro loco Concilii ro-
mencie Bononiam deputavit secundo Florenciam elegit tercio vero Ferrariam. Quid
ergo si nunc sue mentis prudencie aliud nominavit deinde aliud successive quod
tamen non irracionabile est, cum ex ante actis considerare possimus quid futurum
credere debeamus quo erit unionis optate finis. Certe vel scio vel numquam pariter
quoque nec ecclesie debita reformacio testis est inclitus Seneca dicens Numquam incre-
mentum debitum suscepit planta que sepe transfertur. Nec umquam ad optatum
magisterii finem solet pervenire discipulus qui non uno contentus sed per varia stu-
diorum loca vagatur. Elegit civitatem Ferrariensem cuius valet dominum sue subicere
voluntati ubi iure cogentis imperii valebit libere exercere. Nescio quid voluit
inferre pro ubi quorum est reformare. Quid nam inde causet nisi aut violen-

aut consensum non ut libera consentientis voluntas foret prestitu sed ut
Imperio metum inferentis placet decretum Spiritussancti fuerant attestari con-
ventu sacerdotum ubi spiritus sanctus ibi solet esse libertas Quo igitur Concilium dici
poterit ubi non libera loquendi facultas patet sed metu quis ad id quod non aptat im-
pellitur Vocat verbis Clemens pastorales de re iudi. hys scilicet quis auderet
aut qua racione audet aliquis tenetur illuc loca adire putarem In quo sibi
quod necesse est loquendi facultas libera non patet In quo ad mortem sibi
per violenciam non iusticia inferendam ultroneum fore se offert refugit hoc || decipet
racio abhorret natura de Iure timetur de more vitatur despicet igitur que
suspicet potestatem vocantis ad locum illum artare vocatum nec sanum capitis existet
qui discrimini exponeret vitam propriam apud illum quem ex indubitatis in-
diciis indicat hostem suum sub fragilis caucionis liratorie securitate quod vulgo
salvum conductum nuncupant / hoc tamen nos docet tex. dum Iuris preter et
Civium ut lite non contes. c. attendens ff. ad Trebel. l. cum ita institutos § 1 /
Ex hys liquidissime innotescit si ferrariana Synodus Basiliensi accedat re-
formacionis finem desideratissimum sepelire et quod deterius est saluberrima
decreta magne Constanciensis atque Basiliensis Synodorum ductem Ecclesie sancte
lucidissime declarancium decetero populo christiano ludibrio fieri in pniciem
non mediocrem universalis Ecclesie Romani enim pontifices non metuentes Sy-
nodos generales quia dissoluentes ac transferentes pro libito voluntatis sine
potestatis frena laxabunt declinantes non ut voluit racio sed ut libido voluntatis
impulerit Nobis summum tunc proprie esse debet Ecclesiastico regimini formam
addere salutarem et Ecclesiam sanctam purgare maculis quibus videtur invol-
ui maxime in christi capite suo vel vicario Nemo enim in Ecclesiam amplius
nocet quam qui perverse agens nomen atque ordinem primatus tenet de-
linquentem namque hunc redarguere presumit nemo / et in exemplum culpa ve-
hementer extenditur quando pro reverencia ordinis peccator honoratur ut ex
glosa augustino transfert Gracianus l.xxx iiij di. in c. Nemo /
Post hec autem universalis Ecclesie conferunt / nunc enim temporibus nostra
interest ut decus et auctoritas catholice Ecclesie nulla ex parte minuatur sed
magis cumuletur ac amplificetur ut ex Triburiensi Concilio transfert
Gracianus de consec. di. j. c. vasa denum purificata ac candidata Ecclesiam
eius auctore conservata errantes omnes intus eam induere ut impleamus
illud quod est principium caritatis inter opera caritatis / Ceterum docent
Canonum legumque latores universalis super intendentes Ecclesie quibus innumeris
prepeditos negotiis ad id solertem vacare oportere diligencia quod gravius
atque periculosius iudicatur dicit tex. de sepul. cle. dudum. vn iuris presumpcionum,
qui pluribus ex obligacionibus astricta est sciendo solvendo primum se liberare

velle velit ab eo primum debito quod gravius se liberare velle censendus est ff. et C. de solu. l. i. Cum igitur scisma quod ex modo pontifice Eugenio nostro hoc tempore prochdolor dicitur perpetrari dum se ab unitate universalis ecclesie separat hic reputatur nedum contumaciter sed rebelliter nostrum monitorium contempnendo sit gravius atque periculosius iudicandum heresi illa inveterata antiquam Grecorum modernorum consensus imbecillitate ex longeva in corum prava consuetudine sunt collapsi ut multiplici fortissima racione proxime demonstrabitur. Igitur nemo iniustum arbitrabitur si eciam ad scisma ex Eugenio proveniens extirpandum magis quam ad Grecorum heresim subveniendum instantius vacavit aut exactiorem sollicitudinem adhibuit. Scisma autem ex Eugenio proveniens gravius ecclesie fore Grecorum heresi primo manifestatur ex textu Petri apostolorum principis relato in c. si inimicus xxiii q. [illegible] sic dicitur. Cum turpe videtur esse nobiscum viventem [illegible] et animo contra nos ut contingere videtur in modo nostro pontifice vivebat nequior hostis est quam illi qui foris sunt. Hic enim per amiciciarum speciem que inimica sunt gerit et dei ecclesiam dispergit ac vastat. Eorum vero qui foris sunt inimicicia manifesta quam premissa minus fervunt. Secundo probatur ex textu beatissimi Ieronimi relato xxiiii q. i c. non afferamus secundum veram intelligenciam decidentis ibi et si heresis crimen maius in sui natura sit scismate magis tamen permanent Chore dathan et Abyron qui in scismatis crimen fecerunt et ex contumacia inciderunt quod etiam in modo pontifice contingere videtur quam Egipcii heretici ydolum adorantes cum illi ex imbecillitate ac inveterata egipti consuetudine in tale crimen incidissent prout et Greci similiter inciderunt. Tercio manifestatur ex textu beatissimi Leonis in c. Illud sane xxiiii q. iii sic formaliter dicitur. Superfluo extra ecclesiam positis resisteremus ut porte Grecorum superfluo illos ad nos trahimus si ab hiis qui intus sunt in eis quos decepimus vulneramur. Si cetera quorum prima mater ecclesia est perdimus ut nostro hic in tempore contingit in Eugenio. Quarto ut verbis utamur Salomonis in proverbiis que referuntur xxiii q. i § Item precepit dominus de iude. c. et si iudeos [illegible] habemus in pero ignem in gremio serpentem intrinsecus in sinum deinde alium adversantem nobis procul venientem videmus. Igitur adversatio gravior iudicabitur illa certe que proxima magis est. Cum pocius occurrit certe proximior quam nos durius premit quam distancior. Malum sentimus in nobis metipsis malum etiam sentimus et in proximis que erit ordinata caritas illa certe que nobis primum nobis metipsis consulet deinde alteius volueri sanando occurret notissima sunt in hoc iura.

Quinta racio hec est Iudeos salvator noster in crimine Sodomis Ethnicis
idest gentilibus pretulit dum dixit tollerabilius erit Sodomis in die iudi-
cii quam vobis. et per prophetam loquitur dicens Iustificasti Sodomam, que
verba Augustini refert Gracianus. i. q. i. c. Ratione exponit dicens idest comparacione
iudeorum Sodoma iusta facta est minoritate aut criminis ut in eodem c. notatur
Illa racio est quia gentiles tantum legem naturalem transgressi sunt Iudei etiam
scriptam, gentiles predicatores non habuerunt et miracula non viderunt,
Iudei vero et prophetas et Christum predicantem ac miracula facientem habuerunt,
et tamen ipsum crucifixerunt Ita igitur in proposito princeps excellentissime si
convertis pari similitudine racionis, arbitrari debes magis delinquere Romanum
Pontificem qui in veritate Ecclesie necnon virtutem ipsam manutenere tenens
ipsius Ecclesie auctoritatem iam in duabus magnis Synodis declaratam videns
declaracionemque recipiens contempnit eandem, ab ipsa se separat, Grecis quorum mo-
derni eius auctoritatem prout declarata extitit nuper susceperunt et tamen alias
bona omittunt opera In hac re testis est noster etiam Urbanus papa in c. [illegible]
xij. q. i. d. c. quod, sic elegantissime inquit Gracianus eum premittit qui votum
fecerunt aut fidem perceperunt et votum non persolverunt aut in medio vitam
finierunt, quam tunc sunt voto et fide mortui sunt et tamen bona egerunt opera

Animadverte igitur excellentissime princeps te nullum maius satisfaciendum
deo prestare posse quam si id egeris ut qui scisma facientes in sinu et
universalis Ecclesie principem debaccantur valeant competenti rigore compesci-
ut nos docet Pellagii pape dictum quem transfert Gracianus xxiii. q. v. in
c. Quali tue aut agere hoc quam ex Ferrariensi convencione sub concilii nomine
congregata renovaveris si quos habeas ex ducatu tuo et tandem illius
vires diminuens augeas robur Basiliensis concilii quod feceris si ad ipsam
ex tuis prelatis prestanciores destinaveris ut succurrant Ecclesie fluctuanti
reducentes ipsam in portum salutis quod ut accelerent vires Basiliensis Synodi
requirimus et exhortamur Ideo debet Romanus Pontifex cum eius non
mediocri discrimine quod incurrit dum scilicet falso asserit Synodum congre-
gatam eo non esse superiorem dum reformacionem fugit dum Synodalia
decreta contempnit pro altius s. errorem salute certare (Testis est in primo
sacratissimus Leo papa cuius dictum transfert Gracianus xlvi. di. in c. Sicut
non suo sic dicentes iudicatur omnino est criminis sicut alienis commodis im-
pendere et exercere Beda testis idest glosa Augustini cuius verba transfert Gracianus)
xxii. q. ii. d. c. primum et c. Faciat sic dicens Faciat homo pro honis sa-
lute quod potest cum aut ad hoc ventum fuerit, ut tali salva nisi peccando

consule non possit famam se non existimet non habere quod faciat. Ad idem
textus plenus glosa x iiij di. in c. quod aut. et in c. Offerebat xx ij q. vij.
Nec debet sub boni colore ff vinonis civitatis ecclesie malum agere in quo
incidit auctem synodi conciliando. Enim cum hoc quis bonum agit quia ex
non recta intencione dicitur corripiendus est. Testis est incliti pellegrinus ppa
tum Simmas transfert Gratian xxiij q. v in c. relegantes dum dicit
Et si de iniquis bonum actibus bona processerint quis per illorum scelus facta sit
utilitas nostri impunitatem suppontum iniqne mentis reliqueront. Ad idem
Summa iurisconsulti ff. ad l. acquil. l. Si servus servum §. et si puerorum ff. de re
milit. l. iij §. in bello. Recognosce ergo clarissime princeps principes seculi non
nunquam intra ecclesiam potestatis adepte culmina tenere ut quod non valet ecclesia
ordo efficere per sermonem doctrine hoc impet secularis potestas per disciplinae
terrorem ut ex Isidoro transfert Gratian xxiij q. iiij in c. principes.
Reminisce boni principis fore contritam consessamque ecclesiam instaurare atque
defendere ut transfert Gratian xcvj di. in c. boni principis. Assurgat ergo
potencia dextere tue ad liberandam ecclesiam a manu Madian idest potestate
contradictionis hostilis. Tibi enim et cuicumque principi in persona Gedeonis principi-
pis iudicorum loquitur dominus. Unde Judicum vj c. illi dicit dominus tecum virorum fortissime
surge in hac fortitudine tua et libera populum Israel idest ecclesiam a manu
Madian idest a potestate contradictionis. Ita enim verbum illud Madian quod Ebraicum
ab interpretatione exponitur. Si periculosum tibi arbitraris petri navitulam in tran-
quillitate deserere quanto magis in fluctibus. Verba sunt formalia Nicolai ppe
vij q. i in c. scisitaris. Confirmem facto postremo cum summa apostolorum principis
petri relatum per Clementem in epistola ad Jacobum in c.º sic dicentis. Ad illud
tempus te incitat insta ratione prospicere, quo magis opera tua indiget Christus. Dum nunc
cum tyrannis adversus sponsam eius ecclesiam conmovet bellum. Dum in futuro tempore
quo iam Christus post victoriam triumphabit, nec ultra tua opera indigebit.
Quis non parvi sensus intelligit istud fore id tempus in quo operam tuam
Christus exquirit. Tota igitur mente in presenti necessitate probare opera tua
auxilium in ~~tyr~~ preliis exhibeas regi optimo remuneraciones magnificas
post victoriam reddituro. ¶ Considera religiosissime princeps christianissi-
mos reges Francie igitur inter seculi reges obtinere primatum digni-
tatem qui primi christianam fidem fuerint feliciter adepti. et eandem nedum
ore sed pugnatore gladio veraciter sunt professi. Arbitrare igitur quis te-
bi primatus inter seculi principes reputetur. si primum contritam restauraveris
ecclesiam si primum eius tueberis auctem. Hac in re testis est incliti Beatissimi
Gregorius qui in Registro suo epistola v indictione xxiij Brunichilde Regine

Francorum sic inquit Non inmerito contingit ut cuncta regnorum regna
precelleret regnum Francie quippe quia eundem gentium creatorem primum
veraciter confitetur Sed ut laudabilius in eo fides tua operibus enitescat
ad hortationes nostre cum succendant quatinus sicut sublimem illum inter homines
potentia regalis ostendit ita inter deum magnum faciat pietas actionis
Item in epistola vi Childeberto Regi Francorum sic inquit quanto ceteros ho-
mines regia dignitas antecedit tanto ceterarum regna regni vestri profecto
culmen excellit esse autem regem quia sunt et alii non mirum est Sed
esse catholicum quod alii non merentur hoc satis est sicut enim magne
lampadis splendor in tetre noctis obscuritate luminis sui claritate fulge-
scit ita fidei vestre claritas inter aliarum gentium obscuram perfidiam rutilat
ac coruscat quicquid autem ceteri reges se gloriantur habere habetis sed
ipsi in hac re vehementius superantur quia hoc principale bonum non habent
quod habetis Ut ergo sicut fide ita et actione regnum regat benignitatem
se excellentia vestra suis subiectis semper exhibeat et siqua sunt que eius
animum offendere valeant ea indiscussa non puniat tunc enim non rege regum
amplius rex vestris placebit si potestatem suam restringens minus sibi cre-
diderit licere quam potest Refert hec Alvarus in opere suo de planctu Ecclesie
eius operis prima parte c. xxxvii Ad laudem dei omnipotentis Amen

Explicit primus sermo sequitur secundus Laus deo

Sermo secundus compositus et promulgatus per R. dominum I.
pontanum de Urbe in presentia Illustrissimi principis domini ducis
Sabaudie etc In quo ostendit quod non expetat Synodus recusando pa-
cem quam sibi offert dominus Eugenius papa eius pacis qua-
litate considerata ¶

In nomine dei omnipotentis amen. Cognouit Religiosissime ac
Illustrissime princeps Sancta generalis Basiliensis Synodus feruentem affe-
ctum tuum quem ad pacem vniuersalis ecclesie geris. cum nouissimis his
diebus per Oratores excellencie tue vice tua apud Sanctam Synodum
proponentes illud thema. Quam speciosi pedes Ewangelizancium pacem quod
ex apostolo transsumit Gracianus viii q. i. in c. Olim. Sacro Concilio per ex-
verbis ornatissimis fuerit predicata. Egisti quidem quod est officii tui. do-
cens ex Augustino quem transsumit Gracianus xxiii q. iiii. in c. quando uult deus
principes instruunt dicant nil magis fore quam ad principes seculi xpianos
pertineat quam ut talibus suis paratam esse velint matrem suam ecclesiam
vnde spiritualiter nati sunt. Sed si illum eciam quo vniuersam ecclesiam pacem
habere desiderat vnitatis ecclesiastice cognoueris turbatorem primo ut reccius
dixerimus subuersorem perpetuum Ferrariensis conuenticuli in suo vigore
permanente Basiliensis synodo atque in hijs que synodi sunt legittime et
sine intermissione perseuerante. Credo certius arbitrabor a mente excellencie
tue alienissimum ut cum illo pacem ecclesia habeat qui pacis ecclesiastice est
perseuerans violator qui vnitatis eius perseuerans perturbator. hoc enim
nos primo docet facundissimus Ciprianus gloriosus martir et pontifex translatus
per Gracianum xxiiii q. i. c. Alienus. sic dicens Alienus est prophanus est
hostis est. nec habere potest deum patrem qui vniuersalis ecclesie non tenet
vnitatem etc. Si igitur hostis est. quo iure modo cum in hostilitate actu
perseuerante pacem habere debemus. minime quidem teste etiam Augustino
xxiii q. i. in c. Noli. hostiliter bellanti et resistenti non pax sed vio-
lencia redditur. Quo habebit quis a spirituali iure ecclesia pacem qui deum
habere non potest in patrem ex quo non seruat ecclesiasticam vnitatem. Quippe
si deum pacatum habere non potest quod cum fratre non pacem habet sed zeli
discordiam ut idem beatissimus Ciprianus insigne transsumente Graciano xc. di. in c.
Recte ad Caym. Quod ecclesiam que diuina regitur inspiratione poterit
serium habere pacatum qui eius indiuiduam compagem querit scindere vni-
tatem an eciam huius pacem habere ecclesie desiderio fore debeat. docemur
primum ex eiusdem sentencia translata apud Gracianum vii q. i. in c. Nouacianus
sic formaliter dicente. Aduersus eum qui se Romanum pontificem appellabat
si quis ergo nec concordiam pacis nec vnitatem spiritus obseruat et se ab
ecclesie vinculo atque sacerdotum Collegio separat. Episcopi nec potestatem potest habere
nec honorem. quia Episcopatus sui nec vnitatem voluit habere nec pacem
hec ille. Secundo nos docet textus pellagii pape xxiii q. v. in c. Non vos

et in c. delinquentibus sic dicitur Quisquis ergo ab apostolicis divisus est
sedibus idest synodalibus, cum universalis synodus apostolorum omnium collegium re
putetur ut pulchre Concilium Triburiense determinat in c. Si quis presbiter
xi. q. iii. in scismate eum esse non dubium est qui contra universalem ecclesiam
altare conatur erigere Sed quid de talibus insertus in Calcedonensi Concilio
Canon statuit glosa vestra considerat ubi pp alia sic dicit Qui a communione
semetipsum suspendit et collecta facit et altare constituit idest ad usus illorum
ecclesiam in legittima synodo reputatam conventiculum scismaticum eriget et
noluit vocanti superiori suo consentire noluit eidem acquiescere nec obe-
dire et primo et secundo vocanti hunc omnimodo dampnari nec umquam vel
mereri ut pro eo supplicatio exaudiatur nec perditum rursus accipere posse hono-
rem quod si permanserit turbas faciens et sediciones in ecclesia per extraneam
idest secularem potestatem quasi sediciosum corripi debere hec ibi Et idem de-
clarat c. licet de vitanda et c. cognoscimus cum tu quoque pacem pro ecclesiam tua
securitatis habere desiderat fore nephandissimi symonie vicio notorie et
incorrigibiliter irretitum sive in abusionibus incorrigibiliter persistentem pp
plurimas huius sacre synodi admoniciones salubres ac caritativas quibus eum
ortata est ut converteretur ad cor se et alios dirigens ad viam salutis su-
sciperet saluberrima decreta per ipsam sanctam synodum pro reformacione ecclesie
edita, ab abusivum continuacione desisteret, in quibus prohdolor perseverat
cervicem erigens in superbiam Ideo tuere pacem eo eo ecce debeamus do-
cet pro nos primo omnipotens salvator noster qui et si discipulis suis ad
patrem ascendens pacem dederit atque deliquerit, tamen pro toto textum sancti
ewangelii numquam reperitur in tanta severitate tam districta censura iusticie
peccatores corripuisse quanta symoniacos tum non solum eloquio increpans
verum etiam sicut Johannes ewangelium facto flagello de funiculis verberans eos
eiciendo de templo apte demonstrans tales non sicut ceteros peccatores
corripiendos, sed a templo dei idest a sancta ecclesia longius fore propellendos
ut hec pulcre ex epistola Alexandri pape transfert Gracianus i. q. iii. c. ex
multis, Secundo demonstrat textus i. q. i. c. Eos dicens tollerabiliorem esse
Machedonium et eorum que circa ipsum sunt impia heresim dicentium creaturam
et servum dei patris et filii spiritum sanctum esse symoniacos qui pro pecunias ma-
nus imponunt et sic in detestandam symoniacum incedunt Illi enim creaturam
et servum dei et filii spiritum sancti delirando fatentur Isti vero eundem spiritum
sanctum suum sibi efficiunt omnis enim dominus quod si vult vendit sive servum sive
aliquid aliud eorum que possidet etc. Si igitur papa potest ex notoria heresi sy-
nodo deferri xl. di. Si papa xix. di. c. Anastasius cum sit tamen in eo quo hereti-
cus est minor sit quolibet catholico ut concludit glo.[ar] xx iiii. q. i. c.
Achatius in primo igitur pariter deferri poterit et per synodum corripi ex notorio

crimine Symonie si incorrigibilis sit Serius sicut alias iuxta conclusionem
glo. lxxix di. c. Si quis pecunia. Tertio manifestat Epistola beati Clementis
successoris Petri ad Iacobum, qui in secunda epistole pagina referens verba
per beatum Petrum sibi in eius ordinacione ad summum apostolatum dicta sic inquit
Si cum mundialibus curis fueris occupatus et teipsum decipies et eos qui
te audiunt non enim poteris que ad salutem pertinent plenius singulis quibusque
distinguere et ex eo fiet ut tu tanquam qui non docueris que ad salutem hominum
pertinent deponaris et discipuli per ignoranciam pereant etc. hec ille. Que verba
antiqua sunt et singulari nota digna quia ex sententia beatissimi Petri apostolorum
principis per Clementem relata manifestissime docetur Romanum pontificem
nedum non servantem que per Synodos universales ad salutem hominum et ecclesie
sunt salubriter constituta sed etiam eadem non docentem a summo pontificatu
posse deponi. Nec hec Clementis Epistola obscure notitie est quia habetur
illa formaliter in eo volumine quod intitulatur liber Conciliorum Ysidori
et ex eo capitula plurima in decreto transfert Gracianus ut patet lxiii di. c. Sicut innotuit
xi. q. iii. c. Quicumque et c. Sicut innotuit xi. q. i. c. Te quidem et c. Sicut enim
Ipsam autem Petri apostoli sententiam probari posse sentio ex textu Evangelii Iuxta
Matheum v. c. ubi salvator in omnibus apostolis loquens inter quos erat Petrus
inquit Vos estis sal terre quod si sal evanuerit in quo salietur ad nichilum
valet ultra nisi ut mittatur foras et conculcetur ab hominibus etc. que quidem
verba Ieronimus que transfert Gracianus ii q. vii c. Non omnes, Ingerentibus vi-
ces Petri et Pauli apostolorum principum exponens sic inquit Non est facile stare
in loco Petri et Pauli scilicet tenere locum iam cum Christo regnantium et
infatuatum sal idest prelatus delinquendo fatuus in hiis que ad salutem
pertinent predicando insipidus ad nichilum prodest nisi ut proiciatur foras
idest deponatur etc. Quarto declarat similitudo salvatoris ad apostolos
inter quos Petrus erat dicta iuxta Evangelium Luce xiii sic dicentis Arborem
fici habebat quidam plantatam in vinea sua et venit querens fructum
in ea et non invenit. dixit autem ad cultorem vinee Ecce anni tres sunt ex quo
venio querens fructum in ficulnea hac et non invenio. succide ergo eam ut
quid etiam terram occupat. At ille respondens dixit illi Domine dimitte eam hac
anno usque dum fodero circa illam et mitto stercora et siquidem fecerit fructum
sin autem in futurum succides illam hec ille. Quid nam igitur aliud hinc
sacri ~~eloquii~~ eloquii nobis indicat tenor nisi ut si plantus diu expectatum et
expectatus fructum aliquem salutis afferat populo afferre distulerit tandem aliorum ut puto
Synodi salubriter etiam reformatus ope adiutus ut affert et afferret re-
cusat cathedram non pastoris sed pestilentie occupans non amplius tolle-
randus ~~esset~~ sit sed velut incorrigibilis e medio succidendus.
Quinto nobis declarat doctrina domini in Evangelio apud Matheum xviii c.

Apostolis dicentis inter quos erat petrus Qui autem scandalizaverit unum de pu-
sillis istis qui in me credunt expedit ut suspendatur mola asinaria in
collo eius et demergatur in profundum maris Que verba ad episcopos per
dominum relata declarat beatissimus pe[trus] in ordinacione Clementis prout ipse
Clemens refert in ordinacione ad Jacobum xciij c. sic dicens Sanctam catho-
licam et immaculatam omnes servire debere euangelizabat petrus cum claves
episcopos esse dicebat ipsi cum potestatem habent claudendi celum et aperire portas hii
quia claves celi facti sunt. ammonere autem eos neminem debere docebat
quia oculi domini sunt et qui eos tangit. tangit pupillam oculi eius.
Quanta autem pena dignus sit qui eos scandalizat ipsum dominum docuisse dice-
bat in verbis illis Qui autem scandalizaverit unum de pusillis istis etc. Hec ille
Si ergo tali pena dignus qui unum ex ipsis scandalizat quanto maiori di-
gnus erit qui universalem ecclesiam ut nunc Romanus pontifex que constat
ut alium quicunque euangelice doctrine subiectum ut expressum est xxv q. j. c. i
c. Sicut quod. Ex hiis autem concludit notabiliter glossa xl di. c. Si papa dicens
Ex notorio crimine quocunque si inde scandalizatur ecclesia et incorrigibilis
sit papam accusare posse et iudicari Non est autem dubium in hiis in quibus
iudicari potest generali Concilio subici ut concludit singulariter glossa ij q. vij i
c. Sicut inquit ¶ Sexto demonstratur exemplo Nabuchodonosor quem propter
superbiam eius in quam inciderat fastu dominacionis elatus dominus parcens ac qui-
etem habere noluit Sed racionabilem eius mentem in bestialem animum commutavit
atque a regno suo profugum fecit cum bestiis eum vivere volens nec ante
voluit ipsum regnum recepisse quam ad humilitatem conversus dominum predicaret ut illa
habetur hystoria xx iij q. v. c. Quae nonnullum de pe. di. j. c. denique ut prospicue
Septimo nobis perspicue demonstrat hystoria Pharaonis quem videns dominus
ipsis flagellis duriorem effectum non parcens habere voluit Sed prius permisit
quinymmo medio mari currus et equites sui exercitus nec quidem uno super-
vivente voluit perire ut legitur Exodi xiiij. et breviter transfert Gracianus
xx iij q. iiij. in j c. Nabuchodonosor ¶ Octavo nos docet beatissimi prosperi
tex[tus] xx iiij q. iij i c. Est autem sic dicens Crimina quorumlibet et si de ipsis
criminosis confiteri nolentibus undecunque claruerint quecunque non fuerint pa-
cientis leni medicamine sanata veluti ignis quodam pie increpacionis urenda
sunt et curanda Et si nec quanimiter sustinentes ac pie increpantes me-
dela profecerit in eis qui diu portati et salubriter obiurgati corrigi no-
luerint tamquam putride corporis partes ferro debent abscindi nisi sicut caro
morbo moritur si abscisa non fuerit salutem reliquie carnis putredinis
sine contagione corrumpat ita qui emendare despiciunt et in suo morbo
persistunt si moribus depravatis in sanctorum societate perduxerint eos
exemplo sue perdicionis interficiunt Hec ille

Nono demonstratur

Secundo demonstratur ex textu Leonis pape xx. q. iii. c. Illud sic dicentis:
His quibus prodesse non potest correctio non pereat abscisio. Oportet enim nos evangelici
meminisse mandati quod ab ipsa veritate precipitur: Et si tuus oculus aut pes
aut dextera scandalizaverit manus a reliqua corporis compage auferatur quia
melius est hic in seculo carere membris quam cum ipsis in eterna ire supplicia.
Suppliciis quippe extra ecclesiam positis resistimus si ab hiis qui intus sunt in-
cur quos decipiunt toleramus. Abscindenda prorsus pestifera hec a sacerdotali
vigore parcitas est que sibimet aliorum peccatis parcendo non consulit. Hec ille.
Nec quemquam moveat dicere igitur a severitate pene in modernis pontificem absti-
nendum fore quia ex eius elacione scandalum ecclesie perturbacio ac scismatis
periculum imminet, quoniam iuxta doctrinam Augustini: Cum quisque fratrum et christianorum
intus in ecclesie societate constitutorum in aliquo tali peccato deprehensus fuerit
ut anathemate dignus habeatur fiat hoc ubi periculum scismatis nullum est. xx iii
q. iiii c. Quidam ... et q. ... canonibus ... xlv. di. in
c. Licet plerique ut cum res hec in ad ... declaracionem suscipiunt. Omnis sermo
canonistarum sunt in c. ... ex ... de nomi. op. nu. in c. qui scandalizaverit
de re iu. et d. c. Sane de temp. or. et in c. i de offi. dele. li. vi in novel. ubi
Jo. An. refert dicta Hostiensis legistarum in l. qui sedem ff. de sena. in l. Si
quis ex filio exheredato. C. hoc autem omnis ff. de iniusto test. Capio doctrinam
sancti Thome theologorum doctoris in ecclesia precipui in iiii Sententiarum di. xxxviii
sic ad propositum inquientis: quandoque opus iusticie quod ad peticionem alicuius redditur
non directe cedit in bonum petentis sed magis in utilitatem rei publice sicut
est in illatione penarum quibus pax in republica conservatur a malefactoribus
repressis. Tunc si iudex qui curam reipublice gerit videt ex inflictione pene
magis incommodum reipublice provenire potest penam vel pretermittere vel
mitigare nec in hoc alicui facit iniuriam quia ipse personam reipublice gerit
et hoc etiam debet facere quia ex officio tenetur utilitati publice providere.
Hoc autem contingit precise quando princeps vel aliqua multitudo est in causa
aut aliquis de cuius pena timetur ne scisma sequatur. Et ideo dicit Augustinus
quod cum multitudine peccantium nichil agendum est agendo monendo quam
severe iudicando. Sed severitas exercenda est in peccatis paucorum etc. Sed
hoc est intelligendum quando ex dissimulatione pene principis vel eius multitudinis
nimium periculum non timetur quam ex pena. Unde si ex impunitate principis vel multi-
tudinis fides doctrine vel veritas vel boni mores corrumpuntur non parcendum est
principi nec multitudini quod precise contingit quando peccantes peccatum suum auctoritate
vel potestate defendere voluerint. Unde Ysidorus dicit hii qui nec vitio correpti
ius emendantur atque hoc ipsum delictum quod committunt defendant quadam superstitiosi

ducte utitur nec gradum dignitatis nec gratiam tenuane cuiusque. hec ille Concordat
cum Isidoro tex. de pen. di. vi. c. i. in fi. de excess. pla. c. nec dilectos. Est
igitur huius clarissimi doctoris sententia non esse omittendam penitus illorum in
principe obstinatis dubium ut ex impunitate magis periculum quam ex persona timetur
ut puta fidei lesio doctrine veritas bonorum et morum in ecclesia corruptio
Hec in moderno pontifice contingunt. cum si eius punitio postergetur leditur
fidei veritas et doctrine in Constantiensi concilio declarata due pariter cum
ecclesie reformacione etiam capitis respectu synodo fore subiectum boni mores
corrumpuntur quia continuo in Romana curia crescunt maiores abusus
futuri Romani pontifices auctoritatem se habere videntes synodos dissol-
vendo papalis ductus fiducia ignorabunt a nullo se posse corrigi scientes /
Unde monet nos beatissimi doctoris sententia in c. Administrat. vii. q. i. sic belli-
ssime inquiens Cum vero non prelatorum sed totius Ecclesie salus queritur
fides impugnatur necesse est ut ex adverso ascendant prelati et in die belli
seipsos ut murum opponant pro domo domini et animas suas ponere pro ovibus
suis ut exemplo sue passionis attendant quos sermone doctrine divinis
edocere non valeant Et quoniam cum eo quo pacem pro ecclesia tua
sanctitas habere desiderat synodum illam sanctam Basiliensem nedum presumptuose
dissolvisse fertur eam appellare presidem synagogam reformationi ecclesie
ibidem incumbentes afficit scandalo incredibili. cum suis litteris hincinde dire-
ctis eos mandat velut fidei hostes agitari eisdem annona atque ad victum
necessaria prohibet deferri deferentium bona primo occupanti concedens dum tue
cum eo pacem cupere debeamus qui contra pacem ecclesie in synodo illa
reputat se hostem fecit quam ex hijs divinam maiestatem offendit
ut proxime ostendemus Nos primum docet tex. liber pape xxiii. q. i. c. qui
contra pacem. sic dicens Qui contra pacem Ecclesie sunt si dignitatem
aut cingulum militare habeant nudentur eis. Secundo nos instruit tex. glori-
osissimi Ambrosij xxiii. q. iiii. c. ipse xpus pt. sic dicens Hinc etiam
petrus qui tum ab eo audierat Beati eritis cum maledixerint vobis ho-
mines et dixerint omne malum adversus vos. gaudete in illa die et exul-
tate quoniam merces vestra copiosa est in celis Contumelias sibi illatas eiugem-
dio suscipiebat. peccata vero que in deum committebantur acerrime puniebat
Unde Ananiam et Saphiram spiritui sancto mentientes morte sua perculit Sic
etiam paulus dum ab erroribus Corinthios revocaret magum illum Elimam
magnum qui credita fide retrahebat cecitate percussit ut ceteri per eum pre-
dicacionem eius non impedierint sed in xpm credentes animi cecitatem effuge-
rent et Corinthium illum fornicatorem quia in deum peccaverat satha-
ne ad vexandum tradidit /

Tercio docet tex. beatissimi Gregorii xxiii q. iiii. iii c. si is qui sic dicens
Si is qui plantas est dum debitori culpas in primo dimittit non mediocriter
perfecto deum offendit, quia debita celestis regis et domini sui presumptione
resolvit. ea vero que in deum commissa cum magna discretione non tamen sine
pena possumus relaxari. Quarto nos docet tex. Augustini xx iii q. iiii. in c.
Si ea sic dicens Si ea de quibus vehementer deus offenditur nequaquam vel
ulcisci nec obmittimus sed differimus ad mansuetudinem dimittis paciencia pro-
vocamus. Quinto nos docet victius exemplum horribiliter sententia ab omnipotente
prolata iii Re. xx. c. sic dicens Quia dimisisti virum dignum morte de
manu tua erit anima tua pro anima illius et populus tuus pro
populo illius. Et quia scandalum infertur synodo non recte populus sibi co-
missum instruens scandalizetur in deum et sic eius maiestatem offendit,
afferamus in medium tex Anacleti pape xxiii. di. c. ille procul dubio sic dicens
Ille procul dubio scandalizatur in deum qui recte non docet et qui eius episcopum
scandalizat vel sacerdotem ergo multo magis synodum. Secundo etiam venit tex.
Alexandri pape iii q. i. c. nulli dubium quod formaliter dicit, dum cen-
sefiunt qui cum in suis sacerdotibus persequitur Si cognominamus Romanum
pontificem synodi per quam deus loquitur mandata contempnere in decisionem
eius auctem ecclesie negat invade cum reprobis pacisci fedus inire ut eorum
medio dissolvit sanctam synodum. Ac cum eo patrem habere debeamus exempla
sacre scripture afferamus In medium primo legimus deum Saulem eo quod sibi
non paruit cum iuxta mandata eius non interfecisset per omni tempore populum
Amalech et Agag regem eorum a regno eiecisse. scribitur hoc Re. i. xv c.
sic formaliter pro eo quod abiecisti sermonem domini abste. abiecit te dominus
ne sis rex etc. Secundo legimus quod dominus illis fecerit qui prevaricati sunt
verba eius cum mandasset ut dispergeret gentes ydolis servientes. habentur
ps. c v. hec verba quia non disperdiderunt gentes quas dixit dominus illis. et
commixti sunt inter gentes et didicerunt opera eorum et servierunt sculptilibus eorum
factum est illis in scandalum etc. Tercio legimus Josaphat rege Juda cum
impio prestitisset auxilium atque cum odientibus dominum amicicias copulasset
hec verba dicta fuisse Impio prebes auxilium atque cum hiis qui oderunt dominum
amicicia iungeris et ideo iram domini merebaris etc. habentur hec verba paralipomenon
ii xix c. Quarto legimus eidem cum fedus iniisset cum Ochozia pessima
opera agente sic voce prophete dictum fuisse quia habuisti fedus cum Ochozia
percussit dominus opera tua etc. habentur hec paralipomenon ii xx c. in fine. Quinto
legimus Judam Machabeum cum prospere in bellis omnia successerant statim
postquam cum Romanis tamquam reprobis fedus iniit una cum suis bello

intemperanciam Machab. i. viii et xv c. Pacem quam sancta Basiliensis synodus
alijs quam maximo predicat et quia precipue extitit auctore deo congregata servare semper
studet intrinsecus et in omnibus ut docet tex. in c. vi. in c. hec quippe
Sit itaque illam sine labijs predicatam fore debere cum sua animi voluntate
concordem ut docet tex. xv in. Dr. i. c. Dyaconi. Qui memorie conmendet
sicut glosa Aug. quam transfert Corrector xxiii q. i. in c. Noli. dicitur
pacem habere voluntatis esse debet, bellum autem nonnisi necessitatis. Non
enim pax queritur ut bellum exerceatur, sed bellum geritur ut pax acquiratur
Si autem pax humana tam dulcis est pro temporali salute mortalium, quanto
dulcior erit pro consumanda salute militantis ecclesie Sed illud Ciceronis me-
minisse voluerim inquientis Nomen pacis dulce est et ipsa res salutaris
Sed inter pacem et servitutem plurimum interest Pax est tranquilla libertas
servitus postremum malorum omnium non bello sed etiam morte repellendum
Illam igitur pacem nimirum respuet Sancta Synodus que tranquilla utitur
libertate non autem oppressa tyrannica potestate. Tunc possit auctoritatem ulterius
Synodi conservare et cum dum res exigit in persona quorumcumque etiam Ro-
manum pontificem actu tunc exercere. Illam arbitralem pacem respuit ex qua
non ecclesia sua iurisdictione libere uti potest. Sed similiter iugo tenetur oppressa
per Romanum pontificem qui in clero non iusta dispensacione sed rerum ecclesia-
sticarum dissipacione uti queret non pastoris atque administratoris formam sed
dominatoris assumens universalem synodum que dono dei inseparabiliter existit
pro libito voluntatis dissolvere satagens ut in perniciem universalis ecclesie pos-
sit libere debachari more furientis equi vel qui laxatis frenis absque ductore
per prata discurrens nullo regulatus voluntate libera pedibus quecumque
terit aut calcat ecclesie membra non velut pastori commissa sed velut
lupus non racionis iudicio dirigente, sed carnalitatis affectu quecumque devo-
rans velut alienum famelicum quecumque pascens ut pinguiora degluciat Dixit
Beatissimus Aug. sicut ad heremitas suos sermone ad ipsos. xi. Siquis
homo pacem amat amet et iusticiam quia due amice carissime
sunt Iusticia enim et pax ipse se osculantur Iuxta psalmiste dictum Iusticia et
pax osculate. Si igitur amicam pacis iusticiam quis non amaverit numquam
ipsa pax eum amabit numquam et secum habitare volet absit. Amet
igitur iusticiam pacem diligentes hec enim pax hominibus bone volunta-
tis datur ab angelis numquam et prave voluntatis pacem afferunt angeli
absit et qui sunt prave voluntatis tranquillitatem illi in superbo oculo et in-
saciabili corde numquam dicunt sufficit ~~[illegible]~~ tales numquam pacem habere
poterunt dicit ille. Si ergo pacem cupit Eugenius iusticiam amet iusticiam autem
diliget si Synodo Basiliensem universalem Ecclesiam representante velut superiori

parum si cogitaverint se illa que supremum obtinet tribunal in terris
superiorem esse non posse si decreta pro reformatione ecclesie pro primum salu-
briter edita susceperit eorum observationis effectum servaverint si indi-
viduam ecclesie unitatem quam pro dolor actu divisam cernere studuerint
conservare. Absit prefectus animo indurato cernerat unitatem ecclesie
flammis funalibus vie altare contra altare erigere censet sacra Basiliensis
synodus huiusmodi similis conciliis nisi aliquam meliorem fore putaverit ex qua ut
sibi facultas adesse unitatis et pacis ecclesie priorem sue et aliene
salutis immemor opprimatur proximi deo summa est pax illa que a deo
separatum inducet eo quod etiam sub unius hominis tyrannica potestate reduceret
in perpetuam servitutem. Memor est sancta synodus evangelici eloquii
quod ab ipsa veritate profertur. Math. x. et transcripta c. xxiii. q. i.
Interfectores dicentis. Non veni pacem mittere in terram sed gladium
non enim concordia et pax inter invicem contrarias quarum una est
salubriter dirigendum altera ad perversa dispensandum inclinata est
quolibet esse poterit. Quo nam cum pacto esse poterit inter adversa
veri pacis equum concordia. Sancta synodus reformationem ecclesie studet
unitatem ecclesie conservando pastori ecclesie in unum recti regiminis dirigendo
ille se preciosum cupit conformis fore studeat voluntati synodali.
Ad laudem omnipotentis dei amen

Explicit secunda propositio Segovie tercia

Inter ceteras tue sublimitatis virtutes velut gemmas fulgidas eminent excelle:
tissime princeps in omnibus recta iusticia tua quam quidem elegisti in singularem
tibi peculiarem Cum eam cognoueris inter virtutes cardinales principatum obti:
nere. teste sapiente prouerbiorum xv dum inquit In habundanti iusticia virtus maxima
est. atque etiam beatissimo Gregorio translato per Gracianum xiij q. ij in c. cum
deuotissimam dum dicit Summum in rebus bonum est iusticia Cognouisti illam esse
virtutem quam maxime principes decet obtinere teste psalmista Regum ps. lxxj
dum ad omnipotentem exclamat Deus iudicium tuum regi da. et iusticiam tuam
filio regis iudicare populum tuum in iusticia. et pauperes tuos in iudicio. Cuius
partes suam confirmat Salomon natus sumus dictus sapiens Sapientie primo
dicens. Diligite iusticiam qui iudicatis terram Ad idem beatissimus Ieronimus
super Ieremiam translatus per Gracianum. xx iij q. v. in c. regum proprium dum dicit
Regum proprium officium est facere iudicium atque iusticiam et liberare de manu
calumpniancium oppressos. Hoc ergo pre maxime elegisti ut opus facies accepti:
ssimum deo teste eodem Sapiente prouerbiorum xxj facere misericordiam et iusticiam iudicium
magis placet deo quam victime. Immo dicitur bone facere iusticiam accepta
aut apud eum magis quam immolare hostias ut eodem capitulo habetur v. xvj.
Notissimum orbi est animum tuum atque faciem ut iusticiam facere non minus
pro paupere quam diuiti. Recordatus sapientis prouerbiorum xxj dicentis
Qui obturat aurem suam ad clamorem pauperis. ipse clamabit et non
exaudietur atque eiusdem xxij. dicentis Non facias violenciam pauperi
quia pauper est neque conteras egenum in porta. quia dominus iudicabit
causam eius et configet eos qui animam eius premunt quod
pollicetur dominus pauperem iudicanti in veritate describitur prouerbiorum Sapientis
xxix dicentis Rex qui iudicat pauperes in veritate thronus eius in eternum
firmabitur Premia vero iusticie sunt hec. primum quia hominem letifi:
cat. teste psalmista ps. xliiij dum dicit dilexisti iusticiam et odisti iniquitatem
propterea vnxit te deus deus tuus oleo leticie pre consortibus tuis. Secundum
eorum habitacula benedicentur semper a domino prouerbiorum Sapientis iij. dicentis Egestas
in domo impii. habitacula eorum iustorum benedicentur ex benedictione domini resultant
diuicie. et liberantur quoque ab afflictionibus. teste sapiente prouerbiorum x. dum
dicit Benedictio domini diuites facit. nec associabitur eis afflictio Con-
quia memoria iusti semper cum laudibus eius proprium desiderium concedit
nec a sceleribus commouetur in eternum. ut eodem prouerbiorum dicitur Memoria iusti cum laudibus
et nomen impiorum putrescet. desiderium suum iustis dabitur iustus vero
in eternum non commouebitur. Ad idem psalmista suum ps. cxj. dicentis In memoria
eterna erit iustus ab audicione mala non timebit. et Quarto de afflic-
tionibus eos liberat dominus. et afflictioni pro eo impium tradet. teste Sapiente prouerbiorum
xj. dum dicit Iustus de angustia liberatus est. et tradetur impius pro
eo Quinto quia semen iusti saluabitur et eius radix non commouebitur

impiorum vero peribit Sextum justus relinquet heredes quos genuit et
sibi custodit[t] substantiam peccatoris. Sapiens in parabolis xiij dicit justus relinquet
heredes filios et nepotes et custoditur justo substantia peccatoris. Videm xxiij
et xxiiij c. quintum Septimum quia justus securus absque terrore manet teste
Sapiente parabolorum xxviij dicit fugit impius nemine persequente justus autem
leo confidens absque terrore erit qui decepit justos in via mala interitu
suo corruet et simplices possidebunt bona eius Octavum quia inter justos
moratur gratia et eorum germinant tabernacula ut in parabolis xiiij inter justos
morabitur gratia domus vero impiorum delebitur justorum tabernacula germi-
nabunt Nonum quia vota justorum deo placabilia et qui sequitur justiciam
diligitur ab eo parabolis xv. Unde non mirum sublimissimam in gratia et pela-
rissima omni virtute uxorem tibi dominus dedit quod donum adeo preciosum cogno-
scere debes juxta verbum sapientis parabolis xix dicit domus
[illegible] et divitie dantur a parentibus a domino autem proprie uxor prudens Illa quidem liberalissimas ma-
nus porrigebat in pauperes meorum teneret parabola sapientis eorum c. cum dicit
[illegible] Venerat dominus qui miseretur pauperi et vicissitudinem suam reddet ei Addi-
de eiusdem sunt parabolarum xxij dicit Qui pronus est ad misericordiam benedicetur de
panibus enim suis dedit pauperi victoriam et honorem acquiret qui dat
munera Item auferet accipientium Videm parabolis xxviij dicit Qui
dat pauperi non indigebit qui despicit deprecantem sustinebit penuriam Addi idem
eiusdem parabolis c. iii dicens Honora deum de tua substantia et de primiciis omnium
frugum tuorum da pauperibus et implebuntur orrea tua saturitate et vino re-
dundabunt Decimum justum conservat in pace et ad illam inimicos eius incli-
nabit teste Sapiente parabolis xvj dicit Cum placuerint domino vie hominis
in justicia inimicos quoque eius convertet ad pacem Undecimum beatos filios post
se derelinquit juxta illud proverbiorum xx dicit justus qui ambulat in simplici-
tate sua beatos filios post se derelinquet Duodecimum quia firmatur tronus
eius juxta illud proverbiorum xxv c. Aufer impietatem de vultu regis et firma-
bitur justicia domus eius Tredecimum quia justorum augmentata potencia letatur
vulgus proverbiorum xxix ubi sic in multiplicatione justorum letabitur vulgus Cum
impii sumpserint principatum gemet populus Quartumdecimum Oculi domini super justos
et auditus eius ad preces eorum psalmo xxx sic c. Oculi domini super justos et au-
res eius in preces eorum clamaverunt justi et dominus exaudivit eos et ex omnibus
tribulationibus liberavit eos. Gradivissimam igitur justiciam excellentissime
princeps pacem adeptus es potestatis tue augmentum inclite ac ornatissime
prolis tue susceptionem Sed unde etiam hec certe ex aliis quinque Primo quia te-
muisti deum et mandata eius unde psalmista psalmo c. Beatus vir qui timet
dominum in mandatis eius volet nimis potens in terra erit semen eius gloria et divitie in

in domo eius etc. ps. c. xliiij sic dicit Voluntatem timencium se faciet dominus
et deprecacionem eorum exaudiet et salvos faciet eos. Secundo quia sacrificium
laudis ymmolasti Cum enim in hac vita solitaria quam elegisti continuas
laudes dicas sibi templum erexisti ac heremiticam religionem ut secularibus
negociis derelictis in hys que dei sunt facilius valeas contemplari.
Unde regius psalta ps. xlix ymmola deo sacrificium laudis et redde al-
tissimo vota tua et invoca me in die tribulacionis et eruam te et hono-
rificabis me. Tercio quia quod habundantissime possides in tuo inge-
nio aut potencia ascripsisti sed tamquam metuens et honorans deum
talentum tibi recognovisti. Unde psalta ps. similiter ps. c. xxxij. dum dicit
Non salvatur rex per multam virtutem. et gigas non salvabitur in mul-
titudine virtutis sue. Ecce oculi domini super timentes eum. et in eis qui
sperant super misericordia eius ut eruat a morte animas eorum et alat eos
in fame. Unde gloriosus Jeronimus xvj q. i. c. Vicinum sic ad propositum inquit
Sicut doctus et eruditus in lege domini potest alios erudire non debet sue
assignare prudencie ingenio scilicet quod possidet sed gracias agat primo deo qui
cuncta largitur deinde sacerdotibus eius atque ministris a quibus edoctus
est. Si sic non egerit ymmo sapienciam sibi vendicavit in penuria male-
dicetur. Ecce si intelligere largitorem deum et agens hys gracias per quem
est eruditus se humiliaverit statim aperientur super eum cataracte celi
et effundetur pluvia spiritualis et mandabit nubibus suis ut pluant
super eum ymbrem atque habundancia omnium rerum perfruetur non confidens
in virtute sua nec in multitudine diviciarum gloriatus sed in auxilio
altissimi. docta unde psalte ps. xlviij dicentis Qui confidunt in virtu-
te sua et in multitudine diviciarum suarum gloriantur relinquent alienis
divicias suas et sepulcra eorum domus eorum in eternum. Quarto.
quia recordatus es verbi psalte ps. ij. dum dicit Et nunc reges intel-
ligite erudimini qui iudicatis terram. Servite domino in timore et exultate
ei cum tremore apprehendite disciplinam nequando irascatur dominus et pereatis
de via iusta. Unde tu katholice princeps domino in timore servivisti sibi cum
timore exultans fuisti cum non abisti in concilium impiorum. Sed illa
que vere Synodus est Synodum reputasti. Unde beatitudo tibi con-
surget teste psalta ps. primo ubi dum dicit Beatus vir qui non abiit
in consilio impiorum etc. Quinto quia observasti legem sacre nostre
ac promulgatam ore Synodali Basiliensi. Unde psalta ps. cxviij.

pax multa diligentibus legem tuam et non est illis scandalum ad
idem ubi? sapiens prover. iij. dicit in persona Ecclesie loquens dicit. fili mi
precepta mea cor tuum custodiat longitudinem enim dierum et annos vite et
pacem apponent tibi. Et alibi prover. j. sic audi fili mi disciplinam patris
tui nec dimittas legem matris tue ut addatur gratia capiti tuo et torques
collo tuo. Ut igitur pax potestati ac clericali dono dei augeatur inferre
Ecclesie matris tue et tandem instius succurre illi in Basiliensi Synodo
reputata clericale munus omnis pietatis affectionem quia per Romanum pontificem
inculpata est iniquorum perfida Synagoga illam representante (mandat ubique
et a laycis velut hostes fidei agitari et sic letali gladio subici. Heu vi-
detur impleta diebus nostris lamentacio prophete regis et psalmiste ps. xliij di-
cit. Dedisti nos tamquam oves escarum et in gentibus dispersisti nos po-
suisti nos obprobrium vicinis nostris subsannacionem et derisum hiis qui in
circuitu nostro sunt quoniam propter te mortificamur tota die Estimati sumus
sicut oves occisionis (putatur ut hoc ad summum pontificem hac scilicet plaga
~~afflictionis~~ afficit eos qui sunt divine doctrine dispensatores eos qui
non sua sed que Jhesu Christi sunt die noctuque per toto terrarum
orbe in viam salutis dirigendo iugiter laborant. Audiat quod loquitur
textus xc vj di. c. bene quidem sic scilicet sanctus apostolus. eorum qui successores
legimus percepisse non debere fieri persecutores nec inferri fluctuacio-
nes nec invidere laborantibus in agro divino pariter nec depelli eum
regis dispensatores sed Basiliensis Synodus in deo sperat. secundum verbum
regis psalmiste suum ps. lx pridie dicit Sperate in deo omnis congregacio
populi effundite coram illo corda vestra deus adiutor noster in eternum. Caveat
ne ipse suam illam que dicit psalmista loquitur dicens ps. c vj. dicit
Quia exacerbaverunt eloquium dei et consilium altissimi irritaverunt
humiliatum est in laboribus cor eorum et infirmati sunt nec fuit qui ad-
iuvaret eos. Caveat quoque ne convertatur dolor talis in caput eius et in
verticem ipsius iniquitas eius descendat (ut lacum aperit et effodiat eum
et incidat in foveam quam fecit. Ut afflictionem patribus Synodalibus
addat per precipue litteras privari vult eos subsidiis vite necessariis
quod quidem non aliud est quam innocentes necare quod hoc quippe scriptum
ut eorum crimine comperitur Testis est michi gloriosissimus Jeronimus cuius verba trans-
lata per Gratianum xvj q. j in c. Apostolicis sic inquit Apostolicis viris et Evan-
gelizatoribus Christi necessaria vite usibus nolle tribuere scriptum est comperimus

nisi mitratus pressio adusque cum quam longa patientia expertum sit
ut conuertatur ad cor veritatis caritatiuis monitionibus exhortatus est
ut abusus tolleret non conniueret sed alios dirigeret in viam salutis. Ca-
nones synodales seruando patres synodi reuocauerunt presumptuose omnes
anathematizare sine iudicio. Quem iustissimum terminum excessit pon-
tifex Romanus presidii sui anathematizans quales enim reos Scyllos
qui in ecclesiam delinquunt. non certe. sed ecclesiasticis utilitatibus insudantes.
Confortat nos Augustinus sua quam transfert Gratianus xi q iii c et si
ad tempus sit dictum. et si dixerit sententiam presul in quem nescimus aliud est
sella terrena aliud tribunal celeste. Ab inferiori accepit sententiam cum autem
illa iniusta sit patet ex Jeremia a superiore coronam. Ipsum non papam nunc
terrent textus ille nobilis Gregorii in omelia xxvi quam transfert Grati-
anus xi q iii c ipse sic dicens Ipse ligandi atque soluendi potestate se priuat qui
hanc pro suis voluptatibus et non pro subditorum moribus exercet. Vera
autem est illa sententia et in Romano pontifice manet cum Petri priuilegium
cum ex equitate clare discretionis non errante fertur iudicium dicit tex-
tus facundissimi Leonis pape xxiiii q i c manet. Dum continuo ad principes
latorie loquitur dicens se pacem sperare cum sancta synodo tue maiestatis
animos incendit ad bellum letalibus iaculis vulnerat ecclesie
unitatem quod ex eo luculentissime innotescit quia nouissime manente sancta
Basiliensi synodo congregauit sibi Ferrarie concilium conuenientium. Ex hoc
videtur in ipsa sua prolatione falsum asserere conuenientium cum grecis
latinis vniuersale dicitur quo pacto vniuersale dici poterit illud in quo
nullus ex regibus latine ecclesie et per legatos interesse dicitur. Nullus
etiam ex principibus nec cum pace queritur inter treugas inhiberi
offensas ut belli furore suspenso pacis commoda animis reputentur et
sic facilius inclinentur ad pacem. Dicit prochdolor rebus militari magis
intenditur offensa quomodo habere poterit cum continuo bellatore con-
sideret tua sublimitas.

De auctoritate vniuersalis Ecclesie

Dixit forte quispiam Romani pontificis auctoritatem superiorem esse potestate
Ecclesie representate per synodum generalem. Sed certe negatur hoc. Et
ut res lucidius declaretur oportet auctoritatem manifestemus eius super papam
Romanum pontificem. Et quidem illa primo manifestatur ex verbis domini

Math. xviii ubi Jesus loquens ad Symonem Petrum quem fecit primum patrem
ecclesie sic inquit Si peccaverit in te frater tuus vade et corripe eum inter te
et ipsum solum si te audierit lucratus es fratrem tuum Si autem non te audierit
adhibe tecum unum vel duos ut in ore duorum testium vel trium stet omne verbum
quod si non audierit eos dic ecclesie Si autem ecclesiam non audierit sit tibi
tamquam ethnicus et publicanus etc. Ut autem evidenter ostenderet dominus per ecclesiam
quam iudicem superiorem constituebat non solum Petrum summum pastorem sed apostolos con-
gregatos intelligi quorum vices generalis synodus tenet ut habet textus
nobilis Tribunensis Concilii ii q. v in c. Sequitur preterea ad apostolos congregatos
Symonem dirigens continuo subiecit Amen dico vobis quecumque ligaveritis super
terram erunt ligata et in celis et quecumque solveritis super terram erunt soluta et
in celo etc. Ceterum ut lucidius demonstraret quod ubi plures in nomine suo
sunt congregati, licet ad iudicandum aliquid vel papalem censeam ipse
est qui iudicat per os congregacionis proxime subiecit Iterum dico vobis
ubi duo vel tres sunt congregati in nomine meo ibi ego sum in medio
eorum etc. Que quidem verba per summum synodali congregacioni dicta arbitratur
Innocencius papa in c. de quibus xx di. declarat eciam sancta Calcedonensis
synodus in gestis suis accione xii dicens ad propositum dicto Si enim duobus duobus
simul convenientibus se interesse promisit quanto magis pluribus etc. Manifestat tercio
Concilium Toletanum iiii in quadam contenta epistola incipiente Omnis
deus Cuius verba ad propositum sic dicunt habens domine sive fidem que
dicit Ubi fuerint duo vel tres congregati in nomine meo ibi ego sum in
medio eorum Credo beatum sancte trinitatis divinitatem huic sancte interesse
synodo et ideo tamquam ante conspectum dei ita in medio vestrum fidem
meam protuli confitens quemadmodum dominus sine dicens Non abscondi veritatem
tuam et misericordiam tuam a consilio multo. Quarto lucidius ostendunt
verba Celestini pape ad synodum Ephesinam scripta Cuius verba ad pro-
positum sunt hec Spiritus sancti testatur presencia congregacio sacerdotum
Certum est enim quod legimus que nec potest veritas nostra mentiri cuius in
ewangelio ista sunt est ubi duo vel tres congregati fuerint in nomine meo
ibi et ego sum in medio eorum quod cum ita est si nec huic tam brevi
numero spiritus sanctus deest quanto magis cum nunc interesse credimus in unum con-
venientem turbe sanctorum Sanctum namque concilium est pro debita reverencia veneracione
collectum in quo utique nunc apostolorum frequentissime illius quem legimus congre-
gacionis aspicienda reverencia est Numquam hiis defuit quem receperant predicando
Assunt hiis dominus et magister nec docentes a suo doctore deserti sunt

Quinto demonstrat liber synodi Romane ecclesie quarum tenor obtracto-
res Romane certe synodi Romane que quidem conciter habetur in libro
Conciliorum Ysidori Cuius ad propositum verba sunt hec Cur in pluribus mani
ledunt sacerdotale Concilium tui latrantes Simon xpe in quia inspirante xpo
oracula superna patuerunt et cum dominum altis hominis in preces extitit lin-
gwa pontificum etc. Ex hiis ergo patet a lege evangelii successiva consimilatione
salvatorem nostrum voluisse in papali causa iudicem existere congregacionem
apostolorum Cuius similitudinem Synodus ut dedixi superne vices obtinet Ceterorum
deficientibus apostolis legittimam congregacione ~~[illegible]~~ Ceterorum in tue in corpo-
medio presens esse dicat ut sic ipse per ac illorum successores petri videatur con-
iudicare Hanc autem argumentacionem ex successiva textus consimilatione docet
nos beatissimus augustinus in sermone de Symone pharyseo et de muliere que
lacrimis rigavit pedes xpi incipiente quod admonemur etc. ubi in simili
materia arguens ex verborum textus submissione consimili sic dicit Si non
dimittunt homines peccata falsum est quod dicit xpus que solveritis etc. necessario
quare hoc dictum sit quod sit datum datum erat dominus hominibus spiritum sancti
et ab ipso spiritu sancto fidelibus suis dimitti peccata non meritis hominum vole-
bat intelligi. Nam ut hoc evidencius ostenderet dominus a spiritu sancto que
donari fidelibus suis dimitti peccata non meritis hominum quedam per loco
sic ait resurgens a mortuis accipite spiritum sanctum et continuo subiecit
Si alicui dimiseritis peccata dimittuntur ei etc. hoc est spiritus sanctus dimittit
non vos Spiritus autem deus est deus autem dimittit peccata non vos
Nescitis quia templum dei estis et spiritus dei habitat in vobis et iterum
Nescitis quia corpora vestra templum sunt spiritus sancti quem habetis a
deo deus ergo habitat in templo suo hoc est in sanctis suis fidelibus
in ecclesia sua per eos dimittit peccata quia viva templa sunt etc.
Ex quibus verbis patet ex argumentacione successive consimilacionis littere
[illegible] concludere per spiritum sanctum fidelibus sacerdotibus
in ecclesia datum non merito sacerdotum peccata dimitti unde non est ab-
surdum si nos eadem argumentacionem motam eius perdixerimus concludamus
Nec quemquam moveat temeraria illa argumentacio hominis dominum ad petrum dixisse
dic ecclesie cum ipse petrus actor existeret ut patet in illis verbis Si
peccaverit in te etc. non autem erat petrus existere incusatus quam et ipse
petrus apostolorum princeps spiritu sancto plenus recognosceret per illa verba se
eciam tribunali ecclesie fore subiectum unde delatus aut incusatus existet

adversus incusantes eum quia iuisset ad viros spiritum habentes et manducasset cum illis videns in apostolorum et fratrum conspectu solum reputacionem
legittime se purgavit ut scribit Actuum xi. Unde beatissimus Gregorius cuius verba
transfert Gracianus ii. q. vii. c. Petrus sic dicit Petrus potestatem regende
accepat et tamen idem apostolorum priorum querimoniam contra eum a fidelibus
facte cur ad gentes cur ad gentes intrasset non ex potestate officii sui quia
dicere posset. Oves pastorem suum non accusent nec reprehendant. Sed ex
ducte divine virtutis quia gentiles acceperant spiritum sanctum viderunt et
quasi dicat. licet aliter hoc ibi Gracianus exponat et non recte. Cum papa
ex aliquo catholicos notorie scandalizante defertur pro eo id
erit quod egerit sed non debet iudicium declinare pretextu officii
pastoralis sed alia racione quod egerit excusare ut tunc fecit
Petrus. Preterea quia racione dicimus quod cum Christus dedit claves Petro
verisimile est quod sub Petri nomine intellexerit Petri successores
sed de illis in textu pasce oves meas nullam fecit mencionem quia
non est credendum quod Christus mortuo Petro voluerit ecclesiam manere
sine capite vno ministeriali ut notat glossa in c. ??? in textu
de sent. et re iud. li. vi. et Inno. in c. ad apostolice. infra de re iudicata
li. vi. Ita patet non verisimile quod Christus ipse casu quo aliquis ex Petri
successoribus scandalizavit ecclesiam sponsam suam in papa potestate
clavium sibi concessa quod tale uti non valeat. ut enim attestatur beatissimus
papa Symachus xl. di. c. non nos Petri successores cum
sedis privilegio peccandi licenciam non assumpserit sic enim ait Non
nos beatum Petrum sicut dicitis a domino cum sedis privilegio vel successores
eius peccandi licenciam iudicamus suscepisse ille perhennem
dotem meritorum cum hereditate innocencie transmisit ad posteros
quod illi concessum est pro actuum luce ad illos pertinet quos conversacionis splendor illuminat etc. Quid plura cum salvator dicat Petro
si ecclesiam non audierit sit tibi sicut ethnicus et publicanus Manifestum est Christum voluisse Petrum sequi iudicium ecclesie velud in
parcubit et sibi superiore. Cum dixerit ecclesie non parante et
eius iudicia non servante esse debere Petro et sic eius successoribus
velut ethnicum et publicanum. Quid nam velut aliud est ecclesia
nisi catholicorum in unum legittima collectio ut ipse Nicolaus papa
exponit de conse. di. i. in c. ecclesia. Ergo principaliter ipsius ecclesie
et sic synodorum eam representancium in papam superioritas et apostolorum actibus in c. inferius deducendis evidentissime demonstratur et sic
obediencie prestacione superioritas demonstratur. Obediencia autem

consistit in tribus. Primum in reverentie exhibitione que maxime constat ex assurgendo. In mandati susceptione. In iudicii subiectione. Ut hec omnia deducit notabiliter glo. xcvi di. in summa. Signum igitur exhibitionis obediencie demonstrativum scilicet assurgentis fecit Petrus in conspectu congregatorum apostolorum per quos reputabatur ecclesia. Cum enim diligens apud eos et seniores iudee fieret inquisitio inter nouerint ad fidem conversus oportet circumcidi et servare legem Moysi Petrus volens suum iudicium apperire assurrexit dicens viri fratres etc. et optime scribitur actuum xv. 2m quod scilicet mandati susceptivum fecit et Petrus et sicut legitur descriptum cum audissent apostoli qui erant Jerusalem quia recepisset Samaria verbum dei miserunt ad eos Petrum et Johannem etc. et transfert verba illa de sacra viii. c. i. Ex quo videtur erroneum quod quidam dicunt Petrum ab apostolis tamquam missum fuisse per ut consiliarium mittitur ad bellum principe, quod cum de Johanne dicentur hunc quia copulativa et constat eum Petro equali potestate non accessorie missum fuisse. 3m quod signum scilicet iudicii subiectum fecit, et Petrus apud apostolorum congregatorum conspectum. Cum enim disceptarent adversus eum qui erant ex circumcisione dicentes quare introisset ad gentiles et manducasset cum illis. Ibi Petrus in conspectu apostolorum eorum iudicium subiens se purgavit ut describitur actuum xi. et latius supra deduxi. Nonne etiam et omnia ex quibus principaliter arguitur suprema potestas apostoli collecti inter quos erat et Petrus probat etiam hoc Romanum pontificem facit manifeste. sic dico. Si enim primo queritis dispensationem beneficiorum ecclesiasticorum et spiritualium. Nonne in locum Jude de quo in psalmo dictum est, et episcopatum eius accipiet alter apostoli omnes collecti sorte elegerunt Mathiam ut declaratur actuum i. ad finem et transfert Gratianus xxv q. i. in c. nos statuimus et c. ne ex. 2 g. Quod autem Nonne cum apostoli considerarent non fore equum eos derelinquere verbum dei et ministrare mensis elegerunt septem viros boni testimonii qui diaconorum officium exercebant ut scribitur actuum vi. et transfert Gratianus xciii di. in c. diaconi vii. et xxi. di. in g. decretis. Mihi. pariter temporalium et spiritualium dispensationem per eos omnes collectos factam videmus, inter quos erat et Petrus. Non autem per solum Petrum. Crescente enim credentium multitudine in fide Ihesu Christi cum possessiones agrorum aut domorum illas vendebant afferebant pretia et ponebant ante pedes apostolorum. Illi autem dividebant singulis prout cuique opus erat ut refertur actuum iiii. et transumptive xii q. i. c. dilectissimis. Post hec nonne cum fidei apostolorum tempore in primitiva ecclesia ortam. An eos qui convertuntur noviter oportet circumcidi et servare legem Moysi. Omnes apostoli collecti determinarunt inter quos erat et Petrus. Non autem solus Petrus certe sic ut patet actuum xv. Ubi in hiis que sunt Anthiochie scribitur epistola diffinitionem continens super orta dubitatione premissa

sic dicit apli et ceteri fres hijs qui sunt Anthiochie salute et post pau
ca sic visu est spui sancto et nob etc. Vn no in psona solius petri sz
in nomine totius Synodal apce congregacionis snia concipitur. Quod
ergo dicit tex. xxiiii q. i in c. quociens et extra de bap. c. maiores
dicens fidei oritas dubitacionis nō nisi ad petrum fore referendas
non excludit auctem Synodi gnalis sz alterius inferioris ptate ppali
ut pmissa demonstrant, sicut demonstratur in simili ex tex. xviii q. ii
in c. nulla. vbi et si tex. dicat totam ptate quo ad monasterium ad ab
batem ptinere, nō tn ex hoc excludit ptas sui superioris epi, sz si inferiorum
sz monachorum. 3° principalit ipsius synodi superioritas Ecclesium i ppam
superioritas manifestat epla bti Clementis successoris petri ad
Jacobum fratrem dni, que in scda eple pagina referens vba p beati pe
trum sic dicta in eius ordinacione ad summum aplatum sic inquit sz
si enim mundialibus curis fueris occupatus et teipsum decipies et
eos qui te audiunt Non enim poteris que ad salute ptinet plene
singulis quibusqz distinguere et ex eo fiet vt et tu tanqz qui non
docueris que ad salutem ptinet hominum deponaris et discipuli per
ignoranciam depeant etc. hec l. que vba auria sunt et simr nō diga
qm ex snia beatissimi petri aplorum principis p cle. relata ma
nifestissime docemur Roma pon. nedum nō frangere ea que
p synodos vles ad salute ppli xpiani et Ecclie sunt salubriter
Constituta. Sz eciam eade nō docente a papatu posse deponi. Nec hec
cle. epla obscure noticie est. qm habetur illa formalit in eo volumine
quod nuncupamus librum conciliorum ysidori. Et ex ea decerta plura
transfert gracianus ut pz. xc iii di c si inimicus xi q. i c. te quidem
et c sicut enim. Quia ergo ex petri snia constat ppam ea i ecclia
nō docente que ad salute hominum ptinent posse summo pontificatu
privari, quis est ut synodus vlis tamqz superior possit in eum hanc
privatiuam sniam pmulgare cum vlis synodus iurisdiccionem habeat sup
ppam in hijs casibus in quibus ppa pot iudicari vt singulariter
concludit glo. ii q. vii in c sicut inquit. Quarto principalit demonstratur
ex snia pauli apli in epla ad Galat. i c. dum dicit, licet nos aut an
gelus de celo evangelizat vob aliquid aliud pter qz quod euange
lizauimus nobis, anathema sit, que vba transfert gracianus xi q iii
c si is qui prest xxiiii q. iii i c. cum ergo; ex quibus vbis clare li
quescit nedum Romanum pontificem sz etiam angelum tibi subiectum
fore doctrine atqz euuangelizacione catholice ecclie sm quia apli
euuangelizaverunt inter gentes adeo ut si eorum alter aliud statuit quam
Ecclia anathema est Nec mirum si aplus paulus in angelis voluit

[ƒ 143]

auctor veteris fulminet anathema quam alibi scilicet ad Corinth. p. vi c. sic dicit: Nescitis quoniam angelos iudicabimus quanto magis secularia etc. que verba transfert Gratianus text. que si sunt. le. c. preeminebile. Alibi vero scilicet ad Ephes. iii. c. dicit: Celestibus potestatibus per militantem ecclesiam patuisse multiformem sapientiam dei etc. Et per hec verba scilicet michi autem omnium sanctorum minima data est potestas gratia hec in gentibus evangelizare investigabiles divitias gratie Christi et illuminare homines que dispensatio sacramenti absconditi a seculis in deo qui omnia creavit ut innotescat principatibus et potestatibus in celestibus per ecclesiam multiformis sapientie dei etc. Demonstratur alterius ex eiusdem epistola pauli ad Galat. ii. c. ubi dicit quod cum venisset petrus Anthiochiam in faciem ei restitit paulus eo quia reprehensibilis erat. prius enim quam venirent quidam a Jacobo cum gentibus edebat. Cum autem venisset subtrahebant et segregabat se timens eos qui ex circumcisione erant et simulationi eius consenserunt ceteri iudei ita ut barnabas duceretur ab eis in eis simulatione. Sed cum vidissem quod non recte ambularet ad veritatem evangelii dixi cephe coram omnibus si tu cum iudeus sis gentiliter vivis et non iudaice quomodo gentes cogis iudaizare etc. que verba transfert Gratianus ii. q. vii. in c. paulus petrum et c. sed paulus. Si igitur soli paulo concessum fuit apostolorum primum petrum qui tamen fuit corrigibilis reprehendere et ei in faciem resistere cum eo quod agebat cibos a gentibus discernens prout faciebant iudei in ecclesia scandalum generabat gentes quia cogebat per indirectum iudaizare. Indubie credendum est quod Christus aliquid magis noluit concedere ecclesie congregate scilicet ut primatem eius quando scandalose agentem reprehendat et possit reprehendere quod si incorrigibilis sit ita ut nec correctionem patiatur nec unitatem spiritus cum corpore ecclesie servet valeat eundem condigne punire. licet autem Gratianus in dicto c. paulus dum refert verba Jeronimi dicentis paulus petrum reprehendit quod non auderet nisi se non imparem sciret etc. eadem exponit de paritate vite et sanctitate conversationis non de officii ecclesie dignitate, tamen Ulricus Argentinensis v. p. lv. operis sui c. xxiii. hec implanans dicit eam exponi non conformare textui quia redarguere coram omnibus peccantes pertinet ad officium ecclesiastice dignitatis illi enim dicitur peccantes coram omnibus argue ut ceteri timorem habeant iuxta sententiam pauli ad Thi. i. v. c. quam transfert Gratianus xl. d. in c. sed illud quidem ad sanctitatem conversationis quia tali dicitur argue eum inter te et ipsum solum hec dicit doctor predictus cuius tamen verba latius prosequar in tractatu meo de universalis Synodi potestate. Quinto principaliter declaratur ex determinacione catholicorum doctorum etc. qui in eadem velud synodus

Synodus

irradiant matutinum. Et primo auctoritate beatissimi Ambrosii in eius xxxiii l°
lxii. ubi ipse referens epistolam beatissimi Damasi pape directam iudicibus
a Synodo Capuensi deputatis in causa Bonosi episcopi ostendens sui
officii non fore in causis in quibus non est per Synodum preventus ~~manum manum~~
apponere sic refert, cum dixisset scilicet vel pro veritate vel pro modestia ~~manum~~ manum   manus
suam subtrahere voluisse sed cum huiusmodi fuerit concilii Capuensis iudicium
ut finitimis Bonoso ac eius accusatoribus iudices tribueret et precipue   +
Machedones qui cum episcopo Tessalonicensi de eius facto cognoscerent
advertimus quod nobis iudicandi forma competere non posset. Nam si in-
tegra esset hodie Synodus recte de hiis que comprehendit vestre scripture
series decerneremus. Vestrum est igitur qui hoc recepistis iudicium sinceram
ferre de omnibus nec refugiendi vel elabendi vel accusatoribus et
accusatis copiam dare. Vice enim Synodi recepistis quos ad examinandum
Synodus elegit. Denique cum Bonosus episcopus post iudicium vestrum
emisisset ad fratrem nostrum Ambrosium qui eius sua consuleret in dicendum sibi
ecclesiam arripere atque ingredi responsum ei est quod nichil temeritatis fa-
ciendum foret sed omnia modeste pacienter ordine facienda, nec contra
sententiam vestram temptandum aliquid ut quod vel quod videretur vobis iusticie
convenire statueretis quibus hanc Synodus dedit auctoritatem. Ideo primum
est ut hii iudicent quibus iudicandi facultas est data. Vos enim totius
vel septimus Synodi vice decrevistis quod nos quasi de Synodi auctoritate iu-
dicare non convenit. Et ultra ad finem subiecit sic scilicet deinde vestram vestre
normam expectamus sine re. Hec ibi. Ex quibus clarissime insurgit fa-
teri Romanum pontificem si integra foret Synodus hoc est si ac tamen
non delegasset ipsum de causa cognoscere potuisse. Sed quia Synodus alibi
delegando prevenit, dicit se iudicandi omnis non posse assumere tamen
illi delegati Synodi vice decernant, sibi autem de Synodi auctoritate iudicare
non convenit. Cum tamen si ipse Synodo superior foret advocare posset ad
se causam per Synodum delegatam de appel. c. ut nostrum cum si. atque etiam
appellationem ad se interpositam recipere ut liquet ex antiquis Canonibus
illam autem epistolam quam beatus Ambrosius refert fuisse Damasi pape clare
demonstrat ex subsequenti illam lxiii^a et precedenti illam lxi^a. Demonstra-
tur ulterius ex quadam prefatione eiusdem beatissimi doctoris in dedica-
tione altaris maioris Ecclesie Mediolanensis dum inter alia sic dicit per Christum
dominum nostrum qui eminenciam potestatis accepte ecclesie contulit quam pro honore
suscepto Regnum contulit et sponsam cum sublimitati commissa fecerit etc. Si
igitur eminenciam accepte potestatis ecclesie contulit commissa eius subiciens
potestatem necesse concludere est quod in eadem transtulerit potestatem summe pon-
iudicandi in casu nostro cum et summi pontificis devotione salvator noster

sibi reservavit in signum preeminentie potestatis singularis iuxta Anacleti sanctionem
quam transfert Gratianus lxxij di. in c. Sacrorum Septimo declaratur
auctoritate gloriosi Jeronimi in epistola ad Evandrum presbyterum translata per Gratianum
xciij di. in c. Legimus cuius verba sunt hec ad propositum scilicet aliam Romane
urbis ecclesiam aliam totius orbis existimanda est. Et alterum Gallie et
britannie et affrice et parthi et oriens et Judia et omnes bar
bare nationes unum christum adorant unam observant regulam veri
tatis si auctoritas queritur orbis maior est urbe etc. In gulgubiis urbis
notandum Jeronimum loqui de auctoritate orbis que ideo quia maior
est Igitur illa auctoritate Romane urbis idest Romane ecclesie preferen
da est. Considerandum enim quod scribit ea in epistola   contra eos qui in tanta
dicebantur prorupisse vecordiam ut dyaconos presbiteris anteferrent
mores auctoritate Romane ecclesie observantes dyacones cardinales preferre aliis
quibuscumque presbiteris exceptis presbiteris cardinalibus. Ad quod respondet
ipse quod non aliam Romanam urbis ecclesie talem totius orbis existimanda
est potius et si auctoritas queritur maior auctoritate est orbis id est universalis
ecclesia urbe idest ecclesie et ideo illius potius debet esse iudicium. No
tandum esse et dum dicit estimandum non fore alteram fore
Romanam urbis ecclesiam alterum totius orbis et nullo cum eius Romana
ecclesia ceteris particularibus sit prelata tamen universe per orbem terrarum
catholice et apostolice ecclesie instituto unus thalamus christi sunt dicit
textus xxj di. in c. Quamvis. Unde ait Cyprianus quem transfert
Gratianus vij q. i in c. Novatianus Una est ecclesia per totum mundum
in multa membra divisa unus episcopatus multorum episcoporum concordia
numerositate diffusus. Ad idem xxiiij q. i in i c. Loquitur
Merito igitur et ipsa Romana ecclesia de universali ecclesia est et illius
pars [illegible] pars licet dignior, sed quis dubitabit totam universalem ecclesiam
congregatam esse digniorem particulari Romana ecclesia eius parte cuius
digniori esse nullus. Huius rei testis est michi beatissimus Ambrosius
quem transfert Gratianus xxij q. i in c. Que dignior dum sic dicit que
dignior domus est quam sancte ecclesie apostolorum predicationis ingressu idest ad quem
sit ingressus apostolica predicatione ut ibi exponit glossa quasi dicat
nulla sic et Romanus pontifex licet sit singulis eminentior in ecclesia
tamen et de universali ecclesia est et concludit glossa super verbo hec esse
in c. Ecclesia xcix di. Item et ipsius universalis ecclesie membrum, cuius
dignius ut ipsemet papa attestatur de electione c. Significasti ut nec
erubescat Anacletus papa appellare universalem ecclesiam matrem suam ut
transfert Gratianus xij q. ij in c. Qui abstulerit ymo Calixtus papa

quem transfert gratiam xij di. no. dez. sic dicit ad propositum Nota
sicut filius venit facere voluntatem patris Sic et nos implere voluntatem
matris nostre que est ecclesia etc. Ex quibus verbis ecclesie in propriam superiorum
denotatur. Octavo demonstratur ex epistola ipsius doctissimi Ie
ronimi que intitulatur ad damasum de septem ordinibus ecclesie et
ubi cum de septimo et supremo ecclesie ordine loquitur scilicet episcopi
ad nostrum propositum sic dicit scilicet de hoc officio amplius disputare
nichil possum, cum quicquid in clericis consentiunt esse pro dixi episcopum
soli habere manifestum est In illis esse partes et membra Ut tamen
in episcopis plenitudinem divinitatis corporaliter habitare atque ita est ut
in episcopis dominum in presbiteris apostolos qui et ipsi sunt recognoscas Sed quia
scriptum est non vos me elegistis sed ego elegi vos summus sacerdos qui eligi
dicitur qui electi sunt sacerdotes omnem potestatem suam deus discipulis
suis dedit et moyses dominum dei voluit pharaonis Cum igitur secundum
testimonium omnem suam potestatem dominus dedit apostolis discipulis suis sequitur
quod ad potestatem super Romanum pontificem dedit apostolis congregatis quorum vices
representant episcopi congregati in synodo generali et dicto capitulo quis presbiter illam
autem omnem potestatem duobus in locis tradidit primo cum ex Math.
relacione dominus ipsis congregatis dixit Quecumque ligaveritis etc. Et tamen
pariter ex relacione Iohannis dixit quorum remiseritis peccata etc. In eo enim quod
omnem potestatem iuxta Ieronimum eis dedit sequitur quod nichil dimisit non da
tum eis et sic potestatem super Romano pontifice preterit habere et ipse. Ad
idem probandum obmisso textu capitulo solite et capitulo si Romanorum atque aliis vulgari
bus utor auctoritate pauli apostoli qui ad Hebr. ij capitulo declarat predicta dicente
omnia subiecisti sub pedibus eius etc. sic dicit in eo quod omnia eis subiecit
nichil dimisit non subiectum ei licet autem videatur ista Ieronimi sententia in eo quod
dicit episcopos gerere vices domini presbiteros vero vicem apostolorum a sententia Augustini atque
aliorum primum aliter sentiencium diversa eque tamen distinccione ad concordiam sententia
reducitur ut clare demonstro in prefato tractatu de potestate concilii generalis
Nono probatur ex eiusdem Ieronimi sententia quam transfert gratianus xxiiij q. i c. Ecclesia ad
propositum sic dicentis omnibus consideratis puto me non temere dicere alios ita esse in domo
dei ut ipsi sint etiam eadem domus dei que dicitur edificari super petram quia si quis incipi
ente contempserit etc. quam unica columba appellatur et perpenta quod domus eius claves
accepit ac potestatem solvendi atque ligandi hanc domum si quis corrigentem corripientemque
contempserit sit tibi inquit sicut ethnicus et publicanus etc. Quomodo ipse aliud vult sed
insit ut pontifices synodice congregati sint in domo dei et ipsi sint eadem domus
dei idest ecclesia que edificari dicitur super petram quam si quis corripientem contempserit sit tamen
ethnicus etc. Et quod etiam si contempserit ipse papa in proprio persona velut alius katholicus

sub divinis sermone inundat atque ad illius astringat obstinaciam ut est expresse
xxv q. i c. Sunt quidam. Nec illud obmittam dominum ex ... dicit quod si ecclesiam
contempserit sit tibi sicut ethnicus et publicanus etc. Iubet in contemptores ecclesiam
excommunicacionem promulgari. Ita enim interpretatur illa verba Urbanus papa quae transsumpta sunt
in c. Nonnulli xxiii q. iii sic dicens: Item ipse dominus apostolis alibi excommunicacionem
fieri iubet dicens: Si quis corripit ecclesiam et non obedierit sit tibi sicut ethnicus
et publicanus. Decimo probatur eiusdem Iohannis auctoritate quae transsumpta est ii q. vii
in c. Nos si ... qui exponens illa verba Christi: Sal infatuatum ad nichilum valet
nisi ut proiciatur foras et conculcetur a porcis in persona beatissimi Petri et pape sic
dicit: Non est facile stare in loco Petri et Pauli et tenere cathedram iam cum Christo
regnancium. Infatuatum sal id est stultus prelatus insipiens in predicando et fatuus
in delinquendo ad nichilum valet nisi ut proiciatur foras id est deponatur et proculcetur a porcis id est a demonibus qui dicunt malo prelato quid pecori suo
Si igitur ut ex sententia Iohannis apparet papa in delinquendo et temerarius
vel instruendo dei populum insipiens deponi potest, cum possit ut non nisi per generale
concilium quod supra eum sit iure hec in casibus in quibus valet iudicari ut notatur
glossa in dicto c. Sic et in aliis. Demonstratur quidem ipsius Iohannis dictum verum esse
ex eo quod scribit Iohannes xv. Dum refert sermonem domini ad omnes apostolos dictum inter
quos erat Petrus sic scilicet: Ego sum vitis vera et pater meus agricola est,
vos estis palmites. Omnem palmitem in me non facientem fructum
scilicet per predicacionem doctrine tollet eum. Si quis in me non manserit
mittetur foras sicut palmes et arescet et colligent eum et in ignem
et in ignem mittetur et ardebit etc. Sic igitur palmitem qui erat
Petrus inter alios apostolos et quilibet eius successor non ferentem
fructum reformacionis ecclesie aut predicacionis apostolice in Christo Ihesu tollit
ipse Christus et mittit foras et arescit et mittatur in ignem.
Sequitur quod ipse hoc ~~fore~~ facit per medium sue militantis ecclesie
in cuius medio se interesse promiset et cum qua se ad futurum
voluit velud usque ad consummacionem seculi cum iuxta Pauli
sentenciam huiusmodi sancte Romane ecclesie dyaconi inter deum atque homines
interpretes existant lingua potenciali. Undecimo probatur
ex laudata sententia preclarissimi Augustini in suarum epistolarum ordine epistola
cxii ad Glorium Eleusium et Felicem grammaticum quod ad
usum Donatum et alios quosdam calumpniatores sinat quam
Melchiades papa cum episcopis quibusdam promulgaverat in
Cecilianum in suo episcopatu confirmaverat. Hec formaliter verba
dicit: Ecce putemus illos episcopos qui Rome iudicarunt non
bonos iudices fuisse restabat adhuc plenarium ecclesie universe

Concilii vbi cum epis iudicibus ca possz agitari ut si male
iudicassz conuicti erunt coram sine soluerent[z] etc. Ecce igit[z] ipius
Roman pont[if] diffinitione cum sm quidicite habent ff si pro
mulgata no fuit recto iudicio tonrl posse p vniusale Synod
veluti tribunal supius retractari. Duodecimo sana racio dictat
qz cuncte eccle iuditiu Roman pont[if] sine pferat[z] ut no exceptu[te]
aut diuino seu naturali iure eius arbitriu insurgit hoc declarat
eleganti vba aug[ini] translata p gra[cia]m ii q[uestio] vii in c. puto sic
dicentia cum pe a paul possessore corrigit[ur] et paul atqz vet[us]
vinculo custoditur ad martiriu pmouetur quanto facilius et
forcius qz pouinc ecclie statutu firmatu est vel vni[us] epi auc[toritate]
vel vnius puincie concilio pferendum est etc. Ex quibus vbis no
tandum qz antecedes argumentacionis aug[ini] est petri no recte age
tem a paulo no recte sencience licite corrigi potuisse. Vn[de] 2 gnra
ex antecedenti valeat resultare necesse est dice ipm dum infert
i[d est] sz vniuse eccle statutu pferendum fore sine vnius epi intellige
noluisse minus in Ro[mano] Epo qz in alio. ex quo ans in petro p pau
correcto firmatu [est] xiii[a]. Decimotercio demonstratur quia omnia illa
vba ex quibus peminencia petri in Catho[li]ca eccla demonstrat[ur]
sm Catholicas exponces Augustini ad ecclam referente. Cuius petri
gestabat figuram. Quod cum ita sit primo quo ad illa vba petro dicta
Et tibi dabo claues Regni celoru etc. Accipe obmiss innumeris aug[ini]
sumis in locis alys quas pono in tractatu de gnali concilio ptate eius
sumam qua transffert gra[cia]nus xxiiii q. i c. Quodcuqz dicentis sic. sz
quodcuqz ligaueris sup terram erit ligatum et in celis. si hoc pe tm dictu
est no hoc fecit ecclia. si aut in ecclia fit vtiqz que in terra ligant[ur] et
in celo. et que soluunt[ur] in terra soluta sunt 2 in celis. quia cum excoicat
ecclia in terra et p in celo ligat[ur] excoicatus. Cum reconciliat in ecclia
in celo soluitur reconciliatus Si ergo hoc in ecclia fit pe qndo
claues accepit ecclam sanctam significauit etc. quecumqz vba p
aug[ini] posita in Omelia sup ps. xlvii di. dic[tu]o in dicto c.
quodcuqz exponit. i[d est] sub signo et nomine ecclie pe. claues accepit
ad idem r[e] ipius aug[ini] elegantissima vba in Sermone natal aplorum
pe 2 pau. mo Sermonu suorum de feria c. vno. xxvi. v[bi] sic dicit
Dns Jhus discipulos suos an passionem suam sicut nostis elegit quos
fres appellauit int hos pene pene vbiqz pe solus totius ecclie
gestabat psonam et pptea audire meruit tibi dabo claues regni ce
loru. hanc cum claues non ille ut homo vnus sz vnitas accepit eccle.

Hinc gl. petrus excellencia pdicat quia xpiane vnitatis 7 vniusalis
ecclie figuram gessit qn ei dictu est Tibi dabo claues 7c Quod
omnibus traditu est nam ut nouit9 ecclam recepisse claues Regni
celo4. Videte in alio loco quid dns dicat omibus aplis suis
accipite spm sanctu et continuo subiunxit Si cui dimiseritis pcca
dimittunt ei si cui tenueritis tenebunt hec ad claues ptinet de qbus
dictu est que solueritis in tra soluta sunt 7 modo In idem gcurrit
eiusdem sua posita dca pncipio expons ps c viii. sic dicens
Quedam dicunt que 7 si ad aplm petru ppe ptinere videantur
non tn habent illustrem intellectum nisi cum referunt ad
ecclam Cuius ipe cognoscitur in figura gestasse psonam
ppt pmatum que in discipulis habuit sicut est tibi dabo claues
regni celo4 Et si qua huiusmodi 7c Si iud considerat vba illa in
euangeo se ad pe dicta pasce oues meas 7c Unde pmu quid
circa illo4 interptacoem loquatur Augustinus in libro de agone
xpiano sic dicens Non enim sine causa inter aplos huius ecclia
catholice psonam sustinet petr. Huic enim ecclie Regni celo4 date claues
sunt cum petro date sunt Et cum ei dicitur ad omnes dicitur
amas me pasce oues meas et infra subdit nec vos audiamus
qui negant ecclam dei omia pcca posse dimittere itaqz miseri
dum in petro petram no intelligant et nolunt credere datas esse
claues regni celo4 ecclie ipi eas de suis manibus amiserunt 7c
Ad idem sunt gloriosissimi Ambrosii in pastorali sui pncipio ad
fi. 2e columpne sic formalit inquientis A domino ad litm dicit
petru petre amas me, et ille tu scis dne quia amo te. et cu
tercio fuiss3 interrogatus. et trina responsione fuiss3 subsequutus
repetitu est a dno pasce oues meas quas oues et quem grege
no solus tu suscepit Btus aplus petrus s3 et nobiscum eas
suscepit et nos cum illo illas suscepimus omnes. Vn & regis dr
sacerdotibus gdicit hec ille Hoz aut duo4 docto4 sine conformis
est pfacio quam in singulo4 aplo4 celebritate gmemorat sancta ca-
tholica ecclia ad ppositum dum in ea dicitur gregem tuum pastor
eterne non deseras s3 p btos aplos tuos gtinua ptectione custodias
quos opis tui vicarios eidem contulisti pesse pastores 7c Inde
aplus paulus in actibus aplo4 ad omnes ecclie sacerdotes dicit
Attendite vob et cuncto gregi in quo vos spus sanctus posuit
epos ut regatis ecclam dei quam acquisiuit sanguine suo 7c que vba
transfert gratianus xciii. di. in c. legimus. Si iud considerat vba p
dnm ad petrum dicta Rogaui p te petre ut non deficiat fides tua et

tet aliquando confusus confirma fratres tuos etc. Audi quid ad eorum declaracionem elegantissime dicat Augustinus in libro questionum novi et veteris testamenti q. lxxix sic ad propositum inquiens dicit ergo exactores didragme ad petrum apostolum magister vester non solvit didragma quo dicto magistrum ut pro omnibus discipulis solvit convenerunt Salvator autem cum pro se et petro dare iubet pro omnibus hoc solvisse videtur quia in salvatore erant omnes cause magisterii Ita post salvatorem in petro omnes continentur ipsum enim constituit caput eorum et pastor esset gregis dominici Nam inter cetera dicit discipulis Vigilate et orate ne intretis in temptacionem et petro dixit Ecce sathanas expostulavit vos cribrare velut triticum Ego autem rogavi pro te etc. Quid ambigitur pro petro rogabatur pro Iacobo et Iohanne non rogabat ne ceteris taceam manifestum est in petro omnes contineri quia et alio loco apud Iohannem dicit Ego pro hiis rogo quos mihi dedisti et volo ubi ego sum et isti sint mecum etc. hec ille Ex quibus verbis apparent declarata verba premissa que transfert concilium xxi di. § decretis et de peni. di. iii § parum.

Post hec si consideras ad petri excellenciam denotandum id quod scribitur actuum x de grandi vase quod ostensum est petro in quo erant in qua erant quadrupedia et serpencia terre et volatilia celi ubi ad petrum dictum est Surge petre et manduca etc. Attende qualiter rem illam declarat Augustinus in sermone quodam sic incipiente mo.. ex lectio apostolorum legeretur audivimus quod beatus petrus circa horam sextam etc. sic dicens quid ergo sibi vult ista significacio vas illud terram significat quatuor lintheis quibus dependebat quatuor partes orbis terrarum sunt per quas extenditur ecclesia catholica que ubique terrarum diffusa quicumque ergo vult in partem ire et per aliquam heresim conscindi ab universo non pertinet ad quatuor lintheorum sacramentum Si autem ad visionem petri non pertinent nec ad claves que date sunt petro pertinebit Ideo non quatuor lintheis submissum est vas illud quia a quatuor ventis dicit dominus congregandos sanctos suos in fine quia nunc super omnes istos quatuor cardines fides evangelica dilatatur. Animalia ergo illa gentes sunt omnes ergo gentes que in mundo erant erroribus et supersticionibus et concupiscenciis suis antequam veniret Christus dedit ... adveniente ... donatis sibi peccatis munde facte sunt. Unde post remissionem peccatorum quare non reciperent in corpus Christi quod ecclesia dei est Cuius petrus gestabat personam petrus ut in multis locis apparet personam gestat ecclesie Si petrus figuram gestabat ecclesie et ecclesia corpus est Christi recipiet in se quasi in escam suam iam mundatas gentes quibus peccata dimissa sunt hec ille Cum igitur ex premissis appareat duo principia scilicet petri nomine et vice vinse

ecclie clavos suscepisse. ut ecc habeam tex. de sen. tri. c. i. circa fi
de sen excō. c. a nob. et grande de pe. c. nona quidē atque aliis
plurimis textibus quos in expsso tractatu plē refert. 2m q
petri figura et significat. fuit vniusa ecclia. igit̄ necario quod est
vniusam eccliam congregata prout in synodo digniorem et emi
nenciam fore petro cum clarum sit cum cuius vices quis gerit
de plen. c. dudum li. vi. cum si. et id cuius figura et significacio repn
tatur eminenciore ptate atque auctis fore eum significanti et figurati
xm male ex sacris scripturis colligimus dicimus cum vetus testamentu fuisse
novi significacom atque figuram atque ipsum novum digniu et peminencius
veri fuisse quia vetus sustulit et extinxit. Decimo q'rto declaratur
auctē Beatissimi grg. in registro suo indiccon quarta epla xxiiij. f. pterea
sic dicentis pterea quia corde credit ad iusticiam, ore aut fit confessio
ad salute sicut sancti evangelii quatuor libros sic quatuor concilia sus
cipe et manutenere me fateor et insta hec tota devotione complector
integrrima approbacōe custodio quia in his velut in quadrato
lapide sancte fidei structura consurgit et cunctis vite atque cons
actionis norma existitur reformativa regula insurgit secdm
exponcōm dr. et post pauca subitit Cunctas vero psonas quas
pfata veneranda Concilia respuunt respuo quas venerunt
amplector quia dum vniusali consensu sunt gstituta se et non illa
destruit destruit quisquis psumit solue quos ligant aut ligare
quos solvunt, quisquis ergo aliud sapit anathema sit quisquis pdict
Synodorum fidem tenet pax sit ei a deo pre etc. Huius aut
eple parte sz non integre ut pxime retuli transfert graciaus
xv. di. c. sicut sce. Ex quibus verbis apparet Romanum pontificem
velud inferiorem ptatem non habere solvere quas gnalis Syd
ligat vel econt. infringitur que ad vniusale regimen ecclie gub
nandum Synod statuit. Cum iuxta Gregorii sentenciam ea statuta debeat ppa
tota devotione complecti et integrrima approbacōm custodire ymo
in aliud sapientes ipe Gregorius anathema pmulgat. Quintodecimo
declaratur diligenter inspiciendo, quid de superioritate ecclie congregate
senciat Grg. adversus eos qui moniti Romanum pontificem volunt
corrigi in Registro suo epla cc xxiiij ad Jo. epm Constantinopo
litanum sic dicens Et nos quidem in quibus tanta pausum temera
rium q culpa ymmittit̄ servamus quod precipit veritas dicens. Si pecca
verit in te fr tuus etc. Ego itaque p responsales meos semel et bis xb
humilibus hoc quod in tota ecclia sentitur corripe studui p me scpto
quidquid humilr facere debui non omisi. si in mea correctione despicior

Restat ut eccli

Restat ut ecclesiam adire debeam hec ille Ecclesiam aut adire quid aliud est
nisi fidelium collectionem synodaliter congregatam ut verbum hoc ecclesia de
clarat tex. de conse. di. 1. ecclesia. Ex hijs ergo verbis recte datur intelligi
Synodum congregatam supremitatem tribunalis obtinere etiam super Ro.
pon. in hijs que aliter non valent corrigi premisse autem epistole verba hijs
resecatis que ostendunt superioritatem ecclesie in papam transfert gratianus
xcix. di. in c. ecce. Sextodecimo ultra hoc comperimus Nicolaum papam
Cum Lotharium Regem amoveret ut sue concubine dudum ab eo re
pudiate velut excrate commu(n)ione declinaret in epistola sua sic ad Regem
illum descripta subinxisse scilicet quod si id non egeris procul dubio ne hoc sancte ecclesie
dicimus. habetur tex. xi. q. iij. in c. papue ex quo manifeste elicitur
quomodo papam fateri in suis excessibus incorrigibiliter persistente tribunali
ecclesie universalis que intelligitur Synodalis fidelium congregatio. vt supra
dixi velud supremo fore subiectum. Decimoseptimo reminiscimur
ylarium papam ut quicquid edidisset constitucionem corrigente excessus
Reformacionisque morem in ecclesia induceret ad tunc congregatam Synodum
sic dixisse s. quod ut deinceps possit illa tenacius custodiri sancta Syno
dum et papam subscripcionem accomodet vt synodali iudicio additus
claudatur illicitus habetur tex iste xxxv. q. ix. in c. quod quis. Ex quo
locutione ostenditur papam in ecclesie reformacione Synodi congregate iu
dicium ut supremum orbis tribunal recognovisse cum potenciius synoda
li quam suo iudicio additum ad illicita posse claudi iudicaverit Decimo
octavo quoque paruit et Symachus papa residens cum de nativitate
Christi scriptura qua cautum erat ut si Romanum pontificem hoc ex seculo
migrare contingeret non sine prefecti procerum urbis Rome consultacione
cuiusque Nova celebraretur electio. Questio referretur in medium illam no
luit in sancta Synodo plagi ut cuius esset vigoris posset agnosci dicens
id agere. ne ipsum in posterum disputare contingeret Cum sacra posset Synodus
iudicare. habetur tex. iste xcvj. di. in c. bene quidem Ecce igitur ubi Ro.
pon.x. se disputaturum dicat sancta Synodum proficetur iudicare posse
super eo quod abusum continet et diminucionem ecclesiastice libertatis.
Decimonono attendatur tex. ij. q. vij. c. nos si in potent. s. Item
Symachus sic dicens Item Symachus papa in Ro. Synodo dignitate sua
spoliatus prius statui pristino reddi decernitur ut tunc veniret ad causam
et si ita recte videretur accusantium proposicionibus responderet Digna res visa
est maxima numero sacerdotum atque meruit effectum. Sed cum postmodum
ordinaretur quod esset accusandus prelatus papa ut causam diceret occur
rebat sed ab emulis est impeditus etc. Ecce igitur liquide Romanum pontificem
causam si incusatus sit si velit spoliatus recepcioni intendat deferri
supremo tribunali Synodi generalis Vicesimo Anacletus papa cuius
tex. transfert gratianus xcix. di. in c. provincie. Item et cuiusque papa cuius tex-

idem transfert eadem. di. in c. nulli. Lucius quoque ppa que transfert
xc di in c. vrbes. Sixtus quoque ppa. viij. q. vlt in c. quilibet plane
fatetur non solum petrum sed omnes aplos in quibus ipse includitur
quamuis primus prouincias distruxisse patriarchas archiepos ac epos consti
tuisse que omnia sunt signum iurisdictionis euinctissime. ad idem tex. xxi
di. c. clerus et §. decretis Sed quid plura nonne Eleutarius ppa
in q. iij. i c. quamuis dicat a cetu aplorum omnium quem generalis Synodus
representat ut supra declaraui diffinitum esse non nisi Romanum pontificem
diffinire pontificum accusaciones Nonne Julius ppa causas finaliter
transfert granum iij. q. vj. in c. dudum dicat a sanctis aplis et eorum
cetu statutum fuisse non oportere absque sententia Romani pontificis Concilia
celebrari que quidem omnia euidentissimum argumentum demonstrant superioritatem
congregacionis aplorum et generalis Concilij generalis in Romanum pontificem
Cum ex eorum decretis et non ex contra petri potestas sint sublimata plane
et si diffinicione cause accusati epi transtulerit Cetus aplorum in Romanum
pontificem Non tamen a se illam abdicauit et generaliter nec a Synodo generali
ut est clarissimus tex. iij. q. v. in c. quesitum. Vicesimoprimo Ecclesia
militans ad instar triumphantis formata esse demonstratur. dicit tex.
de conse. di. iij. c. ecclesia. lxxix. di. in c. ad hec et demonstrat
glo. ex tex. scripture de hierarchia cele ad mentem. Quadmodum igitur
in triumphanti vnum est et supremum tribunal impeccabile cuncta di
rigens et disponens quod est ipse deus Ita pariter similitudinis
racione necesse est in militanti aliud fore tribunal pariter impeccabile
et supremum. Sed hoc non potest competere persone ppe cum sit peccabilis. ut
docet experiencia. igitur necesse est dicere illud fore in vniuersali Ecclesia Sy
nodice representata que impeccabilis est cum illa sine macula sine ruga
usque ad consumacionem seculi auctore domino construetur aduersus quam
nec porte inferi sunt preualiture iuxta diuini eloquij verba in infinitis
relata canonibus. Postremo pro conclusione afferimus nunc dum
canonem Synodi vniuersalis Constantinopolitane viij. cuius partem
eo resecato quod determinat superioritatem Synodi vlis in ppam transfert
granum xxi. di. in c. diffinimus quicquid Canon incipiens dominicum ser
monem etc sic dicit ad propositum porro si synodus vlis fuerit congre
gata et facta fuerit etiam de sancta Ro. ecclesia quevis ambiguitas et
controuersia. oportet venerabiliter et cum conuenienti reuerencia de propo
sita questione sciscitari et solucionem accipere et aut proficere aut profectum
facere non tamen audacter sententiam dicere contra seniores Rome summos pontifi
ces Claret autem ex hoc canone liquet Synodum vlem dum tamen non audacter
sed cum conuenienti reuerencia aduersus Romanum pontificem sententiam proferre
posse si fuerit incusatus Vnde beatissimus greg. ij. q. iiij. in c. siquis dicit
sic Siquis super hijs nos redarguere voluerit vel ex auctem nos facile

facile contempsit veniat ad sedem apostolicam ut ibi an confessione beati
petri mecum iuste decertet quatenus unus ex nobis suscipiat suam sentenciam ac
hoc est dicere veniat ad conspectum ecclesie quam sedes apostolorum representat et
in ipsa ecclesia an xpm mecum iuste decertet Petrus enim non est passus
sue xpm prophetam estimari sed dei filium docuit sua fideli professione
signorum xxiiij q. 1 in c. si petrus nisi non est aut dubium xpm in
medio fore synodi generalis ut supius extitit declaratum Considerandum
preterea nobis occurrit quid de petri successore dixerit Bernardus doctor de-
votissimus in opere suo de consideracione scilicet ad Eugenium papam li. ij
in c. sic ad propositum inquiens quod habuit petrus hoc dedit sollicitu-
dinem ut dixi super ecclesias numquid dominacionem audi ipsum non ut dominantes
in clero sed forma facti gregis. Que verba transfert gracianus xxv di.
c. esto subiectus xxj q. 1 c. predicatur Et ne dictum sola humilitate
putetur non etiam veritate vox domini est in ewangelio Reges gentium
dominantur eorum et qui potestatem habent super eos benefici vocantur Et infert
vos autem non sic planum est apostolis dominatus interdicitur hinc ergo et tu et tibi
usurpare aut tu aut dominans apostolatum aut apostolatus aut dominatum plane
ab alterutro prohiberis si utrumque habere ut predis utrumque aliquin
non te exceptum illorum iure ~~[illegible]~~ de quibus queritur deus sic ipsi reg-
naverunt et non ex me principes extiterunt et non eos novi Iam si regna-
re sine deo iuvat habes gloriam sed non apud deum. At si interdictum
teneamus memorie audiamus dictum qui maior est vestrum ait fiat sic-
ut minor et qui precessor est sicut qui ministrat Forma apostolica hec est dominacio
interdicitur indicitur ministracio que et commendatur ipsius legislatoris quam ad-
iungit Ego autem in medio vestrum sum sicut qui ministrat qui se cum ti-
tulo hoc ingloriosum putat quo se prius preor dominus glorie prosignivit
merito paulus gloriatur dicens ministri xpi sunt et ego hec ibi
Ex cunctis verbis demonstratur cum qui gradum summi apostolatus tenet
si non ministrare velit sollicitate sed dominari utrumque perdet scilicet apostolatum et
dominatum Ad idem concludens simul eodem opere li. iij c. 1 ad propositum
sic dicentis Dispensacio tibi super orbem ecclesiasticum credita est
non data sane possessio sed per quod usurpare Et hanc contendat tibi qui dicit
dedit meus est orbis terre et plenitudo eius. Non tu ille de quo propheta
et erit omnis terra possessio eius xpus hic est qui possessionem sibi
vendicat et iure creacionis et merito redempcionis et dono patris. Cui
enim alteri dictum est Postula a me et dabo tibi gentes hereditatem
tuam et possessionem tuam terminos terre possessionem et dominium celi hunc
Tu curam illius habe pars tua hec ultra ne extendas manum quid
inquis non negas preesse et dominari vetas plane sic quasi non bene preesset
qui preest in sollicitudine numquid et villa villico et dominus parvus subiectus

est pedagogo Hec tamen nulla ille nec id studium dnis est ista et tu
psis ut prouideas ut consulas ut procures et fuas psis ut ps
psis ut puus fidelis et prudens quem dns ostituit sup familiam
suam. Ad quid et tu des ill escam in tpe hec est ut dispensas
no imperes hoc fac et dnari no affectas homo homo ut no dnetur
tui omnis iniusticia, nullum tibi venenum nullum gladium ferrum
do qm libidinem dnandi. hec ibi Ex quibus apparet Ro pontifici
dispensacoem fore commissam non donatu imperium atque gladium
venenum qz sibi fore libidinem dicentis dnandi, Ad idem est eius
snia eodem ope li: iiij c. xij. sic dicentis, Consideres an omia
sancta Ro. ecclia. Cui deo auctore pres ecclias matrem esse
non dnam, te vo no dnm epoz sz vnum ex ipis. que vba transfert
arch. xij di. in c. non decet Igitur ex pmissis manifestatur q
Romano pontifici omissa est sup omnes singulares cura ecclie
ac sollicitudo Non imperium int oues xpi ministracio ac ~~de~~ dispensa
tio nd aut dnatus Unde insurgit snia beatissimi Leonis xxiiij.
q. i. i c manet. dicentis, tunc manet petri priuilegium cum eius eqta
te fertur iudicium Nec minus regnat seueritas ut remissio quare
btissimus greg quem transfert gracianus xi q. iij in c ipe ligandi
et c plerumque sicq dicat ypc ligandi soluendi qz ptatem se priuat
qui hanc p suis voluptatibus, no p subditorum moribus exerct
Si ergo Romanus pont. no dispensans sz dnans iux bndi
sinam ptatem pdidit aplatus si clauium ptate pdit cum illa
exerct ductus voluptate non racione quis est ut cum deo va
leat iudicari Concilium generale valeat diffinire iuxta sinam pall ec
Synodi Constantinopolitan viij. In qua tex. est p glo. in dicto c
sicut inquit hec maxime verum est si ipe diuinis monitus et
paciencia expectatus corrigi nequeat et fructum in dei ecclia
afferre recuset quia tunc precisus est abscindenda ab eo pontificali
auctas hec quidem fore verum declarat similitudo saluatoris ad aplos
dicta int quos erat petrus iuxta euangelium Luc xviij sic in
cipientis Arborem fici habebat quidam plantatam in vinea sua
et venit querens fructum in ea et non inuenit. Dixit autem ad
cultorem vinee. Ecce anni tres sunt ex quo venio querens fructum
ex ficulnea hac et non inuenio ~~ficunde~~ succide ergo illam ut quid
etiam terram occupat et ille respondens dixit illi domine dimitte
hoc anno vsqz dum fodero circa illam et mitto stercora et siquidem
fecerit fructum sine autem sin aut infuturum succidas illam. hec ibi
Quid namque igitur aliud huius sacri eloquij iudicat tenor nobis
nisi ut si platus dni expectatus ut ex se fructum aliquem salut

afferret pplo afferre distulerit tandem alioz ut puta Synodi salu
briter ecclam reformant ope adiutus ut afferat afferre recuset
Cathedram non pastoris s3 pestilencie occupans non amplius
tollerandus sit s3 velut in emendabil succidendus, Et quid per
Synodum gnalem sibi in sui correction ac punicione superiore Ut
pmissa clarissime demonstraverunt que de aucte gnalium Con
alioz Ecclam represntanciu brevit scripta sufficiant, Cum longe p
fectius eandem intractu pfato declaravert ad omia obiecta respon
dens Est igitur Illustrissime princeps Eccle militantis auctas in
Synodo represntate fundata supra firmam petram unde iuxta
Ewangelium Mt. vij. c. Quumus descendunt pluvie 2 venant
flumina ac flaverint venti irruentes in illam no tn cadet cum po
tentis semp adiuta subsidio qui se sibi adfuturu ppam sic vsq3
ad consumatom seculi ut habetur ex ewangelio transsumptiue de
rebus 2 vere. sanc ele vna. Ad laudem eius qui vivit 2 regit
in secula seculoz, Amen

Explicit ultima pposicio Coram Illustrissimis principibus primo
dnd duce Sabaudie demum duce Burgundie p R. in xo. patrem
dnm Ludovicum de Roma explicata etc Anno dni Mo.
cccco xxxviij die ut supra

Sermo editus in celebracione beatorum petri et pauli apostolorum per R. patrem dominum Ludowicum de Roma in Sacro Basiliensi Concilio Anno domini M° cccc° xxxviij die xxix mensis Junij

Thema

CONSTITUES eos principes super omnem terram ps° xliiij°. Et transsumptive lxviij di. c. quorum vices. Omni quidem sanctarum solempnitatum Reverendissimi patres totus mundus est particeps et unius fidei pietas exigit ut quicquid pro salute universorum gestum recolitur communibus ubique gaudiis celebretur. Verum petri et pauli principum ordinis apostolici hodierna festivitas preter illam reverenciam quam toto terrarum orbe promeruit specialiter et propria exultacione tua veneranda o Synode sacrosancta de quorum excellencia primum est tibi multo excellencius gaudium. Hos enim gracia dei in totum apicem inter omnia ecclesie membra provexit ut eos in ecclesie tue corpore cui xpus est caput quasi geminum constitueret lumen ecclesiarum oculorum. Isti enim sunt per quos precipue ewangelium in toto terrarum orbe resplenduit. Isti precipue per quorum apostolicam tubam veritas que antea legis et prophetarum promo velabatur demum in salutem universitatis exivit sicut ps. xix scriptum est In omnem terram exivit sonus eorum et in fines terre verba eorum et transsumptive xix di. c. Ita dominus de elec. c. fundamenta li. vi. Isti precipue sunt qui in se ipsis originem militantis ecclesie posuerunt unde ij° ad Tessalon. scriptum est Elegit nos deus primicias in salutem etc. atque ad hebr. xij accessistis ad ecclesiam primitivorum. Hij sunt quibus spiritus infusus est et tempore prius et ceteris habundancius sicut scriptum est ad Ro. viij c. Nos ipsi primicias spiritus habentes etc. Isti precipue sunt per quos toto terrarum orbe fidei iactitantes semina xpianitatis propagata est et usque ad mundi terminos ecclesia verbo predicacionis extensa de quibus ps. cxxv. scriptum est Euntes ibant et flebant mittentes semina sua. Sed nec minus tui singularitate precipua o Roma horum apostolorum est festivitas veneranda. Cum enim petrus ex te fugiens exiisset volens eum dominus ad te quam in orbe reginam elegerat revocare interrogatus ab eo quo vadis domine respondit Venio Romam iterum crucifigi quod intelligens pro se dictum ad locum ipsum protinus est reversus. Scriptum est hoc qui fi. sunt le. c. per venerabilem § racionibus. In eo quoque loco beatissimus paulus sibi comes adiungitur nec sine causa fuisse putat beatissimus Ambrosius eo in loco ambos martirium pertulisse qui principatum et caput obtinet nacionum scilicet ut ubi caput superstitionis erat illic caput quiesceret sanctitatis et ut ubi gentilium principes habitabant illic ecclesiarum principes morerentur. Et ij q. vij in c. beati petrus et paulus. Pariter quoque cum xij apostoli accepta per spiritum sanctum omnium locucionem linguarum imbuendum evangelio mundi distributis sibi terrarum partibus suscepissent beatissimus petrus princeps apostolici ordinis cui doctor gencium et vas eleccionis sociaretur ad arcem Romani destinatur imperij ut lux veritatis que in omnium gencium revelabatur salutem efficacius se ab ipso capite per totum mundi corpus effunderet. Cuius vero nacionis

homines in illa te orbe non essent, aut que vestre gentes ignorarent
quod Roma dedidisset ibi ergo conculcande phye opyniones, ibi dis
soluende erant terrene sapientie vanitates, ibi confutandus demonum
cultus ibi omnium sacrilegiorum impietas destruenda ubi diligentissima ha
bebatur superstitione collectum, quicquid usquam fuerat vanis erroribus
institutum Jubente ergo domino o Roma actum est ut apud te princeps
ordinis apostolici sue dignitatis ac plenissime potestatis dimitteret successorem
ut ab eodem fonte pro spiritualibus causis ac temporalibus undique in orbem ri
uulus regiminis etiam emanaret atque si regimen temporale a rectitudine
fidei declinaret posset facilime per spirituale ibidem collocatum reduci
ad semitam ueritatis e conuerso quoque si spirituali regimini quicquid ob
sistat posset promptius temporali potestate defendi atque etiam ut tum ardens
maioribus cordibus fides per apostolos undique dilatate ad primatem catholice
in urbe manentem qui omnium communis est locus tutior pateret accessus
sic insuper Regna Romano imperio subdita eo citius fidem susciperent
xpianam quo suam dominam eandem fidem cerneret recepisse ut sicut
eis fuerat Roma magistra erroris sic fieret non improvide doctrix fi
eret veritatis Atque ut predicatores fidei xpiane ea fide ubique vbe
rius et securius predicarent quo forent imperiali potentia communi
ti unde paulus ob hoc dicit ad festum iuxta tex. act. xxv. et
transsumptive xxiij. q. i. c. paratus x di. c. si in adiutorium .v. q. vj
catholicus ad tribunal cesaris sto ubi me oportet judicari cesarem
appello scribunt lxx in li. vj archiachani primatis ybernice c. xvj
Age igitur Roma ut apud te penes quam preciosorum apostolorum glorifica
tus est exitus in die martirii eorum sit letitia principatus Isti enim
sunt viri per quos evangelium xpi tibi resplenduit Et que eras magistra
erroris facta est discipula ueritatis Isti sunt patres tui verique
pastores qui te regnis celestibus inferendam multo melius inter
felicius condiderunt quam illi quorum primo studio menium tuorum fundamenta
locata sunt Ex quibus is qui tibi nomen dedit fraterna te cede
defedauit ff. de re. diui. l. si quis uiolauit xij q. i in apibus
Isti sunt qui te ad hanc gloriam provexerunt ut gens sancta populus
electus Ciuitas sacerdotalis et regia per sacram beati petri sedem
caput totius orbis effecta latius presideres religione diuina quam do
minacione terrena, quamuis enim multis aucta victoriis jus imperii tui
terra marique protuleris minus tamen est quod tibi bellicus labor subdiderit
quam quod pax xpiana subiciat Isti sunt qui non diuiso sicut tractata
gauerunt sed uno tempore unoque die gloriosa morte sub Nerone Ce
sare coronati te glorioso eorum martirii sanguine xpo domino consecrarunt
atque omnibus urbibus universo mundo sua preciosa atque veneranda tri

umpho protulerunt xxi di. in c. quamvis non igitur synodicis constitutis sed
voluntate dni et petri pontificalis sedes locata est apud te xxiiii q. i
et oriuntur xxii di. omnes etc. sacrosancta. nec quidem temporaliter duratura
sed eternaliter permansura attestante hoc ysaia xxxiii c. dum inquit
Respice Syon solemnitatis nostre civitatem oculi tui videbunt ierusalem
civitatem opulentam cuius tabernaculum nequaquam transferri poterit etc.
ut quidem de apostolica sede in urbe locata dictum arbitratur eleganter oldra
dus in suo quorum ope consilio lxi. quia notatur de hoc apostolorum gloria
quedam michi dicenda incumbunt Igitur ut quod deest ingenii viribus
exhibitione gratie suppleatur recurram ad matrem dei fontem affluentis
simul gratie eam salutans voce pia et dicens Ave maria etc.

Principes iuxta ysidori ysidori sententiam li. x Ethymologiarum c. iii. nuncupantur
ideo quia primi capiunt sicut municipes. ideo quia munera capientes
ff. ad munic. l. i. Unde et qui primi sunt in ordine atque primi aliqua
actione recte principes appellantur Fuerunt autem apostoli primi ordine
in ecclesia militanti Unde beatus paulus ad Corinth. i xii c. dicit quosdam
quidem posuit deus in ecclesia primum apostolos secundo prophetas etc. et transumpt.
de heret. c. excommunicamus et c. sicut in una primi quoque extiterunt milita
ntis ecclesie fundamenta xxxv q. ii. s. ho. itaque Unde apostolus paulus ad
Ephe. ii c. illis dicit estis cives sanctorum et domestici dei super edificati
super fundamento apostolorum et prophetarum etc. apocalipsis quoque xxi c. dicuntur
nove civitatis ierusalem i. militantis ecclesie fundamenta xii et in ipsis
apostolorum nomina xii. Hec fundamenta militantis ecclesie in montibus
sanctis propheta rememorans ps. lxxxvi. per montes apostolos patenter
insinuat quibus tota huius ecclesie edificata fabrica consideret innititur +
de elec. c. fundamenta li. vi. pari quoque ratione dicuntur et ipsi atque
pontifices illis succedentes militantis ecclesie bases et columpne fir
missime ut c. c. de pe. ele. si quis suadente. De hiis quoque ps.
loquitur lxxiiii dicens et confirmavi columpnas eius, quamquam enim fun
damentum principale aliud ecclesie nemo ponere posset preter id quod positum
est quod est xpus ad Cor. i. iii c. et transumpt. i q. i c. cum paulus
de sum. tri. cle. unica de psbi. no bap. c. iii. tamen et apostoli ipsi fuerunt se
cundaria fundamenta. sicut enim dicitur xpus sanctus sanctorum Daniel
ix c. pastor pastorum i petri. ult. c. et transumpt. xcv di. c. esto sub
iectus atque etiam deus deorum ps. xlix. pariter quoque rex regum et dns
dnantium apocal. xix. et prima pau. ad thymo. vi c. sic quoque — et transumpt. de re. iudi. c.
non ab re dici poterit fundamentum fundamentorum hec quidem aptissime fuit — pastoralis
sua Constantinopolitani synodi viii que in eius ultima act. sic inquit — et professione fidei
lapis angularis et preciosus i. xpus in Syon i. in ecclesia positus est,

sup quem fundamentu aplor et pphar medificatam eccle inponit 2c
Nec minus quidem dici pot eos pmos ordine existere in eccla tum qua
ti huius dicti probabile fundamentu est quod scribitur Jo xvij dicit
pater quos dedisti michi volo ut ubi sum ego et ipi sint mecu pmi
etiam fuerunt post xpm capientes accione non quidem tpales possessiones
sz homines non pecunias sz aias. deinde viij cor dicitur luce v^to
Noli timere ex hoc iam eris homines capiens 2c Ad Cor quoq; ij^a
xij c paulus loquitur dicens non eo vel graius nō eni quero
que vra sunt sz vos et cetera ergo hoc in loco sunt apli pricipes
appellati qui 2 pmi ordine ad fidem xpianā vocati et pmi post
xpm accioni dediti scz pdicacioni xo ad fidem euuangelij sum
nendā Et quidem constituti sunt pricipes nō sup solam judeam ut
Moyses et aaron sz sup omnem trram iuxta p3^te sinam ps^o xlij
qui de aplis loquitur dicens pricipes aplor congregati sunt
cum deo abraham qui dij fortes terre vehementer elevati sunt
pit quoq; ps^o cxxxix aplis pricipatus nomē ascribitur dum
dicit nimis honorati sunt amici tui deus nimis confortatus est
pricipatus eorz non in cpte igitur moderni pontifices vices gere
tes aplor etiam pricipes nuncupantur xxxv di in c. Eccle pri
cipes xxj di decrs de conse di i. corpa. sz et si non solum pri
cipes. sz etiam Reges aplos ipe ps^ta cōmemorat ps^o xliiij dicens
Ex quibus delectauerunt te filie regum in honore tuo atq; et^s lxvij
dicens dum discernit celestis regis sup eum nec quidem in nivto Cum
eni Reges a regendo sunt dicti pp^e apli reges dicti st qui se alios
in virtutibus rexerunt Ex Jeronimo transfert gra xij q v in c
duo sunt gna. tn qr loquendo de usu est a fidelibus introductum ut
neq; reges neq; pricipes nuncupantur huius rei dup^x potest esse ca
pma quidem ut eis eriperentur intentiua supbie Nomen etenim
Regis ut supbiam importare pstim ob eorz maliciam qui sepe abu
tantur ptate regali in subditos non regimen sz tyrannidem exercentes
de quibus loquitur dns p^t regum viij c^o dicens hec erit ius regis
idest tali tyrannyde utetur pro recto regimine filios vros tollet filias
quoq; vras eis sibi faciens unguentarias focarias et panificas
agros quoq; vros 2 vineas vras et oliueta optima tollet, seruos
et^s vros 2 ancillas vras auferet et ponet illas in ope suo Cum at
saluator nr discipulos suos in buerit plena doctrina humilitatis
dum Mt^t xj dicit discite a me quia mitis sum 2 humilis corde
et transup^te ij q vij in c. qui scit se dr et^s eiusdem xx 2 luc xxij

dicit qui maior est vestrum fiat sicut minor et qui precessor sicut
ministrator transumptive xx q. vlt. c. nullus primas xciii di. c.
Dyaconi. sciens nichil fore quod humilitate splendidius in pontifi
cali cervice refulgeat c. di. iii c. con morem duxit dignissime tol
lerandum ut non solum superbia sed et nomen superbie intentum apostolis
eiusque successoribus tolleretur Ita enim agendum est ut nec ea verba pon
tificibus inscribantur. que et si sint convenientia dignitati inque
mentia tamen mansuetudini et humilitati ut ex beatissimo gregorio instru
amur quem transfert gratianus xx xcix di. in c. ecce. Secunda
causa illa fuit ut quemadmodum inter spirituales et temporales principes in pota
te est distinctio ita sit in nominibus differentia assumpserunt ergo sibi secu
lares principes nomen mundane glorie expressivum apostoli vero nomen
obedientie notativum vulgare enim est quod apostolus grece. latine hoc
scilicet missus importat Unde salvator noster ut se per omnia patri obseque
tem ostenderet et plenum humilitatis cum ipse a patre destinatus
fuisset in mundo. apostoli nomine non erubuit nuncupari per os beatissimi pau
ad hebreos iii. c. qui dum de christo loquitur dicit Considerate apostolum et
pontificem professionis nostre etc. Inter hos autem apostolos precipui extiterunt
Beatissimi petrus et paulus quos cantat ecclesia principes ordinis apostolici
qua ex re maximus in sermone hodierne festivitatis cum omnes
sci apli parem sanctitatem obtineant apud deum nescio tamen quo pacto
petrus et paulus preceteris videntur peculiari quadam fidei virtute pre
cellere quod quidem ex ipsius domini iudicio possumus comprobare Nam pe
tro sicut bono dispensatori claves celestes dedit paulo tamquam idoneo
doctori magisterium ecclesie iniunxit ut quos iste erudiret ad quietem,
ille susciperet ad salutem. Et quorum corda paulus clarificavit doctrina
verborum eorum animabus petrus apperiat regna celorum Est ergo omnis
terra possessio eorum petri quidem quo ad gubernacionem pauli vero quo ad
predicacionem, Sed quia petro principaliter orbis principatus ascribitur quod
quidem orientalis ecclesia nititur improbare Igitur adiutore deo est huius
rei veritas declaranda atque divinis eloquiis ipsorumque orientalium doctorum
ac Conciliorum dumtaxat nostra sententia defensanda eorum vero detegendus
est error quod si a suis synodis ac magistris dicta confiteantur proprium
pietate est ut fateantur errorem, si vero illos olim profiteantur errasse, te
fatebuntur eorum synodis non astitisse spiritum sanctum qui magister veritatis
est non erroris. pariter quoque rei instancie argumentum et sectatores sue et arguet.
solite levitatis quod si dicant ea que proprio ore dicimus doctoribus ipsorum
ascribere tunc exaltavero vocem meam dicens. O insanissimam grecorum
insaniam, quid opus erat latinam ecclesiam ad suos ore confinxisse men
dacia quos divinis eloquiis volebat superare, dicam igitur quidem primo ipsum

Petrum post dominum fundamentum militantis ecclesie extitisse. Huius rei
primum est testis ambrosius. qui referente gra l. di. iii c. fidelior sic di
cens fidelior factus est petrus postquam fidem se perdidisse defleuit
atque ideo maiorem gratiam recepit quam amisit tamquam enim bonus pastor
tuendum gregem accepit ut qui sibi antea infirmus fuerat si
eret omnibus firmamentum Et qui se interrogationis temptatione
nutauerat ceteros fidei stabilitate fundaret. Denique pro soliditate
tate deuotionis ecclesiarum petro dicitur sicut ait dominus Tu es petrus etc.
petra enim dicitur eo quod primus in nationibus fidei posuit fundamentum
et tamquam saxum immobile totius corporis christianitatis compagem molemque
sustineat Ad idem xxiiii q. 1 non turbatur etc. 2º aug. in sermone
uno celebritatis cathedre beati petri sic inquit Petrum itaque fun
damentum ecclesie dominus nominauit et ideo digne hoc fundamentum
colit ecclesia supra quod ecclesiastici edificii altitudo consurgit; 3º sanctissimus
dissimus leo altissona ecclesie tuba cuius sinam quippe utique catholicum
est uelut celeste celebrat miratur et ueneratur oraculis ut in 1
acti: viii synodi constantinopolitane narratur michaeli constantinopolitano
et leoni archidiacono episcopus epistolam dirigens cuius sic principium intitula
pax hominibus bone uoluntatis etc. vi. eius epistola sic inquit Illius
capiti uos sathagitis subtrahere christum yhesum preter quem nemo potest
vel. ecclesie aliud ponere fundamentum quod utique deuotissimus non
solum uiuens sed etiam moriens petrus demonstrauit cum nimia
humilitate et congrua significatione se crucifigi deorsum uerso capite
petiuit profecto diuina inspiratione prefigurans se esse primum
et quadrum lapidem fundamento quod est christus yhesus compaginatum
coherentem atque connexum qui utpote super positus angulari la
pide totum pondus ecclesie fabrice incorruptibili soliditate suffer
ret ac proprio capiti suppositos omnia membra corporis christi pacatas
et uiales consurges usque ad consumationem seculi ad celos usque
inflexibile collo : Secundo principaliter ipsum apostolorum omnium primatem
diuina ueritas instituit, testis est primum huius rei aug. euangelii
xic. transumptiue apud glosatorem de uerbo 2 uoce sane ele
uinca que xii apostolorum nomina describens primum dicit fore sy
monem qui uocatur petrus, palam autem est illum denotationem
ad apostolatum prioritatem non debere, cum 2 petri germanus andreas
petro prius dominum fuit in secutus sicut io. euangelio describit. 1. c.
2º eiusdem rei testimonium affert. aug. super illud euangelii io. xiii
transumptiue. de peni. d. potest fieri referentis petrum dicere, tu
michi lauas pedes etc. sic dicens non ita intelligendum est quasi
aliquibus iam lauisset pedes 2 postea uenisset ad petrum quis enim

nesciat aplo҃r esse beatissimum petrum qui ergo pedes lauare cepit
venit ad eum a quo capite s. petrum 3º hec idem nobis ymmo
petri gesta non dissencientibus apostolis sepe repetita declarant
Si enim totus tex ewang͡li et actuum p legitur, raro uel numquam alius
a petro dominum p omnibus responde, dum pro omnibus interrogare ewangelij
xpi in primitiua ecclia seminare reperitur Solus enim petrus p omnibus
Mt. xv. dum dominus diceret non quod intrat in os coinquinat hominem
s3 quod procedit ex ore etc. saluatori dixit Edissere nobis parabolam
hanc Solus petrus p omnibus Mt. xvi. respondit interroganti domino
Quem dicunt homines esse filium hominis Solus petrus p omnibus Mt.
xviij a domino inuestigat ueritatem doctrine dicens, Domine quociens
peccauit frater meus in me, dimittam ei, usque septies Solus petrus
Mt. xix. a domino dicente difficile diuitem intrare regnum celo҃r
querit dominus ecce nos qui relinquimus omnia et secuti sumus te quid
ergo erit nobis: Solus petrus p omnibus Mar. xi admiratur ap̄d
dominum dicens domine ecce ficulnea cui maledixisti aruit: Solus pe.
Luc viij domino interroganti, quis est qui me tetigit p omnibus respo
dit preceptor turbe te comprimunt etc. Solus pe. Luc. xij. domino
dicenti Estote parati quia qua hora non putatis filius hominis ve
niet pro omnibus interrogat domine ad nos dicis hanc parabolam, an ad
omnes Solus pe. pro omnibus Jo. vi. domino interroganti numquid apostoli cum
alijs discipulis qui retro abire uellent, rndit, domine ad quem ibimus verba
vite eterne habes quis igitur dubitabit ex hoc cunnio p omnibus
interrogandi p omnibus respondendi licencia quam sibi uendicat petrus
ipsum aplo҃r fuisse primum et papam, Credant enim greci Justiniano le
gislatori C. de prec. pto. l. quis. li. xij. sic dicenti sit illa
sedes prior locus consectior decernendi loquendi q facultas potior cui
splendor est adepti migratus uetustior et sic dignior Credant latini
glo. xvi. di. in c. placuit. s. Isiderus dicenti illi in concilio deberi
precaus ponitatem cuius potior extat auctas. Quarto Constantinopolitani
Concilij declarat Canon apud latinos relatus p btissimum Thomam in
sinarum di. xxiiij. et intitat de Grecorum erroribus in principali ar.lo dicens
veneramur secundum scripturas et Canonum diffinitiones sanctissimum ante
q Rome epm primum esse et maximum omnium epo҃r, Ad idem. xxij. di.
in c. Constantinop. et c. renouantes Quinto illud etiam attestatur epla
Synodalis in vi. act. xiij. Constantinopolitane Synodi posita ait dominus ad
petri apli principalissima summitatem tu es petrus etc. Sexto fidelissimi
apud grecos testimonij Justiniani in auc. ut ecclia Roma coll. ij. et i auc
de ecle. ti. coll. ix. sic inquit, Ut legum originem anterior Roma sor
tita est, ita et summi pontificatus apicem apud eam esse nemo est q dubitz

pariet et sanctissimum seniorem papam Rome papam primum esse omnium sacerdotum
Tercio principaliter dicimus ipsum petrum loco domini caput militantis ecclesie ex
titisse hec quidem veritas declaratur. primum auctoritate beatissimi Jeronimi li. i.
qua Jovinianum c. incipiente Sed inquies nobis de canone omne certamine est
dicentis vt dicas super petram fundatur ecclesia licet id ipsum in alio loco
super omnes apostolos fiat et cuncti claues regni celorum accipiant et ex equo
inter eos fortitudo ecclesie solidetur. tamen propterea inter duodecim vnus eligitur
vt capite constituto scismatis tollatur occasio. 2º auctoritate gloriosissimi
Augustini in li. questionum noui et veteris testamenti q. lxxix dicentis sicut in saluatore
erant omnes cause magisterii Ita et post saluatorem in petro omnes continentur
continentur apostoli ipsum enim constituit caput eorum et ut pastor esset domi-
nici gregis. 3º In gestis Calcedonensis Concilii accione xvi. dicitur
Si enim dominus duobus simul episcopis congregatis se interesse promisit quanto
magis pluribus quibus tu sancte papa sicut membrorum caput preeras
Quarto doctissimi Crisostomi grecorum summi super illo Mathei xvi. Vos autem
quem me esse dicitis etc. dicit enim dominus de plebis opinione interrogat omnes
respondent sed omnibus discipulis interrogatis petrus tamquam os apostolorum et
caput respondit pro omnibus. Quinto idem super illo. Jo. xiii excitatis
de quo dicit etc. inquit omnibus autem trementibus et ipso vertice scilicet pe-
tra formidante Jo. velud dilectatus retribuit in sinum yhesu Sexto
idem super apostolorum actus inquit. Petrus est vertex sanctissimi beati
apostolici tronum domini pastor Romanus etc. Id quoque magnus asserit Dyo-
nisius in li. de diuinis nominibus iii c. et de ecclesiastica Jerarchia c. v.
vbi petrum appellat verticale apostolorum nec veritati repugnat verba
apostoli sinam ad Ephe. i. c. et ad Colloceñ i. transsumptiue quoque de sac.
vnc. c. iº. de iur. iura. cle. iº. de ele. c. iº. li. vi. xpm esse caput
militantis ecclesie cum conuenire possit quod et loco xpi petrus dicatur
caput. Cum enim ipse xpi sit vicarius in terris vnum atque idem
censetur vtriusque tribunal simile videmus modernos Romane
ecclesie pontifices et si nec xpi vicarios nichilominus vicarios xpi
petri fuisse nuncupatos. Ita enim incorporant. lxiii di. Ego ludo-
uicus prima q. i. non quales et q. vii. c. quociens ea ante locacio
exponitur. i. gerentes vicariam quam gessit petrus iuxta glo-
sinam in dicta cle. Romani Ita ergo in re hac non absurdum erit
petrum caput militantis ecclesie nominare qui eam potestatem gerit
quam xpus habebat qui caput est. Septimo deducitur ex ewangelio
Jo. ii. dum dominus petro dicit. tu vocaberis cephas quod verum et si
vna lingua interpretatur petrus. alia tamen interpretatur caput. ut nos
docet tex. xxii. di. sacrosancta Quemadmodum ergo per caput intelligitur de
notatur que omnes vitales sensus dirigit et gubernat dicit. tex. de
sacra. vnc. c. iº. quod in capite Ita per caput petrus significatur

tamquam ipse universam ecclesiam gubernare habeat et regere. Quarto principaliter dicimus beatissimum apostolum petrum ante nostri salvatoris ad celos ascensum pene ubique universam militantem ecclesiam figurasse atque pro tempore ipsius gestasse personam. hec autem quomodo beatissimus augustinus in numeris demonstraret in locis atque illud lucide innotescit ex matthei xiiij. c. ubi beatus petrus postquam salvatorem nostrum agnovit super aquas maris ambulantem accepta licentia e vestigio se precipit in mare et cum mergi cepisset clamavit domine salvum me fac continuo autem ihesus extendens manum apprehendit eum etc. In isto ergo uno apostolo in ordine apostolorum primo et precipuo tunc figurabatur ecclesia tunc utrumque in eo genus significatum fuit firmi scilicet et infirmi quia sine utroque non est ecclesia ambulabat enim petrus super aquas in iussu domini sciens hoc se a se habere non posse fide valuit impetrare quod non valet humana infirmitas obtinere. hii sunt firmi ecclesie, ambulans vero ipse cum ventum insurgeret validus et cepisset mergi et si dominum aspiceret dominum hec sibi iubentem audisset dubitare cepit hic significantur infirmi qui et si in divino domino confidant auxilio in aliquibus tamen diffidat quemadmodum alio rursus in loco quod et ecclesiam figurasse et ipsius personam gestasse monstratur matthei xvj. ubi interrogante domino quem eum apostoli dicerent respondit petrus tu es christus filius dei vivi in hec firmos ecclesie significat qui christum firmiter credunt et simpliciter confitentur domino autem christo eis mortem suam annunciante respondit petrus absit a te domine non erit hoc tibi infirmos ecclesie significat mortem timentes temporalem eterne vite non agnoscentes beatitudinem hec quidem omnia elegantissime deducit in libro de verbis domini in monte sermone suo xiij. personam quoque gestat ecclesie et prefigurat eandem dum matthei xxvj. minante domino eos ob passionem scandalizandos atque petro se dominum negaturum respondit petrus, et si oportuerit me mori tecum non te negabo transumptive vel quasi imitare in hoc firmos significans qui mortem non metuunt temporalem pro fidei veritate servanda, dum vero ancille vocem pertimescens christum negat infirmos significat, qui pro temporalis vite discrimine professionem vere fidei non ambigunt figat etiam ecclesiam dum filiam archisinagogi turbis eiectis dominus suscitavit non tamen nisi presentibus patre et matre puelle petro iacobo et johanne vita reddita est, in quo instruimur ut secreta peccata que per mortem puelle intelliguntur non nisi supplicationibus ecclesie que per patrem et matrem puelle designantur et sacerdotum instructio que per petrum iacobum et johannem intelliguntur a domino existimantur dimitti habetur iste textus de penitentia di. 1. § e contra et § quem penitet ad finem. Quinto principaliter dicimus beatissimum petrum ante assumptionem salvatoris varie in sui personam universalem figurasse pontificatum primum quidem dum matthei xiiij. discipuli navigabant

et dns apparebat in littore sacens petrus quia dnus est, in mare se misit
et sic venit ad ipm, alijs navigio venientibus Quid istud nempe signum nisi
singulare pontificij petri. ut per hoc non navem unam ut ceteri quique sua
scdm sed secundum ipm susciperet gubernandum, mare enim est seculum, navis ecclia,
hinc est quod altera vice ad instar me dni gradiens super aquas Jo. xxi. c.
semetipm se xpi vicarium designavit qui non uni populo sed cunctis preesse
debeat, siquidem aque multe populi multi in sacra scriptura interpretantur,
Apoc. xvij. Unde ysaie. xxxij. c. beati qui seminant super aquas etc.
et trinsupra de ecclesia mis. c. cum marthe. hec devotissimus. bernardus
interpretatur suo in ope de consid. ad Eugenium ij. li. c. viij. designatum
quod secundo futurum sit orbis pontificem. dum Jo. xxi. ascendit
petrus mare et traxit rethe in terra plenum piscibus. quod quidem beatus
gregorius referente. alvaro in li. de sta. et planctu ecclie interpretatur
dicens petro sancta ecclia est commissa ipsi specialiter dicatur pasce oves meas
quod ergo postmodum aperitur in voce, hoc nunc signatur in ope. ipse
enim pisces ad soliditatem littoris pertraxit quia stabilitatem eterne
patrie fidelibus ostendit. Tertio designatur ubi petri pontificatus
verbis eius Mt. xix. dum per singulis omnibus sibi commissis interrogant
Ecce nos qui omnia reliquimus secuti etc quid nobis erit. super quo beatus
Crisos. dicit. qui claves regni celorum acceperat de hijs que ibi sunt
iam confidit et pro orbe terrarum interrogat universa. Quarto designatur ex verbis
eius Luc. xij. dicentis Dne ad nos dicis hanc parabolam an ad omnes
super quo glo. theophyli dicentis petrus cui committenda erat ecclia
quasi omnium curam gerens, inquirit utrum ad omnes dne hanc parabolam
protulisset. Quinto designatur ex verbis dni. Luce. v. ex verbis dni dum
petro pisces capienti dicit ex hoc iam eris homines capiens super quo
venerabilis Beda inquit hoc ad ipm petrum specialiter pertinet exponit ei
ei dns quid hec captura piscium significet dicens quod sicut nunc per
rethia capit pisces. ita per verba quibus tamquam spirituali cibo gregem dominicum
pascet capturus sit homines. Sexto designatur eodem luce evangelio
dum dns navem que symonis petri erat ascendit, ut enim ibi inquit
Ambros. Navis petri est ecclia primitiva sicut ergo xpus in ista propria
per navem ascendit ibidem docens turbas, sic petrus nunc delegato
xpi ecclias per petri navem significate ingredietur eius gregem verum
suum cibo spirituali pascens. Septimo designatur ex cunis evangelij sive
ubi et si alijs mandetur ut laxant rethya, sibi soli tamen petro dicitur
Duc in altum, quod doctissimus Ambros. in xxiiij. q. i. in c. non turbatur
interpretatur. i. in profundum disputationum. Ad ipm enim tamquam ad romane sue
ecclie primatem pertinet fidei causas alta disputatione discutere demum
illas lucida sententia terminare ut enim inquit beatissimus Jero. referente gra.
xxiiij. q. i. in c. hec est fides si quid a quoque in fide aut minus perite.

aut parum caute positum est ab eo qui petri fidem sedem et fide tenet emendandum est etc. Octavo designatur ex cunctorum ewangeliorum serie referentium petrum servo pontificis auriculam abscidisse quam secundum interpretationem qd gde
grego. referente gra. xxiii q. i in c. quia si petrus inquit tollit ergo petrus aurem quare petrus quia ipse est qui potestatem accepit claves regni celorum. Tollit autem gladio spirituali aurem interiorem male intelligenti. Nono designatur ex evangelio Mt. xvii et transsumptive xxiii q. viii i c tributum xi q. i si tributum etc. magnum xxviii q. i c iam nunc
Ubi dominus a quo querebatur iure tributi de dragmatum solutio petro dicit vade ad mare et mitte hamum et eum piscem qui primus ascenderit tolle et aperto ore eius invenies staterem eum sumens solve illis pro me et pro te etc. Quid est istud quod petrum sibi compat in tributi solutione discipulis aliis non nominatis, nempe non aliud nisi quod post xpm xpo sit petrus surrogandus in omnicirca pontificali potestate ex qualitate enim premii arbitrandum est equalem esse potestatem petri recte utentis clavibus in tra potestate domini. Unde in glosa in sequenti c. quo dicitur dum a discipulis interrogatum quis maior foret in regno celorum Criso. referente bto Tho. in li. contra errores grecorum inquit quoddam humanum scandalum conceperit et nisi occultare non potuerit in eo quod ex solutione census videbant petrum eis preferri et prehonorari. glo. vero ordinaria ibidem inquit quia discipuli viderunt pro petro et domino idem tributum reddi arbitrati sunt petrum omnibus apostolis esse prelatum interris. Nunc ergo querit quis in celis
Decimo demonstratur ex verbis ewangelii Luc. xxii c. Ubi dominus inquit qui maior est vobis fiat sicut minor et qui precessor est sicut ministrator etc.
Quid nam hoc illud etc providet salvator petrum ceteris fore debere prelatum. Unde volens illum humilitate deprimi ne ex prelatione elatus sit levari voluit illum qui maior foret minorem censeri atque singulis ministrare. Hoc egit et petrus qui act. i apostolis ministravit sacri eloquii veritate et divini nominis voluntate dum ex prophe. verbis indicavit loco iude prevaricatoris in apostolatum alium surrogandum. et etiam transsumptive describitur xxxii q. ii. §. quod ecce qui ecce actuum viii et transsumptive de secta. viii c i° et quod intendebant apostolis ministraret passus est se symoniam destinari. Undecimo designatur ex verbis ewangelii Mt. xvi ubi dominus et si omnibus apostolis claves regni celorum dare pollicitus sit petro tamen singulariter et prestantius omnibus dare disponens inquit Tibi dabo claves regni celorum etc. Ubi glo. ordinaria inquit specialiter etiam petro claves concessit ut ad unitatem nos invitaret. Ideo enim ipsum principem apostolorum constituit, ut ecclesia unum principalem habeat xpi vicarium ad quem diversa ecclesie membra recurrerent. Si enim se forte dissentirent quod si diversa forent in ecclesia capita unitatis vinculum ruperetur etc
Cui quidem huic glo. consonat tex. xciii di. i legimus xcv. di. olim xxiiii

q. 1. in c. loquitur. Rabanus quoque ibidem referente beatissimo Tho. in glo. ordinaria inquit. Hec autem solvendi ligandique potestas quamvis sibi petro data videatur a domino, tamen et ceteris apostolis datur, sed ideo petrus specialiter claves regni celorum et principatum iudiciarie potestatis obtinuit, ut omnes per orbem credentes intelligant, quia quicumque ab unitate fidei vel societate illius semetipsos segregant, tales nec vinculis peccatorum absolvi nec ianuam possunt regni celestis ingredi. Convenit huic glo. tex. xxiiij. q. 1. in c. quicumque. Duodecimo designatur ex euangelio Io. x. dum dominus inquit et alias oves habeo que non sunt ex hoc ovili et illas oportet me adducere et audiant vocem meam et fiat unum ovile et unus pastor etc. transsumitur de bap. di. 4. c. licet ergo in a. 19. alio modo hec que locutus est dominus adimplevit quando cum gentibus et iudeis apostolis predicationibus fidem Christi imprimentibus unum pastorem prefecit dicens petro Io. ult. pasce oves meas. Hinc est quod Osee 1. dicitur. Congregabuntur filii iuda et filii israel pariter et ponent sibi caput unum. Si quis autem dicat quod unum caput et unus pastor est Christus non sufficeret respondetur quod iuxta sententiam beati Tho. in li. contra gentiles c. lxxvj. manifestum est quod omnia ecclesie sacramenta ipse Christus perficit ipse enim est qui baptizat ipse qui peccata remittit ipse est verus sacerdos qui se obtulit in ara crucis et cuius virtute corpus eius in altari cottidie consecratur. et tamen quia non cum fidelibus presencialiter non erat futurus elegit ministros per quos predicta fidelibus dispensaret eadem ratione quia presenciam corporalem erat sui ecclesie subtracturus oportuit ut alicui vices committeret qui loco sui universalis ecclesie curam gereret etc. Referuntur maiori ex parte huius doctoris verba auctore tamen tacito per glo. in cle. ad nostrum in b. ecclesie de hereti. etc.

Terciodecimo demonstratur dum Io. ult. xxj. dominus dicat petro Mitte hamum et eum piscem qui primo ascendit tolle ut enim dicit beatissimus Ambros. Est aliud apostolicum piscandi genus scilicet hamo quo genere dominus solum petrum piscare iubet per hamum denotatur iurisdictio qua potentes perfruuntur alii quia hamo id est ferro resecantur putredine criminis etc. Sunt hec transsumpta apud gratianum xxiiij. q. 1. c. est aliud.

Quartodecimo demonstratur ex eo quod dominus voluit solum petrum ancille vocem pertimescere et demum seipsum abnegare ut omni ewangelistarum narratio est, audite enim qualiter ex hoc asserat Grego. eum figurasse summum pontificatum inquiens Considerandum nobis est cur omnipotens deus eum quem cuncte ecclesie preferre disposuerat ancille vocem pertimescere et seipsum negare permisit Quod actum esse cognoscimus ut is qui futurus erat pastor ecclesie, in sua culpa disceret qualiter aliis ~~[illegible]~~ misereri debuisset prius itaque ostendit eum sibi et tunc preposuit ceteris ut ex sua infirmitate cognosceret quam misericorditer ipse preceps existens alienam infirmitatem

at osee

In veteri testamento ecclesia extitit figurata
prima demonstratio

tolleraret transumptive . i . dici considerandum. Sextodecimo principaliter
dicimus hunc universalem petri pontificatum dicimus hunc universalem pe-
tri pontificatum figuratum extitisse in veteri testamento. Primum deinde vero institu-
tum in novo. Primus rei prima demonstratio est illud Gen. vi. et vii.
dum inquit quod una fuit tempore diluvii archa unam ecclesiam prefigurans
unum scilicet Noe gubernatorem habens. significans unius ecclesie pastorem
universalem. Itaque hanc veteris testamenti figuram nos docet inclite
recordacionis pontifex Gregorius referente gratiano xxiiii. q. i. c. quia ex
sola; pariter et Ieronimus eadem causa et q. in c. quoniam vetus et
Aug. quoque xlvii. di. in c. quantumlibet melius omnibus Immo in c.
2 licet de fe. compe. Secunda demonstrant 2° demonstrat verbum Joseph
ad pharaonem Gen. xli. c. dum inquit Nunc ergo provideat
Rex virum sapientem industrium et preficiat eum terre egipti per
quem significatur pontifex preficiendus ecclesie et sequitur, qui consti-
tuat prepositos per cunctas regiones per quod significatur universalem ecclesia
pontificem cum aliis provinciis atque civitatibus preficiendis spectat re-
3 + gimus omnia debere preter. Tercio demonstratur Exo. xviii. dum inquit
quod constituit Moyses principes populi tribunos et centuriones
quinquagenarios et decanos qui iudicabant omni tempore plebem quidquid
autem gravius erat, referebat ad eum faciliora tantum iudicantes
quidnam aliud per hoc figurabatur nisi universalis ecclesie pontifex constituere
debens varia per loca pastores varios faciliora tantum iudicantes
atque ad eum maiores ecclesie causas referentes. Quarto demonstratur
num. xxvii. dum dicat Moyses provideat dominus spirituum omnis carnis +
hominem qui sit super multitudinem hanc et possit exire et intrare ante
eos et possit educere eos et introducere ne sit populus domini sicut oves
sine pastore Nil profecto aliud figurabatur ex hoc quam unicus ecclesie pre-
ficiendus pontifex unus qui christi et dei vices gerens in terris valeat
quoscumque solvere vel ligare. Quinto prefiguratur Quinto prefiguratur
deutero. xvii. dum inquit si difficile et ambiguum apud te iudicium
esse prospexeris inter sanguinem et sanguinem etc. et iudicium intra portas videris
variari veniens ad sacerdotes levitici generis et ad iudicem qui fuit illo
tempore et facias quecumque dixerint qui presunt loco quem elegerit dominus
sequeris que eorum sententiam etc. Locus ergo quem dominus elegit apostolica sedes
esse cognoscitur, Cum enim petrus urbem fugiens exiret volens eum
dominus ad locum quem elegit revocare interrogatus ab eo: quo vadis domine
respondit vado Romam iterum crucifigi, quod intelligens pro se dictum
ad locum ipsum petrus est reversus. Sunt autem sacerdotes levitici generis
Romane ecclesie Cardinales qui ipsi in exercitio sacerdotalis officii eo
adiutores existunt sed vero super eos sacerdos seu iudex existat. cui dominus

inquit in petro Quodcumque ligaveris etc. Ita nos hoc interpretari doc-
tor qui. h. st. lc. c. p. ven. le. 9. rationibus ipsi quoque Cardinales
figurati fuerunt tempore veteris testamenti Num. xi tunc cum moyses
solus sustinere onus pascendi populum ne nimis gravaretur elegit man-
dato domini septuaginta de senioribus israel ut secum onus pascendi
ac regendi populum sustentarent. Sexto prefiguratur in moyse et aaron
qui dicuntur in sacerdotibus domini primi ps. xcviii et transumptive xxii di.
sacrosancta. Aaron enim insignium summi sacerdotii ceteri levite solvebant
decimam decimarum Num. xviii transumptive de deci. c. i. xvi q. ii. c. i. in glo.
paret quoque in simili signum singularis prerogative ipsi soli summo sacerdoti
concessum est erat consecrandum tabernaculum sancta sanctorum principaliter
ingredi iuxta attestationem beatissimi pauli ad Heb. ix. c. Septimo pre-
figuratur in abbraham in huius testimonium affero beatissimum in epistola
ad ceratiam sic bellissime inquientem Abbrahe petro maiore non citra
scandendo gradatio larga promittitur petro gradatio pascendi committitur, ab Ab-
brahā iustificandi procedunt In petro iustificata fundantur. Abrahe
dicitur faciam te in gentem magnam petro dicitur faciam te piscatorem
hominum. Abrahe dicitur in semine tuo benedicentur omnes gentes, petro dicitur
iudicabis xii tribus israel, Abrahe dicitur ut stelle erit semen tuum. petro dicitur
tibi dabo claves regni celorum ad probandum per hoc, Abbraham benedicto semine im-
pletur petrus semen ipsum evangelizaturus eligitur Abbraham fit
pater gentium. petrus vero gentes iudicaturus vocatur Abbrahe prolis
claritas monstratur astrorum sed petro traduntur claustra celorum ut vel id est
sine petro nec abbrahe filius possit intrare etc. Fuit vero ipse universalis
pontifex constitutus in novo: primo cum dominus petro dicat Io. ult. pasce oves
meas. et transumptive de homine. c. per humanum li. vi. de ma. et obe.
c. solite extra viii q. i. c. in scriptis. C. de sum. tri. l. inter claras. quinimo enim
iuxta sententiam beatissimorum Ambrosii et Augustini in petro fuit hoc toti ecclesie decretum
presertim cum cy. et chari ult. dominus apostolis dicat Euntes in universum mundum
docete omnes gentes et predicate evangelium omni creature tamen ut unitatem
significaret ecclesie materiam scismatis tolleret atque ut ecclesia unum principalem
christi habet vicarium ad quem divisa ecclesie membra recurrent si forte
inter se dissentirent. Igitur preter petrum prefecit ut mundum dirigat
universum non has nec illas oves distinguens. Unde Crisostomus in verbo primo
Io. pasce oves meas inquit id est loco meo prepositus esto et caput fratrum
quod refert beatus Tho. in eius glo. continua super evangelio predicto atque in eius
tractatu sepius allegato contra grecorum errores: 2o institutus fuit illis verbis
evangelii predicti quibus dominus petro interroganti quid nam de Iohanne futurum
foret inquit ad te tu me sequere scilicet in officio universalis pontificatus hoc
enim verbum ut Simo dicit non tamen intelligi debet de genere martirii cum de
ordine magisterii nam et andreas et quidam alii preter petrum in cruci-
fixione secuti sunt christum sed solum sibi petrum substituit dominus, et in officio

In Novo testamento institutus fuit pontifex universalis

vicarium et in martirio successorem Unde et Theophil in hec q dicit
dns petro sequere me inquit curctorum fidelium platum eum instituit
Crisost vo sic si dixit quis. quare igitur Jacobus assupsit tronu Jerosolimorum illud utique dicam quam petrum orbis terrarum inthronizavit magistrum
Refert has exposiciones Aluarus in eius tractatu de planctu ecclie
Tercio illum instituit dnm inter ceteros luc xxij inqt petro Ego eni roga
vi p te ut ne deficiat fides tua et tu aliqn conuersus confirma fres
tuos. transumitur de pen di iij. petrus xxi di. q. decreto de bap c
maiores quid nam aliud hijs in verbis voluit dns. Nisi q deficiente ac
fluctuante fide ceterorum post mortem xpi in ea p oracionem dni non
deficiente in petro aperte intelligerent eum int ipos esse maiorem et ex
hec quod precepit petro coram eis ut deficiente seu titubante fide in
ipis ipe eos confirmaret manifeste intelligerent eorum fore pressorem
Rectorem et principem, ita declarat verba illa Armachanus ybernie primas
in suo supius allto tractatu; pariter quoque leo in sermone iij sui ordinis
incipiente gaudeo dilectissime de religioso vre religionis affectu atque
alio incipiente exultemus in dno dilectissimi et spuali iocunditate
letemur in predictorum verborum expone sic inquit Commune erat omnibus
aplis periculum de temptacione formidinis et diuine protexionis auxilio
pariter indigebant quam dyabolus omnes exagitare omnes cupiebat elidere
et tn specialis a dno petri cura suscipitur et p petri fide ppe supplicatur
tamque aliorum status cercior sit futurus si mens principis victa non fuit
in petro ergo omni fortitudo munitur et diuine gracie ita ordinatur
auxilium, ut firmitas que p xpm petro tribuitur p petrum aplis
conferretur etc Inde est q dns dum ceteros aplos instante sua passione
reperit dormientes, obmissis ceteris petro dicit Symon dormis etc quasi
velit dicere q ex officio pricipui pastoris sibi commisso, debebat precepus vigilare. Ut igitur valet petrus in fide resurrectionis fratres ceterorum
certius et prestancius confirmare Igitur primu et singulariter apparuit
petro ut scribitur. Luc vlt atque ad Corint. j. xv. et transsumpt
de cons. dis. c cum marthe Igitur etiam solus singulari prerogatiua
ut miraculorum signis fidem in fratribus confirmaret, sola eius umbra sanabat infirmos prout act. v. describitur Quarto institutus fuit
vltio dnm act. xi. sibi petro ostensum est Lintheum submissum de
celo in quo erant omnia quadrupedia et serpencia et volatilia terre
et sibi soli dictum est surge petre occide et manduca. quod lintheum
nemo ambigit cum cunctis hominibus diuersorum rituum designare mundum
Nec dubium quin occidere et manducare non aliud erat in petro quam peruersos mores in populis resecare et eos in sui persona toti incorporare ecclie
Et hoc modo in prefatis voluminibus dicti Aluarus et Armachanus exponunt. Septimo principaliter dicimus ipm petrum post xpi assumpcionem
ea que primatui ea que principatui atque in vniuerso orbe potestatem suam signi ficabant vtique et int ipos aplos exercuisse primu quia non dubium e

post xpi assumpcionem petrus
exercuit in vniuerso orbe prima
tum et principatum int aplos

pasturam

q̄ int̄ cetā que ad pastuream spectant ppli xpiani p maxime pabulum ṽbi dei nosat̄ necessarium quia sicut corpus materiali sic anima spuali cibo nutritur dicit tex de eff̄ or c interceta huius igit̄ pasture officiū petrus int̄ discipulos velud priceps exeruit dum act̄ i surgens ostendit pphe eloquio loco Jude puaricatoris in apl̄atu aliū surrogandum dum conueniret act̄ ii Cum multi aplos et viderent effuso sup eos spū sancto dicentes eos musto repletos petrus p omnibus ꝛ p omnibus surgens alijs pntibus apl̄is eleuans vocem suam illis ex scptura sc̄ht pphe ōn eos non ebrios s; spū sancto repletos. dum et act̄ iij. cum ipe ꝛ Jo sanasset claudum a natiuitate petrus illi velud pōr p utroq; dicit respi ce in nos. dum et act̄ iiij interrogantibus ingratibus ipos in qua virtute miracula facerent petrus velud pōr repletus spū sancto respondit. Exer cuit quoq; ptatem ligandi dum act̄ v dum in Ananyam et saphyram mencientes spui sancto atq; parit̄ apl̄is omnibus velud p omnes ꝛ papinus dum sniam mortis ptulit vt etiā transu̅ͥ recitat ystoria xxiij q viij i c legit et c occidit ꝛ c petrus xxiij q iiij c q xpus. dum et act̄ viij in Symonem magum offerentem apl̄is omnibus pecunia sniam dampnacionis pnunciauit Vt etiam transu̅ͥ describitur i q i quicunq; studet c petrus ꝛ c eos. parit̄ quoq; act̄ ix post xpm primus mortuū resus citat s; Tabitam in signum q ipe precipue p claues sibi omissas soluendo pctores resuscitat ad uitam gracie. ad hec de pe di i c hec idem. vbi resuscitatur. ipe petrus primus Judeos psertim in urbem loco Jacobi spalem act̄ ij et transuptiue de consecr di iiij in c ppe et c agant de pe di i c lujo auctib; vbi petrus xxiij q iiij c hec aut ad fi de iude cornelium act̄ x et transup ͥ de consē di iiij in c non dubito cor nelium centurionem gentilem et suos vbi spualis pabulo conuitit ad fidem vt sup omnes generis fideles pricipatum se habē monstraret parit̄ quoq; act̄ xv et transuptiue de bap c maiores cum qo in fidei orta materia s; an lex cum circūo et circumcisio foret cum baptismo seruanda ad Ecclam terminanda deferretur petrus solita libtate p re omnibus ꝛ p omnibus negatiue respondit eius determinacionis pricipem se constituens. tacuit aut ad dictum petri omnis multitudo Juxta Jeronimi sniam in epla ad Augum incipiente tres simul eplas ymo libellos in petri sniam Jacobus aplus et omnes simul pbri transierunt nec verum Judico quo Jacobus petrum sequens vsus fuit sbidem not diffini cione superior sniam s; solum sue simplic voluntat discrecione put etiam sumitur tercia q vij c. tria. et ut plē de illius vbi nā tractat̄ p glo de re. Jur c in indicijs li. vj. de sepul: c licet c li ꝛ i c. i s donare qualit̄ olim feu alie potat in vsu feudor quod ex eo li quescit quia postmodum remissi concilij aplici nomine fuit pnunciacio rescripta q̄ si petrus ceteris apl̄is ignorasset se fore platum. hec que signa pricipatus ostendunt nullatenus excausisset nec reliqui apl̄i etiam consensissent. Ad primum tex i q i in c Judices xxxvij di i c

qui de mensa vij. q. i. c. omia ix q. ij. lugdunen. xxiiij q. i. c. aum
btissimus dum dicunt non consendum est ea fate virum sanctu q
cognoscat fore petrum. Ad scdm xxviij q. i. sic eni dum dicit consend
est q neqz cont phibicione dni aplus aliquid mouet, neqz contra
iussionem eius aliquid phibet Nec dixit quis q btissimu aplum pau
lum dum ad Gal. ij. c. inquit. qui eni opatus est petro in aplatu cir
cumcisionis opatus est et michi int gentes, videlt petri ptate claud
teris iudice qui ut supra monstraui petrus ec apud corneliu alios
q gentiles officiu aplatus exercuit, quid plura rome et apud gentiles
in anthiochia cathedram tenuit ut ecclastice narrant hystorie
et tras^ni xxij. di. sacrosancta. vij q. i. mutaciones xxiiij q. i.
Rogamus. dixe igitur voluit, q quamuis petro vniusalit orbis
pontificatus. fuit assignatus tamen a principio ipe aplatus officium
exercuit in iudea. paulus vo a principio spalit int gentes quid plura
pfatus ar mathaus ope eius pdicto refert btm dyonisiu pauli dis
cipulu et sibi mortis tempe assistente Thymoteo in epla de morte
pe. et pau. scribe. pauli petro cum ducti ad supplitiu loca separent
abinuicem hec vba dixisse pax tecum fundamentu ecclaz pastor
ouium et agnorum xpi. E contrario vo petru paulo vade in pace
pdicator bonorum mediator et dux salutis iustorum et c. Constat igit paulu
reputasse petrum. fundamentu ecclaz et ecclie pastorem vniusalem

Hac quidem ex re paulus ad hebr scribens more suo no fuat
eum nec vocabulum sui ipius nomis nec ordinem describat dignitat
Ad eos eni scribebat qui ex circumcisione crediderat, spalit aut et pri
pue ipe gentium aplus erat et non hebreorum hanc quid racom attes
tatur prologus in epla eiusdem ad hebre

pbatur ex doctoribus precipuis grecorum pontific Romani

Nunc aut pmatum ac vniusalitatem Romani pontificatus ex
grecorum precipuis doctoribus comprobamus. Pmo eni Crisos sup Math
ut apud nos refert btus Tho. in trac. de erro. grecorum ij. c. sic inquit
filius que patris est et ipius filij, ptatem petro vbiqz terrarum concessit
et homi mortali omnia que in celo sunt dedit, dicetem dando eidem
clauium ad hoc etiam ut ecclam vbiqz terrarum amplificaret et c. Idem quoqz
sup Jo. in omelia Jacobum localit mem petrum vo totius orbis ordi
nat magr et doctorem Idem etiam referente Thoma in loco pallegato sic
inquit in actibus aplorum petrus a filio sup omnia que filij sunt ptate
accepit, non ut moyses in gente vna, sed in vniuso mundo! hoc eni tra
hitur ex auctte sacre scripture Nam petro indistincte oues suas commisit dns
Jo. vlt. pasce oues meas et eiusdem x. et fiet vnu ouile et vnus pas
tor et c. Quarto eodem Tho. referente ipe Crisos. ad consulta Bulgarorum
sic inquit ex psona xpi loquentis ad petrum. ter te interrogo an me
diligas quia ter me trepidus et timidus negasti nuc aut reductus ne
credant fratres te graciam et clauium ptatem amisisse quia amas

coram episcopis confirmo quod meum est plenum etc. Secundo principaliter demon-
strat auctoritas sancti Athanasii grecorum doctoris precipui et Alexandrini episcopi
in epistola ad Felicem papam directa et in libro conciliorum Ysidori relata sic inquientis
quia semper antecessores nostri et nos a vestra sancta apostolica sede auxilium ausimus
et nostri vos curam habere cognovimus prelatum apostolicam et summam expetimus
iuxta decreta canonum sedem et inde auxilium capiamus unde predecessores
nostri ordinationes et dogmata susceperunt et quia sedi vestre ab ipso domino potestas
ligandi et solvendi speciali est privilegio super alias concessa ipsa est enim
sicut vertex in qua omnes vertuntur sustentantur et elevantur et sicut
in Christo christiani .i. in Petro Christi a Petro roborantur ecclesie et quia certum est
enim quod eidem sancte sedi vestre in honorem beatissimi Petri patres decreta
peculiarem decreverint reverentiam pro rebus inquirendis atque determinandis
quas sollicitate deceat et iusteque ab episcopo presulum examinare vertice apostolico cui solli-
citudo semper fuit et est tam mala dampnare quam probare laudanda et infra
vestrum est nobis manum porrigere quia vobis commissi sumus et infra quia
non est omnium luporum insidias pervidere nisi pastorum samus enim et semper sedes
sce vestre possidet primo apostoli deinde successores eorum fecerunt vos universalis eccle-
siarum gerere. Tertio principaliter ostendit hoc quod Cyrillus Alexandrinus
patriarcha in libro thesaurorum quem refert beatus Thomas in li. ct c palles
et etiam in ius summa de. xxiiii. Alvarus in opere suo de planctu ecclesie
li. ii. c. lviii. ubi sic inquit Dedit filius dei Petro plene et perfecte
claves regni celorum quas sicut ipse accepit a patre dominus et sceptrum ecclesie
gentium ex Israel egrediens super omnem principatum et potestatem et super
omne quodcumque est ut eius nomini cuncta curvarentur iuxta Paulum
ad Philippenses ii c. plenissimam potestatem sic et Petro et eius dyado-
chis hoc est successoribus non minus quam plenissime commisit et coram
apostolis et evangelistis loco sui ipse caput ecclesie in medio eorum statuit
quibus ipsi in evangeliis et epistolis mundo huic predicando ecclesias et prelatos
ordinando scriberent que a domino audierunt et receperunt affirmantes
in omni doctrina Petrum loco domini et eius ecclesiam in omni loco in omni
capitulo et synagoga in omni electione et affirmatione et quidquid solvendum
et statuendum foret ipsius auctoritate approbarent ipsum vocantes cephum
hoc est caput secundum quod divus ille verissimus Johannes scribit in evangelio
et in actibus Lucas sanctus qui facta maiorum et seniorum narravit atque
indubitanter ecclesie tradidit que ecclesia apostolica ab omni seductione et
heretica circumventione immaculata manet super omnes prepositos et episcopos
super omnes principatus ecclesiarum necnon et populorum in suis pontificibus in
fide plenissime et auctoritate Petri et cum alie ecclesie quorundam errore ma-
cula sicut verecundate stabilite inquassabiliter ipsa sola regnat silen-
tium imponens et omnium obturans ora hereticorum et nos non decepti superbia
neque vino superbie ebriati typum veritatis et sancte apostolice traditionis,

scrutantes vna cum ipa confitemur z pdicamus Ergo fratres mei si xpm
imitamur et ipius oues vocem eius audiamus manentes in ecclia petri non
inflemur vento supbie, ne forte tortuosus serpens nos eiciat ppt nram
contencionez, sicut etiam olim de padiso; sz ut membra maneamus in capite
nro aplico trono Romanoz pontificum a quo nrm est querere, quid credere
quid tenere debeamus ipm venerantes ipm rogantes pomnibus qm ipius
solius est reprehende corrige z statue dispone solue et loco eius ligare
qui ipm edificauit et nulli alij quod suum est sz ipi soli dedit cui omnes iure
diuino caput inclinant z primates mundi tamqz ipi dno yhu obediunt
Iuxta quod in ps° scriptum est Introibimus in tabernaculum eius et ado
rabimus in loco vbi steterunt pedes eius; pedes eius humanitas est
ipe homo cui homini tota trinitas ad salute ade et filioz plenissima
dedit ptatem qua vnus trium assumpsit quam in vnitate psone tras
uexit ad patrem sup omne pncipatu et ptatem ut adorent eum oes
angeli eius quod totum dedit p sacramentu et ptatem petro et eius
ecclie sup omnem huius mundi ptatem z pncipatum sic et eius eccla
locus pedum eius veneretur ab vniuersis et ibi ipm xpm adorant p
manus ecclie xpi iura et dona recipientes Hec omnia Cyrillus.

Sanctus Secundus quoqz Johannes Crisos. sup illud act. 1 Surgens petrus
in medio fratrum 2c. inquit de petro loquens sic caput Sanctissimi
beati aplici chori Camerarius et portarius ipius xpe et eius the
saurarius, ad quem xpm qui ingredi cupiunt. ut ipe diffinuit. Ego
sum hostium intrantibus Jo. x. ad patrem ingredi non pnt nisi pe
trus aperiat Idem pastor bonus celoz accipiens claues qui sa
pienciaz a patre ad cognoscendum filium spualem suscepit qui a
filio sup omnes que filij est ptatem accepit, non ut moyses
in gente vna sz in vniuerso orbe sicut enim a patre xpus ad salute
omnium mittitur cum ptate plena sup omnes sic et a xpo petrus et
eius ecclia ad salutem omnium mittitur 2c Idem quoqz ait sup illud Mt
xvj. Tibi dabo claues regni celoz 2c Sicut filius a patre veniens
et ad salutem omnium cum ptate plena sup omnes, sic et a xpo
petrus et eius ecclia ad omnium salute mittitur cum ptate omni
sup omnes; quod nulli hominum credimus esse concessum 2c. Tercio

Ex gestis vniuersaliz conciliorum ostenditur primatus Ro. pont.

pncipaliter huius pontificatus primatum et vniuersalitatem demonstrabo
Ex gestis vniuersalium conciliorz et primu celebratorz in orientali ecclia
deinde in occidentali. Primu quidem legitur in gestis Calcedonen Concilij
totam Synodum acclamasse Leoni ppe Sanctissimo aplico et ycome
nico i. vniuersali patriarcha p multos annos viuat 2c Refert
hec sanctus Tho. in sepius allegato tract. 2° c. 2° ex relatione eiusdem ibidem
Canon vnus Calcedonen Concilij sic dicit Si quis epus pdicatur
infamis liberam habeat licenciam appellandi ad beatissimum epm antiq

petrum
Rome quem habemus petrum refugij et ipsi soli libera potestate loco dei sit
ius discernendi episcopi criminati infirmatam secundum claues a domino sibi datas etc. Item
igitur et omnia diffinita ab eo teneantur tamquam a vicario apostolici troni etc.
quid igitur aliud ad hec significatur quam vniuersalitas superintendentie Ro-
mani pontificis ac eiusdem iurisdictio in orbe vniuerso quo ad maiores causas
scilicet episcoporum et similes. Tercio colligitur eiusdem pontificatus vniuersalitas
ex epistola Calcedonensis synodi ad valentinianum et marcianum imperatores
directa, quam refert ysidorus in suo libro Conciliorum, que referens damp-
nacionem dyoscori Alexandrini pontificis sic dicit formaliter, quapropter quia
dampnatus iam erat a sede apostolica presule Leone cuius auctoritate fulti
et nos omnes consona voce dampnauimus eum etc. Ecce igitur apertissime
Romanum pontificem non solum vniuersaliter occidue plage superintendere sed
etiam orientalium iurisdictionem priuatiuam exercuerit in dyoscorum
magna et sancta Calcedonensi synodo id approbante. Tercio probatur
ex epistola eiusdem synodi in eodem libro relata et ad leonem papam
directa cuius verba ad propositum formalia sunt hec. Nominis quia quicquid
rectitudinis a filijs fit ad patres recurrit facientes hoc quasi proprium
sibi Rogamus igitur ut tuis decretis nostrum honores iudicium et sicut
nos tibi cupienti capiti bonis adiecimus consonanciam sic et summi-
tas filijs quod decet adimpleat Sic enim et pij principes compla-
cebuntur Si constantinopolitanus non ~~tam~~ tam quantum metropolitanis
vrbibus sed plus aliquid prestabitur vel quod metropolitanis prouincie
Asie et ponti uel tracie ei liceat ordinare ipsi enim principes tamquam
legem vestre sanctitatis iudicium firmauerit et Constantinopolitana sedes
que sedula est ordinata suscipiet premium sed omni semper studio nobis ad
causam pietatis expleuit et semetipsum nobis ad concordiam eodem zelo
coniunxit Ut autem cognoscatis quia nichil donando per gratiam fecimus
aut per inimicicias aduersando sed ut nutu gubernante domino omnem
nos gestorum vim insinuauerimus, ad probacionem vestre sinceritatis
et ad eorum que a nobis gesta sunt firmitatem et consonanciam etc.
Ecce igitur eos omnes qui in Calcedonensi manebant synodo vniuersalem
ecclesiam representante synodaliter ad Romanum pontificem scribentes
illius se filios nuncupasse illum autem patrem, quis autem dubitabit
patrem vniuersalis superintendencie curam habere in filios. Ex hijs eciam
liquet patet ipsam Calcedonensem synodum a Romano pontifice petijsse ut plus
aliquid prestare vellet Constantinopolitane Ciuitati quam metropolitanis
vrbibus scilicet ut ei liceret certarum prouinciarum metropolitanos ordinare, ergo
manifestissime patet non solum occidua sed orientalia patriarchalia Ro-
mane sedi tamquam vniuersaliter presidenti fore subiecta, alioquin ad quid pe-
titum fuisset ut Romanus pontifex aliquid plus Constantinopolitane Ciuitati quam
alijs prestaret Probatur et quinto testimonio Marciani imperatoris
qui in eiusdem synodi actione vja prout in eodem libro ysidori habetur sic dicit

In omnibus synodis apocrisarii apostolici decretis sinodalibus propter summa auctoritate eius sancte sedis confirmabant et subscribebant quia aliter nullum habebat robur etc. Ex hoc igitur apparet universalis eius superintendencia quia
universalium synodorum canones universaliter non ligabant ecclesiam nisi eius accedente confirmacione sed carebant robur, quod profecto non foret alterius
deficiente inferioris episcopi subscripcione seu confirmacione demonstratur. Sexto ex verbis eiusdem Calcedonensis synodi apud eundem Ysiderum libri qui de Dyoscoro loquens sic dicit ad summa non sicut singularis ferus in vinea irruens et post hec omnia insuper contra ipsum cui vinee custodia a salvatore commissa est extendit insaniam - id est contra apostolicam sedem etc.
Ex hoc ergo patet manifeste hanc sanctam synodum attestari Romano pontifici vinee id est universe christianitatis curam ac custodiam fuisse commissam. Quis ergo negare poterit eum universalem episcopum appellari debere. Septimo colligitur ex epistola trium conciliorum Affrice ad Damasum papam conscripta et in eodem libro Ysidori translata, cuius verba ad propositum sunt hec: Notum vestre facimus beatitudini quod quidam fratres nostri comprovinciales videlicet episcopos nobis inconsultis a proprio decidunt gradu cum vestre sedi episcoporum iudicia et summorum sive ecclesiasticorum negociorum in honorem beatissimi petri reservata sunt, antiquus enim regulis sancitum est, ut quicquid horum quamquam in remotis vel in propinquo positis ageretur provinciis, non prius tractandum vel accipiendum sit, nisi ad noticiam alme sedis fuisset deductum, ut eius auctoritate iuxta quod fuisset pronunciatum firmaretur etc. Et infra subiicitur sic, deus genitor creator omnium conservat longevum apostolatum vestrum ac stabilitate ecclesiarum sanctarum et orthodoxe fidei vosque pastorem bonum qui pro spiritualibus ovibus vestris ponitis animam atque baculo pastorali lupos rapaces expellitis omnibusque oppressis auxilium fertis etc. Ecce igitur tres synodos civitates plage firmiter attestari summorum sententiam negociorum causarum maiorum diffinicione ~~ex~~ orbis universi Romane sedi fore commissa, igitur negari non potest quod munus ex officii sui debito superintendat universalitati. Idem et octavo attestatur epistola Alexandrine synodi in qua missa fuit Anastasius ad Felicem papam directa et in eodem libro Ysidori relata cuius ad propositum verba hec sunt: Canonibus quippe iubentibus absque Romano nos de maioribus causis nichil decernere debere pontifice ideo vestre apostolice sedi imploramus auxilium, ob id enim deus vos predecessoresque vestros apostolicos ut presules in summitate arce constituit omniumque ecclesiarum eis curam precepit, omnium ut nobis succurratis nosque tuentes quibus omnium episcoporum iudicium est commissum liberare ab hostibus vestris non negligatis. Nam scimus in Nycena magna synodo trecentorum decem et octo episcoporum ab omnibus concorditer esse roboratum non debere absque Romani pontificis licentia concilia celebrari, nec episcopos dampnare licere etc. Sunt igitur

hec manifestissima verba dicencia omnium ecclesiarum curam atque custodiam Romano
pontifici fuisse commissam a deo. Et nec generales synodi possint absque eius
sententia celebrari. Demonstratur secundo Nono ex epistola sancti Athanasii atque
omnium Egyptiorum episcoporum ad Marcum papam directa et in eodem Ysidori libro
reposita cuius subscriptio est hec Domino sancto et apostolici culminis venerando
Sancte Romane ac apostolice sedis atque universalis ecclesie pape etc. et in epistola
ad propositum subditur sic scilicet optamus ut a vestre sancte synodis auctoritate que est caput
et mater omnium ecclesiarum etc. Ecce igitur Athanasium sanctum cum aliis episcopis attestari
Romanum pontificem universalis ecclesie fore presulem, eo quod Romana ecclesia mater
sit atque omnium caput. Secundo principaliter ostenditur ex gestis Constantino
politane universalis synodi viij. Et primum ex libello quem Nicolaus papa edidit
in Romana synodo per Adrianum ad synodum Constantinopolitanam viij destinato
sic ad propositum dicente. Prima salus est recte fidei regulam custodire deinde
a constitutis dei et patrum nullatenus deviare etc. Et quia non potest domini nostri
salvatoris sententia pretermitti dicentis. Tu es petrus et super hanc petram edificabo ecclesiam meam
hec que dicta sunt rerum probantur effectibus quia in sede apostolica immaculata est
semper observata religio et sancta celebrata doctrina etc. et in fine in qua est
integra et vera christiane religionis soliditas etc. Huic quidem libello Con
cilium universale presertim se subscripsit et quidem ut constat eiusdem concilii actione i. per hec
verba scilicet sequimur autem sanctam synodum et amplectimur quam beate recor
dationis papa Nicolaus cui et ipse domine angelice summe pontifex Adriane
subscripsisti ante sacratissimum petri apostolorum eximii corpus celebravit simul
et que tu ibi ipse nuper egisti, et omnia que in hiis scripta sunt secundum decreti
vestri moderationem venerabiliter conservabimus recipientes quos recepit et
dampnantes omnes qui in illis dampnati sunt et precipue iam dictum Photium
et Gregorium Syracusanum parricidas videlicet qui contra spiritualem patrem lin
guas acuere minime formidarunt. Porro de venerabilissimo Ignacio patriarcha
nostro et de hiis qui ex parte ipsius sunt quod dictos apostolice sedis vestre decre
vit tota mente sequimur et religiosa devotione veneramur atque pro nostre
et pro posse nostro pya intencione et spirituali conflictu defendimus etc. hec
ibi. Ex quibus notandum universalem synodum Constantinopolitanam sequi in diffini
cionibus presertim fidei et restitucionibus patriarcharum a sedibus propriis electorum
Romanas synodos et apostolicam sedem. Unde constat Romanam ecclesiam
non tantum in occidentali sed orientali ecclesia tenere summum gradum potestatis iurisdictionis
et auctoritatis. 2° ostenditur ex eiusdem concilii act. vij. Ubi in epistola
Nicolai pape que ibidem refertur prelatibus ecclesiasticis et clero Constan
tinopolitane ecclesie directa ac per eandem synodum recepta et approbata
sic dicitur, hec sunt ~~que~~ que sedes apostolica statuit, hec sunt que syno
dice regularet quod decrevit. hec sunt que nos tanto studio oportet amplecti
tanto sollicitius observare quanto satis nostis que ab ea statuta fuerint hec
universalem ecclesiam semper tenuisse. Ita ut contra singulos errores in ecclesia exortos

Nota principaliter 2°

Sim

prior hec sedem primatus sui auctoritate fine ac termino dedit et ita de
mum universalis ecclesia licet aliquo per aliquantulum tempus in quibusdam relucta
ta sit, tamen demum probata probaverit et refutata refutavit. 3o ostenditur
ex eiusdem Synodi act. iiij. Ubi in epistola eiusdem pontificis ad Aritha
clem imperatorem directa et ibidem relata ac recepta et approbata
sic dicitur. Oportet enim vestrum imperiale decus quod in omnibus ecclesiasticis
utilitatibus vigere audivimus ut antiquum morem quem nostra ecclesia
habuit vestris temporibus restaurare dignemini quatenus vicem quam
nostra sedes per episcopos vestris in partibus constitutos habuit videlicet
Tessalonicensem que Romane sedis vicem per epirum veterem et atque
novum illiricum macedoniam thesaliam achaiam daciam rippasensem
et mediterraneam mysiam dardaniam et prevalim beato petro apostolorum
principi contradicere nullus presumat que antecessorum nostrorum temporibus
syri damasi simeonis innocentii bonifacii celestini sixti leonis
ylarii simplicii et felicis atque hormisde sanctorum pontificum sacris
dispositionibus augebantur quorum denique institutiones ab eis illis
in partibus destinatas per nostros missos ut rei veritatem cognoscere
queatis vestre augustale potentie dirigere curavimus etc. Ecce igitur
manifeste quod nedum italiam, sed etiam quasi totam europam et affricam
Romana ecclesia per suos legatos rexit, qua vero ratione non omnes
Quarto demonstratur in eiusdem Synodi canone ij. qui sic dicit
obedite prelatis vestris et subiacete illis ipsi pervigilant pro animabus vestris aiabus
tamquam rationem reddituri paulus magnus apostolus precipit Itaque be
atissimum papam Nicolaum tamquam organum sancti spiritus habentes
necnon et sanctissimum adrianum papam successorem eius diffinimus
atque sancimus ea omnia que ab eis synodice [illegible] per diversa tempora ex
posita sunt et promulgata tamen pro protectione ac statu Constantinopolitane
ecclesie et summi sacerdotis eius Ignatii sanctissimi patriarche quam etiam pro
photii neophiti et invasoris expulsione ac condempnatione servare
semper et custodire cum expositis capitulis immutilata pariter et
illesa et nullum episcoporum aut presbiterorum vel dyaconorum vel quempiam
clericorum evertere vel reprobare aliquid horum audire quicumque aut
post hanc diffinitionem nostram comprehensus fuit spernens quodque
capitulorum et decretorum que ab illis exposita sunt siquidem sacerdos fuerit
aut clericus a proprio decidat honore simul et ordine monachus vel
laicus cuiuscumque sit dignitatis segregetur donec penitens pro
fiteatur se conservaturum predictorum editionem etc. Ecce igitur mani
feste universalis Synodi oriental. Laudicat Romanum pontificem
pro universalitate sui pontificatus iudicasse et terminasse causam
Constantinopolitani patriarchatus, quin ymo ipsam Synodum pena

determinasse in singulos detractores Romani pontificis contemptores :
Quinto deducitur eiusdem Synodi actione vij, ubi recipitur et ap
probatur dampnacio concilij Constantinopolitani septimi per Adrianum
papam promulgata in hec verba Conciliabulum vanitatis a Photio et eius
fautore Michaele videlicet Tyrannico imperante Constantinopolim adversus
sedis apostolice reverenciam et privilegium congregatum ut pote veritatis ini
micum et omni falsitate repletum quod et sibi consencientium animas
inficiens Ephesine latrocinio comparandum fore statuimus et ipsius
execranda gesta quibuscumque habeant munimentis inserta summi iu
dicis domini nostri yhesu christi sanctorum quoque principum apostolorum petri et pauli
auctoritatis nec non mediocris auctoritate penitus abolenda determinamus, Ita ut igni no
cenda tradantur, et anathema perpetuo percellantur etc. Ecce igitur
manifeste Romanum pontificem pro sui universalitate pontificatus
dampnasse synodum illam nephandam Constantinopolim celebratam
quod non fuisset a grecorum ecclesia receptum si eius potestas iurisdictionalis
non fuisset extensa per christum etiam ad orientalem ecclesiam, Sexto
deducitur ex textu Justiniani imperatoris in l. inter claras C. de summa tri
nitate ad propositum formaliter dicente quod semper cordi nobis fuit
unitate vestre apostolice sedis et statum ecclesiarum dei custodire, Ideoque omnes
sacerdotes orientalis tractus subicere sedi sanctitatis vestre properavimus :
nec patimur quicquam quod ad ecclesiarum statum pertineat quamvis manifes
tum et indubitatum sit quod movetur ut vestre non innotescat sanctitati
que caput est omnium ecclesiarum sanctarum etc. Ecce igitur manifestam imperatoris
grecorum professionem qua asserit omnes sacerdotes, nedum occidue sed
etiam orientalis plage Romano pontifici subici atque ad illum velud
universorum propriam pastorem et caput singula que ecclesiarum quarumcumque
statum concernunt fore referenda Septimo colligitur ex assercione Con
stantini imperatoris relata xcvj di. Constantinus cuius verba ad propositum
sunt hec, decernentes sanximus ut petri successor principatum teneat
tam super quatuor patriarchales sedes, quam super omnes in universo orbe
terrarum dei ecclesias et pontifex qui pro tempore ipsius sancte ecclesie extiterit
celsior et princeps cunctis sacerdotibus tocius mundi existit et eius
iudicio que ad cultum dei vel fidem christianorum vel stabilitatem procuranda
fuerit disponuntur etc. patet ergo ex premissa imperiali actione assercione
universalis orbis pontificatus in papa Romano prout eciam extitit decla
ratum in universali Synodo lateranensi cui interfuerint et greci et in qua
etiam eorum cum latina ecclesia unio extitit conclusa, dicit enim Canon
ipsius Synodi transsumptus de privilegiis c. antiqua Romanum pontificem
super universas orbis ecclesias obtinere ordinariam potestatem divina dispensacione
unde non inmerito Canon Innomine domini xxiij di. editus in concilio
lateranensi appellat papam Rome atque universalis ecclesie ipsum sic et infra scriptum

bus

se nuncupat Pontianus papa in c. Suspectos iii q. v. sic etiam in superscriptione se nuncupat papa Stephanus in c. Ultra premittere iii q. vi. sic etiam Sixtus papa se nominat in c. Si quis putaverit ii q. vi. nec refragatur c. Ecce et c. Nullus xcix di. ubi et Pelagius et Gregorius Romani pontifices prohibent se appellari universales, mens enim illorum capitulorum est quod non ita ipsi quoniam confratribus suis coepiscopis ecclesie honores et onera portari debeant, non autem soli universa vendicare, cum enim hoc agunt tunc celestia mandata efficaciter gerunt, dicit tex. de prebendis c. Mandata, non autem mens est quod ipsi non sint universales, quia non debet universaliter superintendere, quia non debeant aut non possint coepiscopos in executione pontificatus officii prevenire, hoc enim primum foret contra assertionem eiusdem Gregorii pape qui habetur transsumptive xxi q. ult. c. Si episcopis, dum dicit episcopos et episcoporum causas Romano pontifici fore commissas et sic ipsum super episcopos habere universalem superintendentiam. 2° foret contra eiusdem assertionem in c. decreto ii q. vi. dum sic dicit Romana ecclesia ita vices suas aliis impertitur ut in partem vocentur sollicitudinis ipsa non in plenitudinem potestatis etc. In quibus verbis mens eius est quod et si aliarum ecclesiarum iurisdictio sit limitibus coartata Romani tamen per sue iurisdictionis plenitudinem superintendit universaliter. Non ergo est verisimile tantum beatissimum patrem Gregorium in hac re sibi ipsi contrarium extitisse, potest ergo dici quod quemadmodum iura dicentia imperatorem esse mundi dominum ut l. deprecatio ff. ad l. Rho. de iac. xxiii q. viii c. Quem mor xii q. i c. Futuram cum similibus intelliguntur scilicet protectione in casu negligencie inferiorum regiminis suppletione, ex iusta causa eorundem in exercenda iurisdictione preventione ut declarat glosator in l. bene a Zenone C. de quadri. prescr. Ita et papa universe ecclesie pontifex dici debet protectione quia ipse singulos in suo iure protegere debet singulos etiam protegere ne in fide deficiant, ne ne aliorum supplentur insidiis ut enim dicit Canon xxiii q. i c. Officii. officii papalis consideratione non est propterea dissimulare non est tacere libertas cum ipsi maior cunctis christiane religionis zelus inmineat, pariter quoque dicitur universalis in supplendo universaliter aliorum pontificum negligencias in pastorali officio grassantes ut patet quia si negligant inferiores vacantibus ecclesiis providere ad eum velud ad supremum devolvitur postremo facultas de concess. preb. c. Nulla et de sup. neg. prela. c. Licet cum similibus dicetur etiam universalis si ex iusta causa prevenire velit in exercicio iurisdictionis inferiorum quamquam enim limitatis terminis concedat apostolica sedes inferioribus potestatem non propterea abdicat a se sed ea semper apud eum remaneret maior, dicit tex. de preben. c. Dudum li. vi. ad hec de concess. preben. quia diversitatem, de sen. a sede li. vi. et quod Inno. not. de elect. c. Innotuit. Quod si irracionabiliter velit inferiores in suis limitibus prevenire non debet ei licere. Nam si sua unicuique episcopo iurisdictio non servatur, nil aliud agitur nisi ut ordo ecclesie confundatur, dicit tex. xi q. i c. Si preventi. quod quamvis non liceat cui ei nil liceat quod propter quod

+

de coloretur status ecclesie vniuerse, dicit tex. 1 q. vij. c. et si illa. Alia
non media ex quibus probatur vniuersalitas pontificatus pape, tam ex
assertionibus grecorum patriarcharum et principum quam ex decisionibus catholicorum
latine ecclesie, ac etiam doctorum nostrorum racionibus et auctoritatibus plenissime
inserui In tract. de Romani pontificis vniuersali potestate, que compilaui.
Igitur hic illa omnia non repeto. Festum ergo horum apostolorum ad usque propria
ad mortem usque certantium et domino opem ferente vincentium sic celebre-
mus, sic dignissime veneremur, ut eorum suffragio fluctuantem ecclesiam
ad tranquillitatem reductam nostris diebus aspicere mereamur, pastor quoque
inducatur nobis, qui quod stat eruditet, dispersa congreget, et visitet
delicta, ad laudem eius qui viuit trinus et vnus in secula seculorum.
Amen

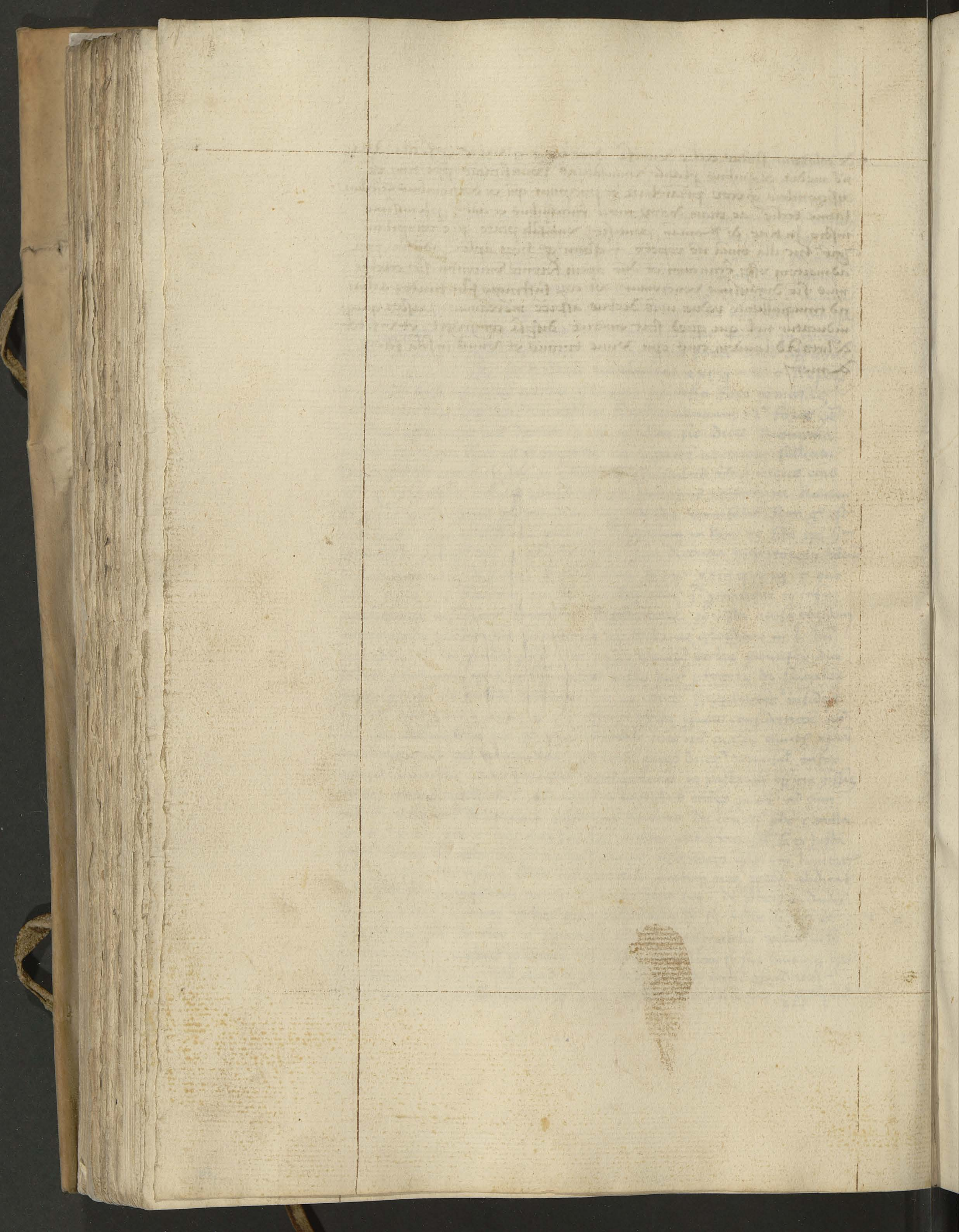

Cogitanti huic sacre generali synodo in spiritu sancto
legitime congregate quid verbis venerabilibus Johannis et
Andree Tarentino et Coloren. archiepiscopis ac bertrando episcopo
magalonen. necnon dilecto ecclesie filio Anthonio de
sancto vito palacii apostolici causarum auditori oratoribus
sanctissimi domini Eugenii pape quarti que hiis
qui suo nomine hic exposuerunt responsura sit Duo
precipue spiritus sanctus persuadet primum ut sedens apostolus non
in sublimitate sermonis et doctrine humane sapientie verbis
sed in doctrina spiritus loquatur Deinde ut sanctissimum
pontificem et vos ac quoslibet huic sacro concilio
adversantes sub hiis verbis apostoli admoneat quibus
beatus paulus ad ephesios usus est Nolite inquit con-
tristare spiritum sanctum utinam [illegible] contristaret dicens
quorum nomen assumere possemus et ab ea abstinere que in
spiritum sanctum committi dicitur Duobus modis sacri doctores
exponunt spiritum sanctum contristari Vel ut cum bonum dono spiritus sancti
et per eum tacite constanter de hiis que non recte fiunt
Vel cum spiritus sanctus ab homine non recte facienti repellitur
more humano Sicut enim homo de domo expulsus tristis
recedit ita spiritus sanctus propter non recte facta hominum
deserit eos et ab ipsis recedit non ipse tristis Sed ipse
tristes dimittens quos deserit Contrarium autem
utriusque expositionem observat hec sacra synodus
cum omni mansuetudine lenitate ac modestia sanctissimum
pontificem et vos eius oratores ne spiritum sanctum contristare
velit Et cum precipue nos ipsa concilium celebrantes
ne contristaremus concordiamque pacem intendentes ipsum
non recte agentes dum dissipare et evitare conatus habent

statum commissalem synodum presulum ipsa experimur con-
gregata. Cum etiam per vos ipsum dum [illegible] vosque
(et) alios cardinales impugnatores ut sic actum sum sic
a vobis appellate, quo cum habitare non possunt cum
hiis qui operibus adhesit caritatisque nec veram aut
et veram ecclesia hoc efficit sicut nec conterum et
scisma[?] / mentionabilis et pena digna / Nos cum illa
vehementer premimus zelo domus dei maxime expressius
quod deturpata est hec sancta synodus tanta dolore
cordis intrinsecus (omni) amaritudine conflicte volens con-
gregare filios suos sicut gallina pullos sub alis
suis / et non permittit / volens fidei et ecclesie pravitatibus
(circumventis) succurrere et prohibet / et quod causa maioris (doloris) est ab eo
prohibet qui omnium ad hec / conatum et studium ad ta-
lem concessionem opus more predecessorum suorum
conferre debet / quia cum sanctissimus pontifex vos
et alii cardinales ecclesia nec non pertinentes
nec admonitione / quod scandala et perturbationes in
ecclesia sit (agendo) firmatis / Sed vos prelatos atque maiorem
compassione dignum hic morbus est / qui non patitur
[illegible] ante posita (de scandala) [illegible] et cum
[illegible] terribile quod [illegible] stabile [illegible]
usque ad summum quendam [illegible] (reddetur) / Sed hec nos
in angustiis et tribulationibus consolatur quod [illegible]
ecclesia in gaudium et [illegible] nobis convertet / Adversus
autem ad iudicium quod [illegible] pro condigna penam
in animam convertet quemadmodum optamus et oramus
pro vobis et pro omnibus nos persequentibus. Et aliquando
Et david videns prevaricantes et non custodientes

testimonia diuina tabescebat / De corpore (dni) super viuam
(ciuitate vniuersam)
caritatis vacatiua laceratus est / quanto dolore affici
debet mater ecclesia videns per adinuentiones concilio tot
perditorum salutem impediri / Unus etiam mater unitatis
possit quasi sathanas errorum atque heresum laqueis
in pluribus mundi partibus alligatas tenet / quanto magis
alligatum est contagione pestifera nisi celeriter
per hoc sacrum concilium comprimatur / Que autem ecclesia (mentis)
corporalis tutela est que domesticis (ciuilibus) vel bellis et (specialis)
detestabili odio non agitetur / Adeo quod (et) aliorum
christianorum quam saracenorum christianum opprimatur / Quantum
vero ad mores attinet quod diuersis nationibus et
ciuilis christiane vite disciplina vbique corrupta
corrupta videatur / hec omnia sperabat (conseruanda)
generaliter per hoc sacrum concilium posse reparari et
iacta fundamenta iam erant ita ut pluribus ecclesia
hac spe refouenda videatur / Tam sancta igitur
et necessaria opera si perturbari videamus / Nonne
magno dolore constare nos oportet / Christum ne
ab eo perturbaris hec clamat qui vicarius eius suo
officio ad sanandum esse deberet / Quis catholicus
ista audiens si Altissimum respiciat / quis alienus
ipsa ad compassionem mouere non debeat / Merito
ergo supplicare summum pontificem christianum ne spiritum
sanctum contristare velit et formidabile sit in spiritum
sanctum delinquere / Hinc adhortetur quod neque in ista vita
vel in presenti vel in futuro remissa remittatur /
Solus paruus in spiritum sanctum veritatis attestatur neque
in hoc seculo neque in alio remittetur / quod magis
in spiritum sanctum committitur quod perturbare sacra concilia

que spiritu sancto diriguntur / cuius assistencia extirpantur
hereses eliminantur scismata dampnantur errores / et
discordia in pacem vertitur / vicia ad mores sanctos
commutantur / Unde bonum / ac sancti factum est in ecclesia dei
sive ad fidem sive ad mores sive ad generalem ecclesie
statum spectet / quod ex ipsa conciliorum salubri
doctrina non fluxit / econtrario periculum tam grave
corporum / tam animarum emerat generale scisma / Sed
non in una persona aut gentem sed in omnes
homines ac tempora presentes et futuros et in toto
ipso mistico corpore perpetuum / Scandalizatum
enim et pusillis videtur ecclesie tam celebre
judicium vitantes deum / quid putatis illa
fuit que universalem scandalizat ecclesiam / Unde
maiori loco quis positus est et maior sibi cura
commissa / eo tanto si pessior dampnabilior sanguinem
animarum periculum per heresis / bella / et mores
deformitates ab eius manibus exquirentur / que
impedimento est ne illa tollantur / Sed hoc et
amplius dicenda videntur quia is qui potuit aut
si posset non extirpavit aut dissimulat
Unde non timebit si propter / propterea dicit
cum pie credo / non solum ad persistem
id dico pertinet / Veniet ad nos / et sicut
supra vidistis / exhortatus fuit ne sit
scisma in corpore Verum est hoc verbum et
apostoli dictum / Sed scelus factum esset
si ad eum qui hoc iussit huius sermonis ...
exposuisset / scelerum quod ab eo ... non fuisset ...

facere ad eum redeuntes. Et cum permaxime opus est
ut dicamus, ne sit scisma sepe prius ac supplicent prefati diversi — sine cure / nec eum nichil
oratores sua sedulitate exoramus ut sicut catholicorum — aliud quesiuimus nec
pontificum decet velit ecclesie catholice sic commune — querimus, hoc cupimus
quia hoc sacrum concilium reputat. Quoniam de — / hoc oramus ne sit
precatum summi in sancta sinodo perturbet et — scisma in ecclesia
expugnat. Quoniam supplicamus in sinodali ea-
scandalorum que fuerunt dissolucionis corporis et
perturbacionis (partium) sepe velit esse occasio. Dicat quis
Si duo ad certum tempus vel ad aliquid complendum
opus servitute miserit et alter eorum ante tempus
vel ad aliquod complendum opus sine diviso — velit societatem dirimere
alter ante usque ad finem temporis vel operis perduraverit
quis horum custodivit (est) servitute, sessor (aut) ac divisor
Si duobus suis mandet deus ut laborarent in
agro vel deinde usque ad finitum tempus, et alter
in via recordet, alter ante in agro laborans
usque ad messem perseveret, quis eorum alter alterum
deseret, et quis dei mandatum obtemperare. Et
dicendum est. Licet si recedens perseverant. Dicat
recedit et tu, cum sit divisio, aut non eum debet
recedere vel poterit cum eo quod deo operari. Nemo est
tam elatus sensus qui ista non diiudicet. Licet
videamus (ergo) si placeat quis scindet servitutem ac
sanctitatem ecclesie, quis ab alio se dividet, quis se
mater ecclesie mandata contempnit. Conveniunt ut
universalem ecclesiam misticum Christi corpus in celebri uno
constanti concilio, ubi spem sic dictam unacionem — unanimem
consensus pro generali statu ecclesie confirmando diffiniatur

est ut deinceps concilia certo tempore celebrarentur et modo
ad colendum agrum dominicum, et deinde evellendum
vepres, spinas et tribulos heresum, errorum et scismatum
ac excessus corrigendum et deformata reformandum.
Huius statuti vigore felicis recordationis dominus Martinus
papa quintus per litteras apostolicas locum proximi concilii ordinavit
sub hiis verbis: Ad perpetuam rei memoriam. Cupientes
et volentes decreto huiusmodi generalis concilii Constanciensis
satisfacere, inter alia disponentis quod omnino generalia
concilia celebrentur in loco quem summus pontifex
per mensem ante finem huius concilii, approbante et
consenciente concilio, deputare et assignare teneatur,
pro loco dicti proximi celebrandi concilii, eodem consenciente
et approbante concilio, civitatem Papiensem tenore presencium
deputamus etc. Postea ceptum est celebrari concilium
Papiense, quod de consensu concilii translatum est
ad civitatem Senensem, et ibi consenciente et approbante
concilio ac presidentibus apostolicis electa est hec civitas
Basiliensis pro loco proximi tunc sequentis concilii in
septennium celebrandi. Deinde septennii tempore
adveniente hoc concilium non solum iuxta decreta duorum
generalium conciliorum, sed attenta expressa sentencia
ipsius domini Martini et moderni Eugenii destinatum destinacione
ad hoc legatum suum, eorum iussu spiritus sancti
universale concilium legitime congregatum est. Ad colendum
agrum dominicum adest a principio summus pontifex
per legatum suum. Postea ante finitum tempus copel-
lo completo in concilio residet. Deficit laboratores
in agro domini. Nunc vero qui habet oculos videat
quam divisionem suscitat super generacionem nostram
ac scandalum faciat, qui omnia presentis preparare

D

166

commemoratis. Videmus nos ipsa auctoritate hunc [illegible]
Ecclesia sit congregata in duobus ~~[illegible]~~ conciliis
si duo Romani pontifices ita statuerunt. Et id
agimus quod ipse filius sancti per ordinem ecclesie [deterunt] dicere
nobis dixit: non sit scisma in corpore cum corpus de-
scripsit nisi manducaveritis carnem filii hominis
et biberitis eius sanguinem non habebitis [vitam] in vobis.
Multi ex discipulis audientes dixerunt: durus
est hic sermo, et murmurantes scandalizati sunt
et retro abierunt. Et cum Jhesus dixisset XII [duodecim discipulis]: Numquid et
vos vultis abire? Et respondit ei Symon Petrus:
Domine ad quem ibimus? verba vite eterne habes.
Quamvis homines sic divisit, an scismatici an heretici
cum eo a quo vocati fuerant, sed ad memoriam [illegible] [remanerent]
[illegible] exempla: olim Johannes papa XXIII coram
Constanciensi concilio inde recessit. Dum sic recessit
[illegible] cum erat eorum dissolucionem fecerit. Videmus
hii qui Constancie remanserunt usque ad finem dicti
sunt catholici et [illegible]. Videmus et sequitur [illegible] // [illegible]
dictus cum fuisset recedit hinc, ne sit scisma in
corpore, an poterit similiter condempnatus fuit. Recessio
sua fuisset [illegible] et scandalosa. Et quia non videtur
plus esse [illegible] concilii dissolucionem quam solum corpus
ex concilio discedit. Iohannes si id condempnatus sit quia
dissolucionem non voluisse nichil [minus] non factum est, qui
usque ad finem Constancie [illegible] ab omnibus
[illegible] et laudati sunt. Sic sperans in Deo
[illegible] hiis qui [hic] constanter permanserunt ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] per sacram [illegible] [illegible] calumpniantes nos
et dicunt: ne sit scisma in corpore. Nos potius sperantes [illegible] [illegible]
[illegible] scisma
fiat [in] corpore

iiij

[illegible]

q quemadmodum per alia concilia salubriter provisum est
katholice variis calamitatibus afflicte, ita et per hoc
deo annuente providebitur. Sed dicitur quod maxime
hic eveniunt scandala, scismata et contentiones, et ipsa
ipsum observantiam cum ipsum sonum contineret nec sic causa
scandalorum. Respondeo quod quamvis sit ut aut necessitas
bonum scandala vel tamen ille per quem scandalum
venit. Sed si quis huius auctor est scandali, cum unico
verbo id tollere posset, dum differt, in causa sua
est, sine ulla difficultate sed cum opus est contra
principalis vinculis aut vanitatis, quemadmodum si quibus
ut asserere scripturam valet. Renunciet pretensam
dispensacionem et sublatum est omne scandalum et
reddet unam, et sibi reverentiam paret, nec prodere
aut quovis humano respectu ab hoc retrahatur
quoniam Romanus pontifex cum videt sibi aliquid
falso subreptum, aut quod vendat aliquid per sessionem(?)
revocet statim renunciata consueverunt. Quinimmo
plurimum gloriae et honoris huic sibi accidet, omnes
enim intelligent quod plus sibi cum sit ecclesiastica
pace quam propria voluntate. Narrat Platina
hystoricus a pluribus pastoribus ecclesie Christi in hodiernum
diem exportatis et per sanctos patres et concilia fuisse
sublatis. Dixit [illegible] in factum lex cum prohibente
sit ipsum conciliorum sententiam corporis hystoricus 21
assensu sicut in eadem multitudine consensu [illegible]
fovere opportet. Et etiam ecclesiasticis religionis viri
ullam hesitationem nisi per concilia sublata fuerint.
Secundo respondetur cum sit, in tam levi difficultate
quod tantum operam contentio fiat consuevit. Dicit
deus in [illegible] hominum qui fide catholica adheserunt. ^ maximi

grecorum et hussitarum de quibus providere oportet /
factum de hiis duabus gentibus reconciliandis per Concili-
um/ et hec sunt studia mea / nec putes Cesar vos
esse oblitos sed cogitare quomodo valeamus aut mereamur hunc sacrum
vocare / propterea cum hanc summam curam summus pontifex
deferre / quandoque rogare / et sollicitare oratores ad concilium
quando hic reconciliacionis causa attendit ut attendit sanctus
omnem operam ad hoc sibi necessariam prestat quod inter dilectos
cardinales filios primo magistrum Johannem Pulamar unde
Jacobum de Sirck prepositum treverensem et Thomam fidelem officia-
lem suum sedis nunciamus / de talibus que sunt sedis
honore sancte sedis apostolice cum plerisque aliis auctoritate
ut sicut ad eius officium spectabat hoc et alia circa
perquirentur / sed vestri cum semper mea fidelitas summum sola
dum cum modestia et simplicitate procedimus / et aliquando et
ominabantur prius / et dum sacrum concilium ceteri honorem
exhibent ipsa hanc summam primum laborat / Ceterum autem
maius nobis cordi est / sicut et aliis cardinalibus reconciliare
quam de sancta / et contra omnibus viribus laborare
intendimus / et quicquid pro vestra reductione faciendum
est / prompto animo offerimus et ut omnibus mea studia
sincera innotescat nuncio / te venerabilem archiepiscopum / collegam
tuum hoc necessarium aliis pertractasti de scientia ut nunc
animo hanc legationem vidimus collectis tibi quod hanc sacram
synodum admittendam ad illos velimus suscipere oblationem eo
quod nunc quicquid per ipsos pertractandum intendis offerimus
velit / tibi ante probacione tuo indicabis responsum dare
offerimus / sed cum quoniam hoc facile factum sit sed summa
non fiat in corpore / Jam paulo ante respondimus vestrorum non
finimus fidelitas sincera causam / ecclesie et ipsa et omnes poterunt
nos in exemplum nec summum pontificem ut dicit primo

illa obedientia quam beato Petro successori debetur
sibi exhibere volumus. Dic modo a corpore ecclesie qui
qua non est salus se velit separare, quod si fecit
quod tamen non credimus, cumque et nos tales tamen uniti
non valentes latrare tacebimus et perplexitatem ecclesiasticam
clamoso ore asserimus. Nequid et Paulus restitit in
faciem Petro in eo in quo reprehensibilis erat. Nam
ipsi certe ad unitatem catholice ecclesie salvari qui
sine unitate (veritatis catholice) confessionem habere non possunt recognoscere
intelligent. Sed quoniam credendum est quod Bononia
et Venetiis si tam facile concilia dissolvi videat
Que iterum ceterum sperare concilio Bononie vel
alibi celebrando haberet, si tam solidum concilium
propterea expectatum et per duos pontifices Romanos
affirmatum (confirmatum) dissipata in lumine ipso evanescat. Certe
maiorum suorum in hoc vestigia imitantes sine celebratione
concilii reductionem ipsorum fieri non posse arbitrantur.
Nam eorum patres aut quicquid ad fidei veritatem
pertinebat provincialia plura sunt diffinita. Necessarium
ergo est cum sperent conciliorum prodire ut fecerunt ac stabile
hoc Basiliense concilium prodeat ad quod si venire
dignentur et Romane ecclesie reconciliari, iuste dicant
quicquid eis propter adventum necessarium fuerit
libenter offerimus et omnia quecumque habemus parati sumus
usque ad corpus (meditabile) usque ad animam pro eorum reductione
exponere. Dolor autem non est quod causam possunt
nam si Bononia usque pervenerit paululum plus labo-
rare accipiet hinc pensando. Et eo olim ad civitatem
Lugdunum Romanorum quod ista sit (ac) deinde ad civitatem
Constanciensem oratores misit non minus commode ad hanc
venire potuerunt. Clamabat iterum tua pia devotio

hanc statim legacionem pro nomine Ihesu Christi et salute anima-
rum quorum certe maiores ab ecclesia omnino recederent et
dereliquerunt //

Postea de condicionibus hussitarum et quod periculosa
sit heresis eorum subire(?) / non possent in hoc tamen
de [illegible] plura referenda essent / supra maxime
admirantur / cum illi [illegible] tantum odio habeant quod
nomen / et auctoritatem sedis apostolice quod totis viribus
huic concilio adhesit / quod tam diligenter pro eorum unione
laborat // Quod autem dicitis hoc fieri non posse eo quia
nos sunt ducti [illegible] si [illegible] hoc desit culpa erit illius
qui in adhesionem [illegible] ab eo quod ecclesia in constancia
statuit et diffinit in hanc novitatem et dissidium perdicat
Sed nunc spero reductionem esse [illegible] si [illegible]
extam concilii in quo illa heresis dampnata est /
insinuetamus / quod autem studendum sit ut quod sunt nonnulla
zizania evellat videtur fore quod [illegible] nos ad hoc
laborare / cum omni potentia ac modestia et longanimitate
ut sacro concilio sedis apostolice [illegible] adhereat
Sed speramus in deo quod vel ipsa dudum [illegible]
tandem veritatem et racionem acquiescet / vel medio
huius sacri concilii instancia cognoscetur eidem
adherebit / [illegible] mores cleri corruptos [illegible]
reformare / patet postremo esse necessaria in populo
christiano et hoc [illegible] sacerdotes offerre [illegible]
[illegible] / Sed hoc fieri non posse / si sit scisma
in corpore / [illegible] est [illegible] de [illegible] racione
reddunt / [illegible] de [illegible] constare nec voluntate
nec ipsa [illegible] ad scisma tendunt / multiplicatis [illegible]

orarem ipsum dominum Eucharistie / ut se ipsum ei corre-
spondeat / nec offendiculis tam sanctis operibus obsequi
conciliorum contrarietatem est et vos materia cum dicat
velit operantis apponi / Olim summi pontifices
summo studio et cura concilia servabant sacra
concilia et ea summo cum honore prosequebantur /
et que in illis fiebant non ut ab hominibus / sed
a spiritu sancto dictata credebant / Sed veteres releges
historias / nullo tempore fuit tam necessarium celebrare
concilium quam modo et in hoc loco / nullibi enim fuisse umquam
legitime conciliis / tot antiquis stabilitum et nichilominus
a summo pontifice tam creatum et multiplicatum
compertum dicitur / impossibile videtur simul
de principatu ecclesie et moribus disputare / disputa-
ista cum materia sit non intelligimus nam que debite
si sunt reddemus reddit ipse quod debet ubilibet [margin: luminosa ...]
esse reformatis autem conciliis et in illis iuxta
decreta sacre Constanciensis synodi / et qui se offert
ut ab ipso reformacio incipiat / Sed hinc actiones
debitus ordo fuerit ultima facta erit conpetit
Sed hoc summum ab ea magnus reformacionis optamus ut
tollat mox omnia dissolucionem pravorum que
decreta concilii Constanciensis fieri non potuit nec tolle-
rari potest / sine fidei et status ecclesiastici contro-
decretis per dei gratia facile concordabimus si hoc dum-
taxat fiat / Quantum ad debitum ordinem quem
servandum dicit / hoc est quod optamus / nullum
huius magis debitum ordinem in tradimus quam
ut ille fuerit quem pridem nos in concilio Constan-
in quo et ipse affuit / prescripserint / multa enim

de virtutibus cunctis disseruistis, in hoc laudandus
est dominus, a quo omne bonum, rogandus etiam ut hoc
quod ille dixit pro sua clementia largiatur, hoc illud
est ut ab unitate ecclesie se non scindat, extra quam
nulla est vera virtus, hoc faciat Christus, de cuius
laudibus compositum est, hic ad ea que primo loco per
venerabilem Archiepiscopum Colonien recitata sunt diffu-
sius est ((

Nunc ad proposita per venerabilem Archiepiscopum Tarentinum — De primatu pape
dicendum restat. Primo namque loco applicat quandam
auctoritatem Summi Pontificis, qui caput sit et summus
ecclesie vicarius Christi et a Christo non ab hominibus vel
synodis, alii prelati et pastores christianorum vero
data sunt ambe claves, et vere dictum sit. Cum enim
Petrus et solus in plenitudine potestatis vocatus
sit, alii in partem sollicitudinis, et multa horum que — huiusmodi
ad vulgatissima sunt eidem veritati erat conferre
Ista plane fatemur et credimus comparamus in hoc sacro
concilio declaramus, et ut omnes eandem sanam
credant, et recte loquuntur, super summo ponti-
ficium obedire tenentur mandatis, statutis et ordinationibus
ac statutis et preceptis huius sancte synodi Constancien
et cuiuslibet alterius concilii generalis legitime congregati
in hiis que pertinent ad fidem et ad extirpationem
scismatis et ad generalem reformationem ecclesie dei
in capite et in membris, quemadmodum declaravit et tenet
generale concilium Constancien catholica, representans
ecclesiam, tamquam catholice ecclesie generalem fidem

et sedem penitencie equum fuisset saltem penitissime
verbis applicare propriam. Quod eciam non fecerit
dictum est ut enim qui concilium celebravimus aliquid
saltem persuaderemus deprecarem. In primis hoc verum sum-
mus ipse dicit catholicam ecclesiam illam esse cum confessio
in symbolo continet sanctam catholicam ecclesiam. Huius
ecclesie catholice tanta auctoritas est ut sola scriptura canonica
certa illa dicantur que ecclesia recepit. Concilia enim
vel de apostolis dicimus scripture evangelica. Unde et
quatuor tantum appellantur ecclesia illa sola et non
alia recipimus. Pro beatus augustinus in plerisque
locis asserit: Evangelio non crederem nisi me ecclesie
auctoritas commoveret. Illa eciam sacra scriptura dicitur
quam sacram declaravit ecclesia. Huius ecclesie determinacioni
catholici omnes suas merito sensus submittunt
Et nisi ab ipsa ecclesia asserantur ecclesia catholica ea
non possent. Hec sancta ecclesia tanto privilegio [illegible]
salvatore vero qui eam suo sanguine fundavit do-
tata est ut errare non possit firmiter credamus
hoc solum deo competit natura. Ecclesie vero privilegio
prestatum ecclesiam nunquam umquam tale quicquam
[illegible] non ab angelis. Hi enim a principio
errare potuerunt et multi ex eis ceciderunt non permanentes
[illegible] Nam a diabolo decepti sunt non homines
nec omnis homo mediator. Non summi pontifices
quorum nonnulli in heresim et errorem lapsi esse dicuntur
et leguntur. Ecclesia sola sine ruga et macula
illa est que errare non potest in hiis que ad
salutem necessaria sunt. Utique eciam ipsa que nunquam
non potest si non ea permanserit usque ad finem seculi

et eam per spiritum sanctum in omni veritate docenda est pollicetur
sic in ista [illegible] [illegible] intimus et unificamur
extra istam nec salus est nec deo placere possumus Janua
celi est per quam planum ad celum iter est / hec sicut et
debuit ita innumerabilibus nominibus decorata est / sponsa
enim christi dicitur et unica et pulcra et sine macula et
ruga soror amica columba formosa speciosa perfecta
ortus conclusus / fons signatus puteus aquarum viventium
suavitatis [illegible] et decora et que merito beatissima predicatur
per [illegible] stabilis dicitur ut castrorum acies ordinata — de firmitate
hec enim ~~[illegible] et [illegible]~~ omnium fidelium ac etiam corpus
christi misticum nuncupatur / cuius caput ipse dominus
Jhesus christus Non ~~[illegible]~~ [illegible] errare non potest
que caput habet christum doctorem spiritum sanctum
Cuius tanta auctoritas est ut qui contumaciter eum
debeat contradicere [illegible] ut ethnicus et ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] et domum dei edificata supra petram
christum dicitur cuius potestas tanta est ut porte inferi
adversus eam prevalere non possunt Cui dominus etiam
claves ligandi atque solvendi accepit a deo / hec dum
si quis [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] contempserit
sit tibi inquit dominus sicut ethnicus et publicanus / dicit
quibus tanta ecclesie contulit potestatem ut eius omnis
homo obligabilis fit ac [illegible] esset ~~[illegible]~~
cum judicio quod errare non potest quilibet subicitur
cuius solidum ecclesie decreta et sine auctoritate sunt [illegible]
irrefragabiliter stare oportet sed etiam eius facta
et consuetudines instar habent sacrarum scripturarum / [illegible] [illegible]
enim scripture et consuetudini ecclesie par honor et re-
verentie pietatis affectu / concurrit [illegible] [illegible] [illegible]

generalium conciliorum auctoritatem quorum notitia ab omnibus
fidelibus nota sit de potestate eorum contra
perstringere non vult. In utilibus istorum conciliorum et ecclesie
catholice eadem eadem videtur esse potestas. Diffinitum
enim est in concilio constantiensi quod synodus generalis catholicam ecclesiam

in spiritu sancto legitime congregata

representans ecclesiam et potestatem a Christo immediate habet
quod etiam papa martinus in suis litteris apostolicis sacro
generali concilio constantiensi [illegible] exprimit. Quicquid
igitur premissum dicta sunt de auctoritate ecclesie tanquam ad
generale concilium quod ecclesiam representat [illegible] est
aliquid non dicta esset representatio si in aliquo in
representante et representato auctoritas non inesset. Et hoc
solum satis foret ad plenam omnem concilii potestatem
[illegible] alia consideratione [illegible] videtur
utique cum maior potestas esse non possit quam ipsius ecclesie
que errare non potest. Nichilominus [illegible] reverentia
aliquid amplius referimus [illegible] generale auctoritatis
sunt ipsa concilia quantamque reverentiam non solum
[illegible] sed etiam summi pontifices ipsis
conciliis exhibuerunt. Scripsit beatus Celestinus in
epistola ad synodum ephesinam transmissa ut refert
Isidorus in libro conciliorum spiritus sancti testatur presentia con-
gregationem sacerdotum. Certum est enim quod legitimum
[illegible] potest veritati ipsa mentiri [illegible]
in evangelio ista est sententia ubi duo vel tres
congregati fuerint in nomine meo ibi et ego sum
in medio eorum. Quod cum ita sit nec [illegible]
[illegible] spiritus sanctus deest [illegible]
[illegible] in unum [illegible]
Sanctum namque concilium est quod debita benedictione
collectum in quo [illegible] apostolorum [illegible] illius quod

lignum congregationis apprime declarativa est // Et
idem ysi' in eodem libro in gestis Ecclesie sancte sinodi tole-
tane inquit unde valde mirabile et comparet vera
in unum quidem multitudinem habens plus de sola — dimin'
que dicit ubi fuerint duo vel tres collecti in nomi-
ne meo ibi ero in medio eorum // Tercio cum beatus
de trinitate dimittat hunc sancto concilio interesse et
ita tamen ante effectu dei in medio eorum fide
probe // Item beatus papa celestinus eam sententiam ha-
bendam esse dicit congregationem concilii que debet
collegio apostolorum ut potest in omnibus medio ipsorum
assistit spiritus sanctus et ipsa trinitas. Decimo spiritus sanctus
in conciliis iudicat. Et propterea errare concilia
nequeat textus est scriptura actuum apostolorum qui dicit
visum est spiritui sancto et nobis / Item beatus Jeronimus
comparat concilii auctoritatem soli ut sicut sol suo splendore
luminare similium destruit / ita concilium sua auctoritate
omnem contrariam superat argumentationem / inquit
enim in fine disputationis contra luciferiana potius
potius omnis ... disputationum similes ...
... ... de auctoritate concilii ... ...
... / Item concilii auctoritas ante sacre scripture comparatur
... ut inquit beatus augustinus de fide christiana
catholica ecclesia per orbem diffusa tribus modis probat
... quicquid ... in ea tenetur aut est auctoritas
scripturarum aut traditionis universalis aut certe propria
et particularis institutionis. Sed auctoritas tota constringit
universali traditione maiorum nichilominus tota / ...
par auctoritas et scripturarum et universalis traditionis
Sed concilia generalia universalis traditionis et ...
sunt et representantes videtur vera generalia concilia

vt immaculata [for-] vel munda / Racio viii per quam beatus Gregorius.

// Racio viii per quam beatus Gregorius quatuor prima concilia ut evangelia suscepit et veneratus ipsa est quia dum sit universale ecclesie consensu constituta per eundem illa destruunt quicumque presumpserit absolvere quos ligant aut ligare quos absolvunt / Sed hec racio eadem est in ceteris generalibus conciliis / universale enim consensu constituta sunt / Bonus etiam Augustinus ad Januarium asserit generalium conciliorum saluberrimam esse in ecclesia auctoritatem / Quod saluberrima est salutem continet / ergo qui autem contra eis contradicit contra salutem dicit // Quantam devocionem reverenciamque habere debeant // Christi fideles conciliis

hinc patet quod antequam esset facultas in unum conveniendi et celebrandi concilia christianitas in diversas hereses scissa est / Postquam autem accepta sunt celebraciones conciliorum omnis error atque heresis tollitur tamquam solis illustracione depulsa est / Quia etiam gratia statuendo non errant // hinc liquide constat quod omnia maneant stabilitatis vigore / utique cum spiritus sanctus illa dirigat et inspiret / Unde sequitur beatus Gregorius ysidorus (?) quod si que sunt alia concilia que sancti patres spiritu dei pleni sanxerunt post istorum quatuor auctoritatem omnium maneant stabilita vigore / hinc est etiam et evidenter patet quod concilia errare non possunt / quoniam quilibet summus pontifex qui caput est et pastor ecclesie est tenetur quod in conciliis generalibus statuta sunt / ut quando primum in summum pontificem electus est coram suis electoribus fidem catholicam tenere fideliter tradicionem apostolorum / generalium conciliorum // etiam generalium conciliorum

// et post nonnullorum etiam aliquorum generalium conciliorum subicere // et illam fidem usque ad unum apicem inviolatam servare et usque ad animam et sanguinem confirmare defensare et predicare / et ita est professio Felicis (?) [illegible] pape martini / ita etiam cadit ... professio est / quilibet ergo christianus eandem fidem tenere obligatur quam ecclesia catholica et apostolica tenet et appellat / Quod si errare

possent concilia generalia in hiis que ad salutem necessaria
sunt perfecto animus vanum ac periculosum esset ad talem fidem
populi christiani astringere / Unde etiam auctores (he) sunt generalia
concilia hunc intellexerunt adeo ut (ab) quorum potestate nemo
exceptus etiam summus pontifex ut patet generali constanciensi decreto
in hec verba / Hec sancta synodus Constanciensis generale
concilium faciens (et) et catholicam ecclesiam representans ecclesiam
potestatem a christo immediate habens cui quilibet cuiuscumque
status vel dignitatis etiam si papalis existat obedire
tenetur in hiis que pertinent ad fidem et extirpationem
dicti scismatis et ad generalem reformationem ecclesie in
capite et in membris / Item declarat quod quicumque cuiuscumque
status vel dignitatis etiam si papalis existat qui mandatis
statutis sive ordinationibus aut preceptis huius sancte synodi
et cuiuscumque alterius concilii generalis legitime congregati
super premissis seu ad ea pertinentibus factis vel faciendis obedire
contumaciter contempserit nisi resipuerit condigne penitentie subiciatur et debite
puniatur etiam ad alia iuris remedia et subsidia si opus
fuerit recurrendo / Nec quisquam illud fari seu dicere presumat
quod aliquod generale concilium legitime congregatum in malicia
sit aut errare posset / quia si hic periculosus error admitteretur tota
fides catholica vacillaret nec aliquid certi in ecclesia haberemus
quia qua statim omnia vitari posset pro vanis pure et blasphema / Quoniam
ut ait beatus Augustinus si ad scripturas sacras admissa fuerint vel
officiosa mendacia quid in eis remanebit auctoritatis / qui talia
de scripturis illis sancta proferret nisi pondus ~~affectuose~~ contradicere ~~falsitatis~~ falsitatis
~~obtineret~~ obtineretur improbitas / Cum iam de potestate conciliorum super
omnes alias potestates ambiguum non sit tot irrefragabilibus
testimoniis comprobata // Ex hiis manifeste constat auctores
opinionis de ~~auctoritate~~ potestate summi pontificis allegatas non probare /
quoniam ipse pontifex mandatis conciliorum ecclesie et generali

ut et ordinat
diffinit statuit
decernit et declarat
ut sequitur. Et primo
quod ipsa in spiritu sancto
legitime congregata
generale concilium faciens

quilibet obedire teneatur / Sed id dum tacuit probavit / quoniam /
singulares homines particulares que ecclesie seu pontifici obedire
debent quamvis in hiis que sunt contra sinodos et euangelia aliis
legitime constitutis sinodorum [non liceat] contradicant / Nam et si sit caput
ministeriale ecclesie non tamen est maior tota ecclesia / Aliquando
errare pontifex sicut sepe contingit et contingere potest
tota errare ecclesia quod esse non potest / Et si caput sit
et principalis prelatus huius corporis mistici est nichilominus
infra corpus / Nam si extra corpus esset tunc non pertineret
ad corpus eius / tunc caput esset / corpus autem hoc totum
continet et capud quod dicitur caput et singula membra / Ne-
quis dicat quod ipsa pars principalis potencior est et dignior
reliquo toto corpore et ceteris membris / et per consequens illi
pocius obediendum / quia racio et experiencia ac auctoritas
dictat contrarium racio quia reliquum totum corpus eciam non
computato papa / scilicet dum latere cum errare non potest in hiis
que sunt fidei / Aliquando si errare posset tunc papa sit
etiam errare posset / tunc et papa et reliquo toto corpore
errantibus tota erraret ecclesia / quod esse non posset
ut patet / Experiencia eciam demonstrat quod si [sepe fecisset] ~~...~~
summus Ecclesie papa licet caput et principale pars
errasset reliquum autem corpus preter papam eciam non erravit
erravisse nusquam legimus / propterea sepe totum reliquum corpus
condempnavit atque deposuit papam tam racione fidei
quam morum / Sed nusquam papa condempnavit aut reprobavit
vel deposuit reliquum totum corpus ecclesie / licet eciam
tam papa quam ecclesia claves habeat ligandi atque
solvendi / papa tamen nusquam in totam ecclesiam claves ligandi
atque solvendi exercuit / ecclesia autem in papam sepe numero
auctoritas eciam sacre scripture eundem sic dictum probat / Nam
hoc quod dicit Christus / Si peccaverit in te frater tuus dic
ecclesie / et si ecclesiam non audierit sit tibi sicut ethnicus et publicanus

173

omnes homines comprehendit / et quia peccatis [illegible] transgressores

illa auctoritate comprehenduntur / unde paulus qui [illegible]

cephe restitit et [illegible] ecclesie in [illegible] videtur

qui certum omnibus dixit quo ad superiorem pastorem

suum superadditum est qualiter ipse peccata vel [illegible] sunt

ecclesie et ab ecclesia punitur dicit enim si non audierit ecclesiam

sunt habitum ut ethnicum et publicanum Et legitur de Ana-

stasio et liberio probat etiam hoc auctoritas universalis ecclesie

que non potest errare ita diffinitum est in concilio

constanciensi quod [illegible] circa fidem scisma [vel] vel

mores possunt dici ecclesie cum papa et ordinibus

tenetur obedire licet si obedire contempserit condigne penitentie [margin: pene]

[illegible] subiici et ad alia iuris remedia recurri

et [illegible] quo facto ut publi-

canum et ethnicum habebitur hoc est si pluribus aliis

rationibus et auctoribus possent plures satis est auctoritas

universalis ecclesie adducere ipsa enim errare non potest

et quicquid determinat ipso [aut] autem consuetudine univer-

salis facit [illegible] [auctoritatis] et auctoritas est omnis

sacra scriptura unde si in concilio [illegible]

decretum illud constanciense concilii quod papa tenetur

obedire concilio vel hereticum esset hoc revocatur

in dubium [est] Et [illegible] eugenius alia decreto

generalia contradixit / dicit enim ad alia [illegible]

[illegible] omnes [illegible] que fieri

possent inconvenientia hac unica auctoritate ecclesie

[illegible] consuetudinem sicut beatus Ieronimus

post longam disputacionem conclusit [illegible] [margin: aliis addit]

dicens potius omnibus [illegible]

hoc unius ecclesie [illegible] concilii [illegible]

[illegible] nomine dignitatis ac potestatis de papa

[margin: 87] 175

spetium iunguntur ad prelatum quemadmodum homines et
singulares ecclesie referendum est nec super universalem
ecclesiam ita ut papa proprie ecclesiam quam ecclesia tota pape
obedire ~~cogat~~. Nam et si papa maior sit in
ecclesia non tamen maior est tota ecclesia. Uni autem
quare dictum est tibi dabo claves regni celorum
sancti doctores exponunt ut unitatem designaret
ecclesie et ideo ab unitate exordium cepisset ut ecclesia
Christi una esse demonstraretur. Et petrus quando claves
accepit ut dicit augustinus ecclesiam significavit. Non
putet quod ecclesia claves habeat et superius super
omnes quia ideo multi sunt principes. Ut ait philosophus
dictum. Entia nolunt male disponi. Pluralitas
principatuum mala unus ergo princeps sit unus. ipse cum unus est principe
fidelium nec singulis hec iurisdictio a deo concedit.
Et ideo ab uno incipere voluit ut perfecta unitatem
atque unanimitatem designaret. Que unitas ecclesie
multo maior est atque perfectior quam unitas unius
regis aut imperatoris. Cum hic unus et errat et
in varias sententias atque contrarias se persidit
ecclesia autem nec errat nec sibi ipsi contradicit.
Nec comparandum est corpus ecclesie aliis policiis politicis
corporibus civitatum et universitatum quia in medio
huius corporis est christus qui ipsum regit nec errat
alia autem politica corpora humanis et variis volun-
tatibus gubernantur. Unde in hac materia reponunt
allegare errorem illorum sed beati thome qui se
subditos intendunt ab obedientia petri successore
eius romano pontifice universalis ecclesie pastore
non recognoscentes quoniam de singularibus ecclesiis et
compositis id intelligendum est non de universali ecclesia

que sepe obedientia iustitie ex causis Romanis pon
tificibus subtraxit ut Anastasio Marcello Liberio
Iohanni xii° Benedicto viii° Benedicto xiii° Iohanni
xxiii°.

In desperaretur [de] inde ad materiam concilii. Dicitur
quod sanctissimus dominus Eugenius status hereticis rebellis
et deformantibus sine regum patronorum et principum
assistentia opportune obviare non posse. Concilium
Basiliense ex dum [martini] nostra ppe ancte per Senensem generalem
promulgatum atque eiusdem Martini iussione stabilitum
post ipsius obitum et sedatam sue assumptionem robur habere
voluit et consequentiam ratum et gratum per apostolicas
suas bullas ... quatenus statuit in ea R. dilecto
nostro filio Juliano sancti Angeli dyacono Cardinali
sed sedis apostolice legato per presidentiam suam collatam
fuisset factum quod et bene concilium [hoc] legitime con
gregatum et stabilitum [fuisse] dicitur auctoritate apostolica et per generalem
Senensem et roboratum per dominum Eugenium. Et quia
facultas data est prefato legato circa consequentem
concilii ratificata extitit per ipsum dominum Eugenium
modernum optime veritatem narrastis. Ita enim
fuit ut dicitis. Cum enim plurimis auctoritatibus stabilitum
fuit et quo pluribus necessitatibus illud celebrari
suadebant. Ideo numquam debuit illud perturbare et
conari dissolvere. Et quid pro [tot] suis necessitatibus
non solum concilium alio indictum comprobare debebat
Sed si indictum non fuisset de novo debuisset
indicere. Comperta mens est quod non vellemus admittere
tam ex corrupto et sine causa ... dissolutionem ex
attemptatam. Sed recusastis hoc factum esse
quia non ... amplificationem illius et operabat

et per oratorem nostrum requisitum ut ea faceret que pro bona
convocacionis pertinere videbantur. aliud aliquid dissolvit.
Quamvis ista exposicio est quedam si amplificationem non
videbat ad amplificandum [illegible] dare pro suo officio
debuisset et ad ipsum pertinebat pro oratore [illegible] eciam
ut omnem favorem concilio preberet et ad ipsius pro
secutorum dignaretur intendere. Insuper si informatus
medio supplicaret ut cum sancte medicus ipsum
mittere debet [illegible] in sanando laboret. Oratores nostri
ad nos venisse quicquid fere exposuerat ut assumit
hec patris reverendissimi [illegible] dicte quamvis in laudem
nichil aliud indicat nisi quod ad omnium instanter favorem
per dominum Eugenium concilio prestandum et eius
confirmacionem postulabat. Et volebat similiter pro
nostro exhortari prelatos ut hic citius comparerent
saltem ad actum dissolucionis. Quandoque non debebat
Sua [illegible] sponte venissent prelati et ipsi vacantibus
valde quia moram non patiebantur citius fuisset [illegible]
supplicabatur ut per suas literas exhortari vellet
prestitum ytalie prelatos quos nos [illegible] residencia
summi pontificis [illegible] sunt [illegible] pro
tunc distulimus. Tamen eciam requirebatur ut si commode
posset S. sua hic venire dignaretur. Sed et si
prelatos Bononie ad annum eciam dimidio convocavit
tunc vero modo non poterat nisi aliud prestitum
prelatis ytalie quod statim hic venirent et vacantibus
prelatis [illegible]. Sed volebat ipse personaliter
interesse. Ideo quod informatus ad annum eciam dimidio
distulit. Quod ipse senciebat si [illegible] moriatur
et ad annum eciam dimidio presente sanatus esset.
Sed patria sua multum [illegible] faceremus.
Sed si adesse propter infirmitatem non posset

cum propter informitatem propter infirmitates ecclesiae tam
periculosa negligenter magnae fuerunt haereses arrianorum
nestorianorum manichaeorum donatistarum et multa
alia pericula gravissima tunc temporis in ecclesia im-
minebant. Et nihilominus nusquam legimus pontifices
per suos legatos concilia celebrasse. Dicere ad maiora
et matura deliberatione dissolutionem factam esse. Et
longa et matura fuisset, debuisset nihilominus hinc ad
sacrum concilium et suos deinde cum sit sacra congregatio
deinde melius in rebus agendis deliberat cum potius
cum absentes sacri concilii et haec patet magis in
nostris temporibus nobis et aliis. Et propter prudentiam
sacri concilii catholicam ecclesiam repraesentantis et
maturam deliberationem habendam concilium consuli op-
portebat non aliquos. Sed audivi aliquos ex
his sacrae romanae ecclesiae cardinalibus contradixisse
aliquos autem nunc dicere se ipso tunc fuisse circa
minores et iam melius de veritate informatos
ex post contradicere [illegible] fuisse tunc et nunc
multo maiorem numerum incurrerunt contra dictam
dissolutionem quam plebem et fere omnes qui in curia
hunc nomina [illegible] bonorum. Huiusmodi factum dissolutionis
dampnat. Omnes qui extra sunt cardinales
omnes quasi principes et populus, et qui bonum
ecclesiae cupiunt concilium laudant et dissolutionem
reprobant. Causae etiam in bulla dissolutionis expressae
ad partem dictum sit non sic sicut hinc patet per nuntios
ambassiatorum Graecorum [illegible] qui etiam
tot et tanta [illegible] ipsa dissolutione et effectum
haberet scandala sequi dixerunt quod hec
et cor lapideum mollem debuissent. Sed ex quo
nunc constat ipsas causas veras non esse cum
modo non mutat oppositum cum pars probat

esse dicit in loco vicino Bohemie. Distat
iste locus a Praga per XX dietas. Sunt civitates
et principes intermedii potentissimi. Civitas ista
fortissima flumine Rheno et muris et viris
catholicis munita et parata circumlibera ab omni
guerra, vicina ad terra [illegible] lingue gallicane
in istis partibus [illegible] [illegible] separatus quam Pragensium
est quam Rome putat. Sua sanctitas vos esse ita
imprudentes quod si hic locus tam vicinus esset
Bohemis, quod multo timidiores forent hic magistri
aut mandamus. Sed mirum [illegible] quia sua
sanctitas reputat hostem in portis Rome [illegible]
[illegible] [illegible] et hic timet dominos per
XX dietas longinquos. Item alias dissolvimus causas
Bohemos habere esse dicere quod [illegible] vocamus eo modo
quomodo sua sanctitas justam sine offensa non potuit
esse vel detractione damnationis in concilio
Constantiensi facta vocatio non per substantiam sine
offensa et detractione concilii Constantiensis. Sed
dissolutio concilii bene per substantiam. Concilium
Constantiense mandavit fieri concilium saltem ad
effectum [illegible] non prorogari tempus vel mutari
locum. Contra omnia ista fit et [illegible] de hoc
dicitur. Sed aliquomodo quia vocamus
Bohemos [illegible] in decretis concilii Constantiensis
[illegible] [illegible] quod [illegible] non debeat vos ad
[illegible] et [illegible] convocare non [illegible]
[illegible] moderatoribus [illegible] scripta est, ad
dissipandum concilium [illegible] [illegible] pessimus
[illegible] in factum esse videamus [illegible]
honorem sedis pontificis habere causa in bullis
suis non inscripsisset, vel quod huiusmodi vocatio fuit

Audiencia

ad iniuriam auctoritatis sedis apostolice sacrorumque conciliorum
et decreta sanctorum patrum ac statuta legum imperialium
Sed valde mirandum est quod in ipsis locis ubi dampnatur et approbatur / Quando Bohemis concessa
reprobatur / Cum quedam conceduntur / ad hoc ut illi ab
unitate ecclesie separentur / Et concilium Bononie propter
illos indicitur / Cum concilium Basiliense propter Bohemos
et alia multa mala iam indictum dissolvi procuratur
Cum Bohemica heresis periculosior sit ad illam
extirpandam foret providendum attamen est si vere
sit / Domino vicelegato archiepiscopo Gneznensi concessam esse
facultatem per summum pontificem audiendi Bohemos
Smirziczky promptissime conceditur quod unitati ecclesie
non permittitur / Si ipsa mea diligentia et sine rancore vel odio ~~considerentur~~ consideretur plane constabit non
ad iniuriam auctoritatis apostolice nec conciliorum Constan-
et Senen immo ad honorem et reverentiam eorum
facta fuisse vocationem vocantium eam ut de eadem
unitate nobiscum congregatur / et ut qui a nobis aliquando
diversi fuerunt iterum in caritate et unitate
nobiscum reconcilientur / Et hoc solum petitur / ad
quod nos laboramus cedet procul dubio ad honorem
sedis apostolice ipsam eam recipiunt quam ipsi nunc
contempserunt / Cedet ad gloriam conciliorum Constan-
et Senen quia illam fidem et veritatem quam in hiis
conciliis declaratum est quam ipsi nunc non
tenentur amodo tenebunt / Cum ergo refertur
ad iniuriam quod cedit ad honorem nec contra
decreta sanctorum patrum nec contra leges canonicas
aut civiles Quod vocatio facta est sive asserere
velimus eos vocatos ad instruendum sicut vobis
est sive ad ~~dispu~~ disputandum / Et ad hunc
finem ut veritas instruatur et reducatur ad eadem

Si ad instruendum nemini dubium est quin opus sit
pium et plurimorum officium necessarium Si ad disputandum

racio sit omnibus vero opus pium et laudabile
ut inquit beatus paulus ad titum Opportet episcopum esse
et subdit ut potens sit exhortari in doctrina sana
et eos qui contradicunt arguere primo premitto
probissime fuisset Bohemis denegari audienciam
quam vehementer clerorum dumtaxat sic postulabant et
eis non concedi oportuit obviare cum quia eorum
antiqui erant ac magistri viri quam non solum
et sacerdotes non poterant eis respondere nec
eis ipsis conferre audiebat propter quod scrupulus
non parvus animus mentibus hominum precipue simplicium
ex audiencia erat exorturus communis aut scola
theologorum manifestare et levigare ad dispu- affirmavit
tacionem de fide que non sit causa prodere vel
cumulandis vel ut in dubium revocet. Sed
ad instruendum vel clarius patefaciendum
veritatem vel confirmandum et consolidandum chri-
stianos seu infideles vel confirmandum catholicos
fore licitum. primo ut beatus thomas 2a 2e dicit
in casu simili sicut est ubi quod simplices viri
sunt sollicitati aut pulsati ab infidelibus
vel hereticis corrumpere nitentibus in eis fidem
tunc necessarium est publice disputare de fide per hoc
enim simplices in fide firmantur et tollitur in-
fidelibus decipiendi facultas. Alioquin ipsa
taciturnitas eorum qui resistere deberent per-
vertentibus fidei veritatem esset erroris
confirmacio. Allegat beatum gregorium quod sicut
incauta locucio in errorem pertrahit ita in-
discretum silencium eos qui erudiri poterant
in errore derelinquit. Constat autem alamanos
per libellos et epistolas Bohemorum sollicitari
ut eorum errores propugnatur allegando

ad eorum sensum multas auctoritates / Ideo secundum
beatum Thomam et beatum Gregorium visum fuisset conformare
errores Bohemorum nisi hoc casu dedissemus illis audienciam
et nunc ad hoc responderunt nostri calumpniatores
hoc etiam semper non fuisset actum per sacra concilia et
sanctos patres licenciam ad hereticis vel infidelibus esse orta
post dampnacionem
plures dampnatos / Silvester in concilio Romano presente
disputavit cum duodecim scribis Judeorum quibus
per Christum et apostolos prioribus annis veritas evangelica
fidei predicata fuerat et in ea disputacione duo fuerunt
Judices duo gentiles Craton et Zenophilus / Item
Athanasius publice disputavit cum Ario cuius error
prius in Niceno concilio magno dampnatus fuit
in qua disputacione sedit arbiter quidam vir probus
gentilis homo / in sinodo Calcedonensi orthodoxi
disputaverunt cum Nestorianis dudum in concilio
Ephesino dampnatis et post multa inter eos
fuit conclusum quod unusquisque oraret secundum fidem suam
et illi secundum fidem suam et carta cuiuslibet in qua
et sua fides et errores eorum describerentur
super corpus beate Eufemie poneretur et Deus
veram fidem manifestavit / Quod et factum fuit
Item licet error illius qui asserit Christum unius vo-
luntatis et nature fuisset prius esset dampnatus / Tamen
in Synodo Constantinopolitana in qua presidebat
sanctus papa Flavianus Eutiches qui eum
tenebat errorem fuit ad synodum vocatus
et plene auditus et secum disputatum fuit contra
per acta precedencium conciliorum convictus / Item
licet error quem tenebat Macedonianus fuisset
iam dampnatus / Nichilominus beatus Sollempnius

disputavit cum ipso et contra acta in concilio precedentis
concilii dampnavit. Quinimmo errorem duo donatistarum
sequendo [animatos] animaverat olim in concilio magno Car-
thaginis fuissent catholicorum sunt convocata quando
Cartaginem et ad eam Donatiste contra indictam concilii
vocati sunt et inter collationis verba ista sunt
habita nos pacifica et cum caritate veritatem vera-
tis communionem non debetis. Et sequitur veritatis
vos habetis arbitrium non dubitamus, asserere licet
vobis ut congregato concilio vestro deliberare inter vos
edicit ut congregato concilio vestro deliberare inter vos
quibus quidlibet tam vestra assertionibus committatis ut et nos
possimus hoc facere, ut iterum de concilio vestro deliberant [nisi]
quinque cum quos deliberatis constituto loco cum
septem quicquid est quod veram a nobis ~~separet~~ separet
communionem cum pace discusserit, ut tandem in
admirabile Deo adiuvante illud quod sine ~~[illegible]~~
[veternosus] diuturnosus error antiquetur. Ubi [illegible] duodecim
et duodecim abbatibus in partibus Tholosanis cum
Albigensibus quorum errores olim fuerant dampnati
publice disputavit apud sanctum Johannem sub
iudicibus deputatis. Sed hec calumpniam vel in
exemplum quod non ad recognoscendum errorem sed ad
submittendum se potius ad eam veritatis investiga-
tionem sunt vocati, quod ~~[illegible]~~ heresis fautores
et auctores fidelibus vero ambiguitatem proposituri
prestare videtur, cum sicut predicti ipsi ita non
recitastis ~~restaurastis~~ [sicut] et totam. Cum audivistis vel audiendum
non erat, aut sicut post verba audita et
non audivistis respondentes cum non audivistis
instantes et informatos. Circa principium

xpi dicatur nichil tam ante oculos nostros
versatur quam ut vos in eadem unitate nobiscum
videamus / Hinc satis ~~[illegible]~~ sumitur ex quo
dominus orabam ut nobiscum conducat in eadem
unitate qua unitatem diximus et tamen corpus
sit qui recipiunt suum et verbum illud et forsan
dissidium vestrum aliquamdiu in vestra domus pie
misit et verbum illud quanta leticia erit in
celis si vos qui aliquamdiu divisi fuistis estis
in caritate et unitate nobiscum recollegimus ~~quanta~~
~~leticia erit in celis~~ // Hic apparet indicatum quam ~~[illegible]~~
esse reconciliari nobiscum ex quo vestro oppor-
tebit recognoscere errorem / Verbum enim illud
semper qui noster celestis paterfamilias bonum
semen seminaverit sed venit inimicus
homo et superseminavit zizania satis manifeste
demonstrat vos a veritate errasse et numquam semper
ut semper insidiatur per verum spiritum sanctum / Semper
molestum est vobis verbum illud ipse spiritus
astabit medius inter et alibi quod dicta
dei tenendum et accipiendum sit vel forte verbum
illud adhuc plane spiritus in cunctis nove contracta
hec sta secundum ipse erat dux et rector [illegible]
perfecte illuminationis cordarum ut viam an-
helent caritatis et pacis / Nobis autem est
gratissimum et suavissimum illud quod nobis videtur
et diximus confitemur quod nobis dedit corpus
dicens // Cum autem venerit spiritus paraclitus
quem ego mittam vobis ille vos docebit omnia
et suggeret vobis omnia quecumque dixero vobis
cum spiritum sanctum vos habeatis iudicium indigeamus

in horum potius declinans quod deus dirigens munus
iudicium / arguendo in principio sinodos non deus
persuasit nec spiritus sanctus confirmavit / Blasphemia est
contra ... si quis negaverit spiritum sanctum dictare sacros canones
et decreta conciliorum in actibus apostolorum hoc ex-
presse audimus ad dixerunt apostoli iudicantes
nos ipsi sinodaliter congregati visum est spiritui sancto
et nobis hec ipsa ipsa requirit / Sanctorum
patrum canonum spiritu dei conditos et totius
mundi reverencia consecratos / Et post decreta
et [illegible] si qua sunt alia concilia que sancti
patres spiritu dei pleni sanxerunt / Si spiritualis
homo iudicat omnia secundum apostolum ad romanos
ipse spiritus sanctus per quem homo accipit ut sit spiritualis /
Quid est dicere constabit iudicium universalis
quod ipsa nec synodus erit illa que iudicabit
et arbitrabitur / non enim est aliud iudicare et
arbitrari quam quod spiritus sanctus suggerit / quod idem iterum
aliud est dicere constabit iudicii universalis quod iudicabit
in hoc concilio quod iudicatum est in constancia /
contra ... Nam videtur illa hussitarum spiritu sancto dictata
fuit et ipsa inficiat ... suam veritatis
utique ad idem sit in omnibus conciliis ad ipsum ver-
itatem iudicabit quod in illo / Si quis autem
obiecerit quomodo iam iudicata iterum
iudicabitur / Dicendum est quod ad statum ad salutem
promovere non est inconveniens idem iterare /
professio enim fidei catholice facta in concilio
... in pluribus conciliis frequentibus iteratur

Quoniam miraculum videns mirari attendere capere debet
os ad docendum et instruendum non omni omnino tempore
spiritus sanctus illuminat sed ubi vult spirat in [illegible] 12 q 1 [illegible]
uno concilio illuminatorum non acceperunt dono spiritus
sed forte acceperunt in alio. Ideo notandum est sepe
secundarum concilia ut heresis que in uno concilio
non possit declarari in alio declaratur unde heresis anima
et alia eodem tempore [illegible] sunt illuminabit igitur
ut speramus spiritus sanctus corda Bohemorum et in hoc
concilio ostendet ipsis quid tenere et agere debeant
in ecclesia Christi pro quo hoc verbum dictum est quod orabimus 12 [illegible] dictum est
ut ipse spiritus sanctus illustret corda utriusque populi
ad cognoscendum amplexandum (ad amplectendum) quod veritate et unitate
sanctam non in omnibus de populo christiano sicut et
sunt ipsi Bohemi et alii errantes cognoverunt
[illegible] et amplexi sunt veritatem et unitatem
[illegible] nobis [illegible] quod iudicem eligimus
spiritum sanctum. Sic beatus Silvester disputavit cum
iudeis sub duobus iudicibus gentilibus. Sic Anastasius (athanasius)
cum Arrio sub uno iudice pagano. Sic orthodoxi
cum Nestorianis sub iudicio corporis mortui sancte
Eufemie. Sic concilium Carthaginense requisivit
~~[illegible]~~ Donatistas ut illa controversia terminaretur
per aliquos utrimque electos. Sic beatus Dominicus
cum Albigensibus sub certis iudicibus. Cur nobis non
liceat eligere iudicem spiritum sanctum presertim. Cum autem
putatur (non) in ecclesia [illegible] iudicium dandum
sed danda esset hec sancti beati Thome in ullo modo
[illegible] convenit, nam sicut in loco ubi non est nota
heresis disputare periculosum est, ita ubi nota est
et heresis ab hereticis insistentibus ad ~~declarandum~~ declinandum

incessione videtur. Et vero dicte ex ista vocacione
pastorum fidelibus ambiguitate vel perplexitatem
inveniatur. Unde hec admonitiones procedunt
cum ex hoc non ambigui vel perplexi. Sed dicimus
et ferventes propter alemanie facti sunt videtis
magnam confidenciam et fidem firmitatem quod vocacionis
illius maiorem exhilarati sunt, speravimus ex hoc
illos ecclesie reformaturos. Duo autem celestissima
capita huius historie quam commemorate. Nomine tandem
ultimus scriptus tradita sunt. Quantum autem historiam tales
favorem haberent pauca fuerunt. Hinc quoniam
autem sunt alie plures et graviores cause que
proveniunt eorum dissolucionis nostrum. Quod persona
fidem pontificem in respicient propter hoc non
debet prelatorum status ecclesie. Quantum autem ecclesiam
ex parte fuisset memorato concilio quod reputat
ecclesiam ut providerit. Hec autem summa quia hec
est plena et cruda pravitas. Debemus respicere
quod dissolucionem paruisse non paremus et mandata
apostolica per nos spreta sunt. Hoc considerantes
quod deo magis quam hominibus parere oportet. Sancta
mater ecclesia cui quilibet parere debet nos hortante
conspiramus ut tollendis dissensionibus historiis
bellorum et bravium que plurime sunt in populo christiano
comparationis efficaciter intendimus. Ne ecclesiam et
corpus ecclesie principale caput contempnendum
preferendum censemus. Imo pro nobis predicto
exposuissemus fidem orthodoxam germaniam
religionis omnium deinceps ecclesiasticum statum prelatorum
clerum et religiosos. Quia sic dissolucionem paruisse

parcium fuisset quemadmodum oratores nostri
novissime Sanctitati vestre latissime exposuerunt Scriptum
est in VIIIa synodo Constantinopolitana / Cum
ecclesie fides precipuum fundamentum velut quibus
et periculosa despicitur et amor erga filios
patris contempnitur / ad posteram etiam super ipsam
vitam moribus potius a piis viris eligitur
ut exclusorum reprobatorum consequatur /
Pocius autem vobis dolendum foret sicut et merito
dolet quod talia temptata sint / adversus hoc generale
concilium et contra universalis concilii Constan-
ciensis ordinacionem / cum ad summum pontificem obedienciam
teneatur huius pariter sanctiones quibus contra
inobedientes statuta esse dicte / Sed nec
presenti dissolucioni parciumque et eadem non
potuisse constabat / Nam et si magna sit pape
potestas ~~auctoritas~~ eum sibi non licet incepta contra ordinem
suam universalis unde velut ecclesie status turbetur perturbetur
aut devolvatur Sed ad iudicium eius ac vestro
ecclesie nec universali reformatori magistrale
indigeat medio istud concilium quod ad hoc
institutum est dissolvendum non licet impediret
cum heresum extirpacio pacificacio populi christiani
et destruccionum correctio Unde in quarta sessione
huius sacri concilii facta in dicta [illegible]
dissolucionem diffinitum est quod quicunque hoc sacrum
impediunt concilium dissolvendo prorogare vel
mutare presumpserit [illegible] puniat et gravidat cum eum
tamen eorum parcium perturbatorum cum esset quod sola
bona impediri videantur sicut pape satis est de-
cretum illud Constanciense quod incipit frequens

abolicio vel talis actio quod dispositio sua reddatur
inutilis vel frustratoria. Esset enim contra mentem
sacri generalis concilii quod illud decretum edidit pro universali ecclesie
statu consulendo circa quem ipsa non dispensat.
Sicut enim tollere concilium ut ceptum est, nil
aliud videtur quam non celebrare concilium, immo
multo deterius propter grave scandalum quod in ecclesia
nasceretur ex talibus ludibriis. Et iterum quod universalis ecclesie
statui consulendo ipsum decretum editum sit ex prefati
operis eloquitur. Dicit enim frequens generalium conciliorum
celebracio agri dominici precipua cultura est que
vepres spinas et tribulos heresum errorum et
scismatum extirpat, excessus corrigit, deformata
reformat et vineam domini ad frugem ubertatis
fertilitatis adducit, illorum vero neglectus ista
disseminat atque fovet. Ipsam ergo nullo pacto ecclesia
tollerare debet, immo sibi usque ad animam et sanguinem
opponere ne tale flagicium appareat ut tam utilem rem
predictam statuendo evanescat. Ex mente eciam dicti
decreti videtur dissolucionem predictam non valuisse.
Vult enim quod in fine cuiuslibet concilii locus futuri
concilii eligatur per mensem ante preffinitum et
constitutum concilio et sic non debet dissolvi nisi
prius constituerunt concilio locus per mensem ante
pro futuro concilio electus sit. Item eciam celebracione
in dicto decreto prorogacio multomagis videtur celebracio
dissolucio. Plus enim est auferre quam differre. Prorogacio
dilacionem inducit, dissolucio perhempcionem. Et licet
mutacio certo modo conceditur, dissolucio non. Hoc
autem quod dicitur ipsa dissolucio expressa fuit non loci
mutacio. Item mutacio loci ex causa conceditur quando
quo ad concilium futurum. Dicit enim textus decreti

locum autem pro futuro concilio absque evidenti causa
non mutet. Non autem concedit mutari posse sine
consensu concilii. Locus concilii actu congregati quod de facto confessio
pro dispositione ad ipsum concilium pertinet. Nam sicut ad
concilium spectat facere reformationem super caput et
membra, ad ipsum etiam videtur spectare de locis
sine quibus reformatio fieri non potest. Et cum locus
reformationis commutandus sit vel mutandus sicut
si actu congregato concilio, locus pro futuro concilio
electus debet consensu concilii promulgari per ipso
concilio actu jam congregato commutando vel transferendo
ad alium locum. Eadem certa forma pro hoc decreto
judicatur ipse papa ipsam servare tenetur. Alioquin frustra
ipsa lex judicatur. Comprobatur et alia ratione
dissolutionem non valere quia ut predictum est cum
papa teneatur obedire statutis ordinationibus et preceptis
universalis concilii in hiis que pertinent ad fidem
scisma et reformationem ecclesie in capite et membris
et si non obedierit puniri potest. Constat in hiis
casibus ipsum fore inferiorem concilio et concilium
maius eo. Et ideo posset reformator statuere et mandare
dari atque puniri, inferior autem legem superioris
tollere non potest nec ipsum sine superiori exemptione
vel ~~adnichilare~~ annullare. Alioquin implicaret contradictionem
contradictionem tenetur obedire et non tenetur quia
potest dissolvere. Sed cum hoc concilium congregatum
sit propter predictas causas et inter alia statuerit sub
magna pena ne quis presumeret dissolvere vel
mutare ipsum, papa ad illud obedire teneatur nullatenus
tenus dissolvere potest. Alioquin si posset dissolvere non
teneretur obedire. Ex quo ulterius infertur quod ante

predictum decretum non valet aut dissolvere quia
sibi invicem contradicunt. Preterea ante tempus illorum
constantiensium nullum dubium erat quod congregato concilio
super facto fidei contra papam, papa illud dissolvere
non poterat quia si potuisset dissolvere potuisset
non iudicari, quod tamen sibi non licebat, quia de fide
delinquens potest per concilium iudicari. Ergo sicut de isto
causa ita dicendum est quando congregato concilio
super reformacione ecclesie in capite et in membris
quia isti tres casus fidei scismatis et reformacionis
sub eadem declaracione concilii constantiensis continentur
quod non solum declaravit super concilium constantiense
sed etiam facto. Quia videmus papam scisma sedasse
papam propter deformitatem vite deposuit. Et si
dicatur sicut papa potest congregare concilium papa
auctoritate eadem potest dissolvere. Respondendum quod
longe differt. Nunc enim concilii congregacionem
concilium non est. Sed ut semel congregatum est
statim potestas ~~valet~~ ecclesie que est immediate a Christo
et quam concilium representat transfunditur in ipsum concilium
vel potius continuatur in eo et sic ipsum concilium
fit super papam et ceteros alios. Quemadmodum
si quis homo subiciat se alteri, postquam subiectus
est non potest ab illa subiectione recedere invito
prelato seu superiore suo consensu, quia quod a principio
fuit voluntatis ex post fit necessitatis. Et hoc modo
intelligendi sunt iura dicencia quod concilia per
romanam ecclesiam auctoritatem fiunt et robur accipiunt. Robur
enim ut videtur accipiunt ut congregentur non ut
congregata potestate iudicandi et statuendi a papa
consequantur. Si quis forte dicat in conciliis

Exemplum

Dissolvere seu sui superioris

intellegi excepta auctoritate pape quod dicto pape non subiret
responderi illud verum in persona pape specialiter
non includitur Sed si specialiter includeretur non
posset excipi quia esset contradictio Sed in
decreto concilii Constanciensis specialiter dicitur quilibet
specialis dignitatis tenetur obedire precepto concilii
Quod autem predicta dissolutio non valuerit clare deducitur
ex decreto eius sessionis Constanciensis in qua fuit
diffinitum / cum processum inchoatum contra dominum
quondam dominum Jo. xxiii Romanam curiam et officia eiusdem
illius seu illorum officiarios de civitate Constanciensi
ad aliud locum non mutaverit aut transferret seu
personas eorum officiariorum ad sequendum eum directe
vel indirecte cogeret sive quod et constitutio ipsius
pro premissis et hoc quo ad illos officiarios et illa
officia per quorum absentiam concilium ipsum dissol
veretur vel lederetur / Et si contrarium fecisset vel
faceret in futurum aut aliquos processus vel man
data contra eos vel alios quoscumque illi sacro
concilio adherentes et censuras ecclesiasticas aut
alias penas ut ipsum sequerentur fulminasset aut
fulminaret seu fulminaverit esset totum irritum et
inane / nec hiis processibus censuris et penis talibus
irritis et inanibus quovismodo obediendum foret / Sic
papa non potest separare concilium aliquibus suis suppositis
per quorum absentiam ipsum concilium dissolveretur vel
lederetur / multo minus potest separare concilium a se ipso
et ipsum annichilare Cum non potest facere aliquid unde
ipsum concilium dissolvatur vel ledatur / multominus
potest ipsum concilium vocare et ipso facto dissolvere vel

licet nichil certi videtur quin eum posse reuocari
Item concilium Constanciense declarauit in vacatione sedis
quod si qua creatio vel translatio personarum contigerit
in ipso concilio vel ad generale [illegible] fuisset in lesione
concilii pro parte a tempore inchoationis eiusdem concilii esset
irrita et inanis. Ecce quomodo declarauit nullum
quod fit in lesione concilii. Et attendendum quod hec duo
capitula loquendo de penis inflictis et censuris sol-
lemniter et prelatoribus factis in preiudicium ante tempus
sessionis intelligi oportet per modum declarationis
esse irritas et eas tamquam irritas a manibus non esse
obediendum. Alioquin si voluissent non fuisset [illegible]
hoc modo irrita fuisse adnullare quia [illegible] eorum
pure facta legittime retractari non debet, etiam si ad
eum casum deuenerit a quo incipere non posset. Item
in decima sessione fuit pronunciatum processum domini
Jo. de Constancia fuisse illicitum et ecclesie dei et ipso
concilio notorie scandalosum, sed quo processus qui processus
et presumptione
in presumptione tendebat ad dissolutionem fuit declaratus
illicitus. Ex quo manifeste apparuit processum actum dissolutionis
esse illicitum, iam ipso luce clarius constat dissolutionem
non valuisse. Quarta [illegible] non est. Si enim pa-
[illegible] [illegible] quomodo statuta vniuer-
salis ecclesie pro vniuersali bono et cum tanta maturitate
promulgata ita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in sede [illegible] [illegible] [illegible] acta [illegible] suorum
a talibus presidio abstinuerint [illegible] [illegible] eorum
sed ea destruere que antecessores eius statuerunt non
consuetudo [illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible]. Item
abest a [illegible] ut statuta maiorum ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

1

183

iura premendo(?) Item leo papa. Que ad perpetuam generaliter
ordinata sunt utilitatem nulla commutatione varientur
nec ad privatum trahatur commodum que ad bonum sunt
commune prefixa. Item Gelasius papa. Confidimus
quod nullus iam christianus ignoret uniuscuiusque
synodi constitutum quod universalis ecclesie probavit
assensus nullam magis exequi sedem pre ceteris
oportere quam primam que et unamquamque synodum
sua auctoritate confirmat et continua moderatione
custodit. Custodire vero habet et non tollere.
Item Urbanus papa. Sunt quidam dicentes romanum
pontificem semper licuisse novas condere leges
quod et nos non solum non negamus sed etiam
valde affirmamus. Sciendum vero summopere est quia
inde novas leges condere potest unde evangeliste
aliquid nequaquam dixerunt. Ubi vero aperte dominus
vel eius apostoli et eos sequentes sancti patres sententialiter
aliquid diffinierunt ibi non [aliquam] novam legem romanus pon-
tifex dare sed potius quod predicatum est usque ad
animam et sanguinem confirmare debet. Item Zozimus
papa. Contra statuta patrum condere aliquid vel mutare nec
huius quidem sedis potest auctoritas. Apud nos enim incon-
vulsis radicibus vivit antiquitas cui decreta patrum
sanxerunt reverentiam. Item leo papa. Ideo permittite(?)
Quod pastores hominum effecti sumus ut quod patres
nostri sive in sanctis canonibus sive in mundanis
asserunt legibus resecare(?) videri debeamus. Contra
statuta quippe agnita saluberrima instituta sunt quod
patres Deo statuerunt consilio intacta non conservamus
divino
Item in concilio Calcedonensi a sanctis patribus in unaquaque
synodo usque nunc prolatas regulas teneri constituimus

192

Quod autem subiicit eo quod de aliqua universali synodo aliquibus dubitatio nascitur ad respondendum dicimus quod non intelligimus rationem ad apostolicam sedem recurrendum esse. Opus non fuisset narrare, sed de Constantiensi synodo aut aliis eius decretis nulla est dubitatio. Synodus illa autentica est et catholica decreta eius autentica sunt et ita clara et intelligibilia ut nulla egeant declaratione. Ista autem synodus legitime inchoata est et legitime continuatur. Si autem aliquo modo de intellectu decretorum illius synodi dubitatio oriretur, eo ipso modo congregata sit que catholicam reputat veritatem ipsius iudicium esset expectandum. Verum autem decretorum eius est capitulum istud sicut licet legimus aliquibus temporibus prelatorum synodum celebrasse qui volebant retractare statuta universalis synodi determinata retractandum esse dixisset decretorum et suum iudicio synodi submisisset qui suis dixerit de conciliis legitimis que de universali sunt consensu constituta sit et non illa destruit quisquis presumpserit absolvere quos ligant et ligare quos absolvunt.

Gesta venerabiles viri recte consideratis tandem sentiatis verbum illud quod admiratione sit dignum nos presumpsisse retractare sedente pontifice. Non est presumptio nec admiratione dignum si quod molestum sit nisi quis velit admirari tam constanter et virtuose factum; presumptio fuit reum elationem et scandalosum temptatio. Et quia actus erat qui notorie scandalizabat et turbabat ecclesiam [illegible] sacri concilii ipsius sedente pontifice tenorem observavimus et monemus ut dissolutionem

et constitutionum [illegible]. Et si tunc tempore alii alia synodus universalis celebrata congregata fuisset et de gestis prioris synodi aliqua ambiguitas fuisset certa procul dubio ad illius universalis synodi

pertinens tolleret et ab hac sancta synodus non
abiciendus sic fateret. Et paulo superius auditis
concilium constanciense contradiccionis scandalum illud. Jo.
sufficere illicitum et scandalosum communem ecclesie
ecclesiastica pro ut debet et semper consueuit, cum
ipsa ipsam scandalizat cum mouendo ac requirendo
ut desistat. Hoc autem quod agimus non ad
iniuriam factum est sed ad honorem utilitatem
que ecclesie ac sue sedis, ut tollendo ab ecclesia
scandalum utriusque honor atque utilitas iudicabitur
allegando argumentatorum glosa quod concilium non
possit iudicare papam videtur quod sentencie patrum standum sit
Et si totum mundus sentiret in aliquo negocio
contra papam videtur quod sentencie pape standum sit. Sed illa
glosa sibi contra allegat et non se firmat
et in c. Cognitum quod allegare tenetur quod statuta
concilii preiudicant statuto pape superius ad hoc
dicendum est quod per quosdam clericorum particularium
papa non iudicatur et ita est loquendum non in ecclesia
totalem universalem quam in congregatione non audiuit
sic tibi inquit etc. ut ethnicus et publicanus quod
ante eciam eadem glosa dicit habet locum in papa et
istud dicit in c. Si papa distinccione sit tale crimen
de quo possit accusari ut quia scandalizat ecclesiam
ubi eciam dicit nomine status quilibet et eciam
communiter Glose et doctores in hac materia in
concilium Constanciense super vacillabant modo unum
modo aliud dicebant et scholastici disputantes
non se firmabant, Quapropter oportuit explicari
volumen sine simplicior dicta et argumenta in
medium afferre voluimus. propterea ad conpri
mendas curiositates et contenciositates verborum

et assumere sicud additur
per nos ab augusto nos
a papa nos ab omni clero
premimus iudico

constitutionibus ecclesie universalis magna[m] consiliorum congregata
diffiniunt hunc articulum [illegible] scandalis [illegible]
quis non [illegible] universalem ecclesiam et omnis
honestas [illegible] unius doctoris aut decem aut quo
cumque auctoritas ecclesie sacre scripture ut
supra dictum est asseritur sacra autem scriptura
quis instat preferri omnibus doctoribus ut plura
est verum dicto in decreto omnes autem doctores
dicta sua ecclesie submittunt Si enim querentis
nomine rationabilius est illius qui [illegible] non
pro [illegible] quod [illegible] respondeat sunt communis

et presertim [illegible] illius quod errare potest

contra omnis maiore proportione [illegible] uno
ecclesie possit [illegible] Circa dispensationem
facultatem [illegible] breviter dicendum est
non posse in ea quibus dispensare in quo sibi
imponitur lex quod [illegible] habet Si
autem aliquis casus contingat rationabilis
mutandum [illegible] concilii decretum illud optime
in hoc [illegible] non opus est dicta quod
alius inquirendum esset illa constitutio [illegible] dicitur
[illegible] inquirendum esset ad [illegible] unius [illegible]
dignitatis [illegible] monasterium decreto [illegible]
pontificem [illegible] vos de dicto
ecclesie [illegible] cardinali Romano contra
[illegible] dolent de [illegible] ista [illegible]
[illegible] in [illegible] ac sacra [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] potuit cum
[illegible] inviolabiliter [illegible]
[illegible] consilii [illegible]
[illegible] constitui potuit
[illegible] cardinali a [illegible] domino Martino [illegible]

assumptus fuerat in sancte Romane ecclesie dicta
romane cardinalem, post cuius mortem accessit
ad urbem dictus una cum aliis cardinalibus in
electione Romani pontificis ut cardinalis
et elector interveniret. Et licet se ad
electionem admitti instantissime peteret
inter alios ut assumi eo spreto et [illegible]
fuit ad electionem summi pontificis processum
in magnam iniuriam et dampnum ipsius et sue
dignitatis cardinalatus. Et in publicum
scandalum totius ecclesie contra bonos mores
et sanctorum patrum instituta quod hactenus
nunquam auditum fuit. Asserit etiam post
electionem ipsius domini Clementis plures
rebellatas [illegible] cum omni honore suo
et scientia sancte ecclesie Romane de facto spoliatum
et quod super hoc per alios nullo potuit obtinere iusticiam
quamvis per remedium [illegible] venerabilium fratrum
Romane ecclesie cardinalium ac pluribus aliis [illegible]
petiit et requisivit magnum, ad quod forma
posset sine eiusmodi morbis periculosis assumi
videlicet per vias concilii [illegible] propterea
cognoscere an iniuriam illam sibi irrogatam tamquam
et multorum [illegible] magnum
ut declaretur ius ipsius an sit cardinalis
vel non et an in futura electione, quam fieri
contigerit, fiat an sit admittendus
vel non, ne scandalum aliquod in ipsa electione
vel post eam possit. Continuerunt tamen istam
iudicibus concilii [illegible] quin ius ipsius concurrunt
[illegible] cognoscendam. Et ut patentibus
magnis [illegible] constaret sicut copiam

eius scriptum dictum fi. sr. dominum Martinum papam V^m ut
asserit, cuius tenor sequitur et est talis
Anno domini Millesimo CCCCXXVI° die veneris nono kalendas
Junii Rome in pallatio sancti Petri presentibus
omnibus Cardinalibus qui erant in curia
excepto cardinali Aquilegiensi qui erat infirmus
ad quem fuerunt missi duo cardinales videlicet
Placentinus et de Comite qui eius voto stetit et
ipsis consistorialiter congregatis in forma consueta
Statuimus speciali creatione pnt. creavimus assump-
simus et publicavimus ultra cardinales
hodie die assumptos et publicatos dominum
Hermannum Gellardensem et Robertum Prosperum de
Columpna dominicum de Capranica electum Firmanum
Julianum de Cesarinis auditorem camere
diaconos sancte Romane ecclesie Cardinales
Cum Gellardum et Romanum alios in petto nostro
constitutum creati fuerint sed ex bonis causis
nunc et pro nunc ... aliis duobus nolumus
publicari sed dictos Gellardum et Romanum nunc
tacemus sed licet publicatus non sit per nostram voluntatem
statuimus et ordinamus quod si contingat nos mori
ante publicationem dictorum nostrorum Cardinalium
habeantur statim pro publicatis seu publicatum
maxime quoad electionem Romani pontificis et ad
omnia alia ut si tunc ipsis assumptis non
essent, quia volumus statuimus et de apostolice
potestatis plenitudine decernimus et mandamus
omnibus et singulis Cardinalibus sub pena
excommunicationis ipso facto et inhabilitationis omnis
sit activi et passivi quoad electionem Romani

pontificis quod in casu scilicet mortis sue ad dictam publicationem
istorum quatuor cardinalium quos ipse alias cardinales creaverat
nominaverat et declaraverat dominationes vestre post suam
naturalem habita notitia mortis publicare
haberent decrevit quod iidem cardinales recipiantur
et admittantur in omnibus ac si publicati et
admissi fuissent sicut superius est expressum
Ita sum A. episcopus Penestrinus Laudensis propria manu
Ita sum A. cardinalis Bononiensis propria manu
Ita sum F. episcopus Sabinensis cardinalis Venetiarum propria manu
Ita sum A. cardinalis Aquilegiensis propria manu
Ita sum G. cardinalis Senensis propria manu
Ita sum T. cardinalis Placentinus propria manu
Ita sum G. cardinalis Sancti Marci propria manu
Ita sum F. cardinalis [de Brancatiis] ~~Sancti Eustachii propria manu~~
Ita sum A. cardinalis Sancti Eustachii propria manu
Ita sum L. cardinalis de Comite
Dixerunt autem predicti domini originalem
cedulam eiusdem domini Eugenii nunc cardinalis
Senensis manu propria conscriptam, dicentes etiam
nonnullos ex eis sancte Romane ecclesie cardi-
nalibus cum ingressum conclavis deliberare
ipsum admittendo ad electionem prout in dicto
decreto continetur protestatos fuisse. Quorum
duorum protestatorum in pristina forma in dicta
sacra constitutione habetur. Cum omnia pre-
missa receperunt suspendendo ac scrupula magnum
in animis auctorum audientium existimatur
autem a domino fieri quod in isto tempore sacrum collegium
concilium ad quemdam tam insolitum novita-
tibus. Cum autem post dissolutionem concilii
multa statuerit et edicta promulgarit, volumus

vehementer vos tam modicum instetis facere circa
et auctoritatem ecclesie addiscere quia licet que scripsimus
cum racione facta sunt presumptorie videntur
nobis in regno vestro verbis non reverentie dicta collacionem
et potius pacem innuere quam rebellare volumus
hec quoniam scribimus ita videntur iusta sunt
et licita et consona non indigerent sicut
loquitur cum potestatem partem suam regem rebellare
magnum aliquid vos dixisse putatis dum
dicatis quod in romane ecclesie privilegio dicitur
ab ipso filio dei ecclesie caput traditum a
hec sunt labitur sed fruimur quod nos ac vestro
scimus. Dicimus enim sedem principaliter esse
caput ecclesie et romanam sedem principalem
inter alias sedes / Sed videtur dum partem
laudatis oblitos esse totum / videtur quod vna
ecclesiam recollens / cum que vniversalis est
preeminentie / Sic dictum est quod romana ecclesia
primatu principatum assequatur / contra maiorem illi vero dictum
quod ad ecclesiam in qua romana continentur
et preeminens supra omnes ecclesias et omnibus
hominibus potestatem habere mandatur / Item et
dictum illud facere debetis quod pertinet generali
generali et speciali illud constans ecclesiam
catholicam non representare aut in hiis
que ad fidem aut ad bonos mores pertinent
possit errare / hec si nobiscum credatis omnis
controversia facile soluta est / Sic sedes apostolica
credenda est et obediendum / credite libris
apostolicis maxime pape in quibus ista continentur
communicare nobiscum pro consummando ac /

consequar remedium. Erit adveniet tempus quod
predixit propheta. Ve qui dicitis bonum malum et malum
bonum. Cum novitates videant qui forte priori dicta
infirmare aut [?] bellorum ac aliorum comparacionem
impediunt qui pacem conturbant calle. Sic loquitur
de consensu documentis. Si tamen non credis saltem
exemplis credere. Cum in concilio Constancie post
recessum [?] remansissent aliquid contra
constanciam fecerunt [?] ab omnibus condempnati
sunt et condempnantur. Illorum eundem finem nisi
resipuerint [?] expectamus si sciunt quo
[?] sedem pontificalem. Hortamur vos ad
pacem et unionem. Unica vox omnium respondeat
Erit omnibus simplicibus ac plurimis manibus. Unde bellum
quod nobis et calli infertur tollere exhortamur,
Sed quomodo sacra pax esse potest si gladium
in [?] tenetis. Clamamus tollite gladium
[?] et oblivioni tradamus vulnera. Desinite [?]
et non recordamur iniuriarum. Pax et unio
in manibus pontificis est, quam sibi dari calle
postulat. Non destruit filios sub alis matris
sue congregatos. Non despicit omnes quas sibi
commisit deus. Erit si quid culpe commissum
est temptando [?] dissolucionem factum
[?] penitus abolet. Sed modo ipsi [?]
[?] a [?] desistat tollatque dissolucionem
[?] reverendissime calle. Si dignabitur venire
in [?] nostra qui preclaris [?] et [?]
[?] non [?] Cum [?] non
[?] Erit concilii caput omnes ad eum
[?] omnes [?] complacent obsequium et [?]
cum deo [?] desinere curabunt

Postremo concludimus in duobus esse dissensionem
in [?] et loco. Quo ad tempus dicte placeret

Summus pontifex ut non prorogetur ultimus loci
huius electionem dat nobis, quomodo sit in partibus
Ytalie ecclesie Romane subiectis ad presens uelit
indicere. Cum dicto Ducatus concilio se oppo-
nere intendit. Reformationem autem ecclesie Ger-
manice et reductionem Bohemorum committit potestati
legatorum et ut ad nos et admonemus summus si hoc
fautoribus quod sine intervallo ad concilium preceptum
legitimum. Et si amplius vere legatos per nos
et per dominum legatum fieri non posset. Reliqua que de
ad electorum excitabit supplebitur in concilio quidem
quidem. Ecce ex his verbis etiam dominus Eugenius non
plenum non reputat hoc concilium, sed inter quidem
vult nullo pacto hic celebrari concilium. Sed
dat nobis electionem loci in ytalia in quo futurum
celebretur concilium. Et hoc sit legitimum quamvis
videntur ordinum contraria, mirum esse arbitramur
tam salutaris sue quod utilitati ecclesie ut sua sanctitas
dissolutionem predictam tollat simpliciterque recognoscat
concilium et illi tota mente adhereat. Hoc enim
nullatenus pretermitti poterit, tum quia fieri non
potuit, tum quia notorie scandalizat ecclesiam
tum in futuris temporibus daretur occasio abolendi capita
frequentis quod ita est in ecclesia dei, nam sicut
oculus in capite, sanctus dei et totius ecclesie quorum
offensa dissolutionem predictam consentire non possum
etiam preter alia mala que predicta sunt hoc in
reprehendentur quod cardinales ecclesiam vexasse qui
hic indicaverunt dissolutionem fieri non potuisse.
Abrogavimus etiam decretum concilii Constantiensis
non solum de modo celebrandi concilia sed etiam
de conciliorum potestate. Ex eo enim decreto ut patet
deum est papa concilio non concilium pape subicitur.
Quo autem ad loci mutationem, maius quod de aliquate

et intelligimus

est pape debilitas que prohibebit ipsum accedere [hinc] et in
interesse concilio nisi reputat / Si Bononiam accedere
posset et Basileam posset et si pauculum plus
temporis itinerando exponi oporteat non est credendum
futuris temporibus propter infirmitatem pape oporteret
concilium ad locum residencie pape transferri / Plura
concilia et de gravissimis rebus papa absente que
presidente celebrata sunt / Sepe eciam dum concilium
erat gravissime esset infirmus tempore inchoacionis
generalis concilii non tamen transferri voluit vel in
ytaliam mandavit / Et quamvis contrarium sit incepte
est quod magis pontificem modernum ab hoc loco
retrahere debeat quam suum predecessorem / arguendus
habet opinionem non capit quod propter infirmitatem
hoc fieri debeat cum alii pontifices non obstante
egritudine legatos suos destinaverunt / Verum quid
multa gloria cum suam pulsat ut si quid gloriosa
in concilio agendum sit sue presencie tum attribuat
Sed absit hoc a beatitudine vestra qui omnia ad gloriam
dei referre debeat / Et quicquid in legatorum
suorum presencia fieri sicut sibi potest ascribi / Sed quia
constat pater a nobis invitacio loci concilii vel pacis
ad tanto tempore laborandum ut bohemorum hic
respiciebamus / Et vide ad nostris oratoribus in ma-
gnorum principum presencia concluserunt / Nihil hic
timore / Et iam acceperunt / tam nostri quam ulterioris
principum salvoconductus / Et hic manifestat quam
spes reconciliacionis bohemorum penitus tollitur
cum si quid reductoris habent videntes se delusos
indignarentur magis quam unquam / Esset considerare
circa ecclesiam et conciliarum fidem / Habemus enim
multis populis exemplum ut Bohemis se conducerent
putantes fidem nostram veram non fore / nisi nos
aliquid haberent per quod illos possemus destruere

Et si dicatis maneat hic legatus vester / hoc
verum est dum ut simus hic non ut concilium / sed
hoc facere non possumus / nam a concilio vocati sunt
et ad concilium venire consueverunt et nisi sit
concilium nullo modo remanerent / videtur pro medicina
spem tota Bohemia in concilio ponit / dicunt
etiam ipsi Bohemi principes et prelati communiter se
a nobis deceptos / quod si nunc discedimus hoc et
sacrum concilium si nunc constituemus hic non esse
concilium / quod fide indubie de certo habebit
concilium se hoc facturum / nihil aliud restat
nisi ut tamquam deceptores per principes et prelatos
ipsos lapidemur et trucidemur / Consulamus

et ut in manibus [illegible] non trucidaremur [illegible] [illegible] [illegible]

nobis ipsis ut si nunc fugiemus quam amisso non
et ante concilium hic morabimur / Nec videmus
per presentem aliquem dominum legatum quo ad refor
mationem facere posset si hoc concilium recesserit
sed ita ubique mali mores invecti sunt / Et
nisi fiat reformatio generalis in capite nec posset
particularis aliqua prodesse / Solent enim omnes
dum reformantur alii reformabuntur / Et nunc
illud est dicere reformentur capita reformabuntur
et membra / Unde iudicio omnium nostrum est ante concilium
generalis generalem reformationem in qua parum
ad conservandum quod ad confundendum [illegible] [illegible]
intendendum videtur / Quantum vero ad locum mutationis
in Ytalia causa nobis [illegible] responsum cum
nobis optime constet hoc tempore impossibile esse
ibi celebrari concilium / Ytalia tota ardet guerris
omnis Ytalia habet suos armigeros et predones
ut nec simplices viatores securi transire possint
Quod vero vicinitatibus et mutationibus sacrum fuit in
terris Italie [illegible] [illegible] nostris / Est enim in omnibus

nacionis ytalice preminencia non modica / cum inter lustrantes
omnes christianitatis regiones nec nulla ad cele-
brandum consilium est accomodacior propinquior ac fer-
tilior / hoc loco minus et in occasu / Extra quod
ante omnia est ponderandum Bohemorum prelatorum
ad ytaliam veniebant / cum quibus eciam ad veniendum huc
oportunum precipuam maxime conducere oportebit / Non
tum aliud potuit concludi adventus eorum nisi ma-
gnam quidam principes se obligaverunt comparabant
eos huc conducere / Quod sine maximis expensis
fieri non poterit / Ipsa eciam Bohemorum oratores mu
fieri non poterit / ... in ytalia recepisse dixerunt / immunes famam
istius dissolucionis [illegible] et nomine dictorum
concilii Bononiam [illegible] se monstrabant eam
sperabant / Eciam ut inquit beatus Thomas huius
materia in aliquibus partibus ubi hec est nota nec
est periculosum esse tractata / Ceterum et aliud
est quod patet non debemus mutare locum quia
hoc destrueret nisi aliud fieret concilium
melius tum veniet / nisi se ad tam longum iter
exponeret ea propter racione quod quilibet timeret
quod sicut factum est hic ita facturi esse et multo
magis in ytalia / Et si dicatur quod mutaret non
dissolvi nisi omnia completa fuerint circa que
applicabunt / Cum duorum conciliorum et duorum
pontificum auctoritas non ~~valeat~~ velint quod predictam
dissolucio fieret / nullomodo valebit simpliciter
cum ipso / dicatur eciam si dominus papa dicatur
successor fecerit sicut fecit dominus Eugenius
vel plurimis hominibus ... quod huiusmodi
non cognoscant ... alius
quam per multas ac varias vias quod nisi ...
medium hoc concilium dissolveretur / Tot molestias

ac angustias mentis et diversos labores quos sunt
hactenus passi [sunt] pro sustinendo concilio quod si steterint
mutacionis ipsius locum statum ad priorem redierint
amplius non visuri concilia. Supplicant [supplicatur] igitur
quod non tam loci mutacio quam extinctio dictorum
concilii Constanciensis eveniret ex quo quanta mala
in ecclesia nunc et futuris temporibus sequerentur vix
narrari posset. Hec nos et multa alia attente
strictissime considerantes vota et appellacionibus
dicte dissolucionis predicte aut loci mutacionis
sepe credimus assensum. Quare ~~[illegible]~~ obstante
observamus et cum quanta possumus instancia
requirimus eandem. Sanctitatem vestram per
passionem domini nostri Ihesu Christi et salutem animarum
suarum ac pro debitum quo obligatur ecclesie ut
cum omni favore huic sacro velit adherere
concilio. Obmissis que supra audistis ipse
offensam etiam omni molestia quas ex
huiusmodi dissolucionis processu sumus
velle oblivisci. Offerimus enim quicquid deo
aut operari poterit nos fidelissime facturos
quantum ad deo fieri poterit pro vestro honore et
statu tam sue sanctitatis quam omnium suorum
quo modo integre ac simpliciter huic sancte
synodo se committat. Quod si fecerit prout
sua sanctitatem decet ostendet nobis firma
in corpore unitas sponsi sui contestabitur. Cum
pater nobis et toti populo christiano hic pre
sentem tranquillitatem et in futuro seculo vitam
eternam donare dignetur. Amen

De mandato

Expediat [illegible] concilii magistrum sacri palatii
pape super dictis propositionibus per eosdem propositis

Copia responsionis Gabriel ad Ambasiatores
Regis Romanorum et Electorum Imperii

De venerabilium fratrum nostrorum sancte Romane ecclesie Cardinalium consilio respondemus ut sequitur
Desiderium carissimi in Christo filii nostri in Regem Romanorum electi Illustris ac venerabilium fratrum ac dilectorum
filiorum Nobilium electorum Imperii in quantum pacem et unionem ecclesie sicuti eorum nomine dixistis desiderare
videntur In domino commendamus. Verum nobis vestre Concilium in quo tota Christi reputatur ecclesia celebra-
tibus, quod sancte apostolice sedis concurrente patriarcharum totius orbis consensu firmavit auctoritas
ac mirabilium dei operum gloriam sublimavit Illudque cunctis seculis celeberrimum reddidit, In quo eciam reliqua
ad unitatem et pacem ac reformacionem ecclesie necnon dubiorum declaracionem siqua forent ample
et salubriter confecta possent, Non sufficimus admirari vos ex prefatorum electi et electorum parte
supplicasse, ut votum nostrum ad alterius generalis indubitati Concilii convocacionem conferre velimus,
quasi summere voluerint, hoc ipsum sacrum universale concilium, et pro dictis illis operibus omni seculo
venerabile dubium reputari, quod nichil aliud esset, quam saluti innumerabilium animarum contrarie
oppugnare fidem katholicam ac dei ordinacioni resistere. Optaremus valde ut hii qui tali errore
tenentur racione instruerentur, quo reiectis stultis et perfidis Basilien dogmatibus doctrinam ipsius
sancte et apostolice sedis in qua christiana religio semper inviolata permansit, quamque dominus noster yhesus christus
fidei matrem et magistram instituit, que eciam generalia Concilia recte et rite celebrata cum omni venera-
cione suscepit, sicut et nos suscepimus et amplectimur, humiliter sequerentur, simulque cognoscerent, quam
apertos inimicos et hostes spiritus sancti se facerent, qui ut unitatis et pacis auctor tantarum gencium
populos naciones et linguas multis retroactis ab ipsa sancta sede apostolica desidentes in unam fidei
veritatem per nostrum et ipsius universalis concilii ecclesie ministerium mirabiliter copulavit. Qua de re si
quid ad pacem et reformacionem ecclesie ac dubiorum declaracionem superesse videatur In hoc
ipso universali Concilio recte atque comode absolvi potest, Quocirca et alio quocumque modo quam per
convocacionem novi Concilii hiis rebus bene consuli posse non est, ut tamen electo ac Electoribus
predictis quantum cum deo valemus morem geramus Nos cum prefato Concilio universali ad almam
urbem Romanam in Lateranensem et patriarcharum ecclesiarum omnium primam transferre intendimus
Indeque prelatos aliquos ex omni nacione convocare, cum quibus an eciam aliud Concilium
numerosius indicere expediat et qui ad id admitti, vel qui repelli debeant ac de modo in eo pro-
cedendi deliberabimus quo dum deformitate ac scandalorum occasione sublata velutique ex novo
procedendi modo hiis nostris temporibus periculose machinatur obicietur, super quibus voluissemus
conferre, si ad ea venissetis instructi, quod cum factum non sit, ut et vos requisiti per sepius
dixistis Intendimus Oratores nostros ad prefatum electum et electores mittere, qui cum eis de
predictis conferre habeant, quamquam nullomodo videre possumus, quid cum eis ultra dicere va-
leamus nisi eorum neutralitate seu animorum suspensione deposita, quam Christi fides ignorat
ad pristinam nobis et huic sancte apostolice sedi reverenciam et obedienciam primo revertantur ut
debent, et ex salutis sue necessitate tenentur, quo uno si bene considerarent absque alio labore
unitas in dei ecclesia reintegrari potest, et maxime cum videamus quo ad ipsum Concilium
admitti et in eo considere debeant neutrales Quod si velut fideles et huius sancte
sedis apostolice devoti effecerint ut speramus et per misericordiam domini nostri yhesu christi requirimus
habita postmodum super predictis collacione cum eis, et prelati vocandi simul cum aliis hic exis-
tentibus, aliud eciam numerosius Concilium indicendum suaserint, id deo auctore facere
intendimus, ac nostrum tunc propositum reliquis regibus et principibus, qui constanter permanserunt
nobiscum in temptacionibus nostris et fideliter secuti sunt intimare, quorum ipsius consultis res ipsa
celebrior firmior et stabilior habeatur, Superest ut dictos electores et electum hortamur
in domino ut salubria monita nostra suscipientes perdicionis filios Basilee existentes domum
dei cum tanta eius offensa nunc et huius sancte apostolice sedis necnon prelatorum Regum
principum ac aliorum fidelium iniuria amplius prophanare non sinant, sed ipsos abiciant
atque exterminent in domo domini ambulent cum consensu, quo dignos fructus deo reddant
et animarum suarum salutem cum dei benediccione consequantur

Copia cedule apposite de iussu
Gabrielis olim Eugenii ex Florencia

Angelus dei gra. Epus Traguriensis Sanctissimi dni nri ppe Thesaurarius ac Revmi in xpo pris
et dni dni Ludovici miseracione divina tt. sancti Laurencii in damaso pbri Cardinalis Aquilegiensis
eiusdem Smi d. n. ppe Camerarii Locumtenens Universis et singul. Revmis in xpo patribus
et dominis dnis Sacrosancte Romane ecclie Cardinalibus ac patriarchis archiepis Epis Elect.
Abbatibus Auditoribus officialibus et aliis Romanam Curiam sequentibus de mandato pfati dni oraculo
vive voc. nob. fact. presencium tenore intimamus atque notificamus q. S. d. n. predictus usque ad decem dies
incipientes die xxma presentis mens. decembris pfatam Romanam Curiam suspensam et clausam esse decrevit
et ab hac Civitate Florencie ad suam almam urbem transferre ad quam urbem pace angelo comitante
infra xv dies diriget gressus suos. Dat. Florencie sub nri parvi sigilli impressione die x. mens.
decembris Indiccionis v. Anno dni Mo cccc xlii pontif. pfati S. d. n. Anno x.

R. paradisi Spiron

Ultimatim scire dignemini quia Novitates venerunt iiii die mens. febr. quod dominium Janiensium
fecerunt alam duci Mediolani, et omnes qui fuerunt profugi vzt de Clenodiis seu armis vzt
Spinule Grimaldi Adurni Imperiali Orie expulerunt dnm Thomam Captivum cum reliquis
ducem de Campo Fregoso et tenent Januam ad manus dni Mediolani, et ita ut hic audit.
multe guerre imminent Venet. Item Nicolaus Pyzzinnus vadit hys temporibus cum multis ar-
migeris gentibus de Marca ad Mediolanum Item dns Rex Arragonum potenter recepit Anchonam
Civitatem situatam marìs Venecie et quasi totaliter clausit mare Venet. et ultra quingenta
Castra ad illam Civitatem pertinencia cum auxilio Nicolai Pyzzinni obtinuit Item Comes Fran
ciscus totaliter est destructus excepto dni Mediolani seu Florentini ut hic scribitur valde
timent dnm ducem Mediolani dominiumque Januensium et Senensium quia illa dominia armant
et disponunt se omnino cum eis etc.

Item pro novitatibus Omnes ordines quatuor mendicancium sunt exclusi ab universitate Parisiensi
propter quasdam Bullas in quibus Gabriel privilegiavit eos q. possint animarum curas regere, et alias
causas plures et erroneas quas ipsi dogmatisant, et nunquam admittentur ad universitatem nisi
Bullas huiusmodi publice comburant et errores eorum revocent. Item post intimacionem prescriptam
Versus urbem Romanam statim ultra Quadringentos Curiales advenit inechanne ut
hic veridice famatur processerunt, Omnes isti sunt spoliati in via Voluntarie infecti Captivati
et ad Galeas venditi Item eidem Gabriel oneravit quatuor Galeas cum bonis suis et Curialium
omnes iste p. Cathelanos recepte sunt et nescitur quo devenerunt plures ibidem sunt
Curiales dolenter pessime tractabuntur per Sarracenos, Gabriel dicitur predictus
nescitur quo devenit, aliqui ymaginantur q. voluit ire versus Veneciam et ibidem dies suos
terminare Item Cardinalis quidam suus nomine Morinensis obiit in Viterbio, omnes alii Cardinales
sunt in Florencia sunt arrestati propter debita Gabriel cum bonis suis et Curialium
Item Electores Imperii in festo sancti Anthonii prope Coloniam habuerunt quandam dietam
et famatur q. optimam fecerunt p. Concilio conclusionem propter responsum prescriptum quod
Gabriel dedit ambaziatoribus ipsorum Et in tempore brevissimo tenebunt predicti Electores
adhuc unam aliam dietam, Et ad statim post istam erit dieta Nuremburgensis et ibidem
singula publicabuntur. Item dns Rex Romanorum est adhuc hic in patria in valle prope
Tridentum Item Sanctissimus d. n. Felix ppa vtus disponit mittere ad dietam Nurembergensem
ambaziatam solempnissimam in numero forsan Quatuor Cardinales Inter quos erit dns Cardinalis
Aquilegiensis qui est adhuc hic cum maximo statu suorum Nobilium in numero bene copioso
Item hodie venerunt Novitates q. Rex Romanorum misit ad Nurembergam pro dieta incipienda
dnm Epm Kymensem dnm Casparem Sloyk et Magistrum Thomam Haselbach, dns Cardinalis
Aquilegiensis predictus debet alios Cardinales seu legatos dni nri ad Nurembergam et postea successive
sive ibunt alii dni nri ambaziatores

Johannes ~~Lindeman~~
Lindeman

Copia responsionis sacri concilii facta per bullam regi Romanorum Friderico et electoribus [illegible] & ambaxiatoribus eorum

Sacrosancta generalis synodus Basiliensis in spiritu sancto legitime congregata universalem
ecclesiam representans ad futuram rei memoriam [illegible] audiret hec
sancta synodus quod venirent karissimi ecclesie filii Friderici Regis Romanorum illustris et
aliorum archiepiscoporum ac nobilium principum sacri Imperii electorum [illegible]
[illegible] filii Eberhardi de Zelking Baro
Thomas de Haselbach in theologia [illegible] Johannes de Lysura decretorum doctor pro
[illegible] ad [illegible] Johannes de [illegible] officialis [illegible]
[illegible] Johannes de [illegible]
in theologia magister [illegible]

[illegible]

sacri [illegible] remaneat / atque stabilis et firma dumtaxat generalium conciliorum
auctoritas / per quam fidei catholice robur ac morum et ecclesiastice disciplinae / et
status sp[irit]ualium [illegible] et in hiis [illegible] corpus generalium statuta [illegible]
[illegible] pro ipsa fide et lege dei et reformatione [illegible] ac bono re-
gimine status universalis ecclesie [illegible] [illegible] / [illegible] et ad ipsum rebel-
les aut contrarios [illegible] vel scandalosa dissensio [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
valeant [illegible] / [illegible] obedientie [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] Rex et illustres principes ad [illegible] et sancta [illegible]
[illegible] ecclesie sancti dei [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] et oratores suos [illegible] [illegible] [illegible] hec sacra generalis [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] oratoribus [illegible] / qui in hac civitate Basiliensi [illegible]
[illegible] et generalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] periculis / et difficultatibus [illegible] ad alium locum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
diligenter [illegible] [illegible] et [illegible] sancta [illegible] [illegible]
per oratores suos [illegible] [illegible] ac [illegible] loco [illegible] et
[illegible] oratoribus regis et [illegible] [illegible] multiplicibus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aliis quoque plurimis [illegible] [illegible] [illegible] sancti [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] civitas Basiliensis [illegible] [illegible] multiplici [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et rebus [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Romanorum Regi et Electoribus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] possent [illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible] sacra generalia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] pax et [illegible] ecclesie [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] sacra
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad pacem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Rex et Electores [illegible] [illegible]
et principes ac [illegible] fideles [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sacra generalia [illegible] [illegible] et pacem ecclesie et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in eos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] est [illegible] / [illegible] [illegible] Rex et [illegible] [illegible]
Electores [illegible] [illegible] / [illegible] sacra generalia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sancti [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] in hac Basiliensi civitate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
suos [illegible] oratores [illegible] et prelatos et alios [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] pax et bono [illegible] [illegible] dei [illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] et alia [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ea que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Rex [illegible] [illegible] et
sacri Romani Imperii [illegible] [illegible] sacro generali ad alium locum

transferendo pro aliis accedentibus ad ipsum stantibus et recedentibus in
plena securitate et quod opidum vel locus eligendus etiam sit plenissima securitate
et salvoconductu cum libertatibus etiam iurisdiccione ac necessariis habi-
tacionibus victualibus ac aliis requisitis. Ultra debet opidum seu civi-
tas ecclesiastica et secularis ac locus ipse quibus videri debent [illegible] Basi-
liensis [illegible] pro salvoconductu [illegible] Regis locorum quorum aliorum que
dominorum et locorum sint [illegible] et [illegible] usque ad [illegible]
[illegible] post [illegible] quibus [illegible] sacrosancta synodus Regnum
[illegible] si que guerre aut [illegible] discordie [illegible] inter illos
aut illa [illegible] [illegible] [illegible] pro [illegible] et pace inter
illos [illegible] [illegible] sancta synodus [illegible] ipse Rex Roma-
norum quibus [illegible] [illegible] [illegible] impedimento quo adve-
[illegible] aliis [illegible] et magne [illegible] sacro quibus [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Rex Roma-
norum per suas litteras patentes [illegible] [illegible] [illegible] dicti auctori-
tate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quibus auctoritati et libertatibus [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] sacri quibus [illegible] [illegible] [illegible] et
difficultatibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et magne synodi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] statuit et ordinacionibus aut [illegible] [illegible]
[illegible] quibus [illegible] Rex et electores [illegible] per suas patentes
litteras [illegible] sacri quibus Basiliensis ante [illegible] translacionem [illegible]
[illegible] quibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pro vero [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] Statuit [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] per illud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] ad illud [illegible] venerint loca [illegible] que
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et Regie
[illegible] [illegible] [illegible] sacri quibus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sacri quibus
[illegible] Rex [illegible] [illegible] sacri quibus eligant et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sacri [illegible] quibus [illegible] [illegible]
[illegible] et per Regem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
translacio quibus [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per
per suas litteras patentes [illegible] [illegible] [illegible] sacri quibus
[illegible] translacionem [illegible] illud locum [illegible] ac [illegible] [illegible] synodi
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] synodo [illegible] [illegible] [illegible]
stati [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] oratores [illegible] [illegible] [illegible]
sacri synodi [illegible] [illegible] libertate [illegible] Regie [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Regie [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et efficaciter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Basilee [illegible] [illegible] synodus [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] debita [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] synodi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a Deo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] laboribus [illegible] a.

responsio quedam galliis basilien.

Sacrosancta generalis synodus Basilien in spiritu sancto legitime congregata
universalem ecclesiam representans. Rem gravissimam quam ab hac sancta synodo
quesivistis venerabiles ac circumspecti oratores. attentis consideravimus animis. Deum
itaque qui sua potenti dextra ecclesiam plantavit in terris supplices oravimus et
oramus ut ea nobis loqui et respondere donet que sint ad sue maiestatis
honorem et salutem animarum credentium. Qui apostolis suis et discipulis ut in tempore
necessitatis loquendi fiduciam haberent. dixit. Dabitur enim vobis in illa hora quid
loquamini. Mutationem huius sacri concilii in locum alterum superiori tempore per vos
expetitam iterum postulatis. Spem quoque pacis ecclesie ex ea re concipere videmini
Quam profecto pacem si per hoc medium possemus adipisci iam dudum ipsam mutationem
avidis animis quesivissemus qui summo desiderio cupimus cum beatis pacificis
filiationem dei promerentibus operari ad pacem. Non quidem pacem illam appellantes qua
conciliorum auctoritate contempta quispiam summus pontifex posset de tota ecclesia et animabus
redemptis sanguine Christi agere quidquid sibi libitum foret. abiectaque salutifera
reformatione spretis sacris canonibus et decretis. vicia et abusus pestiferi
pacifice regnare permitteret. Aut quod omnibus gravius est fide lesa et vulnerata
quisquis fidem ipsam impugnans pacifice opprimeret ecclesiam. et illi tacere cogeret
qui fidem ipsam sustineret. non quidem hoc esset pacem agere. sed turbationem gra-
vissimam. non hoc esset mederi languoribus presentibus ecclesie sed eam in miserabile
discrimen adducere. Quod quidem non esse intentionis vestre credimus. Sed zelus domus
dei cogit nos in extremis ecclesie periculis non tacere veritatem. ne tandem oporteat
in dei iudicio dicere. ve michi quia tacui. Sciunt discretiones vestre vitam ecclesie
in fide et probis moribus principue consistere quibus capiti suo et fonti vite
Christo coniungitur. ac cum eo pacem habet caritatem et gaudium que sunt fructus spiritus
ut vos ipsi ex apostolo allegastis. Quam veram pacem querunt beati pacifici qui recipiunt
adoptionem filiorum dei. hec est enim pax Christi de qua ipse ait. pacem meam do vobis pacem
relinquo vobis non quomodo mundus dat ego do vobis. Cum autem hiis novissimis
temporibus deformitates scismata et errores plus solito cepissent insurgere
Congregata in spiritu sancto sacra Constantien synodus nobis fidem explicavit de
potestate immediate data ab ipso fidei auctore Christo conciliis generalibus representantibus
catholicam ecclesiam militantem. quibus et summus pontifex et quilibet alius obedire tenetur
ut Christiani intelligerent quod ipsis erroribus scismatibus et deformitatibus obviare
oportet per conciliorum generalium auctoritatem sicut ipse Christus deus noster ordinavit ut sic
frequens conciliorum generalium celebratio que precipua agri dominici cultura est ve-
pres ac tribulos predictorum malorum evellat prout in eadem Constan synodo de-
claratum extitit. et pax optima cum sanctitate et iusticia omnibus diebus vigeat
in terris. Unde vero languores unde morbi unde turbationes pacis et vexa-
tiones ecclesie iam nunc potissime invalescunt nisi ex eo quod obedientia quam Christus
ipse imperavit quam ecclesia declaravit quam fides edocet non data est concilio ge-
nerali quod dolenter referimus a domino Eugenio papa moderno primo gravissime
contempta et durissime factis verbis et scriptis usque ad hodiernum diem impug-
nata sicut magna ex parte in alia responsione nostra synodali preterito mense februa-
rii ad vestras priores petitiones super mutatione huius sacri concilii porrectas
explicavimus. Inde divisiones et scismata in ecclesiis particularibus. Inde principum et
prelatorum ac etiam populorum per orbem dispersorum gravissima perturbatio. Nam
quemadmodum sepe audistis prioribus hoc sacrum concilium congregatum auctoritate duorum
precedentium conciliorum et duorum summorum pontificum pro extirpatione heresium

et reformacione ecclie in capite et in mēbris quasi ab exordio attemptauit dns
Eugenius licet nulliter et defacto dissoluere sine ipius concilij consensu. De-
inceps cū plurima decreta salubria edita fuissent pro reform̄ōe ecclie in
capite et ī mēbris et p plures legaciones per plures oratores amonitꝰ
eet ut animū suū ad eoꝝ obseruacionē redderet benigne inclinatū Ita pch-
dolor ea parpendit ita contēpsit ut quasi in nullo debitā obedienciā ipi con-
cilio exhibere copertus sit. ex quo grauissimo contemptu non parua suspicio
aduersus eū exorta est qd de declaraciōe catholice fidei facta in Concilio Costan
non recte sentiret. Cū qz non credēt se teneri obedire concilio prout ipsa
fidei veritas asserit. Quid amplius cum sup hoc grauiu cōtemptu citaretur. mēte
suā pleniꝰ aduersus ipam veritatē declarauit dissoluēdo auctoritatiue hoc
sacrū conciliū de facto sine consensu ipiꝰ Casu quo virtute decreti citatorij
pcedēt aut fieret aliqua nouitas contra ipm aut cont aliquē suoꝝ oratoꝝ
psidenciū qui in cōcilio fuerāt. phibendo etiā auctoritatiue ne in eo casu
facti bohemoꝝ quod actu tractabat hec sancta Synodus ultra triginta
dies ageret Ubi nō iam solū obedienciā denegauit. sed se iudicē sup con-
ciliū constituit nō ei obediens sed imperans in hijs in quibꝰ eūdē teneri
obedire concilio ex xpi ordinacōe asserit ipa tradicio fidei. Si uero iam
hoc sacrū conciliū dissoluat qd fidē defendit. dimittat illeqz sup ecclesiam
pro libito voluntatis imparare qui tāto tempestam grauiter ipam factis opibꝰ
et verbis impugnat pprio auctē et potestate conat opprīe. Numquid ipius
ecclie īminet desolacio. Numquid timendū ē uel potius psumendū qd cōcilio
dissoluto volet singulos per orbē dispersos cogere ut idē senciat quod
ipē. Numquid si absqz debita correctōe sic dimittat cunctis sive ecclesiasticis
siue secularibꝰ siue platis siue principibus aut alijs quibuscūqz iminebit
psecucio qui fidem in sacro concilio Constancien explicata uoluerit pro-
fiteri. Quid uero de illis faciet qui decreta synodalia seruare volent
cum iam in pncia videamꝰ adhuc sedente concilio quomō tales ī pluribꝰ
ecclijs faciat tractari. An vero hec erit appellanda pax et tranquillitas ecclie
Vos pclari oratores pro deo considerate. quot erūt demceps qui p cōcilioꝝ
auctē pro declaracionibus per ecclesiam factis in explicacōe fidei certabūt
si eas deprimi et hoc conciliū in eaꝝ defensione viderit de facto succūbere
Quis hēticus non audebit quod cū amarissimo gemitu dicimꝰ cornua eriget
aduersus sponsam xpi. si ipā concilia generalia quibꝰ supmū iudiciū in mate-
rijs fidei datū ē viderit conculcari Sed quis o pclari oratores iam ī alio
concilio quod futurū dicitis ad resistendū sumo pontifici p defensione recte
fidei veniret dū ipē pontifex hoc sacrū conciliū de facto suppressisse et ī nichi-
lum redegisse conspicietur. Quale preterea exemplū relinqueret sumīs pontificibꝰ
si ppetuā agere volent scismata faciendi conciliū generale īpugnādi et dissoluēdi
ut quociens de ipoꝝ correpcione in fide aut in moribus agētur pturbent
scindant et diuidant conciliū atqz ī aliud conciliū deueniri postulent. et si in
illo nō fiet quod uoluerit iterū aliud querat. sicqz fiet trāsmigracio de cōcilio
in conciliū et iudicia vniuersalis ecclie sic semp in incerto vagabūtur dū prīs pon-
tifex postq̄ decretis pceptis et ordinacionibꝰ synodalibꝰ tanta obduracione
obstitit. postq̄ ipm bis auctoritatiue sine eius consensu dissoluē attemptauit Nō.

et scissuram grave in ecclesia iam perpetravit. tandem nulla suscepta pena nulla penitus emendacione facta obtinuit ut concilium mutari cogeretur primo verisimiliter in totum dispergeretur per hanc viam mutacionum et dilacionum quas afferri conspicimus perseverante ipso moderno pontifice in sua assidua eiusdem concilii et totiens declarate veritatis impugnacione. hoc equidem non esset scismati obviare sed scismata fovere et nutrire domino pontifici volenti scisma facere ut formidare videmus si concilium ad eius correctionem procederet talis favor preberetur ut eius contemplacione ipsum concilium tali modo mutaretur. unde posteris ad scismata facienda maior pararetur audacia et conciliorum enervaretur auctoritas per quorum supremum iudicium in terris scismata extirpare convenit primo secundum hoc quia ecclesiam lacerare et scindere vellet ipsa sibi tota opprimenda relinqueretur ne preter gregis ad se traheret totus in manibus suis dimitteretur. unde forsan volendo auferre ab eis fidem quam in catholica ecclesia de auctoritate conciliorum didicerunt et contempnendo sacras leges pro salute omnium editas ipse omnes in dampnacionem ducere moliretur. Non hic aguntur preclari oratores de tali scismate in quo due persone contendunt de papatu et in dubium vertitur cui eorum ius competat ubi utreque contendencium in iudicium concilii generalis venire habent sententiam auditurus. Sed agitur de pontifice qui se voluntarie a concilio volente ipsum corripere separavit quod reputabat legittimum universalis ecclesie concilium et ecclesie pacem turbavit scisma fecit scandala suscitavit dissolvendo concilium auctoritative ut premissum est casu quo procederet contra ipsum aut aliquem oratorum suorum presidencium. Et altare contra altare erexit ut sic correctionem iudicis effugeret. Quomodo aut iam res illa locum sibi vendicare poterit sine enervacione auctoritatis conciliorum ut post perditum oporteat pontificem manere in possessione dissolvendi taliter concilium Et quia sancta synodus officium iudicis egit pro exercicio iusticie sibi divinitus commisso cogatur loco iudicis cedere suaque iudicia differre et deserere ac per talem modum mutari ut sibi prefigantur tempora loca modi procedendi et alia que nunc requiruntur a nobis quasi non sit libertas in concilio generali ad faciendum quod pro re publica expedientius iudicabit sub directione ipsius spiritus sancti de cuius auxilio confidendum est quod sive oporteat concilium manere in hoc loco sive mutari sive conveniat procedere sive quidquid aliud agere. et de modo forma et tempore omnia peragendi suggeret ipsi concilio quod pro salute universalis ecclesie fuerit necessarium. Sed dicatis quod concilium in alio loco preter suum consensum indissolubile permaneat verum si papa hoc privilegium habeat dissolvendi concilium sine eius consensu quomodo vultis illud ab ipso tollere. Si autem hoc non habeat et in hoc notorie erravit quomodo id fieri convenit per quod in hac errandi possessione permaneat. et de mutacione concilii tali modo per ipsum Eugenium facta possessio habeatur que trahatur in consequenciam. Et si in talia consentiret hec sancta synodus iam auctoritatem ecclesie fieri posse videretur quod nullatenus queri aut effici debet // Dicitis preterea ipsum concilium mutari habere in alterum trium locorum in quem papa aut greci venire consenserit. et esto quod nec ipse nec illi consenciant nichilominus mutetur. In primo casu non est nobis facile existimare attentis preteritis operibus quod papa in illum locum veniat personaliter in quo speret se correctionem acceptiturum. In secundo casu si greci adveniant et fiat novum concilium ex latinis et grecis dantur induciae correctionis et emendacionis domini Eugenii donec per ipsos grecos fuerit iudicatum primo secundum hoc agitur ut greci de actis synodalibus huius sacri concilii catholicam ecclesiam representantis et de operibus pape iudicare habeat prius quam papa ipse corrigatur. Quorum quia questiones iuris et facti agitate in concilio

erga dominum Eugenium, quarum etiam alique ius divinum et fidem concernunt, habent in iudicium grecorum ipsorum devenire, relicto huius sancte synodi catholico iudicio. Et quod ea que per ecclesiam in concernentibus fidem determinata sunt in dubium revocentur, quasi notaretur ipsa ecclesia in hiis que fidei sunt errare potuisse. Dicatur quoque quod ibidem dominus Eugenius legatos suos mittat, quod iurisdictionis est, ac si ipse ab administratione papali non esset suspensus, cum tamen ipsam suspensionem ex causis tam necessariis et tam urgentissimis quas in alia nostra responsione synodali exposuimus constet esse factam. In tertio casu si hoc sacrum concilium mutetur, quod fundatum est auctoritate duorum conciliorum precedentium et duorum summorum pontificum, cui fere omnes maiores prelati ecclesie, cardinales, archiepiscopi, episcopi, omnesque reges orbis catholici incorporati sunt, esto quod neque papa neque greci consentiant, id sequetur quod ubi concilium existens in hoc loco fortiter impugnat dominus Eugenius, ipsum translatum in aliud locum sine eius consensu fortius impugnare posse videtur et habere maiores colores impugnandi, interimque septem mensium vel eo circa dilationem obtineat, quibus nichil pro eius correctione agatur, quibus nullatenus fidei et saluti ecclesie provideatur, sed potius supposita huius concilii per attediationem aut alia incomoda dispergantur, et tandem nulli vel paucissimi ad illud aliud locum accedendi habeant voluntatem, dum viderint huius concilii Basiliensis tam miserabilem exitum, quod tantis laboribus congregatum tot annis adversus impugnatores domini Eugenii conservatum fuit. Quid aliud ad hec reddere possumus, venerabiles oratores, nisi amarissimos edere gemitus super flebili ruina ecclesie si res ita procedat, et plorare die ac nocte super illa conciliorum generalium auctoritate tam diu per nos defensata, quam in interitum produci conspicimus, nisi deus misericorditer provideat, de qua auctoritate parum prodest verbo dicere quod conservari habeat si tale factum agatur unde ipsa miserabiliter prosternatur. Quis vero dabit capitibus nostris fontem lacrimarum ut in meroribus et doloribus digne lugeamus lesionem fidei, contemptum synodorum et sacrorum canonum, quibus conculcatis omnia scelera, omnia vicia, omnium abusuum et deformitatum incrementa liberius regnabunt. Pariter quoque amare flebunt diebus futuris principes et nationes orbis, dum quispiam Romanus pontifex eos iniuste opprimere volet. Nam frustra deinceps ad concilia generalia recurreret, quorum erit sic prostrata auctoritas. Si enim concilium generale aliquid vellet de ipso Romano pontifice iudicare, illud dissolveret ac transferret, aliudque concilium fieri quereret ubi posset suum libitum consequi, sicque nulla stabilitas, nulla firmitas in iudiciis ipsorum conciliorum haberi poterit. Invalescet preterea ille perniciosissimus error in populo dei ut unus homo ad summum pontificium assumptus possit de tota ecclesia ac christianitate agere ad sue libitum voluntatis, sic quod per generale concilium universalis ecclesie non valeat corrigi aut reformari. Sed ut videmus non solum statum ecclesiasticum et salutem animarum ex ea re detrimenta pati, ymo omnem statum, omnem policiam, omne regimen in spiritualibus et temporalibus perturbari. Nam ecce postquam generale ecclesiam catholicam representans, immediate habens potestatem a Christo, cui summus pontifex et quilibet alius obedire tenetur in hiis que pertinent ad fidem, extirpationem scismatis et reformationem ecclesie in capite et in membris, cepit suum exercere iudicium in dominum Eugenium pro correctione ipsius, et contumaciter obedire contempserit, iam via introducitur ut qui concilio in hiis tenetur obedire non ipsum concilium reputat ut iudicem, sed ut partem cum domino Eugenio contendentem, et velint ipsum iudicem directe aut indirecte artare vel compellere loca et tempora eidem prefigere ut sua iudicia nequaquam proferat, ymo ad instantiam eius qui reus est iudicium suum mutare cogatur. Quod si hoc fit de summo iudice potestatem habente immediate a Christo, nunquid ex hoc datur exemplum subditis quorumcumque

iudicativam ut ipsos iudices temporales et spirituales per mutuas intelligentias compellat
ut illi a iudicando desistant sicque peribit iusticia in terris. et eveniet quod ait glorio-
sus Jheronimus dum unum perit universe ecclesie molitur interitum. que est inquit
maior ista unum partem et universos in discrimen adducere. Cumque pax ut ait beatus Augustinus
sit tranquillitas ordinis iam rupto ordine iudiciorum omnis pax et hominum ad
deum et hominum inter se turbabitur dum via conveniens ad pacem non queritur dum
iusticia et veritas contemnuntur quas cum pace ipsa divina doctrina nobis osten-
dit oportere copulari. ait enim scriptura que mentiri non potest misericordia et
veritas obviaverunt sibi iusticia et pax osculate sunt. Et dominus per prophetam inquit. pacem
et veritatem diligite. Rex quoque Ezechias dicebat Sit pax et veritas in diebus
meis. Quid igitur potius in tanta rerum difficultate agendum est huic sancte syno-
do aut quod recedat et omnia mala superdicta permittat prevalere, aut quod ex officio sibi
commisso a Christo sub confidentia ipsius divini auxilii per defensionem veritatis et
exercitium iusticie in repellendis tantis malis debitum suum agere curet coram deo et
hominibus adimplens illud quod per sapientem dictum est Certa pro iusticia usque ad mor-
tem. Clarissime videre potestis venerabiles oratores quod ecclesiam matrem omnium
christianorum in hac tanta desolatione deserere non possumus sed nobis et toti populo christiano
gravissima imminet dampnatio si saluti ipsius ecclesie et vite sue que ex fide est pro-
videre negligamus. Expectavimus iam pluribus annis si prefatus dominus Eugenius viam
veritatis recognosceret et contemplatione christianorum principum dilationes plurimas
benignissime observavit hec sancta synodus. Ambasiatoresque suos ad diver-
sas regiones transmisit veritatem et iusticiam huius sacri concilii ac necessitatem
urgentissimam aperientes providendi publice saluti ecclesie. Ad duas quoque conventiones
in Nurenberga successive habitas profecti sunt. Et novissime in Civitate Maguntina
non defuerunt sufficienti potestate suffulti ubi oratores summi pontificis per triginta
dies expectati nullatenus comparere voluerunt nisi post recessum oratorum huius sacre
synodi qui cum bona licentia oratorum principum ibidem existentium per plures antea dies
abscesserat. In omnibus autem hiis numquam ex parte summi pontificis aliquid de emendatione
vel correctione oblatum audivimus ut per hoc paci ecclesie consuleret quam ita turba-
vit, et ne quod absit totum corpus invaderet morbus, si languor non esset curatus in
capite, atque etiam ut divina maiestas per ipsum gravissime offensa placari posset primo
dumtaxat petita est semper huius concilii mutatio et talis mutatio que ipsum concilium
reformationem ecclesie querens enervaret et dominum Eugenium durissime persistentem
in sua contumatia roboraret. Neque audivimus quod vos aut alii oratores principum
in hiis rebus a papa impetraveritis ut contemplatione ecclesie et populi christiani quicquam
emendationis aut meliorationis efficiat. Iam vero iustissimam huius sacri concilii perse-
cutionem totus orbis conspicere potuit necnon patientiam et mansuetudinem nostram atque lon-
gissimam expectationem in hoc loco in quo non nos mundana solatia aut terrena affectio
detinet propriis relictis propriis regionibus domibus et beneficiis in quibus quiescere poteramus
varias hic persecutiones dampna et obprobria passi sumus et assidue patimur libenter
omnia sufferentes pro votiva consecutione reformationis ecclesie dei pro qua iam tribus
generalibus conciliis diutino tempore laboratum est et pro defensione fidei orthodoxe quam
in oculis nostris videbamus multipliciter impugnari. et intimi prefatis catholicis princi-
pibus expectando quesivimus complacere ut post victualium penuriam et alias clades quas
pertulimus etiam graviora pericula imminent atque per varia rerum discrimina huius concilii
dispersio. et post tot annorum susceptos labores extrema ecclesie desolatio in foribus
esse videatur. si non celeriter occurratur. Unde iam apertissime conspicere poterunt principes

xpiani nos maxima necessitate compulsos ut seclusa ampliori dilatione pro honore
dei creatoris auctoris Regis regum domini dominantium et pro saluacione animarum communi
saluti ipsius ecclesie prouidere curemus. et ne in tanta rerum necessitate de graui
negligencia coram omnipotentis dei iudicio arguamur omnem nostram fiduciam ponen-
tes in saluatore nostro ihesum in cuius nomine congregati sumus fauente ipsius gracia
ita intendimus agere ut coram omnibus principibus atque populis clarissima iusticia
et veritas huius sancte synodi reluceat. cum quibus veniat in ecclesiam misericordia
et pax et sibi inuicem copulabuntur gratissimo osculo. Nec quidquam aliud petimus
a domino nisi ut in hiis turbacionibus rerum det nobis id agere quod beneplacitum
fuit sue diuine maiestati. et speramus per misericordiam eius omnes xpianos in via
veritatis et conseruacione publice salutis vnitatem aut vnionem et pacem bonam am-
plecti quod et nos maxime desideramus ac laboribus cunctis prosequi volu-
mus ut vnanimiter omnes in amore fraternitatis deo seruiant et sint vnum in veri-
tate. Nec aliquem de veritate huius sancte synodi informatum credimus velle tande
huic fauere errori ut vnus mortalis homo qui ordinatus est ut sit fidelis
minister in domo dei possit ut pro suo arbitrio de tota ecclesia agere ad libitum sue volun-
tatis. Ut neque generalia concilia representancia ecclesiam vniuersalem neque canones
synodales neque postremo ipsas declaraciones fidei per ecclesiam catholicam factas
attendens possit totum gregem dominicum tanto precio redemptum in precipicium dampna-
cionis ducere. Nec vni persone mortali quis in tantum humano fauore affectus
putari debet ut propter illud temporale desiderium quod sicut vmbra pertransit
velit vniuersam ecclesiam destrui. Neque formidare nimium oportet si iustum
ecclesie iudicium in correctionem domini Eugenij proferretur in futurum pro necessitate tocius
ecclesie. et ipse quod absit rebellando in aduersum vellet scisma facere alios at-
trahendo ut se ab vnitate ecclesie separent quod principes catholici aut notabiles
prelati ecclesie vellent suo fauere scismati presertim in lesionem catholice fidei et
auctoritatis ecclesie. Nam quid notorium est qualiter principes orbis tam per se quam per
suos concilio Constanciensi interfuerunt ubi explicata fuit declaracio fidei de
auctoritate conciliorum generalium supra papam et quolibet alterum et in omnibus obserua-
ta nemine reclamante nemine replicante. Sed et ubi dominus Eugenius iam
bina vice voluit sua auctoritate hoc Basiliense concilium sine eius consensu dissoluere
scitis quomodo principes orbis fere omnes aut prime aut secunde dissolucionis tempore
suos oratores in hoc sacro concilio tenuerunt firmiter credentes papam
non posse dissoluere sacrum concilium quod pro extirpacione heresum et reformacione
ecclesie in capite et in membris legittime congregatum erat sine consensu eius
cum ipsi concilio non haberet in hiis imperare sed teneretur obedire. Quid de
prelatis ecclesie dicemus Nam quid in sacro Constanciensi concilio Cardinales archiepi-
scopi episcopi et ceteri de omni regione fuerunt Nec illi defuit felicis recordacionis papa
Martinus qui eciam circa ipsius concilii finem per patentes litteras eodem approbante
concilio mandauit vniuersis archiepiscopis episcopis et inquisitoribus ut singulos
de heresi Wiclenistarum suspectos diligenter interrogarent utrum crederent quod illud
quod sacrum concilium Constanciense vniuersalem ecclesiam representans approbauit et appro-
bat in fauorem fidei et salutem animarum quod hoc ab vniuersis xpifidelibus esset approbandum
et tenendum Cum non ignoraret papa ipse Martinus declaracionem de auctoritate con-
ciliorum datam immediate a xpo antea per ipsum concilium factam fuisse qui eciam in eisdem
litteris posuit quod error est dicere non esse de necessitate salutis credere Romanam
ecclesiam esse supremam inter alias ecclesias si per Romanam ecclesiam intelligantur

Universalis ecclesia aut concilium generale aut etiam pro quanto negaret primatum summi pontificis
respectu ecclesiarum particularium. In hoc preterea Basiliensi concilio tempore attemptate prime disso-
lucionis fuerunt septem de prestancioribus sacrosancte Romane ecclesie cardinalibus videlicet
Julianus tituli sancti angeli sedis apostolice legatus. A. bononiensis. B. portuensis vulgariter
dictus placentinus cardinales episcopi Jo. sancti laurencii in lucina dictus Rothomagensis
Jo. sancti petri ad vincula. A. sancti Eustachii. et Do. sancte marie in violata dictus
firmanus etiam cardinales doctrinam ipsam catholicam et apostolicam de auctoritate conciliorum
in constancia declaratam virtuose defendentes atque ostendentes propter illam non potuisse
neque in futurum posse fieri dissolucionem ipsius concilii sine eius consensu plurimaque
solempnia super hoc decreta cum ceteris patribus condiderunt et toti mundo publica-
uerunt qui de hac re in visione quadam synodali cum pro toto concilio magna
auctoritate oratoribus domini Eugenii dissolucionem ipsam manutenere volentis respondebat
malumus mori quam tanto errori per ignaviam cedere hic articulus de quo disceptamus
fidem concernit qui sine interitu salutis negligi non potest. Si dominus Eugenius ecclesiam
audire non vult oportebit eum tandem haberi sicut ethnicum et publicanum hec sunt
verba concilii in quo tunc illi patres affuerunt. Audistis et vos sepius. quomodo alii plu-
res cardinales se subscripserunt dum dominus Eugenius ad mandatum concilii illam preten-
sam dissolucionem irritam et inanem declaravit et ea non obstante dixit concilium legitime
fuisse continuatum. Sed inquid preterea omnes viderunt quam multi prelati doctores divini
et humani iuris ac ceteri ecclesiastici viri ex diversis nacionibus regnis et provinciis
successive tam tempore prime dissolucionis quam sede in hac sacra synodo comparuerunt
dum ipse Eugenius eam dissolutam reputabat. credentes hoc factum domini Eugenii adversus ⸌nec eius de⸍
ipsius concilii auctoritatem nullatenus potuisse prevalere. Quomodo igitur putandum est uel suspi-
candum ut catholicus orbis fidem quam accepit vellet propter quamcumque personam deserere aut
cuiuscumque persone in adversum repugnantem et scisma facere nolentem favorem prestare. et quod ab
hoc sacro concilio quod fidem ipsorum prelatorum fidem propriam atque omnium nacionum orbis
defendit se separaret ut illi adhereret qui ipsam impugnare vellet. Credendum est
quidem potius quod omnes providere volent ne in futurum quisque pontificum possit rebella-
re potius quod omnes providere ... et pro
do conciliis generalibus immediate a Christo potestatem super eos habentibus scisma facere et pro
sua voluntate aut libidine dominandi universum orbem hoc modo conturbare. Intelliget
quod tande omnes unanimiter illum pro pontifice haberi non debere. quem concilium universalis
ecclesie pro non pontifice habendum iudicaverit ut sic non necesse sit iam deinceps
principes orbis hoc modo cum variis legacionibus et magnis expensis in eam venire
Simulque pax in ecclesia vigere possit et auctoritas conciliorum illibata servari que ut
aut beatus augustinus in ipsa ecclesia saluberrima est. Nam oportet universos christianos idipsum
sentire et sapere si una fides et pax vera conservanda est quod ipsi summi pontifices per
concilium generale ecclesiam catholicam representans corrigi possunt sicut veritas catholica
diffinivit. Et quia ecclesia dei in spiritu sancto congregata non habet extimari sicut una
prophana civitas cui supra ipse velut princeps secularis dominetur. Sic itaque cum dei
gracia per constantem nostre fidei confessionem et ipsius approbacionem in opere pax optima et
salutaris gubernacio ecclesie reflorebit in terris. Summi pontifices cognoscentes se posse
corrigi ut prefertur per concilium universalis ecclesie curabunt vigilancius salutem gregis dominici
querere. et in ministerio sibi credito opera Christo placencia agere ipsamque sedem apostolicam
salutari gubernacione et decore virtutum reflorere faciet in oculis omnium populorum
atque omnium bonorum ubertate habundare sicut prius illa solebat cum bono et salutari re-
gimine gubernaretur. Cuius quidem sedis auctoritatem et honorem hec sancta synodus semper
conservare curabit ipsamque dignis honoribus per debitum sanctitatis cultum magis
intendit amplificare et exaltare in futurum. Bremor quoque erit deinceps con-

ciliorum generalium duratio dum illis debita prestabitur obediencia et temporibus statutis omnes dili-
genter confluent expedientur celerius que pro salute christiane religionis agenda vide-
buntur. Concilia provincialia et synodalia frequentabuntur. Sacri canones perfecte observa-
buntur. Sic erit pax et tranquillitas ecclesiarum et sanctitas morum. Utilitas regnorum et
provinciarum. Sic efficaciter desiderium principum vestrorum complebitur preclari oratores. qui pacem
et salutem ecclesie desiderant // Per ea vero que in maguntina cepistis licet bona inten-
tione vos hec fecisse sperandum sit non assequerentur principes ipsi bonum illud vere
pacis quod optant ut ex superioribus liquere satis potest. Nos autem favente domino per
viam salutarem et verum ordinem a christo datum pacem ipsam prosequemur. et quantum sine dei
offensa poterimus curabimus semper religiosissimis viris principibus complacere qui etiam
ut credendum est per omnia divine ordinationi obsequi volent neque aliud agent
nisi quod cum deo poterunt quod iuri divino consonum erit. Et cum fideliter credatur
quod de iure divino tenentur obedire concilio in hiis in quibus habet potestatem immediate a
christo non subtrahent ab eodem concilio debitum obediencie sue propter exercitium
iusticie. dum autem ipsi unanimiter in obediencia quam sancte synodo et ipsi christo qui ei po-
testatem dedit perseveraverint amplectendo concorditer iusticiam et veritatem ipsi animas
suas salvabunt ipsi autem conciliorum sibi et toti orbi necessaria servabunt illibata
salutemque et pacem bonam in christiana religione vigere facient. Si autem obedienciam debi-
tam subtraherent concilio per aliquam neutralitatem aut alias quomodo plura mala con-
tingerent in adversum. que vos preclari oratores ipsis orthodoxis principibus diligenter
ac fideliter remonstrare habetis quantum vos diligitis eorum salutem et totius ecclesie
Et non dubitamus quod cum erunt debite informati debitum suum erga deum et ecclesiam
semper facient. Et intellectis racionibus ac motivis huius sancte synodi devotiones eorum
aptissime conspicient intentionem ipsius dirigi sicut bonis pacificis convenit ad queren-
das vias vere pacis tranquillitatis et salutis ecclesie. et totius orbis nunc et in futurum
Quod autem ad factum grecorum attinet. satis quanto desiderio unionem eorum semper opta-
verimus et optemus quantosque labores et sumptus in eius rei prosecutione impenderi-
mus et qualia nobis impedimenta obiecta sint // Dudum quoque loca convenientia
videlicet Basileam avinionem. et Sabaudiam pro ipsa tractanda unione nominavimus
et adhuc ut omnes conspiciunt in nostra perseverantes intentione ad huiusmodi unionis
prosecutionem si imperator Romeorum et patriarcha Constantinopolitanus qui pro tempore
fuerit et ceteri ecclesiam orientalem representantes cessante omni dolo et fraude in aliquem
locum securum quem hec sancta synodus eliget advenire voluerit. eadem sancta synodus
illum eligere et in ipsum se transferre non recusabit. Talemque locum eliget postquam intentionem
grecorum ipsorum plene cognoverit de quo ipsi viri principes et totus orbis merito
debebunt contentari. Interim vero curabit hec sancta synodus querere diligenter
que ecclesie dei prosunt. et ita res ipsius matris catholice ecclesie disponere ut salutifera
gubernatione regatur per quam deus propicietur populo suo et plantatura eius qua petra
regnancia concitavit unionem ipsorum grecorum et bonam pacem omnium christianorum reflorere
videamus in terris Ad laudem et gloriam spiritus paracliti qui est deus benedictus in
secula seculorum Amen Datum Basilee in congregatione nostra generali Idus Junii
Anno a nativitate domini millesimo quadringentesimo tricesimo nono.

Deo gratias

Ad almam universitatem studii Crac. patres et dominos suos graciosissimos

Nunquam sic deus temperavit corpus ut non sit scisma in corpore .i. Cor. 12° / quia sic unum caput ita unum corpus Tamen
pres. optimi nunc proch dolor [illegible] divisi d. .i. Cor. 1° Et primum dicit divisis sententiis [illegible] sponsa diversam columbam
suam unicam / Cant. 6° / scitum scilicet [illegible] probat ubi [illegible] unus quisque dicit Ego quidem sum Pauli Ego sed Apollo / Ego
sum Cephe Ego sum Cristi / sic quadruplici obediencia divisitate per quatuor hodie Cristi divisa est ecclesia / Nonne
illi possunt dici Pauli qui adhesit Gabrieli dicto olim Eugenio / Paulus quidem [illegible] non erat sic nec iste [illegible]
in ultimo adherencia non ut Paulus Illi possunt dici et Apollo qui adherent neutralitati et Apollinis Cesaris
Romanorum sic regem [illegible] introducere et [illegible] neutralitati / Illi vero Cephe qui obediunt domino nostro Felici [illegible]
Io. et [illegible] Petro dixit Ihesus Tu vocaberis Cephas Io. 1° et hic quippe Petri successor veridicus Cephas [illegible]
et [illegible] indubius / Illi autem Cristi qui obediunt sacro concilio Basiliensi vicem eciam vidue reputanti [illegible]
est Cephe 1° / et in medio eius quia legitime congregate assistit et dividitat Tamen filii stultorum et ignobilium et
in terra non penitus non parentes nunc autem in eorum canticum versa est et facta est eis in proverbium Iob 30 / scilicet ipsa vero
Sinodus dum inter alios Iohannes filius pauperis pellificis et Iohannes Palomar [illegible] collegiorum [illegible] contracta
apostasiam scriptis suis illam deridendo persequntur hii ex nobis prodierunt / apostatando sed non erant ex nobis
nam si fuissent ex nobis permansissent utique nobiscum .i. Io. 2° / scilicet in defensione fidei [illegible] hii nodum [illegible] liberta-
tem per eos concessam de articulis condempnatis commodis sub utique [illegible] et propter horrendum scisma quod pertina-
citer deffendunt quia illud principaliter introduxerunt / suis tractatibus per dulces sermones seducunt corda innocencium
Ro. 16° / quorum scripta ut percepi cum manus ad vias pervenerunt Et quia sermo eorum qui a veritate exciderunt serpit
ut cancer 2ª Thi. 2° / quod cum de illis [illegible] dolenter refero in universitate Wyhen que prima inter ceteras declinando
veritatem dedit de omni [illegible] sanctissimo domino pie memorie [illegible] Remo [illegible] modernum predecessori immediate
per sua scripta de obediendo pro necessitate salutis dicto sanctissimo ac beatissimo domino Felici predicto / propter [illegible] adventu
seminata per eos zizania inter tercium partem dicte Wyhen universitatis extitisse cum theologis et una in fide professores
[illegible] cum iuristis [illegible] ex altera discedentes a via veritatis prius agnita non sine veri in magnum [illegible]
universitatis scandalum et dedecus ac status scientifici Eiusdem corporis membra divisi divisa et divise / divisi divisa
divisimode super tecte et in scriptis dare [illegible] / nunc ipse Salsburgensis ecclesie per Remo / nunc [illegible] Neuburgensis
dicto Romanorum Regi / inimicissimo affirmantes iurisperiti cum medicis prius veritate rei non intellexisse [illegible]
ploctis tractatibus fore informati / ut non deformati locus adest exclamacionis [illegible] Non attendunt
dictum Ambrosii in [illegible] contra Palladium episcopum qui adherebat Constantio imperatori heretico [illegible] 16 / dicentis Cum arrianum
defendit arrianus est / et qui blasphemias suas non condempnat ipse blasphemus est / Estimat quidem [illegible]
sic sacre de vobis o patres conscripti domini veneris ad vos dictos tractatus [illegible] vos velle [illegible]
informare Sed domine Iuliane in ipso Polonia considerando almam Cracoviensem universitatem quam [illegible] credunt
vento agitatam Sed quam [illegible] domum edificatam supra arenam ut cum venerit venti [illegible] heretice opposi-
runt / Non enim sunt patres dicte Cracoviensis universitatis pueri fluctuantes qui circumferantur omni vento doctrine
in nequicia hominum et astucia ad circumvencionem erroris quemadmodum gentiles ferunt ambulantes singuli in
vanitate sensus sui obscuratum non habentes intellectum alienati a via dei per ignoranciam que erat in illis / propter
cecitatem cordis ipsorum Et tanquam domus fundata super firmam petram non dubitat ventos pluvias et vere illusos
[illegible] in fide cum propheta ait Nonne qui oderunt te domine Iulianus [illegible] et Palomar / oderam et super inimicos
tuos tabescebam Certe perfecto odio oderam illos / et ex quo inimici facti sunt michi Et illos voco Iulianum et Palomar
dei inimicos [illegible] Aug. in de vera [illegible] 12° dicentis Quo deum benivolum potest invenire qui eius sanctissimam sponsam
non dubitant offendere et eius mandatum sic stemse domino contempnere Sed quia ecclesiam 13° [illegible] sic [illegible] agno sic
patres isti non dubitant de preeminencia fidei vestre o patres digni In omni tractatu magis declamatorie quam
doctrinaliter dicunt vobis cum apostolo Obsecro vos [illegible] ut idipsum dicatis omnes ut non sit in vobis scismata / et scelus
verba [illegible] / ac si vellet dicere apostolus nobis et eo [illegible] quia non est aliud nomen in quo oportebat
nos salvos fieri Act. 4° / Obsecro vos horum tractatus abhorreatis ut idipsum omnes dicatis Obsecro vos horum
fugate doctrinam nec sint in nobis scismata / Dico obsecro vos / ego vinctus in domino ut ambuletis [illegible]
qua vocati estis ephe. 4° / immo qua multos ad veram fidem per veram catholicam doctrinam varias ad fidem veram
multosque [illegible] reduxistis / extinctos in ipsa [illegible] Pater sancta eos in nomine meo ait sancta [illegible] ut unum
sint Io. 17° et sic idipsum omnes dicatis quia viri [illegible] sathanas .i. Iuliani sathanas dicit quia [illegible] pessimus [illegible]
et filius belial .i. Reg. [illegible] hic efficiunt vos patres populum ut [illegible] sicut tercia cum dictis tractatibus sic ut d[illegible] multos
laycorum convertit a nobis Ego autem rogavi pro o alme universitatis sub nomine Petri quia super Petrum edificata ut non deficiat
fides tua et sic ne sit in nobis scismata / medium assignat apostolus in fine verborum predictorum dicens / sitis autem perfecti in eadem [illegible]
et in eadem sciencia ut sic idipsum omnes dicatis ne sit in nobis scismata / Et textus horum tractatuum liquet [illegible]
[illegible] Primum ad suppeditandum [illegible] quam [illegible] super [illegible] / 2m ad extollendum
Gabrielem iustificandum quia eius [illegible] / 3m / ad diffamandum qui residui sunt Basilee extollendo quia simplicem ecclesiam
neam [illegible] / [illegible] ad primum in quo specialiter descendunt ad sacros canones [illegible] et Basilien[illegible]
Obsecro vos horum tractatus abhorreatis ut idipsum omnes dicatis / Obsecro vos horum fugate doctrinam / ne sit
in nobis scismata / Racio quia quum adherent ipsorum doctrina est heretica / fidei contraria / erronea / veritatis agnite impugnativa
universalis status ecclesie perturbativa / [illegible] / blasphematiua / scandalosa / contenciosa / vaniloquiis oblata / [illegible]
probatis nobilitati [illegible] et abhorrenda atque fugienda ipsorum dogmata ne sit in nobis scismata Ad proba-
cionem autem predictorum exclamo Iulianum qui presidens sacro [illegible] epistolas et dicta sinodalia [illegible]
sive presidencie / et dicam cum Iob 17° / Quid in te est o Iuliane [illegible] timorem et tulisti preces coram deo
Docuit enim iniquitas tua os tuum et imitaris linguam blasphemancium Condempnabit te os tuum et non ego
et labia tua [illegible] tibi quia [illegible] predicti et [illegible] ordinata tua

Dico [illegible] quod horum doctrina in dictis tractatibus [illegible] ad suppressionem [illegible] heretica hec [illegible]
ipse Palomar qui ultra [illegible] et Iulianus qui [illegible] sinodalem [illegible] in qua
[illegible] Si hereticus est qui romane ecclesie aufert principatum / [illegible] hereticus qui eam ecclesiam in qua Roma
[illegible] et Petrus super omnes ecclesias super omnes homines potestatem [illegible] negat / [illegible] Et hereticum illum
facere debetis / [illegible] ambasiatoribus [illegible] qui putat generale concilium et specialiter [illegible] catholicum
representare aut in hiis que ad fidem sunt et ad bonos mores pertinet posse errare Et ipse Iulianus in sua disputacione
quam fecit cum ambasiatoribus [illegible] Basilee [illegible] 1433 / [illegible] et bulla Martini [illegible]
si quis dicit [illegible] non posse facere [illegible] in hiis que pertinent ad reformacionem ecclesie in capite et in membris et in aliis [illegible]

nota quod [illegible] Bohemis [illegible] [illegible] di[illegible]

nota [illegible] ecclesie [illegible] potestatem super [illegible]

expressi esse hereticum quod de ipso Eugenio dicitur sit qui illud affirmat Et in dicta informacione Cogitanti ut iudeam tueri salvandum dixerat dirigendo verba Cardinali uni et ambaxiatoribus predictis / Si quis forte dixit in conciliis intellige excepta auctoritate pape eo quod papa non subicitur Respondetur id verum esse quod persona pape non includitur specialiter quia si includeretur specialiter non posset excipi quia esset contradictio / sed in decreto constanciensis concilii specialiter dicitur quilibet eciam si papalis dignitatis etc. / tenetur obedire preceptis concilii / Ecce quam breviter constat ex dictis suis hanc eorum doctrinam hereticam

2a Dixi 2o quod horum doctrina in duobus tractatibus contenta etc. est fidei contraria / ad hoc probandum Julianus condempnet te ob tuum et non ego / tu dixisti in dicta disputacione Causa ista tangit fidem / scilicet dissolucionis concilii etc. qua liberabas contra illos

no claues date sunt ecclesie non articulus fidei est credere unam sanctam ecclesiam An ergo papa sit super papam qui est iniustus ergo aut non hoc pertinet ad fidem / Nam claues ecclesie sunt date in persona petri Nec dicuntur claues petri nisi pape sed claues ecclesie / Et ecclesia non est propter papam

3o per petri sed papa propter ecclesiam Et non dicitur Credo in papam sed in sanctam ecclesiam catholicam

Dixi 3o quod horum doctrina etc. est erronea probatur per dictam eorum in predicta informacione Nec quisquam id dicere presumat quod generale concilium legitime congregatum invalidum sit aut quod errare possit quia si hoc pernitiosus error admittitur tota fides catholica vacillaret nec aliud esset in ecclesia certum / Ecce quam dicunt pernitiosum errorem et in dictis tractatibus assumunt generale concilium

4 Dico 4o quod horum doctrina etc. est veritatis agnite impugnativa probant hoc eorum dicta in ea informacione dicentium de Constanciensi synodo autem eiusque decretis nulla est dubitacio Synodus illa autentica est et catholica decreta eius autentica sunt et ita intelligibilia ut nulla exigant declaracione / Ista autem synodus / loquitur de Basiliensi legitime incoata est et legitime continuata etc. et in predicta disputacione dixit idem Julianus Sigismundo Imperatori in hec verba Credo Serenissime princeps tenetis illa concilii constanciensis decreta firmissime Sicut ergo ea tenetis ita teneatis ista decreta / dicens de decretis concilii basiliensis firma sicut eciam illa / In hiis et aliis non oportet explicacionem facere quia manifeste patet

5 Dico 5to quod horum doctrina etc. est universalis status ecclesie turbativa hoc probatur per ipsos actores in dicta racione dicentes Nam si magna sit pape potestas id tamen facere sibi non licet Inquantum totum orbem suam per unum statum universalis ecclesie turbetur aut pereclitetur aut decoloretur Nec pape potestas est decretum id quod incipiens frequens abolere et talem agere quod sua dispositio reddatur inutilis vel frustratoria Essetque enim contra mentem ecclesie que id decretum edidit pro eius statu conservando quod cum ipsa papa non dispensat / Etenim pro universalis ecclesie statu conservando sic editum est prout [illegible] principiis liquet dicitur enim sic Frequens generalium conciliorum celebracio agri dominici precipua cultura est que vepres spinas et tribulos heresum et errorum et scismatum extirpat excessus corrigit / difformata reformat / et vineam domini ad frugem uberrime fertilitatis adducit Illorum verba etc. / et in eadem informacione dixerunt Capitum frequens ita est in ecclesia dei necessarium sicut cibus in capite / Ecce quomodo eorum condempnat eos / et labia sua tradent

6 Dico 6to quod horum doctrina etc. est criminalitiva i. contra racionem Hoc probant ipsorum actorum dicta in eadem informacione Et racionem queratis neque reddimus de illis qui errare non possunt preferent sententiam iudicio illius qui errare potest Nec autem dicunt contra Et ipse Julianus in principio sue disputacionis ubi ponit questionem An papa possit dissolvere concilium posuit 12 raciones quas dicebat insolubiles quibus probabat quod non poterat dissolvere quas omitto causa brevitatis remittens ad eandem disputacionem

7 Dico 7o quod horum doctrina etc. est blasphematiua patet de eorum in dicta epistola contento / Blasphemia esset si quis negaret spiritum sanctum dictare sinodos canones et decreta conciliorum predicta in nullo pacto ecclesie tollerare deberet ymo fundere ad animam et sanguinem apparet ne tale hostium aperiatur et tam utile toti christianitati statutum sic capitibus frangibus evanescat / Ex necessitate mente enim dicta decreti videtur dissolucionem predictam non valuisse volt enim quod in fine cuiuslibet concilii dicitur per mensem locus futuri concilii ante dissolucionem concilii /

8 Dico 8uo quod horum doctrina etc. est scandalosa hoc probat Julianus in sua disputacione dicens / Contra concilium declarauit discessum Johannis scandalosum et turbatiuum universalis ecclesie et tamen per talem fugam non dissolvebatur concilium constanciensis multomagis ista presensa dissolucio turbativa est et scandalosa Certe magnum scandalum subortum est et adhuc cottidie turbamur cottidie fiunt scandala cottidie dissensiones etc. Et videant ad discessum Johannis 23 / quia illa non fuit expressa dissolucio et tamen fuit declaratus scandalosus multomagis ut supra dixi est scandalosa ista dissolucio concilii / ymo et in citatorio monetur ut suspectus de heresi

9 Dixi nono quod horum doctrina etc. est contenciosa ita videntur ipsi actores dixisse in eadem informacione / Glose et doctores in hac materia ante concilium constanciense sepe vacillabant modo unum modo aliud dicebant et scolastice disputantes non se firmabant propterea ad amputandum tortuosas et contenciosas doctorum intricaciones et contrarietates ecclesia universalis magistra omnium constancie congregata diffinivit hunc passum / sed nunc quidam ipsi dicunt in suis tractatibus videat quilibet si concordent ultra premissis / nec mirum quisquam quia signanter allegantur dicta epistola Cogitanti quia in ipsa fuit principaliter ipse Julianus et palomar scilicet in aliis non ita interfuit palomar propter suam absenciam ad tempus tunc ambaxiate ad bohemos

10 Sed dixi 10o quod horum doctrina etc. est in vaniloquio dolosa Nonne istud est dolosum vaniloquium ut patuit in predictis commendasse tantum statum concilii constanciensis et nunc impugnare per verba dolosa verba dicere quod tempore edicionis dicti decreti de obediencia pape ad concilium in hiis que sunt fidei et extirpacionis scismatis et reformacionis ecclesie in capite et in membris non erat nisi de una obediencia tamen erant 3 obediencie in mundo prout patet ex

x actis notariis constanciensis concilii presidentes horum nequicia scripserunt de dicta sessione quod interfuerunt in ea ultra 200 prelati nisi de una fuerunt / scripserunt insuper quod fuit sessio in presencia regis Romanorum in habitu et insigniis pertinentibus eidem regi Romanorum et curie sue et ambaxiatorum Regis francie Regum Anglie polonie Norwegie Cipri et multorum principum communitatum et universitatum et studiorum et eorum approbacione et deliberacione 4 nacionum alias expressa approbacione de quibus in ipsa sessione que est / Tercia fit mencio scilicet Germanice Italice gallice et Anglice / Et licet non esset nisi una obediencia tamen ea fidelis vera et catholica alias non esset concilium generale legitime congregatum premaxime quia erat gremium concilii pisani ut in principio et in tractatu dicto constanciensis concilii patet Et sic ergo Cardinalis de Angeli dicti Gregorii de quorum numero Gabriel erat unus Senensis postea dictus papa qui tunc fuit in dicto Concilio

orta tempestas sup eorum admissione in cardinales nō fuit admissi / quia noluit p illa quod hec isti
improbant obediam / Nec a sili valuit ipsorum Cardinalium absolucio et habilitacio qua petierunt quod
a dicta obedia vna de hijs quorum eos p gnera pisanum et Romanum fuerat priuata / cum tamen alie non
reperiatur fuisse habilitates nec absolutos / nec valuerunt multa alia que fuerunt facta p illa obediam et
processus Jo / 23 / condempnacio art⁹ wicleph et Huz que ut ipsi mei impugnatores dixerunt in predicta
responsione cogitati vleni constituebat eccliam et hereticum declarauit condire huius decreto dixerunt cum
sit Sed hoc est autem plus ecclie adduc / ipa enim errare nō pt et quis determinat scripto aut consuetudine nulli
fuerat eodem renuenire et auctus est eius sacre scripture Vn si in euangelis repperiemus decretum illud constan
gnaly q̄ pp tenentur obedire gnalis et hereticus est hoc renuente indubium sic et hereticus erit si quis ille
decreto contumaciter contradicit / Erit quod ob sunt condempnat eos
Nonne e vaniloquium dicere q̄ dictum decretum fuit obreptum inducendo dnm ff. de zarobilis Cardinalem
florentinum dicentes q̄ in 5ta sessione dicti constan gnaly noluit legere illa clausula / gnalem reformationem
in capite et in membris / hec est subdolosum / noluit legere / verum nō legit qz nō erat posita ipa ca ut patet
intuenti acta dicti constan gnaly / legisset utique si affuisset dicta ca sicut in 3a sessione eiusdem gnaly legit idem
floren Carlis in hec vba Hec sancta Synodus sacrum gnale gnaly constan nuncupata p reformatione et vni-
one dicte ecclie in capite in membris fienda in spu sancto litime congregata etc. Sed auctus illis legentis
vz ipse legit in 3a sessione ista et alia que non concernebat fidem nec extirpationem scismatis Et eciam in 5ta
sessione legit alia que erant conmora et intuenti patet etc. et q̄ sequitur posito q̄ ille floren Carlis contradixisset
vel legere noluisset ppt hoc esset decretum gnaly obreptum dicatur quo jure
Nonne vaniloquium est impugnare [illegible] 5tam sessionem concily constan p quam ipi tuebatur se q̄ tunc Eugenius
sup prima ptensa dissolucione dum in dicta rursione dicebat / Cum autem dicta dissolutio nō valuit clare deduci
e decreto 5e sessionis constan in qua fuit diffinitum et in processu intentato contra Johem q̄ dnus Jo 23us Romanam
curiam et officia publica illius seu illorum officiarios de hac ciuitate constan ad alium locum nō mittet aut transferret
seu psonas dictorum officiariorum ad sequendum eum directe vel indirecte cogat sine deliberacione et consensu ipius
sancte Synodi Et si contrarium fecisset seu faceret in futurum aut aliquos processus seu mandata contra dictos officiarios vel
alios quoscumque huic sacro gnali adherentes et censuras eccliasticas aut penas alias quascumque conminatus fulminasset ful-
minaret seu fulminauit totum sit irritum et inane nec eisdem processibus censuris et penis tamquam irritis et
inanibus quoquo obediendum fore et eas et eos irritat /
Ite legit idem Carlis cum predictis in dicta 5ta sessione et de quo ipi mei impugnatores arguebant cum suspect
fuit vel si qua priuaciones vel translaciones psonarum existencium in dicto gnali vel adherencium sibi fuisset in lesione dicti gnaly
vel existencium in eo seu adherencium p ipm Jo a tempore incentionis eiusdem gnaly esset irrita et inanis / Sed que
maior subdolositas est q̄ pt quam arguere de 5ta sessione predicta negatiue / et tacere de 4ta sessione ubi omnia
sunt decretata et concordie a nacionibus et approbata ut intuenti acta dicti gnaly p dicta 4ta sessione / Et
que dicta sunt de officiariis et aliis decretatis in 3a 5a 4ta sessionibus dicti constan gnaly si bene intueatur
non ptinet ad fidem nec ad extirpationem scismatis / seu et generalem reformationem ecclie in capite et in membris
Et utique in illis sic decretatis vba illius clausule / generalem reformationem etc intelliguntur collatiue vel
distributiue Et recordari deberent dicti impugnatores sicut p ipos in dicta rursione / Predecessores aduertant bene
concernentes talia / quia aliqui platorum dicebant q̄ 1a dissolucio gnaly non ptinebat ad fidem nec ad extirpationem scismatis
nec ad gnalem reformationem in capite et in membris / q̄ si bene considerauerint in istis 3bus comprehenduntur omnia dicta
cum quicquid sit in ecclia aut fide concernat aut mores / si adherent in tribus adherent in omnibus / Nonne vaniloquium
est allegare patriarcham Anthiochenum arguendo negatiue quod noluit rendere / q̄ si noluit contra opinionem suorum compagni-
num etc. Sed magis dolosum est mendose dicere nō rendere cum tamen respondit et tractatum specialem fecit decretum
sacri gnalis / Et quid in prohemio dicat audiamus / Cum nonnulli ob suum apicientes in tollenda ptate Romani pon-
tificis sup ptatem gnalium gnalium contra Jura diuina et humana veritatem a sanctis patribus aliis declarata exaltare
nituntur Et ob hoc q̄ dnus Eugenius papa 4us vniuersalem sacratissimam sinodum ad extirpationem heresum reformationem
ecclie in capite et in membris ac pacem in xpiano populo Basilee litime congregatam sine consensu ipius sacre
Synodi dissoluere potuit asserere p.... nō verentur Ne errori huius si et non contradicere asserere videor opusculum
presens contra errorem huius composui etati vre mittere etc. Et deductis multis racionibus allegacionibus fultis dicit in fine
dicti tractatus qui satis copiosus est / Quibus attentis constat pptam non esse supra vlem ecclam ut prout
supra gnam gnale illud reputatur Quibus premissis attentis non potuit dnus Eugenius 4us nec pt dissoluere hoc
gnam gnale sine consensu ipius gnaly sed et mx decretum gnalis gnaly constan et alia superdictis obedire tenetur
Nonne vaniloquium est adducere allegare Juris cum istud negocium sit facti et stet in factis quibus innituntur
impugnatores respondimus in dicta rursione / 1o quod dixerunt Glose et Doctores etc / ut patet et infra scilicet adduxisset
que cum vulgatissima nunc utrumque erat recensere et deducere multis allegacionibus et dictis scriptorum concludunt / Et quale
cumque gnalis nomine dignitatis ac ptatis pape in scriptis inueniuntur ad predicacionis quoscumque homines et singulas
ecclias referendum est non sup vlem ecclam Ita ut pocius papa ecclie quam tota ecclia pape obedire cogatur
Nam et si papa maior est ecclia sic nō tamen maior quam tota ecclia / Ad illas tamen satisfactum est plenarie i vnde
dictis tractatibus facta ac p dnm panorm et multos alios ut tractatus eorum inuenitur
Sed si sup predictis omnibus pape credendum est et eius determinacionem standum credatur / quod determinacioni dni Martini
sacro approbante gnali et in qua concurrit omnis predicte et obediencie in vna quam in bulla sua seu decreto 5e sessionis
dicti sacri constan gnaly post condempnationem art⁹ Jo. wicleph et Jo. Huz inter interrogatoria ordinata contra sic fienda
suspectis de heresi pacorum dicere / Ite vtrum credat teneat et asserat q̄ quodlibet gnam gnale et eciam constan vlem ecclam

reputet Item utrum credat quod id quod sacrum generale concilium vel eorum etiam curtums approbavit et approbat in favorem fidei
et ad salutem animarum quod hoc ab universis christifidelibus est approbandum et tenendum et quod condempnat et condempnat contra
fidei vel bonis moribus contrarium hoc ab eisdem esse pro condempnato credendum tenendum et asserendum/
Et si determinacionem domini Martini predicte nolunt hii oppugnatores adquiescere standum eum est saltem vincere eorum professioni ipsius Gabrielis dupplicii quam fecit Primo videlicet quum fuit electus in papam iuxta decretum 39e sessionis
constanciensis galy coram suis electoribus in hunc modum In nomine sancte et individue trinitatis patris et filii et spiritus sancti amen
Anno domini 1431o Ego Gabriel electus in papam omnipotenti deo cuius ecclesiam suo presidio regendam suscipio et beato
Petro apostolorum principi corde et ore profiteor quamdiu in hac fragili vita constitutus fuero me firmiter credere et tenere
fidem catholicam secundum tradiciones apostolorum generalium conciliorum et aliorum sanctorum patrum maxime 8 sacrorum conciliorum universalium videlicet primi Nicenum
2i Constantinopolitanum 3ii Ephesinum 4i Calcedonensis 5i et 6i constantinopolitani 7i Nicenum 8i et concilii constanciensis necnon
lateranensis lugdunensis et viennensis generalium conciliorum et illam fidem usque ad unum apicem immutilatam servare
et usque ad animam et sanguinem confirmare defensare et predicare ritumque sacrorum catholice ecclesie canonicorum tradicionibus
prosequi et observare etc./ Et si quis dixit non cadere sub ista professione legat tractat super Interrogatoria Martini
sacro approbante concilio constanciensi predicto qui non credunt etc. puniuntur et procedatur contra eos ut hereticos etc. Dann ysti inpugnatores arguunt contra dictum tunc Eugenium in dicta revisione sinodali de ista professione probantes quod generale
errare non potest possunt eis potest opponi ut os suum condempnet eos et labia sua respondeant eis/ Item pro ipso verbo
dicte professionis generalium et conciliorum tractat cum sacro Basiliensi generali declaravit veritatem fidei etc. ipamet
ut tractatum est in dicta revisione et in aliis decretis posuerunt quod fidem generalem etc./ etc. professioni quam fecit in 16
sessione ubi revocavit primam pretensam dissolucionem adherens quod dicto generali Basiliensi dicitur dicitur contra et affirmative
nolat Cardinalis/ Diffinimus et declaramus prefatum sacrum generale concilium Basiliense a tempore predicte incoacionis sue legitime
continuatum fuisse et esse prosecucionem quod habuisse semper continuari ac prosecucione habere debere ad predicta et pertinencia ad ea proinde ac si nulla dissolucio facta fuisset quinymmo predictam dissolucionem irritam et manem
de consilio et consensu sibi declaramus ipsum sacrum Basiliense generale pure simpliciter et cum effectu ac omni devocione
et favore prosequimur et prosequi intendimus/ Attendendum quod huiusmodi adhesio et professio est et fuit facta in 16
sessione et quod Julianus in prima sessione inseruit decretum constanciense contra perturbatores et in eadem sessione fecit decretum
contra pervertentes dissolucionem dicti generalis in quo dicitur/ Si qui autem scienter aut impediendi vel perturbandi hoc sacrum
generale concilium verbo facto vel tacite palam vel occulte impedimenta perturbaciones prorogaciones vel dissoluciones fecerint
venianunt experientur ultore penali perpetrati facinoris gravitate et contra eos tamquam communis pacis conturbatores
rigide procedet/ Et attendendum insuper quod in 2a sessione/ duas declaraciones ex decretis concilii constanciensis et aliis
suis decretis editis seu edendis inserendis/ ordinavit et decrevit/ Primo declarat quod ipsum sacrum Sinodus in spiritu sancto
legitime congregata generale concilium faciens et ecclesiam militantem representans potestatem a Christo immediate habet cui quilibet
cuiuscumque status aut dignitatis etiam si papalis existat obedire tenetur in hiis que pertinent ad fidem et extirpacionem heresis ac scismatis ac ad generalem reformacionem ecclesie dei in capite et in membris/ 2o declarat
quod quicumque cuiuscumque status vel dignitatis etiam si papalis existat qui mandatis statutis vel ordinacionibus
ac preceptis huius sacre sinodi et cuiuscumque alterius generalis concilii legitime congregati super premissis vel ad
ea pertinentibus factis vel faciendis obedire contumaciter contempserit nisi resipuerit condigne penitencie subiciatur
et debite puniatur et ad alia iuris remedia et subsidia si opus fuerit recurrendum premissis et nonnullis
aliis constanciensis concilii et prefati concilii capitulis in prima huius sacre sinodi Basiliensis sessione recitatis decretis attentis prelibata
sinodus Basiliensis decernit et declarat ipsam pro heresis extirpacione et morum generali reformacione ecclesie in capite et in membris
necnon et concordia inter christianos principes ut premittitur in spiritu sancto legitime congregata per nullum quavis auctoritate
etiam si papali prefulgeat dissolvi aut ad aliud locum transferri seu ad aliud tempus prorogari potuit aut
debuit debet aut potest debebit aut poterit in futurum absque eiusdem generalis Basiliensis deliberacione et consensu
etc. etc. et attendendum in 1a sessione ubi primo modo et infra dicetur/ que omnia fuerunt per eundem tunc
Eugenium approbata ut eadem 16 sessione in qua fecit dictam professionem/ Similiter dominum de generali reformacione
ecclesie in capite et in membris utrum intelligatur collective vel distributive/ sic practicatum est generalem constanciensem
post recessum Johannis/ sic Julianus et Palomar posuerunt in decreto dicte etc. sessionis Basiliensis generalis/ sic
dixerunt in dicta revisione sinodali/ quod omnia veniunt sub illis dictis que qualiter est in ecclesia aut generalis fidei
aut moribus/ sic declaravit Martinus in dicta Bulla et interrogatoriis si aut salutem animarum/ sic saltem intelligatur prout ipsemet tunc Eugenius practicatur qui in dicta sua adhesione ut patet in 16 predicta sessione revocavit potest et bullas suas omnes processus sinodales etc. contra suppositos sacri generalis vel adherentes eidem insinuatas
fuissent legitime citati de qua ultima citacione habebat cognoscere sacrum generale dictum sic in dicta adhesione
Utrum autem fuit legitima citacio et deffensio stabit iudicio ipsius sacri generalis/ Et videat quilibet si in hiis quod
non sunt fidei nec heresis extirpacionem nec scismatis pro se subiciantur iudicio concilii/ sic nec ecclesie generalem reformacionem ecclesie generalem in capite et in membris/ et sic in dicta revocacione et adhesione/ Nos autem
deinceps animositatibus et gravaminibus seu preiudiciis inferendis ipsi sacro concilio vel suppositis eius et adherentibus eidem realiter et cum effectu desistemus/ Ex hiis constat si eorum doctrina sit vitanda videlicet apostoli Ro 13o
rogo fratres ut observetis eos qui dissensiones et offendicula preter doctrinam quam vos didicistis faciunt et declinate ab ipsis Isti et duo sunt qui fuerunt principales in erectores

principales electores
pugiles et defensores
electi et electores
sinceri et protectores
initi et illustratores
fideles predicatores
catholici propugnatores
fidei disputatores
unionis zelatores
hereticorum malleatores
ac divina cultores

nunc sunt

subversi et subversores
adversi et adversores
perversi et perversores
corrupti et corruptores
seducti et seductores
scismatici et scismatores
apostate et infectores
falsifici et deceptores
divisi et divisores
heresum propagatores
zizanie seminatores

Obsecro ergo vos horum tractatus abhorreatis ut ipsum omnes dicatis Si quis enim venit ad vos et doctrinam xpi non affert sic ipse Julianus modo fecit nolite recipere eum in domum nec ave dixeritis qui enim dixerit ei ave, cominicat operibus eius malignis ut ait Jo. in 2a sua canonica
Obsecro vos horum fraternitate deignata ut non sit in vobis scismata Nolite enim iugum ferre cum infidelibus 2e cor. 6to/ que enim participatio iusticie vero cum iniquitate est horum/ aut que societas lucis vere ad tenebras istorum que autem conventio xpi ut est vero ad belial sed est istorum et que pars fidelis sic quilibet verum est tunc infideli utroque istorum et apostoli ad thimotheum 2o/ et 2o dicentibus prophana et vaniloquia devita, prout sic istorum sic deductum est multum enim proficiunt ad impietatem et subverterunt quorundam fidem Et hec de primo

2m principale circa quod versatur istorum intencio iuxta tenorem dictorum tractatuum est ad extollendum Gabrielem justificandum et eius perversitate de hiis dicitur actuum 20/ scio quod intrabunt in vos lupi rapaces non parcentes gregi loquentes perversa ut adducant discipulos post se/ et quia xpistus avisat attendite a falsis prophetis qui veniunt in vestimentis ovium intrinsecus autem sunt lupi rapaces et a fructibus eorum cognoscetis eos ideo apostolus dicit et ego eciam ita obsecro vos horum tractatus abhorreatis etc. Circa istud 2m ipse Julianus et palomar conantur facere tria/ primo iustificare ipsum Ga. de criminibus propter que est depositus/ 2m iustificare tres prenensa dissolucione gestis bas/ 3m magnificare reductionem grecorum armenorum et Jacobitarum
De primo sciendum quod 16 sunt crimina quibus ipse Gabriel condemnatus iusto dei iudicio depositus a sacrosancta basiliensi sinodo. quorum 8 opponuntur legi divine et evangelio scilicet quod est simoniacus publicus. dilapidator notorius ecclesie scandalizator/ 8 opponuntur sacris canonibus scilicet quod est inobediens mandatis et preceptis ulio ecclesie assiduus violator et contemptor sacrorum canonum dominatum inutilis et dapnosus. Ad administraciones romanus pontifex/ 8/ sunt que contineant heresim et scisma scilicet quod est pacis et unitatis perturbator/ scisma tiens a fide devius/ hereticus/ 8/ continent eius contumaciam et rebellionem quod est contumax rebellis pertinax incorrigibilis/ ista in processu sufficienter sunt probata tamen lex iudex cum condempnat aliquem postenti ... de hiis que in nobis est fide a fortiori de aliis/ pro hiis et huius impugnatibus dicta sunt sunt facti multos tractatus quos inserere ex plurimo ... volentes scire horum probaciones remittuntur ad illos specialiter ad tractatum mathematicum/ ad illum de iustificacione sine intitulatum/ ad illum de explanacione eius veritatem fidei Sed et ipsi autores specialiter intitulantur excusare eum de periurio et heresi/ et de alienacione patrimonii ecclesie ... ista ad et adiu et specialiter de notorio periurio de quo Julianus magnum tractatum facit de notorio
Sciendum quod post mortem domini Martini cum cardinales intuerunt conclave concordaverunt in esse/ ... cedula judicium illa esse utilia ecclesie que iuraverunt unusquisque se servaturus si contingeret eum eligi in papam
1m Quod romanam curiam in capite et in membris reformaret/ si iste fecit quod ipsius reformacionem impugnat
2m Quod romanam curiam non educeret de urbe nec transferret de loco in locum sine consilio cardinalium/ si iste servavit dum solus sine aliquo cardinali exivit urbem/ et postea nunc Senis nunc florencie nunc bonomie etc/ nec dicat fuisse de consilio cardinalium ymmo contradicentibus cardinalibus ex quo fuit extra urbem
3m Quod generale concilium faceret celebrari iuxta decreta constancie concilii sollempniter/ de isto experiencia est
4m Quod non crearet cardinales nisi iuxta formam et ordinacionem sacri concilii constanciensis/ si tamen adhuc minime
7m Quod non apponeret manum nec quicquam apponi permitteret in personas et bona cardinalium nec aliquid mutaret in suo statu et pensione de hiis iam satis constat in actibus concilii super querela domini firmani et expressis dacz de cardinali de Columpna nepote domini Martini
6m Quod non occuparet nec occupari pateretur bona cardinalium et aliorum cortesanorum in curia decedencium propterea intergrent familiares et consanguinei domini Carlus de ursinis et sic cunctis iam meus pereunt cortisanis reperit
5m Quod feudatarios regnorum vicarios capitaneos gubernatores castellanos ac omnes et singulos officiales terrarum ecclesie faceret iurare in eorum institucione obedienciam/ Martinus recuperaverat totum primum et pacifice possidebat dicit Julianus quod tirannice nunc est occupatum/ si olim Eugenius fecisset sicut iste tunc non occupasset vel si Martinus tenuit de manibus tirannorum facilius potuisset custodiri
8m Quod permitteret libere recipere et assignari dominis cardinalibus medietatem omnium et singulorum censuum proventuum redditum proventuum et quorumlibet emolumentorum Rome ecclesie/ ipse solus recepit et nichil sibi sufficit
9m Quod non daret aliqua ex terris ecclesie Rome in vicariatum pheudum et emphiteosim sine consilio cardinalium salte Terracinam dedit Regi Aragonum et confirmavit sibi regna utriusque Ungarie et Sicilie quando quecumque aliud et ut Regis regum et ungarie sui ambaxiatores in primis Ga. prenensa curia precedere debent aliorum Regum ambaxiatores/ si illi francie et castelle non sustinuerunt si pociusque recesserunt
10m Quod non moveret guerram nec confederacionem faceret cum quocumque Rege vel principe temporali vel comunitate Si fecit confederacionem cum venetis florentinis et Renato Rege Sicilie et duce mediolani primo et contra Rege Aragonum pro 3o gesta fuerunt temporis ordine/ Et nunc viceversa confederacionem cum Rege Aragonum

11° Quod non imponet gabellas novas sive exactiones alias in urbe Romana nec in aliis terris Romane
ecclesie exitus simul ab urbe predicto quam terrarum ecclesie demitat si imposuit
12° Quod non concedet alicui Regi vel domino temporali seu communitati quod sit contra libertatem ecclesiasticam exactione super clero
vel ecclesiis sive bonis ad ecclesias et pia loca pertinentibus / Concessit Regi Aragonum de anno 1332 ducenta
milia florenorum de Camera et de anno 1333 quadraginta milia / concessit tunc duci mediolani / concessit tunc
vice Regi Francie / Concessit etiam Regi Castelle plures veneti florentinis / concessit etiam Senensibus et Januensibus
Concessit et iterum nomine duci Burgundie et multis aliis
13° Quod nichil alienaret ex iuribus Romane ecclesie et alienata de iuribus aliarum ecclesiarum et ordinum approbaret
approbavit et confirmavit omnia occupata per venetos ac eisdem vendidit quascumque voluit terras de patrimonio
14° Quod super omnibus et singulis predictis et aliis in quibus consilium duorum Cardinalium requireret promotionibus
ad prelaturas dumtaxat exceptis in litteris apostolicis fieri faciet nomina Cardinalium consentientium ac tunc existentibus
priorum / In aliquibus servavit / in aliquibus non ut in confirmatione Regni Sicilie Renato et postea Regi Aragonum
et iterum Renato quam ultima confirmatione Renato concessa misit Regi Francie postquam confirmaverat
Regi Aragonum ut ipsi Cardinales quod non credunt consentient tanto errori
Ista 18. capitula iuravit et ipse Gabriel in ingressu conclavis vovendo deo et sanctis eius ac ecclesie sue
sancte ut si in papam eligetur se servaturum simpliciter et bona fide et cum effectu adimplere / 2° simpliciter iuravit in die
sue electionis coram suis electoribus in presentia scilicet Cardinalium / 3° simpliciter iuravit in 2° die post suam coronationem
in primo puncto et generali consistorio Et quis non servavit incurrit periurium / Nusquam est periurus contra quem
de notorietate certe nostro possit esse maior quam de isto periurio quia in die sui primi generalis consistorii
mandavit fieri et tradi multas patentes litteras bullatas ad perpetuam rei memoriam de tenore predictorum capitulorum
et forma dictorum suorum iuramentorum sub attendentia quod predicta capitula cedunt pro conservatione status curie
Romane et ecclesie universalis / que littere sic bullate fuerunt misse ad diversos mundi principes et catholicos ecclesie
una quarum ista hic conscripta sunt translata / et fuerunt date dicte littere Rome ad perpetuam rei memoriam / 10
Idus Marcij sui pontificatus Anno 1° Iuliano quondam cardinali titulo tunc Eugenii in 2a sessione prius
et palam cum aliis ordinatis in quo predicta omnia continentur et de periurio notorio dicit sic Iohannes
Taylor / Item quod multe reputacionis et tanto pastore dignum est quod incontinenti in assumptione sui ad apostolicum
apicem se eius ordinationibus prestitit ac deinde post ipsius assumptionem sub bulla sua solempni confirmatum
iurauit seruasse dicitur scilicet ad dolentem referimus ut a pluribus asseritur et fama publice labat ipsum notorie
transgressus est / Causa brevitatis non refero si placeat ipsum modum legere qui ibi continetur
per eos ordinatis qui nunc impugnat
Et postquam locus occurrit ecruare si Cardinales pro bono curie ut asseritur voluit corrigere abusum pape
et restringere eius potestatem in predictis / facere quidem non potuit sibi facere / propone in hiis que continent sa-
lutem animarum / Super vero alienatione patrimonij ecclesie mirandum est tempore lata sine / nichil penitus possidebat
patrimonij / Nec in presenti in urbe et illa que sunt ad petitionem Eugenij / cum tamen quando fuit assumptus in papam
totum patrimonium erat pacificum / Et est magis mirandum de sua tanta prudentia ut isti impugnatores asserunt
quod mastinis compassus est de malis tirannorum et istud non potuit servare et ampliare / tamen dicam de toto patrimonio
quod possederat / Insuper excusat eum de fide super dissolutione et privatione concilij basiliensis inducendo declarationem
tunc vitandi fidei etc. Iulianus tamen in dictis quam monitorijs et epistolis ac in sermonibus suis tetigerit
quod hoc concernebat fidem / ut in predictis et relatum est specialiter / tamen in sua disputatione dirigens verba sua contra dominum Si-
gismundo dicit / Ista concernit fidem que hic firmiter quia nos dicimus quod non potuit dissolvere / Ipse vero dicit contrarium
unde quod hoc asserere est hereticum ut videtur in littera bulla sua in qua multa heretica dicit / Iam non est tractare cum
vobis super adhesione scilicet super fide Et ego reputat quod non habere potestatem super papa ista materia est fidei Nec est
obliuioni tradenda cedula posita in palacio sancti Petri Rome in celebracione concilij basiliensis cuius tenor talis est
Cum notorium sit toti christianitati quod a centum annis citra multi Iudeorum et nunc errores a fide exorbitaverunt modo
hussitarum dictorum a tota unitate ecclesie membra scindat nec est qui obviet vel succurrat aut qui consoletur
eam ex omnibus filiis quos genuit Ideo duo Serenissimi principes christianitatis dolentes mentibus ex respectis
infrascripta dirigunt et transmittunt principibus christianis omnes ut pro fidem defendant visas dictatas
et approbatas per valde excellentissimos tam sacre pagine quam iuris canonici et civilis doctores qui in generali
concilio celebrando in mense decimo concilij constanciensis in primo mense Marcij contra omnes hoc tenentes asserente professi sunt
et spoponderunt deffensare / prima conclusio / fides catholica adeo est privilegiata quod est omnibus humanis preferenda / et ob metum
9° p. favorem amorem aut gratiam cuiuscumque mortalis quantacumque refulgeat dignitate non est omittenda / 2a conclusio / Nedum
ecclesiastici viri sed et seculares maxime principes quibus datus est gladius ad faciendum vindictam in nationibus existentes
sunt fidei christiane defensare alicui alienati a fide censendi sunt / 3a conclusio / Sicut heresis novatiani Ari(i) Sa-
belli Macedonij Nesthorij et aliorum hereticorum per generalia concilia exsufflate sunt ita nunc est per eradicanda
tante heresis hussitarum concilium de mense primo Marcij inevitabiliter celebrari / 4a conclusio / Ad celebracio-
nem concilij generalis sit medium necessarium extirpandi dictam heresim quamquam sunt magis et minus abnoxij
concilij generalis sub pena peccati mortalis celebracionem concilij fienda dicto tempore / 5ta conclusio / Ubi papa et Cardinales
et primoris sub pena peccati mortalis celebracionem concilij fienda dicto tempore / 6ta conclusio / Ubi papa et Cardinales
desistat promovere aut velint impedire celebracionem concilij generalis in dicto tempore fautores heresis sunt censendi

Cta ẽ/ Ubi pp in proximo mense marcii concilium generale presentialiter vel aliud seu alias ab eo deputatos
non incipiat quod prefatus tunc in concilio iure devoluto sit obnoxius ei, i.e. obediencie nomine totius christianitatis
subsisteret et omnes christicole tenentur predictis in concilio parere/ [illegible] Et appareret predictum aut cardinales nobi-
les promovere concilium aut impedire aut ~~[illegible]~~ velle vere resistere insinuante et captione ex potestate attributa
concilio adeo/ concilium contra non promovente et impediente aut non veniente tenebuntur procedere ad illius et illorum
privatione et deposicionem sumarie et deplano et ad alias penas iure statutas contra fautores heresis/ Dicte
cedule hoc que est hec octava novembris anno 1430 cum notariis et testibus affiguntur in valuis
pallacii duplici sine pena ut sit [illegible] ~~[illegible]~~ pape collegio et omnibus cardinalibus/ 29 fuit in concilio ex[illegible]
hec in ipsa cedula
Super tribus veritatibus fidei ac aliis [illegible] conclusionibus correlariis illarum est [illegible] tractatus editus tempore decretationis
et satis prolixus intitulatus de explanatione trium veritatum fidei qui propter sui prolixitatem hic non potest sed in 1°
respicitur satisfaccio istorum dubiis impugnatorum et facimus quia si certum est et quando incepit esse et quamdiu du-
rabit fuisse et esse et erunt ille 3 veritates veritas fidei ut patet certa esse alia questio remittitur ad illud si ergo
sit ipse Gabriel hereticus ymo relapsus prolapsus ut amplius tollerandus ostenditur in eodem tractatu et
in alio qui intitulatur mathematicus/ et alio intitulato Cartusiensis in quibus de veritate predicta eviden-
tissime deducuntur et probantur Et ego addo quod est heresiarcha non propter erectionem quam fecit de concilio contra
concilium ut ita dicam altare contra altare sed de nova heresi felicitatis humane in hoc mundo de a° ~~[illegible]~~ statu
innocencie in hoc mundo de evangelio eterno quia ipse principalis defensor et protector est huiusmodi erroris
qui mittitur secrete ab aliquibus venetis et puniunt inquisitorem venetiarum qui procedebat contra [illegible]
matum de huiusmodi heresi ac incarceraverunt magistrum Ambrosium [illegible] venetum prosequentem huiusmodi errores et scio
quod loquor quia multos novi de huiusmodi errore suspectos
Justificat 2° dissolutionem predictam allegando multa iura sed que ad iura allata responsio super dictum est quod ipsimet
dixerunt ambaxiatoribus tunc pape/ ~~[illegible] et doctores~~ [illegible] et plene respondetur in rationes horum tractatuum
et intelligencia per panormitanum in suis ultimis tractatibus [illegible] rationibus et allegationibus omnium universitatum
quibus ipsi impugnatores non satisfaciunt Sed et bonus pater Cartusiensis tunc [illegible] professus super adhesione eius
ipsius Gabrielis in ratione sua ad [illegible] cardinalibus [illegible] et quia [illegible]
et [illegible] concilium volens tamen [illegible] secrete reincipere quod papa sit super concilium et possit i° dissolvere
quo ubi et quando sibi placet sine eiusdem concilii consensu Allegatur antiqua iura et tractus intimus in concilio
promulgata potestatem apostolicam [illegible] vos defensores et fedatis ea quia papa [illegible] est et erit [illegible] ut in
pluribus corrupta est Num sic curia Romana reformabitur in simonia et [illegible] et in aliis quibus
pluribus deformatur/
Tertiatur ad quem dissolutionem Senensis concilii per Martinum facta ut sic fecisset Gabriel Martinus et
dissolvit ipsa consenciente sit et in nominatione loci prefatum concilio celebrando utut per decretum Senensis insertum in
bulla Martini confirmata in prima sessione Basiliensis concilii
Inducunt insuper quod ubi erat causa legitima notoria et evidentissima papa potuit dissolvere deducendo multas
rationes que per decretum 11e sessionis ancillantur approbatum per adhesionem ipsius tunc Eugenii in 16 sessione [illegible]
[illegible] hic ~~[illegible]~~ inde [illegible]/ primo quod illas rationes quas dicunt notorias etc non sunt de mente Gabrielis
Nam ille in bulla predicta 2e dissolutionis datis Bononie de anno domini incarnationis 143[illegible] die sit
[illegible] et [illegible] suppositi in ipso Basiliensi concilio existentes vigore et ordine dicti predicti monitorii seu citatorii [illegible]
procedendo aut aliqua alia contra nos aut venerabiles fratres nostros sancte Romane ecclesie cardinales vel prelatos oratores nostros
qui in dicto concilio fuerunt vel aliquem ex illis in posterum infendo ut ex a die dati prefati assertis monitorii forsitan
fecerunt continuando quomodolibet/ vel quomodolibet fundando tenore presencium auctoritate apostolica et [illegible] ac ex ple-
nitudine potestatis civitate Ferrariensem pro loco dicti concilii transferendi ex nunc prout extunc et extunc prout ex nunc
nominamus et assignamus ac ex deputamus/ Ecce quod plane constat quod si non procederent [illegible] seu vel cardinales vel
presidentes oratores etc non dissolvebat seu transferebat Et hoc idem assertum in 2a predicta sessione Ferrariensis dicitur
Ut illi a tam scandaloso processu [illegible] resipiscerent auctoritate apostolica transferimus prout in bulla super inde confecta latius
continetur Remittes ad predicta Ecce rationem dissolutionis fuit ut cessaret a processu incepto
2° dicitur quod [illegible] licet non sit verum ut patet ex predictis quod predicte rationes per istos allegate erant de intentione Ga-
brielis quis cognoscet de earum veritate notorietate et evidencia Non extimo dicant alii quod ipse Ga-
briel qui agitur/ nec dicet quod isti duo impugnatores dicuntur respondeo 1° quia ipsi non timentes deum contra maiestatem
per eos prestitum in eorum incorporatione et alias/ ac veritates [illegible] alias per eos dicti et allegata/ sed ut
obstinati in eorum malicia contra determinacionem omnium universitatum studiorum luciferina superbia elati plus
estimantes de se quam de omnibus aliis per verba [illegible] et arguendo ab auctoritate negative et iusto et ut et
apparet constituerunt se iudices fundando sedem suam in [illegible]/ ut dicitur infra/ 2a quia si isti duo iu-
dicarent fieret iniuria ecclesie sancte et in persona tunc Jacob genesis 49° optabat ne erunt iudices
dum dicit Simeon et Levi vasa iniquitatis bellancia in consilium eorum non veniat anima mea i.
in causa que est fidei dei aut ecclesie quo usque vivunt eorum Nostis fratres dilectissimi quod per Simeon
intelligitur phariseorum [illegible]/ per Levi levitarum et sacerdotum [illegible]/ Palomar fuit [illegible] neophitus ei erat
de progenie viperarum/ pater suus et ipse iudei [illegible] fuit in [illegible] civitate Regni Valencie et

quia gressus non mitto sed quasi est retrorsum / et mihi intellectu per Simeonem / sicut quod hec applicata sunt sibi facta
et de eo per dominum Clementem patriarcham Alexandrinum et administratorem Barchinonensem quem sub bona fide
decipere conabatur sed preter fructum dicte diocesis et cetera sibi / non permittam iudices in negocio isto quia Simeon est
et non mirar dicere me velle iudicandos decipere quia patres tui tradiderunt mortem filium dei
Iulianus vero significatur plene quia levita erat dyaconus cardinalis sancti Angeli / et cum ipso titulo dyaconatus
factus presbiter cardinalis recessit a unitate sancti concilii generalis in quo spiritus sanctus presidet et sic a spiritu sancto et quia ipse spiritus sanctus abe-
rat sic qui restat nisi quod ut dicitur de Saul / postquam spiritus domini recessit a Saul agitavit eum spiritus nequam / 1 Regum 16.
De isto vide dixisse Gerardus de Lambosa in libro de concordia utriusque testamenti quod erit quidam cardinalis in magnis et digni-
tatibus Iulianus nomine qui per concordiam Iuliani apostate debet apostotare a unitate fidei et ut alter Iulianus apostata
sub statu et dignitate cardinalatus persequetur ecclesiam dei / et sic non debet iudicare nec esse iudicans / Causam ergo iudicabit
Gabriel tunc Eugenius in sua professione quam fecit in 16 sessione utpote dixit / quod de eliminatione citationis
et defensionis factarum per eum suppositis et adherentibus sacro generali iudicabit et cognoscet ipsum sacrum generale
Basiliense / Et utique alter iudex esse non potest ut potest dici per Iulianum in principio sue disputationis dicente quod
materia dissolutionis / Causa que in presenti agitur non est inter papam et patres de generali ac singulis pro interesse
suo aut comodo privato sed inter statum universalis ecclesie et ipsum papam super auctoritate et honore ipsius ecclesie pro
observandis et exequendis decretis sacrorum generalium presertim sacratissimi generalis Constantiensis / Nec potest dici quod
generale sit presbiter ne faciat scisma ut probavit Iulianus cardinalis primus ipsius Esse Cogitati per duo quia quod dicitur
ab oratoribus tunc pape non sit scissura in terra. Et idem Iulianus in fine prime parte sue disputationis dicit
Concilium non facit scisma quia generale est ubi ecclesia / et ubi ecclesia ubi generale quod eam representat sed papa est qui a generali
et ecclesia vult se alienare. Et domini dicunt quod patres sacri generalis sunt ... / hoc idem dicebant oratores ... Eugenius
super prima dissolutione et specialiter signabat de domino duce Mediolani et suorum confederatorum. Et eo minus videtur
Iuliano quod tunc sed eodem ipse cedit dictis oratoribus in 2a parte sue disputationis / Conveniendo incorporati
in concilio sacro Iurare omnes fideliter et diligenter laborare pro honore sacri generalis non dicit ducis Mediolani et dicit
sanum et salubre generale sicut deum et constitutiones suas / Non quod ibi visibile quod ab sit inimicorum cedere sue quia de iure
et ut suspiciones tollere et cessat per iuramentum et cetera / Et in ipsa visione Cogitanti dicebatur / ipse spiritus sanctus 1º
stabit medius iudex et arbiter quod agendum sit aderit plane spiritus sanctus in tuis nomine congregata est ipse erit
dux et rector generalis perfecte illuminatum corda / Si dicit quod non est generale / non debet sibi credi soli credi / Quod omnis
Universitates studiorum determinationem generalem Immo et sicut Iuliani Insectatur Iurisperiti tres et plures nostri et
Viennensis ... et medici ... In generali ultimo dato tamen Regi Romanorum de mense Aprilis pro parte quod domino
Salzburgensi archiepiscopo et ... generalis / Videns nobis et hiis quod in facti ... similitudine propterea necesse
petimus generale Basiliense non dum esse dissolutum sed usque nunc legitime continuatum / Domini vero theologi ad ar-
tiste dicte Viennensis ... in fine sicut generali de eadem mense dati Regi Romanorum dicunt / premissis preter
quod ipsum Basiliense generale sit restitutum prosequendum et augendum ac per eodem declarandum ad consolationem ecclesie dei
et pacem ac finalem confirmationem predictorum sed tamen a dicto sacro Basiliense concilio obtinere non potest sed
quod singula fiat auctoritate pronominati concilii non obstantibus contradictionibus quibuscumque. Ex hiis omnibus que hucusque
nominatum pronominatum generale non dum legitime est dissolutum sed in suo robore et auctoritate legitime congregatum et
continuatum hucusque perseverat et subsistit. Attento etiam quod tota ecclesia recognoscit legitime congregatum et ad-
huc continuatum / hucusque eius legitima dissolutio non pateat autentice et canonice / Sed postremo isti impugnatores 2º
videntur in dictis rationibus non prevalere allegat voluntate ipsius generalis deducendo pravam fidem et falsitatem
decreti / fundando super narratione secundo ipsius decretalis quod tamen sit longa non narratur sed remittitur ad
decretum / fundando super hoc eadem et quod sit iuris sicut in facto fuit factum et falsitatem et prevaricant
tractatum domini Panormitani super hoc et cetera, et lato quia concilium ... primo presidente generali tunc Eugenio ac Panormitano archiepiscopo et
Burgensi episcopo ... de ... omnium fuerat commissum et ... fuerit concordatum quod sic debet bullari sicut
iudicarunt quod bullaret quam indicarunt concordiam non debere bullari / sed decretum novitatis Avinionis et ...
Instructiones ac alia ordinata per generale in favorem dicte novitatis Avinionis etiam ac sacrorum generalium conmiscuit
... ubi fuerant ... dominus episcopus Lubicensis Regis Romanorum et pro natione Germanica Ang-
licanus Regis Francie et pro natione Gallica Panormitano archiepiscopo Regis Aragonum et pro natione
... Regis ... et pro natione Hispanica Et isti testificantur quod numquam
bullassent Et quia dominus Iulianus presidens ... dictum ... in quadam ... sue ...
et ... violatam reperisset fuerunt dati deputati ad inquirendum et cetera Et ipso Iuliano et Tarentino
presidentibus ... Eugenio presentibus et consentientibus ac domino Iuliano in generali congregatione ...
... fuerunt ... quod primo ... dominus ... Aurifabri ... plumbi
... fuerunt capti ... et arrestato domino Tarentino cum voluit ... dignitatem ... in domo
... Bohemorum et ... dictam capsam violasse ac dictum decretum ... plures
sue ... proprio ore confessi fuerunt dictis ... qui ... dicte ... non erat Basilee qui ... bullavit ... 3
se ... de ... Bohemorum ... sub ... et ...
... a sacro generali ... dictum ... fuerunt capti et ... Tarentinum ... ubi ...
... Tarentinum ad ipsum tunc Eugenium ... ipse Tarentinus ... arresto ac iurato fugit et postea ...
modo et ... fuerunt ... in ...

falsarius condempnatus/ propter quod idem tunc Eugenius dicebat in sua dissolucione quod non desisteret ab ipso proces-
su contra eum et contra ambaxiatores etc. Et mirum est ut idem predixi quod in dissolucione tunc Eugenius iste non dicit et
ipse dissoluit nisi si et in quantum non desisterent a dicto processu Et videtur contra immutabiles Si generale concilium consisteret +
in loco contenta in dicto falso decreto contra eius diem quod est contentus remaneat concilium Basilee si desistat
a dicto processu hoc patet in tenore ipsius dissolucionis et licet miserit illi vulpi Juliano Et predicti Reges
informati de huiusmodi veritate per dictos suas ambaxiatores sicut predicti [illegible] magis [illegible]
illas convenciones Basilee Floren[tie] Ferrarien[sis] etc. ut patet ex dicte quod in ipsis misfuit ambaxiate alicuius regum
vel principum/ Immo in recessibus [illegible] de anno 1439 per eorum ambaxiatores sacri intelligencia
ipsorum Regum et principum intimemente [illegible] pro vocant convenciones/ dicit enim in illis sic/ Sacro generali
concilio Basilee/ Non obstante translacione in Germania videlicet Argentina Maguncia Ratispona noviter et eligat pro
sua translacione etc. in 3° articulo dicit Cumque nunc sanctissimus papa et Imperator et patriarcha infra unum mensem
a die sibi facte intimacionis habeant simul vel divisim in aliquo locorum predictorum per bullas et litteras
ydoneas expresse consentire cessantibus prorsus congregacionibus Ferrarien[sis] et Floren[tie]/ ita verba congregacionibus
et alia quaecumque sub nomine generalis et ycumenici scrutanda forsan aut in antea abinde forsan scrutanda etc.
Et sequitur in 8° articulo/ Ceterum si aliquis locorum predictorum propter guerram peste aut fame fuit [illegible]
et in omnibus causis locum habeat premisso consiliis generalis/ quam isti impugnatores oppugnant et Reges et
principes approbant Et in 7° articulo dicit sit ipsum concilium stabile ut patet suum consilium salubrem/ quod isti negant
2° loco hinc inde patet/ intuitur hii impugnatores magnificare reductorum Grecorum Armenorum et Jacobitarum
miraculum ondens ipse Ba. [illegible] unde nos mirabilium/ Istud pretendit eminus est opus nephandum ypocritarum
erroris et inauditi et sic non est suffiscia comprendi Jeronimus de isto negocio aliqui [illegible] +
c. 59 capitulo sic prophetice dixit/ Conceperunt laborem et pepererunt iniquitatem Confidunt in nichilo et
loquuntur vanitates Ova aspidum ruperunt et telas aranee texuerunt Qui comedit de ovis eorum mo-
rietur et opera eorum opera inutilia et opus iniquitatis in manibus eorum/ pedes eorum ad malum currunt et festi-
nant et effundant sanguinem/ Expone/

1° Conceperunt laborem ut dissolueret concilium/ quot practicas tenuit/ nunc dissoluendo/ nunc permittendo
et cum condicione/ nunc una nunc alia/ nunc Boemorum negocium limitando nunc hos prefectos ponendo nunc eos
nunc illas [illegible] presidentes fuerunt positi et hii vero illo anno etc. nunc [illegible] scribendo/ nunc eidem
pactando quod in Constantinopoli nunc hic nunc illic nunc alibi concilium celebraretur ycumenicum/ nunc plures in Basilea
nunc abhorret Basileam/ nunc salvum conductum Grecorum promittendo nunc denegando/ nunc amonendo prohibendo
nunc [illegible] presbiteris permittendo nunc plures [illegible] ad orbis partes destinatos/ pro sacro concilio blas-
phemando et semetipsum iustificando/ nunc ad pedes cedendo nunc maledicendo/ nunc [illegible] inficiendo et [illegible]
[illegible] nunc galeas mittendo nunc oratores concilii in Constantinopoli debellando nunc galeas sacri concilii perse-
quendo in concilio zizaniam seminando [illegible] decretum [illegible] et falso bullando [illegible] Juliano etc. in [illegible] +
[illegible] flebat non quod tot laici mutarent [illegible] et clerici [illegible] sacri concilii [illegible] et quo quanta mala
in ecclesia dei nunc et futuris temporibus sequentur vix narrari posset/ et nunc ultimate istam reductionem [illegible]
[illegible] infingendo ymo [illegible] Qui ne isti laborem et scisma inducendo/ et [illegible] isti duo q
cogitabant quod omnes [illegible] sequentur eos et existimant quod nullus sit sufficiens resistere eis Et labor laborum
ipsorum operiet eos ut comprehendantur in superbia sua et in abusione et de execracione et mendacio et ira eorum
annunciacionis et non erunt

2° Pepererunt iniquitatem/ Erigendo [illegible] sub nomine concilii generalis quod in concilio scismatorum [illegible]
[illegible] sessionis decretum dicit hoc ita quod [illegible] hystoriographos [illegible] fuerunt scismata [illegible] iniquitas non 24 [illegible]
visa est quod [illegible] scisma duorum [illegible] Altare contra altare/ etiam contra [illegible] mentiendo et adulterando et [illegible] + scismata
[illegible] filium dei sponsam ducere unum caput in duobus corporibus in magnam ignominiam [illegible]
ecclesie sponse sue unice columbe maculando/ etc. et ut dignitatis suas iniquitas maior esset non [illegible] nam
et si papa habet potestatem dissoluendi concilium si habet potestatem super concilium si concilium non habet super papam quod nunc erat
Eugenius concilium quod celebraret concilium in quo esset [illegible] [illegible] et [illegible] quod nunc Bononie quod nunc Ferrarie +
nunc Florencie nunc Rome que varia naticia dat suum pseudo papatus sicut [illegible] in c. 1° sui libri
loquens de hoc scismate dicens/ Hys diebus gemens magnum valitum vale insularum fletumque talium mutat
corporibus decens quidem Ebuod raptarum Roboam/ cuius cedris mutatis subaet letabit [illegible]
Athoda ex ossis tibias quod Thodes [illegible] exturbas/ quod exponens Joachim de [illegible] scismate ubi dicit
Athoda dicit hic a spiritu sancto deridet pseudo pontifex quod Thoda vocat/ Thoda quidem avis est sine
ossibus tibiarum Et in textu [illegible] ypocrita carens omni robore subsistendi vaga et instabilis [illegible]
manet Talis hic erit pseudo pontifex futurus quod semper erit in motu et nunquam in corde suo quiescet
ut mare instabile hic Joachim vidit magis patet/ Iniquitate et condicionem in unitate in ecclesia et [illegible]
tas ut unitas

3° Confidunt in nichilo/ Stultus etenim praticat [illegible] quod sic eius et vere [illegible] sit nichil et [illegible] Et quia
ista pretensa reductio est [illegible] in qua ipse quam maxime confidit quod confidunt in nichilo Andreas [illegible]
in ipsa interfuit patet et vice patriarcharum Alexandrinum et Antiochenum in epistola quam de Constantinopoli scripsit
per [illegible] ipsum Alexandrinum/ propterea [illegible] vetustissimis voluminibus [illegible] litteris intellexerunt plane
quod Latini dicunt idipsum quod sancti patres videntur et ab hiis [illegible] ne aliud Latinum dicat quod patres sed [illegible]

Et quam sanctorum patrum sermones spiritu sancto dictante probati sunt quam ineptum non potest esse, iustissimum visum est ut
ut hos sermones in eis ad unionem inter recipere posset ipso nihil dicente quod proculdubio sanctis non videatur. Convenientes
itaque omnes tunc et beatae memoriae dominus patriarcha adhuc vivente ac tota synodo annuente ad hoc domino imperatore
tore suscepimus latinos ad mutuam coniunctionem et unionem fraternitatis nostras consuetudines integras ac inviolatas
in missarum celebritate et sacri symboli et in aliis ecclesiasticis moribus similiter et ipso sanctitas suas consuetudines
tu ipsas invenimus sicut recipit sanctitas vestra et sic constitutum est quod videbit sanctitas tua. Notate verba: ad coniunctionem
recepimus, et quod sequitur suscepimus latinos ad mutuam coniunctionem et unionem etc. Et hic attendendum quod in fine epistole
predicte dicitur: Et si quis aliud scripserit de hac re non habens imperiale sigillum nullo modo illud suscipiatis. Unde
et sequitur dicitur: Nolite confidere in verbis mendacii quia non proderunt vobis.
4° Comune vanitatis. Vanum dicitur quod stare non potest sicut quod non est stare non potest, ipso quo laqueus ita reducti
esse quod non est, et verum esse, tunc sic falsa stare non potest et quantomagis excellunt tanto magis videtur
loqui vanitatis propterea attendentes dictum sapientis: qui vana et gerit et pibit, psalmi 12° locutus. Exultate
deo etc. Et hic placeat videre ipsam pretensam bullam reductionis incipientem: Exultate deo. Nam ex tenore
illius cuiquam videtur quod maior est vanitas ista quam aliqua posita pro certo. Et tunc de dicatur eis: filii hominum usquequo gravi
corde ut quid diligitis vanitatem et queritis mendacium.
7° Quod aspidum inpuit, dantes litteras bullatas grecorum de adhesione et unione catholice ad ecclesiam grecorum
Interrogetur frater Albertus de ordine minorum qui missus ad grecos pro confingendo huiusmodi pretensam reductionem
et reversus prius motus est per ipsum Basileam. In generalem ministrum ipsius ordinis deposito tamen electo per capitulum
generale ipsius ordinis convocatum et celebratum padue de mandato ipsius Gabrielis de pretensa natione
germanica ipse dico interrogetur qui apportavit ipsas litteras si non credat litteris missis ad ipsum Basileam per ipsum patriarcham Alexandrinum in quibus dicitur: Deinde eodem pene momento quo dominus frater Albertus hic confessus est
reddite sunt vobis littere ex magna urbe constantinopoli domini nostri imperatoris et locum nostrum tenentis patriarche
Et sequitur: legimusque utrasque scilicet grecas scilicet et latinas contulimusque eas grecas nostrum visum est
scilicet omnino illas recepimus separatas subscriptionibus sanctorum primum et sanctorum archiepiscoporum episcoporum et magistrorum orientalium
atque occidentalium obsignatas sigillis tue magne sanctitatis et potentissimi principis domini imperatoris et
et litteras sunt omnino similes et illis pariter dicunt grecos suscepisse ad coniunctionem et unionem suam latinos, quo ita
hic venenosum in cauda dicitur, quod nec hoc facere mendacium et mirandum. Et apud vos fierent alias bullas, et a sancti-
tate vestra, quas nullus videt munitas sigillo imperatoris nec patriarche grecorum etc. Et ecce abhominabile quod
venenum aspidum ut psalmista sub labiis eorum et in linguis suis dolose agunt.
6to Telas aranee texere. Cumque in tota ista quaestione cardinalis synodo sub nomine vestri Gabrielis non est declaratum licet intitul
disputatum ut quod compositio per expositionem sanctorum est. Et quod latini dicunt quod spiritus sanctus procedit a patre et tamen quod
dicant et a filio. Videamus quod de patriarcha in dicta epistola ad Alexandrinum missa. Et ita quid episcopi
ut spiritus sanctus a patre procedat nec discussa est ut indicatur. Ipso enim latini confessi sunt plane et confitentur
deinde atque affirmant ... in dubium nullum venit. Relicta quod est itaque latinorum opinio distinguenda
deinde atque affirmant ... videatur sanctorum patrum sententiis. Et recte clare ista locutio. Et sequitur
an scilicet spiritus sanctus procedat a filio et hic ipsum consonum videatur sanctorum patrum sententiis ... clare iste locus. Et sequitur
Magnus vero Basilius, Gregorius nazarenus, magnus Athanasius cum sede tenens divinus magnus Sacer
Cirillus vero magnus ... synodo et alii multi spiritum sanctum a patre per filium procedere theologisant. Et ipso ...
... finaliter invenimus per expositionem equivalere ... grecorum ...
epistola magno Basilio et aliis doctoribus pluribus finaliter invenimus per ... tot ... florerum sunt exposita per ista
phisis ... ad amphilocium ... finaliter tot ... exposita per ista
... nec istud unde mendacium vel vix parvis quod telas aranee texerint et
finaliter ... in tantis laboribus
... sic aranea meditabuntur in tantis laboribus
1° Cum comederit de omnis totum morietur quia cum heretice credere sic ipso arcanum de spiritu sancto, ... contra eorum
... sicut alias sermones eorum integras de quibus in hoc 30 articulo. Unde de spiritu sancto scribit idem patriarcha
in presentato ... sicut diligentia et sagacitate fecit plurimis disputationibus et utrumque
in dicta epistola inquisita est et summa ... eloquiis patrum acceperat ... itaque auctoribus primi
multis sermonibus ... tam orientalium atque occidentalium accuratissime lectis et ... invenimus
tunc patrum orientalium atque occidentalium una voce consentientes predicare spiritum sanctum procedere a patre
8° Opera eorum inutilia opera inutilia, ut non dampnosa. Sunt quippe dampnosa et in maximum detrimentum
totius status latinorum ecclesie ... et scelus legatur Isidorus de ... legunt gesta grecorum quorumcumque
nunquam ... nec sunt visi ... Imperatorem grecorum et patriarcham constantinopolitanum
vellent ... in sessione pretensa ... stallum imperatoris ... in eminentiori loco ...
tunc ... imperatore Romanorum nec ... sede patriarche ... sunt facta eo
admodum et ponere ... sit illa ipsius Basiliensis ... Non ... patriarcha
... ut ... Julianum et palomar. Nunquam ... predecessores potuerunt hoc facere
... ut ... heretici ... ad fidem hereticos. ... est ...
... heretici ... ad fidem ... sunt opera inutilia
et hic ... non ... deducere ad fidem ... Unde ... Cardinale
ad dampnationem multarum ... reduxisse et ... inhiere ... grecorum ...
... Basiliensis volebat reducere grecos sic reduxisse ... latinorum ... in dicto ... hodie
in facie ecclesie ... sessione ...
in spiritu sancto ... dolis et fraudibus et clandestinis ... per nos et pre ... conveniens
et acceptata. Ipso vero ...

dicti compactati nunquam satisfecerunt sed cito stabiliter ad tribunal ipsius reddituri racionem de tantis malis et scismate
dampnatissimo et seductione multarum animarum universaliter tam orientalis quam occidentalis ecclesiarum in quorum tantum [illegible]
aliquid dimidium servaverunt et indulserunt. Et non videtur quod tam cito stabiliter quia non vigent per mensem [illegible]
[illegible] et per receptionem huiusmodi epistole. Et quia opera illorum secuntur illos, ideo ait propheta: secundum opera eorum retribue
eis [illegible]
9° Et opus iniquitatis in manibus eorum, quia contra unitatem fidei ista facta sunt quod olim magnis labo-
ribus sancti patres stabilierunt in synodis et synodo Niceno. Tunc enim patet esse maior iniquitas contra dei
ecclesiam [illegible] sit ita consentire grecis fide et ritu eorum [illegible] sicut [illegible] reprobando [illegible] latinorum
utrique non [illegible] ba. [illegible] Nunciare [illegible] vobis per Cartusien ubi supra, quod reducti
sunt greci per unum Basilium [illegible] miraculose ipso vero dissimulare conatur occidentalem et Romanam ecclesiam
ad unam orientalem fore reductam. Reymar ergo [illegible] videtur si in grecia more [illegible] ad [illegible] [illegible]. Et
[illegible] vos dum fui in Polonia et Leopoli ubi multi grecorum habitant quia sic certo reducti grecorum ad latinos
sic vere ut ait Ba. in bulla sua [illegible] Exultate deo. Et greci non vivant in fide et ritu latinorum, sunt
relapsi et [illegible] [illegible] eos scirent in tali relapsu ut fautores hereticorum essent puniendi, sed [illegible] non
[illegible] quia reducti non fuerunt, ideo per opera [illegible] iniquitatis et in manibus eorum, ista simulatio et [illegible] et quia
simulata [illegible] duplex est iniquitas [illegible] [illegible] [illegible] iniquitatis. Et nunc [illegible]
omnes qui operantur iniquitatem qui devorant plebem meam sicut escam panis.
10° Pedes eorum ad malum currunt, pedes id est affectiones. Nonne istud est currere ad malum quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fictitiis negotiis fuerunt facte processiones date indulgentie quod istud malum [illegible] in ecclesia
[illegible] nunquam [illegible] quod [illegible] non gaudeat quia non est [illegible] et qui sibi adherent [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in celebracione sui [illegible] [illegible] in collocacione imperatorum patriarcha [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] de unione latinorum cum grecis in fictione bullarum [illegible] de [illegible]
grecorum ad latinos in [illegible] indulgentiarum [illegible] processionalibus etc., [illegible] [illegible]. [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad Athanasium et omnes
egipti episcopos Romana ecclesia [illegible] omnium ecclesiarum per omnipotentis dei graciam [illegible] apostolice
[illegible] nunquam errasse probatur [illegible] in [illegible] et suis [illegible] et Romana ecclesia [illegible]
probatur errasse [illegible] ista evidentissima sunt quod greci non sunt reducti sed [illegible] multa [illegible] [illegible]
que oporteret ad debitum statum reduci et non potest fieri nisi per [illegible] sui pseudo [illegible]
et [illegible], sed non mirum [illegible] [illegible] sapiens [illegible] quod [illegible] [illegible] in [illegible] malorum venit [illegible]
[illegible] malorum sed et errorum [illegible]
Et scismat ad effundendum sanguinem in desolacione fidei et [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] Cartusien ubi supra dicentes: [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ignorancie et erroris. Utrique in [illegible] Florentina [illegible] fidei
a flore [illegible]. Et si [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per publicacionem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod universitate Almanie [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ad futuram rei memoriam. Et quia istorum [illegible] [illegible] maledicione et
amaritudine plenum est, ideo velociter sunt pedes eorum ad effundendum sanguinem contricio et infelicitatis in
viis eorum et viam pacis non cognoverunt sed non est timor dei ante oculos eorum, ideo ait apostolus: obsecro vos
[illegible] [illegible] [illegible] ut idipsum omnes dicatis [illegible] [illegible] [illegible] et Paulus [illegible]
illi pseudo [illegible] act. 13° O plene omni dolo et fallacia et inimice omnis iusticie fili dyaboli non
desinis subvertere vias domini rectas. Obsecro vos [illegible] [illegible] dogmata, ut sic in nobis scismata
nolite vos conformari huic seculo. Ro. [illegible] in novitate sensus vestri ut sciatis que sit voluntas
dei [illegible] bona et [illegible], quia ut dicit Ambrosius [illegible] ad imperatores Gracianum Valentinianum et
Theodosium [illegible] [illegible] ut [illegible] societati hereticorum [illegible] [illegible] non et [illegible] [illegible] [illegible]
Et de 2° punctis
Dicitur 3° quod [illegible] [illegible] tractatum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad diffamandum [illegible] [illegible]
Residuum sancte Basilee [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], de [illegible] [illegible] [illegible]
Innocentes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in ecclesia dei scisma
[illegible] [illegible] illa [illegible] [illegible] scismatis est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible]
[illegible] super epistolam ad [illegible] et illo verbo hereticum hominem etc. Nullum scisma est quod non sibi aliquam
heresim fingat ut recte ab ecclesia dei recessisse videatur, ideo dicit apostolus et ego [illegible] [illegible] Obsecro vos
[illegible] [illegible] [illegible] etc. [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] quod [illegible] [illegible] diffamando ac reprobando
[illegible] qui remanserunt [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] reprobare ac diffamare de [illegible] [illegible] 1° de [illegible] [illegible]
2° de [illegible] [illegible] 3° de [illegible] in [illegible] [illegible] 4° de [illegible] adhesione in [illegible] obediencia
Quantum ad primum de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Convertere [illegible] [illegible] [illegible]
eorum et da eos in desperacionem ne [illegible] [illegible] eorum et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] qui habuerunt [illegible] et ambicione [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] rei [illegible] et ut [illegible] [illegible] [illegible] admiracioni [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sunt [illegible] attendenda
Primum est quod ut [illegible] Curia Romana urbe Ytalia et multe partes mundi sunt divise in duas partes

gelforum
. Gebellinorum et Zelphorum / dominus Martinus dum vivebat erat Gibellinorum quia de Columpna Et quia in pa-
palatu suo successor suus immediatus pergebatur amplexus vero / Estimavit quod successor suus erat Zelphorum
quod vere est Clenadio de Ursinis et intuens seipsum iam antiquum et ultra ac diversis infirmitatibus gravatus
Dubitabat de morte timebatque quod successor suus quia sum pictiam debebat esse Zelphus destrueret domum
suam de Columpna quos omnes illius domus in tempore dicti dictaverat Et sic iste Gabriel postquam fuit
electus dissipavit omnia Et quia nebatur Martinus ad finem accidit sibi volens quod predicta haberet ex-
ductionem quem estimabat sequi considerat concordie Cardinalium voluntate et assensu Et voluit providere
quod maior pars Cardinalium residentium in curia essent Gibellinorum et etiam multi quamquam delegatorum
et voluit creare duos novos Cardinales scilicet presbyterum de Columpna et Julianum de Cesa-
rinis etiam creasset dominum Ylerden et dominum Firmanum licet non publicasset et fecit unum decretum
scriptum manu Gabrielis Cardinalis Senen scriptus anno domini 1426 Nonis [illegible] kalendas Junii Rome
in pallacio suo presentibus omnibus Cardinalibus qui erant in curia excepto Cardinali Aquilegiensi qui tunc infir-
mabatur ad quem fuerunt missi duo Cardinales videlicet Placentinus et de Comite per quos vare credo et
consistorialiter congregatis in forma consueta statutum precedente secreto publicato creationis assumptis
et publicatis ultimis Cardinalibus eadem die assumptos et publicatos dominum Cardinalem Ylerden presbyterum
de Columpna dominum de Capranica electum Firmanum Julianum de Cesarinis auditorem [illegible]
tunc diaconos Cardinales Item Ylerden et Firmanum alios ut more consueto creati fuerunt [illegible]
[illegible] et una cum aliis duobus nolumus publicare / si dicto Ylerden resignare [illegible]
locum suum licet publicatum non sit Item volumus statuimus et ordinamus quod si contingat nos mori ante
~~publicationem dictorum de Cardinalium Item iam publicatis solemnitate et quo ad electionem Romani~~
~~pontificis et ad omnia alia ac si tituli ipsis assignati non fuissent Et volumus et statuimus et~~
~~de apostolice potestatis plenitudine decernimus et mandamus ac [illegible] Cardinalibus sub pena [illegible] et~~
~~omnes inhabilitacionis active et passive quo ad electionem Romani pontificis quod in casu si mori-~~
~~ere ante publicationem dictorum de Cardinalium quod ipsi alii Cardinales teneant et debeant [illegible]~~
~~vere ante publicationem mortem publicare predictos [illegible] Cardinales recipere et admittere in~~
~~nullo [illegible] publicati et admissi fuissent sic [illegible]~~ Et sequuntur subscriptiones et appro-
~~bationes~~ Cardinalium omnium manibus suis scripte
vacances Cardinalium attendens quod dominus Martinus Cardinales de Ursinis [illegible] predictum [illegible]
[illegible] attendens assensum et aliquid de parte sua [illegible] intendens et [illegible] quos [illegible] Cardinales
estimavit ipsum [illegible] sic quod [illegible] audita morte domini Martini [illegible]
[illegible] requisiverunt dictos duos Cardinales ut [illegible] in dicto decreto [illegible]
facere publicari requisiverunt [illegible] vellet [illegible] decretum [illegible] de Ursinis
[illegible] fuissent publicati [illegible] Gabriel Senen dubitans ne publicarentur [illegible]
[illegible] impugnatorum Gabriel Senen [illegible] fuisset [illegible] et [illegible]
publicatis [illegible] admissis licet multiplicati [illegible] de parte Ursinis [illegible] dicti decreti
dominus Ordinatus(?) [illegible] ad admittendum [illegible] dicti decreti [illegible] Cardinales [illegible]
[illegible] requisitiones et protestationes [illegible] forma dicti decreti [illegible] Gabriel Senen erat principalis [illegible]
[illegible] de quorum [illegible] subscriptiones manibus suis et [illegible]
summi pontificis et active et passive et [illegible]
[illegible] attendens quod assumptus Gabriel in papam fuit [illegible] et non per electionem [illegible] constitutione
quia direxerunt vota sua ad dominum de Ursinis quidam ad dominum sancti [illegible] quidam ad dominum sancti [illegible]
[illegible] / quidam ad dominum [illegible] quidam et pauci et [illegible] ad ipsum Gabrielem [illegible]
[illegible] / quidam ad dominum [illegible] electionem [illegible] Videns Cardinalis de Ursinis [illegible]
[illegible] in parte [illegible] sancti [illegible] et Eustachii [illegible] constitutione [illegible] voces
[illegible] in parte [illegible] Zelphorum et dixit [illegible] modo [illegible] et sancti Eustachii
[illegible] ad [illegible] sancti [illegible] Zelphorum et dixit [illegible] Ego habeo tot voces / vos tot / Gabriel tot / attendens iste voces
et [illegible] resignemus voces [illegible] ad ipsum Gabrielem Senen qui est totus simplex [illegible]
ad [illegible] Non [illegible] quod videt sancti [illegible] ad dominum de Ursinis qui recepto [illegible] de Ursinis [illegible]
Non dicat quod videt Cardinalis ego dico de Ursinis cogitavi modo per quem possimus habere [illegible]
Gabrielem [illegible] et ego [illegible] voces non intendo ad [illegible]
[illegible] Ego video [illegible] et [illegible] per nos [illegible] de illis [illegible] dominus Senen qui [illegible]
aliquem qui [illegible] Cardinalis et ego resigno [illegible] voces meas [illegible] vellem [illegible]
faciat [illegible] et bonum papam et [illegible] Senen quod [illegible] oportet quod vos domini mei
[illegible] et [illegible] ac [illegible] regendi ego [illegible] non quia ad re-
[illegible] Cardinales esse [illegible] et [illegible] Insultat [illegible] quod dominus de Ursinis vos dicitis ista quia nos [illegible]
[illegible] dominus Senen [illegible] domus sue [illegible] et illi qui dederunt voces nobis [illegible]
aliquis [illegible] dominus Senen resignet nobis et si nos [illegible] et nos et dominus
dederunt ut vos [illegible] dominus [illegible] sancti [illegible] vel sancti Eustachii [illegible] Gabriel [illegible] ego libenter re-
Senen dixit voces [illegible] dicebat de Ursinis [illegible] nos [illegible]
signarem alicui in [illegible] Scisma inter nos quia [illegible] Cardinalium [illegible] male [illegible]
[illegible] est [illegible] per dominum de Ursinis quia dominus Senen est totus bonus et [illegible] et
sancti [illegible] Cardinales [illegible] aliquis [illegible] et [illegible] de me ego nolo cogitare
[illegible] quod magis [illegible] cogitari dicebat dominus Ordinatus(?) quod dominus Senen sit
bonus [illegible] aliis quod cogitemus [illegible]

papa. Et quis si consilia ista potuit ostendere adhuc dicatur michi quod verum est quod committeret hoc regimen sic et quod
sit ipse segregatus. Accedit Gabriel Senensis ad dominum Arelatensem Domine Arelatensis miror de vobis
quare sic volunt ire in preiudicium etc. quia si vos non fuissetis ego fuissem papa / papa fuisse nolo sed etiam
et vos et alii domini Cardinales etc. ita ubi sic ego. Respondet Arelatensis Ego sum in causa ne placeat deo
vos id habere nisi tot voces etc. Loquitur de Ursinis cum cardinali sancti Petri dubitat sancti Eustachii quod plures
haberet voces textus pauli ne supplantetur in tractatu. Accedit ad Gabrielem promisit sibi voluntarie
dare voces vicissim promisit Senensis facere pro tacent ista adveniet hora scrutinii ad scrutinium licet
sed postea opporteret facere scrutinium sicut deliberati ad id quod monebit dominus de Ursinis quod videbat hoc
valde utile et bonum confirmat sancti Eustachii vir bonus ut in et continuo de me ego resigno sibi
voces meas et ego meas dicit sancti Petri / Audite dicit dominus Bononiensis si potest ista facere quare non est
ad factum etc. Te deum laudamus

Item attendendo quod papa fuit assumptus in primis dissipat et destruxit usque ad dirutionem castrorum
funditus omnium de domo de columpna et adherentes illi amplexus per dominum de Ursinis assistebat tunc concilium
Basiliense incepit facere partem inter cardinales abhorret dominum Bononiensem pro cuius [illegible] nepotes tunc [illegible]
fuerat assumptus in cardinalem Creavit cardinalem unum iuvenem nepotem suum licet illiteratum fecit eum camerarium
Creavit episcopum alium nepotem viduatum uxore quem episcopum et legatum et gubernatorem Anconae et comitatus
Venecini constituit subiugavit aliquibus mercatoribus venetorum et florentinorum consignavit ad cardinales et
regendum eum quibus ultra [illegible] abbate sancte Iustine et dominum [illegible] de Imola quem protonotarium facit
et gubernatorem Bononie et comitatus legatum quod mittet quosque tractaret cum cardinalibus illi [illegible]
[illegible] et post voluntate cardinalium ordinat fuerit sancti Petri magis quam sancti Eustachii recedit de curia [illegible]
[illegible] ad petitionem regis Castelle sine tractatu sancti Eustachii [illegible] legatione de late [illegible]
ad Castellam si quandoque [illegible] cardinales quod nichil fuerat boni rebellare de [illegible]
[illegible] sibi de renovacione [illegible] quod non erit [illegible] et [illegible] non obstante
[illegible] decreti [illegible] dissolvit [illegible] Eugenii ne possent [illegible] ad [illegible] Eustachii [illegible]
Anconae [illegible] tractatu cum quibus [illegible] vigore legationis [illegible] ad regimen suum Anconae
et comitatum de Veneci. [illegible] dominus Fantinus de Bononia [illegible] nepos viduatus qui fuerat electus
de Ancona / Fantinus [illegible] ab Eugenio intravit religionem et non curat Eugenium non [illegible]
[illegible] Basiliensi [illegible] in tertia sessione [illegible] ut deus
et dissolveat [illegible] istud non dicetur

Item attendendo quod Iulianus qui fuerat missus cum Palomar auditore suo in Bohemiam etc. cum tempore concilii
Basiliensis incepit [illegible] ab annis [illegible] Bohemorum [illegible]
[illegible] auditor et [illegible] auditor [illegible] dominum Senensem assumptum in papam fecit destitutionem dominorum
suorum de Columpna [illegible] quod cardinales male [illegible] de ipso domino Eugenio [illegible] et [illegible]
de [illegible] sue assumptionis vigore decreti [illegible] [illegible] quod [illegible] et ad [illegible] negotii
complementum et quod Iulianus [illegible] Palomar [illegible] cardinales [illegible] dissolvendi
sit concilium Basiliense [illegible] vacari [illegible] durante [illegible] quod electus [illegible] ad [illegible]
[illegible] eligerent eum quod [illegible] ita dicta [illegible] aliud dominum [illegible] cardinalis et [illegible] ut [illegible]
[illegible] negotii [illegible] tractatum quod [illegible] cardinales ad [illegible] ut sit [illegible] Eugenii et
[illegible] cardinales [illegible] reginae [illegible] et comitatus de Veneci [illegible] sancti Eustachii dubitat Eugenius
[illegible] presidentes [illegible] ab [illegible] [illegible] Iulianus [illegible]
[illegible] de [illegible] quod posse [illegible] Eugenium [illegible] in papam [illegible] sancti Eustachii
et [illegible] de Placentino [illegible] de Bononia [illegible] legatum in [illegible] adhuc [illegible]
[illegible] Iulianum qui fuit et qui adhuc recordant de primis [illegible] cardinales [illegible]
[illegible] cardinales non [illegible] ille qui erat [illegible] Eugenii [illegible] de suis favorabilibus ad [illegible]
[illegible] et non [illegible] non [illegible] ut
[illegible] Eugenium [illegible] ut [illegible] sibi capellas
ita sit [illegible] toti mundo quod [illegible] posset [illegible] Eugenii [illegible] decreti [illegible]
non [illegible] decreti in responsione [illegible] cum [illegible] ita [illegible]
[illegible] ista erant in mente [illegible]

Congregato concilio Basiliensi [illegible] dolet Iulianus [illegible] Carlum et [illegible]
sustinendum Eugenium quod difficile poterat deducere materiam [illegible] sed quod [illegible]
[illegible] vita et [illegible] Iulianus [illegible] et [illegible]
[illegible] si fiat [illegible] Eugenii [illegible] a Iuliano [illegible]
[illegible] decreto [illegible] inhabitare et [illegible]
[illegible] ut [illegible] ut Eugenius declaret [illegible]
assumptus [illegible] deputati [illegible] Eugenii de [illegible]
[illegible] Eugenius [illegible] Eugenium [illegible] cardinalis et quod [illegible] et [illegible]
diligere et [illegible] beneficiis et [illegible] ab Eugenio [illegible] de [illegible] ut [illegible]
Carlum [illegible] dicere [illegible] Eugenius [illegible] quod [illegible]
Carlum [illegible] ducere [illegible] illos qui [illegible] fuerant [illegible]
[illegible] alia via [illegible] de [illegible] vigore decreti concilii [illegible] et
[illegible] quod [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] Iulianus [illegible] capacitatem et [illegible] relevare [illegible]
[illegible] et [illegible] in [illegible] disputatione [illegible] similiter ego et [illegible] laborarem [illegible]

ipso et adhuc laborare velle et ponere me in perpetuis carceribus vermis ut alibi ubi ipse vellet quod fortis

se pauci fuerint quod si adhuc vellet se adherere et [illegible] illam dissolucionem et bullam per eum [illegible]

revocare promisit fieret in hac parte cum honore suo si unquam fuerat [illegible] Et propter hac via que [illegible]

[illegible] valebat Julianus et Palomar quod procederet contra Eugenium tamquam male sentiente de fide

et in fide et fuerant dati [illegible] quod citaret super fide si unquam disputaciones voluit consentire licet hac

ignoraret et [illegible] isti duo impugnantes processum fidei et ecclesie [illegible] [illegible] Cabellerius in fide

[illegible] dicendo palomar quod [illegible] valebat [illegible] fieri si [illegible] noluit [illegible]

[illegible] fiere si [illegible] dicit quod diffamat [illegible] qui constituit presencialiter basilee quod paucissimi [illegible] fuerit in

[illegible] et [illegible] processu qui nunc sunt basilee [illegible] quod dicit quod ipse noluit [illegible] in dicta [illegible] Capitali

[illegible] sunt [illegible] actor in [illegible] partibus [illegible] de fide Julianus in suis disputacionibus [illegible] fidem

adhuc in [illegible] posuit adventiciam fidei in decretis et in epistolis [illegible] et [illegible] zelus

et domus dei [illegible] dicit quod [illegible] se [illegible] isti duo ordinacionibus [illegible] et [illegible] fide [illegible]

[illegible] repulsio in deputacionibus absit dicebat [illegible] hereticus [illegible] processum [illegible]

[illegible] non super fide licet semper [illegible] de fide [illegible] ut ipsos si adhuc [illegible]

[illegible] procederet [illegible] contra [illegible] in deputacionibus [illegible] 10 quod [illegible] scisma

[illegible] et [illegible] obedienciam sibi ut [illegible] 3o quod et [illegible] in decretis [illegible] in epistolis

ambaxiatam [illegible] eum [illegible] et [illegible] provocare [illegible] et non possit allegare [illegible] processum

2a via

Constat in isto [illegible] Eugenius [illegible] defuncto [illegible] Amanius et civitatis de Venecia [illegible]

[illegible] amore [illegible] [illegible] defuncto Amanio [illegible] illos qui erant [illegible] Eustachius qui erat

basilee [illegible] mortuus et [illegible] via [illegible] Eugenius [illegible]

basilee [illegible] Eugenius [illegible] videns quod si ipsa [illegible] dissolucionis nichil erat [illegible] presidens factus

per Eugenium videns ista Julianus et Palomar [illegible] justificando [illegible] papa

obtinuit Palomar archidiaconatum barchinonensem quem litigabat [illegible] Julianus in sua disputacione [illegible]

[illegible] de provisione unius beneficii [illegible] qui erant in [illegible] [illegible]

[illegible] in [illegible] posse [illegible] in [illegible] et si [illegible]

[illegible] Johannes de Palomarius [illegible] apostolici palacii auditoris [illegible]

[illegible] [illegible] Julianus et Palomar [illegible] apud Eugenium de revocacione [illegible]

multa [illegible] Julianus et Palomar [illegible] reges apud Eugenium de revocacione [illegible]

solucionis Eugenius revocat [illegible] Cardinalis judicat et [illegible] Julianum qui videt [illegible] Eugenius [illegible]

[illegible] [illegible] Eugenius [illegible] Julianus in illis [illegible] de absencia

[illegible] adhuc [illegible] laborat ad [illegible] [illegible] illius [illegible] de [illegible]

Cardinalis [illegible] ipsum in his tractatibus quod [illegible] Eugenius [illegible] dum

[illegible] alios [illegible] de Cardinalibus ut [illegible] remansit cum [illegible] per Eugenium

prelatorum qui [illegible] de Cardinalibus [illegible] ipsum dominum prelatum et

[illegible] ad eum qui loqui [illegible] aliud [illegible] et scripture

Julianus presidentis qui [illegible] cogitare [illegible] absentibus licet non

[illegible] de prelatorum [illegible] recedere prelatum non [illegible] obtinuit [illegible]

[illegible] isti duo [illegible] a caritate dei et zelo fidei [illegible] et dignitates quod [illegible]

[illegible] fidei et ecclesie que non [illegible] vicecancellarius non [illegible] donorum [illegible]

[illegible] Eugenius [illegible] non mortalitates non [illegible] aliquid [illegible] et [illegible]

non [illegible] augustia guerrarum et [illegible] et alia vasa argentea [illegible] per libros et [illegible]

fidei et [illegible] libros [illegible] solus [illegible] fidei et ecclesie quod non [illegible]

[illegible] immediata [illegible] aliqua supplicacionem quas [illegible] signare [illegible]

[illegible] ipse [illegible] benignus et [illegible] nullus [illegible] ad eum

litigiis [illegible] et [illegible] suo non [illegible] reddere bonum pro malum

qui [illegible] et recedat sine suffragio [illegible] magis [illegible] bonum [illegible] ubi ergo nulla

quod [illegible] sibi [illegible] Julianus de [illegible] ipse

sibi [illegible] assignabit [illegible] et prudenciam [illegible]

[illegible] elegissent in papam si [illegible]

[illegible] prelatorum ipsum [illegible] laborunt [illegible] ut Eugenius non fuerit

Julianus et Palomar [illegible] et scribebat Eugenio ut [illegible] de prelatorum [illegible]

et [illegible] quod [illegible] Julianus [illegible] fuit in [illegible]

[illegible] in omnibus [illegible] et recessit de Basilea 11a Januarii 1438 Ubi [illegible] ipse tunc

[illegible] et habebat [illegible] Julianus [illegible] per Eugenium

Eugenius [illegible] recessit [illegible] Eugenium ipse

[illegible] quod [illegible] qui [illegible] ad Eugenium et [illegible] Videns

ad [illegible] quod longe [illegible] prelatorum a [illegible] spectalis

[illegible] prelatorum non [illegible]

[illegible] quod [illegible] Julianum

[illegible] [illegible] blasphemias [illegible]

[illegible] [illegible] XXXIIII [illegible] et [illegible]

[illegible] fuit [illegible] ut quod Gabriel fuerit [illegible]

parte [illegible] doctoris [illegible] et [illegible] ad [illegible] potestate

dei [illegible] 16 [illegible] [illegible] ad [illegible]

[illegible] in nullo illorum [illegible] in [illegible] videtur

[illegible] et illustres [illegible] de [illegible] illorum

[illegible] [illegible] Julianus et Palomar existentes basilee

non habebat [illegible] de dissolucione et [illegible] et [illegible] Eugenius [illegible]

scribebat Eugenio [illegible] de dissolucione et [illegible]

Vtrum martirizatus fuerit Iudex Iohannes Palomar videbat quod erat absolutus a iuramento per eum prestito Iulianus
dicit quod nunquam iuravit quia presidens erat et recipiebat iuramenta aliorum / Et saltem in illa sessione ubi fuerunt
admissi Cardinales sancte Crucis et Iulianus episcopus Paduanus et abbas sancte Iustine / Continetur in actis sacri concilii per
decretum factum de admissione eorum quod iuraverunt antiquitus eciam admissi super cuiusdam cedule cuius tenor inseritur ut
appareat evidenter de periurio Iuliani
Oratores sanctissimi domini nostri Eugenii pape quod iurabunt propriis nominibus fideliter laborare pro statu et honore huius
sacri concilii basiliensis et eius decreta defendere et manutenere et specialiter decretum concilii generalis cuius tenor sequitur / Ipsa quod
hec generalis synodus in spiritu sancto legitime congregata generale concilium faciens et ecclesiam militantem representans potestatem
a Christo immediate habet cuiuscunque status vel dignitatis etiam si papalis existat obedire tenetur in hiis que pertinent
ad fidem et extirpacionem scismatis et ad generalem reformacionem ecclesie dei in capite et in membris Item declarat quod quicunque
cuiuscunque status vel dignitatis etiam si papalis existat qui mandatis statutis seu ordinacionibus aut preceptis huius sancte
synodi et cuiuscunque alterius concilii generalis legitime congregati super premissis vel ad ea pertinentibus factis vel faciendis
obedire contumaciter contempserit nisi resipuerit condigne penitencie subiaceat et debite puniatur et ad alia iuris
subsidia si opus fuerit recurrendo Item intendunt dare sanum et salubre consilium super deum et conscienciam suam et
non revelare vota singulorum iudicum per quorum revelacionem verisimiliter posset oriri aliquod odium vel scandalum
et non recedere a loco huius sacri concilii sine licencia obtenta a deputatis eiusdem / Ipse enim Iulianus ordinavit
ista Cum hiis tractatibus et aliis interfuerit prefatus iudex quilibet et iuravit eciam Ozipe eundem quod non maneret
et presidens et interrogat primariis eius Sed dicit sibi quod in isto actu ipse in primo loco presidebat sancte Crucis quod erat
presbiter et ipse diaconus Item de manibus dicit quod in manibus utriusque et plati primare ipse et Cardinales minores per
temporis magis ad petendum sanitatem iuramentum et non admaius aliud Et ita continetur in ipsis actis concilii
Et quia ipse ita consulebat eum Eugenio et ut dicitur de petitis concipe ipse palus impugnavit ... olim Eugenii
et alii Cardinales cum ipsius nomine audiuit de sua deposicione multi status quantis Cardinalibus flendo dicebat quod nichil
esse quod dicebatur de deponere / dixerunt Cardinales nostri nunquam istud sperabamus ut deponeremus ipsius Cui dixit / Quod
agendum esse remedium disponere nos nostrum / Dixit Iulianus qui coram vos dicebamus quod si non remouerit dispo-
nendum deponentur nos dicebat super me non dubitetis quia non erunt ausi facere nec in tibi ... Ipse vero
pendebat quia ipse est causa tocius huius dissidii Ego dicebat Iulianus non sed in causa non dicat istud dixit Gabriel
Certe vos dicite Immo nos estis in causa et in culpa et maledicta hora in qua cognovimus vos et dicitur quod prope
vinum esse flens intravit cameram suam et per 3 dies a nemine visus flevit nolens comedere nec bibere
Ante ad ordinacionem Iuliani fuerunt premisse sessiones eum concilio Cogitaverunt isti duo Iulianus et Palomar quod per istam
reductionem Grecorum habent adherenciam et pro unum dissolvere concilium ut si eligant habebit electus adherenciam Venit Pa-
lomar ad Gabrielem supplicat quod ipse vult permittere facere hos tractatus Celebrare consistorium Cardinales remi-
tunt Iuliano ut videat quid faciat facere Eligitur dominus Felix vocabatur magister Gabriel / Debebat Gabriel quod
melius erat sibi dimittere papatum in manibus suorum Cardinalium et redire ad monasterium suum / Supplicat quod ipse
respondit a Iuliano / quomodo ego faciam quod iste infelix veniet ad pedes sanctitatis vestre / quia fratrem reducere Grecorum
quod erit et quod omnis basiliensis veniet ad vos sed petit in domum non remittatur ad de offensa duo prelati / dixit Ga-
quia Rex Aragonum qui habet odio papalem quia Renatum et si sic dominus Regni dicebatur et urbi ut habet accessum prima Ga-
ad urbem Consolatur eum Palomar quod Iudex Rege Aragonum ad obedienciam suam permittit sibi Capellam conferat
Cardinales de hiis tractatibus cupiunt videre finem / Non erat ab quod Cardinales laudent ista que fiunt sine per Ga / non
tenemus laudamus Surrogetur in dictum Grecorum reductionis Concedunt eum concilio sicut suis publicis libris continetur
ad omnes Reges et principes Nullum precipue in Ytalia ubi celebrabatur conciliabulum et in posterum Regis Polonie
facte fuerunt processiones Ista Reges et principes volunt mittere adductum quietem ... mihi requisiti Consi-
tute istos tractatus Iulianus et Palomar miserunt Rodulphum presbiterum Regi Romanorum ac electoribus Immo
Wihemie tenere Iuriste abstinere seu tenebant eciam miserunt ad vos volens sic inficere mundum
Conveniunt Rex Romanorum Moguntinus cum electoribus de anno 1442 et cum multis principibus informantur Ga-
bricia dicta consulunt Cardinales quod sit agendum Ille remittit Iuliano / Iulianus dixit quod velit in propria persona
venire et cum istis tractatibus confundere adversarios Venit Iulianus legatus de latere cum multis Iuristis
superbia oratoribus instructus astucia Frankfordiam ubi apud Regem et alios confundat confundere veniendum et
adimplere quod dixerat / Obiecit sibi tamen superbie ille pie memorie Allexander Cardinalis Aquilegiensis patriarcha Aquilegiensis
et dux Mazovie ... audacia patris sui pro fide eciam elevata ausus est Rege ne honorificet illum
apostatam Iulianum nec recipiat ut legatum et accomodat Rex multa et tamen sua ... obviam Iuliano re-
cepturum eum ... ausus est eum tanta ab avunculo suo Allexandro permittitur omnibus portare crucem sed non
audet Iulianus in presencia Allexandri / advisatur sine astucie providencia prominitur qui publicat tractatum
suum tacet Iulianus de suo consensu Iulianus scribit Gabrieli commendans diligenciam quam fecerat inficiendo
Confederacionem Electorum et Allexandri Sed petit legacionem ad Regem Polonie Hungarie etc. / Expectat eum Norimberge
et prima in Wihemiam Rege Frederico qui ascenderet basileam et sufforcius Ga. per Iulianum recipiendum Rex sibi
pro parte Regis et electorum super agendo generalia Indubitato / Videt Ga. Insufficiens dicit Regi et electoribus ut
per illa persuasione vidi contulit legacionem copiosam Iuliano / Iulianus fugit Wihemiam dum Allexandro pocius advenit
mente / Venit Hungariam totum regnum inficiendo Non timuit Rege concedendo Indubie eciam sub utramque specie re-
cipiendo pro orbe destitute dei olim Eugenii quod ante dicit confidit merita ut in reductione Grecorum et de victoria tur-
corum per Regem Polonie et quo dictum olim Eugenii misit ipsum Regi ense suum budicti pro sua sanctitate quia alias non
habuisset victorias Et eciam quod ipse Iulianus ut legatus misit cum Rege in bellis nomine dicti olim olim Regem
vero sancti quod quot et quibus promisit tam pro ipso Ga. quam pro veneciis Regi que non impleuit cum mediatores et
fictitiis tractatibus ... et sermones facere legatos Et Cardinales in persona sua Gabrielis videt de hiis quod fecit
et facit dolentes aliquam Iam nunc petit a Gabriele legacionem eundi in Ihelud et per fratrem Et quod adeo
medii huius 3 principes quo ipse qui imponunt preciis pro ferre antiquis basilee expedicionis pro patis et in fine Et
de Iuliano ob tantam mendacia quod et e71o que tu ... causa huius sanctitatis et interessere malorum Et in futurum
tota Indubitate ... patris sui confundatur Iudicio sed non eius ausus vere sed ut ... malorum Cardinalium
malorum causa eius et culpa ... ... deus ... contritus ... Amen

Sed iam restat ad dicendum de Jo. Palomar auditore Juliani secunde ordinacionis Juliani qui huiusmodi capitulum premisso
per Gabriele adhuc concurrentibus [illegible] in Aragonia gessisset. Cuius condicio considerata et oblocucio confert [illegible]
per [illegible] sacri generalis concilii [illegible] dum solebat [illegible] multos alios non sufficit admirari. In tanta [illegible] clarere et [illegible]
ipsius. Iste ut dictum est fuit Judeus, et Judeus primus in etate paciebatur morbum caducum. Cuius pater [illegible]
taliorum consultis ab aliquibus quod si liberaret se et filium suum filius curaretur, quod et fecit [illegible] in civitate Regni Valencie.
Et fuit patrinus sui alter neophitus vocatus dominus Andreas qui fuit elemosinarius pape [illegible] predicti in sua
obediencia vivendo et postea promotus in episcopum. Iste Andreas pavit istum Palomar et misit in studiis et pre-
contulit Canonicatus et una cum Johanne [illegible] et Palomar a cognomine alterius patrini nobilis [illegible] plene
curatus de morbo dum studet in artibus in civitate Cesaraugusta Aragonie [illegible] in morbo et fu-
migatus ac diversis medicinis [illegible] potius fuit curatus a dicto morbo suadente [illegible] regimine ordinato per
illum eundem Sarracenum vetula que sibi predicta ministrabat. In quo regimine [illegible] ut servaret se a consortio
mulierum et castum se servaret, et annualiter [illegible] et non multum comederet. Vinum bene lymphatum biberet et finaliter [illegible]
ac celibis [illegible] quod ipse servabat et curam [illegible] sua attribuebat sibi ista [illegible] quod et omnibus predictis
predicta ignorantes [illegible] ad sanitatem sibi attribuebat. Intantum quod in primo generali vacavit ecclesia Barchinonensis ipsum
pater generalis scripsit literas ad peticionem suam Capitulo super electione sua ad dictam ecclesiam. Hic Jo. Palomar
fuit unus ex oratoribus sacri generalis [concilii] ad Bohemiam et obtinuit a suis collegis [illegible] ad [illegible] compactata
cum Bohemis precipue super articulo communionis sub utraque specie per tenorem facultatem et instructionem et veniens ad Ba-
sileam obtinuit cum [illegible] confirmacionem dictorum compactatorum dicens quod numquam Bohemi [illegible] in [illegible] articulo
quod erit impossibile quod ipsi complerent quod in illo continebat et in bulla executoria dicte [illegible] acceptamus et facimus uni-
tatem ecclesie realem et non effectum in unitate fidei catholice et conformitate ritus illius ecclesie in [illegible] aliis quam in usu com-
munionis utriusque speciei iuxta dictorum capitulorum seriem et tenorem suarum defendere promittimus. Et dicebat ipse Palomar
Notate verba. pro ipso regno et marchionatu omnibus et singulis eorundem / Iste illa realem et non effectum / Iste
suas defendere promittimus / Iste dicebat [illegible] quo [illegible] / Ita quod [illegible] bohemi ad-
implere [illegible] facere. Sed ne [illegible] ut possit notari [illegible] Bohemi Basileam et [illegible] disputacionem
volentes recedere de anno 1434 [illegible] petierunt in generali congregatione [illegible] peticiones [illegible] prima erat de bulla
liberacionis [illegible] compactata. Ad illas [illegible] Julianus [illegible] generalis et sine deliberacione [illegible]
ipsis ut [illegible] et concessit stare de compactatis nomine sacri generalis. [illegible] petebat Bohemi de ista [illegible] ad primam
peticionem fuit male contenti [illegible] sacri generalis sed [illegible] in ipsa generali congregacione Palomar [illegible] forma dicte liberacionis
que fuit per deputatos multipliciter correcta sed ipse [illegible] in sua opinione dicebat illa debere bullari et non
debebat [illegible] recedere a compactatis. Nunquam deputaciones voluerunt condescendere nec consentire dicentes quod ipsi legati
pessime fecerunt ut potuerunt illud compactare cum esset [illegible] ecclesie [illegible] in [illegible] generalis ut Anthonio
et [illegible] Tholetano sed et [illegible] temporibus de [illegible] / Sed recedentibus Bohemis promittit Palomar [illegible] liber-
tacionis bullatam sed quod Bohemi vicecumque darent literam executorialem cum sigillis super compactata / promittunt Bohemi
libenter facere. Et Palomar [illegible] Julianus / Palomar [illegible] violata fuit capsa bulle ad bullandum [illegible]
et alias literas [illegible] ista liberacionis quam tacite [illegible] et ad [illegible] magis apud deputatos [illegible]
[illegible] importunitatem suam fecerunt [illegible] sub utraque specie [illegible] Recessitque Bohemi
de mense novembris 1434 / [illegible] fuit [illegible] mense decembri eiusdem anni [illegible] dicta et acta generalis Re-
cessit Palomar / venit ad Bohemiam offert [illegible] bullatam [illegible] literam executorialem [illegible]
compactata [illegible] Bohemi / dat sibi literam [illegible] sigillatam dicentes [illegible] compactata [illegible] sigilla
Sigismundi et ducis Austrie Alberti [illegible] et nos ponemus [illegible] / [illegible] dubitat Palomar [illegible]
sigilla dictorum principum [illegible] bullam liberacionis [illegible] sibi [illegible] unus nobilis [illegible] Palomar ad Sigis-
mundum in Hungariam petit sigillari [illegible] nobili [illegible] ad [illegible] bullam [illegible] Sigis-
mundus [illegible] sine [illegible] Alberti / Remittit [illegible] ad Albertum [illegible] Palomar qui Alberti [illegible]
fuerat [illegible] adventum in Viennam dat Sigismundus aliud nobile qui notificet Alberto [illegible] Sigismundi
nichil dubitat Palomar [illegible] Palomar / Venit Palomar [illegible] cum in-
lite Sigismundi [illegible] sabbato post octavas pasche de anno domini 1438 et hora tercia
hospitatur [illegible] / [illegible] surgit Palomar ut dicat horas suas [illegible] ut visitet
[illegible] ad ecclesiam sancti Stephani / [illegible] Palomar ut [illegible] in dicta ecclesia [illegible]
Albertum [illegible] Albertus in castro suo [illegible] Venit et Palomar ad [illegible] ecclesie [illegible]
cum Alberto [illegible] de cuius adventu [illegible] Palomar non
[illegible] loqui [illegible] Albertus [illegible] / [illegible]
[illegible] Albertus [illegible] bullam liberacionis / Indignatur Albertus [illegible]
tare [illegible] / [illegible]
dicens [illegible] et portavit
Vocat Albertus [illegible] et petit dictam [illegible] / At isti [illegible] Basilee
affirmabat [illegible] vidisse et tenuisse dictam bullam liberacionis / [illegible] Palomar [illegible]
[illegible] et narrat predicta [illegible] thesaurum [illegible] et defensione [illegible]
Sigismundo et nos [illegible] bulla [illegible] Subiungit [illegible] mandat [illegible] / [illegible]
[illegible] Albertus [illegible] Palomar [illegible]
[illegible] allegacione compactata [illegible] Vienna [illegible] sub pena
[illegible] Advenit [illegible] ad [illegible]
mortis [illegible] Palomar [illegible] et aliis [illegible] multis [illegible] et aliis [illegible]
deinde [illegible] ecclesiam [illegible] Palomar [illegible] Johanne Himel qui [illegible] ego sum pastor bonus / Refert [illegible]
doctoribus [illegible] Alberti [illegible] audientes [illegible]
[illegible] Palomar de [illegible] Alberti [illegible] / [illegible]
[illegible] Palomar de [illegible] de [illegible] ut [illegible]
sui [illegible] / [illegible]

ad hospicium / sociatus dumtaxat uno presbitero et famulo suo / petit suos familiares soluto hospite non sumpto cibo neque
potu vadit viam suam . ut viso milite socio dato per Sigismundum / et direxit gressus suos ad Italiam dimis-
sa bulla liberacionis quam tamen nondum recepta fuit executorialis a bohemis . Et sic bohemi habent dictam bullam
non tamen de mente concilii / quia de anno domini 1439 / currente firma de hac bulla in generali fuerunt dati deputati ex omnibus
partibus durante generali fuisset data qui visis actis et registris non reperiunt nisi ut supra dictum est / de dictis altercacionibus
et dicto anno 1431 / facto de mense decembri et bohemi recesserunt de mense novembris eiusdem anni ita quod non est
mensis unus completus intermedius . Et datum dicte bulle liberacionis processit mensem novembris in quo ipsi bohemi
ut dictum est petebant primo quod peticionem [illegible] et dicta bulla non fit mencio in dicto / et tenor ipsius non concordat
ad tenorem illius forme correcte de qua facit mencionem palomar ipsemet testis quod remansit ut dicit apud dominum
Cardinalem bibicensem / et quod determinacionem concilii generalis nulla facta mencione etc.
Postquam applicuit presens Curiam Basiliensem et ut predictum est consultacio facta Basilea tamen fuit deputatus cum dominus ad Regem
Aragonum datur opera per Julianum apud Basileam ut Gabriel imitat [illegible] palomar ad Regem Aragonum ipse cum palo-
mar ait Julianus reducet Regem ad obedienciam quam fuit prius Regem in generali et Rex credet sibi . venit in Basilea pa-
lomar ad Regem promittit sibi Capellam cum desideratum si perficiat quod dicit ad ipsum Regem / venit palomar ad
Regem ne dicens missus per Basileam / Captata dispositione loquendi incipit explicare Regi multa et multa quod
generalis asiatur Rex libenter audit eum ut prius plenius confidat . Quo audito dicit sibi Rex Non credo domi-
nus sin autem tu scis respicisti nobis tempore prime dissolucionis Nonne respicisti tu nobis quod nullo modo potest dissolue-
re generalem sine assensu ipsius generalis quo grave [illegible] Tunc palomar iustificare primam suam dictam
promissam Rex recordatus informacionis sue [illegible] facte per panormitanum qui in dictis negociis [illegible]
instruxerat Et qui Rex non admittit mediatores et [illegible] sic tamen cognovit istum palomar et mandat recedere
a facie Regali numquam visurum eum /
Redit ad Basileam testis palomar qui cognitum obtinet litteras a Rege [illegible] apud Gabrielem per Capitulo
narrat gesta Juliano Audit palomar in consistorio publico mutat diligenciam suam etc. et inculpat panormi-
tanum et alios Regis oratores in basilea diffamat Regem de obstinacia et pertinacia [illegible] / et
ob gaudium Regis Julianus tractat de reduccione eorum / Refert Regi relacio palomar [illegible] in corde
suo ubi per eum [illegible] per eum reduccio ut dictum est in qua [illegible] Juliano ut dictum est . Unde palomar Credit
Basilea ubi istorum [illegible] Capitulum palomar / qui composuit tractatum suum [illegible] Gabrieli dimisit
Carles aliquis sic aliquid laborat Julianus [illegible] Carlum Concludo quod si placuit Regi Aragonum fiat
sin autem non tamen [illegible] in regno et forsan irritatur . Scribit Regi palomar scribit valentino urgellen-
sis scribit multis militibus et nobilibus satis tepide dantur littere Regi christianissimo Regi de eo Non est
oblitus Rex sapiens verborum palomar / Rudit / [illegible] pertinaciam et obstinaciam non consentit Nullus intelligit
verbum / Iterum fit peticio Regi Prudenti ut supra sine [illegible] Certificat palomar de [illegible] Regia Sol-
licitat Gabriel ut det Capitulum palomar Cum expositum est Regi [illegible] et quod magis debet remunerari
Sollicitatur ab alia parte per prothonotarium de Bardachino eiusdem nacionis qui est nobilis et altius gradus
longe [illegible] a palomar et [illegible] Regi Cardinalem [illegible] per illo Gabriel nullum promo-
vet . Infirmat palomar [illegible] et moritur florencie in monasterio [illegible] et non habet promissum
Capitulum tamdiu optatum . Et hec quo ad primam [illegible] huius 2e partis in quo ipse Julianus et palomar
imposuerunt [illegible] ambicione [illegible] fuit in Juliano et Cardinalatus in palomar et quo
tantum mala secuta sunt et nondum finis
Sed 2o impugnat de paucitate numerosa [illegible] ipsi recesserunt Si dicatur istam paucitatem quam intendunt per
ambaxiatores Regum et principum ad deposicionem ipsius Basilea non est verum quod ipsi usque ad deposicionem . et tempore suspensionis
et declaracionis tamen [illegible] interfuerunt [illegible] Sed ipse Julianus nescit ad hoc [illegible] ipse presidebat in
sessione 2a auditorum et monitorum [illegible] Eugenii [illegible] de mense augusti xiiii 1431 et ipse recessit de mense
Januarii 1438 [illegible] citatus [illegible] et nolebat parere [illegible] ad [illegible] sine [illegible] dissolucionis et monitorum
[illegible] ut revocaretur ut [illegible] et ordinato [illegible] Julianum presidere non [illegible] dicere [illegible]
[illegible] de [illegible] 2o [illegible] impugnat [illegible] multi fuerunt monitorum et conclusit
ut presidens et legatus [illegible] recessit ut plures apostata [illegible] in [illegible] et [illegible] ipsi ambaxia-
tores acceptaverunt suspensionem [illegible] post illam successu [illegible] fuerunt collatores [illegible]
penitenciarii maiores [illegible] recesserunt [illegible] auctoritas sine [illegible] suspensionem sine [illegible]
[illegible] non [illegible] aliquo predictorum modorum processisset Ergo Juliane quare tu citasti et nunc impugnas
[illegible] Cathonem nunc apostotam etc. et post suspensionem multi prelati de dominio Regis Aragonum magistri et doctores
venerunt ad generale qui tempore suspensionis et citacionis non fuerunt in generali . Et tamen addeclaracione [illegible] tamen [illegible]
omnes ambaxiatores [illegible] et [illegible] instabant [illegible] ad [illegible]
ut dicebant [illegible] Eugenii [illegible] in declaracione [illegible] si istam paucitatem [illegible] dictorum ambaxia-
torum absenciam dicit de tempore deposicionis [illegible] in tractatu intitulato de Justificacione sine [illegible] quod interfuerunt
ultra 300 [illegible] / 200 / et [illegible] in dignitate pontificali abbati et alii magistri et doctores [illegible]
et [illegible] latiorum que sub celo [illegible] et [illegible] in [illegible] et nullo [illegible] et [illegible]
non [illegible] Florencie nunc in ipsa [illegible] dampnatissima reduccione [illegible] in quibus [illegible]
Cardinalibus et similibus [illegible] nullus fuit nisi de Italia et dominio Italie ubi obediebatur dominus [illegible] Dominus
[illegible] Gabriele [illegible] aliquis ambaxiatoribus Regis ut principes
[illegible] Reges et principes fuissent [illegible] et mediatores ut [illegible]
[illegible] fuerunt aliqui absentes a basilea [illegible] pestem mortalem in dicta civitate [illegible]
Et si tempore deposicionis [illegible] prothonotarius Romanus ambaxiator Regis Aragonum [illegible] et die-
[illegible] Ludovicus de Ponte [illegible]
[illegible] deposicionis in aliquibus [illegible] qui solus [illegible] et [illegible] dicere istam

paucitate et propter electionem multum maiorem est denominacio istorum impugnancium quia tempore prime dissolucionis non
infra tres annos a principio concilii fuerunt tot sed concurrentes fuerunt et fuerunt propter electionem domini Felicis ymo et continue
crescebat fuerunt Eugenius ut rogaret prelatos ad remedium ipse tunc Eugenius hac racione assumpta dissoluit per quod concilium
ut patet obliti sunt isti duo nostri Julianus et Palomar verborum suorum dictorum ambaxiatoribus tunc pro parte concilii
de paucitate nec in dicta racione cogitati. Cogitati dixerunt / scilicet ex causa hic fecit quia non videbat am-
plificacionem concilii ut optabat et peroracionem nunciorum requisitum ut et fecit quia nondum concurrentes propterea
videbant illud abunde dissolvit quia medicina et cura est infirmis si amplificari non videbat ad amplifi-
candum operam dare personas efficaces debuisset et idipsum petebat in orator / Sed unde tibi tanta presumpcio Ju-
liane ut iudices recessum tuum et aliorum fuisse iustum et permanenciam aliorum iniustam nonne tu dixisti in
dicta racione quod cum dixisset nisi manducaveritis carnem filii hominis et biberitis eius sanguinem non habebitis
vitam in vobis multi ex discipulis audientes dixerunt durus est hic sermo et murmurantes scandalizati
sunt et retro abierunt et cum ihesus dixisset .12. Nunquid et vos vultis abire / tunc ei Simon Petrus domine ad quem ibimus
verba vite eterne habes ecce [illegible] se dimisit cum recedentibus cum remanentibus [illegible] a quo voti fecerunt et
sequntur / Sed ad victimora veniamus exempla olim Johannes papa 23 / aggravato concilio quando recessit dampnavit
suo recessu quia in eo fuit ordo dissolucionis Nunquid hii concilium remanserunt usque ad finem qui sunt remanen-
cium et presumptores Nunquid ut sequitur Jo. cum suis recedente hic ne sit scisma cum usque ad finem constancie
perseveraverunt ab omnibus commendati sunt sic spiritus in duo [illegible] hiis qui hic concilium permanserunt
Et de qua permanserunt in sacra [illegible] passive hiis unde quod isti dixerunt in dicta racione ipsis ambaxiatoribus Non
patermus dissolui ut mandatum apostolicum quia deo magis quam hominibus parere oportet / [illegible] patre
de nobis [illegible] ne [illegible] et [illegible] caput [illegible] concilium [illegible] in opere nob-
iuncto / Sed super paucitatis [illegible] dicat quot et quo iure debeat esse [illegible] multoplures fuerunt quam in prima
necessissima [illegible] reductione [illegible] quod volunt [illegible] multis [illegible] et tunc ut dixi [illegible] non tot
fuerunt quot multoplures non erunt in [illegible] et de [illegible] Et erit [illegible] quia ita fuerunt pro reparacionem
errorum [illegible] Grecorum [illegible] et defensionem fidei catholice omnibus [illegible] ab [illegible]
Sed tu Juliane in prima et 2a sessionibus huius concilii [illegible] in quibus non fuerunt nisi 6 vel 7 prelatos et propter per
duos annos [illegible] non talem [illegible] non fuit [illegible] in triplo maior [illegible]
[illegible] in tali [illegible] debes tacere de ista obiectione que redundat in confusionem tuam et istorum [illegible] tu et illi pro
[illegible] et ubi adest illa paucitas [illegible] 3o [illegible] Moyse [illegible]
[illegible] Non sequaris [illegible] ad faciendum mala nec in iudicio [illegible] plurimorum [illegible] ut a [illegible]
[illegible] Cum hiis ergo est [illegible] et tu [illegible] et te assistentes sathane et dyaboli
[illegible] 3o [illegible] de [illegible] in [illegible] et [illegible] ignorancia [illegible] quas non debuit [illegible]
nec [illegible] in [illegible] Pro primo Certe si [illegible] nostros [illegible] et [illegible] in nobis
[illegible] non est / 1o 2o 3o [illegible] ut [illegible] in oculo proximi tui vides [illegible] in
oculo tuo non consideras / dicunt illos et fugitivos [illegible] / mirum est [illegible] tales [illegible] basilie in
qua non [illegible] nec [illegible] concilium [illegible] basilie qui [illegible] non tenent
[illegible] in [illegible] de quibus isti [illegible]
episcoporum titularum et [illegible] basilie [illegible] concilii [illegible] in [illegible] ille [illegible]
[illegible] qui non [illegible] ut ita [illegible] xv florenorum et [illegible] virtuosiores et [illegible] non erunt [illegible]
[illegible] ab uno [illegible] quo ille [illegible] sufficere [illegible] in [illegible] Petrum
et [illegible] quod non sit [illegible] Juliano et Palomar qui ita se iustificant [illegible]
Augustinus in epistola ad [illegible] / [illegible] nos [illegible] et [illegible] male [illegible] presumendo
[illegible] concilii catholicos et fideles in veritate [illegible] / sic [illegible] iudicaverunt isti duo in dicta racione [illegible]
[illegible] fidei orthodoxe [illegible] religionem [illegible] status [illegible] et [illegible] si sic
[illegible] parati fuissent et [illegible] est in [illegible] Constantinopolitana [illegible] fidei
[illegible] inutilis et [illegible] despicit et amor erga filios [illegible] ad po-
[illegible] et [illegible] a [illegible] ut [illegible] / Si hic dice-
bat [illegible] dissolucione [illegible] de [illegible] dissolucio [illegible] Julianus
[illegible] dissolucionem [illegible] maioris [illegible] fidei orthodoxe [illegible] religionis
[illegible] et [illegible] isti Juliano et Palomar [illegible] et [illegible]
[illegible] Petrus [illegible] cognoscere [illegible] Et Augustinus
[illegible] de civitate dei [illegible] desertor fidei et [illegible] impugnator [illegible] ille [illegible] non desinit
[illegible] tenent / [illegible] impugnare [illegible] fidei
[illegible] sic alio capite tamquam heretici puniendi / Palomar de cessione [illegible]
[illegible] bohemis / et Julianus [illegible] dispensando [illegible] Hungariis et Polonis
[illegible] dicat [illegible] quod ignorabat [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] non ignorabat decretum concilii [illegible] in 13 sessione
[illegible] concilii celebrata [illegible] sabbati [illegible] Junii anno 1437 / et assentes [illegible] tamquam heretici [illegible] et [illegible]
puniendi / [illegible] in 30a sessione presidente [illegible] Juliano [illegible]
[illegible] 1431 / [illegible] / Si dicat [illegible]
[illegible] in [illegible] sessione concilii [illegible] Johannis Wicleff et Johannis Hus et in fine [illegible]
[illegible] et [illegible] concilii [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] heretici et [illegible] sunt [illegible] et puniendi / Si dicatur [illegible] ignorare [illegible]
[illegible] ignoranciam [illegible] in dicta racione [illegible] allegat [illegible] concilii Si dicatur [illegible]

Gabrielis fuit hec terna Gabriel deputatus contra Anthiniana vicarium generalem suum et hore in helia
qui ordinavit bohemos ad presbiteros dando licenciam conferendi laicis sicut consueverat fieri tempore Johannis hus et
dedit facultatem Juliano judicare sic hic est multiplicatus error. Addit iste litteras non parum gaude dum ad
ministratores ecclesie pragensis qui digne laude ordinaverunt quod in ipsa diocesi nullus ordinetur ad sacros ordines
et cuiusvis opinionis ne fierent ordinacionem malorum in ordinando bonos. Sed nunc tamen istas litteras non parum resistere
condempnate opinioni de communicando laycos sub utraque specie. Et favore Juliani illius Anthiniani et Episcopi
Olumucensis ordinat iam indiuit sic quod error condempnatus iam pullulat/

Pro 2° hunc 3 um pro parte/ dignoscitur etc. Unde est quod longe plus fuerunt et sunt homines docti in sacro generali
concilio in ipso concilio Ferrariensi et Florentino. Et hoc probat experiencia. Nam semel enim sufficit in comparatione universi
tatem ytalie quas allegat Julianus de magistris et doctoribus ytalicis etc. quadringentos alie universitates Alamanie
et Francie fecerunt declaracionem pro veritate sacri generalis basiliensis et dum vera fuisse sic et universitates studiorum ytalie
utpote Bononiensis Florentinus Senensis et nunc Paduana approbantes que ipse pro sacri generalis fecerunt quos ipse dicit
qui nunc sunt augmentum eorum simplicitati contra fidei in telam rapientes ipse aut non sunt fortes psis erroneis
in numerum dirigent. Invenerunt tamen ipsi duo novas veritates fidei fuerunt docti per ipsos Julianum presi
dente presidendo et palomar ordinatorem cum aliis deputatis mortem contra ipsum in 26 sessione qui depositis
et Julianus gelosus/ Ceterum quod loquitur de sua terga in edificacionem ecclesie agere que nunc canones sanctorum patrum
eadem sunt tenenda pro animarum salute et usus ecclesie ordinavit et quecumque sacrum generale concilium in veritate
et cathoice veritatis declaracione diffinivit in hiis rebus que ad reformacionem universalis ecclesie in capite et in membris
pertinent obediret patet notum sit quod sacri generalis concilii in reducendo supra ipsum ut possunt cum clamosis insinuaciones
ut alias ut ipse scandalizatur ecclesie sacri generalis deserere. Non dicit tamen deus contra intellectus fidei fuisse declaratas
per paucitatem pro quod pro paucitate dicitur in absencia ambaxiatorum regum et principum et tam in nullis et qualibet per
judicem fidei quam in deputacionibus quam in declaracione interfuerunt omnes vota sua dantes et in defendo in concili
tes et ut dominum est super sua sancta tractatus pro declaracione ipsorum. Sed ubi hoc tamen quod ipsi dicunt nunc de ipsis veritatibus
etc. est quod ab omnibus universitatibus approbant periculum est sine comparacione inducere novum modum quaerendi quantum canonibus sanctorum
patrum quod dicte veritates nec sunt et antiquam consuetudinem ecclesie tempore per legem humana est ideo dicte conclusiones non fuerunt
et per generale concilium approbata et determinata quod dicte sunt nec hinc viam et per ipsum sacri approbate generalis quod est ipsis
consilii dicere non potest sustituendo novam heresim per generale Romanum constituit et basiliensi condempnata peiores sunt quod dic
tum est Johannis Wiclef et Johannis hus. O deus bonitatis quousque sustines patres ipsos Julianum tanta mala
qui peccavit et peccat in detrimentum fidei tue et ecclesie tue sponse/ Reprehendit patres de ignorancia/ dyali
sacris est quam multa dedicit ipse ut demon non tamen eius sacra de sapiencia sic nunc ipsorum fuit astucia. Michelus eius
fuisset si velit non fuisset audientiam quod super hoc tradit illis vos pacem temptasset in dicta causa ad scandala
sic enim pro concordia pecunia et propter qui arguebat in sua lege de similibus proprius supra contentus sunt
in concilio sunt divites in fide dei electi et directi fuerunt et constituti prestituntur multi abierunt retrorsum consi
dentes in vanitate sue sancte olim fortissimi et constantissimi reputati qui erit eos sed non est deus quod apostas
taverunt et in veritate sua dyalectis nunc perseverantes audemus dicere aliqui prudentissimis quod dominus necessitatis
alii vel putati pessimi amore sanctorum contra concilium allecti et scandali a desiderio sue nunc illi qui professi
sunt primi et fidei veritate et ministerii generalis contra auctoritatem quidem in eos est accusari non presumerent nostis
recedentibus et quantum potestis eos in premissis impedientibus tamen de maleficiis culpandi et iudicandi
sunt. Neque a veritate patribus recedentes/ concilium tamen opus dei per celi et terre quod abscondit solita
a sapientibus et prudentibus et revelat ea parvulis. Concluditur et procedens non de mercedum nunc voce huius
deputacionis. Sed dicitur eis quod dignioris in omni causa sunt ipsi quos nunc Julianus et palomar in
hiis tractatibus inculpat quod in ad incorporacionem et votorum dampnacionem contra cedit illi quos a principio concilii
et per aliquot annos ipso ad incorporacionem admittebat et quia ad hodie notes quod alias fuerunt incorporacionem
intelligentur. Per hec qui affuerunt a principio concilii constituerunt ea que ipsum basiliensi concilium fuit institutum in deputa
cionibus et non in nacionibus quod nunquam visum fuerat et tamen fuit a deo et dum est fuisse dissolutum nulla alia
fuit causa nisi quia non habebat Julianus suppeta de nacionibus ad celebracionem concilii. Et ut possunt communicari
jam invenerit hunc modum de quo pretactum est. Sed sunt aliqui qui de iure vel consuetudine non tenentur
interesse in conciliis generalibus et fiat ideo ecclesie clerus admittitur. Unde quod introduxerit Julianus/ tamen legant
acta concilii et regule ordinate per Julianum non prohibet sic quod Julianus est in causa huius ut detur contra
inclusos si ipsi qui illi qui in principio admittebat in principio concilii. Sed ecclesie ex presumpcione tantisfuerunt ipse erit
quod de iure non sit inculpandus sed quod ipsi passi aliis inculpare et sunt per dici de voce habentibus quasi incorpora
dentur ipso huius voce nam non incorporati non huius vocem
Sed quia illi qui non habere vocem in concilio non incorporari sic vicecancellarium dictum est ideo per eos dici quod instituendo
mittitur qui non habere vocem in concilio sic ipsi qui admissi fuerunt. Unde actuum 1° dicitur quod de mathia in electione
sua ad apostolatum convenit turba fere hominum tamen apostoli non erant nisi 12/ et distincta 12 Et actuum 6° quando
fuerunt electi 7 viri qui ministrarent mensis convocaverunt 12 autem discipulorum multitudinem discipulorum et dixerunt
considerate nobis etc. Et placuit verbum omni multitudini et elegerunt Stephanum etc. et sequitur hos statuerunt ante
conspectum apostolorum et actuum 15° 17° placuit apostolis et senioribus cum omni ecclesia dei eligere viros cum barnaba
et paulo ascenderunt Jerusalem ad apostolos et presbiteros et fuerunt suscepti ab apostolis et senioribus et a tota ecclesia
et sunt data placuit placuit omni ecclesie/ et in epistola dicitur apostoli et seniores fratres/ et in 3° libro hystorie ecclesiastice
dicitur de electo Simeonis post mortem Jacobi apostoli ceteros duos discipulos qui adhuc tempus relicti erant in
unum convenisse sed tamen hiis et propinqui secundum carnem domini dicebantur et hunc qui in ea qui oporteret dignum
fore successore Jacobi judicari certus sed 5° concilio Simeonem filium cleophe elegisse unum in libro concilii
consideracionis de ordine celebrandi concilii dicitur Conveniunt omnes episcopi per introitum et sacerdotes ordinatos suos

tempus residebunt / post venerunt consilio quos et plurimi introire / post hos ingrediantur diaconi probabiles et
sic deducuntur 16 / qui successive celebrata in tractatu de necessitate debentibus in generali / Sed quod constantie factum est / Nam
ne in litteris convocatoriis illorum qui erant de obedientia predicti de luna ad ipsum generale qui fuerunt date Constantie anno domini
1416 primo 30 januarii de consideratione divina episcopi presbiteri dyaconi cardinales patriarche archiepiscopi episcopi et prelati
ac ceteri in consilio provincie Maguntine in oppido nostre Constantie (?) Et in unione ad vos oratores principis et convocavimus
vos omnes prelatos et ceteros dominos / Et illi ut patet acceptarunt convocatione et eodem modo fuit factum uno
Sed ergo toto tempore sunt penitus impugnat de non adhesione et generali obedientia / hic dicunt duo primo quod omnes Reges
et principes adherent Gabrieli et suis complicibus / 2um quia non obedit generali ut domino nostro Felici ymo totaliter haberet generale
dissolutum
Quantum ad primum de Gabriele non est verum sic generaliter sic ponitur ut quo ad eum ut quo ad sua contenta Non quo ad eum
est et si Reges et principes tenebant suos oratores Basilee in generali ita tenebant in curia ipsius tunc Eugenii Et
post recessum oratorum suorum a concilio non recesserunt tunc ex sua curia / et longe de illis quos tenebat in curia sua non
non omnes tenebat / et dico tunc a sua curia / quia primo recesserunt oratores Regis hyspanie et omnes subditi sui
a 16 die augusti 1443 / usque nunc Et illi de francia se retraxerunt ad partem et civitatem / Non obediebat
ei tunc Rex Aragonum licet modo obediat quia confirmavit sibi regnum Neapolis et titulos dedit regni Jerusalem
Hungarie Croacie Dalmacie et cetera   Similiter domini Reges obediunt similiter diversis ipsius si noluissent eadem
facere Sed absit et post istud Rege tamen non habet obedientia Regis francie Renati et cetera quia confirmando Gabrielem illi regnum
nunc Renatus sororius Regis francie nec obediebat sibi illi de francia in hiis que continebat pragmatica sanctione
Regni cum decreta sacri generalis basiliensis Non obediunt nec obedierunt post depositionem Rex Romanorum nec electores sacri imperii
nec natio germanica quia servant neutralitatem / Non obedit sibi Rex polonie qui de anno 1441 / mandavit in regno
nullis tunc ipsius Ga. obediri / Non obediebat dux mediolani sed nunc modo obedit / Et si tunc obediebat communitates
totius ytalice / nunc ex quo fecit concordiam cum domino Rege Aragonum ut ipse dux mediolani nec ipse comites (?) Veneti
florentini Senenses Januenses bononienses et Comes franciscus cum ipso duce mediolani Nicholao (?) Marchio (?) et fratres confederati cum
ipso dicto parte Regis Aragonum non obediunt sibi Non obedivit rex Suecie et gotorum Et allegarunt francia
post dictum pacem (?) Regis Aragonum non permittitur ducatus in terra aliqua cum in possessorum (?) justo tenere dicti
Rex / nam ex quo pragmatica sanctio fuit servata non permittitur aliquid fuit admissa in dictis Regnis sed nunc erat
generalis basiliensis de causa sed de castella ut post renovationem sponsatorum aliqui fuit admissa in dictis Regnis sed non erat
de Rege Aragonum in dominiis suis nostro nunc post initam pacem Non obedit sibi aliqui vinculis (?) studiorum quia
omnes dictaverunt pro domino Felice tamen nunc obediunt suis contentis Immo pro confessionem omnes Reges et principes
informati per suos oratores reputarunt illa iniqua et mandaverunt suis prelatis qui erant in dicta pretensa curia
nullatenus intrarent in aliquo actu sub nomine generalis generalis / quia alias confessi fuissent esse duo generalia concilia ut sic
noluerunt intrare in suis intelligentiis intrarent convencionibus et congregationibus quas impugnabat sub nomine generalis generalis Et sic
si obediunt Gabrieli contra tenorem fecerunt suorum promissorum et concordatarum intelligentiarum ut infra dicetur de ipsis
intelligentiis Ista mala tamen sunt et stat in facto non constat cuius metiri Florentini (?) dicunt contra obedientiam
generalis et quod habent generale dissolutum Quod omnes asserunt sacrum generale non dissolutum sed adhuc continuatum sive locum generali
generalis et quod habent generale dissolutum Ad omnes recursum ad ipsum sacrum generale ut de tota Alamania quod licet
in actibus et conciliis quod fecerunt generalis negotium unde recursum ad ipsum dominum nostrum Felicem et ipsum Gabrielem sed non adhesionem primo quod tenerent
servaret neutralitatem erat quia adiret dominum nostrum Felicem et ad sacrum generale et tamen sunt duo anni quod voluit esse neutralitate quia contra de neutralitate
forma essent recurrerent et recurrunt ad sacrum generale et tamen sunt vocati ad generales et in suis protestationibus et intelligentiis ipsi Reges et principes sunt non
salvet consilii et hec sufficiunt contra aliquos et cetera ut evident constat de nunquam et medietatem eorum Juliani et palormitani (?) Co
cant sacrum generale ut probabit infra Sed ut enim agregare et salvo conductu principes sub eius dominio et cetera et aliorum a
sedendum et quod generale nullo unquam congregat et salvum conductum imperiale a Sigismundo et ab electoribus Ergo Reges et liberales
virorum Sic habent ipse Julianus salvum conductum Sigismundi dissolvit Sed Albertus dedit sibi salvum conductum Sigismundi Sed
generale dissolutum ut isti dicunt quid ipse Ga. / dissolvit Sed Albertus dedit sibi salvum conductum et addidit
mortuo Alberto post depositionem et electionem domini Felicis Fredericus Rex Romanorum dedit sibi salvum conductum et addidit
ista verba Ergo et preces sacri generalis basiliensis sequantur ubi auctoritas esse repiret Et preterea quare fecit pra
matica sanctio per defensionem omnium incorporatorum bonorum vivorum et suorum recipiens in sua salva protectio
custodia ut legerunt cum quod fuit facta Francfordensi approbatis electoribus et aliis principibus ac tota congregatione
19 Julii anno domini 1442 / Regni sui anno 3o / Isti nunquam viderent generale et si vellent dissolve generale quia contra reddere
salvum conductum / vel si Gabriel misisset aliquas interpandere (?) tamen sit ibi pauci ut isti dicunt et nullus conductus
virorum et ignari facilius fuisset dissolutum quia a duabus partibus et centesima parte expensum quas fecit tamen expo
suisset et adhuc passi facere si deus permittet Sed attendat ad iniquitatem eorum / narrat quod est doctor
superveniens Regis francie legit illas similiter nolo tamen relinquere que per Gabrielem tunc Eugenium fuerant missi et
in curia Regis francie unum pulcherrimum librum deauratum et ubi erant dicte concordata principibus illarum
dedit Regi francie Rex accepit posuit super lecto quod idem doctor dicebat dictus francus tacet quod dictus turonensis volebat inde
tunc Rex imposuit silentium ac illis ostiis (?) continuavit et fine facto voluit idem turonensis pronunciare Rex non permisit
Cogitavit doctor iste fieri a rege in favorem sui sed supplicat Regi legere illius libellum sui tenoris
Accepit Rex libellum pulcherrime ornatum et cum toto ornamento mandavit proici ad ignem et ustus fuit
dolebat doctor tamen Rex vadat quia dominus francie nunquam accepit informationem contrarias fidei Sed expellet /
Ista tamen ipsi de dicta francie quam allegant meminit dicta illa esse super obedientiam dada domino Felici et
fuit prorogatum / quia erat concordata per oratores Regum et principum
Sed de domino nostro Felice non est mirandum si Reges omnes et principes non obediant quia cum depositum prestiti fuit
quod si procedetur ad depositionem Eugenii et ad electionem non obedirent eligendo sed differrent obedientiam donec per ad
generale fuisset declaratum sic petebat Et si non obediat ergo non est papa nego consequentiam Nonne 1 Regum 16 / quod David fuit
unctus in regem fuit verus rex tamen non obediebat ei quamdiu Saul vixit et cetera Absit dicere Reges et principes
contra hoc potestatem super generali Sed dicunt tamen /

Ad probandum illa que tempore protestacionibus et intelligenciis oratorum regum et principum fiendum [illegible] de anno domini 1439
post recessum [illegible] fidei oratores regum Francie Castelle ducis Mediolani descenderunt de Basilea ad Maguntiam ubi
fuerunt vocati pro electione et electores imperii et ubi fuerunt multi principes et prelati de Almania et ad providendum statui
ecclesie convenerunt et concordarunt in certa intelligencia cum protestacionibus et contentis in instrumento publico per notarios publicos
confecto inserto et affixis et venerunt Basileam dominus Lubicensis cum certis nobilibus pro parte domini Alberti Regis Romanorum et
multi ~~electores~~ doctores tam pro parte electorum quam aliorum principum et prelatorum de Almania necnon ibi erant ambaxiatores
et oratores. Eodem tempore erat Basilee dominus [illegible] pro legatus ipsius tunc Eugenii cum quo convenit [illegible] ambaxiatoribus
Regis Aragonum ac uno eorum oratore Regis Navarre omnes fuerunt concordes in illa intelligencia conclusa Ma-
guntie demum petierunt audienciam et fuit indicta generalis congregacio specialis propter eos ipsi successive produxerunt
certas cedulas. Sed in ista prima congregacione fuerunt duo primo propter factum [illegible] dominum Lubicensem incepte
[illegible] et [illegible] viri doctores [illegible] produxerunt duas cedulas quarum prima erat narrancia multorum laborum adhibitorum
et sustentatorum pro negociis ecclesie in multis dietis in eadem cedula nominatis et specificatis et in fine [illegible] quod
nunc ultimate Maguntie conceptam certam viam [illegible] quibus estimabant dare pacem ecclesie dei [illegible] de
eorum ordinacione intimari debebat tam sacro concilio quam domino tunc Eugenio ad quod [illegible] oratores [illegible]
[illegible] et ipsi notificabat sacro concilio [illegible] continua [illegible] et [illegible] septem [illegible]
quorum tenor talis est in sentencia / patres non dic vagabundos [illegible] ad tollendum [illegible] dissidium
1m [illegible] dominum [illegible] Eugenium et patres sacri concilii [illegible] Sacri concilii Reges et principes [illegible]
[illegible] dominum [illegible] Eugenium et patres sacri concilii [illegible] in dicta Maguntina materia deliberacione [illegible] publicis [illegible]
[illegible] labores [illegible] in dicta Maguntina materia [illegible] capitula que cum apud prefatum sacrum Basiliense concilium [illegible] apud ipsum dominum [illegible] pontificem [illegible]
erat dispositio [illegible] efficienda pro bono pacis et concordie [illegible] quorum tenor sequitur.
[illegible] loca in Germania videlicet Argentinam Ratisponam
Sacrum concilium Basiliense non [illegible] tunc Eugenius [illegible] / [illegible] ad futuri concilii celebracionem in [illegible]
Maguntiam nominet et eligat [illegible] / [illegible]
locorum dominus [illegible] et [illegible] et [illegible] ibi tractandis [illegible] et [illegible] et [illegible] nominatorum
[illegible] invictissimi Romanorum Regis et christianissimi Regis Francorum [illegible] curabunt intimare domino [illegible]
[illegible] et patriarche Constantinopolitani [illegible] ita videlicet quod in quocunque locorum predictorum [illegible]
[illegible] et [illegible] consenserit [illegible] et ad que [illegible] personaliter pervenerint [illegible] tractatibus [illegible]
[illegible] sacrum concilium Basiliense [illegible] futuri concilii celebracione [illegible] nullo [illegible] locorum prefatorum
[illegible] ad aliquem locorum eorundem [illegible] venire [illegible] per sacrum Basiliense
[illegible] attente legitur constabit quod Reges et principes [illegible] fecerunt decretum de frequentia
2m [illegible] aliquem locorum predictorum personaliter venire [illegible] sacrum concilium Basiliense se transferet
[illegible] si [illegible] ad locum illum ad quem [illegible] ad aliquem predictorum locorum in quo voluit [illegible] salvo [illegible]
[illegible] advenerit non [illegible] dictum concilium celebrari
[illegible] infra unum mensem a die sibi facte intimacionis [illegible]
3m [illegible] et [illegible] per bullas et litteras ydoneas [illegible] cessantibus [illegible]
in aliquo locorum prefatorum [illegible] et alia quecunque [illegible] vel futuri concilii [illegible]
et Florentinum / Nota verba et que sequuntur [illegible] sacro concilio [illegible]
[illegible] forsan [illegible] et [illegible] sacro concilio [illegible]
[illegible] infra 17 dies [illegible] eundem locum [illegible] in aliquo locorum predictorum ve-
nire consentiret et [illegible] sacro concilio intimatum
4m Ceterum si aliquis locorum predictorum [illegible] peste aut fame foret incommodus [illegible] aliis locorum non
[illegible] omnibus [illegible] loci et causis [illegible] incommodare locum [illegible]
[illegible] concilii [illegible] / Nota [illegible] decretum [illegible]
[illegible] aliquis locorum prefatorum [illegible]
[illegible] sacrum concilium Basiliense ad aliud locum [illegible] commodum se transferre [illegible]
[illegible] incommodet locum [illegible] sacrum concilium [illegible]
Si vero [illegible] non
[illegible]
5m Ad quemcunque [illegible] locum [illegible] vel [illegible] legatum vel legatos et ipsum [illegible] infra 3 menses a die [illegible] pro [illegible]
vel eorum alteri [illegible] predictorum [illegible] et sacrum Basiliense concilium infra duos menses a die intimacionis [illegible]
[illegible] vel [illegible] sacrum Basiliense concilium [illegible] in huiusmodi loco [illegible] puta [illegible]
[illegible] et [illegible] stabile et firmum et [illegible] salutaris
[illegible] absens vel [illegible]
Nota approbacionem [illegible]
6m [illegible] sacrum colligitur [illegible] in aliquo predictorum locorum [illegible]
vel [illegible] infra tempus predictum non fuit [illegible] sacro concilio intimatum nichilominus sacrum Basiliense concilium aliquem
vel alios infra tempus predictum [illegible] / [illegible] ad celebracionem concilii non requiritur [illegible] infra duos menses
locorum predictorum [illegible] lapsum 6 mensium et 17 dierum a die nominacionis et eleccionis locorum predictorum
[illegible] in aliquo eorundem locorum celebretur [illegible] tenore predictorum capitulorum constat
sacrum [illegible] in aliquo [illegible] et [illegible] Regum et principum [illegible] ipsum oratores regum et principum
[illegible] allegata [illegible] et [illegible] deputatos [illegible] cedularum [illegible] petierunt [illegible] deputatos [illegible]
in [illegible] quod [illegible] et concordata [illegible] et notificare [illegible]
[illegible] sacri concilii [illegible] et [illegible] fuerunt dati deputati [illegible] deputatorum quibus in [illegible] et [illegible]
[illegible] publicis [illegible] et [illegible] cedula [illegible] capitula quorum tenor sequitur
capitulari [illegible]

Sequuntur capitula intelligencie concordate inter oratores Regum
et principum et [illegible] publica [illegible] instrumento [illegible]

1º Praeterea p[rae]d[i]c[t]a nobis quibus sup[er] q[ui]b[us] de quacumq[ue] q[ue] iur[is] vel f[a]c[t]i e[ss]e sc[i]ta inter ipsum basiliense g[e]n[er]ale c[on]cilium et dominum
n[ost]rum papam Eugenium aut forte in anea oritura potit ipsum ibi g[e]n[er]ale sive y[con]ciliu[m] sive g[e]n[er]ale existat absq[ue] aliquo
impedimento aut importuna deinceps interp[re]t[ati]one libe[re] cognosce[re] et etiam sinodalit[er] t[er]minare seu diffinire dati
operam apud reges et p[ri]ncipes q[uod] q[ui]d[em] ut p[re]fertur determinatum diffinitum et ordinatum fuerit in ipso ibi g[e]n[er]ali c[on]cilio ymo
absq[ue] acceptabi[lite]r et inviolabiliter observabit[ur] q[uo]d[que] ad id ipsum in regnis et dominiis suis illibate custodietur
Circa tenorem huius capituli attendendum in verbis / de quacumq[ue] q[ue] e[ss]e iur[is] vel f[a]c[t]i / no[n] dicunt fidei no[n] dicunt pro extirpacione
scismatis n[ec] g[e]n[er]alis reformacione ecc[lesi]e in capite et membris nec tollencie n[ec] distribucione / sic subtilizat palam
p[ro]p[ter] ubi sine aliquibus impetus quo sancta fuit p[er] ipum d[omi]n[u]m Eugenium impeditum et interceptum / et sic n[on] v[e]ro sinodaliter
t[er]minari et diffiniri / no[n] dic[un]t p[ro]p[ter] q[uod] g[e]n[er]ale c[on]c[iliu]m sup[er] papam est ubi sit p[a]p[a] erit iudex q[uo]d c[on]cerneret inter ipum c[on]c[iliu]m bas[iliense]
g[e]n[er]ale et dominum n[ost]rum papam / etc. / quorum omnium ipsi Julianus et Palomar assensum g[e]n[er]ali
2º Ut aut[em] optatus assequatur finis etc. s[an]c[t]it attendendum et sciendum si quod absit dictus d[omi]n[u]s summus pontifex aut ipsum
s[an]c[tu]m g[e]n[er]ale c[on]cilium iuxta ipsius decreto s[cilice]t 6 mensium et 17 dierum p[ro]cessu penas suas et censuras etc. contra se invicem
sive suffraganeos incorporatos ve[l] aut adherentes respective seu alios quoscumq[ue] occasione huius dissidiorum fulminauit
p[ro]tulerit decreuerit aut q[ui]b[us] innouauerit / sic g[e]n[er]ale c[on]c[iliu]m in depos[icione] et electione / et Eugenius tunc in c[on]tumaciam eo
ueniendo et deinde inter declaratum scismaticum / etc. quod ille aut ille in regnis et dominiis p[re]dictorum
d[omi]n[o]rum n[ost]rorum nec sustinebunt nota / aut aliquatenus acceptabunt et hoc donec quousque i[n] omnibus sit tenendum
fuit p[er] ipum ibi g[e]n[er]ale declaratum diffinitum seu ordinatum / ad quod p[ro]p[ter] huiusmodi g[e]n[er]ale n[on] fuit. Sed quo reges et
p[ri]ncipes sunt ut isti impugnatores asserunt q[uo]d datur duplex p[ro]missio datur operam q[uod] huiusmodi diffinicionem de-
claratum et ordinatum omnino acquiescant et ad hoc laborant adhuc hodie ipsi reges et p[ri]ncipes s[cilice]t
ut h[ab]eant g[e]n[er]ale indubitatum p[ro]testacionem ipsius g[e]n[er]alis bas[iliensis] auctoritate ipsa fienda s[i]b[i] g[e]n[er]ale eius dato p[ri]mo
fienda /
3º Insup[er] divinis et p[re]fatum nominum quibus sup[er] q[uo] p[ro]cessus et dicti mandata censuras seu penas quorum ef-
fectum deinde et q[ui] eos aut subditos suos quacumq[ue] nota / ymo deinde no[n] quacumq[ue] ne
p[ro]ut omnino sunt digna nota / fulminandos et fulminandas vel fulminanda nequaq[uam] acceptabunt aut
illis aliquatenus assentient / q[uo]d n[on] obedivit dando operam q[uod] p[re]fati d[omi]n[u]s n[oste]r in p[ro]missis eorum suos
omni in suspenso teneant usq[ue] ad s[u]p[er]fluum ymo aut g[e]n[er]alis huius discussionem / p[re]fati suspenso no[n]
intelligo de g[e]n[er]ali bas[iliensi] etc. s[an]c[t]a s[cilice]t q[uo]d dictis sac[ri] g[e]n[er]alis bas[iliensis] p[ro]cessus d[omi]n[u]s n[oste]r aut eo d[omi]n[o]r[um] n[ost]rorum
nominum p[ro]cedendum acceptatis seu acceptandis ac p[ro]cessib[us] c[on]tinuende occasione emanatis aut emanendis
nullatenus c[on]vergeret / p[ro]stat clarissime ipsos Julianum et Palomar mentiri /
4º P[rae]terea etc. p[ro]mittunt inter prelatos et viros litteratos devotos religiosos et g[e]n[er]ales quos sit de
iure et consuetudine ad g[e]n[er]alia huius vocari c[on]sueverunt regi[m]en iudi tractandi c[on]sulendos
et ne p[ro]p[ter] etc. et indistincte omnes in eodem g[e]n[er]ali c[on]cilio recipiant s[i] illi duntaxat qui habiles sibi s[un]t
7º morali et statu ne etiam modo p[ro]cedendi in eadem g[e]n[er]ali c[on]cilio sive ubi c[on]cordio aliqua instat dif-
ficultas sive inter p[re]d[ic]tos ibi c[on]gregatos diversitas g[e]n[er]a absentis etc. p[ro]cedat sed in g[e]n[er]ali bas[iliensi] in actis
habitis g[e]n[er]alis d[omi]n[u]s adinvenit omnes sup[er] quo modo p[ro]cedendi et sit p[ro]missio que in decreto
c[on]gregatorum eo c[on]c[i]l[io] c[on]tinet[ur] nota / s[ic] apparet hinc vocacionem p[ro]fessorum de g[e]n[er]ali / nota s[i] reprobat decretum
c[on]gregatorum eo c[on]c[i]l[io] nota s[i] nolunt fieri et futuri c[on]gregatorum inter g[e]n[er]ale bas[iliense] et ipsius statuta nota s[i] ex ipsis Julianus
et Palomar sunt mediatores /
et palomar s[un]t mediatores p[ro] parte indigniorum c[on]tinent ad illud v[e]ro ypi qui c[on]grue fuerunt
6º In 6º p[ro]mittitur dare operam p[ro] p[ar]te indignioris c[on]tinent ad illud
In 6to p[ro]mittitur dare operam q[uod] ... informet p[er] omnes reges et p[ri]ncipes quos decreat etc.
1º In 1ª p[ro]mittitur dare salvum conductum in forma p[er] omnes reges et p[ri]ncipes quos decreat etc.
8º Postremo vero etc. s[i] c[on]tingat q[uod] d[omi]n[u]s dictat nequaquam s[ed] d[omi]n[u]m n[ost]r[u]m papam sive p[re]d[ic]t[u]m sac[ri] g[e]n[er]alis bas[iliensis] aut utrumq[ue]
supplicacionibus requisitionibus tam iustis et racionabilibus assentire omittere q[uod] i[n] omnes
eventum aliquem tam locorum p[ro]celebrando ym[m]o sive g[e]n[er]ali c[on]cilio c[on]tendere etc. s[ic] fecit tunc Eugenius
d[omi]n[u]s n[oste]r reges et p[ri]ncipes operam dabunt cum effectu q[uod] illi p[re]dictorum desidenciam aut c[on]cursu illius qui
ulteriori dissidio p[re]stitit aut p[re]stiterint actorum adherere inter diffecit / non dic[un]t obedient Gabrieli qui
voluit c[on]descendere et mediolanum etc. s[i] q[uod] rex Romanorum etc. tunc alias p[ro]videbit de remedio oportuno utroq[ue]
esse advocatos
9º Protestantur etc. p[re]fati p[ro]testacioni q[uod] p[er] hec capitula no[n] intendunt sedis ap[osto]lice aut g[e]n[er]alium c[on]ciliorum auctoritati
honoribus seu reliquiis in aliquo derogare seu aliquo iure dominio domini sui acquirere etc. s[i] s[an]c[t]am
pace et unitate sanctissimi iminere
Pace et unitate collegis tunc deputatis sac[ri] g[e]n[er]alis qui de consilio deputacionum ipsis oratoribus interentibus c[on]sultationibus
et vacantibus tamen c[on]tent[i] de p[re]dictis eius c[on]diccionibus observatis p[er] auctoritatem g[e]n[er]alis q[uod] et appellant ab ipsis oratoribus
et addito q[uod] ego et ipso circa 2e cedule videre fuit notate fienda p[er] s[an]c[t]um g[e]n[er]ale de aliquo loco p[ro]pterea / et mediolanum
omnino dum tunc Eugenius passiue alud vocare ad quem s[an]c[t]um salvum si hoc tunc sic vero diximus q[uod] p[ro]p[ter] sui effectum
n[on] notaret et s[an]c[t]um g[e]n[er]ale s[i] c[on]sideret illud quo alius s[an]c[t]um g[e]n[er]ale vocaret id papa no[n] acceptaret illud et vocaret
aliud ad quod salvum si c[on]ficeret et nunq[uam] p[er] sac[rum] g[e]n[er]ale favorabiliter in illo tractarent nisi intererent
multitudine illius loci ipse no[n] vocatum et visum fuit iusto ipsis oratoribus / s[ed] dicebat no[n] c[on]cordari p[re]late nec
c[on]missiones ut voluntatem aliorum qui p[ro]d[ic]ta capitula cum eisdem c[on]cordaverunt / p[re]sentarunt et c[on]tra cedulam
c[on]tinentem p[ro]testacionem p[ro]mittentem et supplicacionem assentientes insup[er] vero dispositionem deliberationis incepit Gabriel
quid tunc Eugenius totaliter refutavit hunc p[ro]missio q[uo]d dicebat c[on]gregacionibus Francie et Florencie etc.
ubi omnibus factum g[e]n[er]ale sit iniciatum incipientibus c[on]cordat unde c[on]tinua / dedit 13º die Junii 1439 et alterum
de dicti petitione regis Romanorum c[on]cedens die anno 1442 cum g[e]n[er]ali c[on]descendit p[er] verum bullatum de datis
22 novembris anno 1442 et maxime petitione unam / et quam petitionem concedit etc. ipse dicta notam resultat s[i] replicat
imo et ipsum regem et ipsos electores usq[ue] in nunc sub data Florencie 10 decembris 1442 et maxime desiderant
et decrevit p[er] illum finaliter horum s[cilice]t Juliani et Palomar nequitiam et mutate ipso effectum p[ro]videns dampnum nove

sancti galli bas[ilica] orabat ad deum dicens Eripe me domine ab homine malo Johanne palomar a viro iniquo Juliano eripe me Qui cogitaverunt iniquitates in corde suo tota die constituebant prelia Acuerunt labia sua sicut serpentes venenum aspidum sub labiis eorum disperde illos in virtute tua et depone eos protector meus domine

Si quis forte me temerarium iudicabit ex hiis que dixi Ego vero palladius [illegible] sic dicit Hilarius in tractatu quem fecit contra constancium Imperatorem hereticum li° 1° sic incipiente Tempus est loquendi quia iam preteriit tempus tacendi / Christus expectatur quia obtinuit antichristus Clament pastores quia mercenarii fugerunt / ponamus animas pro ovibus quia fures introierunt Jam dyabolus ut leo circuit querens quem devoret / [illegible] diffidencie signum est non modestie Non timoris enim periculi est sed tacuisse sed iam iniquum / Et sequitur / Non est istud temeritas sed fides non inconsiderancia sed ratio / non furor sed fiducia Proclamo tibi constanti / et ego tibi Juliane cum Hilario / quod Neroni locutus fuissem si vincere quod et me decius et maximianus Imperatores audirent Contra deum pugnas contra ecclesiam sevis / sanctos persequeris / predicatores christi odis / Religionem tollis / Tyrannus non iam humanorum sed divinorum [illegible] sed christo ut inimicus hostis es Antichristum precurris et archanorum ministeria eius operaris Confidis de fide / sed fide vincis / doctus a phariseis es / indoctus a christo [illegible] tuos ad [illegible] cione dispensas / [illegible] fide ad impietatem compellis Non suscipit [illegible] vitas ut patres religiosi impietate [illegible] loqueris / sed [illegible] ipse testaris nec professionem tue gesta [illegible] hec Hilarius ubi supra

Vobis autem patres honorandissimi ista remitto pro emendacione eorum que sunt in factis si que sint corrigenda limanda et emendanda Accedentes ad vos [illegible] viri Marcus Bonifilii [illegible] et Johannes de Ballzanck decretorum doctores [illegible] sancti galli [illegible] et [illegible] de predictis omnibus ac [illegible] seu epistolis et tractatibus allegatis Communicaturi et melius explanaturi Ego autem persisto in proposito / Obsecro vos / ut eorum tractatus Juliani et palomar abhorreatis / et idipsum omnes dicatis / Obsecro vos / eorum fugate [illegible] ne sint in vobis scismata / ut sic ambulemus omnes unanimes in domo domini [illegible] militanti per graciam et triumphanti per gloriam Amen